PROCLI DIADOCHI

IN PLATONIS REM PVBLICAM COMMENTARII

EDIDIT

GVILELMVS KROLL

VOL. II

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
MCMI

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI

Praefatio.

Procli commentationes ad Platonis rem publicam pertinentes, quae nunc primum totae prodeunt, varios admodum casus expertae sunt. A Proclo enim ipso ut opinor editae in coetu Platonico adservatae et paulo post scholiis nonnullis doctissimis instructae sunt; nec tamen diem tulissent, nisi circa annum nongentesimum extitisset homo aliquis omni humanitate praestans, qui ut bibliothecam congereret per calligraphum aliquem libros describendos curavit. Ex quibus hi ad nostram pervenerunt aetatem:

1) Procli codex,
2) Marcian. 246 Damascii,
3) Platonis *A* (Paris. 1807),
4) Palat. 398 paradoxographorum,

quibus accedit fortasse 5) Paris. 1962 Maximi Tyrii et Albini.[1])

Procli igitur codex, constans ex Laur. LXXX 9 et Vatic. gr. 2197, membranaceus est quaternionum olim

---

1) Habes imagines Procli apud Pitram anal. V tab. I (cf. etiam Schoellii tabulam); Platonis in Omontii collectione tab. XXVIII; Palatini Wattenbach Schrifttafeln t. I; Marciani apud Ruelle mél. Graux 551; de Paris. 1962 cf. Duebner in praef. Maximi p. VIII. Similis nec tamen ab eodem homine scriptus est Marc. 258 Alexandri Aphrodisiensis (Bruns I p. V; II p. XV sqq. Graux apud Ruellium 547 rev. de phil. XIV 135 [1]). Errat Allen Journ. of Phil. XXI 48 sqq., quod libros 2—5 eidem librario sed ab 1) diverso tribuit; qui confert etiam Marc. 226 (Simpl. in phys., cf. Diels vol. IX p. IX, vol. X p. V) et 196 (Olympiod. in Plat.).

plus quam quinquaginta unius cm 27 : 18[1]); singulae paginae lineas habent tricenas ternas. Quaternionibus praemissa sunt folia duo indicem continentia; ordinem eorum numerosque hoc illustro schemate:

Index	Laur. f. 2. 3 (fol. 4 non extat errore eius qui numeravit).
Quat. *Δ*	Laur. f. 5—12.
„ *B — E*	perierunt.
„ *S — KΔ*	Laur. f. 13—163.
„ *KE*	supersunt Laur. f. 164. 165.
„ *KS*	supersunt Vat. f. 151. 152.
„ *KZ — KΘ*	Vat. f. 33—55.
„ *Λ — ΛB*	„ f. 95—118.
„ *ΛΓ*	„ f. 17—24.
„ *ΛΔ*	„ f. 56—63.
„ *ΛE*	„ f. 25—32.
„ *ΛS . ΛZ*	„ f. 1—16.
„ *ΛH — MΛ*	„ f. 119—150.
„ *MB — ME*	„ f. 64—94.
„ *MS — NΛ*	„ f. 153—200.

Post quat. *NΛ* periit haud ita multum, unus fortasse quaternio; ex indice enim videmus nullum aliud caput secutum esse. Codex igitur olim plus quam 400 foliorum fuit; qui ob ambitum potius antiquitus in duo volumina divisus est quam ob venditoris avaritiam, ut olim dixi. Numeri quaternionum in angulis dextris primorum foliorum scripti sunt; sed in codice Vaticano nonulli perierunt, pars inventu lectuque difficilis est.

Librarius primo nil fecit nisi pro archetypi litteris uncialibus minusculas pinxit; toto demum codice perscripto aut ipse aut revisor aliquis scripta summa cura perlegit et cum archetypo contulit, accentus spiritus interpunctiones scholia addens locisque innumerabilibus errores sive le-

1) Pars Vaticana circumsecando paulo minor facta est.

viores sive graviores tollens. Litteris enim quas delendas esse videbat aut puncta superposuit (neque eiusmodi locis accentus et spiritus posuit; etiam ubi puncta non posita sunt, sed prosodia deest, corruptelae est suspicio) aut — et id saepius — eas erasit et in spatio vacuo diligenter levigato posuit ÷ aut ⳨, ut saepe singulae lineae his signis complerentur.[1]) Consentaneum est longe plurimas rasuras factas esse ob litteras ω ο, η ει ι etc. inter sese commutatas; quam in rem tam anxie inquisivit revisor, ut hic codex eiusque adfines orthographiae puritate insignes sint. Haud raro quae supplenda erant supra scripsit hoc modo: *προσθετος*; ubi plura omissa erant, in margine adduntur ita ut nota ⌞ locus indicetur.

Talia tamen non adnotavi nisi raro, ne varietate lectionum prorsus inutili apparatum criticum onerarem. Interpunctio maxime memorabilis est marginalis scriptoris orationem in capita et paragraphos diligentissime discerpens. — paragraphus simplex tam frequens est, ut paene puncti vice fungatur; rarior nota ⸁. Platonis vel alius auctoris verba afferuntur: habes in margine tot ≻, per quot lineas locus excriptus pertinet; similiter poetarum versus nota ~ illustrantur. Ubicunque Proclus ipse dispositionem indicat verbis *πρῶτον, δεύτερον* etc., in margine apparet ᾱ- β̄- vel Ā- B̄-, interdum ĀΠO et ΛῩ (sc. *ἀπορία* et *λύσις*). Inscriptiones semper, scholia interdum uncialibus scripta sunt elegantissimis, quarum specimen habes in Pitrae tabula. Diligentia librarii conspicua est etiam in verbis diremptis: *οὐ|κἄλλοσ, ἀ|πἄλλησ, κα|τεῖδεν, ἀρι|θμόν, σύνδε|σμον.*

Revisorem quamquam a librario difficile secerni dixi, tamen ubi fieri poterat nota m² distinxi. Extitit vero aliquanto post, saec. XI aut XII, corrector (m³), cuius ductus

1) Falso de his notis iudicarunt viri docti, lacunas sic indicari rati et sim.; cf. Heitz Strassb. Abh. 15 Allen p. 50 a Pitra deceptus, Schoell p. 4. Recte Diels de Melisso p. 6.

inelegantes cum mirum quantum distent a codicis pulchritudine, omnibus fere locis nullo negotio cognoscuntur. Difficilior quaestio est de eius fide. Nam cum et optimas praebeat lectiones, qnas partim non ipse potest invenisse, et deterrimas, quas nusquam invenisse potest, apparet eum et codicem aliquem adhibuisse et suo ingenio confisum esse: utriusque generis exempla hic enumerare longum est, cum ex apparatu facillime colligantur.

Prior igitur codicis pars postquam saec. XV Harmonii cuiusdam fuit Atheniensis (qui in f. 2ʳ in marg. inf. scripsit: *αὔτη ἡ βίβλος ἔστιν Ἁρμονΐου τοῦ Ἀθηναίου ἔχει φλουρῖα ζ:*), a Jo. Lascari emptus anno 1492 (Schoell p. 3) pervenit in bibl. Laur., in qua est cod. LXXX 9 (Bandini III 192). Apographa ex eo facta sunt pauca (Schoell p. 6[1] enumerat Paris. 1831. 1832 Angel. C I 12 Vatic. 223 Palat. 63), ex quibus commemoro cod. Oxon. colleg. corp. Christi 99 chart. saec. XV emptum a. 1521 (cf. Coxe II 34). Ex hoc enim Grynaeus priorem partem commentarii Platonici edidit Basileae 1534 (b) haud pauca sive emendata inveniens sive ipse emendans; post quem nemo neque e Laurentiano neque ex apographo ullo quicquam protulit praeter V. Rosium, qui ex illo capitum indicem edidit Herm. II 96 sqq. Nam de Pitra, qui varias lectiones enotavit, satius est tacere.

Altera pars labem passa est miserandam sive igni sive aquae tradita: de qua Holstenius a. 1640 his verbis questus est: *Nam quaterniones illi ita carie, marcore et putredine corrupti sunt, ut membranae divelli nequeant, in quibus vix detrita literarum vestigia apparent* (Schoell 6). Quin etiam duo folia prima quaternionis κς̄ prorsus dissoluti alio ablata sunt; quorum tria quod sciamus extant apographa:

1) cod. Paris. 1838 saec. XVI (P) p. 685—86.
2) cod. Chis. R VIII 58 saec. XVI (C) fol. 232ʳ sq.
3) cod. Escor. T III 2 saec. XVI (E).

Ex CP haec edidit E. Diehl Rh. Mus. LIV 196 sqq., unde nostra fluxerunt II 1—4, 22 cf. add. p. 473.

Cetera in bibliothecam Salviatorum Florentiam pervenerunt ibique ab Holstenio Allatio Moro inspecta sunt; a Salviatis[1]) saeculo XVIII ad Columnenses, ab his in Vaticanam, ubi nunc sunt (Cod. gr. 2197; nam Columnenses in bibliotheca Vaticana sunt 2162—2254). Ex hac tota parte nihil vulgatum erat nisi pauca a Moro et Maio, cum anno 1886 R. Schoell ea publici iuris fecit, quae in cod. Barb. I 65 insunt ab Holstenio et Allatio e codice tum apud Salviatos delitescente descripta. De huius editionis laude non est quod dicam; nam ad Schoellii acumen et diligentiam accessit Useneri ingenium, qui permulta menda felicissimis inventis sustulit. At paulo post Ric. Reitzenstein codicem ipsum, quem frustra quaesiverat Schoell, apud Pitram abscondi cognovit (Wochenschr. f. kl. Phil. 1887 col. 835 sqq.); nec multo post Pitra omnia quae in codice Vaticano legere sibi visus erat edidit in Anal. sacris et class. V 2. Pitram editoris munere male functum esse demonstravit Reitzenstein (B. ph. W. 1889, 622. 653) adhibitis Maii schedis (Cod. Vatic. lat. 9541), quibus usus nonnulla edidit Bresl. phil. Abh. IV 3 (= p. 128, 3—163, 12 editionis nostrae).

Ipse diligenti codicis conlatione, quam annis 1892/93 et 1896 confeci, contentus fuissem, nisi omnium fere foliorum margines superiores pessime essent habiti. Accedit quod eis quae per se lectu difficillima sunt in bibliotheca Vaticana codicis conservandi causa charta haud ita perspicua superducta est; unde factum est, ut multa non iam legi possint et saepe nihil enodare queas nisi antea paene scias quid extare necesse sit. In his marginibus inspiciendis quantum temporis consumpserim, quantopere oculis laboraverim, difficile est dictu; sed tamen multa non invenissem, nisi eorum schedis adiutus essem, qui antea

1) O. de Gebhardt, qui de Salviatorum libris se disputaturum esse promiserat, se de huius codicis fatis nil explorasse mihi scripsit.

margines examinarunt quam in Vaticanam delatus aut charta tectus est codex. Sunt autem hi:

1) Alexander Morus; qui quae enotavit efficiunt codicem Magliab. 32 (Olivieri Stud. ital. V 403). Nonnulla publicaverat in notis ad quaedam loca novi foederis (Parisiis 1668), quibus usus est Schoell. Ego quae necessaria erant descripta habui ab Al. Olivieri, cui etiam hoc loco summas ago gratias.

2) Lucas Holstenius et Leo Allatius, quorum excerpta sunt in cod. Barb. I 65 (H); de quibus quae refero Schoellio debeo. Interdum distinxi quae primo et quae deinde scripta sunt (H^a, H^b).

3) Angelus Maius, cuius schedae insunt in cod. Vatic. lat. 9541; quorum magnam partem descripsit Reitzenstein summaque liberalitate mihi donavit; nonnulla ipse descripsi. Quas partes Maius ediderit, disces a Schoellio p. 8[2].

Quamquam horum virorum auxilio usus sum, multa expedire non potui; sed ubicunque utile putabam coniectura quae desunt explevi. Horum supplementorum parte ipsa Procli verba restituere conatus sum, parte hariolatus sum ita, ut sic Proclum scripsisse posse putarem: quae discernent periti.

De reliqua mea opera tantum moneo me semper adnotasse, ubi ab eis discederem, quae nunc in codice leguntur; eorum autem quae ante correcturam revisoris extabant raro rationem habuisse; mole enim rerum prorsus inutilium apparatum opplevissem. In orthographicis codicem fere secutus sum; qua in re quod non plane mihi constiti doleo, sed sunt quae magis doleam. Indices meos utiles fore spero et eis qui dogmata philosophorum et qui Procli genus dicendi cognoscere volent; me non tot locos excerpsisse quot Schoellium in indice egregio non mirabuntur, qui meae editionis ambitum tanto ampliorem esse reputaverint. Restat igitur ut gratias agam omnibus qui me in hac editione conficienda adiuverunt; e quibus praeter Ric. Reitzenstein nominanda est primo loco Academia

regia **Berolinensis**, quae et olim studia mea in Neoplatonicos conlata fovit et nunc pecuniae subsidium largita effecit, ut haec editio imprimi posset; deinde **Lud. Radermacher** et **Paulus Wendland**, qui me in plagulis corrigendis adiuverunt et de multis locis meliora me docuerunt quam ipse inveneram; nec minus **Frid. Hultsch**, qui excursibus conscriptis quantum huic libro profuerit quivis videt; omnibus denique, qui me per litteras de rebus singulis docuerunt, quos nominatim afferre nolo.

Dabam Gryphiae mense Novembri anni MCM.

Guilelmus Kroll.

⟨ΠΡΟΚΛΟΥ ΛΥΚΙΟΥ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ⟩

μέλισσα εἰς τὸν ἐν Πολιτείᾳ λόγον τῶν Μουσῶν.

Τὴν μέλισσαν ἱερὰν μέν φασι τῶν Μουσῶν εἶναι, βασιλείας δὲ καὶ πολιτικῆς ζωῆς ἀνθρώποις διδάσκαλον. τὴν τοίνυν κεφαλαιώδη τῶν εἰς τὸν λόγον τῶν Μουσῶν τὸν παρὰ Πλάτωνι τοῖς παλαιοῖς δοξάντων καὶ ἡμῖν προσεξηυπορημένων ἔκθεσιν εἴ σοι φίλον μέλισσαν ἐπονομάζειν, οὔτε αἱ Μοῦσαι τῷ ὀνόματι μέμψονται οὔτε Πλάτων, ὁ προφήτης ὡς οἶμαι τῶν Μουσῶν, περὶ τῆς τῶν πολιτειῶν μεταβολῆς ἐν ἐκείνῳ τῷ λόγῳ πραγματευόμενος, ὃν ταῖς Μούσαις ἀνέθηκε. τὴν τῶν πολιτειῶν ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω μεταβολὴν εἰς τὰς προσεχεῖς οὐχ ὡς ἐξ ἀνάγκης οὕτω γιγνομένην δοκεῖ μοι παραδοῦναι τοῖς τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης ἀντιποιουμένοις (γένοιτο γὰρ ἂν καὶ ἀπὸ τῆς ἀριστοκρατίας εἰς τυραννίδα μετάπτωσις, οὐκ εἰς τὰς ἄλλας μόνον, τοῦ κρατοῦντος βιασθέντος ὑπὸ δή τινος ἔξωθεν τυραννικῆς ζωῆς ἐπαναστάσης τῷ ἄρχοντι καὶ μεταβαλούσης τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας εἰς τὸ ἑαυτῇ συζυγοῦν εἶδος τῆς παρανομίας· ἐν αὐτῇ μὲν γὰρ ἀδύνατον τῇ τοιαύτῃ πόλει γενέσθαι

1 Inscr. v. 1. 2 suppl. ex ind. et subscr. (f. 109ᵛ), v. 3 extat in C | cf. Pl. VIII 545ᵈ sqq. | Quae e procemio supersunt (p. 1—4, 22), extant in CP 4 cf. Plotin. III 4, 2 ex. Geop. XV 3, 2
6 *τὸν παρὰ* Us.] *τῶν παρὰ* CP 7 *δοξαζόντων* CP, corr. Diehl 8 *ἔκθεσιν* P 9 *τῷ — Μουσῶν* om. P 11 *ὃν* C] *ἐν* P 12 *ἀνέθακε* P *ἀνάθηκε* C | ante *τὴν* excidit *ἐν ᾧ*, certe aliquid turbatum est 14 *δοκεῖ μοι* uv. C] *δόκειμος* P
20 *γὰρ* om. P

τοιαύτην ἐπανάστασιν, τῶν ἀρχόντων †οὕτω θείων ὄντων καὶ τῶν ἐπικούρων παιδευθέντων τὴν αὐτῶν παιδείαν, ἔξωθεν δὲ γένοιτ' ἄν τις βίαιος ἐπανάστασις), ἀλλ' ὡς τὴν εὔτακτον ὕφεσιν μάλιστα δηλοῦν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς δυναμένην, διὰ τῶν μέσων ἀεὶ καὶ ὁμοίων γιγνομένην. αἱ γὰρ ὁμοιότητες κατὰ βραχὺ προϊοῦσαι τὴν μετάβασιν μετὰ ῥᾳστώνης ποιοῦσι· καὶ γὰρ ὥσπερ ἐν ταῖς ἀνόδοις αἱ προσθέσεις κατὰ μέτρα τεταγμένα γινόμεναι προξενοῦσι τοῖς ἀναγομένοις τὴν ἀπαράλειπτον διὰ τῶν μέσων μετ' εὐπετείας εἰς τὰ πρῶτα περιαγωγὴν ἀπὸ τῶν τελευταίων, οὕτω καὶ ἐν ταῖς καθόδοις αἱ ἀφαιρέσεις διὰ τῶν †μετ' αὐτὰς τῶν τε ἀκροτάτων καὶ τῶν ἐσχάτων κατὰ τὸ συνεχὲς ἐπιτελούμεναι πολλὴν εὐμάρειαν παρέχονται τῆς μεταβάσεως. ἔχει μὲν οὖν ἡ τοιαύτη τῆς μεταβολῆς εὕρεσις καὶ τὸ κατὰ φύσιν (πᾶν γὰρ τὸ φθειρόμενον ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ φθείρεται κακίας, ὥς αὐτός φησι [X 609c sqq.]· καὶ γὰρ ἔξωθεν φθορὰ μὲν γένοιτ' ἂν ὅλης τῆς πόλεως, μεταβολὴ δὲ ἀπὸ τῆς τοιαύτης ζωῆς μενόντων τῶν πολιτῶν οὐκ ἂν γίνοιτο, πάντων αἱρουμένων ἀπολέσθαι τελείως ἢ μεταπεσεῖν εἰς αἰσχρὰν ζωήν), ἔχει δὲ ὡς ἔφην καὶ τὸ εὔτακτον ἐν τῇ ὑφέσει. τοῦτο δὲ πανταχοῦ τῷ ἐπιστήμονι διωκτέον ὡς ὁμοιούμενον πρὸς τὴν φύσιν, ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς φυσικαῖς μεταβολαῖς τῶν στοιχείων ἢ τῶν ἐκ τούτων αἱ μὲν διὰ τῶν οἰκείων μεσοτήτων ἑκασταχοῦ καὶ πρὸς εὐκολίαν καὶ πρὸς συνέχειαν ἀσφαλεῖς, αἱ δὲ ὑπερπηδῶσαι τὰ μέσα τὸ βίαιον ἔχουσι καὶ πρὸς τὴν φύσιν αὐτῶν πολλάκις ἐναντίον, οἵας εἶναι τὰς ⟨μὴ⟩ καθ' εἱμαρμένην κινήσεις ἔφη που λέγων

1 τοιαύτη ἐπανάστασις P | ὁμοθύμων sententiae aptum et reponerem, si esset usitatum; ὁμονοούντων Wendl. 2 an αὐτὴν? 7 ῥαστώνης CP | ἀνόδεισ P | προθέσεισ P 9 ἀπετείασ P 11 μετ' αὐτὰς] possis μέσων ἀεὶ 13 an καταβάσεως? 21 τῷ C] τῶν P 25 καὶ τὰ μέσα P 26 αὐτῶν] an αὐτὴν?

Ἀριστοτέλης ὀρθῶς· οὐ γὰρ θέλει πηδᾶν ἄτακτα τὸ κατὰ λόγους τεταγμένους ποιοῦν, ἀλλὰ βιασθὲν σαθρὰν ἀποφαίνει τὴν ἐποικοδομουμένην τῶν ἑαυτοῦ ἔργων τελείωσιν. Τὴν δὲ τῆς ἀρίστης πολιτείας μεταβολὴν αἰτίαν ἕξειν φησὶ τὴν τῶν ἀρχόντων στάσιν, οὐ γάρ που τῶν φαύλων ἐν αὐτῇ· καὶ γὰρ δὴ γίνεται εἰκὼν τοῦ παντός, καὶ οἱ μὲν ἄρχοντες ὁμοιοῦνται τοῖς πάντων αἰτίοις θεοῖς, οἱ δὲ ἐπίκουροι τοῖς τῶν θεῶν ὀπαδοῖς δαίμοσιν, οἳ καὶ φρουροῦσιν ἀσάλευτον τὴν τοῦ κόσμου τάξιν καὶ ἀναστέλλουσι τὴν ἀπὸ τῶν χειρόνων ταραχὴν

* * * *

τοῦ παντός. ὥστε καὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας ἐν τοῖς ἄρχουσι στάσις ἐγγινομένη φθείρειεν ἂν αὐτήν, ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς θησίν, οὓς οἱ ἐπίκουροι στεῖλαι δύνανται, καθάπερ οἱ ἐν τῷ παντὶ δαίμονες τὰς μερικὰς ζωὰς θορυβώδες φθεγγομένας· τὰς γὰρ τῶν ψυχῶν ἀπορίας, ἃς ἴσχουσιν ἐν γενέσει γενόμεναι, τὴν εὐπορίαν οὐκ ἀλλαχόθεν φαμὲν ἢ ἀπὸ τῶν θεῶν λαμβάνειν, παρ' ὧν ὁ ἀληθὴς ἐστι πόρος. παρὰ μὲν οὖν τῶν δημιουργικῶν θεῶν λύεται τὰ τῶν φυσικῶν ἄπορα διὰ τὴν ὑλικὴν ἐξανιστάμενα πενίαν, παρὰ δὲ τῶν δημιουργίας ἐφόρων τὰ τοῖς ἱερατικοῖς εἰωθότα συμπίπτειν ἐν αὐτοῖς τοῖς ἱεροῖς ἄθλοις, παρὰ δὲ τῶν παιωνίων τοῖς τῆς θείας ἰατρικῆς ὑπηρέταις, παρὰ δὲ τῶν Μουσῶν εἰκότως τοῖς τῆς πολιτικῆς συμφωνίας τε καὶ ὁμονοίας προστάταις. ἐπειδὴ τοίνυν στάσιν τῶν ἀρχόντων αἰτιᾶται τοῦ λυθῆναι

1 Arist. phys. V 6. 230ᵃ 31 *ἆρ' οὖν καὶ γενέσεις εἰσὶν ἔνιαι βίαιοι καὶ οὐχ εἱμαρμέναι;* 2 *τεγμένουσ* P | *ποιοῦν*] malim *προϊόν* | cf. Pl. leg. V 736ᶜ sq. (VII 793ᶜ) 3 *ἑαυτῶν* CP, corr. Us. 7 *ὁμοιοῦται* P | cf. p. 7, 16 | *οἱ*] *ὅσοι* CP 10 trium versuum et dimidii lac. in P, duorum in C 12 *τῶ ἄρχοντι* CP 14 *οὓς*] *οἷσ* P *ομ(οῖς)* C | *στῆλαι* P (malim *ἀναστεῖλαι*) 15 *φθεγγομένασ* aut *-μένη* in P 16 *γενέσι* P 18 nolui *παρ' οἷς* | cf. Pl. symp. 203ᵇ sqq. 20 *παρὰ* Us.] *περὶ* CP | *δημιουργίας* falsum, verum puto *τῆς θεουργίας* | *ἀφόρων* P 22 *περὶ* P

τὴν πολιτείαν τὴν ἁπασῶν ἀρίστην, ἄπορον δὲ ἦν, πῶς οἱ ἄριστοι στασιάζουσιν οἱ μάλιστα ζωὴν ἀστασίαστον ἔχοντες, οἱ διὰ πάσης ἥκοντες παιδείας, οἱ πάντα κοινὰ κεκτημένοι καὶ μέχρι τῶν τελευταίων ἀπὸ τῶν πρώτων (καὶ γὰρ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῖς κοινὰ καὶ τὰ χρήματα καὶ τὰ μέσα τούτων), εἰκότως ἐπὶ τὰς Μούσας καταφεύγει ζητῶν, ὅπως δὴ πρῶτον στάσις ἔμπεσεν [p. 545[d]], *Ὁμηρικῶς ἐπικαλεσάμενος τὰς θεάς, πλὴν ὅτι τὴν στάσιν ἀντὶ τοῦ πυρὸς παρέλαβεν, οἰκειώσας τῷ πυρὶ τὴν στάσιν. διακριτικὸν γάρ ἐστι τὸ πῦρ παντὸς ὀργάνου τεχνητοῦ· μᾶλλον, ὃ δὴ καὶ μέχρι τῶν πρώτων ἀναλύει τὰ διαιρούμενα στοιχείων. Τί δὲ δή ποτε μὴ τὸν Μουσηγέτην ᾔτησεν αὐτῷ τὴν αἰτίαν χρησμῳδῆσαι τῆς τῶν ἀρχόντων ἐν τῇ ἀρίστῃ πολιτείᾳ στάσεως, ἀλλὰ τὰς Μούσας; καίτοι καὶ πρὸς τὸ τὰ μέλλοντα ἐκφαίνειν ἐκεῖνος ὁ θεὸς οἰκειότερος ἦν. ἢ ὁ μὲν Μουσηγέτης τὸν ὅλον ὡς ἕνα κόσμον πληροῖ τῆς θείας ἁρμονίας ἐκ τριῶν ὅρων συναρμόσας, νοῦ μὲν ὡς ὑπάτης, ψυχῆς δὲ ὡς μέσης, σώματος δὲ ὡς νήτης, καὶ μίαν ὡς ἀληθῶς λύραν, δημιουργικὴν ἀποτελέσας ἐκ τούτων τὸ πᾶν εἷς ἔχει τὸ κράτος· αἱ δὲ Μοῦσαι πλῆθος οὖσαι τοῦ Μουσηγέτου, προελθὸν ἀπὸ τῆς ἐκείνου μονάδος εἰς τὸν ὅλον ἀριθμὸν καὶ ἓν νέον ἐφιέμενον εἶναι ....*

* * * * * * *

* * | *σεως τῶν πρώτων, καὶ τοῦ καιροῦ τὴν ..... φη ...* f. 151 r. *εἰσάγονται μὲν ἀπὸ τῶν τοιούτων συνέρξε[ων π]αίδων γενέσεις οὐκ εὐφυῶν οὐδ' εὐτυχῶν. ᾧ καὶ δῆλον ὅτι ὁ Πλά-*

4 *πρώτων*] ᾱ' P (et 6 ᾱ[ον]) 6 cf. *Π* 113 infra cap. *μδ'* 10 ὃ] *ὁ* C *ἢ* P 11 ᾱ' P 12 *δὲ* om. P 13 *χρησμωδῆσαι* CP 16 an *τὸ ὅλον*? 19 *εἷς ἔχει τὸ* vix sanum 20 *οὖσαι* om. C 22 cf. infra f. 46[v] in Tim. 206[b] 22 *ἑαιέμενον*(?) P 24 *σεως* H, *σεω.* l. (v. g. *συνοικίσεως*) | l. *καιροῦ* ∼ *τὴν δ* (vel *θ*)*η* .. *ν*|*φη'* .. *ησ* (*ὀφειλήσεις* H inepte, fuitne *θήραν φήσεις*? et parenthesis ad *φήσεις* usque pertinens?) 25 *εἰονται* (ss. *σάγ* et ÷ quod pertinet fort. ad scholion)

των ἕπεσθαι βούλεται τῆς σπορ[ᾶς] τῇ τοιᾷδε καταρχῇ καὶ τὴν τοιάνδε γένεσιν, ἀλλ' οὐκ εἶναι τὴν μὲν τῆς κυήσεως μόνον ἀρχήν, τὴν δὲ τῆς τοῦ τεχθέντος ζωῆς, ἀλλὰ καὶ ταύτην εἰς ἐκείνην ἀνηρτῆσθαι καὶ συνέχειαν πρὸς αὐτὴν ἔχειν. τεχθέντας δ' οὖν οὕτω τοὺς δευτέρους ἐσομένους ἄρχοντας οὐκ εὐφυεῖς οὐδ' εὐτυχεῖς διὰ τὴν παρὰ καιρὸν σπορὰν αὐτῶν πρῶτον ἀμελήσειν τῶν Μουσῶν καὶ τὴν παιδείαν οὐκέθ' ὁλόκληρον μεταδιώξειν· ἀλλ' εἰ καὶ αὐτοὶ τῶν πρώτων ἀρχόντων ἐπιστατούντων καὶ διὰ μουσικῆς ἤχθησαν, ἅτε ἀμελῶς αὐτῆς ἐφαψαμένους οὐκέτι καὶ τοὺς μεθ' ἑαυτοὺς παιδεύσειν ὁμοίως, ἀλλὰ διὰ μόνης γυμναστικῆς· ταύτης γὰρ οἱ μέσοι οἰήσονται δεῖν ἐπιμελεῖσθαι τοῦ σώζεσθαι χάριν. ἀμελήσειν οὖν μουσικῆς διὰ ψυχῶν ἀφυΐαν ἐν τῇ παιδείᾳ τῶν τρίτων ἐσομένων ἀρχόντων τοὺς δευτέρους οὐκ εὐφυεῖς ὄντας οὐδὲ εὐτυχεῖς διὰ τὴν παρὰ καιρὸν σποράν· οὐκ εὐφυεῖς μέν, ὅτι μὴ πρὸς ὅλην τὴν παιδείαν ἔχουσιν ἐπιτηδείως, οὐκ εὐτυχεῖς δέ, διότι περιόδῳ τοιαύτῃ συνετάχθησαν, ἀρχὴν ἐπαγούσῃ τῇ ἀρίστῃ πολιτείᾳ λύσεως. ἡ γὰρ τύχη τῶν ἐκ τοῦ παντός ἐστιν ἡμῖν ἀπονεμομένων ἀποπληρωτική, συντάττουσα τὰ ἡμέτερα ταῖς τοῦ παντὸς τοιαῖσδε περιόδοις κατ' ἀξίαν, ἀμείνοσιν οὔσαις ἢ χείροσιν. παιδεύσουσιν δ' οὖν οἱ δεύτεροι τοὺς ἀφ' ἑαυτῶν, οὐκέτι
f. 151 v. δὲ διὰ πάσης ὡς εἴρηται τῆς παι|δείας, ἀλλὰ διὰ μόνης γυμναστικῆς, καὶ ταύτης ὡς ἀναγκαίας πρὸς τὸ εἶναι. τοὺς δὲ δὴ τρίτους ἀνάγκη τοὺς ἀμούσους ὄντας λοιπὸν ἀπαιδεύτως ἔχειν πρὸς τὸ δια[κρίν]ειν τὰ διαφέροντα εἴδη τῆς ζωῆς τὰ φυλακικὰ καὶ μὴ φυλακικά, καὶ συνάψειν τὰ ἀνόμοια ἀλλήλοις. συγχεθέντων δὲ τῶν πολιτικῶν γενῶν ἔσεσθαι

1 τῆι σπορ . . τῆι τοιᾶι, ⌞καὶ m^1: im. ⌞δε καταρχῇ m^3 (recepi dubitanter) 12 in textu μέσοι εἰσάγονται (οι εἰσάγ ss.) δεῖν ἐπιμελεῖσθαι, im γρ. οἰήσονται δεῖν ἐπιμ m^3 uv. 19 ψυχὴ m^1, corr. m^3? 25 ὄντας H] l. . . . . σ | λοιπὸν m^1, εἰ supra οι ss. m^3 26 διακρίνειν complevit Sch.

τοὺς τετάρτους ἀπὸ τῶν πρώτων στασιαστικούς, διὰ τὴν σύγχυσιν ἑκάστων ἀντεχομένων τοῦ πρωτεύειν· ἐν γὰρ τοῖς συγκεχυμένοις ἕκαστον ἐθέλει τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ὑπερβαίνειν, μήτε τοῦ φύσει χείρονος ἔτι ὅμοια φρονοῦντος διὰ τὴν ἐν τῇ γενέσει μῖξιν, μήτε τοῦ δοκοῦντος ἀμείνονος ἄμεινον ἑαυτὸ μόνως δεικνύναι δυναμένου διὰ τὴν ἐν τῇ φύσει παραδοχὴν τοῦ χείρονος. Τέταρτοι δὴ οὖν ἀπὸ τῶν πρώτων εἰσὶν ἄρχοντες οἱ στασιάσοντες, ἀλλ' οὐχ οἱ πρῶτοι. καὶ λέλυται τὸ ἀπορηθέν, πῶς καὶ τοῦ κρατοῦντος στασιάσαντος ἡ πολιτεία λυθήσεται καὶ τὸ ἀναμάρτητον ὑπάρξει τοῖς σοφοῖς ἄρχουσιν· οὐ γὰρ ἐν ἐκείνοις ἡ στάσις, ἀλλ' ἐν τοῖς πολλοστοῖς ἀπ' ἐκείνων, οἳ τῆς αὐτῆς ἔτι πολιτείας ἄρχοντες οὐ τῆς αὐτῆς μετέσχον παιδείας ἐκείνοις τοῖς ὡς ἀληθῶς ἄρχουσιν. τῆς δὲ ἐν τοῖς τελευταίοις τούτοις ἄρχουσι στάσεως αἰτία τῶν τρίτων ἡ ἀμουσία, γεννησαμένη παῖδας οὐκέτι φυλακικοὺς διὰ τὴν τῶν ἀνομοίων ἀδιάκριτον σύγχυσιν· τῆς δὲ τῶν τρίτων ἀμουσίας ἡ τῶν δευτέρων ῥαθυμία περὶ τὰς Μούσας, δι' ἀφυΐαν οὐκέτι κατὰ τὴν ὅλην καὶ τελείαν παιδείαν, καθ' ἣν ἐτράφησαν, δυνηθέν|των ἐκ- f. 152r θρέψαι τοὺς παῖδας· τῆς δὲ τῶν δευτέρων ἀφυΐας ἡ τῶν πρώτων περὶ τὴν τοῦ καιροῦ [θ]ήραν τῆς τῶν γάμων εὐκαιρίας ἁμαρτάς· ἣν ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως ἐφελκυσάμενοι, πραγματείας πολλῆς δεομένης καὶ ἀγαθῆς τύχης εἰς τὸ μὴ πολλὰ τοιαῦτα πταίειν καὶ μ ό λ ι ς δ ι' ἀ μ υ δ ρ ῶ ν ὀ ρ γ ά ν ω ν τἀληθὲς ἑλεῖν ἰσχυούσης, τὸν μὲν λογισμὸν ἐξάντη τῆς ἐπικλωσθησομένης ἕξουσι τῇ πολιτείᾳ λύσεως, τὴν δὲ αἴσθησιν ταῖς ἑαυτῆς παροράσεσιν αἰτίαν τῶν ἐν τοῖς λογισμοῖς παρὰ τοῖς μετ' αὐτοὺς ἄρχουσιν ἁμαρτημάτων ἀποφαίνουσιν. τριῶν οὖν τούτων ὀφειλόντων μάλιστα σπουδάζεσθαι παρὰ τοῖς

3 ἐθέλειν Sch. 21 καιροῦ H] l. και . . . | θήραν Sch.] l. . ήραν 23 δεομένου, corr. Sch. 24 μόλις καί, transpos. Us. | δι' ἀμυδρῶν ὀργάνων μόγις Pl. Phaedr. 250b 28 an ἀποφανοῦσιν?

ἐφεστῶσι τοῖς γάμοις τῶν φυλάκων, τῆς ἐκλογῆς τοῦ σπορίμου καιροῦ, τῆς συζεύξεως τῶν ὁμοίων, πρὸς ἣν δέονται τῆς τῶν κλήρων κομψείας, τῆς ἐνθέσμου συνέρξεως μετὰ θυσιῶν γινομένης, τὸ περὶ τὴν ἐκλογὴν σφάλμα τοῦ καιροῦ γενήσεται ῥίζα τῶν ἑπομένων κακῶν, καὶ τῆς λύσεως τῆς πολιτείας καὶ τῆς στάσεως, ἀφ' ἧς ἡ λύσις, ἐν τοῖς τετάρτοις ἀπὸ τῶν πρώτων ἁμαρτόντων συμπεσούσης.

Ī. *Ὁ μὲν σκοπός ἐστιν τοῦ λόγου τῶν Μουσῶν ἐκφῆναι τὰς αἰτίας, δι' ἃς λύσις ἔσται τῆς ἀρίστης ἐν ἀνθρώποις πολιτείας, οὔσας διττάς· τὴν μὲν ἐν ταῖς ὅλαις τοῦ κόσμου περιόδοις, φορὰς καὶ ἀφορίας ὡς φυτῶν, ὡς ζῴων, ὡς σωμάτων, οὕτω καὶ ψυχῶν ἐπάγουσαν ἄλλοις καὶ ἄλλοις μέρεσιν τῆς γῆς· τὴν δὲ ἐν τοῖς μερικοῖς, ἐν αὐτοῖς τοῖς ἄρχουσιν δρωμένην τοῖς μιμουμένοις τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ* f. 152 v. *κρατοῦντας· τούτων γὰρ ἁμαρτόντων λυθήσε|σθαι τὴν πολιτείαν. εἰσὶ γὰρ οἱ μὲν φύλακες τοῖς ἐν τῷ παντὶ θεοῖς ἐοικότες, οἱ δὲ ἐπίκουροι τοῖς δαίμοσιν, οἱ δὲ θῆτες ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς· ταῦτα δέ ἐστι τὰ ἀσώματα γένη... τῶν ἐν τῷ κόσμῳ διοικούντων τὴν σωματικὴν φύσιν. ὡς οὖν οὐ τὰ ἁμαρτήματα τῶν ψυχῶν ἀνατρέπει τὸ πᾶν, οὕτως οὐδὲ τὰ τῶν θητῶν ἐκείνην, ἀλλ', ὃ μηδὲ θέμις εἰπεῖν, εἰ ⟨οἱ⟩ δαίμονες ἢ οἱ θεοί τι παρεώρων, οὕτως τὰ τῶν ἀρχόντων παροράματα λύσει τὴν παρ' ἡμῖν πολιτείαν. Ὁ δὲ χαρακτὴρ τοῦ λόγου λίαν ἐστὶν ὑψηλός, πρέπων καὶ ταῖς Μούσαις ταῖς χρησμῳδούσαις τὴν λύσιν καὶ τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασι κοσμικοῖς οὖσιν· διὸ καὐτὸς σαφῶς εἶπεν ὑψηλολογουμένος ἐρεῖν* [p. 545ᵉ], *ἐνδεικνύμενος ὅτι μέτεισιν ἀπὸ τοῦ μέσου τύπου τοῦ πρέποντος ἠθικοῖς λόγοις*

5 an del *καί?* 7 *ἁμαρτώντων* (*ώ* ex *ό*) 14 *δρωμένη*, corr. Sch. 15 *ἁμαρτώντων* 18 *μερικαῖς* H] l. . . . . *καῖσ* | post *γένη* ἄνω H, *να* aut *ρα* aut *μα* ego (tolerarem *ἄνευ*) 20 *ἀνατρέπειν*, corr. Sch. 22 *οἱ* add. Sch. 25 *ταῖσ* ex *ται* m[3] 27 *ὑψηλολογουμένας* Us. (nolui ob *καὐτὸς*)

ἐπὶ τὸν ἁδρὸν οἰκεῖον ὄντα τοῖς ῥηθησομένοις. ἡ δ' ἰδέα τοῦ παντὸς λόγου σεμνότης ἐστὶν προσήκουσα καὶ τοῖς πράγμασι (σεμνὰ γὰρ καὶ τὰ περὶ τοῦ παντὸς καὶ τὰ περὶ τῶν ψυχῶν) καὶ ταῖς θεαῖς. καὶ τὸ ἀπόκρυφον γοῦν καὶ αἰνιγματῶδες τῆς σεμνότητος ἴδιον· οὐ γὰρ ἐθέλει τὸ σεμνὸν πρόχειρον εἶναι τοῖς πολλοῖς. ὥστε τῶν μὲν τριῶν χαρακτήρων ὁ ἁδρός, τῶν δὲ ἑπτὰ ἰδεῶν τὸ μέγεθος ἥρμοσεν τῷ λόγῳ· τὸ γὰρ σεμνὸν ὑπὸ τὸ μέγεθός ἐστιν. Ὁ δὲ τρόπος τῆς διδασκαλίας μικτός ἐστιν, ἀποφαντικὸς μὲν ὢν διὰ τὰς λεγούσας (πρέπει γὰρ θεῶν λόγοις, διὸ καὶ τοῖς ἐνθουσιάζουσιν καὶ τοῖς χρησμῳδοῖς), εἰκονικὸς δὲ διὰ τὰ πράγματα· τὸ γὰρ ἀπὸ ἀριθμῶν ἐνδείκνυσθαι τὴν ἀλήθει|αν ἀπ' f. 33r. *εἰκόνων ἐστὶ διδάσκειν· οἰκεῖον δὲ ψυχαῖς καὶ τοῖς κοσμικοῖς πᾶσιν τὸ εἰκο[νικόν].*

ΙΑ. Τῶν τριῶν πολιτειῶν εἰς τὰς τρεῖς δημιουργίας ἀναφερομένων, εἰς τὴν Δίιον, εἰς τὴν Διονυσιακήν, εἰς τὴν Ἀδωνιακήν (πᾶς γὰρ πολιτικὸς ἀπεικονίζεσθαι βούλεταί τινα δημιουργόν, ὁ μὲν πάντα κοινὰ ποιῶν τὸν τὰ ὅλα ποιοῦντα, ὁ δὲ νέμων καὶ διαιρῶν τὸν διελόντα ἀπὸ τῶν ὅλων τὰ μέρη, ὁ δὲ ἐπανορθῶν τὸ διάστροφον εἶδος τὸν τὰ γιγνόμενα καὶ φθειρόμενα ἀνυφαίνοντα), νῦν ὁ Πλάτων περὶ τῆς πρώτης διδάσκων πολιτείας μιμεῖται τὸν ὅλον δημιουργόν. ὡς οὖν δὴ ἐκεῖνος ἄλυτον εἶπεν εἶναι τὸν κόσμον διὰ τὴν αὐτοῦ βούλησιν μέγιστον οὖσαν δεσμόν [Tim. p. 41ᵇ], *οὕτω ταύτην τὴν πολιτείαν οὐκ ἄλυτον μέν, ἀνθρωπίνην οὖσαν, δύσλυτον δὲ εἶναί φησιν διὰ τὴν τῶν ἀρχόντων ἀρετήν. τοῦ γὰρ χαλεπὸν εἶναι κινηθῆναι τὴν οὕτω συστᾶσαν* [p. 546ᵃ] *ἐπὶ τὸν πολιτικὸν ἀναφέρει τὴν αἰτίαν, ὡς*

6 cf. Hermag. II 268, 22. 286, 15 Sp. Procli chrestom. 229, 11 W. [Plut.] vit. Hom. 72 etc. 15 cf. Pr. in Tim. 135ᶠ
16 *Διονυσιακήν* H] l. *διο . . . . . . ήν* 23 *δὴ ἐκεῖνος* Us.] *δι' ἐκεῖνον* 24 *αὐτοῦ* Us. 27 *τοῦ* Wendl.] *τὸ* | *σύστασιν*
28 *ἀναφέρειν*, corr. Sch. (fort. *ν* exp.)

τοῦ παντὸς ἐπὶ τὸν δημιουργόν. καὶ ἡ σύστασις οἰκεία τῇ δημιουργίᾳ· συνιστάνειν γὰρ κἀκείνην εἶπεν τὸ πᾶν καὶ συστατὸν τὸν κόσμον ἐκάλεσεν. καὶ γὰρ ὡς ὁ κόσμος ἐκ πολλῶν ἐστιν δεσμῶν, οἷον τῶν στοιχείων, τῆς ἀναλογίας, τῶν ψυχικῶν μεσοτήτων, τῆς ἐμψυχίας, καὶ πρὸ τούτων τῆς δημιουργικῆς βουλήσεως, οὕτω καὶ ἥδε ἡ πολιτεία παντοίους ἔσχεν δεσμούς· κοινὰ τὰ ἐπιτηδεύματα, κοινοὶ οἱ παῖδες, κοιναὶ αἱ κτήσεις. δύσλυτος οὖν καὶ αὕτη, καθάπερ ἐκεῖνος
f. 33v. *ἄλυτος· εἰ δὲ λυτή πώς | ἐστιν διὰ τὴν γένεσιν, δῆλον ὡς ὁ κόσμος μηδ' ὅλως λύσιν ἐπιδεχόμενος ἀγένητός ἐστιν. τὴν δὲ αἰτίαν τῆς λύσεως αὐτὴν εἰς ἁμαρτίαν μὲν αἰσθήσεως ἀνάγων, περιόδου δὲ συμπλήρωσιν, ἵνα ἔχῃς καὶ τὸ μερικὸν αἴτιον καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ὅλων ἀνάγκην, διδάσκει σαφῶς, ὡς ἄρα τὰ συμπίπτοντα τοῖς ἐπιστήμοσιν ἐὰν ᾖ δυσχερῆ, διὰ τὴν κοινὴν φύσιν εἴωθεν μόνην σχεδὸν συμπίπτειν· οἷον νοσεῖν οὐ παρὰ τὴν αὐτῶν ζωήν, ἀλλὰ παρὰ τὴν κοσμικὴν τάξιν, καὶ ἄλλο τι πάσχειν· τῶν μὴ ἐπιστημόνων καὶ δι' ἑαυτοὺς πολλὰ πασχόντων. τὴν οὖν περίοδον ἐπάγειν ὡς γενητῷ πράγματι τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ λύσιν, ἀποχρωμένην τῇ παροράσει τῶν φυλάκων τῇ διὰ τῆς αἰσθήσεως, ἣν ἀνάγκη σπανίαν εἶναι, καθάπερ καὶ πάντων ἐπιστημόνων τὴν ἀποτυχίαν τῶν αἰσθήσει προσχρωμένων, οἷον ἰατρῶν, κυβερνητῶν· ἀποτυγχάνουσι γὰρ σπανίως, κατορθοῦσι δὲ πολλάκις. διὸ καὶ ἡ τῆς πολιτείας λύσις τῆς τοιαύτης διὰ μακρῶν γίνεται περιόδων.*

ΙΒ. *Ταῦτα τὰ ἀξιώματα τὰ ἐν τῇ* Περὶ οὐρανοῦ *Πλατωνικὰ ἀναφαίνεται, τὸ μὲν* ʻπᾶν γενητὸν φθαρτόν' *ἐνταῦθα* [p. 546a], *τὸ δὲ* ʻπᾶν ἀγένητον ἄφθαρτον'

2 cf. Pl. Tim. 29d. 47d. 32c etc. 7 *δεσμούς* Sch.] *κόσμουσ* 9 in seqq. quae H exhibet a me non lecta, prorsus certa sunt | *δῆλον* ⟨*ὅτι*⟩ Us. interpungens ante *διὰ* 15 *σχεδὸν* ss. m2] *ἔχον* 16 *αὐτὴν* et ss. *ῶ* 17 *τάξιν* *ταξιν* 23 *ἀποτυχάνουσι* 26 cf. Ar. de caelo I 12

ἐν Φαίδρῳ [p. 245d], ὅπου φησίν· *ἐπειδὴ δὲ ἀγένητόν ἐστιν, καὶ ἀδιάφθορον αὐτὸ ἀνάγκη εἶναι.* ὁ γὰρ τρόπος πρόσκειται δηλῶν ὅτι ἀναγκαῖον τὸ ἀξίωμα. τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων δῆλον ὅτι γενητὸς κατ' αὐτὸν ὁ κόσμος ἄλλως, καὶ οὐ κατὰ χρόνον ἐστὶ γενητός· ἦν γὰρ ἂν καὶ φθαρτός. εἰ δὲ λέγοιέν τινες φθαρτὸν αὐτὸν ὄντα τῇ φύσει γεγονέναι ἄφθαρτον | διὰ τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν, εἰ τὸ f. 34 r.
ἄφθαρτον ἀγένητον (ἀντιστρέψει γάρ, ἀναγκαίων ὄντων τῶν δύο ἐκείνων), καὶ τὸ γενητὸν αὐτοῦ δώσουσιν ἀγένητον πεποιηκέναι τὸν θεόν. ὁ γὰρ ἄφθαρτον αὐτὸν ποιήσας καὶ ἀγένητον εὐθὺς ἐποίησεν διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀκολουθίας· ἀλλ' ὁ αὐτός φησιν *Πλάτων* [legg. XI 934a], ὅτι τὸ γεγονὸς ἀγένητον ποιῆσαι καὶ θεῷ ἀδύνατον· ὥστε καὶ τὸ φθαρτὸν ⟦καὶ⟧ ἄφθαρτον, ἵνα μὴ τὰ προκείμενα ἀξιώματα ἀφα-
ᾱ νίσῃς. Πόθεν οὖν δῆλον, ὅτι πᾶν τὸ γενόμενον φθαρτόν; ἢ ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον ὑπ' αἰτίου γίνεταί τινος, καὶ τούτου κινουμένου· τὸ γὰρ ὑπ' ἀκινήτου γενόμενον ἀγένητόν ἐστιν, ἀίδιον ὄν, ἅμα τῷ εἶναι ἐκείνου συνυποστάν· ὃ εἴπερ ἀκίνητόν ἐστιν, πάντως εἴη ἂν καὶ ἀγένητον. πᾶσα γὰρ γένεσις ἢ κίνησίς ἐστιν ἢ μετά τινος κινήσεως· εἰ οὖν καὶ ὑπό τινος γίνεται, καὶ ὑπὸ κινουμένου γε τούτου. τὸ δὲ κινούμενον ἐν ταὐτῷ μένειν ἀδυνατοῦν, ἐν μέρει γενόμενον τῆς κινήσεως, ὑπ' ἄλλου μέρους αὐτῆς φθαρήσεται· τοῦ γὰρ αἰτίου μὴ ὄντος εἶναι τὸ αἰτιατὸν ἀδύνατον· λυθείσης οὖν τῆς ὑποστησάσης αὐτὸ κινήσεως φθαρήσεται. ὅτι γὰρ οὐ πάσης ἦν ἀποτέλεσμα τῆς κινήσεως, δηλοῖ τὸ καὶ πρότερον κινεῖσθαι τὸ αἴτιον τῆς τούτου συστάσεως. εἰ δὲ ἐκ μέρους
β̄ ἐστὶ τῆς κινήσεως, ἐκείνου καταλήξαντος οὐκ ἔσται. Πόθεν δέ, ὅτι τὸ φθαρτὸν γενητόν; εἰ γὰρ φθαρτόν ἐστιν, ἔχει τι ἐναντίον, ἐκεῖνο δήπου τὸ φθαρτικὸν ἑαυτοῦ· φθείρεται γὰρ

4 ὅ|ὅτι 6 *φύσιν* 14 *καὶ ἄφθαρτον* im. add., *καὶ* del. Sch. 16 *γενόμενον*, corr. Sch. 18 nempe *ἐκείνῳ* 22 *ἀδύνατον*, corr. Us.

ὑπὸ ἐναντίου πᾶν τὸ φθειρόμενον. εἰ δὲ ἔχοι ἐναντίον, ἢ
καὶ ἐξ ἐκείνου ὁδός ἐστιν εἰς αὐτό, καὶ εἴη ἂν γενητόν·
f. 34v. ἢ φθαρέντος αὐτοῦ | μόνως ἔσται τὸ ἐναντίον, γεγονὸς
καὶ ἄφθαρτον, μηκέτι εἰς ἐκεῖνο μεταβάλλον· δέδεικται δὲ
ὅτι πᾶν γενητὸν φθαρτόν· φθαρήσεται ἄρα. φθορὰ δὲ τοῦ
ἐναντίου τὸ ἐναντίον· ὥστε ἐκεῖνο ἐκ τούτου γενήσεται· οὐκ
ἄρα ἀγένητον ἦν. Πόθεν δέ, ὅτι πᾶν τὸ ἀγένητον ἄφθαρ- γ̄
τον; εἰ γὰρ φθαρτόν, δεδείχαμεν δὲ ὅτι πᾶν τὸ φθαρτὸν
γενητόν, ἔσται τὸ ἀγένητον γενητόν· ὥστε τὸ ἀγένητον ἄφ-
θαρτον. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἄφθαρτον ἀγένητον· εἰ γὰρ δ̄
γενητόν, ἔσται φθαρτὸν τὸ ἄφθαρτον· δέδεικται γὰρ ὅτι
πᾶν τὸ γενητὸν φθαρτόν. Τὰ ἄρα τέτταρα ἀξιώματα ἀλη-
θῆ, ἠρτημένα δυεῖν ἀξιωμάτων, ὧν τὸ μὲν λέγει τὸ ἀπὸ
ἀκινήτου πᾶν ὑποστὰν ἀμετάβλητον εἶναι κατ' οὐσίαν, τὸ
δὲ τὸ ἀπὸ κινουμένου πᾶν ὑποστὰν μεταβλητὸν εἶναι κατ'
οὐσίαν.

ΙΓ. Τίνα λέγει τὸν πάντα χρόνον, ὅταν λέγῃ, ὡς οὐδ' ἡ τοιαύτη σύστασις τὸν πάντα μενεῖ χρόνον [p. 546a]; ἢ εἰ ὁ πᾶς χρόνος αἰῶνός ἐστι τοῦ παντὸς εἰκών (λέγεται γὰρ καὶ ὁ αἰὼν πᾶς· τὸ μὲν οὖν παράδειγμα τὸν ἅπαντα αἰῶνά ἐστιν [Tim. 38c]), μέτρον δὲ ὁ πᾶς αἰών, μέτρον ἄρα καὶ ὁ πᾶς χρόνος. ἀλλ' ὃ μὲν τῆς τοῦ νοητοῦ ζῴου ζωῆς μέτρον, ὃ δὲ τῆς τοῦδε τοῦ κόσμου ζωῆς, ὁ χρόνος. καὶ εἴη ἂν τῆς τῶν ἐν αὐτῷ πάντων ἀσωμάτων κινήσεων καὶ σωματικῶν πασῶν κοινῆς συναποκαταστάσεως μέτρον παντελές· ὃ δὴ πολλάκις ἀνελισσόμενον ποιεῖ τὸν ἄπειρον χρόνον, διὰ τὴν ἐν τῷ αἰῶνι δύναμιν ἄπειρον λαμβάνοντα τὴν κατὰ γένεσιν ἀπειρίαν, τῷ πάλιν καὶ πάλιν γιγνομένην ἄπειρον, ἐκείνης οὔσης ἀπείρου καὶ οὐ γιγνο-

4 μεταβαλόν, corr. H 13 ἀξιωμάτοιν H nec prorsus certum ω 19 εἰ ὁ πᾶς — 27 χρόνον e Proclo schol. Plat. 546a 21 cf. Pl. Tim. 30c 23 ζῴου om. schol. 26 συνελισσόμενον schol.

μένης. ὡς οὖν πᾶς ὢν | χρόνος τὸν πάντα βίον ἔχει τῆς f. 85r. *τοῦ παντὸς ἀποκαταστάσεως, ἐν ᾧ τὸ μὴ φθαρὲν ἄφθαρτόν ἐστιν. οὐδὲν οὖν φθαρτὸν μένει τὸν ἅπαντα χρόνον· οὐδὲν γὰρ τῷ κόσμῳ συζῆσαν κατὰ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν περιοδικὴν ζωὴν φθαρτόν ἐστιν, ἵνα μηδὲν ἔξω ᾖ τῆς κοσμικῆς ὅλης ζωῆς, ἀλλὰ πᾶσαι πάντων γενέσεις, πᾶσαι πάντων μεταβολαὶ ψυχικαὶ καὶ σωματικαὶ περιλαμβάνωνται ὑπὸ τοῦδε τοῦ παντός. διὸ καὶ πᾶς κέκληται παρὰ τῶν Μουσῶν, ὡς παντελῆ τὸν ἀριθμὸν προστησάμενος τὸν πασῶν μεταβολῶν ἀφοριστικόν, ὃς ἀνακυκλούμενος ἄπειρος γίνεται. διὸ καὶ ἐπὶ τούτου τὸ ἄπειρον οὐχ οἷον ἅμα ἐστίν, ὡς ἐπὶ τοῦ αἰῶνος.*

ΙΔ. Τὰ μὲν φυτὰ διέστησε τῶν ζῴων οὐχὶ τῷ αἰσθητικῷ Περιπατητικῶς (οἶδεν γὰρ καὶ φυτῶν αἴσθησιν), ἀλλὰ τῷ μονίμῳ καὶ πορευτικῷ. διὸ τὰ μὲν ἔγγεια προσεῖπεν, τὰ δὲ ἐπίγεια, τὰ μὲν φερόμενα ἐπὶ γῆς, τὰ δὲ κατερριζωμένα ἐν γῇ. λέγει δὲ ὅτι οὐ τοῖς φυτοῖς μόνοις τοῖς ἐγγείοις ὡς ἐν τῇ γῇ κατερριζωμένοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ζῴοις τοῖς ἐπὶ γῆς κινουμένοις [[*καὶ*]] *περίοδοί τινες ποιοῦσιν εὐγονίας καὶ δυσγονίας σωμάτων τε καὶ ψυχῶν. οὐ μόνον δὲ φυτοῖς εἶπεν* [p. 546a] *ἀπὸ τούτων ἀρξάμενος, ἐπειδὴ τὸ κράτος τῶν εἱμαρμένων περιόδων ἐν τοῖς ἥκιστα μετέχουσιν αὐτοκινήτου δείκνυται ζωῆς (καὶ γὰρ ὁ Τίμαιος* [p. 77ab] *ἐν μόνοις τούτοις ἔφατο μὴ εἶναι τὸ αὐτοκίνητον, ἀλλὰ τρίτον μέρος τῆς ψυχῆς), οἷα δή ἐστιν τὰ φυτά· διὸ καὶ ἀπὸ τῆς φύσεως ὠνόμασται. τὴν γὰρ εἱμαρμένην φυσι-*

1 post *οὖν* est ʼὁ | *πᾶς ὢν* Sch.] *πασῶν* | in seqq. pauca legi | *βίον*] *ἀριθμὸν* Us. | *ἔχει τῆς* Sch.] *ἐκείνης* H, l. *.χειτη.* 4 *συζῆσαν* scripsi] *αὐξῆσαν* H (non l.), quo servato *οὐδ' ἔν γε* Us. 7 *περιλαμβάνονται* H (*ωντ* non l.), corr. Us. 8 *πᾶσαι* | *παρὰ* Sch.] l. *..ρὰ, πασῶν* H 9 *προστησάμενος*] non l. *προ*, possis *ὑποστ.* (cf. I 88, 8) 13 *τὰ φυτὰ* — 17 *γῇ* contraxit schol. Plat. 546a 17 *τῇι* ante *γῆι* ss. m[3], om. schol. Plat. 19 *καὶ* del. Us. 25 *ἀλλὰ* Sch.] *ἄλλο*

f. 35v. κὴν ζωὴν εἶναί φα|[μεν] . . .[15]. . . . δηλοῖ δὲ καὶ αὐ[τὸς ἐν] Πολιτικῷ [p. 272e] λέγων· τὸν κόσμον ἀν[έστρεφ]εν εἱμαρμένη καὶ σύμφυτος ἐπιθυμία. [οὔκουν] ἐν τούτοις μόνοις . . . . τῷ κύκλῳ φησὶν φερόμενα τῆς εὐγονίας καὶ δυσγονίας, [ἃ] δοκεῖ μάλιστα καθ' εἱμαρμένην μόνην [ζῆν] οὐκ ἔχοντα τὸ αὐτοκίνητον, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς πλείονα τὴν ζωὴν ἔχουσι καὶ ἐλευθερω[τέρ]αν (δοκεῖ γὰρ μάχεσθαι τὸ εἱμαρμένον πρὸς τὸ ἀδέσποτον)· καὶ τῷ ὄντι σώματι συζυγεῖσα ψυχὴ καθ' εἱμαρμένην ζῇ καὶ ἡ καθ' ὕπαρξιν ἢ κατὰ σχέσιν οὖσα σωματοειδής. Τά τε οὖν μέτρα τῶν βίων ἀπὸ τῶν περιόδων πᾶσιν τῶν κυκλικῶν καὶ τὰ εἴδη τὰ διάφορα τῆς ζωῆς. ὡς γοῦν καὶ Ἀριστοτέλης [de gen. anim. IV 9. 778a 1] φησίν, ἕπονται ταῖς κυριωτέραις περιόδοις αἱ ἀκυρότεραι. κυριώτεραι δὲ αἱ τῶν ἀιδίων, ἀκυρότεραι δὲ αἱ τῶν θνητῶν· πασῶν δὲ εἰς πάντα συντελουσῶν τῶν ἀιδίων εἰς τὰ θνητά, ἄλλα ἄλλοις μᾶλλον αἴτια τῆς περιτροπῆς· οἷον τῷ μὲν σεληναία περίοδος, τῷ δὲ Κρονία, τῷ δὲ ἄλλη τις ἢ ἀφανὴς ἡμῖν ἢ ἐμφανής. πᾶν γὰρ κύκλῳ κινούμενον περίοδον ἔχει καὶ αἴτιόν ἐστι θνητῷ τινι περιτροπῆς, εἴτε θεῖον εἴη ὄχημα εἴτε ἀγγελικὸν εἴτε δαιμόνιον. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ μέτρα τῶν τριῶν βίων διάφορα πλήθει χρόνου καὶ τὰ εἴδη τῆς ζωῆς, ὅτι καὶ τὰ αἴτια διάφορα τὰ ἀεὶ κινούμενα. λανθάνει δὲ τί τίνος αἴτιον· καὶ θαυμάζομεν διὰ τί τὸ μὲν ζῇ μίαν ἡμέραν, ὡς τὸ περὶ τὸν Ὕπανιν ποταμόν, γεννώμενον μὲν ⟨ἐν⟩ ἀνατολῇ, ἀποθνῆσκον δὲ ἐν τῇ δύσει, τὸ δὲ ἐννέα γενεὰς ἀνδρῶν γηρώντων, οὐχ

1 φαμεν suppl. Us. | cf. de or. chald. 48 sq. Boll Studien über Ptolem. 155[2] | δηλοῖ δὲ καὶ τὰ τῶν περιοδικῶν λόγων H, sic fere corr. Sch. (l. δη . . . δὲ καὶ αυ|. .[10]. ῶ . . . . ν) 2 ἀνέστρεφεν Pl.] ἀνα . . . σεν H, l. ἀνα 3 haec et seqq. suppl. Sch. 4 l. μόνοισ . .[11].|. η . . . φερόμενα; fuit igitur [εἶναι μέτρα] κύκλῳ φ. aut sim. 9 καὶ ⟨αὐτὴ⟩ Us. 23 δὲ τί (nisi est δ' εἰ) ex δὲ m[3] 25 cf. Aristot. h. a. V 19 Aelian. V 43 Plin. XI 36 | add. Sch. 26 cf. Hesiod. fr. 183 Rz.

ὁρῶντες πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ κυκλο|φορητικά, καὶ ποῖα f. 36r. ποίων ἡγεῖται περιτροπῶν· ἐν δὲ τούτοις ὥρισται καὶ τί [τὸ ἀΐδι]ον, ὅτι τὸ πᾶσαν κοσμικὴν περίοδον ζῶν· καὶ τί τὸ μακροβιώτατον, ὅτι τὸ τὸν σύνεγγυς χρόνον τῆς περιόδου ταύτης βιοτεῦον· καὶ τί τὸ βραχυβιώτατον, ὅτι τὸ τῷ ἐλαχίστην ἔχοντι τὴν ἀποκαταστατικὴν ζωὴν διεξάγον τὴν ἑαυτοῦ περιτροπήν.

ΙΕ. Θεῖον γενητὸν οὔτε τὸν ὅλον λέγει κόσμον, εἰ καὶ προηγουμένως τοῦτον, οὔτε τὸν οὐρανὸν μόνον οὔτε τὸ ὑπὸ σελήνην· ἀλλὰ πᾶν τὸ ἀεικίνητον καὶ περιφερόμενον εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴθ' ὑπὸ σελήνην, ὡς μὲν σωματικὸν γενητὸν καλούμενον (οὐδὲν γὰρ σῶμα αὐθυπόστατον), ὡς δὲ ἀεικίνητον θεῖον· μιμεῖται γὰρ τὰ θειότατα τῶν ὄντων ἄγρυπνον ἔχοντα ζωήν. καὶ γὰρ οὐδὲ εἶπεν τοῦ θείου γενητοῦ τὸν τέλειον ἀριθμὸν τὴν περίοδον περιλαμβάνειν, ἀλλ' ἄνευ τοῦ ἄρθρου θείου γενητοῦ· δι' οὗ δηλοῖ πάντως ἢ τινὸς ἢ παντὸς θείου γενητοῦ. τὸ δὲ τινὸς οὐκ ἐπιστημονικόν· ἀόριστον γὰρ πολλῶν ὄντων θείων γενητῶν καὶ οὐχ ἑνός, οὐδ' ἂν πρὸς ἕν τι μόνον ἀντιδιῃρεῖτο τῶν θείων γενητῶν τὸ ἀνθρώπειον γενητόν· οὐδὲ γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἑνὸς τῶν θείων ἕτερος, ἀλλὰ πάντων, καὶ περίοδον ἔχει διττήν, ἀμεινόνων καὶ χειρόνων γενέσεων, ἣν μηδὲν ἔχει θεῖον γενητόν, ἀλλ' οὐχὶ ἕν τι μόνον. παντὸς ἄρα λέγει θείου γενητοῦ καὶ οὐχὶ τινός, ὅταν λέγῃ· θείῳ μὲν οὖν γενητῷ περίοδός ἐστιν, ἣν ἀριθμὸς περιλαμβάνει τέλειος [p. 546ᵇ]. τῶν δὲ ἄλλων τὴν περίοδον οὐχὶ ἀριθμὸς περιλαμβάνει τέλειος. ἐπεὶ καὶ εἰ | [φήσ]ειέν τις τὸν f. 36v. κόσμον μόνον λέγεσθαι θεῖον γενητὸν καὶ διὰ τοῦτο τὸν

6 ἀποκαταστικήν, corr. H | διεξά et tres litt. inc. ss. 8 θεῖον — 14 ζωήν habet schol. Plat. 546ᵇ οὔτε] οὐ schol. 9 τὸν ἐν οὐρανῷ schol., unde τὸ ἐν οὐρ. Sch. 26 post τέλειος extat ἐπεὶ καὶ παντὸσ ἦν, εἰ ἔλεγεν τινὸσ θείου καὶ οὐ παντόσ· quae omnia exp. m¹ 27 φήσειεν Heitz 28 τοῦτο Heitz] τοῦτον

ἀριθμὸν αὐτοῦ τὸν περιοδικὸν τέλειον, γελοῖον ἀντιβα[λ]εῖν τῷ κόσμῳ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν τούτου περίοδον πρὸς τὴν κοσμικήν· οὐ γὰρ εὔτακτος ἡ μετάβασις, καὶ ταῦτα Μουσῶν λεγουσῶν. πᾶν ἄρα λέγει θεῖον γενητόν, μεθ' ὃ τὸ ἀνθρώπειόν ἐστι γενητόν. τῶν οὖν γενητῶν ἀεικινήτων ὄντων ἢ οὐκ ἀεικινήτων πάντα τὰ ἀεικίνητα θεῖα καλέσας τὸ ἀνθρώπειον ἀντιδιεῖλεν ἐκείνοις, οὐκέτι μίαν ἔχον ζωὴν καὶ ἀριθμῷ τὴν αὐτὴν οὐδὲ ἀπαράλλακτον τὴν περίοδον. Διόπερ ἐκείνου μὲν παντὸς τὴν περίοδον ἀριθμὸς περιλαμβάνει τέλειος εἷς ὢν ἐφ' ἑκάστου καὶ ὁ αὐτὸς ἀποκαταστατικός, μήτε προσθήκην μήτε ἀφαίρεσιν ἔχων· καὶ πάντων τελειότατος ὁ τοῦ παντός. μέρη γὰρ οἱ ἄλλοι, καὶ εἰ τέλειοι εἶεν, τοῦ κοσμικοῦ χρόνου, ὡς καὶ αὐτὰ τὰ κινούμενα μέρη τοῦ κόσμου πάντα, καὶ αἱ ζωαὶ αὐτῶν τῆς κοσμικῆς ζωῆς καὶ αἱ περίοδοι τῶν περιόδων. γενητὸν μὲν οὖν καὶ τὸ πᾶν σῶμα καὶ ἕκαστον σῶμα, κἂν ἀίδιον ᾖ καὶ ἀπὸ χρόνου παντελῶς ἀγένητον, ὡς ἀπ' ἄλλης αἰτίας μόνον γεννώμενον, ἀεὶ τοῦ ποιοῦντος αὐτῷ ἀεὶ τῷ εἶναι ποιοῦντος· γενητὰ δὲ κυρίως τὰ ἀπὸ χρόνου γεγονότα, ὧν τὸ ἀνθρώπειον ἐν τοῖς συνεγνωσμένοις πρῶτον. ὅτι γὰρ καὶ ἄλλα ἐστὶν θνητὰ πρὸ ἡμῶν, δῆλον· οὐ γὰρ ἀπὸ τῶν ἀιδίων καὶ λογικῶν εἰς τὸ ἀσθενὲς τοῦτο ζῷον καὶ βραχύβιον ἀμέσως ἡ δημιουργία
f. 87r. *προῆλθεν, ἀλλ' ἔστι καὶ ἄλλα γένη μακραίωνα ἐγ|γὺς θεῶν οἰκοῦντα, ⟨ἃ⟩ εἰς ἐκείνην [τὴν τάξιν τατ]τόμεθά ποτε· γένοιτο δ' ἂν . .[11]. . ἐκείνων εἰς τὸ γένος ἡμῶν μετάβασις,*

1 *ἀντιβαλεῖν* Sch.] *ἀντικα εἶν* H, l. *ἀντι....ν* 6 *πάν|τατα*, prius *τα* ins. m³ 7 ⟨*εἴδει*⟩ *καὶ ἀριθμῷ* Us. 13 *τὰ* ss. m³
17 *μόνον*] ideo tantum omne corpus genitum est, quod ex alio natum est. Sic edendum censeo: *μόνον, γεννώμενον ἀεί, τοῦ ποιοῦντος αὐτὸ ἀεὶ* etc. 18 *ἀι* et supra *ι* ir. *ει*
23 *κἀὶ* | *μακραίων*, m¹ ss. *α*, m³ ss. *ων* et acc. in *ω* priore *ἐκείνην* H, non l. 24 *τὴν τάξιν τατ-* suppl. Sch. (possis *ταττόμενα*) 25 *ἐκείνην* H, l. *νων* | [*μᾶλλον ἀπ'*] *ἐκείνων* Sch., sed nos ad illos ascendimus. Ergo *δ' ἂν* [*ποτε καί τις*] *ἐκείνων*

οὐ κατ' οὐσίαν ἀληθῶς ἐκεῖ τεταγμένων, ἀλλὰ . .[10]. . ἐσχάτων ἐκεῖ γιγνομένων.

ΙϚ. *Τὸν τέλειον ἀριθμὸν οὐ μόνον χρὴ νοεῖν ἐπὶ δακτ[ύλων τι]θέντας (οὗτος γ[άρ ἐστιν] ἀριθμητὸν μᾶλλον ἢ ἀριθμὸς καὶ τελειούμενος καὶ οὐδέποτε τέλειος, ἀεὶ γιγνόμενος), ἀλλὰ τὴν αἰτίαν τούτου νοερὰν μὲν οὖσαν, περιέχουσαν δὲ τὸν πεπερασμένον ὅρον τῆς τοῦ κόσμου πάσης περιόδου. ὡς οὖν ὁ Μὴν ἐπὶ σελήνης θεὸς ὢν ὑφίστησι τὸν ἀριθμούμενον μῆνα τῆς περιόδου τῆς σελήνης, καὶ ὡς αἱ Ὧραι τὰ μέτρα τὰ ἐμφανῆ γεννῶσι τῶν ὡρῶν, οὕτω πολλῷ πρότερον ὁ τέλειος ἀριθμός ἐστιν ὁ ἑστὼς πρὸ τοῦ κινουμένου. καὶ καθ' ἕκαστον τῶν ἀεικινήτων ἔστιν τις νοῦς, ὃς καὶ τὴν ζωὴν τὴν ἐν αὐτῷ συμπεραίνει καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τὴν σωματικήν. οὐκ ἄρα δεῖ ζητεῖν, τίς ὁ τέλειος ἀριθμός, εἰς μυριάδας ἀποβλέποντας τόσας καὶ τόσας. οὐδὲ γὰρ δυνατὸν ἐπὶ τοῦ παντὸς εὑρεῖν τοῦτον, ὅτι μηδὲ πάντων τῶν κινουμένων δυνατὸν τὰς περιόδους εὑρεῖν· οὐδὲ γὰρ πάντα τὰ περιιόντα κύκλῳ, πολλαπλασίων ὄντων τῶν μὴ καθεωραμένων θείων καὶ δαιμονίων σωμάτων, καὶ ὧν δὲ ὁρῶμεν, ὡς τῶν ἀπλανῶν, τούτων ἑκάστου τὴν περίοδον εὑρεῖν ἀδυνάτου πᾶσιν ὄντος. κινεῖται μὲν γὰρ ἕκαστος περὶ τὸ ἑαυτοῦ κέντρον· κινούμενος δὲ ἔχει τινὰ χρόνον τῆς περιόδου, καθ' ὃν εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα τελευτᾷ· τούτου δὲ τὸν ἀριθμὸν δαίμονες | μὲν εἰδεῖεν ἄν, ἀνθρώποις δὲ* f. 37 v. *ἀμήχανόν ἐστ[ιν. εἰ δὲ καὶ] τῶνδε ηὕρηντο οἱ χρόνοι τῶν*

1 *ἐσχάτη* H, *σχα* ... l. ego; supple *κατὰ σχέσιν* aut sim. 3 cf. in Tim. 270ᶜ sqq. | *τὸν τε* . .[8]. *θμὸν* l., *τὸν τοιόνδε ἀριθμὸν* H. Haec et seqq. ex schol. Plat. 546ᵇ suppl. Sch., qui affert *τὸν τέλειον δ' ἀριθμὸν — 8 περιόδου* (*δ'* omisi) 4 *δακτ . . . . . . θέντας* 8 *σελήνην* H, l. . *ελή* . *η* . (num recte?) 14 *καὶ* (exp. m³ uv.) *οὐκ* 16 *οὐ* m¹ *δὲ* add. m³ | *ἐπὶ — τούτων* im. add. m³ | *τούτων*, corr. H 23 *ὃν*] *ἣν* sed *η* ir. 24 *μὲν εἴδειαν* (sic, corr. Sch., fuit *εἰδεῖεν*) ἄν *ἀνδρώ-* solus l. H 25 sic fere suppl. Sch. | *τῶνδε* Us.] *των δὲ* H, l. *ωνδε*

[ἡμῖν ὁρα]τῶν, ποῖος νοῦς πάντων τῶν δαιμονίων κινημάτων ἢ τῶν ἄλλων εὗρεν ἂν τοὺς περιοδικοὺς ἀριθμούς; ἀλλὰ μὴν τὸν ἀποκαταστατικὸν τοῦ παντὸς ἀριθμὸν ἐκ τούτων ἀνάγκη μετρεῖσθαι πάντων· πολλῷ ἄρα μᾶλλον ἐκεῖνον ἀδύνατον εὑρεῖν. ὅσοι δὲ τὸν ἐκ τῶν ἑπτὰ κοσμοκρατόρων εὑρεῖν ἐπειράθησαν ἕνα καὶ τέλειον ἀριθμόν, εἰς μέρος τοῦ παντὸς ἰδόντες ᾠήθησαν ἔχειν τὸ πᾶν. οὔτε οὖν τὸν τοιοῦτον ἀριθμὸν ἀποδεκτέον τούτοις ἀδύνατον ὄντα πρὸς εὕρεσιν καὶ οὔποτε τέλειον οὐδὲ περιέχοντα τὴν περίοδον, ἀλλὰ συμπαρατεινόμενον, οὔτε ὅπερ εἶπον ἄλλοι, τὸν αἰῶνα αὐτόν, ὅς ἐστιν τοῦ χρόνου πατήρ. περιέχει μὲν γὰρ καὶ ἐκεῖνος, ἀλλ' οὐ τὴν τοῦ θείου γενητοῦ περίοδον, ἀλλ', ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, αὐτὸν τὸν ἄπειρον χρόνον. καὶ ἔτι οὐδὲ ἀριθμὸς ὁ αἰών, ἀλλὰ πρὸ ἀριθμοῦ παντός, ἐν ἑνὶ μένων, ὥς φησιν ὁ Τίμαιος [p. 37d]. ὁ γὰρ ἀριθμὸς ἐκεῖ, ὅπου ἑτερότης· ὁ δὲ αἰὼν πρὸ ἑτερότητος καὶ πρὸ τοῦ ζῴου τοῦ παντελοῦς. ἀλλ' ἐπεὶ κατ' ἀριθμὸν ὁ χρόνος ὁ ἐμφανὴς κυκλεῖται, ὥς φησιν ὁ Τίμαιος [p. 38a], εἴη ἂν πρὸ τούτου ὁ κυκλῶν ἀριθμός, ἀποκαταστατικὸς ὢν τῆς περιόδου πάσης. καὶ εἰ μὲν κἀκεῖνος ἐν γενέσει εἴη, πάλιν ἔσται κατ' ἀριθμὸν ἄλλον καὶ εἰς ἄπειρον· εἰ δὲ ἀριθμὸς μόνον ἀεὶ ὢν αἴτιος τοῦ κατ' ἀριθμὸν κυκλουμένου χρόνου, ἀριθμὸς ὢν αὐτὸς νοερὸς καὶ οὕτω χρόνος ὡς χορόνους τις ὤν, τοῦ
f. 38r. χορεύειν αἴτιος τῷ κόσμῳ (τῆς κατὰ κύκλον ἀπο|καταστά-

1 ἡμῖν ὁρατῶν Us. et Sch.] l. . .[8]. ων | l. π . . . σνοῦ . . . ντω τω . . . μο| . . . . μάτων ἢ τῶν ἄλλων . .[7]. τοὺσ| . . . . . . κοὺσ ἀριθ . ούσ αλλα μην . .[8]. | . . . . ατα . . . . . ὸν τοῦ π . .[16]| . .[8]. η μετρει . .[8]. υπολλωιάρα, cetera H 3 τὸν spatium non explet 5 τὸν Us.] τῶν | ἐκ τῶν supra ras. ss. m[3] verum puto δὲ ἐκ τῶν — ⟨τὸν⟩ ἕνα cf. Procl. in Tim. 271b Aet. 363 Diels Lyd. de mens. III 16 W. Firmic. 2, 25 8 malim ⟨ἐν⟩ τούτοις 13 cf. de caelo I 9. 279a 25 II 1. 283b 28 17 παντελῶσ, corr. m[3]

σεως χορείας λεγ[ομένης]) . . ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῆς Πολιτείας [p. 529^d] . . . . . Σωκράτης ἀληθινὸν ἀριθμὸν π[ροσειπὼ]ν ἐν αὐτῷ φησιν εἶναι τὸ αὐτοτάχος καὶ τὴν αὐτοβραδυτῆτα, καὶ χρῆναι τὸν ὡς ἀληθῶς ἀστρονομικὸν ἐκεῖνον ὁρᾶν ἀντὶ τῶν ἐμφανῶν οὐρανίων χρονικῶν μέτρων, περὶ ἃ διατρίβουσιν οἱ πολλοὶ τῶν τὰ οὐράνια φροντιστῶν. εἰ γὰρ ἐννοήσαιμεν, ὅτι χρόνῳ μὲν ὁρίζεται τὸ ταχὺ καὶ βραδύ, τὸν δὲ ἀριθμὸν ἐκεῖνόν φησι ταῦτα περιέχειν, συναγάγοιμεν ἂν ἐξ ἀνάγκης τὸν ἀριθμὸν ἐκεῖνον χρόνον εἶναι· καὶ εἰ προσεννοήσαιμεν, ὅτι ἢ ὁ μετ' οὐρανοῦ γεγονώς ἐστι χρόνος ἢ πρὸ ἐκείνου τις, ὁ δὲ μετ' οὐρανοῦ γεγονὼς γενητός, οὗτος δὲ ἀληθινὸς ἀριθμὸς ὑπ' αὐτοῦ λέγεται, δῆλον ὡς ἀναγκάσομεν ἐκείνου προεστάναι τοῦ κατ' ἀριθμὸν ἰόντος τὸν αὐτοαριθμόν, τοῦ γενητοῦ τὸν ἀληθινόν. θεὸς οὖν ἐστιν ὑπερκόσμιος ὁ χρόνος ἐκεῖνος, οὕτως ἀριθμὸς ὡς ἀριθμῶν πάσας περιόδους τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ζώντων, καὶ ἀποκαθιστὰς πάντα κατὰ τὰ ἑαυτῷ σύμφυτα μέτρα. καὶ οὗτος μὲν εἷς τέλειος καὶ ἀληθινὸς ἀριθμός· λοιπὸν δὲ ἄλλος καθ' ἕκαστον θεῖον γενητόν, ὡς μὴν ἐπὶ σελήνης καὶ ἐνιαυτὸς ἐπὶ ἡλίου, καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως ἢ ἐμφανῶν ἢ ἀφανῶν, θείων ὄντων γενητῶν καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ζώντων κατὰ τὰς ἰδίας περιόδους τάς τε ψυχικὰς καὶ τὰς σωματικάς, εἴτε οὐρανίας ἐχόντων τάξεις εἴτε ὑποσελήνους, ἀερίας τινάς, ἐνυδρίας ἢ χθονίας. ἔστι γὰρ ἐν ἑκάστῃ μοίρᾳ τοῦ παν|τὸς f. 88 v.
. . 45 . . δὲ . . 10 . . παντὶ τῷ ἀριθμῷ . . 10 . . ἀποκαταστατικῷ θείου γενητοῦ [τ]ινος ἐκεῖνος ὁ τοῦ ἀνθρωπείου γενητοῦ

1 ὃν requirere videtur spatium; at ubi verbum fuit finitum? nam etiamsi προσεῖπεν scribas, ne sic quidem ὃν aptum. Platonis locum indicavit Sch., qui cft. Pr. in Tim. 244 2 σωκράτης H, nil l. 6 ne desideres aliquid, cf. Pl. apol. 18^b ἀνὴρ τά τε μετέωρα φροντιστής 8 συν. γ . . . . | μεν l., omnia dat H 9 ἂν ss. m^3 12 ἀληθινὸς] ι ir. m^3 uv. (idem v. 18) 14 αὐτὸν ἀριθμὸν, corr. Us. 18 λοιπὸν] σ ex ν m^3? rectene? 25 praecessit fere εἰ γὰρ ὑποτέτακται 26 θείου γενητοῦ H, paene nihil l. | -είου γενητοῦ H solus l.

[*ἀριθμ*]*ός*, *ἴδιος ὢν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς* [*καὶ*] *μετρητικὸς ταύτης καὶ ἀποκαταστατικός, οὐκέτι τέλειός ἐστιν ἁπλῶς ὡς ἐκείνων ἕκαστος, ἀλλά, καθάπερ αὐτός φησιν* [p. 546c], *κύριος ἀμεινόνων καὶ χειρόνων γενέσεων. καὶ γὰρ οὗτος πρὸ τῶν ἀνθρωπίνων ἐστὶ περιόδων, εἴπερ κύριος αὐτῶν ἐστιν, περιέχων τὰ διάφορα μέτρα τῆς τοῦ ἀνθρωπείου γενητοῦ ζωῆς καὶ τῆς εὐγονίας αὐτοῦ καὶ δυσγονίας. ἀλλὰ τοῦτον μὲν εἰς ὕστερον εὑρήσομεν ὅστις ἐστίν· νῦν δὲ ὁ παντὸς θείου γενητοῦ τῆς συμπάσης ζωῆς ἀριθμὸς εἷς καὶ πολὺς ὤν, ὡς καὶ τοῦ ὅλου κόσμου κοινὸς καὶ ἑκάστου τῶν θείων γενητῶν ἴδιος, τέλειος μὲν ἅμα λεγέσθω καὶ ἀληθινός,* ⟨*ἀληθινὸς*⟩ *μὲν ὡς νοερός, τέλειος δὲ ὡς τελεσιουργός· ὃς καὶ δῆλον ὅτι καὶ πρὸ πάσης ψυχῆς ἐστιν, εἴπερ καὶ ψυχὴ πᾶσα κατὰ χρόνον ἐνεργεῖ καί, ὡς ἐν* **Φαίδρῳ** *λέγει* [p. 247de], *διὰ χρόνου θεᾶται πᾶν ὅπερ ἂν θεᾶται. νοῦς ἄρα τίς ἐστιν θεῖος, εἴπερ καὶ τὸ κατ' αὐτὸν κινούμενον θεῖόν ἐστι γενητόν.*

ΙΖ. *Τὸν μὲν τέλειον ἀριθμὸν τῆς περιόδου τοῦ θείου γενητοῦ παντὸς ὅτι νοερὸν χρὴ νομίζειν, εἴπομεν. τὸν δὲ τῆς ἀνθρωπείας περιόδου ποῖόν τινα ῥητέον; ἢ δῆλον ὅτι πολλοστὸν ἀπ' ἐκείνου καὶ οὐκέτι τέλειον ἁπλῶς, διττῶν ὄντα κύριον γενέσεων, ὡς αὐτός φησιν, ἀμεινόνων καὶ χει-*
f. 39r. *ρόνων, ἀλλὰ συμφυᾶ μὲν τῇ οὐ|σίᾳ . . . . συμφ*[*υᾶ*] *δὲ . . . . [50] . . . ἐ*[*φ*]*έστηκεν ταῖς περιόδοις τοῦ ἀνθρωπείου γενητοῦ, κύριος ὢν* (*ὥς φησιν*) *διττῶν, ἀμεινόνων καὶ χειρόνων γενέσεων . . . . των, ἀληθὲς ὅτι τῶν ἀιδίως περιαγομένων δεῖ τινα προϋπάρχειν τῆς κυκλήσεως αἰτίαν ἀκίνητον. ἐπεὶ οὖν καὶ τὸ ἀνθρώπειον γενητὸν ἔχει περιόδους, εἰ καὶ ἀμείνους ἢ χείρους, ἔστιν τις ὁ καὶ τούτων μετρητικὸς πρὸ τῶν κατ' ἀριθμὸν μετρουμένων, ὁ μετρῶν*

1 *καὶ* suppl. Sch. 12 *ἀληθεινὸσ*, ι ex ει facere coepit m² | add. Us. 24 ante *ἐφέστηκεν* fort. ὁ. (i. e. ὃς) 25 *φησιν* — *χειρόνων* solus H 26 post *γενέσεων* fort. est *και*

αὐτάς, εἴτε τις Προμηθεὺς ὢν εἴτε καὶ ἄλλος τις τῶν τελούντων ὑπὸ τὸν ἕνα τῆς πάσης αἴτιον παλιγγενεσίας θεὸν ἔν τε τοῖς θείοις γενητοῖς οὔσης καὶ τοῖς μὴ θείοις. πᾶσα γὰρ ἡ χρονικὴ σειρὰ τοῦ ἑνὸς ἐκείνου θεοῦ ἀνῆπται, μετροῦσα τῷ πάλιν καὶ πάλιν τὴν ἀποκατάστασιν ἑκάστων καθ' ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ὅρον. δεῖν οὖν λέγω καὶ τὸν κύριον τῶν ἀμεινόνων καὶ χειρόνων τοῦ ἀνθρωπείου γενητοῦ περιόδων ἀριθμὸν ὁρᾶν μὴ μόνον ἐν αὐταῖς ταῖς κατ' αὐτὸν ἀνακυκλουμέναις ψυχαῖς καὶ συντελούσαις εἰς τὸ ἀνθρώπειον γενητόν, μηδὲ ἐν τῇ εἱμαρμένῃ μόνον, ἀλλὰ πρὸ τούτων αὐτὸν καθ' αὑτόν, εἶτα καὶ ἐν τῇ εἱμαρμένῃ καὶ ταῖς ψυχαῖς. τὸ γὰρ ἄμεινον καὶ τὸ χεῖρον τῶν γενέσεων ἀπὸ τῆς ποιᾶς ζωῆς τῶν ψυχῶν καὶ ἀπὸ τῶν εἱμαρμένων συμπλέκεται περιόδων. εἰ οὖν ἀμφοτέρων εἱμαρμένη περιέχει τὴν αἰτίαν τῶν τε εὐγονιῶν καὶ τῶν δυσγονιῶν, ὁ δὲ διπλοῦς οὗτος ἀριθμὸς παράδειγμά ἐστιν ἀμφοῖν, εἴη ἂν καὶ ἐν τῇ εἱμαρμένῃ πάντως· καὶ εἰκότως, ἐπειδὴ καὶ πά|σης f. 39 v. τῆς [γενέσεω]ς τὸν ἀριθμὸν περιείληφεν θείας [τε καὶ ἀνθρωπίνης·] ἢ πῶς ἀποκαθίστησι τὸν κόσμον κατὰ τοὺς οἰκείους ὅρους, πάντων οὖσα κινητικὴ τῶν ἐγκοσμίων, τῶν βραχυπόρων καὶ μακροπόρων; ἀλλ' αὐτὸν ἀνάγκη καὶ ἐν αὐταῖς εἶναι τοῦτόν γε ταῖς ψυχαῖς ταῖς εἰς τὸ ἀνθρώπειον γένος ἰούσαις ζωτικαῖς· αὐτοκινήτως γὰρ ζῶσιν καὶ οὐ περιάγονται μόνον ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης, ὥσπερ τὰ πληγῇ νεμόμενά φασιν, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὰς περιάγουσιν. ἔστιν οὖν ἀριθ-

1 de Prometheo cf. infra f. 55 15 αἰτί m^1, αν ss. m^2 17 l. σησ . .^{21}. πε . . . . . | φενθειασ . .^{28}. | στησιν 18 -στον l. H, γενέσεως suppl. Us. | περιείληφεν . . . τὰς θείας· ἢ H 19 l. στησιν . κο . .^{26}. | πάντων οὖσα κι . . .^{22}. | . . . . αχυπόρων κ . .^{17}. | . . . . . αγ . . κ . .^{24}. | . .^{28} γένοσ | . . . σα . σζ . .^{13}. νή . . . γὰρ ζῶσιν | 20 cf. Pl. 546^a 21 αὐτὸν Sch.] αὐτὴν H 22 de τοῦτόν γε dubito 23 fort. ζωτικῶς; certe ζωτικαῖς aut corr. aut perperam exceptum 24 Heracliti fr. 55 Byw. (πᾶν ἑρπετὸν πληγῇ νέμεται)

μὸς ζωτικὸς κινούμενος περιοδικῶς, ⟨περιόδων⟩ ἀμεινόνων ἢ χειρόνων· ἑκάστη δὲ δυοειδὴς οὖσα καὶ κύκλος ταὐτοῦ καὶ θατέρου, κατὰ μὲν τὸν ταὐτοῦ κύκλον ἔχει τὴν ἁρμονίαν τὴν κρείττονα, κατὰ δὲ τὸν θατέρου τὴν χείρονα· μηδέποτε μὲν ἔξω γιγνομένη πάσης ἁρμονίας (ἐκπέσοι γὰρ ἂν καὶ τῆς οὐσίας αὐτῆς ἐν ἁρμονικοῖς ὑφεστώσης λόγοις), κρείττονα δὲ ἁρμονίαν ὅμως δεχομένη καὶ χείρονα καὶ ἀριθμὸν ἄλλον μὲν ἐκείνης, ἄλλον δὲ ταύτης προβάλλουσα. καθάπερ οὖν τὸν τῶν θείων περιόδων ἀριθμὸν οὐχὶ πλῆθος ἐννοοῦμεν (ἀπεριήγητον γὰρ ἦν), ἀλλ' ἀπὸ τῆς ποιότητος τέλειον αὐτὸν ἐλέγομεν ὡς τελεσιουργόν, οὕτω δὴ καὶ τὸν τῆς ἀνθρωπείας κἂν διττὸν ποιῶμεν, μὴ κατὰ τὸ ποσὸν αὐτὸν νοήσωμεν, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶδος τῆς ζωῆς, τέλειον καὶ ἀτελῆ, ταὐτοποιὸν καὶ ἑτεροποιόν, ἐπιστρεπτικὸν καὶ γενεσιουργόν. ἡ μέν γε μυριάς, ἥτις ἐστὶν ἁρμονία κρείττων, ἐκ τῆς τριωδουμένης γενομένη μονάδος ἐπιστραφείσης εἰς ἑαυ- f. 40r. τὴν ἀποκαταστατι|κή τίς ἐστιν καὶ τελεσιουργὸς τῆς ψυχῆς, ἐπανάγουσα πεσοῦσαν αὐτὴν εἰς ἐκεῖνο πάλιν ὅθεν ἥκει δεῦρο, καθάπερ εἶπεν ὁ ἐν *Φαίδρῳ* Σωκράτης [p. 248e]. καὶ γὰρ ἡ μὲν μονὰς Διός ἐστι, μονοειδῶς πᾶν περιέχουσα τὸ πᾶν· ἡ δὲ δεκὰς Διονυσιακή (τίκτει γοῦν αὐτὸν δεκάμηνον ὁ πατὴρ πάσης ἀποκαταστάσεως αἴτιον)· ἡ δὲ ἑκατοντὰς αὐταῖς προσήκει ταῖς ψυχαῖς, γεννηθείσαις ἐκ τῆς δεκάδος εἰς ἑαυτὴν εἰσιούσης. εἰ δὲ βούλει, καὶ ἡ μὲν μονὰς ἑνοειδὴς οὖσα τῆς πάντων ἀρχῆς ἐστιν [εἰκών]· ἡ δὲ δεκὰς τῆς νοερᾶς αἰτίας, ἥτις εἰς ἑαυτὴν στραφεῖσα μετὰ

1 add. Sch. 5 γιγνομένηι | ἐκπέσοι Us.] ἐκπεσεῖται sed ται ss. 10 nempe ἐνοοῦμεν 13 αὐτὸν] an διττόν? 15 μέν γε pro μὲν γὰρ ut saepe, cf. f. 77r. exc. Menon. 9, 22 Menand. rh. 37, 5 Philostr. v. Ap. IV 38, 3 Wendland Philol. N. F. XI 272 22 l. ἀποκαταστάσεω . . . | τιον, omnia H 24 δεκάδος εἰς H.] l. δεκάδ . . . . | 25 εἰκών supplevi in loco evanido, ubi αἰτία praebet H 26 εἰς ἑαυτὴν H] l. εἰ . . . ν de his quoque dubitans; fuitne ἐπιστραφεῖσα?

τὴν πρόοδόν ἐστιν δεκάς· ἡ δὲ ἑκατοντὰς ψυχικὴ λοιπὸν ὡς τριωδουμένα μονὰς καὶ ἐξ ἀμφοῖν οὖσα· στραφεῖσα οὖν εἰς ἑαυτὴν ὑφίστησιν αὕτη ζωὴν αὐτενεργήτως ἀποκαταστατικὴν εἰς τὴν ἀρχήν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ μυριὰς ἀποκαταστατικὴ ψυχῆς ἐστιν. ὁ δὲ ἕτερος ἀριθμὸς ὁ ἐκ τῆς ἑκατοντάδος ἐπὶ τὸν πέντε καὶ ἑβδομήκοντα γεγονὼς ἐνέργειά τίς ἐστιν καὶ αὐτὸς ψυχῆς (μένει γὰρ ἡ τριωδουμένη μονάς), ἀλλὰ ἐκπεσούσης εἰς τὸ χεῖρον, εἰς ἑαυτὴν δὲ συννεῦσαι μὴ δυνηθείσης. λείπων γάρ ἐστιν ἐκεῖνος τῷ ἀπὸ τῆς πεντάδος, ἣν ἱερὰν δικαιοσύνης οἱ Πυθαγόρειοί φασιν· ἐλλείπων οὖν τῷ τῆς αὐτοπραγίας εἴδει τῆς εἰς γένεσιν ἐξελθούσης ζωῆς ἐστιν εἰκών· ἣν ὁ θατέρου κύκλος προβάλλων γενεσιουργὸν ἀποτελεῖ τὴν ὅλην ἡμῶν περίοδον ἀντὶ νοερᾶς, καὶ ἀλλοτριοπραγοῦσαν ἀντὶ τῆς ἐπιστρεφούσης εἰς ἑαυτήν. Τοῦ τοίνυν ἀριθμοῦ τῆς ἀνθρωπείας περιόδου δυοειδοῦς ὄντος κατά τε τὴν εἱμαρμένην ποίησιν καὶ κα|τὰ [τὴν ψυχικὴν f. 40 v. *ζωή]ν, δεῖ τὸν καιρὸν παραλαβεῖν, [ὃς διττ]ῶν ἐστιν ψυχῶν οἰστικός, τῶν ἀμεινόνων καὶ τῶν χειρόνων, καὶ τὰς συζεύξεις ἐν τοῖς κ[ρείττο]σιν π[οι]εῖσθαι τῶν καιρῶν.*

ΙΗ. *Ὅτι Κρόνιος πρὸς τοὺς διαφθείροντας τὸν κόσμον ἱστάμενος καὶ τοὺς γενητὸν ἀκούοντας ὡς τοῖς φθαρτοῖς οἰκεῖον ʽἄθλιοιʼ φησίν ʽκαὶ τὰς ἐναντίας δυνάμεις τῷ πυρὶ μὴ ἱστορήσαντες ἀξιομάχους οὔσαςʼ. καὶ ἔτι ὅτι οὐ πάντα φθείρει τὸ πῦρ· οὔκουν τὰ λίνα τὰ ἐκ τῆς λίθου τῆς Καρυστίας. καὶ ὅτι τὸ θεῖον πῦρ τῷ παρʼ ἡμῖν πολέ-*

5 *ἑκάτεροσ* 7 *τριω^ιδουμένη* 10 *πυθαγόριοι* cf. theol. ar. 27, 18 Syrian. 892ᵃ 11. 906ᵃ 27 17 comma ante *δεῖ* est in codice | l. *παρα*|. .[10]. *ων*, *παραλαβὼν γενέσεων ἐστὶν διττῶν* H 18 l. *οἱ . . . ὀσ, τῶν ἀμει*|. .[9]. *ων χειρόνων*, omnia H 19 *κ* vidit H 21 *ἱστάμενος* H, l. . . .|*μενοσ* | *γενητὸν* H^b (*ἀγερων* H^a), l. . . . . *ν* 22 *οἰκεῖον* (sic H) extare non affirmo neque aptum existimo | *ἄθλιοι* Sch] *ἀίδιοι* H, l. *α . . . οι* 23 *ἀξιομάχους* H, l. *ἀ . . . . . χουσ*
24 cf. Apollon. mirab. 36 et Keller praef. LIV

μιον· οὐ καταφέρεται γοῦν κεραυνὸς εἰς οἰκίαν ἐν ᾗ πῦρ ἐστιν οὐδὲ ἔνθα δέρμα ἀνάκειται φώκης· σχολῇ ἄρα τὰ ἄλλα φθείρει τὸ πῦρ, φεῦγον τὴν θάλασσαν ἐν ᾗ αἱ φῶκαι. ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ δάφνην φέρεται κεραυνός· διὸ καὶ ὁ μῦθος τὸν Ἀπόλλω λέγει φεύγειν τὴν Δάφνην.

ΙΘ. *Ὅτι Κρόνιος τὰς δύο ἁρμονίας* [p. 546ᶜ] *ἀκούει κατὰ μὲν τὸ ἄρρεν τὸν μύρια, κατὰ δὲ τὸ θῆλυ τὸν ͵ΖΦ· καὶ φησίν, ὅτι δεῖ καὶ τὸ ἄρρεν τῷ θήλει συζεύγνυσθαι κατὰ τὸν τούτων λόγον καὶ τὴν ψυχὴν τῷ σώματι· καὶ γὰρ τούτων λόγος ⟨ὡς⟩ ἄρρενος πρὸς θῆλυ· καὶ ἡ ἐμμελὴς τούτων κἀκείνων σύνοδος (ἐμμελὴς δὲ ὡς κατὰ λόγον οὖσα μουσικόν) εὐγονίαν ποιεῖ, ἡ δὲ ἐκμελὴς ἀφορίαν καὶ παῖδας ἀμούσους.*

Κ. *Ὅτι Δημήτριος ὁ γεωμέτρης μέν, Πορφυρίου δὲ διδάσκαλος, εἰς τὴν σύζευξιν τῶν ὁμοίων ἀνάγει πάντα καὶ ἐκ τῶν ἀριθμῶν δείκνυσθαί φησιν, ὅτι καὶ ἐν τῇ φύσει κατὰ τὴν μῖξιν τῶν ἀνομοίων κρατεῖ τὸ χεῖρον. καὶ γὰρ τίκτουσι περιττοὺς οἱ περιττοὶ καὶ οἱ χείρους ἐναντίους,* f. 41 r. | *οἱ ἄρτιοι· ὁ γὰρ ἐξ ἀρτίου ἄρτιος. οἱ δὲ ἐξ ἀμφοῖν τοῖς χείροσιν ὁμοιοῦνται· ὁ γὰρ ἐξ ἀρτίου καὶ περισσοῦ ἄρτιος. εἶναι οὖν τὸν ἀριθμὸν δηλωτικὸν τῆς ἐν τῇ συζεύξει τῶν ἀγαθῶν καὶ μὴ ἀγαθῶν εἰς τὸ χεῖρον φορᾶς.*

ΚΑ. *Ὅτι Σωσιγένης τὸν τέλειον ἐνιαυτὸν εἶναι συνήγαγεν ἐκ μυριάδων τετάρτων μὲν ΛΔ, τρίτων δὲ ΔΤ.., δευτέρων δὲ ͵ΖΩΟϚ, π[ρώ]των δὲ ͵ΓΩΛϚ, καὶ ἔτι ἐτῶν ... [τοῦτ]ον δὲ συνήγαγεν ἐκ τῶν συναποκαταστάσεων τῶν ἑπτὰ σφαιρῶν. λαβὼν γὰρ ἑνὸς ἀποκατάστασιν ἀκριβῆ καὶ ἄλλου εὗρεν τὸν ὑπὸ τούτων μετρούμενον, καὶ τρίτον προσέθηκεν*

1 cf. Plin. 2, 146 Lyd. de ost. 99, 4 Geop. XIV 11, 5 2 *σχολὴ* 5 *ἀπόλω* 10 *ὡς* add. Us. 12 *ἐκμελὴσ ἐὰν* 15 an ⟨ὃς⟩ *εἰς?* 18 post *ἐναντίουσ ὡσ* im. add. m³ 21 *ὀδηλοτικὸν* 23 cf. excursum 24 *μυριάδων* Hultsch] *μονάδων* 25 post *ἐτῶν* l. ΧΘ aut ΧΟ 28 *προέθηκεν* m¹, *σ* supra *ο*, acc. acutum in *η*, *η* supra *εν* ss. m³ (voluitne *προσθήκην?*)

καὶ ἑξῆς· καὶ οὕτως εὗρεν τὸν ὑπὸ πάντων. οὕτω δέ τινες καὶ προρρήσεις ἀνέγραψαν, οὐ μόνον δωδεκαετηρίδας Διός, ἀλλὰ καὶ Κρόνου καὶ Διός, ὡς ἑκάστου καὶ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ περίοδον καὶ κατὰ τὴν μετ' ἄλλου τινὸς ἢ μετ' ἄλλων διάφορα συναποτελοῦντος.

ΚΒ. Ὅτι Δερκυλλίδης τὴν τοῦ θείου σώματος περίοδον, τὸ αὐτὸ τέλος ποιουμένην καὶ ἀρχήν, τοῦ μηδέποτε συμπεσεῖσθαι τὸ πᾶν αἰτιᾶται. καὶ γὰρ τὴν ῥάβδον τὴν περὶ τῷ δακτύλῳ κινουμένην μὴ πίπτειν, ἕως ἂν περιδινῆται, καὶ τὸν ἐπὶ τῆς γῆς κυλιόμενον τροχόν· στάντα δὲ ταῦτα πίπτειν εὐθύς. εἰ οὖν συναποκαταστάντες εἰς ἓν σημεῖον ἔστησαν οἱ ἀστέρες, ταὐτὸν ἂν ἔπαθον· νῦν δὲ τὸ πέρας αὐτῶν ἀρχὴ ἄλλης γίνεται περιόδου· καὶ ἡ συναποκατάστασις, οὐκ οὖσα στάσις ἀλλ' ἀφετηρία τῆς ἑξῆς περιόδου, τηρεῖ τὴν κοσμικὴν τάξιν.

ΚΓ. Ὅτι αἱ ταῖς ἀρρήτοις διαμέτροις παρακείμεναι ῥηταὶ μονάδι μείζους εἰσὶν ἢ ἐλάττους διπλασίου, διὰ τῶν ἀριθμῶν οἱ Πυθαγόρειοι δεικνύ|ουσιν. ἐπεὶ γὰρ ἡ μο- f. 41 v.
νὰς πάντα ἐστὶν σπερματικῶς, δῆλον, φασίν, ὅτι καὶ πλευρά ἐστιν καὶ διάμετρος. ἔστων οὖν δύο μονάδες, ἡ μὲν ὡς πλευρὰ [ἡ δ]ὲ ὡς διάμετρος, καὶ προσκείσθω τῇ μὲν ὡς πλευρᾷ μία διάμετρος, τῇ δὲ ὡς διαμέτρῳ πλευραὶ δύο, ἐπείπερ ἡ ὡς διάμετρος μονάδι ἐλάσσων ἢ διπλασία τῆς ὡς πλευρᾶς. ἔσται οὖν οὕτως ἡ μὲν δυεῖν μονάδων, ἡ δὲ τριῶν· καὶ τὰ μὲν ἀπὸ τούτων τῆς μὲν τεσσάρων, τῆς

2 minimus enim Iovis circuitus XII est annorum 3 *Διὸς* etsi facile per commutationem notarum astronomicarum corruptum esse potest, tamen mutare nolui; nam et scribere debebat v. g. *τριακονταετηρίδας Κρόνου καὶ πεντεκαιδεκαετηρίδας Ἄρεος* et cogitare poterat de tractatibus, quibus quid et Iuppiter et Saturnus per XII annorum spatium efficerent praedicebatur 17 *διπλασίου*] *διάμετροι* 18 *πυθαγόρι-οι* m[1] (*ι-* ir.), *ει* ex *ι* m[2] 20 *ἔστων* Reitz.] *ἔστω* 25 *μὲν* post *τὰ* suspectum

δὲ ἐννέα, ὅπερ ἐστὶν μονάδι μεῖζον ἢ διπλάσιον. πάλιν προσκείσθω τῇ μὲν [δυεῖν μία διάμετρος ἡ τριῶν, τῇ δὲ τριῶν διαμέτρῳ δὶς ἡ πλευρὰ ταῖν δυεῖν. ἔσται οὖν ἡ μὲν πλευρὰ πέντε τινῶν, ἡ δὲ διάμετρος ἑπτά τινων, καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν τῆς μὲν κε', τῆς δὲ μθ', μονάδι ἐλάσσονα ἢ διπλάσιον. ᾗ καὶ ὁ Πλάτων εἶπεν τὸν ὀκτὼ καὶ τετταράκοντα ἀριθμὸν εἶναι ἀπὸ διαμέτρων ῥητῶν μὲν πεμπάδος δεομένων ἑνός, ἀρρήτων δὲ δεομένων δυεῖν, ἐπειδὴ διπλάσιον ἡ διάμετρος δύναται τῆς πλευρᾶς. ἐὰν δὲ λάβωμεν ἁπάσας τὰς ἀπὸ τῶν τοιούτων διαμέτρων, ἔσονται διπλάσιαι ὄντως, ὧν ἑκάστη μονάδι μείζων ἢ ἐλάσσων διπλασίου· οἷον ἡ ἐννέα μετὰ τοῦ μθ' τῆς τοῦ κε' καὶ δ'. διὸ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι ἐθάρρησαν τῇ μεθόδῳ.

ΚΔ. Ὅτι τὸ μὲν τρίγωνον αὐτό φασιν οἱ περὶ τὸν Δερκυλλίδην ἐοικέναι τοῖς πρώτοις φύλαξιν διὰ τὴν τῶν λόγων κοινωνίαν, τῶν μὲν περιεχουσῶν τὸν πρῶτον ἐν συμφωνίᾳ λόγον ἐχουσῶν, τῆς δ' ὑποτεινούσης †ἢ δυναμένης ἀμφοῖν· τοὺς δὲ ἀπὸ τούτων τετάρτους ἀριθμοὺς τρὶς αὐξηθέντων ἐοικέναι τοῖς τετάρτοις· ἐν οἷς ὁ μέν ἐστιν ὁμοιό-
f. 42 r. *τητι φίλος, ὁ ρ̄, ὁ δὲ ἀνο | μοιότητι, ὁ οε̄. καὶ ὁ μὲν [γεννᾷ] τοιοῦτον ἄλλον τὸν μύρια, ὁ δὲ ἀνόμοιον μετ' ἐκείνου τὸν ΖΦ· ὧνπερ ὁ μέν ἐστιν εὐγονίας αἴτιος τὸ ὅμοιον . .[8]. συνάγων εἰς ἀπογέννησιν, ὁ δὲ ἀφορ[ίας, ὃς] ἀνόμοια συζεύγνυσιν . .[12]. . παραδείγματά εἰσιν τῆς τῶν [ὁμοίων καὶ ἀνο]μοίων συναφῆς, ἃ παρ[ιδ]όν[τας τοὺς ἄρχον]τας λύειν τὴν πολιτείαν.*

ΚΕ. Ὅτι καὶ Νικόλαος καὶ Μάγνος ὁ γεωμέτρης τὰ Νικολάου παραφράζων δόξαν τὴν αὐτὴν ἔσχον, λέγοντες

3 *δυσιν*, corr. Reitz. 6 *ᾗ*] *η* 8 *ἀρρήτου* 13 *πυθαγόριοι* (*ιοι* ir.) 17 *ἢ*] expectas *διπλάσιον* 18 *τρεῖσ* 20 *οε'*] *οε̄ ο* uv. 23 nempe *ὅμοιον* [*τῷ ὁμοίῳ*] 24 *συζεύγνυσι* uv. | fort. [*ὥστε οἱ ἀριθμοὶ*] 25 *παριδόντας* e vestigiis certum

παραδείγματι τῷ ἀριθμῷ χρῆσθαι τὸν Πλάτωνα τῆς τῶν πολιτειῶν μεταβολῆς καὶ Μούσαις αὐτὸν ἀναθεῖναι διὰ τὴν περὶ τὰ ἀναθήματα τιμὴν δεικνύντα ὅτι, ὡ[ς ἐ]ν τοῖς ἀριθμοῖς αἱ ποιαὶ συζεύξεις ὁμοίους ἢ ἀνομοίους ἀποτελοῦσιν τοὺς ἐξ αὐτῶν, οὕτω καὶ ἐν τοῖς βίοις· καὶ ὡς χρὴ τοὺς ἄρχοντας εἰς ταῦτα βλέπειν, ἵνα μένωσιν οἱ γεννώμενοι τοῖς πατράσιν ὅμοιοι καὶ μὴ δι' ἀνομοιότητα εἰς ἄλλην μεταστῶσιν πολιτείαν· τὴν δὲ ὁμοιότητα τῆς τοῦ ἀγαθοῦ εἶναι συστοιχ[ίας]. λαμβάνειν δὲ καὶ περιόδων ἀριθμόν, οὐχ ὡς καθ' εἱμαρμένην τῶν συνόδων γιγνομένων, ἀλλ' ὡς ὀφειλόντων τῶν συζευγνυμένων κατὰ τὴν προσήκουσαν ὥραν συζεύγνυσθαι τῆς ἡλικίας· καὶ εἶναι τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν τῇ συμμετρίᾳ τῶν γαμούντων, ἵνα καθ' ἡλικίαν παιδοποιῶσιν.

~~ΚϚ~~. *Ὅτι ἀπὸ τοῦ τριγώνου τούτου δείκνυσιν Πυθαγόρας τὰς τῶν ἑπταμήνων καὶ ἐννεαμήνων εὐγονίας καὶ τὰς τῶν ὀκταμήνων πηρώσεις· εἰσὶν γὰρ αὐτοῦ οἱ ἀριθμοὶ τῶν περὶ τὴν ὀρθὴν γλωχίνων· ἐκάλουν δὲ οὕτω τὰς περὶ τὴν | . .[55]. ν, γλωχῖνες . .[20]. ἐστὶν η' . . . θ' ἡ δ . . . . . .* f. 42 v. *γὰρ . ουμε . ῆσ . . . ϛ', ὁμοῦ λέ ἐ . .[8]. λειος αὐγ . .[7]. ἐπταμηνι . .[8]. καὶ οθ' τῶν ὀξειῶν αἱ γλωχῖνες . .[10]. ς, ὁ ιβ' καὶ ὁμοῦ ἡ περὶ τὴν ὀρθήν, ... ζ' καὶ τὸ ἐμβαδόν, ὅ ἐστιν ϛ', μετὰ τῆς τριάδος τοῦ ἀριθμοῦ . . . . . τῶν πλευρῶν· τρὶς γάρ εἰσιν β' . . . οἳ συντιθέμενοι ποιοῦσιν τὸν με'· ἐφ' ὃν ὁ ϛ' . . . . . ἐννεάμηνον.*

15 cf. Diels Doxogr. 427 sqq. Gell. III 10, 8 Censorin. 7 sqq. theol. ar. 42, 8. 55, 25 (et Ast) infra cap. *λδ'*; praeterea tractatum quem ed. Reitzenstein Berl. phil. Wochenschr. 1889 c. 624 adn. | *ἀπὸ* Reitz.] *ὑπὸ* 17 *πειρώσεισ*, corr. Rtz. 18 cf. Hero defin. VI *ἐπίπεδος δὲ γωνία ἡ ἐν ἐπιπέδῳ πρὸς ἀλλήλας σύννευσις τῶν γραμμῶν ἢ γραμμῆς εὐθείας πρὸς ἑνὶ σημείῳ κλάσις· οὕτω γοῦν γλωχῖνας ἐκάλουν οἱ Πυθαγόρειοι τὰς γωνίας.* numeri 210. 240. 270, qui septem octo novem menses complent, fiunt, si 35. 40. 45 sexies multiplicaveris (cf. infra c. *λδ'*)

ΚΖ. Ὅτι ἐπειδὴ ἀδύνατον ῥητὴν εἶναι τὴν διάμετρον τῆς πλευρᾶς οὔσης ῥητῆς (οὐ γάρ ἐστιν τετράγωνος ἀριθμὸς τετραγώνου διπλάσιος· ᾧ καὶ δῆλον ὅτι ἀσύμμετρά ἐστιν μεγέθη, καὶ ὅτι Ἐπίκουρος ψευδῶς ποιῶν μέτρον τὴν ἄτομον πάντων σωμάτων καὶ ὁ Ξενοκράτης τὴν ἄτομον γραμμὴν τῶν γραμμῶν), ἐπενόησαν οὕτω λέγειν οἱ Πυθαγόρειοι καὶ Πλάτων, τῆς πλευρᾶς οὔσης ῥητῆς τὴν διάμετρον ῥητὴν οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ἐν οἷς δύνανται τετραγώνοις, τοῦ διπλασίου λόγου, ὃν δεῖ τὴν διάμετρον ποιεῖν, ἢ μονάδι [δέ]ουσαν ἢ μονάδι πλεονάζουσαν· πλεονάζουσαν μὲν ὡς τοῦ Δ τὸν Θ, δέουσαν δὲ ὡς τοῦ ΚΕ τὸν ΜΘ. Προετίθεσαν δὲ οἱ Πυθαγόρειοι τούτου τοιόνδε θεώρημα γλαφυρὸν περὶ τῶν διαμέτρων καὶ πλευρῶν, ὅτι ἡ μὲν διάμετρος προσλαβοῦσα τὴν πλευράν, ἧς ἐστιν διάμετρος, γίνεται πλευρά, ἡ δὲ πλευρὰ ἑαυτῇ συντεθεῖσα καὶ προσλαβοῦσα τὴν διάμετρον τὴν ἑαυτῆς γίνεται διάμετρος. καὶ τοῦτο δείκνυται διὰ τῶν ἐν τῷ *δευτέρῳ στοιχείων* γραμμικῶς
f. 43r. ἀπ' ἐκείνου. ἐὰν εὐθεῖα τμηθῇ δίχα, προσλάβῃ δὲ | εὐθεῖαν, τὸ ἀπὸ τῆς [ὅλης σὺν τῇ προσκειμένῃ] καὶ τὸ ἀπὸ [ταύ]της [μόνης τετράγωνα δι]πλάσια τοῦ τε ἀπὸ τῆς ἡμισεί[ας καὶ τοῦ ἀπὸ] τῆς συγκειμένης ἐκ τῆς ἡμ[ισείας καὶ τῆς] προσληφθείσης. ἔστω γὰρ πλ[ευρὰ ἡ ΑΒ καὶ ἴση] αὐτῇ ἡ [ΒΓ] καὶ διάμετρος τῆς [ΑΒ ἡ ΓΔ διπλά]σιον αὐτῆς δυναμένη, διὰ τὸ θεώρημα ἔσται τὸ ἀπὸ τῆς ΑΔ μετὰ

3 ὅ|. . . σύμμετρα   4 ποιεῖ Heinze   5 Xenocr. fr. 43 Heinze   6 an ἐπενόησαν), οὕτω λ. ⟨εἰώθασιν⟩? πυθαγόριοι (ει ex ι m^3), idem 161, 3   8 nempe δύναται   10 δέουσαν suppl. Reitz.   11 προσετίθεσαν   17 nempe ⟨τῶν⟩ στοιχείων γρ. ὑπ' Εὐκλείδου (elem. II 10) | sic Eucl.: ἐὰν εὐθεῖα γραμμὴ τμηθῇ δίχα, προστεθῇ δέ τις αὐτῇ εὐθεῖα ἐπ' εὐθείας, τὸ ἀπὸ τῆς ὅλης σὺν τῇ προσκειμένῃ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς προσκειμένης, τὰ συναμφότερα τετράγωνα διπλάσιά ἐστι τοῦ τε ἀπὸ τῆς ἡμισείας καὶ τοῦ ἀπὸ τῆς συγκειμένης ἔκ τε τῆς ἡμισείας καὶ τῆς προσκειμένης ὡς ἀπὸ μιᾶς ἀναγραφέντος τετραγώνου.   24 post θεώρημα fort. 2 litt. (οὖν?)

τοῦ ἀπὸ τῆς $\overline{\Delta\Gamma}$ διπλάσιον τοῦ ἀπὸ τῆς $\overline{AB}$ καὶ ἀπὸ τῆς $\overline{B\Delta}$. ὧν τὸ ἀπὸ τῆς $\overline{\Delta\Gamma}$ διπλάσιον τοῦ ἀπὸ τῆς $\overline{AB}$· καὶ λο[ιπὸν] ἄρα τὸ ἀπὸ τῆς $\overline{A\Delta}$ τοῦ ἀπὸ τῆς $\overline{B\Delta}$ διπλάσιον· ἐὰν γὰρ ᾖ ὡς ὅλον πρὸς ὅλον, οὕτως ἀφα[ιρεθὲν] πρὸς ἀφαιρεθέν, ἔσται καὶ τὸ λοιπὸν [πρὸς τὸ λοι]πὸν ὡς ὅλον πρὸς ὅλον. [ἡ] ἄρα $\overline{\Gamma\Delta}$ διάμετρος προσλαβοῦσα τὴν $\overline{B\Gamma}$ πλευράν ἐστι πλευρά· ἡ δὲ $\overline{AB}$ ἑαυτὴν προσλαβοῦσα τὴν $\overline{B\Gamma}$ καὶ τὴν διάμετρον ἑαυτῆς τὴν $\overline{\Gamma\Delta}$ ἐστὶ διάμετρος· δύν[αται] γὰρ διπλάσιον τῆς πλευρᾶς τῆς $\overline{\Delta B}$. Ταῦτα μὲν οὖν ταύτῃ· δεικνύσθω δὲ ἐπὶ τῶν ῥητῶν διαμέτρων ἀριθμητικῶς, ἃς εἴπομεν μονάδι μείζους εἶναι ἢ ἐλάσσους. ἔστω μονάς, περὶ δὲ αὐτὴν ἔστω μονάς, ⟨ἣ⟩ καὶ πλευρά ἐστιν ἑαυτῆς, διότι ἅπαξ τὸ ἓν γίνεται ἕν, καὶ διάμετρος ῥητή, μονάδι ποιοῦσα ἔλασσον τοῦ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς, τοῦτ' ἔστιν τοῦ ἀφ' ἑαυτῆς· ἂν γὰρ προσλάβῃ μονάδα τὸ ἀπ' αὐτῆς, ὅ ἐστι τὸ ἕν, γίνεται τοῦ ἀπὸ αὐτῆς ὡς πλευρᾶς διπλάσιον. λαβέτω οὖν ἡ διαμετρικὴ μονὰς πλευράν, ὅ ἐστι μονάδα (καὶ γὰρ αὕτη διάμετρος ἦν), γίνεται δυὰς καὶ πλευρὰ τετράδος· ἡ δὲ πλευρικὴ μονὰς ἑαυτῇ συντεθεῖσα λαβέτω διάμετρον ἄλλην μονάδα (ἦν γὰρ καὶ ἡ διαμετρική), γίνεται τριὰς καὶ ποιεῖ τὸν ἐννέα, μονάδι μείζονα τοῦ ἀπὸ δυάδος· καὶ ἑξῆς ἡ δυὰς προσ|λαβέτω πλευρὰ οὖσα τὴν τριάδα f. 43 v. [δι]άμ[ετρ]ον οὖσαν, γίν[εται πεμπ]άς· καὶ ἡ [τρι]ὰς προσ[λαβοῦσα] δὶς τὴν δυάδα γίνεται ἑπ[τάς]. καὶ ἔστι τὸ μὲν ἀπὸ τῆς πεντάδος εἴκοσι πέντε, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἑ[πτά]δος τεσσαράκοντα $\overline{\vartheta}$, [ὅς ἐστι μο]νάδι ἐλάσ[σων τοῦ] ἀπὸ τῆς πεμ[πά]δος. πάλιν ἡ πεμπὰς προσλαβέτω τὴν ἑπτάδα καὶ

1 $\overline{\Delta\Gamma}$ an $\overline{A\Gamma}$ inc. 3 $\overline{B\Delta}$] $\overline{BA}$ uv. 4. 5 suppl. Reitz. 6 πρὸς ὅλον fuit im., sed non iam conspicitur nisi in f. 42r 7 post $\overline{AB}$ fort. aliquid scriptum fuit (πρὸς?); quod in f. 42r legitur μὲν, per spatium, non per sententiam huc referre licet 9 $\overline{\Delta B}$] $\overline{A\Delta}^{B}$ 11 ἔστω μονάς — μονὰς im. m² 12 περὶ κτλ. non capio | ἣ add. Reitz. 18 an αὐτῇ? 20 an καὶ ⟦ἡ⟧?

ἢ ἑπτὰς δὶς τὴν πεμπάδα· γίνεται ὁ μὲν ἀπὸ τοῦ δώδεκα ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρα, ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ ἑπτακαίδεκα διακόσια ὀγδοήκοντα ἐννέα, ὅς ἐστι μονάδι μείζων ἢ διπλάσιος τοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρα· καὶ ἀεὶ οὕτως.

ΚΗ. Ὅτι δαιμονίως ὁ Ἀμέλιος διττὴν εἰπὼν τὴν ἀρετήν, τὴν μὲν ἔνδον ζῶσαν ὡς τὴν θεωρίαν, τὴν δὲ ἐκτὸς ὡς τὴν πρακτικήν, διὰ μὲν τὴν θεωρίαν σοφοὺς λέγει κεκλῆσθαι τοὺς φύλακας, διὰ δὲ τὰς πράξεις λογισμῷ μετ' αἰσθήσεως ἐνεργοῦντας, σφαλεροῦ κριτηρίου, πταίειν· καὶ δι' ἐκείνην μὲν εἱμαρμένῃ μὴ κοινωνεῖν, διὰ δὲ ταύτην μεθ' εἱμαρμένης ζῆν καὶ συμπλέκειν τῇ εἱμαρμένῃ τὸ ἐφ' ἡμῖν. καὶ ὥσπερ ἄνευ εἱμαρμένης τὸ ἐφ' ἡμῖν εἰς τὰ ἔξω μὴ δρᾶν, οὕτως ἐν πολλοῖς μηδὲ τὴν εἱμαρμένην ἄνευ τοῦ ἐφ' ἡμῖν· μέρος γὰρ καὶ τοῦτο τοῦ κόσμου· τὴν δ' εἱμαρμένην εἱρμὸν εἶναι τῶν αἰτίων μερικῶν καὶ ὅλων. συνάγειν οὖν τὸν Πλάτωνα τῇ περιφορᾷ τὴν τοῦ ἐφ' ἡμῖν αἰτίαν· καὶ ἐπειδὴ περὶ σοφῶν ὁ λόγος ἦν, ταῖς πρακτικαῖς αὐτῶν ἐνεργείαις ἀναθεῖναι τὴν ἀτευξίαν· καὶ ταύταις οὐ ταῖς λογιστικαῖς, ἀλλὰ ταῖς αἰσθητικαῖς. ⟦καὶ⟧ ἐπεπαίδευτο δὲ ὁ λογισμὸς ἐν αὐτοῖς, οὐχ ἡ αἴσθησις (οὐδὲ γὰρ πέφυ- f. 44r. *κεν), καὶ ταύ|τῃ χεῖρον πράττει τοῦ ἀπ[λοῦ διὰ τὸ μὴ ἀκρι]βὲς μηδὲ σαφὲς τῶν αἰσθήσεων· [ἃς πολλάκις] διαβέβληκεν ἀποδεί[ξας] . .[14]. . καὶ ἐν τούτοις εἶπεν* [p. 546[b]]*· οὐδὲν μᾶλλον [τεύξον]ται τῆς εὐγονίας τοῦ ἀνθρωπείου γένους ἢ δυσγονίας· τοῦτο γάρ φασιν αἱ Μοῦσαι τὸ [ὑ]μέτερον γένος, ἅτε διαλεγόμεναι ἀνθρώποις καὶ χρησμῳδοῦσαι τὴν ἐσομένην λύσιν τῆς ἀρίστης πολιτείας. οὐδὲν οὖν μᾶλλον τεύξονται διὰ τὸ λογισμῷ χρῆσθαι μετ' αἰσθήσεως,*

1 *δὶς*] *δὲ* 7 *λέγειν* 10 post *κοινωνεῖν* extat *εἶναι*, sed exp. m[3] uv. 13 *δρᾶ-ν* (an *δρᾷ*?) 21 *ἀπλοῦ* dedi dubitanter cl. p. 30, 1 22 post *διαβέβληκεν* colon et im. paragraphus; l. *αποδει . . συμμο* inc. (latetne *ἀσυμμέτρους*?) 25 cf. Pl. 546[a]: *γένους δὲ ὑμετέρου εὐγονίας τε καὶ ἀφορίας . . .*

ὅπερ ἂν τις ὑπέλαβεν τὴν διπλῆν γνῶσιν διπλασιάζειν τὴν τεῦξιν οὗ βούλονται τυχεῖν· τοὐναντίον γάρ φασιν, οὐ μᾶλλον ἀλλ' ἧττον τεύξονται τοῦ καιροῦ διὰ τὴν αἴσθησιν. ἁμαρτήσονται γὰρ δι' αὐτὴν καὶ ταῦτα ὄντες οἱ ἀκρότατοι διὰ τὴν παιδείαν οἱ φύλακες.

ΚΘ. Ὅτι παραδόξως ὁ Ἀμέλιος ἐξηγήσατο, θεῖον γενητὸν οὐ τὸν κόσμον οὐδὲ τὸν οὐρανὸν ὡς πάντες, ἀλλὰ θεὸν μὲν εἰπὼν πᾶν τὸ νοητόν, θεῖον δὲ πᾶν τὸ οὐράνιον, θεῖον γενητὸν εἰρῆσθαί φησιν πᾶν τὸ ὑπουράνιον, κυρίως ἀκούσας τὸ γενητόν. τὴν οὖν τούτου περίοδον ἀριθμὸν τέλειον περιλαμβάνειν, τὸν χρόνον, ὅς ἐστι τὰ τῶν ὀκτὼ περιόδων τάχη σχόντα κεφαλήν, περιλαμβάνειν δὲ τῷ κατὰ τὴν κίνησιν ἐκείνων καὶ περίοδον ἀνακυκλεῖσθαι τὰ τῇδε, καὶ ἀποκαθισταμένων σχῆμα ταὐτὸν καὶ τάξιν ἀπολαμβάνειν. καὶ δοκεῖ τὸν τέλειον ἀριθμὸν συμφώνως ἀκούειν ⟨τῷ⟩ ἐν Τιμαίῳ [p. 39d] ῥηθέντι· καὶ γὰρ ἐκεῖ τέλειον ἀριθμὸν χρόνου προσείρηκεν τὸν ἐκ τῶν περιόδων τῶν ὀκτὼ τῆς συναποκαταστάσεως, ὅταν τούτων πασῶν τὰ τάχη συμπερανθέντα ἔχῃ | [κεφαλὴν τῷ τοῦ ὁμ]οίως ἰόντος ἀνα[μετρηθέντα κύκλῳ]. f. 44 v. τοῦτον μὲν οὖν δοκεῖ [συμφώνω]ς ἀκοῦσαι κα[θ]άπερ εἴπομεν· [ἐκεῖνο δὲ] ἤδη περιττότερον, τὸ θεῖον [γενητὸν] λαβεῖν τὸ ὑπὸ σελήνην, εἰ καὶ προσε[χὲς τοῦ]το τῷ ἀνθρωπείῳ γενητῷ, περὶ οὗ προηγουμένως ὁ παρὼν λόγος. καὶ πάλιν οὕτως ὁ λόγος κατορθοῖ μᾶλλον ἢ ὁ τὸν οὐρανὸν ἢ τὸν κόσμον ἀκούων· οὐ γὰρ λίνον λίνῳ συνάπτειν ἐστίν, τῷ κόσμῳ ἢ τῷ οὐρανῷ τὸ ἀνθρώπειον γένος· κατορθῶν οὖν, ὅπερ ἔφην, καὶ ταύτῃ, τῷ τὸ προσεχὲς λαμβάνειν

1 τὴν τεῦξιν m[3]] τῆι τεύξει m[1]   8 δὲ post θεῖον ss. m[3]?| inter θεῖον et γενητὸν δὲ ss. m[3]?   10 τότε γενητὸν m[1], corr. m[3]   12 τὰ μὴ ex τάχη m[3] (at cf. Tim. 39d)   15 τῷ add. Reitz.   20 συμφώνως supplevi cunctanter cf. l. 15. 31, 1; δασ potius ante ἀκοῦσαι l.   21 spatium inter θεῖον et λαβεῖν fort. 2—3 litteris maius   22 τὸ ὑπὸ] l. τὰ ὕπο   24 ὁ post ἢ ss. m[3] uv.

τῷ ἀνθρωπείῳ γενητῷ, καὶ τῷ τὸν τέλειον ἀριθμὸν συμφώνως ἀκούειν πρὸς τὸν ἐν Τιμαίῳ ῥηθέντα τέλειον ἐνιαυτόν, οὐκέτι τὴν τοῦ θείου γενητοῦ προσηγορίαν ἐφαρμόζειν δύναται Πλάτωνι σύμφωνα λέγων τῷ ὑπὸ σελήνην, ὃ πολλαχοῦ Πλάτων σπηλαίῳ προσεικάζων καὶ ψυχῶν τόπον δυστυχουσῶν καὶ λήθης χῶρον ⟨*ἀποκαλῶν*⟩ *οὐκ ἂν προσαγορεύοι θεῖον γενητόν, ἀλλὰ θνητὸν τόπον· ὡς καὶ ἐν Θεαιτήτῳ* [p. 176[a]] *λέγει, τὰ κακὰ ἐνταῦθα φὰς καὶ τόνδε τὸν θνητὸν τόπον περιπολεῖν. ὅτι οὖν ἐστι καὶ ἐν τῷ ὑπὸ σελήνην ἀεὶ κυκλούμενον ἢ θεῶν γένος ἢ δαιμόνων τοῖς οὐρανίοις ἑπόμενον ἀεὶ τὸ αὐτὸ κατ' ἀριθμόν, ζῶν περιοδικῶς, τοῦτο ἔδει καὶ ἐνταῦθα τίθεσθαι θεῖον γενητόν· ὅσον δὲ ἢ ἐν τοῖς ὅλοις* ⟦*τοῖς*⟧ *στοιχείοις ἐστὶ μεταβάλλον, μιμούμενον τὸν οὐράνιον κύκλον, ἢ ἐν τοῖς μερικοῖς ζῴοις, ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐπὶ τὰ αὐτὰ κατ' εἶδος μόνον περιαγόμενον, τοῦτο μόνως καλεῖν γενητόν, οὐκ ἔχον τὸ ταὐτὸν ὥσπερ τὸ* f. 45 r. *θεῖον γενητὸν κατ' ἀριθμόν, ἀλλ' ὥσπερ εἴρηται κα|τ' εἶδος· ὁποῖόν* [*ἐστιν τὸ*] *ἀνθρώπειόν* [*τε*] *καὶ τὸ τῶν ἄλλων* [*ἀλόγω*]*ν ζῴων γένος* [*καὶ τὸ*] *τῶν φυτῶν· ἐν οἷς πᾶσίν ἐστιν εὐγονία καὶ δυσγονία κατὰ τὰς περιτροπὰς τῶν κύκλων, ὡς αὐτός φησιν* [VIII 546[a]], *τῶν οὐρανίων.*

Λ̄. Ὅτι περὶ καθ[*όδων*] *ψυχικῶν εἶναι τὰ* [*δόγ*]*ματά φησιν ὁ Ἀμέλιος. τὴν γὰρ ψυχὴν ἄνω μένουσαν εἶναι πάντα μοναδικῶς καὶ κυκλικῶς, ὡς μὲν λόγων ἔχουσαν πλῆθος μοναδικῶς, ὡς δὲ συνεχῆ καὶ ἡνωμένην καὶ ὡς ἐπεστραμμένην πρὸς ἑαυτὴν κυκλικῶς· κατιοῦσαν δὲ γεννᾶν ἀριθμὸν καὶ τρίγωνον, καὶ ὡς μὲν ῥυϊσκομένην ὡς ἀπὸ*

1 *τὸν* ex *τὸ* m[3] uv. 4 ὃ ss. m[3] 5 post *Πλάτων* ss. *ἐν* m[3] | cf. rep. VII 514[a] X 621[a] 7 *ἀλλὰ θνητὸν* im. m[3] | sic Pl.: *οὔτ' ἐν θεοῖς αὐτὰ* (*τὰ κακὰ*) *ἱδρῦσθαι, τὴν δὲ θνητὴν φύσιν καὶ τόνδε τὸν τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης.* 8 an *κατὰ* pro *καί*? nisi *ἐνταῦθα φὰς* corruptum est 13 *τοῖσ* alterum ss. 14 *ἢ* ss. m[3] 16 *τὸ* prius ss. m[3] 18 ante *ἀνθρώπειον* (esse potest etiam *ἀνθρώπων*) fort. est *καὶ* 22 *δόγματα*] l. *δίχματα* 27 *ῥυϊσκομένη*

μονάδος ἑαυτῆς τὸν πρῶτον ἀριθμὸν ἀποτελεῖν τὸν τρία (ἐν γὰρ αὐτῇ τῇ φύσει ἡ δυάς), ὡς δὲ θέσιν λαμβάνουσαν τὴν κάθετον ποιεῖν, πίπτειν δὲ εἰς τὴν ἀπλανῆ, καὶ ταύτης εἰς λοξὸν τὸν ζῳοφόρον (ἀρχὴ γὰρ γενέσεως)· κάθετον δὲ τριαδικῶς ποιήσασαν διοδεύειν τὸ πλάτος, ἐν ᾧ πέπτωκεν, οἷον πλαγίως κινηθεῖσαν καὶ ποιεῖν τὴν λοιπὴν τῶν περὶ τὴν ὀρθὴν τετραδικῶς· ποθοῦσαν δὲ τὸ ἐντὸς αὐτῆς ὡς ἂν οὐκ ἀποστᾶσαν ἑαυτῆς ἐπιστρέφουσαν πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς καθέτου ποιεῖν τὴν ὑποτείνουσαν.

ΛΑ. Ὅτι ὁ Ἀμέλιος *οὕτως ὑποστήσας τὸ τρίγωνον ἀξιοῖ σπορᾶς μὲν ἀρχὴν ποιεῖσθαι τὸν αἰγόκερω, τῶν ἀρχόντων ἐφεστώτων· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ζῷα καὶ τὰ φυτὰ τὴν φύσιν κινεῖν εἰς τὸ γεννᾶν, τοὺς δὲ ἀνθρώπους τὸν λόγον χρῆναι τὸν ὁρῶντα τὸν καιρὸν ἄγειν ἐπὶ τὴν δέουσαν σποράν. ὁ δὲ αἰγόκερως ὡς καὶ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς ἀρχὴ τῆς ἐπανόδου σπόριμος, καὶ ἡ ἀπὸ τούτου τῇ καθέτῳ ἴση τριζῳδία, αἰγόκερως ὑδροχόος ἰχθύες. κυήσεως | [δὲ] χ[ρόν]ον* f. 45 v. *ἐπιτηδειότατον τὸν ἀπὸ ἰχθύων ὡς γονίμων ἐν τοῖς ἐπομένοις τέτταρσιν ζῳδίοις, κρι[ῷ ταύ]ρῳ διδύμοις καρκίνῳ (καὶ γὰρ ἡ γῆ ἥκιστα τὸ γόνιμον ἐν τούτοις ἐκφαίνει τὸ ἑαυτῆς)· ἀποκυήσεως δὲ ἐν τοῖς λοιποῖς. ἀλλὰ τὰ μὲν ἑπτάμηνα εἰς λέοντα τελευτᾶν (ἐπιλαμβάνειν γάρ τι καὶ τοῦ ἑξῆς) καὶ εἶναι ⟦τὰ⟧ γόνιμα· τὰ δὲ ὀκτάμηνα εἰς παρθένον, καὶ εἶναι ἄγονα διὰ τὴν παρθένον· τὰ δὲ ἐννεάμηνα εἰς ζυγὸν καὶ ⟨εἶναι⟩ γόνιμα.* Ταῦτα δὲ ὁρᾷς ὅπως πλάσμασιν ἔοικεν· εἰ μὲν γὰρ διὰ τὴν παρθένον ἄγονα γίνεται τὰ ἔχοντα τὴν σπορίμην ὥραν ⟨ἐν⟩ αἰγοκέρωτι ὄντος ἡλίου, πάντα

3 *θετον* m^1, *κά* ss. m^3? | *εἰς* alterum] *ὡσ*   4 trigonum ponitur illud, cuius latera numero ternario quaternario quinario respondent   12 *ἄλλα* im. m^3 15 astrologis *ἄγονος* est et *στειρώδης* cf. Hephaest. 62, 25 exc. Laur. in Maximo 108, 23 ed. Ludwich   19 l. *τέαρσιν*, sed fort. *σσ* aut *ττ* ss.   20 *τὸ*] *τὸν*   21 haec recte se habere non spondeo

ἔδει τὰ ἐν τῇ παρθένῳ ὄντος αὐτοῦ τὴν ἐκτροπὴν ὑπομένοντα εἶναι ἄγονα· εἰ δὲ διότι ὀκταμηνιαία ἡ ἐκτροπή, κἂν μὴ ἡ παρθένος, ἀλλὰ ἄλλο τι ζῴδιον ᾖ ἐν ᾧ ἡ ἐκτροπὴ ⟨ἡ⟩ ὀκταμηνιαία, συμβήσεται ταὐτόν, καὶ ὁμοίως ἔν τε λέοντι καὶ ζυγῷ ἄγονα ἔσται· ὥσπερ καὶ ἡ ἱστορία διδάσκει καὶ ἐν τούτοις ἄγονα γίνεσθαι καὶ ἐν τῇ παρθένῳ γόνιμα. οὐκ ἄρα δεῖ ταύτην ὑφηγεῖσθαι τοῖς φύλαξιν τὴν μέθοδον τῆς σπορᾶς τῶν ἐσομένων γονίμων ἀπ' αὐτῆς.

ΛΒ. *Ὅτι Ἡρόφιλος ὁ ἰατρὸς καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἐλλογίμων ἕνα χρόνον φασὶν εἶναι γενέσεως ⟨ὡς⟩ καὶ τοῖς ἄλλοις ζῴοις· τὸν δὲ ἑπτάμηνον ἠπατημένων ὑποληφθῆναι τῶν γυναικῶν, διὰ τὸ καὶ μετὰ σύλληψιν καὶ ἐπὶ δύο μῆνας καθαίρεσθαί τινας καὶ οἴεσθαι διὰ τὴν κάθαρσιν μὴ γεγονέναι σύλληψιν. Οἱ δὲ Πυθαγόρειοι προσίενται, ὡς καὶ Ὀρφεύς, καὶ τὰ ἑπτάμηνα, καὶ φασὶν ἐν μὲν λε' ἡμέραις τὸ καταβληθὲν σπέρμα τύπον καὶ μορφὴν λαμβάνειν ἐπὶ |*
f. 46r. *τ[ῶ]ν ἑ . . . 125 . . . καὶ . . . 38 . . [ὅ]τι δὲ . . . 25 . . [κυ]ήσεως χρόνον, δῆλον καὶ ἐπὶ τῶν . . . . . [αἳ μὲν] γὰρ καθ' ἑκάστην τίκτουσιν, αἳ δὲ διὰ μιᾶς, αἳ δὲ καὶ δὶς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐπ' ἀνθρώπων εἶναι, ἃ ἐπὶ τῶν ἀλόγων οὐχ ὁρῶμεν, οἷον καὶ τὴν λεγομένην κίσσαν . . . . νων καὶ τὸ ἐπιθυμεῖν ὀστράκων ἢ ἑλίκων ἢ ὄξους, ἀποστρέφεσθαι δὲ οἶνον καὶ πολύαιμα καὶ τὸν ἄνδρα πολλάκις· τῆς φύσεως τὰ μὲν πολύαιμα φευγούσης, ἵνα μὴ ὑπὸ τοῦ πολλοῦ αἵματος τὸ σπέρμα κατακλυσθῇ, τὸν δὲ ἄνδρα, ἵνα μὴ ἐνοχληθῇ ἡ μήτρα. καὶ γὰρ τοῦτο διάφορον ἴσχουσιν, ὅτι*

2 *ὀκταμηνία*, corr. m[3] (idem 4) 8 *ἀπ' αὐτῆς* suspectum 9 *ὅτι — ἰατρὸσ* m[3] im.: *φιλόστρατος* m[1] sed exp. 10 *τοῖς ἀνθρώποις* suppl. Reitz. 14 *πυθαγόριοι* m[1], corr. m[3] | cf. Censorin. 9 Galen. XIX 454 Macrob. in somn. I 6, 14 ss. Wellmann phil. Unters. XIV 152[4] Fredrich ibid. XV 128 17 fort. *τῶν* [*ὀρνίθων* 21 l. *κίσσον ἐπίχ|νων*; certe non est *ἐγκυμόνων*, quod proponit Kalbfleisch 22 *ἀλυκῶν* Rad. 23 *οἶνον* ex *οἴνου* 25 *κατακλυ-σθῆι*, m[1] supra *κλυ* ss. *υ⌃ι* (non expedio)

τὰ μὲν ἄλογα ἀπὸ συλλήψεως οὐ προσίεται συνουσίαν, ἄνθρωποι δὲ μέχρις ἀποκυήσεως.

ΛΓ. Ὅτι καὶ Ζωροάστρης μαρτυρεῖ τῇ γενέσει τῶν ἑπταμήνων, προλέγειν πότε ἑπτάμηνον ἔσται διδάξας. λέγει γὰρ οὕτως· αἱ κατὰ σύνοδον ἡλίου καὶ σελήνης γενόμεναι συλλήψεις ἐν πανσελήνοις ποιοῦνται τὰς ἀποκυήσεις· αἱ δὲ κατὰ πανσέληνον ἐν συνόδοις· καὶ διχομηνίαις δὲ γίγνονται ἀποκυήσεις, ἀπὸ συνοδικῆς μὲν συλλήψεως αὐξανομένης σελήνης ἐν τῷ αὐτῷ ζῳδίῳ, πανσεληνιακῆς δὲ μειουμένης (διχομηνίας δὲ λέγει τὰς διχοτόμους). αἱ δὲ ἐν διχομηνίαις συλλήψεις ἄγουσι τὰς ἀποκυήσεις αὐξόμεναι μὲν εἰς πανσέληνον, μειούμεναι δὲ εἰς σύνοδον· αἱ δὲ μέ|σαι τῶν συν[όδων καὶ] διχομήνων καὶ παν- f. 46v. σελήν[ων . . .[55]. . . κα]ταλαμβάνει τὸν ἥλι[ον] τότε μὲν [ἐν τῷ αὐτῷ] ζῳδίῳ, [τό]τε δὲ ἐν τῷ ἑξῆς, ἐν . . . . κατ' ἀρχὰς τοῦ ζῳδί[ου. ὅτε] δὲ ἡ γενομένη καταλαμβάνει αὐτὸν ἐν τῷ τέλει, χρὴ τοῦτο τηρεῖν, πότε ἡ σελήνη δύο ποιεῖται σχηματισμούς, οἷον δύο συνόδους ἐν ἑνὶ μηνὶ ἐν τῷ αὐτῷ ζῳδίῳ· τότε γὰρ ἑπτάμηνον τὸ γιγνόμενον. ἐν ᾧ γὰρ πρώτως ἐφάνη τελειοῖ τὸ βρέφος· ὃ δὲ προσελάμβανεν τῷ δρόμῳ τοῦ ἡλίου, τοῦτο ὑπετέμνετο τοῦ ἐν τῇ γαστρὶ χρόνου.

ΛΔ. Ὅτι καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς οἶδεν τὸν διπλοῦν τῶν γεννήσεων χρόνον· διὸ καὶ τὰς γυναῖκας καλεῖ διγόνους, καὶ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ πλήθους τῶν ἡμερῶν αὐτὸς εἶπεν, καὶ ὅτι τὰ ὀκτάμηνα ἄγονα· καὶ εἰκότως. τῶν μὲν γὰρ ἑπταμήνων ὁ πρῶτος ἀριθμὸς ὁ λεʹ ἐν ἀριθμοῖς ἐστιν ςʹ ηʹ

8 κἂν Rad. 11 δοχομηνίαισ (ο prius ir.) 17 fort. ἐν[ίοτε δὲ] κατ' 23 ὑπετέμετο 25 cf. Theo 104, 2 26 διόγόνουσ (σ prius ir.) 28 μὲν ss. m³ 29 sc. 6 . 35 = 210, 6 . 45 = 270

θ´ ιβ´, ὧν οἱ ἄκροι τὸν διπλάσιον ἔχουσιν λόγον καὶ τὴν διὰ πασῶν· τῶν δὲ ἐννεαμήνων ὁ πρῶτος ἀριθμὸς ἐν ἀριθμοῖς συμφώνοις ϛ´ θ´ ιβ´ ιη´, ὧν οἱ ἄκροι τριπλάσιον ἔχουσιν λόγον. μεταξὺ δὲ τούτων σύμφωνος ἄλλος οὐκ ἔστι λόγος, ὥστ᾽ εἰκότως συμφωνίας οὐκ οὔσης ἄγονα τὰ ὀκτάμηνα. καὶ γὰρ οὖν οἱ μὲν ἀπὸ δυάδος ἕως ὀγδοάδος συντεθέντες ποιοῦσιν τὸν λε´, οἱ δὲ ἀπὸ μονάδος ἕως ἐννεάδος τὸν με´· προσήκει δὲ ὀγδοάδι ἀρχὴ δυάς (κύβος γὰρ ἀπ᾽ αὐτῆς), ἐννεάδι δὲ μονάς (ἓν γάρ ἐστι νέον ἡ ἐννεάς), μέσος δὲ τούτων οὐκ ἔστιν. ὥστ᾽ οὐδεὶς ἐστιν ἀριθμὸς ὀκτάμηνα f. 47r. *ποιῶν, οὔτε ἀριθμητικῶς σκο|πούμενος οὔτε] ...[120]... [ποιεῖ γὰρ ὁ ϛ´ ἐπὶ τὸν λε´ τὸ]ν ἑπ[τάμηνον καὶ] ἐπὶ τὸν μέ τὸν ἐννεάμηνον χρό[νον, ὁ δὲ] ϛ´ ἐπὶ τὸν μ´ τὸν ὀκτάμηνον ...[10]... κάμπτοντας ἐπὶ τοὺς ἐξ ἀρχῆς, [τὸν ἑπτὰ τὸν] ἐννέα τὸν ὀκτώ. τούτων δὲ ὃ μὲν [ἐστιν ἐκ τῶν] περὶ τὴν ὀρθὴν τοῦ ῥηθησομένου τριγώνου, αἵ εἰσιν τετρὰς καὶ τριάς, θήλεια καὶ ἄρρην· ὃ δὲ ἐκ τῶν μεγίστων, αἵ εἰσι τετρὰς πεμπάς, θήλεια καὶ ἄρρην· ὃ δὲ ἐκ μεγίστης καὶ ἐλαχίστης, [αἵ] εἰσι πεμπὰς τριάς, ἄρρενες ἄμφω· ὥστ᾽ εἰκότως ἄγονος. ὁ δὲ ϛ´ ὀφθήσεται κατὰ τὸ ἐμβαδόν, ὅς ἐστι γάμος· ὥστ᾽ εἰκότως ἄρρενα μὲν θήλει ζευγνὺς γόνιμός ἐστιν, ἄρρενα δὲ ἀλλήλοις ἄγονος. Ταῦτα μὲν ἀπὸ τῶν ἀριθμῶν. οἱ δὲ ἀνατομικοὶ ἱστόρησαν καὶ τὰς ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τούτοις διαφοράς· ὡς ὅταν ἐν ἓξ ἡμέραις τὸ σπέρμα ἀφρωθῇ, περὶ τὰς ἑξῆς η´ εἰς αἷμα μεταβάλλει, περὶ δὲ τὰς ἑξῆς θ´ σαρκοειδὲς γίνεται, περὶ δὲ τὰς λοιπὰς ιβ´ μορφοῦται· καὶ οὕτως ἑξῆς διοργανωθὲν τίκτεται ἑπτάμηνον. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως ἐν ταῖς ϛ´ καὶ θ´ καὶ ιβ´ καὶ ιη´*

6 *ὀγδοάδοσ* ex *δυάδοσ* m[3] 9 cf. ad 4, 21
15 scripsisse debet *ἐκ τῶν ἐλαχίστων περί*, etsi spatium non sufficit 20 cf. theol. ar. 33, 10 22 *ἄγονα* 24 cf. Censor. 11, 3 et supra ad p. 33, 14 26 *ταῖσ λοιπαῖσ*, corr. m[3]
28 *ιη´*] $\overline{\eta}$ ir.

τὸν ὅμοιον δέχεται τύπον· ὡς εἶναι τὸν ϛʹ κοινὴν ἀρχήν, διὸ καὶ οὗτος ποιεῖ ἑκάτερον.

ΛΕ. Τὸν γεωμετρικὸν ἀριθμὸν ἀριθμητικῶς τε ἅμα δεῖ καὶ γεωμετρικῶς θεωρῆσαι, καὶ πρός γε μουσικῶς, εἰ δυνάμεθα, καὶ ἀστρονομικῶς, ἔπειτα διαλεκτικῶς, εἴς τε τὴν ἀνθρωπείαν ἀναπέμψαι περίοδον καὶ εἰς τὴν τοῦ παντὸς κόσμου θεωρίαν. Ἔστιν δὲ οὗτος | . . . .[60]. . . . ονα . . f. 47 v. . . . . . [ἐ]ν ᾧ πρώ[τῳ αὐξήσεις] . . . . πρ . . . . . νατουσ . . .[20]. . . λόγους εἴτε τησυν . . .[18]. . . δυνάμεναι ποιοῦσαι τετραγώνους, δυνα[στευ]όμεναι δὲ ἀπ' ἐκείνων τῶν δυνάμεων . . . . τῶν τετραγώνων· τὸ γὰρ δυνάμενον πᾶν πρὸς τὸ δυναστευόμενον ἀποδίδοται. καὶ πρὸς τούτοις ὁμοιούντων τε καὶ ἀνομοιούντων ἀριθμῶν· ὁμοιούντων μὲν τῶν τετραγωνικῶν ἢ κυβικῶν, ἀνομοιούντων δὲ τῶν ἀνίσοις χρωμένων πλευραῖς ἢ ἐπιπέδων ἢ στερεῶν. καὶ ἐπὶ τούτοις καθ' ὑποδιαίρεσιν τῶν ἀνομοιούντων ἑξῆς φησιν· αὐξόντων τε καὶ φθινόντων· αὐξόντων μὲν τῶν ἰσάκις ἴσων μειζονάκις, ὧν ἐπὶ τὸ μεῖζον ἡ πρόοδος ἀπὸ τῆς ἰσότητος, φθινόντων δὲ τῶν ἰσάκις ἴσων ἐλασσονάκις· ὧν τοῖς μὲν ὄνομα πλινθίδες φασὶ τοῖς φθίνουσιν, τοῖς δὲ δοκίδες τοῖς αὔξουσιν. αὗται δ' οὖν αἱ αὐξήσεις μέχρι τεττάρων ὅρων προελθοῦσαι τρεῖς ἐχόντων ἀποστάσεις ἀλλήλων (πάντων γὰρ τεττάρων ὅρων συνεχῶν τρεῖς εἰσιν ἀποστάσεις) πάντα ῥητὰ καὶ προσήγορα ποιοῦσιν, καὶ τοὺς δυναμένους καὶ τοὺς δυναστευομένους, καὶ τοὺς ὁμοιοῦντας καὶ τοὺς ἀνομοιοῦντας ἀλλήλοις, καὶ τοὺς αὔξοντας καὶ φθίνοντας. γίνεται γὰρ διάγραμμα κατὰ μὲν τὰ πλάγια τοὺς ὁμοιοῦντας ἔχον καὶ ἀνομοιοῦντας, αὔξοντάς τε καὶ φθίνοντας, καθ' ἕνα λόγον συνδεομένους τὸν πυθμένα τὸν ἐκτεθησόμενον· κατὰ

3 geometricum dicit Pl. 546[c] 11 suppl. ἐλάσσους? 19 ὄνομα] ὀνόμασιν (ὀνομασία Rad.) 20 cf. Jambl. in Nicom. 35, 6 ss. 28 φθίνοντασ] ο ir. et ss. υ uv. 29 τῶν ἐκτεθησομένων

f. 48r. δὲ τὰ σκέλη | τοὺς δυναμένους καὶ δυνα[στευομένους. ἐπεὶ] δὲ οὗτός ἐστιν ὁ ἀριθμός, ἐν [ᾧ πάντα ἀλλήλοις] συμβαίνει, καλῶς ποιῶν . . .[14]. . . ὧν ἐπίτριτος πυθμήν· . . .[15]. . . τῶν ἀριθμῶν ὧν αἱ αὐξήσεις. [ἔστιν οὖν οὗτος] ὁ ἐπίτριτος πυθμὴν γ' καὶ δ'· καὶ [τούτων ἑκά]τερος ἐφ' ἑαυτὸν καὶ ἐπ' ἀλλήλους [γίγνεται] θ' ιβ' ιϛ' ἐν λόγῳ τῷ αὐτῷ. καὶ αὖθις ὁ μὲν γ' κυβικῶς τρὶς τρία τρίς, καὶ ὁ δ' ὡσ[αύ]τως τετράκις τέσσαρα τετράκις· μετ' ἀλλήλων δὲ τρὶς τρία τετράκις, τετράκις τέσσαρα τρίς· γίγνονται οὖν κυβικοὶ μὲν ἄκροι ὁ κζ' καὶ ξδ', δοκὶς δὲ ὁ λϛ', δύο πλευρὰς ἔχων τριάδος καὶ μίαν τετράδος, πλινθὶς δὲ ὁ μη', δύο πλευρὰς ἔχων τετράδος καὶ μίαν τριάδος. τούτων δὴ τῶν τεττάρων ὄντων ἐφεξῆς ἐν τῷ ἐπιτρίτῳ λόγῳ ὅρων, κζ' λϛ' μη' ξδ', καὶ τρεῖς ἀποστάσεις ἐχόντων, ὁ μὲν κζ' μετὰ τοῦ μη' ποιεῖ τὸν οε', ὁ δὲ λϛ' μετὰ τοῦ ξδ' τὸν ρ'· οἷν ὁ μὲν ρ' τετράγωνος ὢν ἐκ δεκάδος καὶ αὐτὸς τετραγωνισθεὶς ποιεῖ τὸν μύρια· ὁ δὲ οε' γενόμενος ἐπὶ τὸν ρ' ποιεῖ τὸν ζφ'. καὶ εἰσὶν αὗται αἱ δύο ἁρμονίαι, ἡ μὲν ἰσάκις ἴση (καὶ ὅπως, δῆλον ἐποίησεν εἰπών· ἑκατὸν τοσαυτάκις), ἡ δὲ ἰσομήκης μὲν ἐκείνῃ διὰ τὸν ρ', προμήκης δὲ διὰ τὸν οε' τοῦ μήκους ἠλασσωμένου. εἰκότως οὖν εἶπεν τὸν ἐπίτριτον πυθμένα τρὶς αὐξηθέντα τὰς δύο ποιεῖν ἁρμονίας· μέχρι γὰρ τῶν στερεῶν προελθὼν τῶν τεσσάρων ἐκ τῆς ἐκείνων συνθέσεως παρέχεται τὰς πλευρὰς τῶν δύο ἁρμονιῶν, τὸν ἑκατὸν καὶ τὸν ἑβδομηκονταπέντε. τὴν μὲν οὖν ταυτομήκη μοναχῶς ἐδήλωσεν, ἰσάκις ἴσην ὁρισάμενος καὶ προσθεὶς ἑκατὸν τοσαυτάκις· τὸ γὰρ ἰσάκις ἴσην ἠδύνατο
f. 48v. καὶ ἄλλον ποι|εῖν] . . .[16]. . . ἴση [μ]ὴν ἰσάκις εἰκ[ότως

3 post ποιῶν l. ά (v. g. ἀπέδωκε τὸ), post πυθμήν· τουδ (v. c. τούτων δηλονότι) 6 θ'] ὁ θ̄ ir. a m³ uv. (certe spir. in ὁ a m³) 7 τρίσ alterum ex τρεῖσ uv. 8 δὲ] δ' ὁ 15 ὧν ex οἷν m³ 22 τρεῖσ 23 quattuor numeri solidi sunt 27. 36. 48. 64 25 ἑκατὸν ἑκατὸν 28 fuit fere ποιεῖν ἢ τὸν μύρια

ἡ ταυτ]ομήκης· ἴση μὲν διότι ὁ ἑκατὸν [πολ]λάκις λαμβάνεται, ἰσάκις δὲ διότι ἠδύνατο πολλάκις μὲν ληφθῆναι, κατὰ ἄλλον δὲ ἀριθμὸν πολλάκις, οἷον τὸν δέκα ἢ τὸν εἴκ[οσι], δεκάκις καὶ εἰκοσάκις. τὴν δὲ προμήκη διὰ ποικιλωτέρων παρέστησεν λήψεων· διελὼν γὰρ τὸν οε΄ ἀριθμὸν εἰς τοὺς συντεθέντας, λέγω δὲ τὸν κζ΄ καὶ τὸν μη΄, τὸν ρ΄ ἐπὶ τούτους ποιήσας ἀντὶ τοῦ ὅλου τοῦ οε΄ παρίστησι πῶς ἐστι προμήκης. δεῖν γάρ φησιν ἑκατοντάκις ποιῆσαι τὸν κζ΄, ἑκατὸν δὲ ἄλλους ἀριθμούς, οἵτινές εἰσιν ἀπὸ διαμέτρου τῆς πεμπάδος ὡς τετραγωνικῆς πλευρᾶς ληφθείσης, ῥητῆς μὲν διαμέτρου μονάδι λειπόμενοι μιᾷ, ἀρρήτου δὲ δύο μονάσι. δι᾽ ὧν σημαίνει τὸν μη΄· ἐὰν γὰρ πλευρὰν τὸν ε΄ λάβῃς τετραγώνου τινός, καὶ ἐν τούτῳ διάμετρον ἄρρητον πάντως διὰ τὸ ῥητὴν εἶναι τὴν πλευράν, ἔσται τὸ μὲν ἀπ᾽ αὐτοῦ κε΄, διπλάσιον δὲ τούτου τὸ τῶν ν΄ χωρίον, οὗ ἦν ἄρρητος ἡ πλευρά· οὐ γάρ ἐστιν ἀριθμὸν λαβεῖν τετράγωνον τετραγώνου διπλάσιον. ἐὰν οὖν ῥητὴν ἐθέλωμεν διάμετρον εὑρεῖν, δυναμένην τοῦ ἀπὸ τῆς πεμπάδος διπλάσιον, τὴν σύνεγγυς λαμβάνοντες τὴν δυναμένην οὐκ αὐτό (τοῦτο γὰρ ἀδύνατον), ἀλλὰ τὸ μονάδι ἔλασσον, τὸν ζ΄ ληψόμεθα, καὶ ἀπὸ τούτου τὸ τῶν μθ΄, μονάδι ὂν ἔλασσον τοῦ ν΄, ὃ ἦν τὸ ἀπὸ τῆς ἀρρήτου διαμέτρου. τούτων δὲ ληφθέντων λοιπὸν δῆλον, ὅπως τοῦ ἀπὸ τῆς διαμέτρου τῆς πεμπάδος διττοῦ ὄντος, τοῦ μὲν ἀπὸ ἀρρήτου, τοῦτο δὲ ἦν τὸ τῶν |

1 μὴν post ἴση satis inc., fort. nil est nisi δὲ 5 διελ . . . . ν (ergo ras.) 6 nempe συντιθέντας 7 ἀντὶ ex ατι m³ 8 dicit enim ἑκατὸν δὲ κύβων τριάδος | supra φησὶν est ∠ et im. nota cuius haec tantum legi: ἐκ . . ν|ἀν |. . . . . . ασ| . . . . αδοσ|. . . . Platonis verba afferri videntur 9 οἵτινέσ] οἳ ex? m³ 14 ῥητῶν 17 τετραπλάσιον m¹ (τετραπ ir.), δι ss. m³ 19 αὐτό sc. τὸ ἀπὸ τ. πεμπάδος διπλάσιον 21 ὂν ἔλασσον corr. in ὄντα ἐλάσσονα m³ 22 τὸ ss. m³ 24 ἀρρήτου m¹] ρητοῦ m³. Utrum verum sit, diiudicari posset, si sciremus utrum post τῶν extet ν̄ an $\overline{μθ}$. Perrexit τοῦ δὲ ἀπὸ ῥητοῦ(?), τοῦτο δὲ ἦν τὸ τῶν . . .

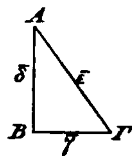
f. 49r. ....[130]... μη΄..[36]...ζ ἐ..[17]..σομεν τὸν ͵ζφ΄, ὃς ἦν ἐκ τοῦ ρ΄ [καὶ τοῦ οε΄ συγκεί]μενος τοῦ συντεθέντος ἔκ τε τοῦ κζ καὶ τοῦ μη΄. Γεγόνασι μὲν οὖν οὕτως αἱ δύο ἁρμονίαι, ἡ ταυτομήκης καὶ ἡ προμήκης· καλοῦνται δὲ ἁρμονίαι, διότι συνεστᾶσιν ἀπὸ λόγων ἁρμονικῶν ἄμφω, ἣ μὲν τριακοσάκις, ἣ δὲ τετρακοσάκις ληφθέντων τῶν πυθμένων γ΄ δ΄ ς΄ ιβ΄. καὶ ἔστιν καὶ αὐτῶν τούτων ὁ λόγος τοῦ τριακόσια καὶ τοῦ τετρακόσια ἐξ ἀρχῆς ὁ ἐπίτριτος. τούτων οὖν τῶν ἁρμονιῶν ἡ μὲν προμήκης ἀπὸ τῶν ϡ΄, ͵ασ΄, ͵αω΄, ͵γχ΄, οἵ εἰσιν τριακοσιάκις ὁ γ΄ δ΄ δ΄ ς΄ ιβ΄· ἡ δὲ ἰσομήκης ἀπὸ τῶν ͵ασ΄ ͵αχ΄ ͵βυ΄ ͵δω΄, οἵ εἰσιν τετρακοσιάκις ὁ γ΄ δ΄ ς΄ ιβ΄· ὧν οἱ ἄκροι τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον, ὃν καὶ αἱ μεσότητες. Καὶ οὕτω μὲν διὰ πλειόνων· συντόμως δὲ λαβόντες τὸν ἐπίτριτον πυθμένα γ΄ καὶ δ΄, καὶ ε΄, ᾧ οὗτος συνεζύγη, ποιήσομεν πεντάκις τέσσαρα πεντάκις, τὸν ρ΄· καὶ πεντάκις τρία πεντάκις, τὸν οε΄· καὶ τούτους τὸν μὲν ρ΄ ἐφ' ἑαυτόν, ἵνα ὁ μύρια γένηται, τὸν δὲ ρ΄ ἐπὶ τὸν οε΄, ἵνα ὁ ἑπτακισχίλια πεντακόσια· καὶ οὕτως ὁ ἐπίτριτος πυθμὴν τρὶς αὐξηθεὶς πεμπάδι συζυγεὶς ἔσται ποιῶν τὰς δύο ἁρμονίας, τήν τε ταυτομήκη καὶ τὴν προμήκη. Χρεία δὲ ὅμως καὶ τῆς ἑτέρας ἐφόδου πάντως, ἐπείπερ αὐτὸς τὸν οε΄ διεῖλεν εἰς τὸν κζ καὶ τὸν μη΄, γεννώσης ἐκείνους εὐτάκτως, f. 49v. καὶ τοὺς | ..[60]. αὐτῶν πα .. [τρὶς τρία τρὶς] τὸν κζ, τετράκις τέσσ[αρα τετράκις τὸν] ξδ΄, τρὶς [τρία τετράκις τὸν λς΄, τετράκις] τέσσαρα τρὶς τὸν μη΄. καὶ οὕτως [πάλιν ὁ] ἐπίτριτος πυθμὴν τῇ πεμπάδι συ[ζυγεὶς] παρέχει τὰς δύο ἁρμονίας τρὶς [αὐξηθ]είς, ὅπου μὲν κυβικῶς, ὅπου δὲ δο[κικ]ῶς, ὅπου δὲ πλινθικῶς.

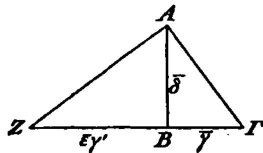
12 hoc non verum 15 πεντάκι (ante τέσσαρα) 19 τρὶς αὐξηθεὶς] τοισ αὐξηθεῖσι 23 αὐτῶν πα l. Mai, τῶν ego 24 ξδ΄] $\overline{KZ}$ uv. | τέσσαρα τρὶσ l. Mai, vestigia tantum ego 27 τρὶσ ex τρεῖσ uv.

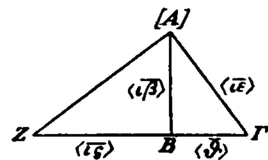
Ἀριθμητικῶς μ[ὲν] οὑτωσὶ τὸ προκείμενον ἐξηγητέον· γεωμετρικῶς δὲ τὸν τρόπον τοῦτον. ἔστω τρίγωνον τὸ ΑΒΓ· καὶ ἡ μὲν ΑΒ τεσσάρων, ἡ δὲ ΒΓ τριῶν τῶν αὐτῶν, ἡ δὲ ΑΓ πέντε· καὶ τῇ ΑΓ πρὸς ὀρθὰς ἡ ΑΖ, ἐφ' ἣν ἐκβεβλήσθω ἡ ΒΓ· ἐν ὀρθογωνίῳ γοῦν τῷ ΑΖΓ κάθετος ἡ ΑΒ [[ἡ ΑΒ]]· μέση ἄρα ἀνάλογον τῶν ΖΒ ΒΓ. ἐπίτριτος δὲ ἡ ΑΒ τῆς ΒΓ, ὥστε καὶ ἡ ΒΖ τῆς ΒΑ ἐπίτριτος· ἔστιν ἄρα πέντε καὶ τρίτου. τριπλασιασθήτωσαν, ἵνα ὁλόκληροι γένωνται μονάδες· ἔσται ἄρα ἡ μὲν ΖΒ δέκα καὶ ἕξ, ἡ δὲ ΒΑ δώδεκα τῶν αὐτῶν, ἡ δὲ ΒΓ ἐννέα, καὶ ἡ ΑΓ δεκαπέντε. πρὸς ὀρθὰς ἤχθω ἡ ΖΚ καὶ ἐπ' αὐτὴν ἐκβεβλήσθω ἡ ΓΑ καὶ παράλληλος τῇ ΖΓ ἡ ΛΛ· ἐπεὶ οὖν πάλιν ὀρθογώνιον τὸ ΖΛΚ καὶ κάθετος ἡ ΛΛ, μέση ἔσται ἀνάλογον τῶν ΖΛ ΛΚ. ἔσται οὖν, ἐπειδὴ ἡ ΖΛ δώδεκα ἦν, ἡ δὲ ΛΛ δέκα καὶ ἓξ τῶν αὐτῶν (καὶ γὰρ αἱ παράλληλοι αὐτῶν τοσούτων ἦσαν), καὶ ἡ ΚΛ πρὸς τὴν ΛΛ ἐπίτριτος· ὥστε εἴκοσι καὶ ἑνὸς καὶ τρίτου ἡ ΚΛ, οἵων ἡ ΛΛ δέκα καὶ ἕξ. τριπλασιασθήτωσαν οὖν πάλιν πᾶσαι διὰ τὸ τρίτον· γίνεται οὖν ἡ μὲν ΚΛ ἑξήκοντα καὶ τεσσάρων, ἡ δὲ ΔΑ τεσσαράκοντα καὶ ὀκτώ, ἡ δὲ ΛΖ τριάκοντα καὶ ἕξ, λοιπὴ δὲ ἡ ΒΓ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ | τῶν αὐτῶν. ἦσαν δὲ οὗτοι οἱ τέσ[σαρες, ἐξ ὧν f. 49a r. ἐγί]νοντο ὅ τε ἑκατὸν καὶ [ὁ ἑβδομήκοντα πέντε], οἳ τὰς ἁρμονίας ποιοῦσ[ιν τὸν μύρια καὶ] τὸν ἑπτακισχίλια πεντακ[όσια].

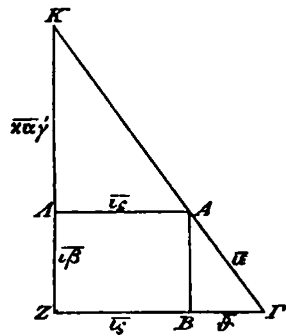
Τὸ μὲν οὖν θεώρημα γεωμετρικῶς σκοποῦντι τοιοῦτον· τοσοῦτον δὲ προσθετέον, ὅτι ἡμεῖς μὲν κατὰ πρόσθεσιν ἀπὸ τοῦ ἐξ ἀρχῆς τριγώνου προήλθομεν εἰς τοὺς ζητουμένους ἀριθμούς, ἄλλοι δὲ κατὰ ἀφαίρεσιν. λαβόντες γὰρ τὸ τῶν γ' δ' ε' τρίγωνον ἤγαγον κάθετον ἀπὸ τῆς ὀρθῆς ἐπὶ τὴν τῶν ε'· καὶ ηὑρήκασιν ἐν λόγοις τοῖς αὐτοῖς ἑκάτερον τῶν πρὸς τῇ καθέτῳ τριγώνων, καὶ ἔλαβον τοὺς ἀριθμοὺς ἐν

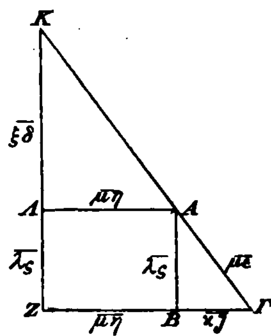
12 ΛΛ] ΑΔ 14 ΖΛ ΛΚ] ΖΛΚ 15 ἑαυτῶν τοσούτων
21 οὗτοι οἱ] αυτοι ον l. Mai, τοι ὁ ego 22 οἳ τὰς] διο τασ
p. 41 de figura sexta cf. excursum

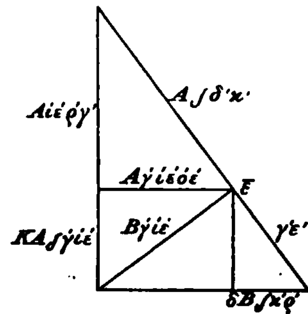

A
δ
ε
B
γ
Γ

A
δ
Z
εγʹ
B
γ
Γ

[A]
⟨ιβ⟩
⟨ιε⟩
Z
⟨ις⟩
B
⟨θ⟩
Γ

K
καγʹ
Λ
ις
A
ιβ
ιε
Z
ις
B
θ
Γ

K
ξδ
Λ
μη
A
λς
λς
με
Z
μη
B
κζ
Γ

Aʃδʹκʹ
Ε
γʹεʹ

μορίοις τισὶ μονάδων. ἔπειτα πάλιν ἤγαγον ἀπὸ τῆς ὀρθῆς κάθετον τῆς ἐν τοῖς τριγώνοις ἢ ἐπὶ τὴν τῶν δʹ ἢ ἐπὶ τὴν τῶν γʹ· καὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους τοὺς ἐξ ἀρχῆς εὑρόντες, ἐπειδὴ τὰ πρὸς ταῖς καθέτοις ἀεὶ τρίγωνα ὅμοιά ἐστι τῷ τε ὅλῳ καὶ ἀλλήλοις, ἔλαβον καὶ τῶν γενομένων τριγώνων τὰς πλευρὰς ἐν μονάσι καὶ μορίοις. εἶτα πολλαπλασιάσαντες εἴκοσι πεντάκις πάσας τὰς πλευρὰς κατήντησαν εἰς τοὺς ἀριθμούς, οὓς καὶ οἱ κατὰ πρόσθεσιν. Καὶ τοῦτον μὲν εἵλετο τῆς ἐξηγήσεως τὸν τρόπον Πατέριος, τὸν δὲ πρότερον ὁ μέγας | . .[9]. f. 49a v.

Καὶ μέχρι τούτου γεωμετρικῶς [τεθεωρήσθω τὸ] ζητούμενον. ἔστω δὲ τούτων . .[12]. [τὸ] τοιοῦτον τῶν ὑπὸ τοῦ θυηκόου . .[11]. [κ]εκριμένων κατὰ ὑφαί[ρεσιν] . . . . καὶ τοὺς μουσικοὺς λόγους, . .[8]. τῷ ἐξ ἀρχῆς τριγώνῳ τὸν τρόπον τοῦτον. ἐπειδὴ οἱ ἀριθμοὶ τῶν πλευρῶν τριὰς τετρὰς πεντάς, ὁ ἐκ πάντων δυωδεκὰς καὶ τὸ ἐμβαδὸν ἑξάς. οὐκοῦν ἐπίτριτος μὲν λόγος τριάδος καὶ τετράδος, ἡμιόλιος δὲ ἑξάδος καὶ τετράδος, ἐπόγδοος δὲ ἐννεάδος καὶ ὀγδοάδος (τῆς ὑποτεινούσης ἑκατέρᾳ τῶν περὶ τὴν ὀρθὴν συντιθεμένης, διπλάσιος δὲ ἑξάδος καὶ τριάδος, τριπλάσιος δὲ δυωδεκάδος καὶ τετράδος, τετραπλάσιος δὲ δυωδεκάδος καὶ τριάδος. εἰσὶ δὲ καὶ αἱ τρεῖς ἐν τούτῳ μεσότητες, συμπληροῦσαι τὴν ψυχήν· ἡ μὲν ἀριθμητικὴ ἐν ταῖς πλευραῖς, τρία τέσσαρα πέντε· ἡ δὲ ἁρμονικὴ ἐν ταῖς περὶ τὴν ὀρθὴν καὶ τῷ ἐμβαδῷ, τρία τέσσαρα ἕξ· ἡ δὲ γεωμετρικὴ ἐν τῷ ἐκ πασῶν τῶν πλευρῶν δώδεκα καὶ τῷ ἐμβαδῷ τῷ ἓξ καὶ τῇ ἐλαχίστῃ πλευρᾷ τῷ τρία. πᾶσιν ἄρα κατακεκόσμηται τοῖς ἁρμονικοῖς

3 possis τοῖς ἐξ ἀρχῆς 8 οἱ] αἱ 10 [Εὐκλείδης] Pitra scholio inductus, Platonici alicuius nomen latet 12 v. g. τούτων [ἐχόμενον] 13 θυη|χόου quem ita appellaverint, nescio; cf. Eustath. 1601 Hesych. s. θυηκόοι | fuit ἐγκεκριμένων aut προκεκρ. | v. c. ὑφαί[ρεσιν θεωρημάτων] et [ἐφαρμόζον] τῷ 19 ἑκατέραν m[3] 21 καὶ τετρ. τετρ. δὲ δυωδεκαδοσ im. m[3] 22 an μεσότητες ⟨αἱ⟩?

λόγοις καὶ τοῖς τῶν τριῶν μεσοτήτων· οἵτινες ἐν τούτῳ πρώτῳ ὄντες τῷ τριγώνῳ (πρὸ γὰρ τούτου τρίγωνον ὀρθογώνιον ἐκ ῥητῶν ἄλλο πλευρῶν οὐκ ἔστιν) πάντως εἰσὶ καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς κατὰ τριπλάσιον λόγον ηὐξημένοις· τὰ γὰρ μέρη τοῖς αὐτῶν πολλαπλασίοις τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει. καὶ ὁρᾷς ὅπως εἰσὶν μὲν ἁρμονικοὶ λόγοι καὶ ἐν τούτῳ, καθάπερ ἐν τῷ ἡμιτριγώνῳ τῷ ἐν Τιμαίῳ. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἔστιν τι
.50r. *καὶ ἄρρητον κατὰ μῆ|κος ἐν ταῖς πλευραῖς, ἐπειδὴ . .[11]. σπέρμα σωμάτων, ἐνταῦθα [δὲ πάντα τὰ μή]κη ῥητά. καὶ δῆλον ὅτι καὶ . .[13]. [ἤ]δη ζῳογονικόν ἐστι τὸ τρίγωνον κ[αὶ γενέσει] οἰκεῖον, καὶ ὅτι πάντες οἱ ζῳογον[ικοὶ λόγοι] διαλάμπουσιν ἐν τῷδε τῷ τριγώ[νῳ, ὁ διπλά]σιος καὶ τριπλάσιος οἱ τοὺς ἑπτὰ ση[μαίνον]τες ὅρους τῆς ψυχογονίας καὶ ἡμιόλιος κ[αὶ] ἐπίτριτος καὶ ὁ ἐπόγδοος, οἷς τὰ διπλάσια καὶ τριπλάσια κατέτεμεν διαστήματα. [καὶ δῆλον] ὅπως καὶ τοῦτο ⟨τὸ⟩ τρίγωνον ἡμιτρίγωνόν ἐστιν, ἀλλὰ τριγώνου ⟦ἢ⟧ πάντως ἰσοσκελοῦς, εἴτε ἡ διπλασία τῆς μείζονος τῶν περὶ τὴν ὀρθὴν γίνοιτο βάσις ἐκείνου εἴτε ἡ διπλασία τῆς ἐλάσσονος, ἐκβληθείσης ἑκατέρας καὶ [ἐφ'] ἑαυτῆς τεθείσης.*

Λείπεται δὴ οὖν καὶ ὅσον ἐστὶν ἐν αὐτῷ πρὸς τὰ οὐράνια φέρον ἰδεῖν. οὐκοῦν ἡ μὲν πεμπὰς ἔν τε τῇ ἀπλανεῖ τοὺς πέντε κύκλους διεστήσατο, τὸν ἀρκτικὸν καὶ ἀνταρκτικόν, τὸν χειμερινὸν τροπικὸν καὶ θερινόν, τὸν μέσον τούτων ⟨τὸν⟩ ἰσημερινόν· καὶ ἐν τοῖς πλανωμένοις τοὺς πέντε διεῖλεν ἀπὸ τῶν δύο φωστήρων, ἐξαιρέτους ἔχοντας τὰς προσθαφαιρέσεις· καὶ ἐν τοῖς σχηματισμοῖς αὐτῶν τὸ ἄριστον ἔλαχε τῶν σχημάτων ἀφορίζειν τὸ τρίγωνον· τὸν δὲ

4 fort. *λοιποῖς ⟨τοῖς⟩* 5 *αὐτῶν*] *ὠσ αὔτωσ* (*ωσαυ* et *ω* ir.) 7 *ἡμιτριγώινωι* | cf. Tim. 53e sqq. 8 v. c. [*πάντων ἐστὶν*] *σπέρμα* 10 post *καὶ τα* l. Mai 13 *ση* l. Mai, non ego; non aptum videtur *σημαίνειν* | cf. Tim. 36d 43d 14 *κ . .*| *ἡ ἐπίτριτος* (scripsitne *καὶ ὁ ἡμ. καὶ ὁ ἐπ.*?) 19 *ἐφ'* suppl. Heiberg, l. *ι ο* 20 *ἐστὶ* 26 trigonum enim per quinque signa patet et „est prospera felixque radiatio“ Firmic. 69, 26

ὅλον κόσμον ἐν πέντε τοῖς στοιχειώδεσι σχήμασι καὶ πέντε κέντροις συνεπλήρωσεν. ἡ δὲ τετρὰς σχῆμα μὲν τῶν κινουμένων ἀπεργάζεται τὸ τετράγωνον· τὸν δὲ ζωδιακὸν κύκλον ἀπέφηνεν τετραμερῆ· τῶν δὲ πλανητῶν ἑκάστῳ τὰς κινήσεις ὥρισεν (εἰσὶ γὰρ τέτταρες· ἢ περὶ τὸ οἰκεῖον κέντρον ἢ κατὰ μῆκος ἢ κατὰ πλάτος ἢ κατὰ βάθος)· | . .[11]. ἀλ- f. 50v. λήλων διέστησεν ἑπομένας . .[9]. περιόδῳ· καὶ τὰς ἀναβάσεις τῆς [σελήνης] καὶ καταβάσεις διεῖλεν ἀπὸ τῶν [τροπι]κῶν σημείων ἐπὶ τὰ βόρεια καὶ νότια πέ[ρατα. ἡ δὲ] τριὰς τρεῖς μὲν μόνους ἀλλήλους [τέμνον]τας κύκλους πρὸς ὀρθὰς ὥρισεν· τῶν δὲ σχημάτων ἔλαχεν τὸ ἑξάγωνον· διεῖλεν δὲ τὸν ζῳδιακὸν τριχῇ, τοῖς τροπικοῖς τοῖς δισώμοις τοῖς στερεοῖς· τὰς δὲ θέσεις τῶν κ[ινο]υμένων ἀπετέλεσεν τριττάς, κέντρων ἐπαναφορῶν ἀποκλιμάτων· τοὺς δὲ τῆς σελήνης ἀναβατικοὺς καὶ καταβατικοὺς τόπους τρεῖς ἑκατέρους ἐποίησεν· τὰ δὲ κίνηματα τῆς ἀνωμαλίας †ἔστησεν (ἔστι γὰρ ἀπόγεια περίγεια μέσα, καὶ πάλιν ἀφαιρέσεις στηριγμοὶ προσθέσεις)· καὶ τῆς σελήνης τὰς φάσεις ἰδίως τὰς μεταξὺ συνόδων καὶ πανσελήνων τρεῖς ἑκατέρας οὔσας διεστήσατο, μηνοειδεῖς διχοτόμους ἀμφικύρτους, ἰδίοις ἑκάστην σχήμασιν, ἑξαγώνῳ τὰς μηνοειδεῖς, τετραγώνῳ τὰς διχοτόμους, τριγώνῳ τὰς ἀμφικύρτους. ἡ δὲ ἑξὰς τὸν μὲν τῶν ζῳδίων κύκλον διεῖλεν ἄρσεσιν καὶ θήλεσιν, ὡς ἂν καὶ αὐτὴ φύσιν ἀρρενόθηλυν ἔχουσα· τῶν δὲ τριῶν κύκλων τῶν πρὸς ὀρθὰς τεμνόντων ἀλλήλους τὰς κοινὰς τομὰς ἔπηξεν ἀεὶ τὰς αὐτάς· ἐφ' ἑαυτὴν δὲ γενομένη τοὺς δεκανοὺς ὥρισεν ἓξ καὶ

1 de quinque figuris principalibus cf. Tim. 55[c] sqq. quinque centra sunt quattuor cardines caelestes et terrae centrum (cf. de or. chald. 35) 6 v. g. [ἔτι δὲ τὰς ὥρας] ἀλλήλων et [τῇ ἡλίου] περιόδῳ cf. theol. ar. 20, 4 10 μόνους fort. corruptum 11 cf. e. g. Sext. Emp. 729, 25. 730, 11 13 τῶν] αὐτῶν 16 ἀπέστησεν opinor aut ἐστέρησεν 20 nempe ἑκάστην ⟨προσεοικυῖαν⟩ 24 cf. theol. ar. 33, 9 26 sunt enim 36 decani (Firmic. IV 22)

τριάκοντα τοὺς πάντας· μετὰ δὲ τῆς τετράδος τοὺς ὡρονόμους, εἴκοσι καὶ τέτταρας ὄντας· μετὰ δὲ τῆς πεμπάδος τὰς μοίρας τῶν ζῳδίων καθ' ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἐτελεώσατο· μετὰ δὲ τῆς τριάδος ὑπεζωκυῖα γίνεται τὴν κατὰ f. 51r. *διάμετρον κίνησιν τῇ τριγωνικῇ | πλευρᾷ τῇ ἓξ . .*[22]. *οὖσα τὴν διάμετρον ἓξ . . . . . [ἡ δὲ δυωδεκὰς] λοιπὴ τὴν μὲν τοῦ δωδεκα[έδρου περί]μετρον συμπληροῖ τοῖς δυόδε[κα πενταγώνοις] καὶ σχηματογραφεῖ πάντα τὸν [οὐρανόν, μᾶλ]λον δὲ διαζῳγραφεῖ, καθάπερ φησὶν ὁ Τίμαιος* [p. 55c]. *τὸν δὲ τῶν ζῳδίων ἀριθμὸν ἔστησεν ἐν ὅρ[οις] τοσούτοις, ὅσοσπερ αὐτῆς ἐστιν ὁ ἀριθμός· τὴν δὲ ἀποκατάστασιν ὁρίζει τοῦ βασιλέως τῶν ὁρατῶν, ᾗ φησιν Πλάτων* [rep. II 509d], *καὶ πάσης καὶ γενέσεως καὶ τροφῆς ὄντος αἰτίου καὶ αὐξήσεως περὶ [τὸν] ζῳοφόρον κύκλον· καὶ διὰ ταῦτα καὶ ἐν τοῖς ἀποτελέσμασι τῶν οὐρανίων μεγίστην κέκτηται δύναμιν, μέτρον οὖσα τῶν ὅλων αἰτίων.*

Αἱ δὲ τρεῖς πλευραὶ τοῦ τριγώνου τῶν σχημάτων εἰσὶν ἀρχαὶ τῶν κοσμικῶν· ⟦ῇ⟧ ἡ μὲν τετρὰς τοῦ τετραγώνου τοῦ τὸν κύβον συνιστάντος, ὅς ἐστι σπέρμα τῆς γῆς· ἡ δὲ τριὰς τοῦ τριγώνου τοῦ τὰ τρία στοιχεῖα γεννήσαντος· ἡ δὲ πεμπὰς τοῦ τὸ δωδεκάεδρον συμπληρώσαντος πενταγώνου, ᾧ τὸν οὐρανὸν ἐμόρφωσεν ὁ παρὰ τῷ Τιμαίῳ δημιουργός. εἰκότως ἄρα κοσμικὸν τρίγωνον εἰώθασιν τοῦτο καλεῖν οἵ τε ἄλλοι σοφοὶ καὶ οἱ τὰ Αἰγυπτίων ἱστοροῦντες, ὡς πάντων τὰς ἀρχὰς ἔχον καὶ περιέχον ἐν ἑαυτῷ. καὶ γὰρ ἑξῆς οἱ ἐν αὐτῷ ἀριθμοὶ τῶν πρώτων εἰσὶν αἰτίων εἰκόνες· ἡ μὲν τριὰς τοῦ ὄντος, ὃ δὴ πρώτως ἐστὶν μικτὸν ἐκ πέρατος καὶ ἀπείρου· μονὰς γὰρ πέρας, ἀπειρία δὲ ἡ δυάς, αἷς ἴση μόνως ἡ τριὰς ἅτε ἐξ ἀμφοῖν οὖσα καὶ μόνη τοῦτο

1 cf. *ὡρογενεῖς θεοὶ* pap. Leyd. W (Dieterich Abraxas 221) 2 singula signa tricenas habent partes 9 *-σὶν ὁ τίμαι-* et *ἐν ὅρ-* solus l. Mai 17 cf. Tim. 53c sqq. 19 *ὅσ* ss. m[2] 24 *παντὸσ*, corr. Wendl.

πεπονθυῖα, τὸ εἶναι ταῖς ἀρχαῖς ἴση· ἡ δὲ τετρὰς τῆς ζωῆς, παρ' ἣ καὶ ἡ κίνησις ὡς δυαδικὴ καὶ ἡ στάσις ὡς τετραγωνική· ἐν γὰρ ἰσότητι στάσις, ἐν | . .[17]. πᾶσα κίνησις, f. 51 v. ἀπὸ . .[15]. πεμπὰς . . . . κύκλου . .[13]. τη ἀφ' ἑαυτῆς εἰς ἑαυτὴν . .[13]. πεντάκις πέντε, καὶ τοῦτο [εἰς ἄπειρον]· πᾶς γὰρ νοῦς ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς [ἑαυτὸν ἐ]νεργεῖ. Πρὸ δὲ τούτων αἱ ἀρχαὶ [τῶν π]άντων, μονὰς καὶ δυάς· ἣ μὲν αὐτὸ τὸ [πέρας, ἣ] δὲ αὐτὸ τὸ ἄπειρον οὖσα. καὶ πρὸ [τούτων] τὸ ἓν τὸ τοῦ πέρατος αἴτιον καὶ τοῦ ἀπείρου. καὶ γὰρ ἡ μονὰς ἕν τι καὶ ἡ δυάς, καὶ [πᾶς] ἀριθμὸς εἷς ἕκαστος. νοῦς δὲ ἡ πεμπὰς οὖσα μετὰ μὲν ⟦τὴν⟧ τῆς πρωτουργοῦ τριάδος ὀκτάσφαιρον ἐποίησεν τὸν ὅλον οὐρανόν, μετὰ δὲ ⟦τὴν⟧ τῆς τετράδος ἐννεάσφαιρον τὸν ὅλον κόσμον, προσθεῖσα τὸ ὑπὸ σελήνην ὡς λῆμμα τοῦ παντός· μετὰ δὲ ἀμφοῖν δωδεκάσφαιρον, διελοῦσα καὶ τὸ ὑπὸ σελήνην εἰς τὰ ἐν αὐτῷ στοιχεῖα καὶ ἐξάψασα τῶν δώδεκα πάντα θεῶν· οὓς καὶ ὁ ἐν *Φαίδρῳ* Σωκράτης ἡγεμόνας ἐπέστησε πᾶσι τοῖς ἐγκοσμίοις [p. 246e].

AS. Ὁ μὲν κύκλος εἰκών ἐστι νοῦ· μένει γὰρ κατὰ τὸ ἐντὸς αὐτοῦ καὶ πρόεισιν κατὰ τὰς γονίμους αὐτοῦ δυνάμεις καὶ ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτὸν κατὰ τὴν πανταχόθεν αὐτὸν περιλαμβάνουσαν ὁμοίως γνῶσιν. καὶ τὸ μὲν κέντρον εἰκὼν τοῦ ἐν αὐτῷ νοητοῦ καὶ ἀμεροῦς καὶ ἐφετοῦ, αἱ δὲ ἐκ τοῦ κέντρου γραμμαὶ ἐοίκασιν ταῖς ἀπείροις αὐτοῦ δυνάμεσιν, δι' ὧν παράγει πᾶν τὸ ἐν ἑαυτῷ πλῆθος τῶν νοητῶν· ἡ δὲ περιφέρεια, δι' ἧς συνελίσσεται πάλιν εἰς τὸ κέντρον καὶ περιπτύσσεται πανταχόθεν αὐτό, ταῖς νοήσεσιν ταῖς εἰς τὸ ἓν καὶ τὸ νοητὸν ἐπεστραμμέναις· μετὰ δὲ νοῦν, ὃν | καὶ . .[33]. κινεῖσθαι λέγεται ψυχὴ το . .[12]. ἀπὸ νοῦ f. 52 r.

3 fort. ἐν ⟨μὲν⟩ γὰρ | nempe [δὲ ἀνισότητι] | ante πᾶσα δη l. Mai 4 v. g. [τοῦ δὲ νοῦ ἡ] πεμπὰς ante κύκλου l. νω vel νωι expleas [ἐνεργοῦσα γὰρ αὕ]τη et [ἀποτελεῖ τὸν] πεντάκις 5 πεντάκι 12 τὴν ss. 15 διελοῦσαι, corr. Pitra 28 possis τὸ [δεύτερον, ἣ καὶ ὡς] ἀπὸ ν. π. καὶ [ὡς κινουμένη θεω]ρεῖται (ὡ post καὶ l.)

προϊοῦσα, καὶ . .[14]. [θεω]ρεῖται καὶ κατὰ τὴν αὐτο[κινησίαν] τὴν ἑαυτῆς. καὶ ὡς μὲν εἰκόνα [τοῦ νοῦ οὖσαν αὐ]τὴν εἰς κύκλον ἀνάγει Πλάτων, μ[ᾶλλον δὲ] εἰς κύκλους, τὸ δυαδικὸν καὶ ἀμφ . .[9]. πον ὁμοῦ τῷ νοερῷ συνθήματι λαχοῦ[σαν]· ὡς δὲ ψυχὴν αὐτοκίνητον οὖσαν κα[ὶ αὐτο]φυῆ ζωὴν εἰς τρίγωνον· αἱ γὰρ εὐθεῖαι μιμοῦνται τὰς ζωάς (κίνησις γὰρ ζωὴ πᾶσα), καθόσον ζωὴ κίνησις οὖσα πάντως ἔξοδος ψυχῆ[ς] καὶ ῥύσις ἀπὸ τοῦ μένοντος ἐπί τι· καὶ ἡ αὐτὸ ζωὴ πάσης οὖσα ζωῆς μέτρον, εἰ καὶ κ[ίνησίς] ἐστιν, ἀλλ' ἀπαρέγκλιτος κίνησις, ὥστε εὐθεῖα. Τριπλᾶς οὖν ἔχουσα ζωὰς ἡ ψυχὴ τρισὶν εὐθείαις ὥρισται· τριπλᾶς δὲ ἔχει ζωάς, νοερὰν διανοητικὴν δοξαστικήν· ἃς οὐχ ὡς γνώσεις δεήσει σκοπεῖν, ἀλλ' ὡς κινήσεις μόνον ζωτικάς. ἡνωμένων δὲ ἀλλήλαις τούτων καὶ πασῶν συμφυομένων τῆς ἑνώσεως εἰκὼν ἡ γωνία γενομένη τὸ τρίγωνον ἀπετέλεσεν εἰκόνα ψυχῆς· καὶ γὰρ τῷ νοερῷ συνῆπται τὸ διανοητικόν, δεχόμενον παρ' αὐτοῦ τὴν κίνησιν· καὶ παρὰ τούτου τὸ δοξαστικὸν δεχόμενον ὡσαύτως τὴν κίνησιν ἔχει τὴν πρὸς αὐτὸ συναφήν· καὶ δὴ καὶ τὸ δοξαστικὸν ἀπὸ τοῦ νοεροῦ ὅρον ἔχον ἐπέστραπται πρὸς αὐτό, τέλος ἀρχῇ συνάπτον. καὶ οὕτως τὰ πάντα ἀλλήλοις συνημμένα τρίγωνον ἀποτελεῖ τὴν ὅλην ψυχὴν εἰς ἑαυτὴν συννεύουσαν.

Εἰ δὲ βούλει καὶ ταύτης τὸ μὲν ὂν σκοπεῖν κατὰ τὸ τριαδικόν, τὴν δὲ ζωὴν κατὰ τὸ τετραδικόν, τὸν δὲ νοῦν f. 52v. *κατὰ | [τὸ πενταδικόν], καὶ οὕτω τὴν πᾶσαν εἰκόνα . .[14]. δὲ ταῖς προόδοις τρι[γωνίζει ἑαυ]τήν (αἱ γὰρ εὐθεῖαι τῶν προ[όδων εἰκόνε]ς, καθ' ἃς τὸ τρίγωνον, ὥστ' εἶναι [τὸν ἀρι]θμὸν τριγωνικόν), ταύτῃ τῶν [πρὸ αὐτῆς] πλεονάσασα.*

1 *αὐτο‿* l., *αὐτου* Mai   2 *εἰκόνα* l. Mai, *εικον* ego; cum infra sit *την*, non *τὴν*, possis *ταύτην*   3 cf. Tim 36c   4 an *ἀμφ[οτέρωσε βλέ]πον*? cf. de or. chald. 14   20 *τέλος ἀρχῇ*] *δτέλόγὸσ ἀρχὴ*   25 possis *εἰκόνα* [*τηρήσεις. ἐν μὲν*] *δὴ ταῖς* (*εν* ante *δὲ* l. Mai)   28 *πλεονάσασαν*

καὶ διὰ ταῦτα ἄρα καὶ τῇ ζωογόνῳ πηγῇ καὶ πάσης ζωῆς α[ἰτίᾳ τὸ] τρίγωνόν ἐστιν οἰκεῖον, ὡς ὁ κύκλος [τῷ] πρὸ αὐτῆς θεῷ τῷ ἀγκυλομήτῃ, φασίν, ἀφ' ὧν καὶ τὰ ἀποτε-
ᾱ *λέσματα πρόεισιν. [Τρισσ]ῶν δὲ ὄντων τῶν τριγώνων τὸ μὲν ἰσόπλευρον, ὡς καὶ Ξενοκράτης ἔλεγεν, ἀνεῖται ταῖς θείαις πάσαις ψυχαῖς ὡς τῷ ἑνὶ κεκρατημέναις· ἡ γὰρ ἰσότης ἑνότης ἐστίν· διὸ καὶ θεῖαι καλοῦνται· τὸ γὰρ ἓν θεότητος ἴδιον. ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἦν αὐτὸ ἓν τὸ ἐν ψυχαῖς ἕν, ἀλλὰ μετεχόμενον ὑπὸ τοῦ ἐν αὐταῖς πλήθους, ἰσότης ἡ ἑνότης γενομένη ταῖς πανταχόθεν ἐκτεθεωμέναις ψυχαῖς καὶ κατὰ πάσας τὰς ζωὰς τὸ πανταχόθεν ἴσον ἀποδέδωκεν τρίγωνον· δι' ὧν καὶ τόδε τὸ πᾶν ἐκθεοῦσιν, τὰς μὲν κινήσεις ταῖς εὐθείαις, τὰς δὲ συνοχὰς τῶν κινήσεων ταῖς γω-*
β̄ *νίαις. τὸ δὲ ἰσοσκελὲς ταῖς μετὰ τὰς θείας ψυχαῖς δαιμονίαις οὔσαις, ἐν αἷς μέσαις οὔσαις ἰσότης τέ ἐστιν καὶ ἀνισότης, ἕνωσίς τε καὶ ποικιλία δυνάμεων, τῶν βάσεων ἀνομοίων οὐσῶν πρὸς τὰς ἄνωθεν· διότι δὴ καὶ οἱ δαίμονες τοῖς μὲν ἐσχάτοις ἑαυτῶν ἐφάπτονται τῶν χειρόνων, τοῖς δὲ ὑψηλοτέροις τῶν κρεισσόνων, καὶ ἡ ἐπαφὴ τοῖς μὲν ἐξομοιοῖ διὰ τῆς ἰσότητος, τοῖς δὲ συνάπτει διὰ τῆς ἀνισό-*
γ̄ *τητος. τὸ δὲ δὴ τρίτον τὸ σκαληνὸν πάντῃ ἀνισούμενον τῶν ψυχῶν ἐστιν ἀνι|ουσῶν καὶ κατιουσῶν εἰκών, [τοῖς* f. 53r.
κρείττο]σιν ἀνισουμένων καὶ τοῖς χ[είροσιν]. καὶ γὰρ ἐκείνων ποτὲ μὲν πλέ[ον] . . . . ται κινούμεναι, ποτὲ δὲ ἔλασσον, [καὶ] τῶν χειρόνων, καὶ τὸ παραδοξότατον, ὅτι καὶ ἑαυτῶν. πάντῃ οὖν αὐταῖς ἀνισουμέναις ἀποδέδοται τὸ πάντῃ ἄνισον. ἀλλ' ἁπλῶς μὲν ψυχῶν τοιούτων εἰκὼν τὸ

1 *ζωογόνῳ* cf. de or. chald. 15 (*ἐξ ἀμφοῖν δὴ τῶνδε ῥέει τριάδος δέμα πρώτης*) et 18 sqq. *Κρόνος* enim est *κορόνους* cf. in Crat. 105 schol. Il. *B* 205   6 Xenocr. fr. 23 cf. Pr. in Eucl. 168, 14   8 *ἓν τὸ* im. m[3]   12 an *δι' οὗ*? nisi potius lacunosa sunt haec   20 *συνάπτειν*   22 spatium capit fort. *τοῖς τε κρείττοσιν*   23 *χ* L., *χρ* Mai   24 *πλέ[ον ἅπτονται]* opinor   27 *εἰκὼν*] *εἰκόσ*$^{\tau\omega}$

σκαληνόν· τῶν δὲ εἰς γένεσιν καὶ ἀπὸ γενέσεως φερομένων τοῦτο δὴ τὸ ὀρθογώνιον, ὃ περὶ μὲν τὴν ὀρθὴν ἔχει τὸν πυθμένα τὸν ἐπίτριτον, κατὰ δὲ τὴν ὑποτείνουσαν τὸν τῆς πεμπάδος ἀριθμόν. ἔδει μὲν γὰρ μὴ τὸ τυχὸν αὐτῶν εἶναι τρίγωνον καὶ ταῦτα πάντῃ ἀνισουμένων, ἀλλὰ τὸ ὀρθογώνιον· ἐπειδὴ κἂν ἐν ταῖς κινήσεσιν ἔχωσι τὸ ἀνισοῦσθαι, τὴν οὐσίαν ἀεὶ τὴν αὐτὴν φρουρουμένην εἰλήχασιν, τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον ἄδεκτον, οἵαν ἔχει καὶ ἡ ὀρθὴ φύσιν· διὸ τῆς οὐσιώδους ἐστὶν εἰκὼν πανταχοῦ συνοχῆς. τοῦτο δὲ αὖ ἔδει τὰς περὶ τὴν ὀρθὴν ἔχειν ἐν λόγῳ τῷ ἐπιτρίτῳ, διότι τὸ ἐπίτριτον μέσον ἐστὶν συμφώνων καὶ ἀσυμφώνων διαστημάτων. εἰ δὲ μὴ προϋπῆρχεν ἐν τῇ οὐσίᾳ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς ἀσυμφωνίας ῥίζα, τῆς συμφωνίας ἀκράτου καὶ μόνης οὔσης, οὐδ' ἂν ἐν ταῖς ζωαῖς αὐτῆς ὤφθη καὶ ταῖς δυνάμεσιν διάστασις καὶ ἀναρμοστία· δηλοῖ δὲ καὶ αὐτὸς τὴν οὐσίαν αὐτῆς οὐκ ἐξ ἀκηράτων παντελῶς λέγων ὑποστῆσαι τὸν δημιουργόν, ὥσπερ τὴν θείαν [Tim. 41d]. εἰ δὲ τοῦτο, δαιμονίως ὁ ἐπίτριτος τὴν ἀσύμφωνον ἅμα καὶ σύμφωνον ἐνεικονίσατο σύστασιν. ἀκήρατον γὰρ ⟨τὸ⟩ διὰ τὴν καλλίστην πρὸς αὐτὸ συμφωνίαν μένον ἐπὶ τῆς οἰκείας
f. 53v. ἀδιάφθο|[ρον οὐσί]ας· ὥστε τὸ ἐναντίον τὸ δι' ὕφεσιν [τῆς] ἐναρμονίου συστάσεως κινδυνεῦον ἀ[να]πλησθῆναι τῶν διαλυτικῶν κηρῶν, ὃ καὶ αὐτὸ πάλιν ὁ Τίμαιος δηλῶν τὰς ἐν ἡμῖν παντοίας τῶν κύκλων φοράς φησιν μὴ παντελῶς εἶναι λυτάς [p. 43d]. καὶ μήποτε καὶ τῶν συμφωνιῶν ἡ μὲν διὰ πασῶν, εἰ καὶ πᾶσαι ἐν πάσαις, ἀνεῖται ταῖς θείαις ψυχαῖς διαφερόντως, ὄντως τὴν κατακορεστάτην τῶν συμφωνιῶν ἐξαίρετον ἐχούσαις, ἵνα διὰ πασῶν ἐνεργοῦσαι πάντα ῥητὰ καὶ σύμφωνα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ διαφυλάττωσιν· ἡ δὲ διὰ πέντε δαίμοσιν, τελεωτέρα μὲν οὖσα τῆς διὰ τεττά-

2 ὁ 4 μὲν] respondet δὲ αὖ l. 10 11 -νων καὶ ἀσυμφώνων im. m² 20 αὐτὸ 21 ἀδιαφθό| | δι'] δ' 27 ὄντως] nempe ὡς

ρων καὶ περιέχουσα αὐτήν, ὑφειμένη δὲ τῆς διὰ πασῶν καὶ περιεχομένη ὑπ' αὐτῆς· ἡ δὲ διὰ τεσσάρων λοιπὴ ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας, ὑπ' ἀμφοτέρων μὲν περιεχομένη, μετ' ἐκείνων δὲ συμπληροῦσα τὴν ὅλην ἁρμονίαν τοῦ παντός· ὥσπερ καὶ τῶν ψυχῶν αἱ ζωαὶ καὶ ταῦτα πολὺ δοκοῦσαι τὸ ἀνάρμοστον ἔχειν ὅμως συντελοῦσιν εἰς τὴν διὰ πάντων ἐν τῷ κόσμῳ σύμφωνον τάξιν. ἡ μὲν οὖν διὰ τεσσάρων τοιαύτην ἔχει συγγένειαν πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς μερικῆς ψυχῆς· ἡ δὲ ὑποτείνουσα τὴν ὀρθὴν εἰκών ἐστιν τῆς νοερᾶς ἐν αὐτῇ ζωῆς ὅλης· καὶ γὰρ ἡ πεμπὰς πρῶτος κυκλικός ἐστιν ἀριθμὸς καὶ νῷ σύζυγος, δι' ἣν νοῦς ἐστιν δυνάμει καὶ ἐπιστρέφειν δύναται πρὸς ἑαυτήν. ἔχει οὖν τὴν μὲν ὀρθὴν τῆς οὐσίας εἰκόνα· μιᾶς δὲ οὔσης καὶ δυοειδοῦς ἐν αὐτῇ τῆς οὐσίας καὶ μία ἡ ὀρθὴ καθ' αὑτὴν καὶ ἐν δυσὶν ἡ μία, τό τε ἁπλοῦν δεικνῦσα καὶ τὸ οὐ|χ ἁπλοῦν f. 54r. τῆς οὐσίας, τό τε μόνιμον [καὶ τὸ] . . κλα . . . [δι]ὰ τὴν ἄνισον τῶν τῆς ὀρθῆς [καθέ]των διανομήν, τό τε τῆς ταὐτοῦ φύσεως οὐσιῶδες καὶ τὸ τῆς θατέρου, τῇ μὲν τοῦ ἑνὸς πρέποντος, τῇ δὲ τοῦ ἑνὸς ἅμα καὶ οὐχ ἑνός (καὶ γὰρ ὁ θατέρου κύκλος ἐκ τῶν αὐτῶν, ἀλλὰ μετὰ διαιρέσεως). τὰς δὲ περὶ τὴν ὀρθὴν γραμμὰς τῶν δυνάμεων τῶν ζωτικῶν, συμφώνων καὶ ἀσυμφώνων, περὶ τὴν μίαν οὐσίαν αὐτῆς διϊσταμένων· τὴν δὲ ὑποτείνουσαν τὸν ἐν τῇ ζωῇ νοῦν κυκλίζειν αὐτὴν ἐθέλοντα καὶ αὐτὴν εἰς ἑαυτὴν κινεῖν καὶ περὶ ἑαυτήν, ὡς ἴσον δύνασθαι τῇ διπλῇ ζωῇ τὸν ζωτικὸν αὐτῆς τοῦτον κύκλον. πᾶν γὰρ αὐτοκίνητον διπλῆν ἔχει ζωὴν καὶ μίαν, καὶ τὴν μίαν ἴσην τῇ ἐξ ἀμφοῖν· οὔσης δὲ

1 ὑφειμένη] in fine ν ss. m[2] 5 καὶ ταῦτα ex κατὰ m[2] 7 fort. del. διὰ 13 μὲν] δὲ est 16 κλα l. Mai, κλά ego 17 ὀρ]θησ, φύ]σεως οὐσι-, π[ρέ-, καὶ (ante γὰρ) in finibus linearum solus l. Mai 21 γραμμὴν m[1], corr. m[2] uv. 23 fort. excidit ⟨ἐνδεικνυμένην⟩ τὸν vel sim. 26 ταυτὸν m[1], οῦ ss. m[2] uv.

καὶ τῆς οὐσίας μιᾶς ⟨καὶ⟩ διπλῆς καὶ ἴσης τῇ διπλῇ τῆς μιᾶς καὶ τῆς ζωῆς ὁμοίως, δῆλον ὅπως καὶ κινοῦν ἐστι καὶ κινούμενον καὶ τὸ ἐξ ἀμφοῖν, καὶ οὐσιοῦν καὶ οὐσιούμενον καὶ τὸ ἐξ ἀμφοῖν· καὶ ὅπως συμβαίνει ταῦτα ἀλλήλοις, ἐνεικονιζομένων τῆς μὲν τῇ διπλῇ ζωῇ παρισουμένης ὑποτεινούσης τὴν ἐνίζουσαν τὸ διπλοῦν κατὰ τὴν οὐσίαν· τῶν δὲ διττῶν ζωῶν, ἐξ ὧν ἡ μία, τὰς ἐκ δυεῖν οὐσιῶν εἰς μίαν συμπτυσσομένας.

Ἐκ μὲν οὖν τούτων ἡ ψυχὴ φαίνεται μία δυοειδὴς κατά τε τὸ εἶναι καὶ τὸ ζῆν· ἐκ δὲ τῶν ἀριθμῶν τῶν ἐκ τούτων ἀναφανέντων ἀριθμὸς δυαδικὸς ἀμείνους καὶ χείρους ἔχων δυνάμεις, τὰς μὲν δυναμένας τὰς δὲ δυναστευομένας, ἁπλουστέρας καὶ συνθετωτέρας (δύνανται μὲν γὰρ οἱ πλευρικοί, δυναστεύονται δὲ οἱ ἐκ τούτων), καὶ τὰς μὲν ὁμοιούσας | f. 54v. τὰς δὲ ἀνομοιούσας, τὰς μὲν ἐπιστρεπτικὰς αὐ[τῆς] εἰς τὸ ταὐτὸν καὶ τὸ ἓν τὰς δὲ εἰς ἑτερότητα καὶ τὸ μὴ ἓν ἀγούσας, καὶ τὰς μὲν αὐξούσας τὰς δὲ φθειρούσας τὸ πτέρωμα αὐτῆς· τῷ μὲν γὰρ ἀγαθῷ καὶ τῷ καλῷ καὶ τῷ σοφῷ τοῦτο αὔξεται, τοῖς δὲ ἐναντίοις φθίνει καὶ διόλλυται. καὶ μὴν καὶ τὸ χωρεῖν εἰς τρεῖς τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τοῦδε τὴν ἀπὸ τῶν νοητῶν καὶ ἀμερῶν ἄχρι τῶν στερεωτάτων αὐτῆς ἔξοδον περιέχει· ἄνω μὲν γὰρ οὖσα καὶ πρὸς νοῦν τεταμένη μετὰ τὴν ἀμέρειαν τὴν νοερὰν τὸ πρῶτόν ἐστι διάστημα καὶ ἔστιν εὐθεῖα μὲν διὰ τὴν πρόοδον, κύκλος δὲ καὶ οὗτος ὡς γραμμὴ κυκλιζομένη διὰ τὴν ἐπιστροφήν· εἰσιοῦσα δὲ εἰς ἑαυτὴν ἐπιπεδοῦται, καὶ μέχρι μὲν διανοίας ἱσταμένη τετραγωνίζει ἑαυτήν, τὸ ταὐτὸν καὶ ὅμοιον ἐν τῇ διανοητικῇ κινήσει τῷ διάνοια εἶναι πρὸς διάνοιαν κινου-

6 an fuit δὲ ⟨περὶ τὴν ὀρθὴν γραμμῶν εἰκόνων οὐσῶν τῶν⟩?
7 ἐκ] εἰσ m^1, εκ ss. m^2 13 μὲν ss. m^2 17 φθειρούσας] φθιν-όσασ 19 διόλλυνται 25 possis οὕτως 26 ἐπιπεδοῦν et βαθύνειν de anima ex Pl. leg. X 904^c oracula (de or. chald. 64); cf. Sext. adv. math. X 281 28 διάνοιαν

μένη ἔτι σώζουσα, δόξαν δὲ μετὰ διανοίας συμμίξασα κινεῖται κίνησιν ἐπίπεδον μὲν ὡς ἐκ δυεῖν γενομένην δυνάμεων ἀλλήλαις συμμιγνυμένων, ἀνίσων δε οὐσῶν ἐκείνων προμηκίζει αὐτὴν ἀφ' ἑαυτῆς· εἰς δὲ τὰ μετ' αὐτὴν ῥέπουσα βαθύνει τὰ ἐπίπεδα, τὴν μὲν τετραγωνικὴν ζωὴν κυβίζουσα καὶ φαντασίαν γεννῶσα (καὶ γὰρ ἡ φαντασία νοῦς τίς ἐστιν παθητικὸς ἔνδον μὲν ἐνεργεῖν ἐθέλων, ἀσθενῶν δὲ διὰ τὴν εἰς τὸ στερεὸν πτῶσιν), τὴν δὲ προμήκη κατὰ τὴν ἀνάλογον πρόοδον εἰς τοὺς ἀνομοίους ὑφιζάνουσα στερεοὺς καὶ τὴν αἴσθησιν γεννῶσα, γνῶσιν οὖσαν ἐξ ἀνομοίων, σώματος καὶ ἀσωμάτου, καὶ ἑαυτῆς | εἶναι μὴ δυναμένην. μιγνυ- f. 55 r. *μένων δὲ τῶν εἰδῶν τῆς ζωῆς τούτων ἐν τῇ γενέσει καὶ [συμ]πλεκομένων χειρόνων καὶ ἀμεινόνων ἀποτελοῦνται ἁρμονίαι δυοειδεῖς, ἡ μὲν ἀποκαταστατικὴ καὶ τῷ ταὐτοῦ κύκλῳ φίλη, ἡ δὲ τῷ θατέρου συγγενὴς καὶ γενέσει φίλη· ἡ μέν γε ἑκατοντὰς καὶ ἡ μυριὰς ἄμφω τετραγωνικαί, πρὸς τῆς ταυτότητος οὖσαι καὶ εἰς τὸ ὅμοιον ἀνάγουσαι καὶ τὸ θεῖον (δηλοῖ δὲ καὶ αὐτὸς ἐν Φαίδρῳ* [p. 248e] *διὰ μυρίων ἐτῶν ἀποκαθιστὰς τὴν ψυχὴν ἀπὸ γενέσεως εἰς τὸ νοητόν)· ἡ δὲ πεμπὰς μετὰ τοῦ ἑβδομήκοντα καὶ οἱ τούτοις ἀνάλογον ἐν ἑκατοντάσιν καὶ χιλιάσιν ὁ πεντακόσια καὶ ἑπτακισχίλια, ἐκ πλευρῶν γενόμενοι διαφερουσῶν καὶ ἀνομοίων, τετραγωνικῶν καὶ προμήκων, τὴν ἑτέραν περίοδον καὶ ἐναντίαν ἐνεικονίζονται τὴν γενεσιουργόν. ἔστι γὰρ καὶ ἀπὸ τοῦ νοητοῦ πρὸς τὸ νοητὸν ὁδὸς καὶ ἀπὸ γενέσεως ἐπὶ γένεσιν ταῖς ψυχαῖς, ἡ μὲν τοῖς ἀναγωγοῖς θεοῖς ἀνειμένη, ἡ δὲ τοῖς γενεσιουργοῖς, καὶ ἀγγέλοις ἡ μὲν τοῖς λύουσιν τὴν ὕλην, ἡ δὲ τοῖς τῶν καθόδων ἐφόροις· καὶ οἱ δηλωτικοὶ τούτων ἀριθμοὶ ταῖς τάξεσιν ἀνεῖνται ταύταις, ὥσπερ*

1 *σώζουσα* in *ζῶσα* corr. m[3] | *δόξαν*] *δόξηι* 4 *μετ' αὐτὴν* m[1]] *σ* supra *ν* ss. m[3] 10 *γεννῶσαν* | *ἀνομοίων* in *ὁμοίων* corr. m[3] 16 fort. ⟨*καὶ*⟩ *πρὸς* 20 *τοῦ*] *σ* ss. m[3] 27 *λύουσιν τὴν ὕλην* fort. ex oraculis (de or. chald. 53)

καὶ τῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς κύκλων ἡ μὲν τῷ ταὐτοῦ προσῆκεν, ἡ δὲ τῷ θατέρου. Δεῖ δέ, ὥσπερ ἑκατέρας εἰσὶν ἡγεμόνες, οὕτω καὶ τὸν ἕνα προστάτην τῆς συναμφοτέρας νοεῖν ἀνόδου τε καὶ καθόδου καὶ τῆς διπλῆς ἐν τῇ γενέσει ζωῆς εὐγονίας τε καὶ δυσγονίας· ὅν, εἰ δεῖ τῇ ἐμῇ μαντείᾳ προσέχειν, οὐκ ἄλλον ἢ τὸν Προμηθέα δεῖ νομίζειν, ὃν καὶ Πλάτων ἐν Πρωταγόρᾳ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἔφορον, ὥσ-
f. 56v. περ | τ[ὸν] Ἐπιμηθέα τῆς ἀλόγου φησίν [p. 320[d]], καὶ Ὀρφεὺς καὶ Ἡσίοδος διὰ τῆς κλοπῆς τοῦ πυρὸς καὶ τῆς εἰς ἀνθρώπους δόσεως ἐνδείκνυνται τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ κατάγειν εἰς τὴν γένεσιν, ὡς τῆς ἀνθρωπίνης περιόδου κύριον καὶ τῶν ἀμεινόνων καὶ χειρόνων γενέσεων. διττῆς οὖν οὔσης, ἵνα πάλιν σαφῆ ποιήσωμεν τὸν ὅλον νοῦν, τῆς περιόδου τῶν μερικῶν ψυχῶν, τῆς μὲν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ πρὸς τὸ νοητόν, τῆς δὲ ἀπὸ γενέσεως ἐπὶ γένεσιν, ἑκατέραν τούτων ἁρμονίαν ἐκάλεσεν, διότι κατ᾽ ἄμφω τὴν οἰκείαν οὐκ ἀπόλλυσιν οὐσίαν, ἐναρμόνιος γενομένη καὶ πρὸς ἀνόδους καὶ πρὸς καθόδους καὶ τοιαύτην λαχοῦσα σύστασιν. ἀλλὰ τὴν μὲν τετραγωνικὴν εἶπεν τὴν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ περίοδον εἰς τὸ νοητόν (τοιαύτη γὰρ ἡ μυριάς), τὴν δὲ προμήκη τὴν ἀπὸ γενέσεως ἐπὶ γένεσιν, καθ᾽ ἣν ἡ μὲν ἑκατοντὰς πάλιν μένει, ἀλλ᾽ οὐκ εἰς ἑαυτὴν εἰσιοῦσα ἐποίει τὴν ἀμείνω καὶ ἀποκαταστατικὴν ἐκείνην περίοδον, ἀλλὰ συνταττομένη πρὸς ἄλλον ἀριθμὸν ἄλλο προτείνοντα ζωῆς εἶδος, λεῖπον τῷ ἀπὸ τῆς πεμπάδος τετραγώνῳ — τοιοῦτον δὲ τὸ ἄλογον, οὐ μόνον ὅτι τῆς κυκλικῆς ἐπιστροφῆς εἰς ἑαυτὸ παρῄρηται (οἷος ὁ ἀπὸ τῆς πεμπάδος κυκλικὸς ὢν ἀριθμὸς ἀφ᾽ ἑαυτῆς τε ἀρχομένης καὶ εἰς ἑαυτὴν λ͂ηγούσης), ἀλλὰ καὶ ὅτι δικαιοσύνης ἱερὰ ἡ πεμπὰς ὡς

6 cf. in Tim. 345[c] 9 Hesiod. theog. 565 sqq. 17 ἀπόλυσιν, λ ss. m[2]? 18 λαχοῦσαν 24 συνταξομένην 25 λεῖπον m[1]] λοιπὸν m[2] 28 cf. theol. ar. 27, 17

ἐπανισοῦσα μόνη τοὺς ἀπὸ μονάδος ἄχρις ἐννεάδος, ἧς τὸ ἄλογον αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἄμοιρον — ἡ δ' οὖν ἑκατοντὰς τῷ ἐλλείποντι ἀριθμῷ πρὸς αὐτὴν κατὰ τὸν ἀπὸ | τῆς πεμ- f. 95r. πάδος ἀριθμὸν συζυγεῖσα ποιεῖ τ[ὴν] ἀπὸ γενέσεως ἐπὶ γένεσιν περίοδον. προσλήψει γὰρ χείρονος ζωῆς ἡ περίοδος αὕτη γίνεται· πρόσεστι δὲ καὶ αὐτῷ τῷ ἀριθμῷ τῷ τῆς τοιαύτης ζωῆς τῆς τῇ γενέσει συμφύλου ⟦καὶ⟧ τὸ ἐκ δυεῖν εἶναι, τοῦ μὲν κυβικοῦ, τοῦ δὲ ἐξ ἀνομοίων πλευρῶν· διότι δὴ καὶ τὸ ἄλογον ἔχει κατ' οὐσίαν τὸ μὲν ἄμεινον καὶ ταυτότητι συγγενές, τὸ δὲ χεῖρον καὶ ἑτερότητι φίλον. καίτοι καὶ ἐπὶ τῆς ἑκατοντάδος ἦν τὸ μὲν εἶδος κυβικόν, τὸ δὲ ἐξ ἀνομοίων· ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξ ἀνομοίων ἄλλως ἦν τετραγωνικὸν ἀπὸ τῆς πρωτίστης τὸ τέλειον δειξάσης, καὶ ἐξ ἀμφοῖν ἐποίει τὸν ὅλον τετραγωνικόν· διότι καὶ τὸ ἕτερον ἐπὶ τοῦ λογικοῦ πρὸς ταὐτὸ συμφυόμενον εἰς μίαν ὁμοιότητα πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφουσαν κατήντα, μὴ ἐκβαίνουσαν τὴν τοῖς ἀσωμάτοις οἰκείαν φύσιν· τὸ δὲ ἐν τῷ ἀλόγῳ ἕτερον καὶ τὸ ταὐτὸν τὸ ἐν αὐτῷ περιήγαγεν εἰς τὴν τοῦ ὅλου πρὸς ἑαυτὸ ἀνομοιότητα, πρέπουσαν ταῖς γενεσιουργοῖς δυνάμεσιν. οἰκεία γὰρ τοῖς μὲν καθαρῶς ἀσωμάτοις ἡ ὁμοιότης, τοῖς δὲ σωμάτων ἀχωρίστοις ἡ ἀνομοιότης. καὶ γὰρ ὅπου μὲν ὁ κύβος ὑπερβάλλει τὸν μὴ κύβον, ὡς τὸ ταὐτὸν ἐν τοῖς ἀσωμάτοις, ὅπου δὲ ὁ μὴ κύβος τὸν κύβον, ὡς τὸ ἕτερον ἐν τοῖς σωματικοῖς. καὶ συνᾴδει πάντα ἀλλήλοις.

ΛΖ. Εἰ ἔστιν ὁ ἀριθμὸς οὗτος καὶ ἐν τῷ παντὶ δηλούμενος καὶ ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῷ σχηματισμῶν καὶ κινήσεων

4 συζυγεῖσα m[1], οὖσαν ss. m[2] 6 αὕτη H] αὐτῆι | supra δὲ γὰρ ss. m[1] uv. | καὶ expunctum 7 τῆσ add. m[2] | καὶ ir. (τὸ ἐκ δυεῖν im.) 8 nam 75 = 48 + 27 10 nam 100 = 64 (4^3) + 36 (3 . 3 . 4 aut 6^2) 12 ἀλλὰ — ἀνομοίων expuncta 13 τὸ] τὸν cf. theol. ar. 33, 2 an καὶ ⟨τὸ⟩ ἐξ? 15 ταυτὸν 16 ἐκβαίνουσα, corr. Us. 18 περιήγεν Us. 21 sc. 64 : 36 et 27 : 48

συναποτελούμενος, τῶν ὅλων προηγουμένων ἀεὶ τῶν μερῶν (εἴρηται δὲ τοῦτο πρότερον, ὅτι καὶ ἐν ταῖς μερικαῖς ἐστι ψυχαῖς συνουσιωμένος — ζῶσι γὰρ κατ' αὐτόν — καὶ ἐν f. 96v. τῷ | παντὶ τῷ τὰς περιόδους παράγοντι τῆς εὐγονίας καὶ δυσγονίας· ὥσπερ καὶ τῶν βίων ἕκαστος, οἷον ὁ φιλόσοφος, καὶ ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐταῖς καὶ ἐν τῇ τοιᾷδε διασχηματίσει τοῦ ὅλου, καὶ ἕκαστος τῶν ὅλων)· εἰ δ' οὖν ἔστι καὶ ἐν τῷ κόσμῳ τὸν διττὸν ἀριθμὸν ὁρᾶν τὸν κύριον τῶν ἀμεινόνων καὶ χειρόνων γενέσεων, δεῖ τοὺς ἄρχοντας εἰς τὸ πᾶν ὁρῶντας τεκμαίρεσθαι διὰ τῶν φαινομένων ἐν ταῖς τῶν γάμων συνέρξεσιν, τίς τάξις κοσμικὴ τῆς ἀμείνονος οἰστικὴ ζωῆς καὶ τίς τῆς χείρονος, ὧν ἡ εἱμαρμένη περιέχουσα τοὺς ἀριθμοὺς διὰ τῶν ἐμφανῶν κινήσεων δηλοῖ τὰς διαφοράς, εἴτε σημείων ὄντων τούτων τῶν ἐσομένων μόνον εἴτε καὶ συναποτελούντων αὐτὰ ταῖς ψυχαῖς, διότι τὰ μέρη μετὰ τῶν ὅλων ποιεῖ· διαφέρει γὰρ οὐδὲν ταῦτα πρὸς τὸ παρόν· ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον ἀναγκαῖον τὸ τοὺς ἄρχοντας διορατικοὺς εἶναι τῶν σπορίμων ὡρῶν, εἰ τοῖς ἀμείνοσιν ἀριθμοῖς ἢ τοῖς χείροσιν πλεονάζουσιν, τοὺς τῶν συνέρξεων κυρίους. ἕπεσθαι γὰρ ταῖς μὲν σπορίμαις τοῦ κόσμου διασχηματίσεσι τὰς ἐν ταῖς ἐκτροπαῖς διασχηματίσεις, ταύταις δὲ τὰς βιοτὰς τῶν τικτομένων ἢ ἀμείνους ἢ χείρους γιγνομένας ⟨καὶ ἢ ὁμοίας⟩ ταῖς τῶν γεννησαμένων ἢ ἀνομοίας οὕτως, ὥστε καὶ τὴν πολιτείαν μεταβάλλειν. οὐ γὰρ πᾶσα ἀνομοιότης ἐξίστησιν τῆς ἀμείνονος ζωῆς (ἀδύνατον μὲν γὰρ μὴ εἶναί τινα διαφέρουσαν διάθεσιν), ἀλλ' ἥτις ἂν παμπόλλην ἔχῃ τὴν ἐξαλλαγήν. ἐπεὶ καὶ ἓν ἑνὶ φύονται τοῖς πατράσιν ὡς

2 cf. p. 48, 21 4 π^{αρ}άγοντι m[1], αρ exp. et ἐ ante π ins. m[2] 7 aut ἕκαστον aut ἄλλων pro ὅλων 8 ante prius τὸν κατὰ ss. m[2] (καὶ Us.) 14 cf. Boll Stud. üb. Ptolem. 115 sq. 221[1] 17 τοὺς ἄρχοντας del. Us. 21 βιοτὰσ m[1]] βιότητασ m[2] 22 suppl. Us. 27 ἓν ἑνὶ Sch.] ἐν ἐν^{ι} (ἐν^{ι} ex οι m[2]?)

ἐπίπαν οἱ παῖδες ὅμοιοι, μετά τινος καὶ ἀνομοιότητος· ἀλλ' ὅταν πάμ|παν ἀνόμοιοι γένωνται, τότε τὴν τοῦ γένους f. 96r. *ἐξαλλάττουσιν ἰδιότητα καὶ γίγνονται ἀπὸ φιλοσόφου γένους ἀφιλόσοφοί τινες καὶ ἀπὸ θεοσεβοῦς ἀνίεροι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως. ὃ καὶ αὐτὸς εἰδὼς ἔλεγεν, ὅτι γίγνονταί τινες ὑπόχαλκοι καὶ ἐν τῷ χρυσῷ γένει* [III p. 415b]. *τοῦτο δὲ οὐκ ἀρκεῖ τὸ ἕνα τινὰ γενέσθαι τοιοῦτον εἰς τὸ παρασχεῖν αἰτίαν τῇ πολιτείᾳ τῆς λύσεως· ὅταν δὲ πολλοί, καὶ μηδεὶς τῶν τῷ χρυσῷ γένει προσηκόντων καὶ μετὰ πολλῆς τῆς παραλλάξεως παρὰ τὴν τῆς σπορᾶς διαμαρτίαν (ἣν ἁμαρτίαν εἰκὸς ἁμαρτεῖν τοὺς ἄρχοντας ὡς μὴ λογισμῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ αἰσθήσει χρωμένους εἰς τὴν τοῦ καιροῦ τῆς εὐγονίας κατάληψιν), τότε ἤδη ἀναγκαῖον τῆς λύσεως προκαταβληθῆναι πάντως ἀρχὴν ἅμα τῷ καὶ τὴν περίοδον τῷ παροράματι συνεργεῖν. δεῖ τοίνυν τοὺς τῶν γάμων κυρίους τὸν καιρὸν αὐτῶν θηρᾶν κατὰ μὲν τὴν ἀπλανῆ διά τε τῶν ὡροσκόπων καὶ τῶν τούτοις παρανατελλόντων ἀστέρων τε καὶ δεκανῶν — καὶ γὰρ μοῖραι ὡροσκοποῦσαι τὴν ὅλην ἔχουσι τῆς γενέσεως δύναμιν, ὡς τὰς μὲν ἱερατικὰς ποιεῖν, τὰς δὲ σύνεγγυς αὐτῶν ἐπιρρήτου ζωῆς γεννήσεις (καὶ ταῦτα ἐν ταῖς Χαλδαϊκαῖς σφαίραις* ⟦*καὶ αὐτοὶ καὶ Αἰγύπτιοι*⟧ *καὶ Αἰγυπτίαις), ἀφ' ὧν καὶ κρίνουσιν οἱ παλαιοί, τίς ὁ βίος ἔσται τῶν εἰς τὴν γένεσιν παριουσῶν ψυχῶν ἐκείνων ὡροσκοπουσῶν, ὥσπερ* ⟨*τὸ*⟩ *τοῦ βίου ποιὸν ἐκ τῶν σχημάτων καὶ τῶν παρανατολῶν καὶ τῆς τῶν ἀστέρων ἰδιότητος τῶν πρὸς τὴν ὡροσκοποῦσαν μοῖραν συσχηματιζο-*

1 *ὅμοιοι* m³ ex *οἱ*.. 2 *πάμ|παν*] *μ* fecit ex *λ* et *παν* add. m³ 4 *τινες*] *γένει* m¹ sed *γέ* et *ει* exp. et *τι ει* ss. m³ 8 an *πολλοὶ* ⟨*ἢ*⟩ *καὶ*? 10 *παρα* ss. m³ | *πορᾶσ*, corr. m³

16 *μὲν*] *δὲ* est 57, 12 18 *μοῖραι* (ss. m³) 19 *τῆσ γενέσεωσ* m¹] *τῶν γενέσεων* m³ | *ἱερατικὰς*] *ὰ* ir. m³, fort. *ἱερατικῆς* m¹ idque verum 21 sphaeras dicit „barbaricas" | *καὶ — Αἰγύπτιοι* del. Us., fuitne *παλαιοὶ Χαλδαῖοι καὶ Αἰγύπτιοι, τίς ὁ*? 24 *ὥσπερ* m¹] *ὡς ὑπὲρ* m³ | *ποῖον*

f. 96 v. μένων· καὶ αἱ τῶν παρανα|τελλόντων δυνάμεις παμπόλλην παρέχονται δύναμιν εἴς τε εὐγονίαν καὶ δυσγονίαν· εἰσὶ γὰρ δὴ καὶ τούτων αἳ μὲν ἀγαθαὶ καὶ προξενοῦσαι πᾶσαν εὔροιαν ἐν ταῖς γενέσεσιν, αἳ δὲ κακοποιοὶ καὶ τῶν ἐναντίων ἀπορροίας καταπέμπουσαι τοῖς ὑπ' αὐτῶν δυναστευομένοις. ἃ δὴ καὶ οἱ ἀστεροσκόποι κατιδόντες διορίζουσιν, τίνα μὲν τῶν ἄστρων ἀστέρας ἔχει πάντας ἀγαθοποιούς, τίνα δὲ κακωτικούς, τίνα δὲ συναμφοτέρους· ὧν τὰς ἀπορροίας χρὴ νομίζειν διαφερόντως μὲν ἐν τῷ παρανατέλλειν, πάντως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κέντρων, οἷον ἐν τῷ συμμεσουρανεῖν ἢ συγκαταδύεσθαι, πλείστην ποιεῖν ἔν τε ταῖς σπορίμοις ὥραις καὶ ταῖς ἀποκυητικαῖς ἐξαλλαγήν — μετὰ δὲ τὰς τῶν ἀπλανῶν κατανοήσεις τὰς τῶν πλανωμένων ἔσται δέον ἐν ταῖς σπορίμαις ὥραις κατανοεῖν κινήσεις, καὶ ὁρᾶν τίνες οἱ δυνάμενοι καὶ τίνες οἱ δυναστευόμενοι κατὰ τοὺς εἰρημένους ἀριθμούς, καὶ τῶν μὲν ἀγαθοποιῶν δυναμένων, δυναστευομένων δὲ τῶν ἐναντίων ποιεῖσθαι τὴν ἐκλογήν, ἀνάπαλιν δὲ ἐχόντων μηδαμῶς. ἔτι δέ, τίνες οἱ ὁμοιοῦντες σχηματισμοὶ καὶ τίνες οἱ ἀνομοιοῦντες· καὶ γὰρ τῶν σχημάτων τὰ μέν ἐστιν σύμφωνα καὶ διὰ τοῦτο ὁμοιοῦντα καλεῖται, τὰ δὲ ἀσύμφωνα καὶ διὰ τοῦτο ἀνομοιοῦντα· τὰ μὲν γὰρ τρίγωνα σύμφωνα, τὰ δὲ τετράγωνα ἀσύμφωνα. δεῖ τοίνυν τὰ ὁμοιοῦντα τῶν ἀγαθοποιῶν ἐκλέγεσθαι πρός τε τὴν σπορίμην ὥραν καὶ πρὸς ἀλλήλους. ἔτι δὲ τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις παρατηρεῖν κατὰ τοὺς αὔξοντας καὶ φθίνοντας ἀριθμούς· ἐπὶ μὲν σελήνης ὡς αὐξούσης μάλιστα τὰς |
f. 97 r. γεννήσεις ἐν ταῖς αὐξητικαῖς ἡμέραις καὶ τοῖς ἀναβατικοῖς ἀριθμοῖς, ἐπὶ δὲ τῶν πλανωμένων τὰς προσθέσεις καὶ ἀφαιρέσεις σκοποῦντας· ὅσα γὰρ προστιθέντες οἱ ἀγαθοποιοὶ παρέχουσιν, ἐν ταῖς ἀφαιρέσεσιν φθείρουσιν· ἐπὶ δὲ

5 ante δυναστευομένοις κατα ins. m[3]   20 καλεῖται add. m[3]   24 post δὲ ɔ (i. e. δε) ins. m[3]   25 φθινῦντασ] supra ι acc. acut. eras.; ex ˜´ fec. m[3]?   30 φθίνουσιν, corr. Us.

ἡλίου τὰς τοῦ φωτὸς ἐπιδόσεις ἀντὶ τῶν ἐναντίων· ἐπὶ γὰρ τὸ μεσημβρινὸν ἰὼν προστίθησιν τῷ φωτί, καὶ ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ πορευόμενος ἐπὶ δύσιν ἐλαττοῖ τὴν τοῦ φωτὸς δύναμιν· κατ' αὐτὸ δὲ τὸ ζῳογόνον κέντρον ἱστάμενος τὸ μεσημβρινὸν τὴν ἀκμὴν ἐπιδείκνυται τῶν φωτισμῶν. καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡμικυκλίων τοῦ ζῳοφόρου κύκλου δεῖ τὰς διαφορὰς ὁρᾶν καὶ ὡς τὸ μὲν αὐξητικόν ἐστι τῆς γενέσεως, τὸ ἀπὸ αἰγόκερω, τὸ δὲ μειωτικόν, τὸ ἀπὸ καρκίνου· καὶ γὰρ ἐν ἐκείνῳ μὲν ἐπιδίδωσι τὸ φῶς, ἐν τούτῳ δὲ ἐλασσοῦται. καὶ ὁ ὅλος ἐνιαυσιαῖος κύκλος διῄρηται εἰς αὔξησιν καὶ μείωσιν· διὸ καὶ ὁ μηνιαῖος τῆς σελήνης κύκλος ἐνεικονίζεσθαι λέγεται τὸν ἐνιαύσιον τοῦ ἡλίου δρόμον· καὶ ὅ γε Ὀρφεὺς ἐν τῷ μηνὶ τρέπειν αὐτήν φησιν, ὅπερ ἥλιος ἐν ἐνιαυτῷ, τὸ ἀνάλογον ἐπ' ἀμφοῖν θεώμενος. Κρατεῖ δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίοις λόγος, ὅτι τῶν πέντε πλανητῶν ἕκαστος ἐν ταῖς σποραῖς κακωθεὶς φθείρει τὰ σπέρματα· καὶ ὁ μὲν Κρόνος ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ τῆς συλλήψεως, ὁ δὲ Ζεὺς ἐν ἑξήκοντα ἡμέραις, ὁ δὲ Ἄρης ⟨ἐν⟩ ἐνενήκοντα, ἡ δὲ Ἀφροδίτη ἐν εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ὁ δὲ Ἑρμῆς ἐν πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· οὕτω δὲ καὶ Σελήνη κακωθεῖσα ὁμοίως τῷ Κρόνῳ εἰς τὴν προϋποκει|μένην f. 97 v. φύσιν ἀναλύει τὰ ἔμβρυα. μόνος δὲ Ἥλιος συγκροτεῖ τὴν σύστασιν αὐτῶν καὶ συνεργοποιεῖ πρὸς τὴν γένεσιν, ὡς ἂν καὶ τὰς πάντων ἔχων δυνάμεις. καὶ γὰρ τῶν μὲν ὑπὲρ αὐτὸν τριῶν αἱ προσθαφαιρέσεις γίνονται κατὰ τὰ πρὸς αὐτὸν τρίγωνα, διότι τὸ μὲν τρίγωνον ἀρχὴ γενέσεώς ἐστιν, ἧς ὁ Ἥλιος δεσπότης, τῶν δὲ τριῶν ὃ μὲν συγκρίσεως αἴτιος, ὃ δὲ διακρίσεως, ὃ δὲ τῆς ἀμφοτέρων συμμετρίας.

1 an ἀντὶ τῶν ἐλαττώσεων? 10 ὁ ss. m[3] . 13 fr. 82 Abel: ὄφρ' ἐν μηνὶ τρέπῃ ὅπερ ἥλιος εἰν ἐνιαυτῷ 14 ὅπερ m[3] ex ὅπος | τὸ Sch.] τὰ 15 cf. Hermipp. 21, 23 Porph. ap. Stob. II 169, 21 23 αὐτῶν sc. seminum | συνεργὰ ποιεῖ, corr. Rad. 27 dicit Saturnum Martem (cf. 62, 1) Iovem

τῶν δὲ μετ' αὐτὸν οἳ μὲν δορυφοροῦσιν αὐτόν, ἣ δὲ χορεύει περὶ αὐτόν, ἀπ' αὐτοῦ κινουμένη καὶ ἐπ' αὐτόν. Οἱ δὲ περὶ Πετόσειριν Αἰγύπτιοι καὶ Ζωροάστρης διατείνονται, καὶ Πτολεμαῖος ἀρέσκεται, τὴν μὲν σπορίμην ὥραν γίνεσθαι σελήνης τόπον ἐν ταῖς ἀποκυήσεσιν, τὴν δὲ σπορίμην σελήνην ὥραν τῆς ἐκτέξεως. εἰ δὲ τοῦτ' ἀληθές, εἰδότας τὴν σπορίμην σελήνην δυνατὸν γιγνώσκειν καὶ τὴν ὥραν τῆς ἀποκυήσεως καὶ ἔμπαλιν· ταῦτα δὲ γιγνώσκοντας χρὴ σκοπεῖν, εἰ ἑπτάμηνον τὸ τεχθησόμενον ἢ ἐννεάμηνον, καὶ ποσαχῶς καὶ πῶς ἑκάτερα τίκτεται, καὶ οὕτως προσεννοεῖν τὰς γενέσεις τῶν σπειρομένων. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἐννεαμήνων γίγνονται αἱ σποραὶ ἐν τῷ εὐωνύμῳ τετραγώνῳ τοῦ τῆς ἀποκυήσεως ἡλίου (ἐκεῖ γὰρ ὄντος αὐτοῦ γέγονεν ἡ σπορά), ἐπὶ δὲ τῶν ἑπταμήνων ἐν τῷ διαμέτρῳ. καὶ τὰ μὲν ἐννεάμηνα τελειοῦται ἐπὶ μὲν τῆς μεγίστης ἀποκυήσεως ἡμερῶν $\overline{\text{CΠH}}$ *καὶ ὡρῶν* $\overline{\text{H}}$, *ἐπὶ δὲ τῆς μέσης ἡμερῶν* $\overline{\text{COΓ}}$ *ὡρῶν* $\overline{\text{H}}$, *ἐπὶ δὲ τῆς ἐλαχίστης ἡμερῶν* $\overline{\text{CNH}}$ *ὡρῶν* $\overline{\text{H}}$· *τὰ δὲ ἑπτάμηνα τελειοῦται ἐπὶ μὲν τῆς μεγίστης ἡμερῶν* $\overline{\text{CIϚ}}$ *ὡρῶν* $\overline{\text{H}}$, *ἐπὶ δὲ τῆς μέσης ⟨ἡμερῶν⟩* $\overline{\text{PϘA}}$ *ὡρῶν* $\overline{\text{H}}$,
f. 98r. *ἐπὶ | δὲ τῆς ἐλαχίστης ἡμερῶν* $\overline{\text{POϚ}}$ *ὡρῶν* $\overline{\text{H}}$. *λαβόντες οὖν τὴν σπορίμην ὥραν ἀπὸ ταύτης εὑρίσκουσιν, ποῖα ἐννεάμηνα καὶ ποῖα ἑπτάμηνα. πάλιν οὕτως· σκοπήσαντες τὴν σπορίμην ἡμέραν καὶ τὴν πρὸ αὐτῆς σύνοδον καὶ τὰς μεταξὺ μοίρας λαβόντες σὺν τῷ τρίτῳ μέρει αὐτῶν ἐκβάλλουσιν ἀπὸ τῆς προγενομένης συνόδου τῆς σπορᾶς· καὶ ἐὰν ὑπερπέσῃ ὁ ἀριθμὸς τὴν ἡμέραν τῆς συνόδου τῆς γιγνο-*

1 Venus et Mercurius Solem comitantur (Hultsch N. Jahrb. 153, 305) 3 Petos. fr. 14 Riess | *ζωροάστρην*, corr. Us. Cf. supra 34, 3 4 cf. [Ptolem.] *καρπόν να'* | *μὲν* exp. m[3] 5 *εἰσ* post *γίνεσθαι* et *τὸν* post *τόπον* et *εἰσ τὴν* post *σελήνην* l. 6 add. m[3] 8 *γιγνώσκοντα*, corr. m[3] 10 nempe *προεννοεῖν* 16 *ἡμέραισ* $\overline{\text{COΓ}}$, corr. Sch. 19 add. Sch. alteri tres numeri corrupti; $\overline{\text{CKϚ}}$, $\overline{\text{CIA}}$, $\overline{\text{PϘϚ}}$ recte proponit Us. 23 synodus praecedens summi momenti. cf. Petos. fr. 18

μένης μετὰ τὴν σποράν, φασὶν ἑπταμηνιαίαν τὴν γένεσιν, ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἐλάσσων, ἐννεαμηνιαίαν. οἷον εἰ μεταξὺ τῆς προγενομένης συνόδου τῆς ὥρας, καθ' ἣν ἡ σπορά, καὶ αὐτῆς τῆς σπορίμης ὥρας εἶεν μοῖραι τριάκοντα, ληπτέον ταύτας καὶ τὸ τρίτον αὐτῶν, ὥστ' εἶναι τετταράκοντα· ταύτας τὰς μοίρας ὡς ἡμέρας ἔκβαλε ἀπὸ τῆς προγενομένης συνόδου· ἐπεὶ οὖν ὑπερβάλλουσι τὴν μετὰ τὴν σπορὰν σύνοδον, ἑπτάμηνον ἔσται τὸ τεχθησόμενον. εἰ δὲ λάβοις ἐλάττους μοίρας, οἷον δεκαπέντε καὶ τὸ τρίτον, καὶ ἐκβάλοις ὡς ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς προγενομένης συνόδου, ἐντὸς πεσεῖται ὁ ἀριθμὸς τῆς μετὰ τὴν σπορίμην ὥραν ἐσομένης συνόδου· δεῖν οὖν οἴεσθαι ἐννεάμηνον τεχθήσεσθαι τὸ σπειρόμενον κατὰ τὴν ὥραν ταύτην. οἳ δὲ λαβόντες τὰς ὥρας, τὴν σπορίμην καὶ τὴν γενέθλιον, λαμβάνουσι τὴν πρὸ τῆς σπορίμης ὥρας σύνοδον καὶ τὴν ὥραν, καθ' ἣν γέγονεν, καὶ ἐναρμόζουσι τοῦτο τὸ ὀρθογώνιον τρίγωνον, τὴν ὀρθὴν ἐπὶ τῆς μοίρας τιθέντες καὶ ἐφ' ἑκάτερα τὴν μὲν τῶν C̣̄ μοιρῶν ἑστῶσαν, τὴν δὲ τῶν $\overline{PK}$ μετ' αὐτήν, | . . . f. 98 r.
. . . τὴν τῶν $\overline{PN}$. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν [πρὸ] τῆς ὡροσκοπούσης μοίρας τῆς γενέσεως ⟦ἡμέραν⟧ σύνοδον εὑρόντες σκοποῦσιν εἰς ποίαν ἐμπίπτει τοῦ σπορίμου τριγώνου πλευράν· καὶ ἐὰν μὲν εἰς τὴν ὑποτείνουσαν, ἐννεαμηνιαῖον λέγουσιν· ἐὰν δὲ εἰς τὴν ὑπτίαν, ἑπταμηνιαῖον· ἐὰν δὲ εἰς τὴν ὀρθήν, ἄλογον εἶναι ζῷον ἢ τερατῶδες. σκοποῦσι δὲ καὶ τὰς μοίρας τῶν δύο συνόδων, τῆς τε πρὸ τῆς σπορᾶς

9 *ἐκβάλη*[ι]*σ*, corr. Sch. 12 *δεῖ* Sch. 13 *οἳ δὲ λαβόντες*] in textu *ἔτι λαβόντες*, im. *γρ. οἱ δὲ λαβόν*: 14 *γενέθλιον* m[1] (*θλιον* ir.), *γένεσιν* m[2] 16 *τοῦτο* vocat id quod aut saepius adhibitum aut figura adpicta illustratum sit
17 *ὀρθὴν* sc. *γωνίαν*, *μοίρας* sc. *ὡροσκοπούσης* (cf. 64, 15) | *ἑκατεραν* 18 *μετ' αὐτήν* cf. 64, 17. 65, 28 19 ante *τὴν* l. *λον* inc., fuitne *λοιπὸν*? | $\overline{PN}$ Hultsch] $\overline{PH}$ | *πρὸ* add. Sch.
20 *μοίραν την*, corr. Sch. | *ἡμέρας* Sch.; commutavit archetypi notas ☾ *θ* et *σ*

καὶ τῆς πρὸ τῆς ἐσομένης γενέσεως· καὶ ἐὰν μὲν εὕρωσι τὴν μίαν ἐπὶ τῆς ὑποτεινούσης, τὴν δὲ μίαν ἐπὶ τῆς ὑπτίας, ἐννεάμηνον τὴν κύησίν φασιν· ἐὰν δὲ τὴν μὲν ἐπὶ τῆς ὑπτίας, τὴν δὲ ἐπὶ τῆς ὀρθῆς, ἑπτάμηνον· ἐὰν δὲ τὴν μὲν ἐπὶ τῆς ὑποτεινούσης, τὴν δὲ ἐπὶ τῆς ὀρθῆς, ἀλόγου τινὸς ἢ ἀλλοκότου γένεσιν εἶναι. καὶ σύμφωνα ταῦτα τοῖς περὶ τὸ τρίγωνον ἀριθμοῖς· ἡ μὲν γὰρ ὑποτείνουσα καὶ ἡ ὑπτία Ε καὶ Δ, ἡ δὲ ὑπτία καὶ ὀρθὴ Δ καὶ Γ, ἡ δὲ ὀρθὴ καὶ ὑποτείνουσα Γ καὶ Ε· διὸ ἐκεῖναι μὲν κατὰ φύσιν αἱ κυήσεις, ἐξ ἀρτίων οὖσαι καὶ περιττῶν, ἡ δὲ τρίτη παρὰ φύσιν, ἐκ δύο οὖσα περιττῶν.

Μετὰ δὲ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν ἀπὸ τῶν οὐρανίων ἐπίσκεψιν τῆς κατὰ τὴν σπορὰν εὐκαιρίας οἱ φύλακες καὶ εἰς τὴν ὑπὸ σελήνην τάξιν ὁράτωσαν τήν τε ὅλην καὶ τὴν μερικήν· τὴν μὲν ὅλην εἰς τὰς περιτροπὰς τῶν ὡρῶν ἀποβλέποντες, καὶ τίνες εἰς τὴν γονὴν ἐπιτηδειότεραι, καὶ κατὰ τὰς τῶν καθειργνυμένων κράσεις. καὶ γὰρ τῶν ζῴων καὶ τῶν φυτῶν τὰ μὲν θερινῆς δεῖται καταστάσεως εἰς τὸ γόνιμον τῆς οἰκείας φύσεως, τὰ δὲ τῆς ἐναντίας. οἱ δὲ λόγοι f. 90r *τῆς | φύσεως οἱ πλεῖστοι προέρχονται τοῦ ἔαρος, τὰ δὲ σπέρματα τῆς μετοπωρινῆς οὔσης ὥρας καταβάλλεται εἰς γῆν. διὸ καί φασι τῶν ὡρῶν τὴν μὲν χειμερινὴν εἶναι Κρονίαν, κρύπτουσαν ὑπὸ γῆς τὰ σπέρματα καθάπερ ἐκεῖνος τὰ ἑαυτοῦ γεννήματα, εἰ βούλει θεολογικῶς λέγειν, καὶ διὰ τὴν ψύξιν ἣν ἐνδίδωσι τοῖς γιγνομένοις φυσικῶς· τὴν δὲ ἐναντίαν ταύτῃ, τὴν θερινήν, Ἀρεΐκὴν διὰ τὴν θέρμην, ἣν*

6 *καὶ* et 7 *τὸ* ss. m[3] 12 *οὐρανίων* in *οὐρανῶν* corr. m[3] 14 nempe *τὴν* <*τῶν*> *ὑπὸ* 15 *μὲν*] *δὲ* sequitur 63, 7 16 *κατὰ* deleverim 17 *καθειργνυμένων* sc. eorum qui ad liberos gignendos includuntur 23 nam Saturnus *πλέον ἔχει τῆς ποιότητος ἐν τῷ ψύχειν* et *φθορᾶς τῆς κατὰ ψύξιν ἐστὶν αἴτιος* Ptolem. tetrab. 5[r] 15. 21[v] 25. Cf. etiam Iulianum Laod. in catal. codd. astrol. I 134, 5 | *τὰ* ss. m[3] 26 *ταύτην*, corr. H

παρέχει τοῖς φυσικοῖς, καὶ διὰ τὴν ἑτερότητα τὴν διακριτικὴν πάντων, ἣν ἡ τῆς θερμότητος ἐνεικονίζεται διάκρισις· τὴν δὲ ἐαρινὴν Διῒον ὡς γεννητικὴν καὶ ἐκφαντικὴν τῶν κεκρυμμένων λόγων, ὃ καὶ ὁ Ζεὺς εἰς τὸν πατέρα δρᾷ τὰ γεννήματα αὐτοῦ τὰ κεκρυμμένα αὐτὸς εἰς τὸ ἐμφανὲς προάγων· τὴν δὲ μετοπωρινὴν Ἀφροδίτης· ἐν ταύτῃ γὰρ ἡ καταβολὴ γίνεται τῶν σπερμάτων εἰς γῆν, τοῦτο δὲ Ἀφροδίτης ἔργον τὰ γόνιμα μιγνύναι καὶ εἰς κοινωνίαν ἄγειν τὴν τῆς γενέσεως αἰτίαν (καὶ διὰ ταῦτα ἄρα καὶ ὁ μῦθος τὴν Κόρην ἁρπασθῆναί φησιν ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ, τῆς ζῳογονίας τῶν μερικῶν πάντων προϊσταμένην, προσθεὶς ὅτι καὶ ἐν τῇ ἱστοποιίᾳ τὸν σκορπίον ὑφαίνουσα, τὸν τὰ μέσα τῆς ὥρας εἰληχότα ταύτης, ὑπομείνειεν τὴν ἁρπαγήν· καὶ γὰρ διὰ τὴν μεσότητα καὶ διὰ τὸ γόνιμον οἰκείως ἔχει πρὸς τὴν ζῳογονίαν ὁ σκορπίος, καί τινες αὐτὸν καὶ ὡς τότε τῶν σπερμάτων σκορπιζομένων ὀνομασθῆναί φασιν). λοιπὸς δὲ ὁ Ἑρμῆς κοινὸς πασῶν ἐστι τῶν ὡρῶν, τὸν ἕνα λόγον ἐν πάσαις πρυτανεύων καὶ τὴν μίαν αὐτῶν κατὰ λόγον τάξιν. καὶ μὴν καὶ τῶν | ἀνέμων οἳ μὲν εἰσιν γονιμω- f. 99 v.
τέραν ἔχοντες δύναμιν, οἳ δὲ αὐχμεῖν ποιοῦσιν τὴν γένεσιν· καὶ οἳ μὲν ἀρρένων εἰσὶ γόνιμοι πνέοντες ἐν τοῖς σπορίμοις καιροῖς, ὡς ὁ βορρᾶς, οἳ δὲ θήλεων, ὡς ὁ νότος (καὶ γὰρ ταῦτα τοῖς πρὸ ἡμῶν ἱστορημένα τυγχάνει), πρὸς οὓς δεῖ καὶ αὐτοὺς βλέπειν· ἐπεὶ καὶ τὰς δυσκρασίας ⟨καὶ εὐκρασίας⟩ τῶν ἀέρων ἄγονα παρέχεσθαι τὰ σπέρματα ἢ γόνιμα πεπίστευται, καὶ τελειοῦσθαι τὰ κυισκόμενα ἢ ἀμβλίσκεσθαι,

3 τῶν δὲ   8 ⟨τὸ⟩ τὰ Sch.   10 cf. Orph. fr. 211 | ⟨τὴν⟩ τῆς Sch.   11 ζωγονίας | προσθεὶσ in nescio quid (πρόσθες?) corr. m[3] quae etiam δὲ ss. (unde διότι Us.)   13 ὑπέμεινεν m[3] fort. recte   14 γόνιμον μὲν | οἰκεῖοσ (ο ex ω) ἐκεῖ, corr. Sch.   15 ὡς τότε in ὡς ἐν τούτῳ corr. voluisse vid. m[3] (fecit ὡς ἐν τούτῳ)   16 λοιπὸν m[3]   19 cf. Riess ap. Pauly-Wissowa I 42, 18   24 add. Sch.

καὶ ζωὰς φρονιμωτέρας ἢ ἀφρονεστέρας ὑποδέχεσθαι· διότι τι καὶ αἱ κράσεις συντελοῦσιν εἰς τὴν τοιάνδε ζωήν, οὐ τῶν ψυχῶν εἰς τὰ τοιάδε σώματα εἰσδυομένων, ἀλλὰ κατὰ τὴν οἰκείαν ἀξίαν περιβαλλομένων τὰ ὀχήματα τῶν μὲν εἰς ἀρετῆς κτῆσιν ἐμποδίζοντα, τῶν δὲ ἀνεμπόδιστον τὴν ἑαυτῶν κρᾶσιν παρεχόμενα πρὸς τὴν ἐκείνης ἐπιτήδευσιν. — τὴν δὲ δὴ μερικὴν εἰς τὰς ἰδίας τῶν συζευγνυμένων ἡλικίας ὁρῶντες καὶ τὰς κράσεις θερμοτέρας ἢ ψυχροτέρας οὔσας καὶ τὰς ζωὰς ὁρμητικωτέρας ἢ ἡσυχαστικωτέρας· οὐ γὰρ ἐθελήσουσιν ἐκ τῶν μονοειδῶν ποιεῖσθαι τὴν σύνερξιν, οἷον ἐκ τῶν δύο θερμοτέρων ἢ ἰτητικωτέρων ἢ ἀμφοτέρων ψυχροτέρων ἢ ἡσυχαστικωτέρων, ἀλλ' ἐναρμονίως συζευγνύναι τὰ τὴν μεσότητα παρέξοντα καὶ ἐν ταῖς σωματικαῖς εὐκρασίαις καὶ ἐν ταῖς ψυχικαῖς ζωαῖς. πανταχοῦ γὰρ ἀσφαλέστερον τὸ μέτριον πρὸ τοῦ ἀμέτρου φασίν· ἐπεὶ καὶ τῶν οὐρανίων τοὺς τῆς εὐκρασίας καὶ μετριότητος αἰτίους ἀγαθουργοὺς εἰώθασι καλεῖν ὡς μάλιστα τῆς εὐγονίας αἰτίους, τοὺς δὲ f. 100r. *τὰ ἕτερα τῶν ἐναντίων κρα|τύνοντας ἀσυμμέτρους εἶναι πρὸς τὴν γένεσιν. Οὕτως εἰς πάντα τὸν κόσμον οἱ φύλακες ἀποσκοποῦντες εὑρήσουσι τὴν τῶν γάμων εὐκαιρίαν, καὶ μετὰ τούτων θυσίας τε προσάγοντες τοῖς θεοῖς καὶ προκαλούμενοι τὴν Πρόνοιαν τοῖς ἱεροῖς ἔργοις τὴν ἀπὸ τῶν εἱμαρμένων κινήσεων ποίησιν γνωριοῦσιν ἐπὶ πλέον καὶ δραστικωτέραν ἀποφανοῦσιν τῇ τῆς Προνοίας ἐπιστασίᾳ, καὶ οὕτω δὴ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἐνεργὸν ἀποδείξουσιν, οὐκ ἐν λόγοις ψιλοῖς, ἀλλ' ἐν ἔργοις αὐτὸν ἔχοντες ὄντα δραστήριον, τοὺς τῆς ἀμείνονος ἁρμονίας ἐπιτηροῦντες ἀριθμοὺς τῶν τοῦ κόσμου κινήσεων πρὸ τῶν τῆς χείρονος, ὧν περιέχει μὲν ἡ εἱμαρμένη τὰς ὅλας αἰτίας, ἄλλων δὲ κατ' ἄλλας περιόδους ἐκφαίνει τὰς δυνάμεις διὰ τῶν ἀπ' αὐτῆς κινου-*

11 *ἡτητικωτέρων*, corr. m[3] 14 cf. Pl. leg. III 690[e]
18 *τῶν ἐναντίων* abesse malim 21 *προσκαλούμενοι* H
27 *ἐπιτηροῦντας*, corr. Sch.

μένων ἀπλανῶν καὶ πλανωμένων, ὡρῶν τε καὶ στοιχείων· ὧν ὁ θεωρὸς ὥσπερ ἐν γράμμασι γραφομένοις ὁρᾷ τὰς τῶν ἀριθμῶν δυνάμεις, καὶ ὧν εἰσιν οἰστικαὶ διὰ τῆς πρὸς τὸ πᾶν αὐτῶν συμφωνίας.

ΛΗ. Τὸν περὶ τοῦ ὀρθογωνίου τριγώνου λόγον ἀπόρρητον, ὃν Νεστόριος ὁ θεῖος ὄντως, πάππος ὢν Πλουτάρχου τοῦ καθηγεμόνος ἡμῶν τε καὶ τῶν ἡμετέρων διδασκάλων, εἰς φῶς ἐξήγαγεν παρ' αὐτῶν διδαχθεὶς τῶν κρειττόνων, ἐκθήσομαι δεικνύντα θείων καὶ μυστικῶν ὀνομάτων δυνάμεις· οἷς δεῖ χρῆσθαι κατὰ πᾶσαν μὲν ἐνιαυσιαίαν περίοδον, διαφερόντως δὲ κατὰ τὰς τῶν κυήσεων περιφορὰς εἴτε ἑπταμήνους εἴτε ἐννεαμήνους κατὰ τὴν σπορίμην ὥραν ληφθείσας ἕως ἀποκυήσεως, ἐπικαλούμενον δι' | αὐτῶν τοὺς τῶν γονίμων ἀγαθῶν αἰτίους. χρὴ τοίνυν [f. 100v] ἐντείναντα τοῦτο τὸ τρίγωνον, ὡς εἴρηται, τῆς ὀρθῆς γωνίας κατὰ τῆς ὡροσκοπούσης μοίρας ἐγκεντρισθείσης, καὶ τῆς μὲν ὑπτίας ἐν τοῖς ἑπομένοις οὔσης, τῆς δὲ ὀρθῆς ἐν τοῖς ἡγουμένοις, τῆς δὲ ὑποτεινούσης μέσης ἀμφοῖν, ὁρᾶν ⟨τίνα τὰ⟩ τοῖς τε ὑποτεινομένοις ζῳδίοις ὑπὸ τῆς ὑπτίας καὶ τῆς ὑποτεινούσης τὴν ὀρθὴν ἀποδεδομένα στοιχεῖα καὶ τοῖς ὑπὸ τὴν ὀρθὴν καὶ τὴν ὑπτίαν, καὶ ποιεῖν ἔκ τε ἐκείνων τῶν κατὰ τὴν ὑποτείνουσαν καὶ τὴν ὑπτίαν ἐπὶ τῶν ἐννεαμήνων σεσημειωμένων γενέσεων καὶ καταληφθεισῶν ἀπὸ τῆς σπορίμης ὥρας καὶ ἐκ τῶν ἑτέρων ⟨τῶν⟩ κατὰ τὴν ὀρθὴν καὶ τὴν ὑπτίαν ἐπὶ τῶν ἑπταμήνων ὀνόματα τοῦ τε κυριεύοντος τῆς τῶν ἐννεαμήνων σπορᾶς καὶ τοῦ κυριεύοντος τῆς τῶν ἑπταμήνων, λαμβάνοντα ⟨τὰ⟩ στοιχεῖα τῶν

2 γραφομένας Sch. 3 διὰ Sch.] καὶ 14 cf. 60, 16 17 sc. signa quae horoscopum praecedunt aut sequuntur; cf. 65, 26 19 add. Us. | ὑποταττομένοις Hultsch | ὑπὸ τὴν ὑπτίαν καὶ τὴν ὑποτείνουσαν del. v. τὴν ὀρθὴν Sch. (at cf. 65, 28) 20 ἀδεδομένα, corr. m[3] 24 ἐκ τῶν ἑτέρων τῶν Sch.] ἐπὶ τῶν στερεῶν 27 τὰ add. Us. | cf. cod. Marc. 334 f. 99v περὶ τῶν στοιχείων τῶν ζωδίων καὶ τῶν πλανητῶν

ζῳδίων ὅπου μὲν τῶν κατὰ τὴν ὑποτείνουσαν καὶ τὴν ὑπτίαν, ὅπου δὲ τῶν κατὰ τὴν ὀρθὴν καὶ τὴν ὑπτίαν, ὡς διανενέμηται ἐν τῇ ἱερατικῇ τέχνῃ. ἔσται γὰρ τὸ γιγνόμενον ἐκ τούτων καὶ τῶν οἰκείων τοῖς πλάνησιν, ὡς εἴρηται, ⟨τὸ⟩ τοῦ κυρίου τῶν γενέσεων τῶν ἐννεαμήνων καὶ ἑπταμήνων· δεῖν γὰρ θεωρεῖν καὶ τῶν ἀστέρων τῶν τῇ ὥρᾳ τῇ σπορίμῃ συσχηματιζομένων ὁπωσοῦν (ἄμεινον δὲ τῶν κατὰ τρίγωνον) καὶ μάλιστα τῶν ἀγαθοποιῶν τὰς ἐποχὰς καὶ συμπαραλαμβάνειν καὶ τὰ ἐκείνων στοιχεῖα καὶ συμπλέκειν ἐναρμονίως τοῖς τῶν ζῳδίων, τὰ τῶν ἀγαθοποιῶν συνείροντα καὶ πλείω
f. 101 r. *ταῦτα παραλαμβάνοντα, σπανίως δὲ τὰ | τῶν ἐναντίων. ἀναλογήσει γὰρ σώμασι μὲν τὰ τῶν ζῳδίων, ψυχαῖς δὲ τὰ τῶν ἀστέρων· ταῦτα μὲν γάρ ἐστι φωνήεντα, σύμφωνα δὲ τὰ τῶν ζῳδίων· σῶμα δὲ ἄνευ ψυχῆς ἀδύνατον ζῆν, ψυχὴν δὲ ἄνευ σώματος· ὥσπερ καὶ τὰ μὲν σύμφωνα ἐκφωνεῖσθαι χωρὶς τῶν φωνηέντων οὐ πέφυκεν, τὰ δὲ φωνήεντα τῶν συμφώνων χωρίς. ποῖα δὲ τίσιν οἰκεῖα ἢ τῶν ζῳδίων ἢ τῶν πλανήτων, ἐν ἄλλοις εἴπομεν, καὶ ὅπως συνδιῄρηται τὰ μὲν ἑπτὰ φωνήεντα τοῖς ἑπτὰ πλάνησιν, τὰ δὲ ἑπτακαίδεκα σύμφωνα τοῖς δώδεκα ζῳδίοις. ἐν δ' οὖν ταῖς συμπλοκαῖς ἀρκτέον τε ἀπὸ τῶν φωνηέντων καὶ ἐν μέσοις αὐτὰ τοῖς συμφώνοις θετέον καὶ εἰς αὐτὰ καταληκτέον· τῶν δὲ συμφώνων ὅπου μέν, ὡς ἐπὶ τῶν ἐννεαμήνων, πρῶτα θετέον τὰ τῆς ὑπτίας, εἶτα τὰ τῆς ὑποτεινούσης· ὅπου δέ, ὡς ἐπὶ τῶν ἑπταμήνων, πρῶτα τὰ τῆς ὀρθῆς, εἶτα τὰ τῆς ὑπτίας (ἡγεῖται γὰρ ἐν τῇ περιφορᾷ τῆς μὲν ὑποτεινούσης ἡ ὑπτία, τῆς δὲ ὑπτίας ἡ ὀρθή· αὕτη γὰρ ὑπὲρ γῆν καὶ μετ' αὐτὴν ἀναφέρεται ἡ ὑπτία καὶ μετὰ ταύτην ἡ ὑποτείνουσα ἀμφοτέρας)· καὶ τὰ μὲν τῶν ἀγαθοποιῶν δασυν-*

5 *δεῖ* Sch. 9 *ἐναρμονίωσ τοῖσ* m[2]] *ἐναρμονίοισ* m[1]
16 *φωναέντων* (η supra) 17 *ἢ* prius ex *ν* | cf. Dieterich Abraxas 42 Wuensch sethian. Verfl. 77 21 *τε* ex *τὸ* m[3]

τέον ἐν τῷ ἐκφωνεῖν, τὰ δὲ τῶν ἐναντίων ψιλωτέον. Τοιαύτην δ ὁ θεῖος ἐκεῖνος ἀγωγὴν παραδέδωκεν ἐνιαυτοκράτορος λήψεως ὀνόματος· ἣν ἡμεῖς καὶ ἐπὶ τὰς σπορίμους ὥρας μετηγάγομεν ὡς χρήσιμον τοῖς γεννήσεως ἐπιμεληταῖς ἐσομένοις, ἵνα μὴ μόνον παρατηρῶσιν τὴν εὐκαιρίαν τοῦ παντὸς κατὰ τὰς συνέρξεις καὶ οὕτως ἐνεργὸν ποιῶσι τὸν γεωμετρικὸν ἀριθμόν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἱερατικὸν τρόπον παρέχωσι τοῖς καιροῖς, οὓς ἐκλέγονται, τὸ δρα|στήριον. σύμφωνον f. 101 v. *δὲ καὶ τοῦτο τοῖς ὑπὸ Πλάτωνος διατεταγμένοις, εἰπόντος μετὰ θυσιῶν χρῆναι καὶ εὐχῶν ποιεῖσθαι τὰς συνέρξεις* [V 459e. 461a]. *ἐὰν οὖν καὶ ταύτην μετ' ἐκείνων παραλάβῃς τοῦ ὀνόματος τὴν εὕρεσιν, ἔσται σοι τῷ ὄντι τῶν κατὰ Πλάτωνα γάμων ηὑρημένος* ⟨*ὁ*⟩ *ἱερατικὸς τρόπος τῆς ἀγωγῆς, διὰ θυσιῶν, δι' ὀνομάτων θείων, δι' εὐχῶν συμπεπληρωμένος (καὶ τοῦτο τέλος ἂν εἴη τὸ κυριώτατον τῆς τοῦδε τοῦ τριγώνου θεωρίας, μὴ μόνον αὐτὸ μαθηματικῶς θεωρῆσαι καὶ διαλεκτικῶς, ἀλλὰ καὶ ἱερατικῶς· ἐπειδὴ καὶ μάλιστα δεῖται τῆς τῶν θεῶν προνοίας ἡ κατ' αὐτὸ ἐνέργεια)· καὶ ὁρᾷς ὅτι τὰ ὀνόματα περικοσμίων ἐστὶν δυνάμεων, ἀφ' ὧν αἱ γενέσεις κρατύνονται, τοῦ τε ζῳδιακοῦ κύκλου καὶ τῶν δι' αὐτοῦ κινουμένων.*

ΛΘ. Τίς μὲν ἡ θεωρία τῶν ἀριθμῶν τούτων ἡ εἰς τὴν ἀνθρωπείαν συντελοῦσα περίοδον, καὶ ὡς εἰκόνα φέρει τῶν διττῶν ζῴων νοερωτέρων καὶ ἀλογωτέρων, ἀποκαταστατικῶν τε καὶ γενεσιουργῶν, εἴρηται πρότερον· ὅτι δὲ καὶ τῶν δύο ἁρμονιῶν τὴν διανομὴν ὀρθὴν πεποιήμεθα, μάθοιμεν ἂν ἐννοήσαντες, ὅπως καὶ ἐν Φαίδρῳ [p. 248e] *τὸν ἀποκαταστατικὸν ἀριθμὸν ὁ Σωκράτης λέγων τοῦτον εἶπεν εἶναι τὸν μύρια. δῆλον οὖν ὅτι διττῆς τῆς ἁρμονίας οὔσης καὶ τῆς ἀμείνονος σαφῶς εἰρημένης εἰς τὴν ἀπο-*

4 *ἐσομένην* Us. recte 8 ante *τὸν καὶ* ss. m² 13 *ὁ* add. Us. 19 *αὐτὸ* in *αὐτὸν* uv. corr. m² 24 *ζῴων*] *ζῳδίων* 27 cf. 52, 18

κατάστασιν τείνειν τῆς ψυχῆς, ἡ λοιπὴ ἂν εἴη γενέσει φίλη, καὶ οὐκ ἄλλη τις ἢ αὕτη λέγοιτο ἄν, ἣν ὁ ἑκατὸν ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἀριθμοῦ, τὴν ἐξ ἀνομοίων f. 102r. συγκεκροτημένην ζωὴν ἱκανῶς δηλοῦσα. | οὐδὲ γὰρ ἀλογουμένην τὴν ζωὴν ἀποστῆναι λόγου καὶ αὐτοκινησίας δυνατόν, ἀλλὰ συμμιγὲς ἔχειν ἀνάγκη τῷ κρείττονι τὸ χεῖρον. Λεγέσθω δὴ οὖν πάλιν κατ' ἄλλην ἔφοδον ἡ μὲν μονὰς θεοῖς προσήκειν ὡς ἑνιαίως περιέχουσα τὰς πάντων αἰτίας, ἡ δὲ δεκὰς οὖσα δευτερωδουμένη μονὰς τοῖς δαίμοσιν, ἡ δὲ ἑκατοντὰς οὖσα τριωδουμένα μονὰς ταῖς ἀνθρωπείαις ψυχαῖς· τετραγωνιζομένη γὰρ ἡ δεκὰς εἰς ἑκατοντάδα πρόεισιν, καθάπερ δὴ καὶ τὸ δαιμόνιον γένος καὶ εἰς ἑαυτὸ συνελισσόμενον αὐτενεργήτως καὶ ἐν ἑαυτῷ μένον γεννᾷ τὰς ἀνθρωπίνας ψυχὰς μετὰ τῆς πάντων αἰτίας τῆς μοναδικῶς τὰ πάντα παραγούσης. τρίτην οὖν ἀπὸ θεῶν ἔχουσα πρόοδον ἡ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν τάξις καὶ πλῆθος λόγων ἔχουσα ποικίλον, ὅταν μὲν ἐπιστρέφηται πρὸς ἑαυτήν, ζῇ νοερῶς, αὐτοκίνητος οὖσα λόγος, καὶ ὑφίστησι ζωὴν ἀφ' ἑαυτῆς ταυτότητι καὶ ὁμοιότητι χαίρουσαν, οἷον ἡ ἑκατοντὰς τὴν μυριάδα, πάντα τὸν θεῖον ἀριθμὸν ἐν ἑαυτῇ γεννῶσα διὰ τῆς πρὸς ἑαυτὴν ἐνεργείας· ὅταν δὲ μετὰ τῆς χείρονος ἐνεργῇ ζωῆς, γεννᾷ τὸν προμήκη καὶ γενεσιουργὸν ἀριθμόν, εἶδος ὑφιστᾶσα ζωῆς λογικὸν ὁμοῦ καὶ ἄλογον, ὡς εἰς γένεσιν ῥέπον. καὶ γὰρ ὥσπερ ὁ ἑκατὸν εἰκών ἐστι τῆς λογικῆς ἡμῶν ψυχῆς δι' ἣν εἴπομεν αἰτίαν, οὕτω καὶ ὁ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα τῆς ἀλόγου. καὶ σαφῶς ἐδήλωσεν τὴν εἰκόνα διελὼν αὐτὸν ὁ Πλάτων εἰς τὸν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ τὸν ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα, τὸν δὲ ἑκατὸν ἀδιαίρετον ἀφείς· | f. 102v. ἐνδεικνύμενος, ὡς ὃ μέν ἐστιν πρὸς τοῦ ἑνὸς καὶ τῆς νοερᾶς ταυτότητος, ὃ δὲ πρὸς τῆς δυάδος καὶ τῆς σωμα-

2 αὐτή, corr. Hultsch 4 δηλοῦσαν, corr. Us. 12 καὶ alterum suspectum 17 ἐπιστρέφηιται

τικῆς διαιρέσεως. ἑκάτερος μὲν οὖν ἐστιν ἁρμονίας καὶ ὁ ἰσομήκης ἑαυτῷ καὶ ὁ προμήκης, ἀλλ' ἡ ἁρμονία νοείσθω τρόπον ἕτερον ἐπ' ἀμφοῖν· ἡ μὲν γάρ ἐστιν ἁρμονία θεοπρεπὴς καὶ τὰς ψυχὰς σῴζουσα καὶ ἐνιδρύουσα τοῖς θεοῖς, ἡ δὲ γενεσιουργὸς καὶ συνάπτουσα αὐτὰς τοῖς ἐνύλοις· καὶ ἡ μὲν ὄντως ἔργον τῶν Μουσῶν τῶν παιδευουσῶν τὰς νοερὰς ἡμῶν δυνάμεις καὶ τελειουσῶν καὶ πρὸς τὴν οὐρανίαν τάξιν ἀφομοιουσῶν, ἡ δὲ Σειρήνων οὖσά τινων ταῖς τὴν γένεσιν αὐξούσαις ἁρμονίαις προσεοικυῖα. ταύτης γοῦν προεστᾶσι καὶ αἱ Σειρῆνες· ἃς ὁ μὲν ἀναγόμενος καὶ σῴζων ἑαυτὸν παραπλεύσεται τὴν ἀμείνω διώκων ἁρμονίαν καὶ ὡς ἀληθῶς μουσικήν, ὁ δὲ πολὺς ἀσπάσεται ὑπὸ τῶν Σειρήνων δεσμευθεὶς ἐγκαταμένειν τῇ φύσει καὶ ταῖς τῆς φύσεως γλυκυθυμίαις, γοητευόμενος ὑπ' αὐτῶν. ἔχεις οὖν καὶ ὁποῖα τὰ εἴδη τῶν ἁρμονιῶν καὶ τίσιν ἀνεῖται γένεσιν ἐν τῷ παντί, τὸ μὲν Μούσαις, τὸ δὲ Σειρῆσιν.

Εἰ δὲ δεῖ καὶ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀριθμῶν θεωρεῖν τὴν ἰδιότητα, σκοπητέον ὅπως ὁ μὲν ἑκατὸν ἐκ δυεῖν γέγονεν ὁμοιότητι κεκρατημένων· ὧν ὁ μὲν τέτταρα καὶ ἑξήκοντα ⟦τε⟧ γέγονεν ἐκ μὲν τετραγώνου κύβος τῆς τετράδος, ἐκ δὲ κύβου τετράγωνος τῆς ὀγδοάδος, ἵνα καὶ προέλθῃ δι' ὁμοιότητος ἄχρι τοῦ βάθους κἀκεῖθεν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐπιστρέψῃ τῆς προόδου, καὶ ἀπὸ τετραγώνου κύβος γενόμενος καὶ ἀπὸ κύβου τετράγωνος· ὁ δὲ ἓξ καὶ τριάκοντα, κἂν | ᾖ καὶ f. 103r. ἐξ ἀνομοίων τρὶς τρία γενόμενος τετράκις ὡς πρὸς τὴν γένεσιν τῶν ἀπὸ τοῦ ἐπιτρίτου πυθμένος πλασθέντων, ἀλλὰ γέγονεν μὲν δι' ἀνισότητος, ἔχει δὲ εἶδος †γενομένη τῇ ἰσότητι μεμορφωμένον ἀπὸ τῆς ψυχικῆς ἑξάδος κύκλον ψυχικὸν ποιούσης. καὶ ἔοικεν ὁ μὲν τέτταρα καὶ ἑξήκοντα προελθὼν ἀπὸ τετράδος εἰς βάθος καὶ λήξας εἰς ἑαυτὸν ποιεῖν

1 nempe ἁρμονίας ⟨κύριος⟩ vel sim. 5 αὐτά, corr. Sch. 6 cf. infra f. 71r sqq. 13 ἐγκαταμένει, corr. Us. 20 del. Sch. 27 εἶδος μένον ἐν τῇ Sch. egregie

τὴν ψυχὴν τῆς κοσμικῆς σφαίρας παράδειγμα (τῇ τετράδι μὲν ὡς ἀρχῇ χρωμένην, ἣν καὶ ὁ Πυθαγόρειος λόγος παγὰν ἀενάου φύσεως κέκληκεν· τετράκις δὲ τῇ τετράδι, διότι τετραχῶς ἐστιν ἐν τῷ παντί, οὐρανίως αἰθερίως ἀερίως χθονίως, τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου· βαθύνασαν δὲ τὴν πρόοδον, ἐπειδὴ στερεοειδὲς ἔδει συστῆναι τὸ πᾶν ἀλλ' οὐκ ἐπίπεδον· ἀναστρέψασαν δὲ εἰς ἑαυτήν, ἵνα καὶ κύβος ᾖ καὶ σφαῖρα καὶ τῷ μὲν τὴν γῆν περιλάβῃ τῷ δὲ τὸν οὐρανόν, τὰ ἄκρα τοῦ παντός)· ὁ δὲ ἓξ καὶ τριάκοντα τὴν ψυχὴν εἰκόνα τοῦ νοῦ ποιεῖν· ὡς γὰρ ἐκεῖνος ἄρρην ὢν διὰ πεμπάδος κυκλίζει ἑαυτὸν μένων προϊὼν ἐπιστρέφων καὶ οὐδαμοῦ τῆς πεμπάδος ἐξιστάμενος, οὕτως ἡ ψυχὴ κατὰ τὴν ἑξάδα θῆλυς οὖσα μένει πρόεισιν ἐπιστρέφει ἀφ' ἑαυτῆς καὶ δι' ἑαυτῆς καὶ εἰς ἑαυτήν. ὁ δὲ αὖ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα διὰ μὲν τὸν ἀπὸ τριάδος κύβον οὐδ' αὐτὸς πάντῃ τὸ ταὐτὸν καὶ ὅμοιον ἀποδρᾶναι δεδύνηται (καὶ πῶς γὰρ ἦν δυνατὸν τὴν ψυχὴν τελέως εἰς τὸν τῆς ἀνομοιότητος πόντον f. 103v. ἐκπεσεῖν, κατ' οὐσίαν ἔχουσαν τὸ νοερόν;), κυκλικῆς | δὲ ἰδιότητος οὐκ ἐνορωμένης τῷ ἀριθμῷ τὸ ἀνεπίστροφον ἱκανῶς δηλοῦται τῆς ἐν τούτῳ προόδου· διὰ δὲ τὸν ἐκ τῶν ἀνομοίων ἀριθμὸν ἐκπεσόντα καὶ τῆς ῥητῆς καὶ τῆς ἀρρήτου πλευρᾶς τῆς διαμέτρου τῆς πεμπάδος νοῦ μὲν ἀπόπτωσιν ἐμφαίνει καὶ τοῦ νοεροῦ πέρατος, ὅπερ ἡ πεμπὰς οὖσα ῥητὴ πλευρὰ τοῦ ἀφ' ἑαυτῆς ἐνεικονίζεται (τὸ γὰρ ῥητὸν ἀριθμῷ τε κατέχεται καὶ φανόν ἐστι ταῖς νοεραῖς ἐπιβολαῖς), πρόοδον δὲ εἰς τὸ ἄλογον εἶδος τῆς ζωῆς βαθυνομένην ἀνεπιστρόφως καὶ ἐκτείνουσαν ἑαυτήν. Ὡς δὲ συλλήβδην

2 πυθαγόριος, corr. m[2] | cf. doxogr. 282 5 cf. ad 51, 26 14 αὐτήν, corr. Sch. 15 est enim 75 = 27 + 48 17 πόντον cf. Pl. X 611[e] Pr. de mal. subs. 221, 28 in Alc. 329, 35 Damasc. I 8, 5 R. 19 τὸ H] τὸν 20 πρόδου (ο fort. ss.) 21 est enim 48 neque 50 (2. 25) neque 49 (7^2); cf. Hultsch ap. Schoell 141 supra 38, 9

εἰπεῖν, ἡ μὲν ἑκατοντὰς αὐτῆς ἐστιν εἰκὼν τῆς τῶν ψυχῶν ζωῆς τῆς αὐτοκινήτου, προϊοῦσα μὲν ἀπὸ τῆς δεκάδος τετραγωνικῶς, παράγουσα δὲ ὡσαύτως τὴν μυριάδα, γεννῶσά τε δι' ὁμοιότητος καὶ γεννωμένη, καὶ τὸν ὅρον φυλάττουσα τῆς οἰκείας αἰτίας ἐν ταῖς ἑαυτῆς προόδοις καὶ τετραγωνίζουσα ἑαυτὴν οὖσαν ἐκείνης τετράγωνον· ἡ δὲ ἑβδομηκονταπεντὰς ἔστιν μὲν πρὸς τῆς ἀλόγου ζωῆς καὶ ἀνεπιστρόφου, κοινωνοῦσα δὲ πρὸς τὴν ἀμείνονα τὴν μὲν δι' ὁμοιότητος πρόοδον ἐκφαίνει διὰ τοῦ κυβικοῦ τῶν ἀριθμῶν, τὴν δὲ δι' ἀνομοιότητος διὰ τοῦ λοιποῦ, καθ' ἣν καὶ τὸ ἄλογον αὐτῆς μάλιστα δείκνυται καὶ ἄμοιρον νοερᾶς αὐτοκινησίας. διὸ καὶ τῶν ἁρμονιῶν ἣ μέν ἐστιν ψυχῆς εἰς ἑαυτὴν ἐπιστρεψάσης καὶ ἐν ἑαυτῇ σταθερῶς ἱδρυθείσης, ἣ δὲ μιξάσης τῇ κατὰ λόγον ὁμοιότητι τὴν κατὰ τὸ ἄλογον ἀνομοιότητα καὶ τῇ αὐτοκινησίᾳ τὴν εἰς τὸ ἑτεροκίνητον φοράν. λόγος δὲ ὅμως ἐστὶ καὶ τούτων πρὸς ἄλληλα οἷος | καὶ τοῦ f. 104r. πυθμένος ἐπίτριτος. δεῖ γὰρ τὸν ἐν ταῖς ζωαῖς λόγον καὶ τοῖς βίοις ἀπὸ τοῦ ἐγκειμένου τῇ οὐσίᾳ τὴν πρόοδον ἔχειν· καὶ γὰρ αἱ ἐνέργειαι καὶ αἱ δυνάμεις ἔκγονοι τῶν οὐσιῶν εἰσιν.

Μ. Ὁ μὲν ἀπὸ τοῦ ἐπιτρίτου πυθμένος προελθὼν ἀριθμὸς γεωμετρικὸς εἰς τὰς δύο ψυχικὰς ἁρμονίας κύριός ἐστιν, ὥς φησιν ὁ Σωκράτης, χειρόνων τοιούτου καὶ ἀμεινόνων γενέσεων· λέγων τοιούτου τοῦ ἀνθρωπείου γενητοῦ, τὸ μονοειδὲς καὶ τέλειον τῆς τοῦ θείου γενητοῦ περιόδου μηκέτι φυλάττοντος. ταύτας δέ, φησίν, τὰς χείρους καὶ ἀμείνους γενέσεις τοῦ ἀνθρωπείου γενητοῦ παριδόντες οἱ φύλακες (παρόψονται δὲ χρώμενοι λογισμῷ μετ' αἰσθή-

4 τὸν ὅρον in textu, im. γρ. τὸ νοερὸν   6 ἑαυτὴν ex αὐτὴν uv. m²?   9 ἐμφαίνει Us.   17 ἐπιτρίτου (τοῦ del. Us.)
19 ἔκγονοι] ἐγγὺσ (οι) in textu, im. γρ. ἔκγονοι m² aut m³   23 τοῦ post χειρόνων ss. m³   26 φυλάττων, corr. Us

σεως, ἧς τὸ μὴ ἀκριβὲς μηδὲ ἀσφαλὲς μεταδώσει καὶ τῷ λογισμῷ τῶν παροραμάτων) γεννήσουσι παῖδας οὐκ εὐφυεῖς οὐδ' εὐτυχεῖς. ἕξουσι γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ζωῆς τὸ χεῖρον (διὸ οὐκ εὐφυεῖς) καὶ ἀπὸ τῆς περιόδου τῆς κοσμικῆς· διὸ οὐκ εὐτυχεῖς· συντάττεται γὰρ τὸ προσῆκον τῇ φύσει γένος τῶν ψυχῶν εἰς τὴν προσήκουσαν τοῦ παντὸς τάξιν. ὥσπερ οὖν αἱ θεοειδεῖς ψυχαὶ κλῆρον λαγχάνουσιν ἀπὸ τῶν ὅλων τὸν συμπράττοντα πρὸς τὴν θείαν αὐταῖς ζωήν, οὕτως αἱ μὴ εὐφυεῖς οὐκ εὐτυχῆ τὴν ἐπικλωθομένην ἔχουσιν περιφοράν, ἵνα τῶν ὅλων τοῖς μέρεσι συμπνεόντων ἡ μεταβολὴ γένηται τῆς ἀρίστης πολιτείας, ἀναγκαία μὲν οὖσα, δεομένη δὲ ἀμφοτέρων, καὶ τῶν μερῶν καὶ τῶν ὅλων. τὸ μὲν οὖν μὴ εὐφυὲς τῶν ψυχῶν ἐπιδείκνυσιν ἡ περὶ τὴν f. 104v. *παιδείαν ἀρρυθμία· | φύσεως γὰρ ἐπιτηδειότης ἕκαστον κινεῖ πρὸς τὸ οἰκεῖον ἀγαθόν· ὅταν οὖν τοῦ μὲν ἐφίηται τῶν τελειούντων, τοῦ δὲ ἀνορέκτως ἔχῃ, δῆλόν ἐστιν οὔτε εὐφυὲς ὂν τελέως οὔτ' ἀφυές, ἀλλ' ὡς αὐτὸς εἶπεν οὐκ εὐφυὲς διὰ τὴν πρὸς τὸ ὅλον ἀγαθὸν τῆς ἐπιτηδειότητος ὕφεσιν. τὸ δὲ μὴ εὐτυχὲς τῆς ἀποκληρώσεως τῆς ἐκ τοῦ κόσμου παρίστησιν τὸ μηδὲ ἄλλους αὐτῶν ἀμείνους γενέσθαι καὶ τελέως εἰς ἀρετὴν ἠγμένους, ἵν' ἐκείνοις ὑποτεταγμένοι γίνωνται καλλίους, ἀλλ' εἰς ἀρχὰς αὐτοὺς οὕτως ἔχοντας καταστῆναι διὰ τὴν τῶν ἀμεινόνων ἀπορίαν καὶ καταστάντας λῦσαι τὴν παιδείαν· ἧς λυθείσης ἡ συμφωνία λύεται, καὶ ταύτης λυθείσης ἡ τῆς πολιτείας γίνεται λύσις. Ἐκ τούτων ἄρα δῆλον, ὅτι τοῖς οὐκ εὐφυέσιν ἄρχεσθαι μᾶλλον ἢ ἄρχειν εὐτυχέστερον, ὅπως μὴ καὶ ἑαυτοῖς τοῦ μὴ ἐπιδοῦναι καὶ ἄλλοις τοῦ κακυνθῆναι γένωνται πατέρες. καὶ δῆλον καὶ ἐκ τούτων, ὅτι τὸ μὲν εὐφυὲς τῶν ψυχῶν δηλοῖ τὴν ἐπιτηδειότητα τῶν ψυχῶν, ἣν ἔχουσαι μόνην χωροῦσιν εἰς τὴν γένεσιν, τελειοῦσι δὲ αὐτὴν διὰ τοιᾶσδε μετὰ τὴν*

13 *ψυχῶν* m[1]] *εὐφυῶν* m[2] 14 *ἀρυθμία*

γένεσιν ἀγωγῆς (διὸ καὶ ἐν Φαίδρῳ [p. 248d] ἔλεγεν τὴν νεοτελῆ ψυχὴν εἰς γονὴν ἰέναι γενησομένου φιλοσόφου τινὸς ἢ φιλοκάλου, καὶ βασιλικοῦ τινος καὶ πολεμικοῦ· τὸ γὰρ γενησόμενον αὐτῷ τὸ ἐπιτήδειον ἐδήλου πρὸς τὸ γενέσθαι τοιοῦτον οἷόν ἐστιν ἐπειδὰν γένηται γεγονός· ἐπαγγέλλεται γὰρ τὸ γενησόμενον τοῦτο, ὃ ἔχει τὸ γεγονός)· τὸ δὲ οὐκ εὐτυχὲς ἐναργῶς παρίστησιν, ὅτι τῶν ἐκ τοῦ παντὸς ἡμῖν ἀποκληρουμένων ἐπὶ ταῖς αἱρέσεσιν ἡ τύχη προεστή|σατο f. 105 r. τὴν ἀποπλήρωσιν. διὸ καὶ ἀμείνοσι χρώμεθα τοῖς ἀπὸ τῆς τύχης ποτὲ καὶ χείροσιν, ἐπειδὴ καὶ τῶν ἀποκληρουμένων ἐστὶν τὰ μὲν ἀμείνω, τὰ δὲ χείρω παρὰ τῆς κοσμικῆς τάξεως· οὔσης γὰρ καὶ ἀφ' ἡμῶν μὲν τῆς αἱρέσεως ὁμολογίας τοῦ τοιωσδὶ βιώσεσθαι πρὸς τὸ πᾶν, ἀπὸ δὲ τοῦ παντὸς ὁμολογίας πρὸς ἡμᾶς τῆς ἀποκληρώσεως τοῦ τοιῶσδε ζῶσιν ταδὶ συμπεσεῖσθαι, δύο κἀνταῦθα γίνονται μεσότητες τῶν ὁμολογιῶν, ὁ μὲν δαίμων τῆς ἡμῶν ὁμολογίας πρὸς τὸ πᾶν ἀποπληρωτής, ἡ δὲ τύχη τῆς τοῦ παντὸς πρὸς ἡμᾶς ὁμολογίας ἀποπληρωτική· καὶ τοῦτό ἐστιν ἐπί τινων τὸ οὐκ εὐτυχές, τὸ μὴ εὔμοιρον, οὗ ἀποπληρωτικὴ τοιούτου ὄντος ἡ τύχη· καθάπερ τὸ οὐκ εὐφυὲς τὸ μὴ ἐπιτήδειον πρὸς τὸ εὖ βιῶναι γεννηθέντας, οὗ ἀποπληρωτὴς ὁ δαίμων ἐστίν, τὴν ἐπιτηδειότητα ἡμῶν τὴν πρὸς τὸ τοιονδὶ τῆς ζωῆς εἶδος ἄγων εἰς ἐνέργειαν ἢ ἀμείνονα οὖσαν ἢ χείρονα. ἡ γὰρ ἀμείνων εὐφυὴς ἡ πρὸς πᾶσαν πεφυκυῖα παιδείαν, ἡ δὲ πρὸς μέν τινα ἐπιτηδεία πρὸς δέ τινα οὐκ ἐπιτηδεία οὐκ εὐφυὴς διὰ τὴν τῆς ἐπιτηδειότητος ὕφεσιν, ἡ δὲ πρὸς μηδεμίαν ἀφυής.

ΜΑ. Τί δήποτε, τοσαύτην ἐχούσης δύναμιν εἰς τὸ σώζειν ἢ μὴ τὴν ἀρίστην πολιτείαν τῆς τοῦ καιροῦ κατανοήσεως τῶν ἱερῶν γάμων, οὐδαμοῦ προσέταξεν, ὥσπερ μουσικὴν

1 τῶι post ἐν ss. m^3 2 νεοτελῆ τῶν ψυχῶν m^3 14 τοιωσδὶ Sch. 30 προέταξεν, corr. Sch.

χρῆναι παιδεύεσθαι καὶ γυμναστικὴν τοὺς φύλακας, οὕτω καὶ τὴν ἐπιστήμην ἐκείνην, ἥτις αὐτοὺς ποιήσει τῆς τάξεως τῶν ὅλων καὶ τῆς εὐκαιρίας, ἣν αἱ τοῦ παντὸς περίοδοι f. 105v. προτείνουσιν τοῖς ὁρᾶν δυναμένοις, | ἐπιγνώμονας; οὐ γάρ που ταύτης ἄμοιροι παντελῶς ὄντες ἔσονται κριταὶ τῶν τῆς εὐγονίας καιρῶν καὶ δυσγονίας ἱκανοί, κἂν ὦσι τὰ ἄλλα πάντα σοφώτατοι. δεῖ γὰρ δήπου καὶ μεθόδων οὐκ ὀλίγων οὐδὲ εὐλήπτων καὶ ὀργάνων νυκτερινῶν τε καὶ ἡμερινῶν πρὸς τὴν θήραν αὐτῶν· ὧν ὁ ἄπειρος οὐκ ἂν γένοιτο περί τε ἐκλογὴν καὶ ἀπεκλογὴν τῶν τοιούτων ἄπταιστος. μήποτε οὖν ῥητέον, ὅτι τὸ μὲν προκείμενον ἦν τῷ συνιστάντι τὴν ὅλην πολιτείαν τοὺς ἄρχοντας ἀποτελέσαι τὰ ἀρχικὰ σοφοὺς καί, ὡς αὐτὸς εἶπεν ὁ Σωκράτης [VI 503b], φιλοσόφους, καὶ ἀπετελέσθησάν γε τοιοῦτοι διὰ πάσης ἀχθέντες παιδείας καὶ δι' αὐτῆς τῆς τῶν θείων ἐπιστήμης· τοιούτοις δὲ αὐτοῖς γενομένοις ἐπιτρέπει τὸ ἐλλεῖπον ἐκπληροῦν καὶ παραλαμβάνειν ἐπιστήμας τὰς πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς συντελούσας· σοφοὶ γὰρ ἤδη γεγονότες γνώσονται, τίνων δέονται καὶ ἄλλων μερικωτέρων γνώσεων εἴτε τεχνικῶν εἴτε ἐμπειρικῶν εἰς τὴν πρόνοιαν τῆς πόλεως. πάντως γὰρ ἱεροὺς γάμους ἐπιτελοῦντες καὶ θυσιῶν γε διὰ τούτους δεήσονται καὶ ἱερουργίας· ἀλλ' οὐκ εἴρηται καὶ ὅτι ταύτην αὐτοὺς παιδευτέον, αὐτοῖς ταύτην ἀφέντος ὡς ἂν τοῦ νομοθέτου προσπαραλαμβάνειν. τί δ' οὐχὶ καὶ μαντικῆς δεήσονται πραγμάτων ἀνθρωπίνων ἀσταθμήτων ποιούμενοι πρόνοιαν; ἀλλὰ καὶ ταύτης αὐτοὶ ποιείσθωσαν ζήτησιν. οὕτω τοίνυν καὶ τὴν τῶν καιρῶν ἐπιστήμην εἰ μηδὲν ἄλλο κατηνάγκαζεν, ἀλλ' οἱ παραπίπτοντες καιροὶ τῶν πράξεων καθιστάνειν ἔμελλον αὐτοὺς εἰς τὴν τῆς γνώσεως αὐτῶν ὄρεξιν. ταῦτ'

21 γε] τε H   23 ὡς ἂν suspectum ὡς ἀναγκαίαν Us.   25 ποιουμένου, corr. Sch.   27 κατηναγκάζον m^1, corr. m^2

οὖν | ὁ νομοθέτης εἰδὼς ὡς μὲν ἀνθρώπους ἀποτετέλεκεν f. 106r. σοφούς, τὴν δὲ τῶν πρὸς τὰ ἀνθρώπινα ἔργα συμβαλλομένων τεχνῶν ἢ ἐμπειριῶν ἐπιτήδευσιν αὐτοῖς ἀφῆκεν προσεννοῆσαι καὶ προσπεριβάλλεσθαι. δεῖ γὰρ ὥσπερ τοὺς θεούς, οὕτω καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς ἀρίστης πόλεως τὰ μὲν ἔχειν παρὰ τοῦ πατρός, τὰ δὲ αὐτοὺς συνεισφέρειν ἑαυτοῖς· καὶ γὰρ οἱ θεοὶ τὰ μὲν ἄνωθεν ἀπὸ τῶν αἰτίων κομίζονται, τὰ δὲ αὐτοὶ ταῖς ἑαυτῶν τάξεσιν συνυφιστᾶσιν, καὶ ἔχουσι τελειότητα διττὴν ἀφ' ἑαυτῶν τε καὶ ἐκείνων. εἴτε οὖν ἱεροσκοπίας εἴτε τῆς τοῦ παντὸς τάξεως κατανοήσεως δέοιντο πρὸς τὰς συνέρξεις εἴτε ἄλλης ἐπιτηδεύσεως πρὸς ἄλλην πολιτικὴν ἐνέργειαν, αὐτοὶ καὶ ὄψονται καὶ ἐπιτηδεύσουσιν, οὔτε δι' ἄγνοιαν τῶν προσηκόντων μαθημάτων μέλλοντες αὐτῶν ἀμελετήτως ἔχειν, ἄλλως τε καὶ τῶν χρειῶν αὐτοὺς |εἰς ἐπίστασιν ἀγουσῶν, τίνων δέονται μαθημάτων· οὔτε διὰ ῥᾳθυμίαν, ὄντες σοφοὶ καὶ παιδευθέντες πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην παιδείαν, ὑφ' ἧς εἰθίσθησαν μηδενὸς τῶν ἀρίστων ἐπιτηδευμάτων ὀλιγωρεῖν· οὔτε δι' ἀδυναμίαν, τὰς φύσεις ἔχοντες ἀκροτάτας καὶ τοιαύτας, οἵας αὐτὸς εἶναι διώρισεν τῶν ἐσομένων φυλάκων τά τε ἄλλα καὶ πρὸς τὸ ὀξεῖς εἶναι καὶ μνήμονας ἀρίστων. ὥστε ἐξ ἁπάντων τούτων ἀσφαλὲς ὑπέλαβεν ὁ νομοθέτης, ἐνδειξάμενος μόνον ὅτι δέονται καὶ τῆς τῶν κοσμικῶν περιόδων θεωρίας, αὐτοῖς ἐπιτρέψαι τὴν τῆς θεωρίας ταύτης εὕρεσίν τε καὶ ἐπιτήδευσιν.

ΜΒ. Ὁ μὲν θεολόγος Ὀρφεὺς τρία γένη παραδέδωκεν ἀνθρώπων· | πρώτιστον τὸ χρυσοῦν, ὅπερ ὑποστῆ- f. 106v. σαι τὸν Φάνητά φησιν· δεύτερον τὸ ἀργυροῦν, οὗ φησιν ἄρξαι τὸν μέγιστον Κρόνον· τρίτον τὸ Τιτανικόν, ὃ φησιν ἐκ τῶν Τιτανικῶν μελῶν τὸν Δία συστήσασθαι· συννοήσας ὡς

1—3 ὁ νο- et -ρώπους ἀποτε- et τῶν πρὸς τὰ ἀνθρώ- et ἐμπει- solus l. H. 16 ῥαθυμίαν 19 cf. Pl. VI 503c 26 Orph. fr. 76. 244 et ap. Olympiod. in Phaed. 68 29 μικρόνον

ἐν τρισὶν ὅροις τούτοις πᾶν εἶδος περιέχεται τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. ἢ γὰρ νοερόν ἐστιν καὶ θεῖον, αὐτοῖς τοῖς ἀκροτάτοις τῶν ὄντων ἐνιδρυμένον, ἢ πρὸς ἑαυτὸ ἐπέστραπται καὶ νοεῖ ἑαυτὸ καὶ ἀγαπᾷ τὴν τοιαύτην ζωήν, ἢ πρὸς τὰ χείρονα βλέπει καὶ μετ' ἐκείνων ἐθέλει ζῆν ἀλόγων ὄντων. τριττῆς οὖν οὔσης τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς τὸ μὲν πρώτιστον ἀπὸ τοῦ Φάνητός ἐστιν, ὃς πᾶν τὸ νοοῦν συνάπτει τοῖς νοητοῖς, τὸ δὲ δεύτερον ἀπὸ τοῦ Κρόνου τοῦ πρώτου, φησὶν ὁ μῦθος, ἀγκυλομήτου καὶ πάντα πρὸς ἑαυτὰ ποιοῦντος ἐπιστρέφειν, τὸ δὲ τρίτον ἀπὸ Διὸς τοῦ τῶν δευτέρων προνοεῖν καὶ διακοσμεῖν τὰ χείρονα διδάσκοντος· τοῦτο γὰρ ἴδιον δημιουργίας. Ὁ δέ γε Ἡσίοδος [op. 109 sqq.] *οὐχὶ τρία τὰ γένη ποιεῖ μόνον, ἀλλὰ πρῶτον τὸ χρυσοῦν, εἶτα ἀργυροῦν, εἶτα χαλκοῦν, εἶτα ἡρωϊκόν τι γένος, εἶτα σιδηροῦν, εἰς πολυειδεστέρας ζωὰς τὴν τομὴν προάγων. τὸ μὲν οὖν χρυσοῦν καὶ τούτῳ δηλοῖ νοεράν τινα ζωὴν ἄυλον καὶ ἄχραντον, ἧς σύμβολον ὁ χρυσὸς ἄδεκτος ὤν, φασίν, ἰοῦ καὶ σήψεως· διὸ καὶ μεθίστησιν τὸ τοιοῦτον γένος εἰς δαιμονίαν τάξιν μετὰ τὴν τῆς γενέσεως περίοδον προνοητικὴν καὶ φρουρητικὴν καὶ ἀλεξίκακον τοῦ ἀνθρώπων γένους, καὶ ἐν τῇ γενέσει ὃν τρέφεσθαί φησιν ἑκατὸν ἔτη καὶ ὑπὸ τῶν πατέρων τελειοῦσθαι· μῦθον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, μουσικὸν γρά-*
f. 107r. *φων καὶ ἐνδεικνύ|μενος, ὅτι κατὰ νοῦν* .16. *πατέρων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐξήρηται πολυπραγμοσυνῶν ἀποκαταστατικῶς διαζῶν· καὶ ἡ ἑκατοντάς, ὥσπερ καὶ Πλάτωνί που (καθάπερ εἴρηται καὶ ἐν τῳδὶ τῷ λόγῳ τῶν Μουσῶν), καὶ τούτῳ δηλοῖ τὴν ταὐτοῦ καὶ ὁμοίου καὶ νοεροῦ τῆς ζωῆς εἴδους περίοδον. τὸ δὲ ἀργυροῦν μετὰ τοῦτο γένος ἀπὸ τῆς κατὰ νοῦν ἐνεργείας πρόεισιν εἰς τὴν σύμμικτον κατά τε νοῦν καὶ λόγον ἐνέργειαν· σύνθημα δὲ ταύτης ὁ ἄργυρος, τὸ μὲν*

8 cf. Orph. fr. 98 21 centum annos non aureo sed argenteo generi dat Hesiod. 130 23 possis [*ἐνεργοῦν ἐξῆπται τῶν*] 25 *πλάτων*, corr. Sch.

λαμπρὸν ἔχων τῆς κατὰ λόγον ζωῆς καὶ φανὸν ἴδιον καὶ τὸ ἔστιν ὅτε τοῦ ὑλικοῦ μετίσχειν ἰοῦ καὶ σηπεδόνος, προσειληφὼς δὲ ἄλλο τι πρὸς τούτοις, τὸ καὶ ἐν τῇ παραθέσει περιλάμπεσθαι ὑπὸ τοῦ χρυσοῦ καὶ μὴ τοὐναντίον δρᾶν εἰς τὸν χρυσόν· οὕτω γὰρ δὴ καὶ ὁ ψυχικὸς λόγος, εἰ καὶ ὕλης ποτὲ καὶ ὑλικῆς ἀκαθαρσίας ἀναπίμπλαται, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ νοῦ καταλάμπεται καὶ καταλαμφθεὶς μίαν καὶ κοινὴν ποιεῖται πρὸς αὐτὸν ἐνέργειαν, νοήσει μετὰ λόγου, φησὶ Πλάτων [Tim. 28a], τὰ ὄντα θεώμενος [Phaedr. 247c]. τὸ δὲ αὖ χαλκοῦν γένος τρίτον ἐν αὐτῇ μόνῃ τῇ κατὰ λόγον ἐνεργείᾳ τὴν οἰκείαν ἔστησεν ζωήν, ἣν ὁ χαλκὸς δηλοῖ τῷ ποιητῇ συμβολικῶς, πάσας μὲν ⟨τὰς⟩ τεχνικὰς ἐνεργείας λέγοντι διὰ χαλκοῦ ποιεῖσθαι τοὺς ἐν τῷδε τῷ γένει ταχθέντας ὑπὸ τοῦ Διός, πάσας δὲ τὰς πολεμικάς (μέλας γάρ φησιν οὐκ ἔσκε σίδηρος [v. 151])· λόγος οὖν ἄυλος καὶ καθαρὸν φῶς ὑπάρχων καὶ τῆς σκοτώδους καθαρεύων ὕλης, ἔχων δέ τινα καὶ καθ' ἑαυτὸν ἀπεικασίαν πρὸς νοῦν διὰ τὴν πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστροφήν, καθάπερ καὶ ὁ χαλκὸς | πρὸς τὸν χρυσόν, ἀφορίζει τὴν τούτων ζωήν. εἰ δὲ καὶ f. 107 v. ἠχητικώτατος ὁ χαλκὸς καὶ μιμεῖται τὸν ῥοῖζον τὸν ζωτικὸν τῆς ψυχῆς, πρέποι ἂν τῷ μέσῳ τῆς ζωῆς εἴδει τῷ κατὰ λόγον. τὸ δὲ δὴ τῶν ἡμιθέων τέταρτον ὂν ἐπιστρέφει τὸν λόγον εἰς τὴν πρακτικὴν ὅλον ζωὴν καί τινα καὶ ἀπὸ τοῦ πάθους προσλαμβάνει κίνησιν τῶν ἀλόγων καὶ ὁρμὴν ἐν ταῖς πράξεσιν, προθυμότερον αὐτῶν ἐφαπτόμενον· καὶ διὰ τοῦτο ἄρα καὶ οὐδὲ ὕλην ἀπένειμεν αὐτῷ τινα ἐξαίρετον ὁ ποιητὴς ὡς ἔχοντι τὸ μὲν ἐκ τοῦ πρὸ αὐτοῦ γένους τὸ δὲ ⟨ἐκ τοῦ⟩ μετ' αὐτὸ καὶ ὄντως ὄντι ἡμιθέων, διότι τῷ λόγῳ θείαν εἰληχότι οὐσίαν συνέμιξεν τὴν θνητοειδῆ τοῦ πάθους

10 τρίτην, corr. m²? 12 add. Sch. 19 πρὸς τὸν χρυσόν et -ωήν et δὲ καὶ ἠχητικώτατ- solus l. H. | ἀφορίζειν 21 πρέπει 24 an κίνησιν ἄλογον? 28 add. Sch. | ἡμιθέων] ι ex ν m²?, fort. recte 29 τὸ πάθος Us., malim ⟨μετὰ⟩ τοῦ

ζωήν. τὸ μὲν οὖν μεγαλουργὸν καὶ τὸ κατορθωτικὸν ἐν τοῖς ἔργοις λόγος αὐτῷ παρέχεται, τὸ δὲ μετὰ συμπαθείας ἢ ἀντιπαθείας δρᾶν ἢ πάσχειν προστίθησιν αὐτῷ τὸ πάθος τῷ λόγῳ συμπλεκόμενον. τὸ δὲ σιδηροῦν γένος πέμπτον ὑπάρχον ἔσχατον ὄντως ἐστὶ καὶ χθόνιον, ἐμπαθὲς ὄν, τῷ σιδήρῳ παραπλήσιον, ἀντίτυπον καὶ σκληρὸν καὶ γήινον, μέλαν τε καὶ σκοτεινόν· οἵα δὴ καὶ ἡ τῶν παθῶν ἐστιν φύσις, δυσνουθέτητος οὖσα καὶ λόγῳ δύσκαμπτος *καὶ* ὀπισθοβαρὴς *καὶ* ἄμοιρος *ὡς εἰπεῖν λόγου,* φωτὸς ὄντος· *τούτων γὰρ πάντων ἐστὶν ὁ σίδηρος εἰκών, ᾧ τὸ πέμπτον εἴκασεν γένος ὁ ποιητής· εἰκότως ἄρα καὶ ἔσχατόν ἐστι τοῦτο καὶ ἀτιμότατον, ὡς ἐν πάθεσιν εἰλούμενον, κινδυνεῦον ἐκπεσεῖν εἰς τὴν παντελῶς θηριώδη καὶ ἄλογον ζωήν, ἀμυδρὸν ἐπαγόμενον τὸ τοῦ λόγου φέγγος, ὥσπερ καὶ σίδηρος*
f. 108r. *ἀμυδρὰν ἔχει πρὸς τὸν ἄργυρον τῆς χρόας | ἀπεικασίαν μέλας ὢν κατὰ τὸ πλεῖστον· καὶ γὰρ τὸ παθητικὸν ἔχει φαντασίαν μιμεῖσθαι νοῦν ἐθέλουσαν καὶ λόγον, ἀσθενοῦσαν δὲ διὰ τὴν μετὰ τῆς ὕλης ἐνέργειαν.*

Τὰ μὲν οὖν Ἡσιόδου *γένη τοιαῦτα·* Πλάτων *δὲ εἰς δύο διελὼν τὴν πόλιν τοῖς μὲν ἄνω τεταγμένοις ἀπονέμει τὸ χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν γένος, τοῖς δὲ κάτω τὸ χαλκοῦν καὶ σιδηροῦν, τῷ μὲν φυλακικῷ τὸν χρυσὸν ὡς ἀκήρατον ἀποδοὺς καὶ ἄυλον, τῷ δὲ ἐπικουρικῷ τὸν ἄργυρον ὡς ἐκείνῳ συγγενεῖ καὶ ἀπ' ἐκείνου λόγον προσλαβόντι καὶ παιδείαν, τῷ δὲ θητικῷ πάθεσιν ὑλικοῖς χρωμένῳ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν σίδηρον· ἔστι γάρ τι καὶ ἐν τούτῳ πάντως ἄμεινον καὶ χεῖρον ἀνάλογον ἐκείνοις, καὶ ὁ μὲν χαλκὸς τὴν πρὸς τὸν χρυσὸν ἀναλογίαν διασώζει τοῦ κρείττονος ἐν αὐτῷ, ὁ δὲ σίδηρος τὴν πρὸς τὸν ἄργυρον. ὅταν οὖν λέγωσιν αἱ Μοῦσαι* [p. 547a] *τὰ παρ'* Ἡσιόδῳ *καὶ παρ' αὐτῷ γένη*

2 *ὁ* ante *λόγοσ* ss. m[2] 8 *δύσκαμπτοσ* cf. de or. chald. 60 23 *-ποδοὺσ* et *ὡσ* solus l. H 24 *ἀπ'* Us.] *ὑπ'* 27 *τὴν* ss. m[3]

μὴ χρῆναι συμμιγνύναι, φυλάττειν δὲ ἀλλήλων διωρισμένα, τὰ κρείττονα καὶ χείρονα εἴδη· τῆς ζωῆς ἀξιοῦσιν ἀσύγχυτα διαμένειν· παρ' ἀμφοτέροις γὰρ διαφορότητες εἰδῶν ζωτικῶν σημαίνονται διὰ τῶν ὑλῶν τούτων, ἃς ἀκράτους διατηρητέον, εἴτε οὕτως αὐτὰς διαστήσαιτό τις ὡς ὁ Ἡσίοδος πενταχῶς, εἴθ' οὕτως ὡς Πλάτων διχῇ διχῶς. τὴν γὰρ σύμμιξιν μήτε τὸν χρυσὸν ἀκήρατον ἔτι σώζειν, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν ἄλλων μίξεως ἰούμενον καὶ σήψεως ἀναπιμπλάμενον ἀποτελεῖν, μήτε τὸν σίδηρον ἔτι τὴν ἑαυτοῦ φυλάττοντα τάξιν, ἀλλὰ τὰ ἀργύρου πράττειν ἐθέλοντα διὰ τὴν μῖξιν, καὶ ταῦτα χθόνιον ἀλλ' οὐ πύριον ὄντα, καὶ σκοτεινὸν ἀλλ' οὐ φανόν. |

ΜΓ. *Τὴν ἀνομοιότητα στάσεως αἰτίαν εἶναί φησιν* f. 108 v. *ὁ τῶν Μουσῶν ἱερὸς λόγος* [p. 547a] *εἰκότως· εἰ γὰρ ἡ ὁμοιότης συναγωγός ἐστιν τῶν πολλῶν εἰς ἕν, καὶ ἡ παροιμία τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ λέγουσα φίλον ἀληθής, δῆλον δὴ ὅτι καὶ ἡ ἀνομοιότης αἰτία στάσεως καὶ ἔχθρας, καὶ τὸ ἀνόμοιον ἀλλοτριοῦται παντὸς ᾧπέρ ἐστιν ἀνόμοιον. πῶς οὖν καὶ ἐν τούτοις ἡ ἀνομοιότης τίκτει τῶν ἀρχόντων τὴν στάσιν; πῶς δὲ ἄλλως ἢ τῶν ἀρχόντων οὐκέτι μόνως ὄντων ἀγαθῶν οὐδὲ φύσεσιν ἀκηράτοις χρωμένων οὐδὲ καθαρευόντων τῆς τῶν πολλῶν ἔτι ζωῆς, ἀλλὰ πάθεσιν συμμιγῶν ὄντων, ἡ πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν ἀνομοιότης ἐπιγίγνεται διὰ τὴν τῶν ἀνομοίων μῖξιν, λόγου καὶ ἀλογίας, παιδείας καὶ ἀπαιδευσίας, εὐφυΐας καὶ ἀφυΐας; ταύτης δ' ἐπεισελθούσης οἳ μὲν ἐπ' ἄλλας οἳ δὲ ἐπ' ἄλλας ὁρμὰς ἕλκονται καὶ ὀρέξεις· ἃς ἐθέλοντες ἐκπληροῦν στάσεις ἐγείρουσιν κατ' ἀλλήλων, οὐκέτι διὰ τὴν ἀνομοιότητα τῶν ἠθῶν κοινὰ πάντα νομίζοντες οὐδὲ τὸ ἐμὸν καὶ οὐκ ἐμὸν φεύγοντες οὐδ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἡδόμενοι καὶ λυπούμενοι· διίστησι γὰρ αὐτοῖς τὰς ἡδονὰς καὶ*

8 *ἀπολεῖν* Us. cl. Pl. 609a 11 *ὄντα* ss. m[2] 18 *τίκτει* Sch.] ..*ητει* l. H. ...*τει* l. ego 25 *ἕλκονται* m[2]] *ἔρχονται* (*ε* ex *ο*, *χ* ir.) m[1] 26 *ἃσ ἐ-* ir. m[2] | cf. Pl. V 462b sqq. 29 *διίστη*, corr. m[2] | *αὐτοῖσ* m[1] (ras. in *ι*)] *αὐτῶν* m[2]

λύπας ἡ ἀνομοιότης τῶν ἠθῶν, καὶ οἱ μὲν ἄλλοις οἱ δὲ ἄλλοις χαίροντες καὶ ἐπ' ἄλλοις ἀχθόμενοι καὶ ἄλλοις τὸ ἴδιον ἐπίπροσθεν τίθενται τοῦ κοινοῦ· διῃρημένων δὲ ἐν αὐτοῖς τῶν ὀρέξεων ἐμπίπτει στάσις τῶν παθῶν τῶν ἰδίως ἑκάστοις ἐμφωλευσάντων ἐπ' ἄλλα ἄλλους ἑλκυσάντων. οὐκοῦν ἡ μὲν στάσις λύει τὴν πολιτείαν· ταύτην δὲ ἡ ἀνομοιότης ἐποίησεν τῶν ἀρχόντων πρὸς ἀλλήλους· ταύτην δὲ ἡ μῖξις τῶν ἐν f. 109r. τῇ πόλει γε|νῶν ἀρχικῶν καὶ μὴ ἀρχικῶν· ταύτην δὲ ἡ ἀμουσία τῶν τοὺς γάμους καὶ τὰς συνέρξεις ἐπιτελούντων, οὐ δυνηθέντων κρῖναι τὰς ὁμοίας φύσεις καὶ συντάξαι πρὸς ἀλλήλας· ταύτην δὲ ἡ ῥᾳθυμία τῶν παιδευσάντων αὐτοὺς καὶ ἐν γυμναστικῇ μὲν θρεψάντων, μουσικῆς δὲ ἀμελησάντων· ταύτην δὲ ἡ τῶν σοφῶν ἀρχόντων τοῦ καιροῦ τοῦ δέοντος εἰς τοὺς γάμους παρόρασις, οὐ πάνυ γεννήσασα φυλακικοὺς ἄνδρας, λογισμῷ μὲν χρωμένων ἐκείνων μετ' αἰσθήσεως, τῆς δὲ αἰσθήσεως ἐν τῇ θεωρίᾳ τοῦ καιροῦ τὸ ἀπαραλόγιστον μὴ ἐχούσης. Ἐκ δὴ τούτων φανερόν, ὅτι τὴν μεγίστην ἔχει δύναμιν ὁ καιρὸς εἰς τὸ λύεσθαι τὴν ἀρίστην πολιτείαν· ἔστι δὲ οὗτος ὃν ἀφορίζει τοῦ κόσμου παντὸς ἡ περίοδος εἰς τὴν κατωρθωμένην τῶν πραγμάτων γένεσιν· ἐπεὶ πᾶν μὲν τὸ γιγνόμενον ἐν χρόνῳ γίνεται, κατὰ καιρὸν δὲ οὐ πᾶν, ἀλλ' ὅπερ ἂν μέλλῃ τοῦ ἀγαθοῦ τυγχάνειν καὶ τῆς οἰκείας τελειότητος, καὶ ταύτῃ διαφέρει τοῦ ἄλλου χρόνου παντὸς ὁ καιρός.

ΜΔ. Τὴν πρὸς τὰς Μούσας τοῦ ποιητικοῦ γένους οἰκειότητα καὶ οὗτος ὁ λόγος ἐδήλωσεν ἀρξάμενός τε ἐκ τῆς Ὁμηρικῆς ἐπικλήσεως 'ὅπως δὴ πρῶτον στάσις ἔμπεσεν' [p. 545d], καὶ τελευτήσας εἰς τὴν Ὁμηρικὴν ἐπίρρησιν 'ταύτης τοι γενεῆς χρὴ φάναι εἶναι στάσιν, ὅπου ἂν

4 ἐμπίπτει m[1] (πί ss., πτει ex?)] γρ. ἐμφύεται im. m[3] cf. Pl. VIII 545d | ἰδίων 8 ante ταύτην καὶ ss. m[3]? 11 ῥαθυμία 12 καὶ ss. m[3] 20 κατορθωμένην 27 ὅπωσ] alterum π ss. m[3] | ἐνέπεσεν (ν prius ex μ) m[1], corr. m[3] (ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε Π 113) 29 γενεᾶς Pl. (cf. Τ 241)

γίνηται' [p. 547a]· τὴν ἀνομοιότητα δήπου λέγων τῆς στάσεως ῥίζαν, καὶ ἐν μὲν τῇ ἐπικλήσει τῶν Μουσῶν τὸ εἶδος αὐτῆς ἐνδειξάμενος, ὅτι διαιρετικὸν καὶ φθαρτικόν, ὥσπερ τὸ πῦρ καταναλίσκον πᾶν τὸ προστυχόν, ἐν δὲ τῇ ἐπιρρήσει τὴν αἰτί|αν, ἀφ' ἧς ὑφίσταται τὸ τῆς ἀνομοιότητος τῶν ἠθῶν γένος. f. 109 v.

ΜΕ. Τέλος ἐστὶν τῆς ἀρίστης πολιτείας ἡ ἕνωσις, ὥσπερ δὴ καὶ τοῦ κόσμου τῆς συστάσεως, καὶ πρὸ τοῦδε τοῦ κόσμου τὸ ἕν. καὶ γὰρ ἡ ὁμοιότης τῆς τοῦ ἑνός ἐστι συστοιχίας· διὸ καὶ πάντα τὰ προϊόντα δι' ὁμοιότητος ἀπὸ τῶν οἰκείων αἰτίων παράγεται, καὶ πάντα τὰ ἐπιστρέφοντα πρὸς τὰς ἀρχὰς δι' ὁμοιότητος ἐπιστρέφει πόθῳ τοῦ ἑνός· τὸ γὰρ ἐν τῷ ἑνὶ μεῖναι μὴ δυνηθὲν τὸ ὅμοιον ὡς συγγενὲς ἀσπάζεται πρὸς τὸ ἕν. καὶ ἡ ἁρμονία δὲ καὶ ὁ ῥυθμὸς δι' ὁμοιότητος ἔχουσιν τὴν ὕπαρξιν, ὧν αἱ Μοῦσαι προεστᾶσιν· ὅθεν δὴ καὶ οὐ πάντες λόγοι ῥυθμοὺς ποιοῦσιν ἢ ἁρμονίας, ἀλλ' οἱ τῆς ὁμοιότητος ὄντες ἐπιμόριοι καὶ πολλαπλάσιοι· τὸ δὲ πολυσχιδὲς τῶν ἄλλων λόγων καὶ πολυσύνθετόν ἐστι τῶν μουσικῶν λόγων ἀλλότριον. ἑπομένως ἄρα ταῖς ἑαυτῶν ἐνεργείαις αἱ Μοῦσαι καὶ τοῖς δώροις, οἷς δωροῦνται τὸν κόσμον, εἰς τὴν ἀνομοιότητα τὴν στάσιν ἀνήγαγον καὶ αὖ τὴν φιλίαν εἰς τὴν ὁμοιότητα τῆς ζωῆς· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ τῶν Μουσῶν ἱερὸς ἀριθμὸς τῆς ταὐτοῦ καὶ ὁμοίου φύσεώς ἐστιν, ἐκ τοῦ πρώτου περιττοῦ καὶ τελείου τετράγωνος ὤν, ἐν τρισὶ τριάσιν ἀφωρισμένος, καὶ οὐ μόνον τέλειος ὤν, ἀλλὰ κατὰ πάντα τέλειος, εἴς τε τὴν μονάδα συνελισσόμενος, ἀφ' ἧς προῆλθεν, καὶ ἓν νέον εἶναι καὶ αὐτὸς ἐπειγόμενος. καὶ ἔστω καὶ ἡμῖν τοῦτο τέλος τῆς τοῦ λόγου τῶν Μουσῶν ἐπιβλέψεως ἐπὶ τὸ ἓν ἀναγαγοῦσι τὴν θεωρίαν.

Μέλισσα εἰς τὸν ἐν Πολιτείᾳ λόγον τῶν Μουσῶν.

1 *γίγνηται ἀεί* Pl. 5 *ἀνομοιότητοσ*] *ισό* (voluit *ἀνισότητος*) ss. m³ 7 *στάσεωσ*, corr. m³ | requiritur *συστάσεως καὶ* ⟨*τῶν*⟩ *πρὸ* aut sim. 8 *συστοιχείας* H, l. *συ* ... *χίασ* (*ι* inc.) 21 *ὁ* ss. m³ 26 cf. Hermias 107 et ad p. 4, 21

f. 110r.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΕΙΚΝΥΝΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΛΟΓΩΝ ΕΥΔΑΙΜΟΝΕΣΤΕΡΟΝ ΤΟΥ ΑΔΙΚΟΥ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ.

Τρεῖς εἰσιν οἱ δεικνύντες λόγοι τοῦ δικαιοτάτου βίου τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τῷ τῆς Πολιτείας *ἐνάτῳ καὶ τὴν ἀθλιότητα τοῦ ἀδίκου· πρῶτος μὲν ἐκ τῆς πρὸς τὰς πολιτείας ἀναλογίας τῶν βίων, δεύτερος δὲ ἀπὸ τῶν κριτηρίων ἐν οἷς οἱ κρινόμενοι πλέον ἢ ἔλασσον ἔχουσιν ἀλλήλων, τρίτος ἀπὸ τῆς ἐν ταῖς ἐνεργείαις τελειότητος ἢ ἀμίκτου πρὸς πᾶν τὸ ἐναντίον οὔσης ἢ μεμιγμένης. ἐπειδὴ γὰρ τοῖς μὲν ἡδονὴ δοκεῖ τὸ τέλος εἶναι, τοῖς δὲ φρόνησις, ἐὰν δειχθῇ καὶ καθ' ἑκατέραν καὶ κατ' ἄμφω κρατῶν ὁ δίκαιος, φέροιτ' ἂν εἰκότως τὰ νικητήρια, κἂν λανθάνῃ θεούς τε καὶ ἀνθρώπους· ὃ δὴ τῷ Σωκράτει προκείμενον ἦν. Ὁ μὲν τοίνυν ἀπὸ τῆς* ᾱ IX 577–580 *ἀναλογίας τῶν πολιτειῶν λόγος ἔοικεν ἀπ' ἀμφοτέρων ἐπιχειρεῖν, δεικνὺς τὴν μὲν βασιλικὴν πολιτείαν γέμουσαν ἔμφρονος ζωῆς ὡς κοσμοῦσαν ὅλην τὴν πόλιν καὶ ἡδίστην ὡς μόνην ἐλευθέραν καὶ ἑαυτῇ φίλην, τὴν δὲ τυραννικὴν τῶν ἐναντίων μεστήν· ἀνήδονός τε γάρ ἐστιν (ὡς ἀεὶ τῶν τυράννων ἐν ὑποψίαις ὄντων πρὸς τοὺς ἀρχομένους, ἐν φόβοις ἐν φθόνοις ἐν ἀπιστίαις ἐν τοῖς τοιούτοις ἅπασιν, καὶ τῶν ἀρχομένων ἐν ἀνάγκαις ἐν ὀδυρμοῖς ἐν ἀκουσίῳ τῇ συμπάσῃ ζωῇ) καὶ φρονήσεως ἄμοιρος πάσης, εἴπερ φρόνησις οἷς ἂν παραγένηται σῴζει τοὺς ἔχοντας, ἡ δὲ τυραννικὴ πολιτεία μιᾶς ἐστιν ἐπιθυμίας ἔκγονος τῆς παρανόμου, πεδήσασα τὰς ἄλλας καὶ αὐτὸν τὸν τῆς φρονήσεως* β̄ *δεκτικὸν λόγον. Ὁ δὲ αὖ ἀπὸ τῶν κριτηρίων ὡρμημένος* IX 582–583a

25 *ἔγγονος*

τῆς ἐπιχειρήσεως τρόπος αὐτόθεν ἀπ' αὐτῆς προάγεται τῆς | φρονήσεως καὶ ὡς ἐν ὕλης τάξει καὶ ὡς ὀργάνων. ὅταν f. 110 v. γὰρ λέγηται κρίνεσθαι πᾶν ἢ [φρο]νήσει ἢ λόγῳ ἢ ἐμπειρίᾳ, δῆλον δήπουθεν, ὡς ἄρα ἡ μὲν ὡς ἀληθῶς κριτικὴ τῶν ὄντων τῆς ἀξίας ἐστὶν ἡ φρόνησις, ἣν διὰ τοῦτο καὶ τέλος ἔθεντό τινες εἶναι τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς· προηγεῖται δὲ ταύτης ἡ ἐμπειρία, πρόδρομος οὖσά τις γνῶσις καὶ τὴν ὕλην παρέχουσα τῇ φρονήσει (δέονται γὰρ οἱ ἔμφρονες ἐσόμενοι καὶ τῆς ἐμπειρίας, ἀλλ' ὡς ὕλης προϋποκειμένης, αὐτοὶ τὸν τῆς αἰτίας προβεβλημένοι δεσμόν, τῆς ἐμπειρίας μόνον τὸ ὅτι λεγούσης)· ὁ δὲ δὴ λόγος ἐκ τρίτων, ὅσα διέγνωκεν ἡ φρόνησις, γνώριμα ποιεῖ καὶ πιστοῦται μεθόδοις χρώμενος, δι' ὧν ἐμφανίζει τὴν ἔνδον ἐνέργειαν τῆς φρονήσεως. καὶ ἔστιν ἡ μὲν ἐμπειρία ἔξωθεν εἴσω κίνησις, ὁ δὲ λόγος ἔνδοθεν ἔξω πρόοδος, ἡ δὲ φρόνησις ἔνδον μένουσα κρίσις, ἀνεγειρούσης αὐτὴν ἐν ἑαυτῇ τῆς ψυχῆς.

γ̄ IX 583b—588a Ὁ δὲ ἀπὸ τῶν ἡδονῶν τῆς διαφορᾶς λόγος δῆλον ὡς οὐδαμόθεν ἄλλοθεν ἢ ἀπὸ τῶν παρεπομένων ἐπιχειρεῖ τοῖς τέλεσιν, ἃ δὴ καὶ αὐτὰ τέλη τινὲς νομίζουσιν· οὕτως δ' οὖν δείκνυσιν ἀπὸ τούτων τὴν τῶν δικαίων ζωὴν μεῖζον ἔχουσαν τὸ ἀγαθὸν τῆς τῶν ἀδίκων τριχῶς· καὶ γὰρ διὰ τὸ εἶδος τῆς ἡδονῆς καὶ διὰ τὸ ἡδόμενον καὶ διὰ τὸ ἀφ' οὗ γίνεται ἡδονή· τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἡστόν. τοῖς μὲν γὰρ καὶ ἡ ἡδονὴ καθαρά, καὶ τὸ ἡδόμενον μᾶλλον ὂν (ψυχὴ γάρ) καὶ τὸ ἀφ' οὗ τὸ ὄντως ὂν καὶ τὸ ἀληθές· τοῖς δὲ καὶ ἡ ἡδονὴ συμμιγὴς πρὸς λύπην, καὶ σῶμα τὸ ἡδόμενον, | καὶ τὸ ἡστὸν f. 111 r. σωματικὸν ἐν ὕλῃ ὄν, ἃ δή ἐστιν οὐκ ἀληθῶς ὄντα. τούτων δὲ ταύτῃ διαφερόντων ἀμείνων ἡ τῶν δικαίων ἡδονὴ τῆς τῶν ἀδίκων, ὥστε καὶ ὁ βίος τοῦ βίου πάντως ἀμείνων.

2 supra φρονήσεως ↳ et im. . . . τ . . . ο . ε . . . μονον τῇ | φρον[ήσ]ει | an ὀργάνου? 3 φρονήσει Sch.] l. . . . νήσει; νοήσει H 10 περιβεβλημένοι Us. 16 αὐτὴν Us. 19 οὗτος Us. 27 ἃ δίεστιν οὐ|κ l. Mai (hariolatur H), αδ . . . . . . |κ l. ego

κατὰ πάντας ἄρα τοὺς λόγους εὐδαιμονέστερον τοῦ ἀδίκως ζῆν ἐστι τὸ δικαίως· τοῦτο δ' ἦν τὸ ζητούμενον.

Κατὰ τρεῖς τρόπους εὐδαιμονέστερον τοῦ ἀδίκου τὸ δίκαιον· εἰσὶ δὲ οὗτοι

- *πρῶτος ὁ ἐκ τῆς πρὸς τὰς πολιτείας ἀναλογίας τῶν βίων*
  - ἀπὸ τῆς βασιλικῆς γενομένης ἐμφρόνου ζωῆς ὡς κοσμιωτάτης ὅλην πόλιν καὶ ἡδίστης ὡς μόνης ἐλευθέρας καὶ ἐκείνῃ φίλης
  - ἀπὸ τῆς τυραννικῆς[1]) οὔσης ἀνηδόνου δι' ὑποψίαν τὴν πρὸς τοὺς ἀρχομένους καὶ φρονήσεως ἀμοίρου καὶ ἀκουσίου ζωῆς[2])
- *δεύτερος ὁ ἀπὸ τῶν κριτηρίων, ἐν οἷς οἱ κρινόμενοι πλέον ἢ ἔλαττον ἔχουσιν ἀλλήλων*
  - φρονήσει
  - λόγῳ
  - ἐμπειρίᾳ
- *τρίτος ὁ ἀπὸ τῆς ἐν ταῖς ἐνεργείαις τελειότητος*
  - *ἀμίκτου ὡς τῆς τῶν δικαίων*
    - διὰ τὸ εἶδος τῆς ἡδονῆς καθαρὸν ὄν
    - διὰ τὸ ἡδόμενον τὴν ψυχήν
    - διὰ τὸ ἥδιστον τὸ ὄντως ὂν καὶ τἀληθές
  - *μεμιγμένης ὡς τῆς τῶν ἀδίκων*
    - διὰ τὸ εἶδος τῆς ἡδονῆς λύπῃ ὂν συμμιγές
    - διὰ τὸ ἡδόμενον σῶμα
    - διὰ τὸ ἥδιστον σωματικὸν καὶ ψευδές

2 δικαίωσ· τοῦ|το l. Mai, δικαί..|το l. ego

1) τυρανικῆσ   2) καὶ ἀκ. ζωῆς del. Sch.

Τῶν κεφαλαίων τοῦ δεκάτου βιβλίου

- *ἐλεγκτικὸν τῆς ποιητικῆς ὡς μιμητικῆς ἀλλ' οὐ παιδευτικῆς*
  -
    - *τί ἐστι μίμημα, ὅτι τὸ τρίτον ἀπὸ τῆς ἀληθείας πρὸς τὸ καθόλου καὶ*[1]) *πρὸς τὸ μερικὸν γεγονὸς ὁμοίωμα*
    - *ὅτι ἡ ποιητικὴ μιμητικὴ καὶ διὰ τοῦτο οὐ πολιτική*
  -
    - *ὅτι οὔτε ἐπιστημονική ἐστιν ἐκείνων ἃ λέγει οὔτε ὀρθοδοξαστική*
    - *ὅτι τὰ πάθη κινεῖ τὸ μὲν φιλόλυπον τραγῳδία, τὸ δὲ φιλήδονον κωμῳδία, καὶ διὰ τοῦτο λωβᾶται τὰς ψυχάς*
- *περὶ ἀθανασίας τῶν ψυχῶν*
  - *ὅτι ἀθάνατος ἡ ψυχή*
  - *ποία ἡ ἀθάνατος*
- *περὶ τῆς προνοίας τῶν θεῶν καὶ τῶν δαιμόνων τῆς περὶ τὰς ψυχὰς κατιούσας τε εἰς γένεσιν καὶ χωριζομένας αὐτῆς*
  -
    - *περὶ τῶν διαφόρων λήξεων καὶ τῶν δικαστῶν*
    - *περὶ τῆς τοῦ κόσμου τάξεως*
  -
    - *περὶ βίων καὶ κλήρων καὶ μετατάξεων τῶν ψυχῶν*
    - *πῶς κατίασιν εἰς τὰ σώματα αἱ ψυχαί*

1) expectas *οὐ πρὸς τὸ καθόλου, ἀλλὰ πρὸς* etc.

f. 111v.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩΙ ΔΕΚΑΤΩΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.

Τὸ δέκατον εἰς τρία κεφάλαια διῄρηται· καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἰς ἔλεγχον τείνει τῆς ποιητικῆς ὡς μιμητικῆς οὔσης, ἀλλ' οὐ παιδευτικῆς τῶν ψυχῶν· τὸ δὲ δεύτερον τὴν ἀθανασίαν καταδεῖται τῆς ψυχῆς καὶ τὴν πρὸς τὸ θεῖον αὐτῆς ἀναφαίνει συγγένειαν· τὸ δὲ τρίτον αὐτὸν παρέχεται τὸν μῦθον, ὃς τὴν πρόνοιαν δείκνυσιν τήν τε δαιμονίαν καὶ θείαν ὅλην τὴν περὶ τὰς ψυχὰς κατιούσας τε εἰς γένεσιν καὶ χωριζομένας ἀπὸ τῆς γενέσεως, τούς τε τρόπους ἑκατέρων τοὺς πολυειδεῖς. τριῶν δὲ τῶν κεφαλαίων ὄντων ᾱ *εὔδηλον, ὅτι τὸ μὲν χωρίζειν ἡμᾶς προτίθεται τῶν ὑλικῶν εἰδώλων καὶ ἀπάγειν τῶν τῆς ψευδοπαιδείας φαντασιῶν ὡς καθελκουσῶν εἰς τὰ ἔσχατα τῶν ὄντων, ἃ δὴ καὶ μερικά ἐστιν καὶ μιμητὰ ὄντων ἀλλ' οὐκ ἀληθῶς ὄντα, καὶ ἁπλῶς ἁπάσης τῆς ἐπιπλάστου ζωῆς· τὸ δὲ μετ' ἐκεῖνο ταχθὲν* β̄ *ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὴν οἰκείαν ἐπανάγει ζωὴν καὶ τὴν ἀθανασίαν, ἣν ἔχομεν κατ' οὐσίαν, καὶ τὴν ἁπλότητα τῆς ὑποστάσεως ἡμῶν (καὶ γὰρ ὅτι ἁπλοῦν ἡ ψυχὴ δείκνυται, κἂν φαντάζηται διὰ τὴν ἀλογίαν σύνθετον, καὶ ὅτι ἀθάνατον καὶ οὐ θνητοειδές, καὶ ὅτι τῷ θείῳ συγγενές, κἂν *** ὡς τοῖς σώμασιν ὁμόζυγον)· τὸ δὲ δὴ τρίτον* γ̄ *ἐπιστρέφει μὲν ἡμᾶς, ἀλλ' ἐπὶ τὰ πρὸ ἡμῶν καὶ τὴν ἐπιστασίαν τῶν κρειττόνων καὶ τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν εἱμαρμένην τὴν εἰς ἡμᾶς καθήκουσαν, φύσιν ἔχοντας ἀμφίβιον, ἀνιοῦσάν τε καὶ κατιοῦσαν· καὶ γὰρ οἱ βίοι καὶ οἱ κλῆροι*

1 in initio complura non dispexi, sed Maii et Holstenii consensu confisus sum 15 *ὄντωσ*, corr. Us. 22 lac. detexit Us.

τὰς καθόδους δηλοῦσιν ὑπὸ τοῖς θεοῖς γινομένας, καὶ οἱ ἐν Ἅιδου καθαίροντες ἡμᾶς ἢ κολάζοντες δαί|μονες τὰς f. 112r. μετὰ τὴν γένεσιν ζωὰς ὑποτάττουσι τοῖς κρείττοσιν.

Ταῦτα μέν ἐστι τὰ κεφάλαια τοῦδε τοῦ βιβλίου. τὸ δὲ οὖν πρῶτον πάλιν εἰς τέτταρα διῄρηται. πρῶτον μὲν γὰρ αὐτοῦ μέρος ἐστὶ τὸ δεικνῦον, τί ποτέ ἐστι μίμημα καὶ τίς ἡ μιμητική. τοῦτο δὲ ἐργάζεται διελόμενος, ὡς ἄλλο μέν ἐστι τὸ καθόλου καὶ ἐν φυσικοῖς καὶ ἐν τεχνητοῖς, ἄλλο δὲ τὸ μερικόν, ὃ δὴ τούτου μετέχει πρώτως, ἄλλο δὲ τὸ τούτου εἴδωλον μερικοῦ μερικόν· οἷον ἐν μὲν φυσικοῖς τὸ τοῦ ἀνθρώπου εἶδος καὶ ὁ τὶς ἄνθρωπος καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ τινὸς ἀνθρώπου, ἐν δὲ τεχνητοῖς τὸ εἶδος τῆς κλίνης καὶ ἡ τὶς κλίνη καὶ τὸ ἐοικὸς τῇ κλίνῃ. καὶ ἐν μὲν τοῖς τεχνητοῖς τρεῖς ποιηταὶ κλίνης· ζωγράφος τοῦ μιμήματος, κλινοποιὸς τῆς τινὸς κλίνης, θεὸς τοῦ εἴδους τῆς κλίνης· τοῦ γὰρ ἀεὶ ὄντος (τοιοῦτο δὲ τὸ εἶδος) αἴτιος θεός, τῆς δὲ τινὸς κλίνης ὁ δημιουργὸς αὐτῆς κατὰ τὸ εἶδος, τοῦ δὲ μιμήματος ὁ εἰδωλοποιός. ἐν δὲ τοῖς φυσικοῖς τοῦ μὲν εἴδους αἴτιος θεός, τοῦ δὲ τινὸς τυχὸν ὁ πατήρ, τοῦ δὲ ὁμοιώματος πάλιν ὁ ζωγράφος. καὶ διελὼν ὁρίζεται μίμημα εἶναι τὸ τοῦ τινὸς εἴδωλον, ὅ ἐστι τρίτον ἀπὸ τοῦ εἴδους τῆς κλίνης. ἦν δὲ ὡς ἀληθῶς κλίνης τὸ εἶδος, ἀλλ' οὔτε ἡ τὶς κλίνη — μετὰ γάρ τινων αὕτη διαφορῶν γέγονεν τὶς κλίνη, ἄλλο τι οὖσα παρὰ τὸ εἶδος — οὔτε πολλῷ πλέον τὸ εἴδωλον αὐτῆς· ὥστ' εἶναι τὴν μιμητικὴν τοῦ ἀπὸ τῆς ἀληθείας τρίτου δημιουργόν. οὐδὲ γὰρ ἡ τὶς κλίνη μίμημα τοῦ εἴδους, ἀλλὰ ὑποδοχή τις· ᾧ καὶ δῆλον ὅτι οὐ νοητὸν λαμβάνει τὸ εἶδος (ἦν γὰρ ἂν τοῦ νοητοῦ τὸ αἰσθητὸν μίμημα, ὡς ὁ Τίμαι|ος εἶπεν [p. 48e]), ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ὂν τοῖς τισίν, ἃ δὴ f. 112v.

3 τὴν — 4 κεφά- solus l. H   7 ante τοῦτο ss. ἢ̈ | ἐργάζε m[1], ται ss. m[3]   23 αὐτή, corr. Sch.   29 usque ad ουργοσ pauca legi; Holstenio et Moro parva fides

μετέχοντα τοῦ εἴδους· οὐκ ἄρα ἡ †τούτου .... νοητοῦ μετέχει. μιμητικὴ δ' οὖν ἐστιν ἡ δημιουργὸς τοῦ τρίτου ἀπὸ τῆς ἀληθείας, ἀλήθεια δὲ τὸ εἶδος, ⟨ὃ⟩ ἀληθῶς ὂν καὶ ὄν ἐστι μόνον· διὸ καὶ κλίνη μόνον, ἄλλο δὲ οὐδέν· ἀφ' οὗ τρίτον τὸ μίμημα τῆς κλίνης, οὐ μετέχον τοῦ εἴδους τῆς κλίνης, ἀλλ' ὡμοιωμένον πρὸς τὸ μετέχον.

Δεύτερον δὲ μετὰ τοῦτο μέρος ἐστὶ τοῦ πρώτου κεφαλαίου δεικνῦον, ὡς ἄρα πᾶσα ποιητικὴ μιμητική τίς ἐστιν· καὶ δεικνύει τὸν τρόπον τοῦτον. ὅτι μὲν μιμεῖται πᾶς ποιητὴς λόγους καὶ ἔργα βίων ἀνθρωπίνων, δῆλον· καὶ ὅτι παντοῖα, καὶ τοῦτο δῆλον· οἷον στρατηγοὺς νομοθέτας ῥήτορας τέκτονας ναυπηγούς. οὐκοῦν ἢ οἶδεν ὁ ποιητὴς καὶ αὐτὰ ἐκεῖνα, ὅσα καὶ οἷα μιμεῖται, οἷον στρατηγεῖν ῥητορεύειν νομοθετεῖν ναυπηγεῖν· ἢ αὐτὰ μὲν οὐκ οἶδε, μιμεῖσθαι δὲ αὐτὰ μόνον οἶδεν διὰ δή τινων ὁμοιωμάτων φαινομένων. ἀλλ' εἰδὼς μὲν οὐκ ἄν τις ἕλοιτο μένειν ἐπὶ τοῖς τῶν χειρόνων ἔργοις, ἑαυτὸν ἀποστερῶν τῶν μειζόνων, εἰ μὴ παιδιᾶς ἕνεκα μεταχειρίζοιτο τὰ εἴδωλα πρὸ τῶν ἀληθινῶν· οὐδεὶς γὰρ ἂν σπουδάσειεν ἐπὶ τοῖς χείροσιν ἀντὶ τῶν ἀμεινόνων, ἀμφότερα δυνάμενος· λείπεται οὖν ἀγνοίᾳ τῶν ἀληθῶν σπουδάζειν αὐτὸν ἐν τοῖς μιμήμασιν. εἰ οὖν πᾶς ποιητὴς σπουδῇ τὰ μιμήματα μέτεισιν, πᾶς ὁ σπουδῇ τὰ μιμήματα μετιὼν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ μιμητής· πᾶς ἄρα ποιητὴς μιμητής ἐστιν, εἰ μηδὲν ἔχει τοῦ μιμεῖσθαι κάλλιον.

1 μετέχονται H (κατέχονται Morus), corr. Us. | οὐκ — μετέχει H (ὑποδοχὴ suppl. Sch.)] ἡ τὶς κλίνη ἡ τούτου τοῦ μιμήματος οὐ μετέχει Morus (ergo οὐκ ἄρα ἣν τούτου μίμημα οὐ μετέχει?) 2 δημ. εἰδώλων ἀπάγουσα τῆς ὅλης ἀληθείας· τὸ γὰρ εἶδος H aperte errans; δημιουργοῦσά τι τρίτον ἀπὸ τῆς ἀλ. ἀλ. δὲ τὸ εἶδος Morus, l. ουργοσ......το.ἀ..τῆσ ἀληθείασ, ἀλη..'. ειδοσ 3 ὡς ante ὂν add. Morus, non extat 4 διὸ καὶ Morus, non l. (καὶ fort. non extat), οὗ ἡ H 5 τὸ m^3?] ὑπὸ m^1 8 an ⟨τὸ⟩ δεικνῦον? 17 παιδείασ, corr. Sch. cl. Pl. 599^a. 602^b 21 ἐν] ἐπὶ Us. (at cf. Pl. 599^b)

καὶ τοῦτό γε οὐδὲν ἄλλο συνάγει ἢ ὅτι τῶν ποιητῶν οὐδείς, καθ' ὅσον ἐστὶν ποιητής, πολι|τικός ἐστιν· οὐδεὶς γὰρ f. 113r. *πολιτικὸς μιμητής ἐστιν, πᾶς δὲ ποιητὴς μιμητής.*

Τρίτον τοίνυν τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου, ὅτι πᾶς ποιητὴς οὔτε ἐπιστήμων ἐστὶν ἐκείνων ἃ μιμεῖται οὔτε ὀρθοδοξαστικός. τρεῖς γάρ εἰσιν τέχναι περὶ ἕκαστον· ἡ χρησομένη τῷ γινομένῳ ὡς ὀργάνῳ, οἷον χαλινῷ ἡ ἱππική· ἡ δημιουργοῦσα, οἷον χαλινοποιική· ἡ μιμουμένη τὸν ὄντα χαλινόν, ὡς ἡ γραφική. καὶ ἣ μὲν ἐπιστήμων τοῦ χαλινοῦ τὸ τέλος εἰδυῖα καὶ τὴν χρείαν (κυριώτατον γὰρ τῶν αἰτίων τὸ τελικόν, ὁ δὲ τὸ κυριώτατον εἰδὼς αἴτιον πάντως ἐπιστήμων, ὁ δὲ χρησόμενος οἶδεν τοῦ ὀργάνου τὸ τελικὸν αἴτιον), ἣ δὲ ὀρθὴν ἔχει δόξαν περὶ χαλινοῦ· μανθάνει γὰρ ὁ χαλινοποιός, ὅτι τοιόνδε δεῖ τὸν χαλινὸν εἶναι, παρὰ τοῦ χρησομένου τῷ χαλινῷ, καὶ τὴν αἰτίαν ἀγνοῶν ποιεῖ τοιόνδε χαλινόν. ἡ δὲ ζωγραφία μιμεῖται τὸ εἶδος τοῦ χαλινοῦ, βλέπουσα τὸ σχῆμα τοῦ δημιουργηθέντος, οὔτε τὴν χρείαν εἰδυῖα, ὡς ἡ χρωμένη, οὔτε τὸν τρόπον τῆς ποιήσεως, ὡς ἡ δημιουργήσασα τὸν χαλινόν. οὔτ' ἄρ' ὁ μιμητὴς ἐπιστήμων ἐστὶν οὔτε ὀρθοδοξαστικὸς ὧν μιμεῖται.

Τέταρτον ἐπὶ τούτοις, ὅτι λώβη τῶν ἀκουόντων ἐστὶν ἡ ποιητική, τὸ μὲν λογιστικὸν τῆς ψυχῆς ἄγχουσα, τὸ δὲ παθητικὸν τρέφουσα. τοῦτο μὲν γάρ ἐστιν φιλήδονον καὶ φιλόλυπον· αὔξει δὲ τὸ μὲν ποιοῦσα φιλόθρηνον ἡ τραγῳδία, τὸ δὲ φιλόγελων ἡ κωμῳδία. καὶ τί δεῖ περὶ τῶν πολλῶν λέγειν; ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιεικῶν καὶ μέσων ἐπιτρίβει τὸ παθητικόν, ἐν ταῖς ἀλλοτρίαις συμφοραῖς συνοικτίζεσθαι καὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ὀνείδεσι συγ|γελᾶν οὐδὲν ἄτοπον ἡγου- f. 113v.

2 usque ad *ἐκείνων* v. 5 l. non omnia, sed Mori et H consensui confido 4 *κεφάλαιον*, corr. Sch. 11 *παντὸσ* 19 *οὐ γὰρ ὁ*, corr. Sch. 20 *ὧν* Sch.] *ὡς* 22 *ἡ* ss. m^3 uv. 27 *ἐν* deleverim 28 *-γελᾶν — κἄπειτα, ποιούν-, ἐθισμόν* solus l. H

μένων, ἀλλ' ὡς ἐν παιδιᾶς μοίρᾳ ταῦτα πραττόντων, κἄπειτα μετὰ σπουδῆς ποιούντων ταῦτα διὰ τὸν ἐθισμόν. εἰ οὖν ἡ ποιητικὴ μιμητικὴ παθῶν ἐστιν, ἡ μιμητικὴ τῶν παθῶν αὔξει τὸ παθητικόν, ἡ αὔξουσα τὸ παθητικὸν εὐνομουμέναις πόλεσιν ἀνεπιτήδειος, δῆλον τὸ συναγόμενον.

Τὸ μὲν δὴ πρῶτον κεφάλαιον εἰς ταῦτα διῄρηται, τὸ δὲ περὶ ψυχῆς εἰς δύο τέμνεται· τὸ μὲν γάρ ἐστιν αὐτοῦ δεικνῦον ἀθάνατον τὴν ψυχήν, τὸ δὲ τὴν ποίαν ψυχὴν ἀθάνατον δεῖ νομίζειν διαστέλλον. τὸ μὲν οὖν πρότερον διὰ τοιῶνδε πρόεισιν λόγων· ἡ ψυχὴ οὐ φθείρεται ὑπὸ τῆς ἰδίας κακίας· τὸ μὴ φθειρόμενον ὑπὸ τῆς ἰδίας κακίας ἀΐδιόν ἐστιν· ἓν γὰρ φθείρει, τὸ κακόν· τὸ οὖν ὑπὸ τοῦ μόνου δυναμένου φθείρειν μὴ φθειρόμενον ἀΐδιον· ἡ ἄρα ψυχὴ ἀΐδιον. καὶ ὥρμηται ὁ λόγος ἀπὸ τῆς αἰτίας τῆς φθαρτικῆς τῶν φθαρτῶν· καὶ ἔστιν οὐχ ἁπλῶς συλλογισμός, ἀλλὰ ἀπόδειξις ἀναιροῦσα τὴν φθορὰν ἀπ' αἰτίας. εἰς δὲ τὴν τοῦ λόγου τούτου διάρθρωσιν πολλὰ διορίζεται· καὶ διαφερόντως ἓν μέν, ὅτι ἑκάστῳ τῶν φθαρτῶν ἔστιν τι κακόν, ἐν ζῴοις, ἐν φυτοῖς, ἐν ἀψύχοις, ὡς ξύλῳ σηπεδών, ἐρυσίβη φυτῷ, ὀφθαλμία ζῴῳ. ἕτερον δέ, ὅτι δεῖ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς λαμβάνειν τὸ φθαρτικόν, οἷον ὅτι ἡ ἀδικία φθείρει, διότι ὁ ἄδικος διδοὺς δίκην σφάττεται· κατὰ συμβεβηκὸς γὰρ οὕτω φθείρει ἡ ἀδικία· εἰ γὰρ καθ' αὐτό, πανταχοῦ ἂν ἐποίει τοῦτο καὶ ἐν πᾶσιν. τρίτον δέ, ὅτι μέγιστον οὐκ ἔστι κακὸν τὸ θανάσιμον (ἀπαλλάττει γὰρ ἑαυτοῦ τὸ ἔχον), ἀλλὰ τὸ μὴ ἀπολλῦον τὸ ἐν ᾧ | f. 114r. ἐστιν· καὶ τοῦτο ἀπ' ἐννοίας ἐκείνης τῆς λεγούσης τὸ μὴ εἶναι ἔλασσον εἶναι κακὸν τοῦ εἶναι κακῶς. ὥστε καὶ καθ' αὐτὸ μεῖζον κακὸν τὸ ψυχῆς ἢ τὸ σώματος, οἷον ἀδικία νόσου· ἡ μὲν γὰρ κακύνει μὴ ἀπολλῦσα, ἡ δὲ κακύνασα διόλλυσι

1 παιδείας H, corr. Sch. 2 ταὐτὰ Sch. 8 ποιὰν, corr. m³? 27 cf. in Alcib. 437, 14. 589, 16 28 κατ' αὐτὸν, corr. Sch.

τὸ ἔχον αὐτήν. τούτων δὲ διορισθέντων ἄραρεν ἡ ἀπόδειξις· ἡ γὰρ ψυχὴ οὐ φθείρεται ὑπὸ τοῦ ἰδίου κακοῦ καθ' αὑτό, τὸ δὲ μὴ φθειρόμενον ὑπὸ τοῦ ἰδίου κακοῦ καθ' αὑτὸ ἀίδιον, ἡ ἄρα ψυχὴ ἀίδιον. καὶ γὰρ εἴ τις λέγοι τοῦ σώματος ἀπολλυμένου φθείρεσθαι τὴν ψυχήν, ἔδει τὸ σῶμα φθειρόμενον ἐμποιεῖν τῇ ψυχῇ τὴν αὐτῆς κακίαν, ἵνα φθαρῇ διὰ τὸ οἰκεῖον κακόν, ἀλλ' οὐχὶ διὰ τὸ ἀλλότριον· εἰ δὲ τοῦτο, ἔδει τοὺς νοσοῦντας ἀδικωτέρους γίνεσθαι καὶ τὴν ἄλλην πᾶσαν κακίαν κακίους· ταῦτα δὲ ἄτοπα· οὐκ ἄρα διὰ τὴν σώματος φθορὰν ἡ ψυχὴ φθείροιτο ἄν. εἰ δέ τις ἀποροίη, πῶς οὖν ἡ ἐμψυχία φθείρεται διὰ τὴν τοῦ σώματος ἐν ᾧ ἐστι διάλυσιν, ἐροῦμεν, ὅτι ἡ τοῦ σώματος διάλυσις τοῦ ζῶντος, ᾗ ζῶν ἐστι, καὶ τῆς ἐμψυχίας ἐστὶν κακόν· ἐπειδήπερ ἐν ὑποκειμένοις ἐστὶν ἡ ἐμψυχία, τὸ δὲ ἐν ὑποκειμένῳ ὂν πᾶν δεῖται τῆς τοῦ ὑποκειμένου φύσεως εἰς τὸ εἶναι· εἰ οὖν τὸ εἶναι κοινὸν ἀμφοῖν, καὶ τὸ μὴ εἶναι κοινόν, καὶ τὸ αἴτιον θατέρῳ τοῦ μὴ εἶναι καθ' αὑτὸ καὶ τῷ λοιπῷ γίνεται αἴτιον τοῦ μὴ εἶναι, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, οὐ κατὰ συμβεβηκός. εἰ δέ τις ἐπ' αὐτὸ τὸ ἄλογον μεταβάς, ὅπερ ὁ Τίμαιος λέγει θνητὸν εἶδος ζωῆς [p. 69c] σαφῶς, ἀποροῖ, πῶς οὐχὶ κἀκεῖνο ἀθάνατον, ὅπερ οὐ φθείρεται ὑπὸ ἀδικίας καὶ δειλίας καὶ ἀκολασίας, μεγίστων | ὄντων κακῶν, εἴπερ μὴ θανάσιμα (τὸ γὰρ ὑπὸ τῶν μεγίστων f. 114 v. μὴ φθειρόμενον οὐδ' ὑπὸ τῶν ἐλασσόνων ⟦ἂν⟧ φθαρήσοιτ' ἄν· ταῦτα δὲ πιστὰ διὰ τὸ τεθὲν τὸ λέγον τὸ μὴ θανάσιμον κακὸν τοῦ θανασίμου μεῖζον), ἐροῦμεν, ὅτι ταῦτα μέγιστα μέν ἐστι κακῶν, ἀλλὰ τῶν λογικῶν, τῶν δὲ ἀλόγων τρόπον τινὰ καὶ κατὰ φύσιν ἐστί. θηριώδη γὰρ τὰ ἄλογα μόρια, τοῖς δὲ τοιούτοις κατὰ φύσιν τὸ ἀλόγως ἐνεργεῖν,

10 τὴν ⟨τοῦ⟩ Sch. 11 de οὖν cf ad I 202, 10 24 ἂν extat, sed om. Morus, ergo expunctum? | φθαρήσοιτ' ἄν Sch.] φθαρήσαιταν 25 ταῦτα] τὰ | τὸ τεθὲν Morus] ...νει H, non l. 27 τῷ λογικῷ, τῷ δὲ ἀλόγῳ Sch.

λόγῳ δὲ παρὰ φύσιν (ὡς φύσει κυσὶν τὸ ὑλακτεῖν καὶ ὄνοις τὸ γαστριμαργεῖν)· εἰ δὲ τῷ ἀλόγῳ μὴ μέγιστα ταῦτα κακά, θαυμαστὸν οὐδὲν κἀκεῖνο φθείρεσθαι μετὰ τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ἐν ᾧ ἔστι, καθάπερ τὴν ἐμψυχίαν· ὃ δὴ γίνεται τότε μόνον, ὅταν ἡ λογικὴ χωρισθῇ πάντῃ τῆς πρὸς αὐτὸ συζωΐας. εἰ δέ τις ἐπιζητεῖ, πῶς δὲ ὅλως οὐ φθείρει τὴν ψυχὴν ἡ αὐτῆς πονηρία, εἴπερ ὁρισμός ἐστιν τοῦ κακοῦ τὸ φθαρτικὸν οὗ ἐστιν κακόν, ἐροῦμεν ὅτι καὶ ἡ ἀδικία φθείρει καὶ ἡ ἀκολασία, ἀλλὰ τὰς ἐνεργείας τῆς λογικῆς ψυχῆς τὰς νοερὰς καὶ διανοητικὰς καὶ τὰς ὀρθὰς δόξας, ὥσπερ αὔξει τὰς τῶν ἀλόγων. διὸ καὶ ἐλέγομεν ἐκείναις εἶναι κατὰ φύσιν· ἐναντίως γὰρ ἔχετον ἥ τε λογικὴ ψυχὴ καὶ ⟨ἡ⟩ ἄλογος, καὶ τὸ τῇ ἑτέρᾳ κατὰ φύσιν τὴν λοιπὴν διατίθησιν παρὰ φύσιν. διὸ καὶ ὁ παντελὴς χωρισμὸς ἀπὸ τοῦ ἀλόγου τῆς λογικῆς ἀποσβέννυσιν τὴν ἐκείνου ζωήν. φθείρει δ' οὖν τι τῶν τῆς λογικῆς τὸ ἐν αὐτῇ κακόν, καὶ οὕτω πᾶν κακὸν φθαρτικὸν οὗ ἐστι κακόν, καὶ μέχρι τοσούτου φθαρτικὸν μέχρις ὅσου κακόν.

Τὸ μὲν οὖν πρότερον κεφάλαιον οὑτωσὶ διέθηκεν ὁ πα-
f. 115r. *ρὼν λόγος· ἐκ δὲ τούτου συνήγαγεν οἷον | πόρισμα τοιοῦτον, τὰς ψυχὰς μήτε πλείους γενέσθαι μήτε ἐλάσσους. εἴτε γὰρ ἐλάσσους γίνοιντο, φθαρήσεταί τις· δέδεικται δὲ ἄφθαρτος οὖσα· εἴτε πλείους γίνοιντο, ἐκ τῶν θνητῶν ἔσονται· τοῦτο δὲ ἀδύνατον, ἵνα μὴ πάντα γένηται ἀθάνατα. πᾶν δὲ τὸ γιγνόμενον ἔκ τινος γίνεται· εἰ οὖν ἐκ τοῦ θνητοῦ τις γίγνοιτο ψυχή, γενομένη δὲ ἀθάνατος εἴη, τὸ θνητὸν ἀθάνατον ἔσται ⟦ἡ⟧ ψυχὴ γεγονός· ἀεὶ γὰρ γινομένων τῶν ψυχῶν δαπανηθήσεται πᾶν τὸ θνητὸν εἰς τὴν τούτων ἀθανάτων οὐσῶν γένεσιν, μὴ ἀνταποδιδομένων εἰς τὴν ἐκείνου γένεσιν. λάβοις δ' ἂν ἐκ τούτων καὶ ὅτι κατ' αὐτὸν*

6 *πῶς δὴ* Us. 12 add. Sch. 26 *ψυχῆς*, corr. Sch. | *εἴη* Sch.] *ἧι* 27 *ἔσται* Us.] *ἐστὶν* | *ἡ* ss., del. Sch. 29 *ἐκείνων*, corr. Sch. 30 *καθ' αὑτὸν* Sch.

*πεπέρασται τῶν ψυχῶν ὁ ἀριθμός, εἴπερ οὔτε πλείους γινό-
μεναι οὔτε ἐλάσσους διὰ τὴν ἀθανασίαν ἔχουσι τὸν ὅρον,
ἀλλ' οὐ* ⟦*διὰ*⟧ *τὴν ἀπειρίαν.*

β̄ *Τὸ δὲ δὴ δεύτερον ἀναγκαῖον ὑπέλαβεν διὰ τὴν ἄλογον
ψυχήν. ἐπειδὴ γὰρ ψυχὴν καλοῦμεν τὴν πᾶσαν, ἀναγκαῖον
ἦν διορίσαι ποίαν εἶναί φησιν τὴν ἀΐδιον. τοῦτο οὖν ποιῶν
τὴν λογικὴν μόνην διορίζεται τοιαύτην εἶναι (δηλοῖ δὲ λέγων*
[p. 611e], *ὅτι τὴν ἀθανασίαν ἴδοις ἂν εἰς τὴν φιλοσοφίαν
αὐτῆς βλέπων, καὶ οἵων ἐφάπτεται καὶ οἷς ἐστιν συγγενής),
ἀλλ' οὐχὶ τὴν πᾶσαν μετὰ τῶν παθῶν.* ⟨*διὰ*⟩ *ταῦτα γὰρ
σαφῶς τὴν θείαν ψυχὴν ἀφελὼν ἀπὸ τῆς παθητικῆς ἐν
τῷ ἀθανάτῳ τίθησιν, ἅμα καὶ τὸν ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος τῆς
πρὸς τὸ θεῖον λόγον δυνάμει παραδιδούς.*

*Τούτῳ δὲ πάλιν τῷ κεφαλαίῳ συνῆψεν ὄντι ἀναγκαίῳ
τὸν περὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπαρχόντων ζῶσι τοῖς δικαίοις
λόγον ἀντιστρόφως | οἷς οἱ περὶ Γλαύκωνα κατέτειναν* f. 115 v.
*ὑπὲρ τοῦ ἀδίκου λόγοις. ὥστε τρόπον τινὰ καὶ τοῦτο τὸ
μέσον κεφάλαιον εἶναι τετραμερές· ἑκατέρῳ γὰρ τοῖν δυοῖν
συνήρτηταί τι συνεισαγόμενον τῷ προηγουμένῳ.*

Τρίτον δὲ ἦν τοῦ βιβλίου μέρος ὁ μῦθος· διῄρηται δὲ
⟨ᾱ⟩ *καὶ οὗτος εἰς τέτταρα κεφάλαια. καὶ τὸ μὲν πρῶτόν ἐστιν
περὶ τῶν διαφόρων ἐν Ἅιδου λήξεων τῶν χωριζομένων
ψυχῶν, ἐν ᾧ καὶ περὶ τοῦ δικαστικοῦ τόπου λέγεται καὶ
περὶ αὐτῶν τῶν δικαστῶν καὶ περὶ τῆς ὑπὸ γῆς πορείας·*
β̄ *τὸ δὲ δεύτερον περὶ τῆς τοῦ κόσμου τάξεως, ἐν ᾧ λέγεται,
τίς τε ἡ τοῦ οὐρανοῦ κατασκευή, καὶ τίνες αἱ προϊστάμεναι
τῆς τάξεως αὐτοῦ θεῖαι μονάδες, καὶ τίνες αἱ προσεχῶς
αὐτὸν κινοῦσαι, καὶ τίνες αἱ ἐκείνων ὀπαδοὶ καὶ δια-*
γ̄ *πόρθμιοι δυνάμεις· τὸ δὲ τρίτον περὶ κλήρων καὶ βίων*

9 *ὧν ἅπτεται καὶ οἵων ἐφίεται ὁμιλιῶν, ὡς ξυγγενὴς οὖσα τῷ τε θείῳ καὶ ἀθανάτῳ καὶ τῷ ἀεὶ ὄντι* Plat. 10 *ταύτῃ* Sch. 15 *μισθῶν τῶν* Sch.] *μισθωτῶν* 23 *τρόπου*, corr. Sch. 24 *πορίας* m[1], corr. m[3] 27 *αὐτῶν*, corr. H

καὶ αἱρέσεων ψυχικῶν, ⟨ἐν ᾧ⟩ λέγεται, πῶς αἱροῦνται, τίς ὁ δαίμων, τίς ἡ ψυχή, τίς ἡ τάξις ἡ τῶν συγκλήρων, τίνες αἱ μετατάξεις αἱ ἀπὸ ἀλόγων εἰς λογικὰ ζῷα, αἱ ἀπὸ λογικῶν εἰς ἄλογα, αἱ ἀπὸ λογικῶν εἰς λογικά, αἱ ἀπὸ ἀλόγων εἰς ἄλογα· τὸ δὲ τέταρτον καὶ τελευταῖον, πῶς δ̄ *αἱ ψυχαὶ κατίασιν εἰς τὰ σώματα· καὶ λέγεται καὶ ἐν τούτῳ, τίς ὁ τῆς Λήθης ποταμός, τί τὸ πεδίον τῆς Λήθης, τίνες αἱ φοραὶ τῶν ψυχῶν αἱ τοῖς διάττουσιν ὅμοιαι, πῶς εἰσδύονται εἰς τὰ σώματα, τίς ἡ βροντή, τίς ὁ σεισμός, ἃ δὴ παρακολουθεῖν φησιν ταῖς πτώσεσιν τῶν ψυχῶν. Ταῦτα δὴ ἀναγκαῖα πάντα πρὸς τὸ δεῖξαι τὴν δικαιοσύνην μεγάλα* f. 116r. *προξενοῦσαν ἀγαθὰ | καὶ ἐν ταῖς λήξεσιν καὶ ἐν ταῖς δευτέραις καθόδοις εἰς τὴν γένεσιν. ὁ μὲν οὖν δικαστικὸς τόπος ἐστὶν μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ, οὐ διότι μόνος ἐκεῖνος ἔχει δικαστάς, ἀλλ' ὅτι πανταχοῦ προσήκει τοῖς δικασταῖς τὰ μέσα, τῷ νόμῳ ἐπανισοῦσι τὰ πρῶτα καὶ τὰ ἔσχατα ἀλλήλοις· ὡς ἡ μὲν πεμπάς, οὖσα μέση τῆς ἐννεάδος καὶ μονάδος, ἱερὰ λέγεται τῆς δίκης. τὰ δὲ χάσματα τὰ διπλᾶ τὰ εἰς οὐρανὸν τείνοντα ἀπὸ τοῦδε τοῦ τόπου καὶ εἰς γῆν ἀναγωγά τε καὶ καταγωγὰ διπλᾶς ἐπ' ἄμφω τάξεις παρίστησιν, οὐρανίας καὶ χθονίας, τῇ μὲν ἀναγωγοὺς εἰς οὐρανὸν ⟦ἂν⟧ ἀπὸ γενέσεως καὶ προϊσταμένας ἑτέρας γενέσεως, τῇ δὲ κολαστικὰς καὶ ὑπὸ γῆς συνωθούσας τὰς ἀξίας τῆς τίσεως, τὰς δὲ χωριζούσας ἀπ' ἐκείνων τῶν τόπων καὶ εἰς γένεσιν περιαγούσας. τὰ δὲ δὴ σημεῖα τὰ περιαπτόμενα ταῖς δικασθείσαις ψυχαῖς τὰ μὲν ὄπισθεν τὴν γενεσιουργὸν ἐνδείκνυται ζωήν, τὰ δὲ ἔμπροσθεν τὴν νοεράν· διότι καὶ ἡ μὲν νόησις εἰς τὰ πρὸ αὐτῆς βλέπει, ἡ δὲ φύσις εἰς τὰ μετ' αὐτὴν ῥέπει καὶ χαίρει τοῖς ὀπισθίοις. ὁ δὲ δὴ λει-*

1 add. Sch. 8 *διάττουσιν* 10 *παρακολουθεῖ*, corr. H 12 *ἐν ταῖς δευτέραις* et *διότι* et *νόμῳ* solus l. H 14 *οὐ*] *ου* ss. | *διότι* H, spatium 3 litt. (*οὐχ ὅτι*?) 17 an del. *μὲν*? 21 *ἂν*] *ἄνω* Sch. 29 *μετὰ ταύτην*, corr. Us. cf. de or. ch. 29

μῶν αὐτὴν ἐνδείκνυται τὴν ἀκρότητα τῆς γενέσεως, εἰς ἣν αἱ ψυχαὶ συρρέουσιν ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τῆς αἱρέσεως ἕνεκα τῶν γενέσεων. ἡ δὲ χιλιέτης ὑπὸ γῆς πορεία τὴν χθονίαν περίοδον· κύβος γὰρ ἡ χιλιὰς ἀπὸ δεκάδος καὶ διὰ τοῦτο σύνθημα χθονίας ζωῆς· τὸ δὲ μυκώμενον στόμιον τάξεως δαιμονίας διοριστικῆς τῶν τε κολαστικῶν καὶ τῶν γενεσιουργῶν περιόδων, εἰς τὴν τῆς | σελήνης σειρὰν f. 118v. ἀνηρτημένης, ἧς καὶ ὁ μυκηθμὸς ἱερός. τὸ δὲ δὴ φῶς τὸ διῆκον δι' ὅλης τῆς οὐρανοῦ περιφορᾶς αὐτὸν δηλοῖ τὸν τόπον, εἰς ὃν ἐνήδρασται ὁ οὐρανός, ὄχημα πρῶτον ὂν τῆς οὐρανίας ζωῆς. ὁ δὲ εἷς σφόνδυλος καὶ οἱ ἑπτὰ τὴν ἀπλανῆ καὶ τὰς ἑπτὰ σημαίνουσιν σφαίρας, τὰ δὲ ἄγκιστρα τοὺς πόλους, καὶ τὸν ἄξονα ἡ ἠλακάτη· διὸ καὶ ταῦτα μὲν ἐξ ἀδάμαντος ὡς ἄτρεπτα καὶ ἀδιαίρετα, οἱ δὲ σφόνδυλοι καὶ ἐξ ἄλλων γενῶν διὰ τὴν ἐκ τῶν στοιχείων σύστασιν. ἡ δὲ αὖ Ἀνάγκη παρίστησι τὴν μίαν θεότητα τὴν προεστῶσαν τῆς εἱμαρμένης καὶ τὴν τάξιν τῶν οὐρανίων κυβερνῶσαν, αὐτὴν δηλοῦσα τὴν παρὰ τοῖς θεολόγοις Θέμιν· αἱ δὲ Μοῖραι τὰς κατανειμαμένας τὴν πρόνοιαν τῆς μητρὸς Θέμιδος, καὶ ἡ μὲν Κλωθὼ τὴν ἀπλανῆ λαχοῦσα σφαῖραν, ἡ δὲ Ἄτροπος τὴν πλανωμένην, ἡ δὲ Λάχεσις τὸν ὅλον οὐρανόν. ὁ δὲ προφήτης καὶ πᾶσα ἡ κατ' αὐτὸν σειρὰ τάξιν ἀγγελικὴν ἐμφαίνει μέσην τῆς τε Μοιραίας θεότητος καὶ τῆς δαιμονίας προνοίας, τῶν ψυχικῶν βίων προστάτιν. ὁ δὲ εἰληχὼς δαίμων ἐστὶν ὁ τῶν γενεσιουργῶν βίων ἔφορος, κυβερνῶν πᾶσαν ἡμῶν τὴν ἐν τῇ γενέσει πολιτείαν. οἱ δὲ αὖ κλῆροι σημαίνουσι τὴν κοσμικὴν τάξιν τὴν ἀφορίζουσαν ταῖς ψυχαῖς τοὺς ὀφειλομένους ἑκάστῃ κατὰ τὴν ἀξίαν βίους, ἧς ἡ τὸν ὅλον οὐρανὸν διατάττουσα Λάχεσίς ἐστιν ἡγεμών· οἱ δὲ βίοι τὰ εἴδη τῶν γενεσιουργῶν ζῴων τῶν ἐκ τοῦ παντὸς

3 πορία m[1], corr. m[3] 8 μυκηθμὸς Morus] μῦθος ἐστὶν H (l. μυ-) cf. infra f. 125r 10 post ὂν duae litt. aut ras. (ὄντα Morus) 18 cf. infra f. 139v 28 ἧς Sch.] ἣν (η ex ι)

ἀπονεμομένων ταῖς κατιούσαις ψυχαῖς, πλειόνων ἢ ἐλασσόνων· αἱ δὲ αἱρέσεις | f. 117r. προβολὰς λόγων κατὰ τὴν αὐτενέργητον τῶν ψυχῶν δύναμιν ἐναρμοζομένων τῇ τάξει τοῦ παντός· αἱ δὲ εἰς διάφορα ζῷα μετατάξεις ἀμείνω καὶ χείρω τῆς ζωῆς ποικιλίας διεξόδους κατὰ τὰς διαφόρους δυνάμεις λογικὰς ἢ ἀλόγους, τῶν ὁμοίων ἀεὶ πρὸς τὰ ὅμοια φερομένων κατὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ δίκην. τὸ δὲ τῆς Λήθης πεδίον πᾶσαν δηλοῖ τὴν γένεσιν, ἐν ᾗ καὶ δαίμονές εἰσι γενεσιουργοὶ καὶ ἡ ἄλογος ζωὴ συνδεῖται ταῖς ψυχαῖς· ὁ δὲ τῆς Λήθης ποταμὸς πᾶσαν τὴν ῥύσιν τῶν ἐνύλων καὶ τὸ ῥόθιον κύτος ἡμῶν, †ἀεὶ λήθης ἀναπιμπλὰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀεὶ ἑστώτων λόγων· ἡ δὲ βροντὴ καὶ ὁ σεισμὸς τὰς Διὸς ἅμα καὶ Ποσειδῶνος ἄνωθέν τε καὶ κάτωθεν περὶ τὴν γένεσιν δημιουργίας· ἡ δὲ ἐν νυκτὶ πτῶσις τὴν εἰς τὸ σκοτῶδες καὶ ἀφεγγὲς περιάγουσαν κατάταξιν· αἱ δὲ τοῖς διᾴττουσιν ἐοικυῖαι φοραὶ τὰς τῶν ὀχημάτων τῶν ψυχικῶν γενεσιουργοὺς φοράς, ἃ καὶ διὰ τοῦτο ἀφωμοίωται διᾴττουσιν ὡς ὁμοιότητά τινα φερόμενα πρὸς τὰ τῶν ἄστρων ὀχήματα. καὶ τέλος ⟨ὁ⟩ ὕπνος αὐτὴν ἐνδείκνυται τὴν πάρεσιν καὶ τὴν ἀργίαν τῆς νοερᾶς τῶν ψυχῶν ζωῆς ἀπ' ἐναντίας ἔχουσαν πρὸς τὴν ἄγρυπνον τοῦ νοῦ θεωρίαν. Τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν ἐν τῷ μύθῳ σπέρματα νοημάτων ἀναγεγράφθω προκείμενα τοῖς ἐξεργάζεσθαι βουλομένοις τε καὶ δυναμένοις ἀνελίττειν.

3 malim *ἐναρμοζομένην*   11 cf. de or. chald. 48 | *σημαίνει* Us.   15 *κατάταξιν* (fuit *κατὰ τάξιν*, sed acc. eras.)] *κάτω τάξιν* Us. cf. f. 191v | *διάττουσιν* (idem v. 17)   17 *φοράς*] *σποράσ*   20 *ἀπεναντίασ* (*ἀπεναντίως* Sch.)   23 *τι* H

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΜΥΘΟΝ. f. 117 v.

Τὸν ἐν Πολιτείᾳ τοῦ Ἠρὸς μῦθον, ὦ φίλε Μαρῖνε, τρίτον ἤδη τοῦτον, ὃν Ἀρμενίου μὲν εἶναί φησιν ὁ Σωκράτης, Πάμφυλον δὲ τὸ γένος, ἐξηγεῖσθαι προθέμενος πρῶτον ἡγοῦμαι χρῆναι τόν τε σκοπὸν διελθεῖν τοῦ παντὸς λόγου καὶ τὴν ἐν βραχυτάτοις κεφαλαίοις τομήν, ἔπειθ᾽ ὅσα προσφέρουσιν αὐτῷ τινες ἐγκλήματα καὶ τὴν ὑπὲρ ἑκάστων ἀπολογίαν, ἣν οἰόμεθα τῷ τε Πλάτωνι καὶ τοῖς πράγμασιν, ὧν προηγουμένην δεῖ ποιεῖσθαι τὴν θεωρίαν, εἶναι συμβαίνουσαν· καὶ μάλισθ᾽ ὅτι πολλοὶ τῆς περὶ αὐτὸν ἐφήψαντο κατανοήσεως καὶ τῶν Πλατωνικῶν οἱ κορυφαῖοι, Νουμήνιος, Ἀλβῖνος, Γάιος, Μάξιμος ὁ Νικαεύς, Ἁρποκρατίων, Εὐκλείδης, καὶ ἐπὶ πᾶσιν Πορφύριος, ὃν ἐγὼ πάντων μάλιστα τῶν ἐν τῷ μύθῳ κεκρυμμένων γενέσθαι φημὶ τέλεον ἐξηγητήν. τὸ γὰρ ἐφ᾽ ἑκάστου τά τε τῇ Πλατωνικῇ μούσῃ σύμφωνα καὶ τοῖς ἀνελέγκτοις τῆς ἐπιστήμης λόγοις ἀνευρεῖν μέγας εἶναί μοι φαίνεται καὶ οὐχ ὁ τυχὼν ἀγών· καὶ εἴ τι καὶ αὐτοὶ συνεξευπορῆσαι δυναίμεθα τοιούτοις οὖσι καὶ τοσούτοις τοῖς ἔμπροσθεν, ἔτι μείζονος ἐμοὶ δοκεῖ δεῖσθαι καὶ θεῶν ὄντως ἡγεμόνων δεομένης περιωπῆς. Ἀρχώμεθα δ᾽ οὖν ἐντεῦθεν, ὅθεν καὶ προσήκειν ἡγούμεθα τὸν περὶ τῶν τοιῶνδε λόγων πραγματευόμενον, καὶ λέγωμεν

1 inscr. im. sup. 2 cf. f. 187r 6 ὅσα Sch.] ὃσ᾽ ἂν 10 deesse fere *δεῖ δὲ ἀκριβείας πλείστης τῷ ἐξηγεῖσθαι μέλλοντι τὸν μῦθον διά τε ἄλλα* putat Us. 13 cf. Porph. ap. Stob. II cap. 8, 39—42 15 *ἐφ᾽* Sch.] *ἀφ᾽* 16 *τοῖς*] *τοισ* (*τόν* ss.) ss. m[1], exp. m[2] | *ἀνελεγκτοισ τ. ἐ. λόγοισ* im. m[2]

τίς ἡ τοῦδε τοῦ μύθου πρόθεσις, ἣν προστησάμενος ὁ Σωκράτης πάντα συνείρει πρὸς αὐτήν, καὶ δι' ἣν αἰτίαν μόνον τὸν μῦθον τοῦτον εἰς μερικὴν ἀνέπεμψεν ἱστορίαν καί τινα ψυχὴν ἐκ τῆς ὑπερορίας, ἄγγελον τῶν ἐν Ἅιδου
f. 118r. καὶ τῶν ἔξω σώματος παθημάτων ὧν ὑπομέ|νουσιν αἱ ψυχαὶ ποικίλων γενομένην, ψυχὴν τὰ ψυχῶν ἱστορήσασαν, ἔπειτα τοῖς ζῶσιν ἔτι τὸν τῇδε βίον ἀπαγγείλασαν ὑποστησάμενος.

Τίς ἡ πρόθεσις τοῦ μύθου παντός.

Τὴν μὲν οὖν πρόθεσιν οὐ πολλοῦ δεήσεσθαι λόγου νομίζω τὴν πρώτην ἡμῖν, σαφῶς καὶ αὐτοῦ τοῦ Σωκράτους εἰς τὴν σύμπασαν τῆς δικαιοσύνης θεωρίαν αὐτὴν ἀναπέμποντος, καὶ οὓς καρποῦται μισθοὺς παρὰ τῶν κρειττόνων ὁ τὴν ἐν αὐτῷ πολιτείαν κατακοσμήσας διὰ τῆς ἀρετῆς συμπάσης καὶ τῆς δικαιοσύνης διαφερόντως, ὥσπερ δὴ καὶ τὰς ἐναντίας τοῖς καρποῖς τούτοις τιμωρίας, ὅσας ὑπομένειν ἀνάγκη τὸν τὴν ἐναντίαν ἕξιν τὴν ἄδικον ἐν τῇ ψυχῇ κεκτημένον. Ἀλλὰ πρὸς μὲν τοῦτον τὸν σκοπὸν βραχύτατα τῶν ἐν τῷ μύθῳ πάντως ἂν ἐξήρκεσεν, ὅσα κατατείνει περὶ τῶν ἐν Ἅιδου λήξεων περί τε τὸ στόμιον τὸ μυκώμενον καὶ τὰ τραγικὰ περὶ τὸν Ἀρδιαῖον δράματα διατρίβων καὶ τὰς ἐπικαρπίας τῶν ὁσίως βεβιωκότων· τί δὲ ἡμῖν αἱ περιφοραὶ τῷ μύθῳ βούλονται τῶν οὐρανίων καὶ ἡ τῆς Ἀνάγκης βασιλεία καὶ αἱ τρεῖς Μοῖραι καὶ οἱ κλῆροι καὶ οἱ βίοι καὶ αἱ τῶν καθόδων τῶν ψυχικῶν παντοδαπαὶ διαφορότητες ἀλόγων λογικῶν, ἄμικτοι μεμιγμέναι; πάντα γὰρ ταῦτα μίαν ἁρμονίαν ἐκπληροῦν δεῖ τῆς μυθολογίας ἢ μάτην αὐτὰ προσερραψῳδῆσθαι τῷ Σωκράτει, τοῦτο δὴ τὸ

4 ἄγγελλον (αγγ ir. m²) 6 an γενομένων? 14 αὐτῷ Us.] αὐτῶι cf. Pl. X 608b 15 διαφερόντως] ἀναφέροντος Us. διδάσκοντος vel διασαφοῦντος Sch. 21 ἀρδιαιον et ita semper 28 an αὐτῇ? | δὴ τὸ Us.] τὸ δὴ (τὸ ss.)

πάντων ὡς εἰπεῖν ἀτοπώτατον. Μήποτ' οὖν ἐπειδὴ τῆς δικαιοσύνης ἕνεκα τὸν περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας ἡμῖν ἐν τῇδε τῇ πραγμα|τείᾳ συμπάσῃ λόγον διεπεράνατο, καὶ ἔτι f. 118 v. ταύτης ἕνεκα καὶ τὰς παντοίας πολιτείας διηρευνήσατο τῶν ἐν γενέσει ψυχῶν, ἀντίστροφα καὶ περὶ τῶν ἐκτὸς τοῦ σώματος ἐν τῷδε τῷ μύθῳ διελθεῖν προθέμενος οὐ τοὺς μισθοὺς μόνον τοὺς ἐν ταῖς λήξεσιν ἡμᾶς ἀνεδίδαξεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν οὐρανῷ πᾶσαν πολιτείαν παράδειγμα τῆς ἀρίστης οὖσαν, ὡς καὶ τοῦτο προείρηκεν ὁ Σωκράτης [IX p. 592^b] ἐν οὐρανῷ λέγων αὐτὴν εἶναι, κἂν ἐν ἀνθρώποις ἀνυπόστατος ᾖ, καὶ τὰς ἐν τῷ ὑπὸ σελήνην τόπῳ τῶν ψυχῶν φορὰς καὶ αἱρέσεις καὶ ἐπαλλάξεις τῶν βίων, ἀφ' ὧν καὶ αἱ μετὰ σωμάτων πολιτεῖαι ποικίλαι φύονται διῃρημέναι τοῖς ἀλόγοις εἴδεσιν τῆς ζωῆς. ὥστ' εἶναι τὸν πάντα σκοπὸν ἀπὸ τῶν περὶ δικαιοσύνης ὁρμηθέντα λόγων κἀνταῦθα περὶ πάσης τῆς κοσμικῆς πολιτείας, ἣν ἐν μύθου σχήματι Πλάτων ἐκφαίνει τῶν τε οὐρανίων καὶ τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὴν τάξιν. Καὶ πανταχοῦ μὲν ὁ τῆς δικαιοσύνης πρὸς τὴν ἀδικίαν λόγος γίνεται καταφανής, μειζόνως δὲ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ πολιτείας· ἐν ᾗ θεοὶ μέν εἰσι φύλακες ὡς ἀληθῶς καὶ ἄρχοντες τῶν κοσμικῶν νόμων, οὓς ἥ τε Ἀνάγκη καὶ αἱ ταύτης παῖδες εἰς τὸ πᾶν διαθεσμοθετοῦσιν· δαίμονες δὲ οἱ ἐπιτεταγμένοι ταῖς ψυχαῖς καὶ οἱ προφῆται τῶν μοιραίων κανόνων τὴν ἐπικούρων εἰλήχασι τάξιν, οἳ μὲν πρὸ τῆς γενέσεως ἀφορίζοντες τὰ μέτρα τῶν κλήρων αὐταῖς, οἳ δὲ τοὺς γενεσιουργοὺς βίους κυβερνῶντες· ψυχαὶ δὲ ἐφήμεροι, φησὶν ὁ προφήτης [p. 617^d], εἰς τὸ θητῶν συντελοῦσαι γένος | ἀνάλογον τοῖς θησὶν ὑπηρετοῦσι ταῖς ἐσχάταις τῶν f. 17 r.

3 διεπεραίνατο uv. 4 τὰς] τὰ cum Maio perperam Sch. commate post ἀντίστροφα posito 13 an παντοίοις? 16 πλάττων Rad. 17 exciditne post ἐκφαίνει δηλῶν vel sim.? 27 θητῶν] θνητὸν (θητικὸν Sch.) 28 ὑπηρετοῦσι] ὑπηρετοῦσαι H (non legi)

κρειττόνων προνοίαις, [ἃς] καὶ οἱ θεοί φασιν τὴν γένεσιν ἐπιστρεφομένας θητεύειν, ἀλλ' ἀδαμάστῳ τῷ αὐχένι θητευούσας ἀνάγεσθαι πάλιν ἐντεῦθεν καταλιπούσας τὴν γένεσιν, παραδείγματα γιγνομένας τῶν ἐκ τοῦ θητικοῦ γένους εἰς τοὺς ἐπικούρους ἀναπεμπομένων καὶ τοὺς ἄρχοντας, ὅταν ὑπόχρυσοι γένωνται τὴν φύσιν· ὥσπερ ἔμπαλιν ἄνωθεν εἰς τὸν τῶν θητῶν χωροῦσι κλῆρον αἱ τὸν ὅλον κόσμον συνδιοικοῦσαι ψυχαὶ τοῖς θεοῖς, ἡνίκ' ἂν ὦσιν ἐπτερωμέναι, τὴν ἑαυτῶν [[ἢ]] ἀδρανῆ ποιήσασαι ζωὴν καὶ τὸν τόνον ἐκλύσασαι τῆς μετεωροπορίας. Ταῦτα δ' οὖν πάντα σαφῶς οἶμαι παρίστησιν ὑπὸ τοῦδε τοῦ μύθου λεγόμενα τὸ παράδειγμα τῆς Σωκρατικῆς πολιτείας ἐν τῷ κόσμῳ, δεικνύντα τοὺς φύλακας, τοὺς ἐπικούρους, τοὺς θῆτας τοὺς θεούς, τοὺς δαίμονας, τὰς ψυχάς· καὶ οὐ μόνον τοὺς τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀδικίας ἀναδιδάσκει μισθοὺς οἵτινές εἰσιν ἀπελθούσαις ἐνθένδε ταῖς ψυχαῖς, ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας ὅλης τὸ εἶδος ἐν τῷ παντὶ προϋπάρχον ἀποφαίνει καὶ τοῖς ἐν τῷ παντὶ γένεσιν πρώτοις μέσοις τελευταίοις· ἵνα μὴ μόνον πολιτικῶς ὁμοῦ τῇ δικαιοσύνῃ καὶ ὁ περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας συνεξετάζηται λόγος καὶ διὰ ταύτης ἐκείνη γίγνηται καταφανής, ἀλλὰ καὶ τὸν θεωρητικώτερον τρόπον καὶ μυθικῶς, μᾶλλον δὲ μυστικῶς, εἰς τὸ πᾶν ἡμῶν ἀνατεινομένων f. 17v. *τὰ αὐτὰ μειζόνως ἀνα|φαίνηται· τῆς μὲν προνοίας κἀνταῦθα τὴν δικαιοσύνην διοριζούσης ἀπὸ τῆς ἀδικίας διὰ τῆς τῶν ὀφειλομένων καθ' ἑκατέραν ἀποδόσεως καὶ τῶν δικαστῶν μέτρα τὰ προσήκοντα νεμόντων ἀμφοῖν οὐράνια καὶ χθόνια, τὰ μὲν εὐπαθείας τὰ δὲ πληπαθείας, τῆς δὲ ὅλης τοῦ κόσμου πολιτείας σαφεστέραν καὶ τὴν τῶν δικαστῶν ἡμῖν ποιούσης ἐνέργειαν· διὰ γὰρ ἐκείνην καὶ οὗτοι τὸν ὅρον ἀκλινῆ τῆς προνοίας ἐν ταῖς ἑαυτῶν προΐστανται κρί-*

1 l. *κρειττόνων* .11. *καί*, in spatio *προνοίαις σχολῇ* Morus (possis igitur *ἃς δὴ*) | cf. de or. chald. 48   6 cf. Pl. III 415c   8 cf. Phaedr. 246c   9 *ἢ* del. Sch.

σεσιν, ἑπόμενοι τοῖς τε οὐρανίοις ἡγεμόσιν καὶ ταῖς ἐφεστώσαις τῷ οὐρανῷ πάσαις ἀρχαῖς, ἃς ἀποδρᾶναι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πάντων οὐδενὶ δυνατόν. Καὶ εἴπερ ὄντως ἐθέλοις ἰδεῖν τὸ πλέγμα τῆς μιᾶς τοῦ παντὸς τοῦδε πολιτείας καὶ τῶν νόμων τῶν ἐν αὐτῇ καὶ τῶν ἀρχόντων, ἴδε πρῶτον
ᾱ *μέν, ὡς ἔφαμεν, τὰς ὑπερκοσμίους τῆς τάξεως αἰτίας πάσης τήν τε μονάδα καὶ τὴν τριάδα· τὰς Μοίρας λέγω καὶ τὴν*
β̄ *Ἀνάγκην, ἀφ' ὧν οἱ νόμοι πάντες οἱ κοσμικοί. Δεύτερον δὲ τὰς τὴν ἁρμονίαν συνεχούσας τοῦ παντὸς Σειρῆνας, ἵνα κἀνταῦθα διὰ μουσικῆς ἡ πολιτεία συνεστῶσα φαίνηται καὶ ταύτης ἀεὶ μενούσης μένῃ καὶ ἡ τάξις· ἧς μὴ μενούσης ἐλύετο τῆς πολιτείας τὸ εἶδος, ὡς αἱ Μοῦσαι λέγουσιν*
γ̄ [VIII p. 546d]. *Τρίτον δὲ αὐτοὺς τοὺς θεοὺς τοὺς οὐρανίους, φύλακας ὡς ἀληθῶς ὄντας ἐγκοσμίους τῶν παντοίων*
δ̄ *ἐν τῷ κόσμῳ νόμων ὁλικῶν τε καὶ μερικῶν. Τέταρτον δὲ τοὺς ἐπὶ ταῖς ψυχαῖς τεταγμένους ἄρχοντας εἴτε ἀγγέλους εἴτε δαίμονας τῶν βίων ἡγεμό|νας, τὴν ἀπὸ τῆς αὐτεξου-* f. 18r.
σίου φορᾶς ἀστάθμητον αὐτῶν κίνησιν τάττοντας καὶ οὐκ ἐῶντας παρεκβαίνειν τοὺς ὅρους τῆς προνοίας ἢ τῆς δίκης.
ε̄ *Πέμπτον τοὺς δικαστὰς τῶν εὖ ἢ κακῶς βιούντων, τοὺς ἀποφοιτῶντας ἀπὸ τῶν νόμων ἐπιστρέφοντας αὖθις εἰς τὴν ὅλην τάξιν καὶ τοὺς ἐκείνης ἐξεχομένους διὰ τῶν τιμῶν*
ϛ̄ *ἀκλινῶς αὐτῆς ἔχεσθαι παρασκευάζοντας. Ἕκτῃ δ' ἐν γενεῇ, φησὶν Ὀρφεύς, τοὺς δημίους τοὺς κοσμικούς, οἳ τοὺς τυραννικῶς βεβιωκότας ἄγριοί τινες ὄντες καὶ ἀπαραίτητοι κολάζουσιν διαλαμβάνοντες· οἷς ὑπέστρωται τὰ τῆς τίσεως δεσμωτήρια καὶ τὸ ἔσχατον καὶ φρικωδέστατον τῶν ψυχῶν οἰκητήριον καὶ κολαστήριον ὁ Τάρταρος. Ταύτην δὲ πᾶσαν τὴν σύνταξιν νοήσας ὄψει πῶς οὐδὲν διαφυγεῖν*

17 *-νασ* — 21 *αὐ-* l. Morus H Maius (qui om. 20 *εὐ ἢ* — 21 *τῶν*) 18 *ἀστάθμητον* Morus H] *ὡς στάθμη τῶν* Maius | *καὶ* om. H 24 cf. Pl. Phileb. 66c | '*τὸυ κόσμι*'|'*ὀυσ*' *τοὺσ κοσμικοὺς* 25 *τοὺς*] *τοῖσ* 29 *οὐδὲν*] *οὐδενὶ* Sch.

δυνατὸν τὴν ὅλην πρόνοιαν τῶν θεῶν, καὶ ἰδὼν τὸ παράδειγμα τῆς Σωκρατικῆς πολιτείας οὐράνιον ὑπάρχον εὑρήσεις καὶ τοῦτο εὑρὼν τὸν σκοπὸν τῆς μυθολογίας ταύτης καταδήσει τὸν τελεώτατον. καὶ πῶς γὰρ ἦν δυνατὸν τοὺς μισθοὺς ἀναδιδάξαι τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, οὓς ἐν τῷ παντὶ κομίζονται, μὴ ἐνδειξάμενον ὅτι τέτακται τὸ πᾶν καὶ ὡς ἄρχοντές εἰσιν προτεταγμένοι τῶν ὅλων καὶ μία πρόνοια διήκει κοσμοῦσα τὰ μέρη; ταύτην οὖν ὁ μῦθος ἡμῖν ἐκφαίνων καὶ τοὺς περὶ τῶν περιφορῶν λόγους καὶ τοὺς περὶ τῆς τάξεως ὅλης παρεισεκύκλησεν· ἢ οὐκ ἂν οὐδ' οἱ μισθοὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ἀδίκων ἦσαν εὐπαράδεκτοι τοῖς ἀκούουσιν.

f. 18v. *Πόσα δεῖ προληφθῆναι τῶν ψυχικῶν κρίσεων.*

Καὶ εἴ με δεῖ τοὐμὸν εἰπεῖν, ἡγοῦμαι τῶν μισθῶν τούτων οὐκ ἄλλως δειχθῆναι δυναμένων ἢ δυεῖν τούτοιν προαποδειχθέντοιν, ἑνὸς μὲν τοῦ χωριστὰς εἶναι σωμάτων τὰς ψυχάς, ἵνα οὖσαι κομίσωνται μισθοὺς ὧν ἐν σώμασιν οὖσαι ἐν σώμασιν ἔπραξαν (μὴ οὔσας γὰρ ἀδύνατον), ἑτέρου δὲ τοῦ πρόνοιαν εἶναι (μὴ γὰρ οὖσαν τὴν ἀξίαν ὁρίζειν τοῖς βίοις ἀμήχανον· ἀλλ' ὥσπερ εἶναι δεῖ τὸ λαμβάνον τοὺς μισθούς, τὰς ψυχάς, οὕτως εἶναι δεῖ καὶ τὸ διδόν, τὴν πρόνοιαν καὶ τοὺς ἐν τῷ παντὶ νόμους) — τούτοιν δ' οὖν ἀμφοῖν ἀναγκαίοιν ὄντοιν ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν μισθῶν λόγοις, ἐπειδὴ θάτερον αὐτῶν προκαταβέβληται δι' ἀποδείξεων ἀνελέγκτων, χωριστὰς εἶναι τὰς ψυχὰς σωμάτων μὴ φθειρομένας ὑπὸ τῆς σφῶν αὐτῶν πονηρίας τῆς ἐσχάτης, ἔδει τὸ λοιπὸν ὑπομνήσεως ἀξιώσαντα καταδήσασθαι δι' ἀμφοῖν οὓς ἀναδιδάξαι προὔθετο τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων μισθούς. Τοῦτο δὴ οὖν καὶ αὐτὸς ἐργαζόμενος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ

4 καταδήσει 14 εἴ με Sch.] εἰ μὲν 17 ἵνα οὖσαι Morus H] l. ἵνα'... (οὕτως Wendl.) 22 καὶ] κατὰ Us. 23 ἐν del. Us.

τὸν περὶ τῶν κύκλων λόγον εἰς μέσον παρήγαγεν καὶ τὸν περὶ τῶν μοιρῶν· ἵνα δὴ γνώριμον γένηται, καὶ ὅτι τέτακται τὸ πᾶν καὶ ὅτι προϋπάρχει τὰ τάττοντα τῶν ταττομένων. εἰ γάρ ἐστι τάξις ἐν τῷ κόσμῳ μία καὶ πρόνοια τῆς τάξεώς ἐστι ⟦καὶ⟧ ταύτης καὶ οὐδὲν ταύτης ἔξω γενέσθαι θεμιτὸν τῶν τελούντων εἰς τὸ πᾶν, ἔστι δήπου καὶ εἰς τὰς ψυχάς τις ἀπὸ ταύτης καθήκουσα διανομὴ τοῦ κατ' ἀξίαν. ἐν παντὶ γὰρ ζῴῳ κατὰ φύσιν διακειμένῳ τὰ μέρη βλέπει πρὸς τὸ ὅλον καὶ ἐκεῖ τάττεται | ἕκαστον, οὗ ταχθὲν οὐ σα- f. 19r. λεύσει τὴν τοῦ ὅλου τάξιν. Οἱ μὲν οὖν τῷ αὐτομάτῳ καὶ τῇ τύχῃ τὸ πᾶν ἐπιτρέψαντες οὐδὲν γίνεσθαί φασιν κατὰ πρόνοιαν καὶ δίκην, νοῦν δὲ καὶ λόγον ὕστερα ποιοῦσιν τοῦ αὐτομάτου καὶ γεννῶσιν ἀπὸ τῶν χειρόνων τὰ ἀμείνονα καὶ ἐκ τῶν ἀλόγως κινουμένων τὰ κατὰ λόγον ζῶντα· τοῖς δὲ εἰς τὴν τάξιν βλέπουσιν, ἣν ἔχουσιν αἱ τοῦ οὐρανοῦ περίοδοι, ταύτας μὲν εἰς νοερὰς εἰκότως ἐδόκει καὶ θείας ἀνάγειν αἰτίας, ταύταις δὲ ἑπόμενα πάντα ποιεῖν τὰ ἐντὸς οὐρανοῦ, καὶ ταῖς κυριωτέραις κινήσεσιν ἀκολουθούσας τὰς ἀκυροτέρας (ἐπεὶ καὶ ἐν πᾶσι ζῴοις τοῖς κυριωτέροις ἕπεται μορίοις τὰ ἀκυρότερα), καὶ οὕτω δὴ τὸ πᾶν εὐνομούμενον δεικνύναι, πάντων ἐκ θεῶν ἀνηρτημένων τῶν οὐρανίων. εἰ ἄρα ἔδει τοὺς μισθοὺς ἀναγκαίους ἀποδεῖξαι τῶν ψυχῶν, ἔδει καὶ τοὺς περὶ τῆς κοσμικῆς τάξεως λόγους αὐτὸν μὴ παρελθεῖν, ἀλλ' ὑπομνῆσαι καὶ περὶ ταύτης, ὡς ἦν τοῖς προκειμένοις συμβαῖνον· καί μοι δοκεῖ διὰ ταῦτα καὶ ὃ μηδεὶς ἔχει τῶν μύθων παρ' αὐτῷ, καὶ ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα ποιεῖσθαι τὴν ἀφήγησιν, οὐκ ἀρκούμενος τοῖς κοινοῖς περὶ τῶν ψυχῶν λόγοις. ἐν μὲν γὰρ τοῖς κολαζομένοις ὁ Ἀρδιαῖος παρεΐληπται, τῶν τις τυραννικῶς βεβιωκότων, ἐν δὲ

3 τάττοντα τῶν ταττομένων (πρ supra lineam bis) ss. m[2] 5 καὶ del. Sch. | τίθεμιτὸν 11 οὐδὲν] οὐδὲ ut vid. (οὐδὲν οὐδὲ leg. H) 20 ἀκυρώτερα 21 ἐκ Sch.] εἰσ 29 τῶν τις imitatio Herodoti (Stein ad I 51)

ταῖς αἱρέσεσι τῶν ψυχῶν οἱ Ὀρφεῖς, οἱ Αἴαντες, οἱ Ὀδυσσεῖς· αὐτὸς δὲ ὁ τῶν πραγμάτων διδάσκαλος ὁ Ἠρ ὁ Πάμφυλος, ἵνα διὰ πάντων γένηται γνώριμον, ὅτι μέχρι τῶν ἀτομωτά-
f. 19v. *των οἱ μισθοὶ τῆς τε δικαιοσύνης εἰσὶ καὶ | τῆς ἀδικίας, καὶ οὐ τὰ ὅλα προνοεῖται μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ καθ' ἕκαστα, θεῶν ὄντων καὶ δαιμόνων ὑπουργούντων τοῖς θεοῖς, τῶν ταττομένων μιᾷ τάξει χρωμένων ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἀνελισσομένῃ. διά τοι ταῦτα καὶ ἐν Γοργίᾳ* [p. 525[d]] *τῶν αὐτῶν ἕνεκα, λέγω δὴ τῶν ὑπὲρ δικαιοσύνης καὶ συμπάσης ἀρετῆς ἀγώνων τὸν κατήγορον αὐτῆς ἀμυνόμενος, εἰ καὶ μὴ τὸν διηγούμενον ἐποίησεν τὸ μυθολόγημα πρόσωπον μερικὸν ἢ τοὺς κολαζομένους τῶν καθ' ἕκαστά τινας, ἀλλ' οὖν οὐ παντελῶς ἀπέσχετο τούτων, εἰς τὴν Ὁμήρου ποίησιν ἀναφέρων τῶν ἀτόμων τὴν μνήμην· ἐκεῖνον γὰρ ποιῆσαί τινας τῶν τυράννων κολαζομένους ταῖς μεγίσταις κολάσεσιν. πρέπει γάρ, οἶμαι, τοῖς ὑπὲρ δικαιοσύνης λόγοις ἡ μέχρι τῶν καθ' ἕκαστα προϊοῦσα ποίησις τῆς δίκης. ἐκεῖ μὲν οὖν, εἰ καὶ πολὺς ἦν καὶ ὁ ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης λόγος, ὡς ἔφην, ἀλλ' οὐ προηγουμένης ἐτύγχανε τῆς ζητήσεως· ἐν δὲ τῇ Πολιτείᾳ καὶ τῶν περὶ πολιτείας σκεμμάτων εἰς τὴν δικαιοσύνην ἀναφερομένων ἀναγκαίως δήπου καὶ τὰ μυθικὰ ταῦτα πλάσματα δι' αὐτῶν χωρεῖ τῶν καθ' ἕκαστα, τοὺς τῆς δίκης ὅρους ἐκφαίνοντα καὶ ἀπὸ τούτων ἀνελέγκτως πιεζοῦντα, καὶ ὁ ἀφηγούμενος εἷς τίς ἐστιν ἀνήρ, μετὰ τὴν ἐν πολέμῳ τριβὴν καὶ τοὺς ἄθλους, οὓς ἀθλοῦσιν αἱ ψυχαὶ τὸν ἐν τῇ γενέσει πόλεμον μεταχειριζόμεναι, πρὸς τὴν χωριστὴν ἀνηγμένος καὶ τὴν ἔξω γενέσεως ζωήν, δι'*
f. 20r. *ἧς κα|τεῖδεν ὡς διάφορος ὢν καὶ οὐχ* [*ὑπὸ τῶν*] *ἄθλ*[*ων*

2 *πραγμάτων* (λ, ι ss.) ss. m[3] 6 exciditne *τῶν ταττόντων* post *ὄντων*? | *καὶ* H. nec tamen agnoscit Morus nec sufficit spatium 11 *τὸ διηγ.*, corr. Us. 22 *χωρεῖ* Sch.] *χωρεῖν* 25 *τριβὴν*] *δια* ss. m[3] 28 *-τεῖδεν* — p. 104, 2 *πᾶσα*[*ν* soli leg. H et Morus (qui om. *καὶ οὐχ* — *εἰσιν*) | *ἀδιάφορος* Morus | *ἀθλ* ut inc. H

τῶν] γενεσιουργῶν [δαμείς, οἷοι οἱ πλείους] εἰσίν, οὗτος πᾶσαν τὴν τάξιν τῆς ἐν τῷ παντὶ προνοίας ἀναπόδραστον οὖσαν καὶ μέχρι τῶν ἀτομωτάτων διατείνουσαν καὶ ἐξέφηνεν ταῖς συγγενέσι τῶν τοιῶνδε λόγων ψυχαῖς. τοῦτο μὲν οὖν ἑπόμενόν ἐστιν, ὥσπερ εἴρηταί μοι, τοῖς περὶ τῶν μισθῶν τῆς τε δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀδικίας θεάμασιν.

Ἡ δὲ δὴ τῶν κεφαλαίων τάξις ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῶν λήξεων τῶν ψυχικῶν, τελευτᾷ δὲ εἰς τὰς καθόδους αὐτῶν τὰς εἰς τὴν γένεσιν, μέσην δὲ αὐτὴν παρεισκυκλεῖ τὴν περὶ τῶν ὅλων θεωρίαν, ἀφ' ὧν καὶ εἰς τὰς ψυχὰς ἡ διακόσμησις χωρεῖ τάς τε τῶν λήξεων τυγχανούσας τῶν ὀφειλομένων καὶ τὰς εἰς τὰ σώματα φερομένας. καθ' ἑκάτερον δὲ τῶν ἄκρων τοῖς κεφαλαίοις τὰ μὲν ἄρχοντα παραλαμβάνειν ἔοικεν ὁ λόγος τὰ δὲ ἀρχόμενα, καὶ τῶν ἀρχόντων τὰ μὲν ἐξῃρημένην ἔχοντα τὴν ἐπιτροπείαν τὰ δὲ πρὸς τὰ ἀρχόμενα συντεταγμένην, καὶ τῶν ἀρχομένων ὡσαύτως τὰ μὲν τῆς καλλίονος ὄντα μερίδος τὰ δὲ τῆς χείρονος καὶ ἀλογωτέρας. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν λήξεων οἱ μὲν δικασταὶ τὴν ὁλικωτέραν προβέβληνται πρόνοιαν τῶν ψυχῶν, οἱ δὲ ὑπηρετοῦντες αὐτοῖς δαίμονες τὴν μερικωτέραν (ὧν εἰσιν καὶ οἱ διάπυροι καὶ ἐπὶ τῶν ἀσπαλάθων κνάμπτοντες τὸν Ἀρδιαῖον)· καὶ ἐπὶ τῶν καθόδων αἱ μὲν Μοῖραι τῶν κατιουσῶν εἰσιν ἐξῃρημέναι ψυχῶν, οἱ δὲ εἰληχότες αὐτὰς δαίμονες σύνταξιν ἔχουσι πρὸς αὐτὰς κατὰ τὰς τῶν βίων διαφοράς. καὶ αὖ πάλιν ἐν μὲν ταῖς λήξεσιν ἀμείνους | . . . . τὰς f. 20 v. *εἰς οὐρανὸν . . . . τῶν ἐπὶ γῆς διαβιω . . . . . . πέμπεσθαι . . . . τὰς ψυχὰς ὧν τὸ μέσον, οἳ . . . . διειλήφασιν· ἐν δὲ ταῖς καθόδοις τῶν ψυχῶν εἰς τὰς τῶν*

1 *οὗτος* H] *αὐτὸς* Morus 4 an *συνειέσαις*? 13 *τοῖς κεφαλαίοις* del Sch., *τῆς κοσμολογίας* Us. 15 *ἐπιτροπὴν* m^3
21 *κνάπτοντες* Pl. et supra I 118, 28 25 *τὰς* — 28 *διειλήφασιν* et 28 *τῶν ψ. ε. τὰς* solus leg. H (pauca Morus) 100 fere litt. inter *ἀμείνους* et *διειλ.* 26 *πέμπουσαι* Morus 28 *κατειλήφασιν* Morus

λογικῶν ζῴων γενέσεις καὶ εἰς τὰς τῶν ἀλόγων ὡς εἰς μεγάλα μέρη ποιήσασθαι τὴν διαίρεσιν. τούτων δὲ ἐφ' ἑκάτερα τῶν λόγων τεταγμένων ἡ περὶ τῆς κοσμικῆς τάξεως θεωρία τὴν μέσην ἀπείληφε χώραν, εἰς ἣν ἀπὸ τῶν λήξεων ἐπάνεισιν ὁ μῦθος καὶ ἀφ' ἧς εἰς τὰς γενέσεις κάτεισιν τῶν ζῴων καὶ τὰς τῶν ψυχῶν διαιρέσεις. αἱ γὰρ Μοῖραι τούτων ἀμφοτέρων εἰσὶν συναγωγοί, καὶ ταῖς λήξεσι τὰ προσήκοντα μέτρα καὶ ταῖς καθόδοις ἀπομερίζουσαι· διὸ καὶ πᾶσα κάθοδος τῆς μοιραίας δεῖται ποιήσεως καὶ πᾶσα λῆξις χείρων τε καὶ βελτίων. μέρη γάρ ἐσμεν τοῦ παντὸς καὶ ἡμεῖς· ἀνιόντες οὖν καὶ κατιόντες δεόμεθα τῶν Μοιρῶν, εἰ καὶ ὁτὲ μὲν αὐτῶν μετέχομεν κατὰ τὰς ἀσωμάτους ἡμῶν ζωὰς θειότερον τρόπον ὁτὲ δὲ κατὰ τὰς σωματικὰς δαιμονιώτερον, καὶ ὁτὲ μὲν ὡς θεῶν (ἵνα τὸ δοκοῦν εἴπω σαφῶς) ὁτὲ δὲ ὡς τὴν εἱμαρμένην εἰληχυιῶν. αὗται δ' οὖν καὶ τῶν ταῖς οὐρανίαις περιόδοις ἑπομένων ψυχῶν τὰς περιόδους καὶ τῶν τὰς χθονίας ἀνελιττουσῶν ἀφορίζουσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ εἰς ὕστερον· τῶν δὲ κεφαλαίων ταύτῃ διῃρημένων καὶ τῆς πάσης ἡμῖν ἐκπεφασμένης τοῦδε τοῦ μύθου προθέσεως κατίδωμεν ἐκεῖνα λοιπόν, ὅσα τινὲς ὀχλεῖν εἰωθότες τὴν τοῦ Πλάτωνος φιλοσοφίαν ὑποκρούειν εἰώθασιν
f. 21r. *περὶ | τῶν ἐν τῷ μύθῳ †ἐξηγήσεων.*

Ὁ μὲν Ἐπικούρειος Κωλώτης ἐγκαλεῖ τῷ Πλάτωνι, ὅτι τὴν ἀλήθειαν ἀφεὶς τὴν ἐπιστημονικὴν περὶ τὸ ψεῦδος διατρίβει μυθολογῶν ὡς ποιητής, ἀλλ' οὐκ ἀποδεικνὺς ὡς ἐπιστήμων· καὶ ὅτι πρὸς ἑαυτὸν μαχομένως ἐν μέν γε

1 *καὶ* H (l. dubitans)] *τὰς δὲ* Morus 8 *ἀπομερίζουσάι* 12. 14. 15 *ὅτε* 13 *τότε* 16 *περιφοραῖς* Us. 17 ante *ἀφορ.* erasum *ὠν* ut vid. 18 *μὲν* ss. m[2] 22 *τῶν* — 24 *ἐπιστημο-* (v. 1—3) soli l. Morus H; *τῶν* — *ἐξηγήσεων* Morus] ...*αν*...*μυ*...*λημένων* H (possis *διηγήσεων* aut *παρειλημμένων*) 23 *Ὁ μὲν* ⟨*οὖν*⟩ Sch. | *κολώτης* H et ita semper cf. Usener Epic. 410 Macrob. in somn. I 2, 3 sqq. et supra I 119, 2 26 *μαχόμενος* H

προοιμίοις τῆσδε τῆς πραγματείας ἐλοιδόρησε τοὺς ποιητὰς ὡς περὶ τῶν ἐν Ἅιδου φρικτὰ ⟦*τοῖς ἀκούουσιν*⟧ *πλάσαντας καὶ θανάτου φόβον ἐντεκόντας τοῖς ἀκούουσιν* [p. 605[d]], *ἐπὶ τέλει δὲ καὶ αὐτὸς μεθήρμοσεν τὴν φιλόσοφον μοῦσαν εἰς τραγικὴν τῶν ἐν Ἅιδου πραγμάτων μυθολογίαν· τὸ γὰρ στόμιον τὸ μυκώμενον ἐκεῖ καὶ οἱ διάπυροι ἄγριοι τοῦ τυράννου δήμιοι καὶ ὁ Τάρταρος καὶ ὅσα τοιαῦτα τίνα, φησίν, τραγῳδιοποιοῖς ἀπολέλοιπεν ὑπερβολήν; καὶ τὸ τρίτον, ὅτι τοὺς τοιούσδε μύθους πολὺ τὸ μάταιον ἔχειν ἀναγκαῖον· τοῖς μὲν γὰρ πολλοῖς οὐδὲ συνεῖναι δυναμένοις αὐτῶν εἰσιν ἀσύμμετροι, τοῖς δὲ σοφοῖς οὐ δεομένοις ἀμείνοσιν ἐκ τῶν τοιῶνδε γίνεσθαι δειμάτων περιττοί· πρὸς τίνας οὖν γράφονται, παρ' αὐτῶν εἰπεῖν οὐκ ἔχοντες μάταιον ἀποφαίνουσιν τὴν περὶ τὰς μυθολογίας ἑαυτῶν σπουδήν. Ἡμεῖς δὲ πρὸς τοὺς τοιούσδε λόγους οὐχ ὅσα μόνον ὁ φιλοσοφώτατος κατέτεινεν Πορφύριος ἔχοιμεν ἂν ἀπαντῶντες λέγειν· οἷον ὅτι ταῖς περὶ τῆς ἀθανασίας τῶν ψυχῶν ἀποδείξεσιν καὶ περὶ τῆς ἐν Ἅιδου διατριβῆς αὐτῶν ἕπεται τὸν φιλόσοφον λέγειν καὶ περὶ τῶν τόπων τῶν διαφόρων καὶ περὶ τῶν ἐν τούτοις* 19 *λήξεων,* | *κατὰ τὰ εἴδη τῆς ζωῆς παντοδαπῶν ὄντων τῶν* f. 21 v. *παρεπομένων, ἃ δὴ προσίεσθαι πάντως ἀναγκαῖον τοῖς παραδεξαμένοις ἀθανάτους εἶναι τὰς ψυχάς, ὡς μαντικὴν διδόναι τοῖς τὴν πρόνοιαν εἶναι θεμένοις ἀκόλουθον· καὶ ὅτι Πλάτων οὐ πᾶσαν ἐκποδὼν ἐποίησεν μυθολογίαν, ἀλλὰ τὴν διὰ τῶν αἰσχρῶν καὶ ἀθέσμων πλασμάτων χωροῦσαν, οἵαν Ὅμηρός τε καὶ Ἡσίοδος ἐγραψάτην, καὶ οὐδὲ τὰ δείματα ταῦτα* ⟨*τὰ*⟩ *ἐν Ἅιδου γυμνὰ τέθεικεν, τὰς ψυχὰς δεδιττόμενος καὶ πρὸς θάνατον περιφόβους ἀποτελῶν, ἀλλὰ τοῖς ἀδίκοις αὐτὰ*

2 del. Sch. 6 *διάπυροι* ^κ^ *αἱ ἄγριοι* (*κάι* ex *αι* m²)

7 *φασὶν* corr. Sch. 8 *τραγω*^ι^*διοποιοῖσ* cf. Schanz proll. ad Plat. symp. § 2 13 *αὐτῶν* 20 *ζωῆ*[*σ* — 21 *ἀναγ-* pauca legi 27 *τὰ* add. Us.

προτείνων πρὸς τὴν ἀδικίαν ἀπεργάζεται τοὺς ἀκούοντας εὐλαβεῖς, μονονουχὶ συνημμένον πλέκων ʽεἰ τὸ ἀδικεῖν ὑμῖν αἱρετόν, τὰ φρικωδέστατα τῶν κολαστηρίων ὑμῖν ἐστιν αἱρετά· ταῦτα δὲ φεύγετε παντὶ σθένει· φευκτέον ἄρα ὑμῖν καὶ τὴν ἀδικίαν'· καὶ ὅτι τὸ πλασματῶδες τοῦτο κατὰ φύσιν πώς ἐστιν, διότι καὶ ἡ φύσις κρύπτεσθαι φιλεῖ καθ' Ἡράκλειτον· καὶ ὡς οἱ δαίμονες οἱ προστάται τῆς φύσεως διὰ δή τινων τοιούτων πλασμάτων ἡμῖν ἐκφαίνουσιν τὴν ἑαυτῶν δόσιν ὄναρ τε καὶ ὕπαρ, λοξὰ φθεγγόμενοι, δι' ἄλλων ἄλλα σημαίνοντες μεμορφωμένα τῶν ἀμορφώτων ἀφομοιώματα καὶ διὰ τῶν ἀνὰ λόγον ἄλλα σχημάτων, ὧν δὴ καὶ τὰ ἱερὰ πεπληρῶσθαι καὶ τὰ δρώμενα ἐν τοῖς τελεστηρίοις, ἃ καὶ δρᾶν αὐτῷ τῷ κρυφίῳ καὶ ἀγνώστῳ παρὰ τοῖς τελουμένοις. προσθετέον δὲ τούτοις καὶ ὅτι ταῖς ψυχαῖς νοεραῖς μὲν οὔσαις κατὰ τὴν ἑαυτῶν ὕπαρξιν καὶ λόγων
f. 23r. *πλήρεσιν | ἀσωμάτων καὶ νοερῶν, ἐνδυσαμέναις [δὲ] τὸν φανταστικὸν νοῦν καὶ ζῆν ἄνευ τούτου μὴ δυναμέναις ἐν τῷδε τῷ τόπῳ τῆς γενέσεως (ὥστε καὶ τῶν παλαιῶν τινας τοὺς μὲν φαντασίαν ταὐτὸν εἰπεῖν εἶναι καὶ νοῦν, τοὺς δὲ καὶ διακρίναντας ἀφάντασον νόησιν μηδεμίαν ἀπολείπειν) — ταύταις δ' οὖν, ὡς εἴπομεν, γενομέναις ἀπαθέσι παθητικαῖς, ἀμορφώτοις μορφωτικαῖς, πρέπων ἐστὶν τρόπος διδασκαλίας εἰκότως ὁ διὰ τῶν τοιῶνδε μύθων· οἷς πολὺ μέν ἐστιν ἔνδον τὸ νοερὸν τῆς ἀληθείας φέγγος, προβέβληται δὲ τὸ πλασματῶδες, ἀποκρύπτον ἐκεῖνο κατὰ μίμησιν τῆς ἐν ἡμῖν φαντασίας ἐπιλυγαζούσης τὸν μερικὸν νοῦν. τὸ μὲν γὰρ μυθῶδες πᾶν ὅσον πέπλασται μόνον τοῖς κατὰ μόνην τὴν φαντασίαν ζῶσίν ἐστιν οἰκεῖον καὶ ὧν ἐστιν τὸ ὅλον ὁ παθητικὸς νοῦς, τὸ δὲ φανὸν τῆς ἐπιστήμης καὶ αὐτοφανὲς*

7 fr. 10 Byw. 9 *ἑαυτὴν ἑαυτῶν* 10 exciditne *ἐκφαίνοντες* post *σημαίνοντες*? 11 *ἀνάλογον* 16 *δὲ*] om. H *διὰ* Morus 26 *ἐπιλυγαζούσησ*] *ι*- ir.

τῆς νοερᾶς ⟨γνώσεως⟩ τοῖς ἱδρύσασιν ἐν νοήσεσιν καθαραῖς τὴν ἑαυτῶν ὅλην ἐνέργειαν· τὸ δὲ αὖ κατὰ μὲν τὸ ἔξω πλασματῶδες, κατὰ δὲ τὸ ἔσω νοερὸν ἡμῖν δήπου λείπεται σύζυγον εἶναι τοῖς τὸ συναμφότερον οὖσιν καὶ διττὸν ἔχουσι νοῦν, τὸν μὲν ὃν ἐσμέν, τὸν δὲ ὃν ἐνδυσάμενοι προβεβλήμεθα. καὶ διὰ τοῦτο δήπου καὶ χαίρομεν ὡς συμφυέσι τοῖς μύθοις· εὐφραίνεται γὰρ ὁ διττὸς ἐν ἡμῖν νοῦς, καὶ ὃ μέν τις ἡμῶν ὑπὸ τῶν ἔνδον τραφεὶς ἐγένετο θεατὴς τῶν ἀληθῶν, ὃ δὲ ὑπὸ τῶν ἔξω καταπλαγεὶς ἐπιτήδειος κατέστη πρὸς τὴν εἰς ἐπιστήμην ὁδόν. ὥσπερ δὲ καὶ εἰ φανταστικῶς ἐνερ|γοῦμεν, ὅμως δεῖ καθαραῖς χρῆσθαι φαντασίαις f. 22v. ἀλλ' οὐ μεμιασμέναις ὑπό τινων αἰσχρῶν φαντασμάτων, οὕτω δήπου καὶ τοὺς μύθους πρέπουσαν ἔχειν προσήκει καὶ τὴν ἔξωθεν σκευὴν τοῖς ἔνδον νοεροῖς ἀγάλμασιν. διὸ καὶ Πλάτων ἀπεσκευάζετο τὰς τῶν ποιητικῶν μύθων διαθέσεις, ἀναπιμπλάσας τὰς ἀτελέστους ψυχὰς ὑπονοιῶν φορτικῶν. — Ὅτι δὲ καὶ εἰς τοὺς πολλοὺς δρῶσιν οἱ μῦθοι, δηλοῦσιν αἱ τελεταί. καὶ γὰρ αὗται χρώμεναι τοῖς μύθοις, ἵνα τὴν περὶ θεῶν ἀλήθειαν ἄρρητον κατακλείωσιν, συμπαθείας εἰσὶν αἴτιαι ταῖς ψυχαῖς περὶ τὰ δρώμενα τρόπον ἄγνωστον ἡμῖν καὶ θεῖον· ὡς τοὺς μὲν τῶν τελουμένων καταπλήττεσθαι δειμάτων θείων πλήρεις γιγνομένους, τοὺς δὲ συνδιατίθεσθαι τοῖς ἱεροῖς συμβόλοις καὶ ἑαυτῶν ἐκστάντας ὅλους ἐνιδρῦσθαι τοῖς θεοῖς καὶ ἐνθεάζειν· πάντως που καὶ τῶν ἑπομένων αὐτοῖς κρειττόνων ἡμῶν γενῶν διὰ τὴν πρὸς τὰ τοιαῦτα συνθήματα φιλίαν ἀνεγειρόντων ἡμᾶς εἰς τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς δι' αὐτῶν συμπάθειαν. ἢ πῶς μετ' ἐκείνων μὲν πᾶς ὁ περὶ γῆν τόπος μεστὸς ἦν παντοίων ἀγαθῶν, ὧν θεοὶ προξενοῦσιν ἀνθρώποις, ἄνευ δὲ ἐκείνων ἄπνοα πάντα καὶ ἄμοιρα τῆς τῶν θεῶν ἐστιν ἐπιλάμψεως; Ἀλλὰ

1 γνώσεως add. Us. 4 τὸ Us. (cf. Pl. Alc. I 130a symp. 209b Tim. 87e)] τε 5 τὸν μὲν 6 ὢν ὡσ 12 ὑπό τινων H (l. ὑπ . . . . . .|)] ὑποτυπώσεσι τῶν Morus 14 cf. Pl. symp. 215b

τῶν μὲν μύθων τὰς αἰτίας καὶ ἐν τοῖς Περὶ τῶν μυθικῶν συμβόλων ἐξειργάσμεθα. τούτων δὲ ἡμῖν τέλος ἐχόντων ἐπ' αὐτὸν ἤδη τὸν Πλατωνικὸν μῦθον χωρεῖν ἀναγκαῖον.

Ἀλλ' οὐ μέντοι σοι, ἦν δὲ ἐγώ, Ἀλκίνου γε ἀπόλογον ἐρῶ, ἀλλὰ ἀλκίμου μὲν ἀνδρός, Ἠρὸς τοῦ Ἀρμενίου, τὸ γένος Παμφύλου [p. 614[b]].

Τὰς περὶ τὸν τόπον τοῦτον τῶν πρὸ ἡμῶν διαφορὰς καὶ παντοίας διαστροφὰς θαυμάσειεν ἄν τις. ὧν ο[ἱ μὲν οὐ] τὸν Ἡρά φασιν εἶναι τὸν πατέρα τοῦ μύθου τοῦδε παντός, ἀλλὰ Ζωροάστρην, καὶ ὡς τοῦδε τοῦ ὀνόματος ἐγκειμένου τὴν γραφὴν ἐκδεδώκασιν, ὥσπερ καὶ ὁ Ἐπικούρειος Κωλώτης, οὗ καὶ πρότερον ἐμνήσθημεν. καὶ αὐτὸς ἐνέτυχον Ζωροάστρου βιβλίοις τέτρασι Περὶ φύσεως, ὧν τὸ προοίμιόν ἐστι· Ζωροάστρης ὁ Ἀρμενίου Πάμφυλος τάδε λέγει, ὅσα τε ἐν πολέμῳ τελευτήσας παρὰ θεῶν ἐδάη καὶ ὅσα ἐκ τῆς ἄλλης ἱστορίας. ἐν δὲ μέσοις αὐτοῖς πρὸς Κῦρον προσφωνῶν δῆλός ἐστι τὸν βασιλέα· τίνα δὲ τὸν Κῦρον, οὐ διασαφεῖ. τῶν δὲ ἐνταῦθα λεγομένων οὐδενὸς ἐπ' ὀνόματος μέμνηται πλὴν τῆς Ἀνάγκης· ταύτην δὲ εἶναι τὸν ἀέρα φησίν. ἀστρολογικῶν δέ ἐστι θεαμάτων τὰ βιβλία γέμοντα· καί που καὶ ἀντιλέγειν δοκεῖ πρὸς τὴν ἐν Πολιτικῷ [p. 269[e]] *ἀνακύκλησιν. ὥστ' ἄδηλον εἰ ἀπὸ τούτων οὗτος ὁ μῦθος ἔσχε τὴν ἀφορμήν, καὶ εἰ Ζωροάστρης ἀντὶ τοῦ Ἠρὸς ἐγέγραπτο ἐν τοῖς ἀντιγράφοις· πλὴν ὅτι τὸν ἥλιον ἐκεῖνα μέσον οἶδε τῶν πλανήτων, ὁ δὲ τὸν μῦθον τοῦτον ᾄδων ὑπὲρ σελήνην εὐθύς, δῆλόν ἐστιν τοῖς ἐκεῖνά τε εἰδόσιν καὶ τούτων ἀκροα-*

1 *μύθων — τῶν* im. m[3] 4 *μέντöι* exp. m[3]? | *δε*] *δ'* Pl. 5 *ἀλλ'* Pl. 6 *ἀρμενίου* (ε ex ο?) 8 *ὧν — οὐ*] *οὔτε γὰρ* H[a] *οἱ μὲν οὐ* H[b] Morus (l. *ὧν*) 14 *ἀρμενίου* | Cf. Clem. Al. str. V 14 Arnob. I 52 23 *ἔχων* (*εχε* ss.) (ω ex ο m[1], ss. m[3]) 24 *εἰ* ss. m[3] 26 *πλανήτῶν* (῀ pos. m[3])

σαμένοις· ὥστ' οὐκ ἂν ὁ Πλάτων ἀπ' ἐκείνων εἴη τόνδε τὸν μῦθον συνθείς. Οἳ δὲ τὸν Ἡρα μὲν ὁμολογοῦσιν γεγράφθαι καὶ Ζωροάστρου γενέσθαι τοῦτον διδάσκαλον, ὥσπερ Κρόνιος, *τὸν Πάμφυλον τὸ γένος τινὰ τρόπον τῷ Ζωροάστρῃ συνείροντες (εἰ μὴ ἄρα οὐ τῷ Πέρσῃ φαῖεν ἄν, ἀλλὰ τῷ Παμφύλῳ, τούτῳ δὴ ἐκείνῳ οὗ τοῖς περὶ φύ|σεως* f. 23 v. *εἴπομεν βιβλίοις ἐντυχεῖν)· οἳ δὲ Ἡρὸς υἱὸν Εὐμαίωνα τὸν διηγούμενον γράφοντες καὶ πῶς τὸ ἑξῆς ἄνευ ἄρθρου συντάξωσιν τῷδε τῷ ὀνόματι λέγειν οὐκ ἔχοντες, οὐκ εἰωθότων τῶν παλαιῶν ἄνευ τούτου κατὰ γενικὴν πτῶσιν πατέρας συνάπτειν· οἳ δὲ οὐκ Ἀρμένιον τὸν πατέρα φάσκοντες, ἀλλὰ διὰ θατέρου τῶν βραχέων Ἀρμόνιον, σμικρόν τι περὶ τὸ ὄνομα πλημμελοῦντες (καὶ εὕρομεν καὶ οὕτως ἐν τοῖς ἐκείνου Ζωροάστρου βιβλίοις Ἀρμόνιον τὸν πατέρα γεγραμμένον)· οἶδα δὲ ἔγωγέ τινας καὶ Ἀρμένιον τὸν Ἡρα λέγοντας, οὓς ἐρωτᾶν δεῖ, πῶς τὸν Ἀρμένιον Πάμφυλον εἶναί φησιν τὸ γένος· εἰ καὶ ἡμῖν ἄνδρες αἰδοῖοι τοῦτο ὑπέλαβον,* Θεόδωρον *λέγω τὸν* Ἀσιναῖον. *ἀλλ' ὅπερ ἔφην, φέρονται μὲν ἄλλως ἄλλοι τῶν πρὸ ἡμῶν· τὸ δ' ἀληθὲς Ἡρα μὲν εἶναι τὸν ἄγγελον τοῦ μύθου τοῦδε, πατέρα δὲ αὐτῷ τοὔνομα λέγειν Ἀρμένιον, γένος δὲ ἐκ Παμφυλίας· ἵνα δὴ καὶ τὰ περὶ τὸν Ἀρδιαῖον εἰδέναι σαφῶς ἔχοι καὶ τὴν τυραννικὴν ἐκείνου ζωὴν καὶ τὰ μιάσματα τῶν ἐν Παμφυλίᾳ τυράννων ἑνὸς γεγονότος. εἴτε δὲ ἔχει τὰ τῆς ἱστορίας οὕτως εἴτε καὶ μή, ζητεῖν ἄτοπον, τοῦ Πλάτωνος τὰ τοιαῦτα*

3 *καὶ* ss. | *κἀΐ γενέσθαι* 4 *τὸν πάμφυλον* | *ζωιροάστρηι* 5 nonne *ἂν* delendum? 6 *-σεως* — 9 *λέ-* l. Morus H, ipse| l. haec: .[35]. *ὀν εν* .[15]. *ενον γρ΄*. .[12]. *τοεξησἄνευ ἄρ* . . *ου συντάξ* .[16]. *γειν* 7 *εὐνόμονα* Morus | *μυθὸν* post *τὸν* H^a, del. H^b 8 *-τες καὶ ειπως* (sic, *πως* Morus) om. H^a | *ἄρθου* H | *συντάξας* H^a *συντάξουσι* Morus 9 *τῷδε τῷ* H] *τῷ αὐτῷ* Morus 10 *κατὰ*] *καὶ* H^a | *πτῶσιν τοὺς* H] *π* . . . . (an *τοὺς* ss.?) 12 *Ἁρμονίου πατρός* dicit Plut. qu. conv. IX 5, 2 14 *αρμόνιον* (o prius ir.) | *τὸν* — 15 *Ἀρμένιον* im. 20 *ἄγγελλον*

πλάττοντος μὲν οὐδαμῶς, κατὰ δὲ τὴν χρείαν τῶν προκειμένων ἀεὶ παραλαμβάνοντος καὶ χρωμένου πᾶσι μετὰ τῆς πρεπούσης περιβολῆς καὶ οἰκονομίας, ὡς καὶ τῇ Μαντινικῇ ξένῃ καὶ τῷ κατὰ τὸν Γύγου πρόγονον διηγήματι καὶ τῷ κατὰ τοὺς Ἀτλαντίνους λόγῳ καὶ πᾶσι τοῖς ὁμοίοις.

Τοῦ δὲ **Κωλώτου** ψυχρευομένου κατὰ τὴν λέξιν ὄντως
f. 24r. καὶ ἐπικαλοῦντος τῇ εἰσβολῇ τοῦ διηγήματος | ὡς μειρακιώδει διὰ τὰ **Ἀλκίνου** τε καὶ **ἀλκίμου** παράλληλα κείμενα ὀνόματα, καλῶς μὲν καὶ ὁ **Πορφύριος** αὐτὸν ἐπερράπισεν ὡς ἄγευστον λογογραφικῆς καὶ σοφιστικῆς χάριτος καὶ μούσης Ἀττικῆς, ὁμοῦ δὲ ὀνειδίσας αὐτῷ καὶ ὅτι **Κωλωτάριον** αὐτὸν ὁ διδάσκαλος ἐκάλει θαμὰ καὶ οὐκ ὀρθῶς ἤκουεν ὑποκοριζομένου τοῦ **Ἐπικούρου** τὸν Κωλώτην· οὐ μὴν ἀλλὰ κἀκεῖνο ῥητέον, ὅτι τοῖς μυθικοῖς πλάσμασι μάλιστα δεῖ ποιητικῆς χάριτος, ἐπεὶ καὶ πολλῆς μετέχουσι τῆς τοιαύτης ἰδέας, πρὸς δὲ ποίησιν εὐδοκιμεῖ τὰ τοιαῦτα μάλιστα, καὶ τῶν τοῦ κάλλους σχημάτων ἐστὶν ἐκείνη διακορής. Ὁ μὲν οὖν Ἀλκίνου ἀπόλογος δηλοῖ τὴν ἐν Ἀλκίνου τοῦ Ὀδυσσέως νέκυιαν, οὗ δὴ τὰ ἐν Ἅιδου διηγεῖται θεάματα καὶ ὅσα εἶδεν καὶ οἷα ἀκήκοεν τοῖς σφαγίοις χρησάμενος καὶ τῷ αἵματι τῷ ψυχουλκῷ. καὶ γὰρ ἐπὶ πάντων τῶν τοιῶνδε διηγημάτων ἐξενίκησεν ὡς ἐπὶ παροιμίας τὸν Ἀλκίνου ἀπόλογον λέγειν. τοῦ δὲ προκειμένου μύθου καὶ αὐτοῦ τὰ ἐν Ἅιδου †ποιουμένου φράζειν, εἰκότως ἀντιπαρα-

3 symp. 206d   4 rp. II 359d ss. et Tim. 24e Crit. 108e
6 κολώιτου | οὕτως Us.   7 ὡς — 11 δὲ pauca dispexi
8 τὰ Hb] τὸν Ha τὸ Morus | τε Morus, om. H | παράληλ legi   9 ἀπερράπισεν Morus   10 λόγου γραφικῆς καὶ στροφικῆσ Morus; legi λο . . γραφ . . ῆ . . . . |φικῆσ   11 cf. Plut. adv. Col. initium   12 ὀρθῶς H (non l.)] ἄλλως Morus
13 ἐπικούρου H (l. ἐπικ-)] ἐπικαλοῦντος Morus   14 κἀκεῖνο H] κἀκεῖνα | ἠθικοῖσ (μυ ss.) cf. schol. Pl.   20 ἴδεν m[1], ex ι fecit ει et del. ʹ m[3]   22 ἐπὶ ss. m[3]   24 προσποιουμένου Sch. προθεμένου Us.

τείνων αὐτὸν ἐνδείκνυται τῷ Ἀλκίνου ἀπολόγῳ, τοσοῦτον μόνον ὑπαλλάξας, ὅτι ἐκεῖ μὲν ὁ ἀκούων Ἀλκίνους ἦν οὐ πολεμικὸς ἀνήρ, ἀλλ' εἰς εἰρήνην βλέπων καὶ τρυφήν, ὁ δὲ τὸν μῦθον τοῦτον διηγησάμενος καὶ αὐτὸς ἀπαγγείλας ἄλκιμός τις ἦν, ἐν πολέμῳ τε ἀποθανὼν καὶ †τὰ κατὰ πόλεμον ἰδών, ἅπερ ἀπήγγειλεν, χωρισθείσης αὐτῷ τῆς ψυχῆς ἐκ τοῦ σώματος. ἔχοι δ' ἄν τι πλέον, ὡς καὶ | [ἄλλοθι f. 24 v. ἐπι]έσαμεν, ἡ τῶν διηγημάτων τούτων εἰσβολὴ πρὸς ἔνδειξιν, ὅτι τὴν μὲν ἐκείνου νέκυιαν οὐκ ἀπεδέχετο, σκιαῖς [ἀπ]εικάζουσαν τὰς ἐν Ἅιδου ψυχάς, καὶ τὸν ἐν γῇ ὄντα ἀνδρειότατον ποθοῦντα τὴν ἐν[θάδε ζω]ὴν εἰσάγουσαν, καὶ πάντα ὅσα ἐν [ἐκείνοις] ἐπιστάσεως ἠξίωσεν κατατείνουσαν· ταύτην δὲ ὄντως ἀνδρικοῦ φησιν ἀνδρὸς εἶναι, ταῖς ὁσίαις ψυχαῖς τὸν ἐκεῖ τόπον μακαριστὸν ἀποδιδοῦσαν καὶ ταῖς ἀνοσίοις κολαστικόν, καὶ οὐ τὸν τόπον αὐτὸν ἀλλὰ τὴν ζωὴν αἰτιωμένην· μόνον οὐχὶ σαφῶς τὸν Σωκράτην λέγων οὐχὶ τὸν ποιητικὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν πολιτικὸν διαθήσειν τὴν διήγησιν ταύτην καὶ οὕτω μυθολογήσειν ὡς προσήκει τοῖς ἀνδριζομένοις καὶ πρὸς θάνατον ἔχουσιν ἀδεῶς, ἀλλ' οὐ τοῖς φρίττειν εἰθισμένοις τὸν Ἅιδην. καὶ γὰρ ὁ τοῦ μύθου πατὴρ τοιόσδε τις ἦν γεννάδας ὡς ἀληθῶς καὶ ψυχὴν ἔχων σώματος ὑπερορῶσαν καὶ πρὸς τὸ ἄνω βλέπειν ἐπιτηδείαν καὶ δι' ἧς ἀλκῆς, κατὰ τὸ λόγιον, χωριζομένην ἀπὸ τῶν ὑλικῶν ὀργάνων καὶ εἰς τὸ ἄναντες εὐθὺ τοῦ οὐρανοῦ χωροῦσαν. ἃ δὴ καὶ τὰ ἑξῆς παρίστησιν·

5 πορείαν Sch. (κατα ss., de κάτα monet Rad.) 7 cf. I 118, 5 8 εἴπαμεν H, legi .[10]. ἐσ . . εν ἡ τῶν διηγη .[20]. σενδειξιν ὅτι τ .[11]. νεκυιαν οὐκ ἀπεδέχετο [6]|. . εικάζουσαν etc. ἐκ τῶν ἐπαγομένων τούτων διηγ. αὐτὸν ἔ. Morus pessime 9 ἐκείνου Us.] ἐκείνην H νεκρῶν Morus | εἰκάζουσαν H 10 ἐν γῇ ὄντα solus l. Morus 11 τὴν ἐν Ἅιδου δίκην H τὴν ἐν σώματι νίκην Morus cf. Od. λ 488 ss. 12 suppl. Sch. (αὐτοῖς Morus) | ταύτην Morus] αὐτὴν H 14 μακάριστον | ἀποδιδοῦσαν ss. m[2] 16 λέγων] λέγειν 18 προσήκειν 23 δι'' ἧσ (voluitne δι' ἑῆς?) cf. de or. chald. 52

ὅς ποτε ἐν πολέμῳ τελευτήσας ἀναιρεθέντων δεκαταίων τῶν νεκρῶν ἤδη διεφθαρμένων ὑγιὴς μὲν ἀνηρέθη, κομισθεὶς δὲ οἴκαδε μέλλων θάπτεσθαι δωδεκαταῖος ἐπὶ τῇ πυρᾷ κείμενος ἀνεβίω [p. 614b].

Τὴν μὲν περὶ τῶν ἀποθανεῖν δοξάντων, ἔπειτα ἀναβιούντων ἱστορίαν ἄλλοι τε πολλοὶ τῶν παλαιῶν ἤθροισαν καὶ Δημόκριτος ὁ φυσικὸς ἐν τοῖς Περὶ τοῦ Ἅιδου f. 56 r. γράμμασιν. καὶ τὸν | θαυμαστὸν ἐκεῖνον Κωλώτην, τὸν Πλάτωνος ἐχθρόν, Ἐπικούρειον ὄντα πάντως ἔ[δ]ει [τὰ τοῦ] καθηγεμόνος τῶν Ἐπικουρ[είων] δ[όγματα] μὴ ἀγνοῆσαι μηδὲ ἀγνοήσαντα ζητεῖν, πῶς τὸν ἀποθανόντα πάλιν ἀναβιῶναι δυνατόν. οὐδὲ γὰρ ὁ θάνατος ἦν ἀπόσβεσις, ὡς ἔοικεν, τῆς συμπάσης ζωῆς τοῦ σώματος, ἀλλ᾽ ὑπὸ μὲν πληγῆς τινος ἴσως καὶ τραύματος παρεῖτο, τῆς δὲ ψυχῆς οἱ περὶ τὸν μυελὸν ἔμενον ἔτι δεσμοὶ κατερριζωμένοι καὶ ἡ καρδία τὸ ἐμπύρευμα τῆς ζωῆς εἶχεν ἐγκείμενον τῷ βάθει· καὶ τούτων μενόντων αὖθις ἀνεκτήσατο τὴν ἀπεσβηκυῖαν ζωὴν ἐπιτήδειος πρὸς τὴν ψύχωσιν γενόμενος. καὶ γὰρ ἐφ᾽ ἡμῶν τινες ἤδη καὶ ἀποθανεῖν ἔδοξαν καὶ μνήμασιν ἐνετέθησαν καὶ ἀνεβίωσαν καὶ ὤφθησαν οἳ μὲν ἐγκαθήμενοι τοῖς μνήμασιν, οἳ δὲ καὶ ἐφεστῶτες· καθάπερ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν πάλαι γεγονότων ἱστοροῦνται καὶ Ἀριστέας ὁ Προκοννήσιος καὶ Ἑρμόδωρος ὁ Κλαζομένιος καὶ Ἐπιμενίδης ὁ Κρής, μετὰ θάνατον ἐν τοῖς ζῶσιν γενόμενοι. καὶ τί δεῖ πολλὰ λέγειν; ὅπου γε καὶ ὁ μαθητὴς Ἀριστοτέ-

8 cf. Mullach Democr. fr. p. 113 9 τὸν Πλάτωνος Sch.] τοῦ πλάτωνοσ 10 ἐχθρόν Wyttenbach] ἑταῖρον Morus Maius (8 litt. sp.) | ἐπικούριον 11 ἐπικ΄. ρ. ου. δ legi | ντων ante μὴ Maius 13 ἀπόσβεσις | ἐπικούριον Maius (l. ἀ . .|. βεσις)] ἀποσάλευσις Morus 16 cf. Pl. Tim. 73d 19 ἐπιτήδειος — γενόμενος] ἐπιτήδειον — γενόμενον (ἐπιτηδείαν — γενομένην ed. Morus) 21 ἀνεξίωσαν (β supra ξ) 22 ἐφεστῶτες] ἑστῶτεσ 24 Ἑρμότιμος Rohde cf. Plin. n. h. VII 174 s. 25 γενόμενοι Morus] γενόμενοσ

λους Κλέαρχος ἱστορίαν τινὰ τοιαύτην πρῶτος παραδέδωκεν θαυμασίαν.

Κλεώνυμος ὁ Ἀθηναῖος, φιλήκοος ἀνὴρ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων, ἑταίρου τινὸς αὐτῷ τελευτήσαντος περιαλγὴς γενόμενος καὶ ἀθυμήσας ἐλιποψύχησέν τε καὶ τεθνάναι δόξας τρίτης ἡμέρας οὔσης κατὰ τὸν νόμον προὐτέθη· περιβάλλουσα δὲ αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ πανύστατον ἀσπαζομένη, τοῦ προσώπου θοἰμάτιον ἀφελοῦσα καὶ καταφιλοῦ|σα τὸν f. 56 v. νεκρὸν ᾔσθετο βραχείας ἀναπνοῆς αὐτῷ τινος ἐγκειμένης. περιχαρῆ δὲ αὐτὴν γενομένην ἐπισχεῖν τὴν ταφήν· τὸν δὲ Κλεώνυμον ἀναφέροντα κατὰ μικρὸν ἐγερθῆναι καὶ εἰπεῖν, ὅσα τε ἐπειδὴ χωρὶς ἦν καὶ οἷα τοῦ σώματος ἴδοι καὶ ἀκούσειεν. τὴν μὲν οὖν αὐτοῦ ψυχὴν φάναι παρὰ τὸν θάνατον οἷον ἐκ δεσμῶν δόξαι τινῶν ἀφειμένην τοῦ σώματος παρεθέντος μετέωρον ἀρθῆναι, καὶ ἀρθεῖσαν ὑπὲρ γῆς ἰδεῖν τόπους ἐν αὐτῇ παντοδαποὺς καὶ τοῖς σχήμασι καὶ τοῖς χρώμασιν καὶ ῥεύματα ποταμῶν ἀπρόσοπτα ἀνθρώποις· καὶ τέλος ἀφικέσθαι εἴς τινα χῶρον ἱερὸν τῆς Ἑστίας, ὃν περιέπειν δαιμονίας δυνάμεις ἐν γυναικῶν μορφαῖς ἀπεριηγήτοις. εἰς δὲ ἐκεῖνον αὐτὸν τὸν τόπον καὶ ἄλλον ἀφικέσθαι ἄνθρωπον καὶ ἀμφοῖν τὴν αὐτὴν γενέσθαι φωνήν· μένειν τε ἡσυχῇ καὶ ὁρᾶν τὰ ἐκεῖ πάντα. καὶ δὴ καὶ ὁρᾶν ἄμφω ψυχῶν ἐκεῖ κολάσεις τε καὶ κρίσεις καὶ τὰς ἀεὶ καθαιρομένας καὶ τὰς τούτων ἐπισκόπους Εὐμενίδας· ἔπειτα κελευσθῆναι ἀποχωρεῖν, καὶ ἀποχωρήσαντας ἀλλήλους ἐπανερέσθαι τίνες εἶεν, καὶ εἰπεῖν ἀλλήλοις τὰ ὀνόματα καὶ τὰς πατρίδας, τὸν μὲν Ἀθήνας καὶ Κλεώνυμον, τὸν δὲ Συρακούσας καὶ Λυσίαν, καὶ ἀλλήλοις παρακελεύσασθαι ζητῆσαι πάντως ἑκάτερον,

8 τοῦ ⟨τε⟩ Rohde | -σα — 11 ἐγερ- pauca legi 10 δὲ suadet spatium] δ' Morus | ἀφὴν Maius 12 τοῦ σώματος καὶ οἷα Rohde 13 αὐτοῦ 17 ἀπρόσαπτα corr. Us. 20 an αὐτὸν? 24 cf. Verg. Ae. VI 555 sqq. 25 ἐπανέρεσθαι: cf. Schanz praef. Phaedri § 8

ἐὰν εἰς τὴν θατέρου πόλιν ἀφίκηται, τὸν ἀπ' ἐκείνης ὡρμημένον. καὶ μετὰ χρόνον οὐ πολὺν ἐλθεῖν μὲν Ἀθήναζε τὸν Λυσίαν, πόρρωθεν δὲ αὐτὸν ἰδόντα τὸν Κλεώνυμον ἀναβοῆσαι τοῦτον εἶναι τὸν Λυσίαν, καὶ τοῦτον ὡσαύτως
f. 67r. ἐπι|γνῶναί τε πρὶν προσέλθῃ καὶ τοῖς παροῦσιν εἰπεῖν τοῦτον εἶναι τὸν Κλεώνυμον.

Ταῦτα μὲν ὁ Κλεάρχου λόγος· ἱστορεῖ δὲ καὶ Ναυμάχιος ὁ Ἠπειρώτης, ἀνὴρ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων πάππων γεγονώς, Πολύκριτον Αἰτωλὸν ἐπιφανέστατον Αἰτωλῶν καὶ Αἰτωλαρχίας τυχόντα καὶ ἀποθανεῖν καὶ ἀναβιῶναι μηνὶ μετὰ τὸν θάνατον ἐνάτῳ, καὶ ἀφικέσθαι εἰς ἐκκλησίαν κοινὴν τῶν Αἰτωλῶν καὶ συμβουλεῦσαι τὰ ἄριστα περὶ ὧν ἐβουλεύοντο· καὶ τούτων εἶναι μάρτυρας Ἱέρωνα τὸν Ἐφέσιον καὶ ἄλλους ἱστορικοὺς Ἀντιγόνῳ τε τῷ βασιλεῖ καὶ ἄλλοις ἑαυτῶν φίλοις ἀποῦσι τὰ συμβάντα γράψαντας. Καὶ οὐ τοῦτον μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Νικοπόλει τῶν οὐ πρὸ πολλοῦ τινα γεγονότων, Εὐρύνουν ὄνομα, ταὐτὸν παθεῖν, καὶ ταφέντα πρὸ τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν προσηκόντων ἀναβιῶναι μετὰ πεντεκαιδεκάτην ἡμέραν τῆς ταφῆς καὶ λέγειν, ὅτι πολλὰ μὲν ἴδοι καὶ ἀκούσειεν ὑπὸ γῆς θαυμαστά, κελευσθῆναι δὲ πάντα ἄρρητα φυλάττειν· καὶ ἐπιβιῶναι χρόνον οὐκ ὀλίγον καὶ ὀφθῆναι δικαιότερον μετὰ τὴν ἀναβίωσιν ἢ πρότερον. Προστίθησιν δὲ καὶ τρίτον ἄλλον χθές, ὥς φησιν, γεγονότα, Ῥοῦφον τὸν ἐκ Φιλίππων τῶν ἐν Μακεδονίᾳ, τῆς δὲ ἐν Θεσσαλονίκῃ μεγίστης ἀρχιερωσύνης ἀξιωθέντα· τοῦτον γὰρ ἀποθανόντα τριταῖον ἀναβιῶναι καὶ ἀναβιοῦντα εἰπεῖν, ὅτι ὑπὸ τῶν χθονίων ἀναπεμφθείη θεῶν, ἵνα τὰς θέας ἐπιτελέσοι τῷ δήμῳ, ἃς ὑποσχόμενος ἐτύγχανεν,

5 -γνῶναί τε et καὶ et -σ παροῦσιν solus l. Morus | expectes προσελθεῖν (l. προσέ..η), at cf. ad f. 6r 7 ταῦτα solus l. Morus 7 ἱστόρησε καὶ m[1], ει δὲ supra σε m[2] 8 cf. Phleg. mir. 2 16 τῶν Morus] τὸν 26 τριταῖον ex τρίτον m[2] 28 ἐπιτελέσῃ Morus, possis ἐπιτελέσαι

καὶ μέχρι τῆς ἐκείνων συμπληρώσεως ἐπιβιοῦντα αὖθις | ἀποθανεῖν. Καὶ τὸν κολοφῶνα τούτων ὑπάρχειν Φιλίν- f. 57 v. *νιον κατὰ τοὺς Φιλίππου βασιλεύσαντος χρόνους. εἶναι δὲ αὐτὴν θυγατέρα Δημοστράτου καὶ Χαριτοῦς τῶν Ἀμφιπολιτῶν νεόγαμον τελευτήσασαν· ἐγεγάμητο δὲ Κρατερῷ. ταύτην δ' οὖν ἕκτῳ μηνὶ μετὰ τὸν θάνατον ἀναβιῶναι καί τινι νεανίσκῳ Μαχάτῃ, παρὰ τὸν Δαμόστρατον ἀφικομένῳ ἐκ Πέλλης τῆς πατρίδος, λάθρᾳ συνεῖναι διὰ τὸν πρὸς αὐτὸν ἔρωτα πολλὰς ἐφεξῆς νύκτας καὶ φωραθεῖσαν αὖθις ἀποθανεῖν, προειποῦσαν κατὰ βούλησιν τῶν ὑποχθονίων δαιμόνων αὐτῇ ταῦτα πεπρᾶχθαι, καὶ δρᾶσθαι πᾶσι νεκρὰν ἐν τῇ πατρῴᾳ προκειμένην οἰκίᾳ· καὶ τὸν πρότερον αὐτῆς δεξάμενον τὸ σῶμα τόπον ἀνορυχθέντα κενὸν ὀφθῆναι τοῖς οἰκείοις, ἐπ' αὐτὸν ἐλθοῦσιν δι' ἀπιστίαν τῶν γεγονότων· καὶ ταῦτα δηλοῦν ἐπιστολὰς τὰς μὲν παρὰ Ἱππάρχου, τὰς δὲ παρὰ Ἀρριδαίου γραφείσας τοῦ τὰ πράγματα τῆς Ἀμφιπόλεως ἐγκεχειρισμένου πρὸς Φίλιππον. καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἐκ τῶν ἱστοριῶν.*

Ζητοῦντος δὲ τοῦ Κωλώτου, πῶς οὐ διεφθάρη τὸ σῶμα σαπὲν ἐν τοσαύταις ἡμέραις τοῦ Ἠρός, καὶ ταῦτα ψυχῆς μὴ παρούσης, ἔδει καὶ ἡμεῖς ἂν φήσαιμεν ἐπιλογίζεσθαι, πρῶτον ὅτι θαυμαστὸν οὐδὲν καὶ συμπαγῆναι τὸ σῶμα τὴν ἀρχὴν οὕτως, ὥστε ἄτροφον εἰς πλείους ἡμέρας ἀρκεῖν καὶ δυσδιάλυτον ὑπάρχειν· ὅπου γε καὶ βοτάναι θυμιώμεναί τινες παρέχονται διαμένον ἐπὶ πλεῖστον ὅσον χρόνον τὸ σῶμα τῶν μὴ τρεφομένων, καὶ ὅπερ αὗταί | εἰσιν ἔξωθεν, τοῦτο f. 58 r. *καὶ πρὸς φυσικὴν σύστασιν προσιέναι τισὶ τῶν σωμάτων αὖθις παραδόξως· καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων οὕτως*

2 *ἀποθανεῖν — ὑπάρχειν* solus l. Morus | *τούτων* l. Morus (ed. *τούτου*, unde *τούτοις* Us.) | *φιλίννιον* l. Mai ego, *Φιλόναιον* Morus 4 *αὐτὸν πατέρα* l. Mai, nil ego 8 *λάθρα* 16 *τοὺς — 17 ἐγκεχειρισμένους*, corr. Rohde 19 *κολώτου* ut semper 26 usque ad *καὶ γὰρ* solus l. Morus, cui non prorsus confido | *εἰσιν*] an *δρῶσιν*? 28 *αὖθις*] an *εὐθὺς*?

ἔχειν καὶ ὅσα δή τισιν διά τινων βοτανῶν ἢ λίθων δυνάμεις ὑπάρχει, ταῦτα ἔχει ἐκ τῆς φυσικῆς ἐνόντα κατασκευῆς· καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τινες χυλὸν ἐνιέντες στρύχνου καὶ ποῶν ἄλλων εἴδωλα ἄττα δαιμόνων ἐν ἀέρι καθορῶσιν· καί τινες ἄνευ τῆς ἐπιτεχνήσεως ταύτης πάσχουσιν ταὐτόν, καὶ προορατικοὶ γίγνονται τοῦ μέλλοντός τινες ἐκ τῶν καλουμένων ἀπογεύσεων, ἄλλων φύσει τὴν δύναμιν ταύτην ἐχόντων. Πρὸς δὲ αὖ τούτοις κἀκεῖνο ῥητέον, ὅτι δὴ πάντως ὑπελείπετό τι ζώπυρον περὶ τὴν καρδίαν, τοῦ ἄλλου σώματος διὰ τὴν πληγὴν νεκρωθέντος, ὅπερ ὕστερον παυσαμένων τῶν ἐπὶ τῇ πληγῇ πόνων ἀπ' αὐτῆς ἀρξάμενον καὶ εἰς πᾶν τὸ σῶμα διέδωκεν τοῦ ψυχωθῆναι δύναμιν. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν γίγνεσθαί τι τοιοῦτον, ὅπου γε καὶ τὰς χελιδόνας φασὶν ἐν κοιλότησιν δένδρων ὅλην τὴν τοῦ χειμῶνος ὥραν νεκρωθείσας ζῆν, καὶ παυσαμένης τῆς τοῦ ἀέρος ψύξεως κινεῖσθαι καὶ ἐκτινάσσειν τὴν νέκρωσιν· καὶ ὄφεις ταὐτὸν πάσχειν ἐν τοῖς ἑαυτῶν φωλεοῖς καὶ διαμένειν ἀκινήτους καὶ αὖθις ἀναβιώσκεσθαι, μενούσης ἔνδον τῆς ζωτικῆς ἀρχῆς καὶ τὰ ἀποψυχθέντα παρελθούσης τῆς ἔξωθεν βίας ἀναζωπυρούσης. Ἐφ' ἅπασιν δὲ τοῖς εἰρημένοις καὶ τοῦτο προσθετέον, ὅτι τὴν ὅλην ταύτην ἱστορίαν εἰς δαιμονίαν μηχανὴν ὁ Πλάτων ἀνέπεμψεν· f. 58v. *δηλοῖ | [δὲ καὶ τὸ κελεῦ]σαι τὸν ἄγγελον τοῦτ[ον τοὺς δικαστὰς τὰ τ]ῶν ἐκεῖ πάντα καθορᾶν καὶ [ἀπαγγ]έλλειν τοῖς ἀνθρώποις· εἰ δὲ τοῦτο ἀλη[θές, τ]ῶν αὐτῶν ἂν εἴη δήπου δαιμόνων ἔρ[γον κ]αὶ τὸ σῶμα φυλάττειν ἀπαθὲς τοῦ ἀγ[γέλο]υ, καθάπερ καὶ τὴν ψυχὴν ἀνέκπληκτον ὑπὸ τῶν*

1 *ἔχειν* scripsi] *ἔχον* Morus Maius (l. *εχ. ν*) 2 *ἔχει* solus l. Morus, expectes *ἄλλοις* | *κατασκευῆσ* in fine lin. l. Morus, nos *κατασκ-*, spatium etiam *ἐπεὶ* capere vid. | cf. f. 15r. 128r 3 *ἐνιέντες* l. Morus, *ἐν* ego, fuitne *ἐνστάξαντες*? 11 *δέδωκεν* 12 an ⟨*τὴν*⟩ *τοῦ*? 15 *ἐκτινάσειν* 22 Morus haec habet partim ab ipso ficta: *δὲ λέγων ἀκοῦσαι τὸν ἄ. τοῦτον τὰ ἐκεῖ, λέγων παρὰ τῶν ἐκεῖ π. κ. κ. ταῦτα εἰπεῖν τ. ἀ.* | *κελεῦσαι]ῆσαι* l. Mai, *σαι* ego 23 . . *έλειν* corr. m[2] uv.

θεαμάτων ἐκείνων· [[ἢ]] καὶ τὸ τοὺς δαίμονας ἐπὶ τοσοῦτόν γε χρόνον ἀσκέδαστα τὰ σώματα διαφυλάττειν, ὃ ⟨εἰ⟩ καὶ δι' ἄλλων δύναται γίνεσθαι σωμάτων, τοῖς νεκροῖς σώμασιν ἀδύνατον. Ὅλως δὲ δεῖ μηδαμῶς ἀγνοεῖν τὴν πρόνοιαν τῶν θεῶν ταῖς ψυχαῖς σύστοιχα καὶ τὰ ὄργανα δημιουργοῦσαν· οὐδὲ γὰρ ταύτας εἰς τὰ τυχόντα τὰς τυχούσας εἰσδύεσθαι, τὰ δὲ προσήκοντα ἑκάστην κατὰ τὴν ἐκείνων περιβάλλεσθαι βούλησιν. ὅταν οὖν τὰ παρ' αὐτοῖς ἀγαθὰ προϋπάρχοντα βουληθῶσιν εἰς ἀνθρώπους ἐκφῆναι, λέγω δὲ οἷον μαντικὴν τὴν θείαν ἢ ἰατρικὴν τὴν ὡς ἀληθῶς παιώνιον ἢ τὴν ὄντως οὖσαν ἱερατικὴν ἐπιστήμην, καὶ ψυχὰς προάγουσιν τὰς διαπορθμεύειν ταῦτα δυναμένας εἰς τὴν γένεσιν ἄνωθεν, καὶ ὄργανα προπαρασκευάζουσιν ταῖς τοιαύταις ψυχαῖς ἐπιτήδεια πρὸς τὴν ἐκείνων πολιτείαν, καὶ τὸ τῆς ζωῆς εἶδος ἐφ' ὃ τὴν ἀρχὴν αὐτὰς καταπέμπουσιν. καὶ οὖν καὶ τὰς ἀγγελικὰς ταύτας ψυχάς, τῆς ἀποκεκρυμμένης παρ' αὐτοῖς ἀληθείας διὰ τῆς χωριστῆς ἑαυτῶν ζωῆς ἐκφαντορικὰς ἐσομένας, κινοῦντες ἐς τόνδε τὸν τόπον σώματα αὐταῖς ὑποστρωννύουσιν καὶ χωρῆσαι δυνάμενα τὴν ὑπερφυῆ ζωὴν τῶν | ψυχῶν καὶ ὑπηρετοῦντα ταῖς ἐνεργείαις αὐτῶν ταῖς f. 59 r. καρτερωτάταις καὶ ἀπαθεστάταις καὶ δύστρεπτα καὶ δυσδιάλυτα, πρὸς τὴν χωριστὴν ἐκείνων ἀπάθειαν ἐπαιρόμενα καὶ μιμούμενα τὴν δύναμιν αὐτῶν τῶν χρωμένων αὐτοῖς ψυχῶν. δηλοῖ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων τὴν ⟨τῶν⟩ ὀργάνων πρὸς τὰς ἐπιβεβηκυίας ὁμοιότητα ψυχάς, τῇ μὲν ζωῇ τοῦ Ἠρὸς τὴν ἀλκὴν ἀποδούς, τῷ δὲ σώματι τὸ ἀδιάφθορον, ὡς ἂν κατὰ φύσιν τούτων συζυγέντων ἀλλήλοις· τάχα δὲ καὶ ὡς ἀπ' αὐτῆς τῆς ψυχῆς καὶ εἰς τὸ σῶμα διαβαινούσης τινὸς ἀπαθείας καὶ ἀτρέπτου δυνάμεως, τοὺς μὲν ἄλλους διαφθαρῆναι

1 καὶ respondet superiori καὶ p. 117, 22 2 γε] τε 12 ταύτας ex ταῦτα m² 20 Morus plura l. quam nos 22 ἀπάθειαν solus l. Morus, spat. 12 litt. (possis καὶ ἄυλον ζωὴν) 23 δύναμιν solus l. Morus, conieceram ὑπεροχὴν (spat. 10 litt.)

λέγων, τὸν δὲ ἄλκιμον ἐκεῖνον ὑγιῆ μὲν ἀναιρεθῆναι, δωδεκαταῖον δὲ ἐπὶ τῇ πυρᾷ κείμενον ἀναβιῶναι. Καὶ δῆλον μὲν ὡς καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτὴν οὕτως ἔχειν ὁμολογήσομεν, οὐδὲν ἀδύνατον λέγουσαν, οὔτε τὸν ἀπὸ τοῦ σώματος χωρισμὸν τῆς ψυχῆς (καὶ γὰρ οἱ ἱερατικοὶ λόγοι τοῦτο δρῶσιν, χωρίζοντες ἀπὸ τῶν σωμάτων τὰς ψυχάς, καὶ τοῖς μὲν σώμασιν τοῦ μὴ διαπνεῖσθαι φρουρὰν περιβάλλοντες, ταῖς δὲ ψυχαῖς τὴν ἀπόλυτον τῶν σωμάτων προξενοῦντες ἐνέργειαν καὶ τὴν ἄφεσιν τῶν φυσικῶν δεσμῶν), οὔτε τὴν ἐν πλείοσιν ἡμέραις διαμονὴν ἀσκεδάστου τοῦ σώματος. καὶ γὰρ ἐξ ἄλλων τοῦτο γέγονεν δῆλον ὁμοίων παρὰ τοῖς ἔμπροσθεν ἀναγεγραμμένων ἱστοριῶν, κἀξ αὐτῶν τούτων, ὧν νῦν εἴπομεν, καὶ τοῦτο πιθανόν· εἰ γὰρ καὶ τοῖς ἱερατικοῖς τοῦτο δυνατόν,
f. 59v. φυλάττειν ἄτρεπτα τὰ σώματα χωριζομένων τῶν | ψυχῶν, καὶ αὐτὰς χωρισθείσας ἀπὸ τῶν σωμάτων τοῖς αὐτοῖς ἥδεσθαι †πεπραγμένοις αὐτῶν τῶν ψυχῶν πολλῶν δωδεκάτω† . .[20]. . πῶς τοῦτο δυνατόν, καὶ †δαιμονίων πολλῶν ἀνέθηκεν τὴν περὶ . .[11].† αὐτὸν ἅπασαν ἱστορίαν, οὔτε τὸ θείας ἀληθείας τυχεῖν ἀδύνατον ψυχὴν ἀνθρωπίνην τῶν ἐν Ἅιδου πραγμάτων καὶ ἀγγεῖλαι τοῖς ἀνθρώποις. Δηλοῖ δὲ καὶ ὁ κατὰ τὸν Ἐμπεδότιμον λόγος, ὃν Ἡρακλείδης ἱστόρησεν ὁ Ποντικός, θηρῶντα μετ' ἄλλων ἐν μεσημβρίᾳ σταθερᾷ κατά τινα χῶρον αὐτὸν ἔρημον ἀπολειφθέντα λέγων τῆς τε τοῦ Πλούτωνος ἐπιφανείας τυχόντα καὶ τῆς Περσεφόνης καταλαμφθῆναι μὲν ὑπὸ τοῦ φωτὸς τοῦ περιθέοντος κύκλῳ τοὺς θεούς, ἰδεῖν δὲ δι' αὐτοῦ πᾶσαν τὴν περὶ ψυχῶν ἀλήθειαν ἐν αὐτόπτοις θεάμασιν. Πρὸς δὲ τῇ ἱστορίᾳ παντάπασιν αὐτῇ μὴ δυνάμενοι ἀπιστεῖν καὶ εἰς τὴν ζωὴν

14 τὰ ss. m[3] | ante ἱστορίαν nil l. nisi τοῦτο δυνατὸν et ἀνέθηκεν τὴν, cetera Morus | si theurgi etiam Er hoc poterat, cui daemon harum rerum scientiam commiserat

19 ἀληθίας l. Mai, ἀλ(?)....ς ego, ὑποψίας Morus; fuitne αὐτοψίας? 21 cf. Rohde Psyche 386 adn.

ἀναπέμποντες ὅσα φησὶν ὁ Πλάτων αὐτὴν τοῦ ἀγγέλου τῆς προκειμένης ἀφηγήσεως τὸ μὲν ἄλκιμον, ὥς που καὶ πρότερον εἴπομεν [p. 112, 23], *δηλοῦν ἡμεῖς γε φήσομεν τὴν δι' ἑῆς ἀλκῆς εἰς θεοὺς ἀνάτασιν τῆς τοιαύτης ψυχῆς· τὸ δὲ ὑγιὲς τὴν ἀλώβητον καὶ ἀπαθῆ κατάστασιν· οὐ γὰρ αἱ τυχοῦσαι τοιούτων ἂν τύχοιεν θεαμάτων· τὸ δὲ ἐν πολέμῳ τελευτῆσαι τὸ στρεφομένην ἔτι περὶ τὴν γένεσιν ἀχράντως διαζῆσαι καὶ μὴ ταὐτὸν παθεῖν ταῖς διαφθειρομέναις ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῇ παθῶν, ἀλλ' ἐξαίρετον ἔχειν παρὰ τὰς ἄλλας ψυχὰς τελειότητα.*

Καὶ μὴν καὶ τὸ | ...106... [*διατρί*]*βουσιν· διὰ δὲ* f. 60r. [*τεσσάρων ἡμερῶν χω*]*ροῦσιν εἰς τὸν τόπον ἐκ*[*εῖνον ὅθεν καθο*]*ρῶσι τὴν ἀρχὴν τοῦ συνέχ*[*ον*]*τος* [*φωτὸς*] *ὅλον τὸν οὐρανόν· ἡμερησίαν δὲ πρ*[*οελθόν*]*τες ὁδὸν εἰς αὐτὴν καταντῶσι τὴν ἀρχὴν τοῦ φωτός. Παραιτησάμενοι δὲ τὰς διακένους ὑπονοίας τῶν ἐξηγητῶν, ἃς καὶ Πορφύριος ἀπεσκευάσατο, πολλὴν καὶ διωλύγιον φλυαρίαν ἐπεισαγαγόντων διὰ τῆς δωδεκάδος, τῶν μὲν εἰς τὸν ζῳδιακόν, τῶν δὲ εἰς τοὺς μῆνας, τῶν δὲ εἰς τοὺς δώδεκα θεοὺς ἀναφερόντων τὸν ἀριθμόν, καὶ πιστουμένων οἰκεῖον οὕτως αὐτὸν εἶναι ταῖς εἰς γένεσιν ἰούσαις ψυχαῖς, εἰ δεῖ καὶ εἰς τὴν ζωὴν αὐτὸν τῶν ψυχῶν ἀναπέμπειν, ἄλλον τρόπον ἡμεῖς τὴν θεωρίαν μέτιμεν, τὴν τοῦδε τοῦ ἀριθμοῦ συγγένειαν αἰτιώμενοι πρὸς τὴν ὅλην περίοδον τῶν ψυχῶν. συνέστηκεν γὰρ ἐκ τῶν πρωτίστων ἀριθμῶν πολλαπλασιασάντων ἀλλήλους, τριάδος λέγω καὶ τετράδος· ὧν ἡ μὲν τελεσιουργός ἐστιν καὶ ἐπιστρεπτικὴ πρὸς τὰς ἀρχάς, ἡ δὲ γόνιμος καὶ ἑδραστικὴ τῶν γεννωμένων ἅμα καὶ ἐναρμόνιος. προσήκει τοίνυν ἡ δυωδεκὰς ἐξ ἀμφοῖν οὖσα τῇ τε τῆς ψυχῆς ἐπιστροφῇ πρὸς*

6 post *τυχοῦσαι ψυχαὶ* add. m^2 11 in spatio *ἔχει τῆς αὐτῆς* (hoc v. post del.) *διηγήσεως* l. Morus | *-βουσιν*] praecessit *ἑπτὰ μὲν ἡμέρας ἐν τῷ λειμῶνι* 17 *διαλύγιον*: cf. Pl. Theaet. 162^a 22 *ἄλλον*] acc. et ir. *ον* m^2

τὰ ὅλα καὶ τῇ νοερᾷ καὶ ⟦τῇ⟧ χωριστῇ ζωῇ καὶ τῇ τοῦ σώματος σταθερᾷ διαμονῇ καὶ ἀτρέπτῳ καὶ τῇ ἐναρμονίῳ τοῦ τε χρωμένου συστάσει καὶ τοῦ ὀργάνου πρὸς ἄλληλα.
4 *δοκεῖ δὲ καὶ τελειότητος ὅρος ἡ δυωδεκὰς εἶναι, πρε-*
f. 60 v. *πού|σης ταῖς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου συνελισσούσαις αἰτίαις καὶ (τί γὰρ οὐ δεῖ λέγειν;) ταῖς οὐρανίαις τάξεσιν· διὸ καὶ μῆνα τὸν δωδέκατον ἐν Νόμοις* [VIII p. 828^d] *ἀπένειμε ταῖς τῶν χθονίων θεραπείαις καὶ τὴν μεγίστην θεὸν Ἑκάτην τὰ πέρατα τῶν ἐγκοσμίων συγκλείουσαν καὶ διὰ τοῦτο κληδοῦχον ἀποκαλουμένην τὰ δωδέκατά φησιν ὁ θεολόγος τοῦ κόσμου κληρώσασθαι. τάχ' οὖν ἂν καὶ ταύτῃ καὶ ὁ τῆς μυθολογίας τῆς προκειμένης ἄγγελος εἴη δωδεκαταῖος ἀναβιούς, ὡς τῶν ὅλων γενόμενος θεωρός, καὶ τῶν παρὰ τῷ Πλούτωνι ψυχῶν αὐτῶν κατὰ τοῦτον τὸν ἀριθμὸν τὴν χωριστὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἱδρυσασῶν ζωήν, ὅς ἐστιν ἀφοριστικὸς τοῦ κόσμου παντὸς καὶ τῶν ἐν αὐτῷ περάτων εἰς τὰς οἰκείας συνελισσομένων ἀρχάς. τοῦτο μὲν οὖν τοιόνδε τινὰ τὸν ἀπολογισμὸν ἔχοι ἂν τῆς θεωρίας.*

Εἰ δέ τις αἰτιᾶται τὸν λόγον, ὅτι μὴ καὶ ἄλλοι πολλαχοῦ τοιοῦτοί τινες γεγόνασιν ἄγγελοι τῶν ἀφανῶν ἡμῖν, ἀλλ' οὑτοσὶ μόνος ἀνὴρ ὅστις ποτέ ἐστιν (χρῆν γὰρ ἴσως καὶ ἐν ἄλλοις δή τισι τόποις Ἠράς τινας ἱστορεῖσθαι θεατὰς ὧν οὗτος εἶδεν καὶ ἀγγέλους ἀνθρώποις ὧν ἤγγειλεν) — ἔοικεν οὖν, εἴτ' αὐτός ἐστιν ὁ Κωλώτης εἴτ' ἄλλος τοῦ μύθου τοῦτον τὸν τρόπον κατήγορος, ἀγνοεῖν ὡς ἄρα καὶ εἰσὶν καὶ ἔσονται πολλαχοῦ γῆς τῶν θείων καὶ ταῖς αἰσθήσεσιν ἡμῶν ἀλήπτων ἐξηγηταὶ κατά τινας θείας τε καὶ δαι-

2 *διανομῆι* m² 3 an *συντάξει?* 4 *πρεπού*] acc. supra *ε* erasus 5 plura quam ego l. Morus, sed talia quae vera esse constet 10 *κληδοῦχον* cf. Orph. hymn. 1, 7 fr. 151; Hecaten Orphicam duodecimam mundi partem sortitam esse addiscimus 15 *ἱδρύσασ* 23 *εἶδεν* ex *ἴδεν* m³ 24 *ὁ* ss. m² | *κολάτης* 25 *καὶ εἰσὶν* add. m²

μονίας ἐπιπνοίας· οἱ μὲν μετὰ τοῦ σώματος τῶν τοιούτων ἵστορες, ὥσπερ Ἐμπεδότιμον λόγος, οἱ δὲ ἄνευ σώματος, ὥσπερ τὸν Ἀθηναῖον Κλεώνυμον· καὶ πλή|ρεις αἱ παρα- f. 61r. δόσεις τούτων. εἰ δὲ [μὴ πλεῖο]νές εἰσιν αὐτοπτικαὶ τῶν ὄντων [ἐν] ἡμῖν καταλήψεις, οὐδὲν θαυμαστόν· [σώμα]σι γὰρ χρώμενοι καὶ τούτοις ἐνύλο[ις ὀλίγοι] καὶ ἐν πολλῷ χρόνῳ τούτων ἀπολαύειν ἄνθρωποι δύνανται, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἐμπεδότιμος σπάνιος καὶ ὁ Κλεώνυμος καὶ εἰ δή τις ἄλλος τῶν τοιούτων θεαμάτων λέγεται τυχεῖν· τὸ γὰρ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν ὑπὲρ ἄνθρωπον ἐνεργεῖν ὀλίγοις δή τισι καὶ εὐαριθμήτοις ὑπάρχειν εἰκός.

Ἀναβιοὺς δὲ ἔλεγεν ἃ ἐκεῖ ἴδοι· ἔφη δέ, ἐπειδὴ οὖν ἐκβῆναι τὴν ψυχήν, πορεύεσθαι μετὰ πολλῶν, καὶ ἀφικνεῖσθαι σφᾶς εἰς τόπον τινὰ δαιμόνιον [p. 614bc]. [[ἐν ᾧ τῆς τε γῆς δύο εἶναι χάσματα ἐχομένω ἀλλήλοιν καὶ τοῦ οὐρανοῦ]].

Τὴν μὲν ἀναβίωσιν τοῦ Ἠρὸς οὐκ ἄλλην ἢ τὴν εἴσοδον εἰς τὸ σῶμα τῆς χωρισθείσης ψυχῆς εἶναι λέγοντες ὀρθῶς ἐροῦμεν· βίος γάρ ἐστιν αὐτῆς ἡ κοινὴ ζωὴ μετὰ τοῦ σώματος· ταύτης οὖν τὴν ἀνάκτησιν ἀναβίωσιν ἐκάλεσεν, μεταβολὴν οὖσαν ἀπὸ τῆς ἰδίας ζωῆς ἐπὶ τὴν κοινὴν καὶ σύνθετον. ὅτι δὲ καὶ ἐξιέναι τὴν ψυχὴν καὶ εἰσιέναι δυνατὸν εἰς τὸ σῶμα, δηλοῖ καὶ ὁ παρὰ τῷ Κλεάρχῳ τῇ ψυχουλκῷ ῥάβδῳ χρησάμενος ἐπὶ τοῦ μειρακίου τοῦ καθεύδοντος καὶ πείσας τὸν δαιμόνιον Ἀριστοτέλη, καθάπερ ὁ Κλέαρχος ἐν τοῖς περὶ ὕπνου φησίν, περὶ τῆς ψυχῆς, ὡς ἄρα χωρίζεται τοῦ σώματος καὶ ὡς εἴσεισιν εἰς τὸ σῶμα καὶ ὡς χρῆται αὐτῷ οἷον καταγωγίῳ· τῇ γὰρ ῥάβδῳ πλήξας τὸν

4 plura l. Morus quam ego 13 οὖν etiam in Plat. A²] οὗ Plat. A¹ 15 verba inclusa afferuntur infra f. 29v 17 hic et in tota fabulae explanatione conferendus conspectus, quem ipse dat Pr. supra p. 92, 20 25 cf. FHG II 323 27 εἴσισιν m¹, corr. m²

παῖδα τὴν ψυχὴν ἐξείλκυσεν καὶ οἷον ἄγων δι' αὐτῆς πόρρω
f. 61v. τοῦ σώματος ἀκίνη|τον ἐνέδειξε τὸ σῶμα καὶ ἀβλαβὲς σῳζόμενον ἀναισθητεῖν προσ . . .[15]. . . γραφόντων ὅμοιον ἀψύχῳ· ἐκείνην δὲ μεταξὺ διενεχθεῖσαν πόρρω τοῦ σώματος ἐγγύθεν αὐτῆς ἀγομένης πάλιν τῆς ῥάβδου μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπαγγέλλειν ἕκαστα. τοιγαροῦν ἐκ τούτων πιστεῦσαι τούς τε ἄλλους τῆς τοιαύτης ἱστορίας θεατὰς καὶ τὸν Ἀριστοτέλην χωριστὴν εἶναι τοῦ σώματος τὴν ψυχήν. Τοῦτο μὲν οὖν ὅπερ λέγω, τὸ τὴν ψυχὴν ἐξιέναι τε δύνασθαι τοῦ σώματος καὶ αὖθις εἰσιέναι καὶ ἔμπνουν ποιεῖν ὅπερ ἀπελελοίπει, ταῦτά τε δηλοῖ πάλαι τοῖς ἡγεμόσιν τοῦ Περιπάτου γεγραμμένα, καὶ ὅσα τοῖς ἐπὶ Μάρκου θεουργοῖς ἐκδέδοται πίστιν ἐναργῆ πορίζει τοῦ λόγου. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι διὰ δή τινος τελετῆς τὸ αὐτὸ δρῶσιν εἰς τὸν τελούμενον· καὶ ἔστι πᾶν τὸ τοιοῦτον οὐκ ἀνθρώπινον, ἀλλὰ δαιμόνιον τὸ μηχάνημα καὶ θεῖον. ὥστ' οὐδὲν ἂν εἴη θαυμαστόν, εἰ καὶ τῶν προκειμένων θεαμάτων τὸν ἄγγελόν φησιν ὁ μῦθος οὑτοσὶ κατὰ τὴν τῶν κρειττόνων ἀγαθοειδῆ βούλησιν ἐξελθεῖν τε τοῦ σώματος ἀδιαφθόρου μένοντος, καὶ ἐξελθόντα δύναμιν προσλαβεῖν θεωρὸν τῶν ἀοράτων ταῖς αἰσθήσεσιν ἡμῶν καὶ μνήμην ὧν εἶδεν καὶ ἔκφασιν· οὐ γὰρ τὴν τυχοῦσαν εἶναι ταύτην ψυχήν, ἀλλὰ τοῦτο παρὰ θεῶν γέρας λαβοῦσαν διὰ τὴν πρὸς τὰς ἄλλας ψυχὰς ὑπεροχήν, εἰ μὲν

1 ἐξελκύσειεν (σ ss.) 2 τον — 3 προσ|γραφόν l. Morus quem exscripsit Mai, nil ego | ἀβλαβῆ Morus, corr. Sch. 3 προσ|γραφόντων quasi coniuncta Mai, ἀναισθητοῦν δὲ πρὸς τὰς πληγὰς τῶν γναπτόντων Bernays ἀναισθητεῖν καὶ πρὸς πληγὰς γναφέντα Us. sed των certum | ὁμοίων ἀψύχων Morus, corr. Bernays qui ὁμοίως 4 διενεχθεῖσαν Sch.] διελέχθησαν (γ supra χ) Morus, legi χθησαν 5 ἐγγύθεν scripsi] ἑστῶτεσ l. Morus, ... ε. ego; ἐς τοῦτο Sch., ἑτέρωσε Bernays | αὐτῆς certum] δι' αὐτῆς Sch., δ' αὐτὴν Bernays | ἀγομένην l. Morus, ην non dispexi 6 ἀπαγγέλειν 11 τε] δὲ 15 nempe δαιμόνιόν τι 19 ἀδιαφόρου, corr. m[3] 21 εἶδεν ex ἴδεν m[3] | ἔκφασιν ex ἐκφαίνειν m[3]

βούλει, καὶ αὐτῆς τῆς οὐσίας· εἰ δὲ τοῦτο δυσπαράδεκτον, διὰ τὸ τῆς ζωῆς θεοπρεπές· κωλύει μὲν γὰρ οὐδὲν καὶ κατ' οὐσίαν αὐτὴν ἐκείνων δια|φέρειν καὶ ὡς ἐγγυτέρω θεῶν f. 63 r. *οὖσαν [τετυχηκέ]ναι ταύτης ⟨τῆς⟩ αὐτοψίας· ὥσπερ δὴ καὶ [περὶ ἄλ]λων ψυχῶν χρησμοὶ διδάσκαλοι [γεγόνα]σιν, ἄνωθεν αὐτὰς ἐξ ὑπερτέρων ἠκούσας σειρῶν καὶ τάξεων ἡγεμονικωτέρων ἐκφῆναι τῶν θείων ἀγαθῶν ταῖς ὑφειμέναις πολλὰ καὶ ἀλήπτων ἐκείναις. Εἰ δὲ καὶ τοῦτο λέγοι τις ἄδηλον, ἐκεῖνό γε παντὶ γνώριμον, ὅτι τὴν παροῦσαν ζωὴν ἀνάγκη τὸν ἄγγελον τούτων ὑπερέχουσαν προστησάμενον τῶν ὁμοταγῶν ἄξιον πεφηνέναι τῆς ἀγγελικῆς ταύτης τάξεως πρὸς ἐκείνας. καὶ γὰρ ὁρᾶν ἔξεστιν, ὅπως ἡ μέθεξις τῆς κατὰ πρόνοιαν δόσεως, ἄνωθεν ἀπ' αὐτῶν ἠργμένη τῶν θεῶν, καὶ ἡ κατὰ νοῦν ἐκφαντορικὴ τῶν θείων δύναμις κατὰ μικρὸν ὑφιζάνουσα πρόεισι διὰ τῶν μέσων, ἐν οἷς τὸ προσεχὲς δήπου τοῖς θεοῖς ὁμοιότερον ὂν αὐτοῖς τῶν πορρώτερον οὕτω διαπορθμεύει τὴν παρ' ἐκείνοις ἱδρυμένην ἀλήθειαν· πρῶτος μὲν οὗτος ὁρᾷ τὰ θεῖα· μετὰ δὲ τοῦτον πάρέχονται τὴν αὐτοφανῆ γνῶσιν δι' ἀκοῆς, οἷς ἐκεῖνος ἐξήγγειλεν· εἶθ' οἱ μετ' ἐκείνους παραδεξάμενοι καὶ ἀπ' ἐκείνων †περὶ ὧν ἤκουσαν τὴν φήμην. τοῦτο δὲ τεκμήριον ἐναργὲς τοῦ πορρώτερον ἢ ἐγγύτερον ὄντος αὐτῶν τῶν θείων φασμάτων· οἷς ὁ πρώτιστος ὁμιλήσας δήπου τῶν ἄλλων θεοειδέστερος. οὐδὲ γὰρ τὸ τὴν ἀκοὴν εὐτυχῆσαι τούτων ἄνευ τῆς ἐκ θεῶν καθηκούσης ἐγὼ θείην ἂν εὐμοιρίας, ὥστε πολλῷ μᾶλλον τὴν θείαν εἴς τινα τῆς ζωῆς ὑπερβολὴν εἰς ἄκρον ἀνήκουσαν ὑπάρχειν.*

3 quae plura l. Morus, partim suspecta 4 *οὖσαν* non l.] *οὐσῶν* Morus | *-ναι ταύτης* l.] *αὐτῇ αἰτίᾳ τῆς* Morus 5 *περὶ ἄλλων* (*λων* certum)] *πολλοὶ τῶν* Morus | *γεγόνασιν*] *ὑπάρχουσιν* Morus 19 nempe *παραδέχονται* 21 an *τρίτοι*? | *φωνὴν* ex *φήμην* m²

f. 62v. *Πῶς δεῖ νοεῖν τὸ εἰσιέναι καὶ ἐξιέναι ψυχὴν ἀπὸ σώματος.*

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκβῆναι αὖ τὴν ψυχὴν κοινὸν μὲν ἔχει τὸν ἀπολογισμόν· οὐ γὰρ ἡ ἔκβασις ὡς ἐν τόπῳ τῆς ψυχῆς οὔσης (ἀσώματος γάρ), οὔτε ὡς ἐν ὑποκειμένῳ οὔσης, διότι πᾶσα χωριστὴν ἔχει σώματος οὐσίαν· ἀλλὰ εἴσοδος μὲν αὐτῆς ἡ πρὸς αὐτὸ καλεῖται σχέσις, ἔξοδος δὲ ἡ τῆς σχέσεως ἀπόλυσις, οὐ τῆς ζωτικῆς, ἣν προστίθησιν διὰ τὴν νεῦσιν καὶ την πρὸς τὸν δεσμὸν συμπάθειαν, ἀλλὰ τῆς φυσικῆς, περὶ ἧς ὁ Τίμαιος εἴρηκεν, ὅτι κατερριζοῦντο τῆς ψυχῆς οἱ τοῦ βίου δεσμοὶ περὶ τὸν μυελόν [p. 73d]· ἴδιον δὲ ⟨τοῦ⟩ ταῦτα λέγοντος, ὅτι προσελάμβανεν ἐκ τῶν θεῶν καὶ ζωὴν θεοπρεπεστέραν παρακολουθεῖν πᾶσιν αὐτὸν ποιοῦσαν, τοῖς δικάζουσι τοῖς δικαζομένοις, τοῖς δρῶσιν τοῖς πάσχουσιν, τοῖς τόποις τοῖς χρόνοις, τοῖς λόγοις τοῖς ἔργοις· τούτων γὰρ ἁπάντων αὐτὸν ἐσόμενον θεατὴν ἔδει τινὰ κρείττονα μοῖραν λαβεῖν παρὰ τῶν κρειττόνων, οἷς ἔμελεν ἄγγελον αὐτὸν καταστῆναι τῶν θεαμάτων ἐκείνων ἀνθρώποις. Ἔτι τοίνυν τὴν πορείαν δεῖ μὴ παρέργως ἀκοῦσαι τοῦ μύθου προσθέντος, ἀλλὰ συννοήσαντας εἰπεῖν, ὡς ἄλλη μέν ἐστιν αὐτῶν τῶν ψυχῶν ζωτική τις οὖσα μετάβασις ἀπὸ τοῦ ἐν κατατάξει βίου πρὸς τὸν ἄσχετον, ἣν ἀπεικάζων ταῖς κατὰ τόπον κινήσεσιν πορείαν ὁ μῦθος προσείρηκεν (πασῶν γὰρ τῶν σωματοειδῶν κινήσεων ἐν τῇ ψυχῇ τὰ παραδείγματα f. 63r. προϋφέστηκεν)· ἄλλη δὲ | τοπική τις οὖσα μετὰ τοῦ σώματος κίνησις εἰς †κριτήρια πορευομένου ἐν ταῖς ἐξόδοις, τοπική τις ἤδη τῆς ψυχῆς πορεία ἔξω τε καὶ εἴσω γινο-

1 inscr. l. Morus Mai, nil fere ego 3 *ἀλλὰ* solus l. Morus (spat. 5—6 litt.) | *αὐ τὴν*] *αὐτὴν* uv. 5 post *οὔτε* exp. *οὔτωσ* 16 *αὖ τὸν* 17 *οἷσ* ex *ἧσ* m² | *ἔμελλεν* 22 *τὸν*] *τὸ* 25 l. .⁶.⁵. *δο.. τοπι* .².⁰. *ξ.. ὲ καὶ εἴσω γινομέν* .¹.⁵. *κοῦ αὐτῆς* etc., reliqua Morus | *μετὰ τοῦ σώματος κίνησις* scripsi] *τῆς τοῦ σώματος κινήσεως* Morus 26 an *οἰκητήρια*?

μένου τοῦ σωματικοῦ αὐτῆς καὶ πορευομένου κατά τε ὕψη καὶ βάθη τοῦ κόσμου, συνεπαιρομένου τῇ ψυχῇ καὶ συγκαταφερομένου καὶ μέχρι τῶν τῆς γῆς μυχῶν· περὶ γάρ τοι τῶν τοιούτων ὀχημάτων καὶ ὁ ἐν Φαίδωνι μῦθος [p. 113[d] sqq.] ἔλεγεν, ὡς ἄρα ἀναβᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐπ' αὐτὰ εἰς τὸν Ἀχέροντα φέρονται, καὶ ὡς ἐμβριθῆ μέν ἐστι καὶ σκοτεινὰ τὰ τῶν πολλῶν, αὐλότερα δὲ καὶ καθαρώτερα ὀλίγων δή τινων. Ἔστι δὴ οὖν ἡ πορεία καὶ ἀσώματος καὶ σωματική, ζωτική τε καὶ τοπική· καὶ ἡ ἑτέρα τῆς ἑτέρας εἰκών, δῆλον δὲ ποτέρα ποτέρας. πᾶσα μὲν δὴ ψυχὴ γλίχεται τοῦ ἄνω κατὰ φύσιν, ὡς εἰς οἰκεῖον ὁρμῶσα τόπον μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ὀστρεώδους σώματος ὁρμήν· κατασπώμεναι δὲ ὑπὸ τῶν συντρόφων τοῖς σώμασι παθῶν εἰς τὸ κάτω βρίθουσιν· δηλοῖ δὲ καὶ τὸ λόγιον ταῦτα διδάσκον·

πάσας μὲν γὰρ ἔχει γλυκερὸς πόθος, ὥς κεν Ὄλυμπον
ἀθανάτοισι θεοῖσι συνέμποροι αἰὲν ἔχωσιν·
οὐ πάσαις δὲ θέμις ἐπιβήμεναι τῶνδε μελάθρων.

εἶτα τοῦ λαμβάνοντος τοὺς χρησμοὺς διὰ πλειόνων ἐκδοθέντας ἐρομένου, τίς οὖν ἐστιν ὁ τυγχάνων τῆς εἰς θεοὺς ἀνόδου, καὶ εἰ ὁ τὸν θυτικὸν βίον μάλιστα προστησάμενος, ἐπάγει πάλιν ὁ θεός·

οὐχ ὅστις σπλάγχνοισιν ἐπίφρονα θήκατο βουλήν,
ἤδη καὶ πρὸς Ὄλυμπον ἀποσκεδάσας τόδε σῶμα
ἦξεν ἀειρόμενος ψυχῆς κούφαις πτερύγεσσιν,
ἀλλ' ὅστις σο|[φ]. . [100] . . f. 63 v.

ἀληθῆ κατὰ τὴν τῶν θεῶν μήνυσιν, πάσαις μέν ἐστιν ὁρμή τις εἰς τὸ ἄναντες ἐξελθούσαις ταῖς ψυχαῖς εἰς τὸ φύσει συγγενὲς διὰ τὴν ὁμοιότητα τὴν πρὸς τὸ θεῖον, ἣν ἔχουσι πᾶσαι κατ' οὐσίαν· κατασπῶνται δὲ ὑπὸ τῶν ηὐξημένων

5 *αἱ* ss. m[3] 7 *τὰ* ss. m[3] 14 oraculum a Chaldaicis alienum 17 *θεοῖσ συνέμπορον*, corr. Sch. 25 *ἤξεν* 27 *ἀληθ-* et *μήνυσιν πάσαις μέν* solus l. Morus

τινὲς ἐν αὐταῖς ἀλόγων καὶ ἀγρίων θρεμμάτων εἰς τὸν ἐκεί- νοις οἰκεῖον τόπον τὸν χθόνιον· δεῖ γὰρ τὸ ὅμοιον πᾶν φέρεσθαι πρὸς τὸ ὅμοιον, νικᾶν δὲ ἐν ταῖς κινήσεσι τὸ πλεονεκτοῦν. ὥστ' εἰκότως πορεύεσθαι λέγει μετ' ἄλλων εἰς τὸν δαιμόνιον τόπον ὑπὲρ γῆς ὄντα, κἂν τινες αὐτῶν ἀξίως ὦσιν βεβιωκυῖαι τῶν ὑπὸ γῆς δικαιωτηρίων· ἡ γὰρ τάσις ἐκείνων ὀρεγομένων τοῦ δίκης τυχεῖν πασῶν, ἡ δὲ ἀξία πρὸς τὸν οἰκεῖον ἕλκει κλῆρον ἑκάστην. γίνεσθαι μὲν οὖν καὶ τοῦτο πιθανὸν καὶ ἅμα πλείους ψυχὰς ἄλλας ἐξ ἄλλων τόπων εἰς τὸν δικαστικὸν τόπον συντρέχειν, εἴπερ οἱ αὐτοὶ δικασταὶ πάσαις δικάζουσιν. οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν τὸν Ἡρα μετὰ πολλῶν πορεύεσθαι ψυχῶν· ἔτι μᾶλλον ἴσως τῶν ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότων, οὓς καὶ διαφθαρῆναί φησιν ὁ μῦθος, διὰ τὴν αὐτὴν περίστασιν ἐκβεβηκυιῶν ἀπὸ τῶν σωμάτων, καὶ ὁμοπαθῶν ἀλλήλαις οὐσῶν καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν συναγελαζομένων ἀλλήλαις καὶ κοινὴν τὴν ὁρμὴν ἐπὶ τὸν τόπον τὸν δικαστικὸν ποιουμένων· καὶ τῆς ἱστορίας
f. 26r. τούτοις μαρτυρούσης λέ|γομεν τὴν αὐτὴν πορείαν τῶν ἀποθανόντων εἶναι, ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ †τε ἐλθουσῶν ἐν τῇ πρὸς τοὺς δικαστὰς ἀπαντήσει . .[8]. ων εἰς τὸ αὐτὸ πα- σῶν· καὶ γὰρ ἐν πολέμῳ ἅμα τινῶν ἀπολομένων καὶ ἐν ναυαγίῳ καὶ ἐν πόλεων κατασεισθεισῶν κοιναῖς φθοραῖς ὤφθησαν ἀγέλαι ψυχῶν τισιν τῶν τὰ αὐτὰ παθουσῶν ἀπαγ- γέλλουσαι τὰς ἑαυτῶν συμφορὰς τοῖς προστυχέσιν αὐταῖς γενομένοις. Εἰ δὲ, ὡς ἐν Φαίδωνι μεμαθήκαμεν [p. 107[d]], οὐχὶ τῶν ψυχῶν αἱ ὁρμαὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ λαχόντες αὐ- τὰς ἄγουσι δαίμονες, κινοῦντες ἑκάστην ἐφ' ὃν δεῖ τόπον

4 λέγειν | ad ἄλλων aliquid adscr. im. m[3] quod nunc ab- rasum est; μετὰ πολλῶν Pl. 614[c] 5 πεσ ex γῆσ m[3] voluit ὑπερ- πεσόντα | ἄξιαι m[3] 6 an ἀνάτασις? 18 dedi secundum Morum; sed cum legerim τῶν ἀπ : . ῆσ αὐτ .| . . . καὶ ἐν etc., ita fere restituo: τῶν ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ ἐν τ. α. χ. τελευτω- σῶν, ἐν — ἀπαντήσει φερομένων (post ἀπαντήσει primum ὑπὸ γῆν, hoc delet τῶν ψυχῶν Morus) εἰς etc. 23 ἀπαγγέλουσαι

ἐλθεῖν, ὥστε καὶ οἷον αὐτομάτως φέρεσθαι καὶ ἀπροαιρέτως, ἔχοι ἂν καὶ ταύτῃ πολλὴν ὁ τοῦ Ἠρὸς λόγος ἀλήθειαν.

Ἀλλὰ τίς ὁ δαιμόνιος τόπος ἐστίν, εἰς ὃν ἡ ἄφιξις; καὶ εἰ οὗτός ἐστιν, ὃν καὶ ὁ ἐν Γοργίᾳ [p. 524a] λέγει μῦθος, δικάζειν πού φησιν καὶ ἐκεῖνος ἐν τῷ λειμῶνι τὸν Μίνω καὶ τὸν Ῥαδάμανθυν καὶ τὸν Αἰακὸν τρίτον ἐν τῇ τριόδῳ. καὶ εἰ ὁ αὐτὸς τόπος ὑπ' ἀμφοτέρων λέγεται τῶν μύθων, πῶς ἀλλήλοις οἱ δικασταὶ συμβαίνουσιν, αἱ ἡρωϊκαὶ ψυχαὶ τοῖς δαίμοσιν; ὁ γάρ τοι δαιμόνιος τόπος ἀπὸ τῶν δαιμόνων ἔχων τὴν προσηγορίαν εἰς δαίμονας ἔοικεν ἀναπέμπειν τοὺς δικαζομένους.

Ὅτι μὲν οὖν οὐ πάντα πάντες οἱ περὶ τῶν ἐν Ἅιδου μῦθοι τῷ Πλάτωνι ποιηθέντες ἐκδιδάσκουσιν, δῆλον. ὃ μὲν γὰρ τοὺς δικαστὰς ἐπ' αὐτῶν κηρύττει τῶν ὀνομάτων, ὥσπερ ὁ ἐν Γοργίᾳ ῥηθείς, ὃ δὲ τὸν τόπον φράζει διαφερόντως, ὥσπερ ὅδε ὁ μῦθος (ἐν Γοργίᾳ μὲν γὰρ εἴρηται τοσοῦτον, ὅτι δικάζουσιν | ἐν τῷ λειμῶνι καθήμενοι πάν- f. 25v. τες ἐν τῇ τριόδῳ· νυνὶ δὲ τίς οὗτος ὁ τόπος, ὅτι μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ, λέλεκται σαφῶς), ὃ δὲ τὰ ῥεύματα τῆς δίκης καὶ τοὺς ποταμοὺς ἐπεκδιηγεῖται τοὺς ὑπὸ γῆς, ὥσπερ ὁ ἐν Φαίδωνι [111d]. πάντα δὲ ὁμοῦ τῷ νῷ συλλαβόντες ἕξομεν τοὺς δικαστάς, τὸν τόπον τῶν δικαστῶν, τὰς λήξεις τὰς ὑπ' αὐτῶν ἀφοριζομένας. Ἀλλὰ τὰ μὲν εἰσαῦθις ζητήσομεν ἡμεῖς· τὸν δὲ δὴ τόπον, ὃν ἐξύμνησεν ἐν τοῖς προκειμένοις δαιμόνιον εἰπών, τίνα δεῖ φάναι, πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς εἴπωμεν. Νουμήνιος μὲν γὰρ τὸ κέντρον εἶναί φησιν τοῦτον τοῦ τε κόσμου παντὸς καὶ τῆς γῆς, ὡς

4 ὁ αὐτός ἐστιν Rtz. 17 ἐν τῷ — δὲ τίς solus l. Morus, sequentia etiam Maius; ipse ante ἐπεκδιηγεῖται pauca dispexi 18 ὁδῷ Morus prius, im. τριόδῳ 19 τὰ ῥήματα Maius, τὸ ῥεῦμα Morus, l. . . .|ρευμ . της (at cf. Phaedon. 112e) 26 cf. Porph. de antro 28 sq. Macr. in somn. I 12 e Numenio; Philop. de aetern. 290, 7

μεταξὺ μὲν ὂν τοῦ οὐρανοῦ, μεταξὺ δὲ καὶ τῆς γῆς· ἐν ᾧ καθῆσθαι τοὺς δικαστὰς καὶ παραπέμπειν τὰς μὲν εἰς οὐρανὸν τῶν ψυχῶν, τὰς δὲ εἰς τὸν ὑπὸ γῆς τόπον καὶ τοὺς ἐκεῖ ποταμούς· οὐρανὸν μὲν τὴν ἀπλανῆ λέγων καὶ ἐν ταύτῃ δύο χάσματα, τὸν αἰγόκερω καὶ τὸν καρκίνον, τοῦτον μὲν καθόδου χάσμα τῆς εἰς γένεσιν, ἀνόδου δὲ ἐκεῖνον, ποταμοὺς δὲ ὑπὸ γῆς τὰς πλανωμένας (ἀνάγει γὰρ εἰς ταύτας τοὺς ποταμοὺς καὶ αὐτὸν τὸν Τάρταρον)· καὶ ἄλλην πολλὴν ἐπεισάγων τερατολογίαν, πηδήσεις τε ψυχῶν ἀπὸ τῶν τροπικῶν ἐπὶ τὰ ἰσημερινὰ καὶ ἀπὸ τούτων εἰς τὰ τροπικὰ καὶ μεταβάσεις, ἃς αὐτὸς πηδῶν ἐπὶ τὰ πράγματα μεταφέρει, καὶ συρράπτων τὰ Πλατωνικὰ ῥήματα τοῖς γενεθλιαλογικοῖς καὶ ταῦτα τοῖς τελεστικοῖς· μαρτυρούμενος τῶν δύο χασμάτων καὶ τὴν Ὁμήρου ποίησιν οὐ μόνον λέγουσαν [Od. ν 110—112] τὰς μὲν πρὸς βορέαο καταιβατὰς ἀνθρώ- f. 26r. ποισιν ὁδούς, | ἐπείπερ ὁ καρκίνος εἰς †αἰγόκερον προσελθὼν ἀποτελεῖ· τὰς δὲ πρὸς νότον [εἶναι θειοτέρας], δι' ὧν οὐκ ἔστιν ἀνδράσιν [εἰσελθε]ῖν, ἀθανάτων δὲ μόνον ὁδοὺς αὐτὰς ὑπάρχειν· ὁ γὰρ αἰγοκέρως ἀνάγων τὰς ψυχὰς λύει μὲν αὐτῶν τὴν ἐν ἀνδράσι ζωήν, μόνην δὲ τὴν ἀθάνατον εἰσδέχεται καὶ θείαν· οὐ ταῦτα δ' οὖν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡλίου πύλας ὑμνοῦσαν καὶ δῆμον ὀνείρων [Od. ω 12], τὰ μὲν δύο τροπικὰ ζῴδια πύλας ἡλίου προσαγορεύσασαν, δῆμον δὲ ὀνείρων, ὥς φησιν ἐκεῖνος, τὸν γαλαξίαν. καὶ γὰρ τὸν Πυθαγόραν δι' ἀπορρήτων Ἅιδην τὸν γαλαξίαν καὶ τόπον ψυχῶν ἀποκαλεῖν, ὡς ἐκεῖ συνωθουμένων· διὸ παρά τισιν ἔθνεσιν γάλα σπένδεσθαι τοῖς θεοῖς τοῖς τῶν ψυχῶν

1 μὲν ὂν Rtz.] μένον 8 πολλὴν im. add. m² 13 nempe μαρτυρόμενος 15 βορέαο] αο ex ασ 16 usque ad ὁ γὰρ l. 19 solus fere l. Morus | l. οκαρκίνο̄ εἰσ; in sequentibus hariolatus est Morus 17 an νότου? | suppl. Rtz. 18 ἔστιν Rtz.] ἔστι μὲν Morus | εἰσελθεῖν scripsi] . . . . σιν [εἶναι] Morus 24 cf. Iambl. ap. Stob. I 378, 11

καθάρταις καὶ τῶν πεσουσῶν εἰς γένεσιν εἶναι γάλα τὴν πρώτην τροφήν. τὸν δὲ δὴ Πλάτωνα διὰ μὲν τῶν χασμάτων, ὡς εἴρηται, δηλοῦν τὰς δύο πύλας, διὰ δὲ τοῦ φωτός, ὃ δὴ σύνδεσμον εἶναι τοῦ οὐρανοῦ, τὸν γαλαξίαν· εἰς ὃν ἀνιέναι δι' ἡμερῶν δυοκαίδεκα τὰς ψυχὰς ἀπὸ τοῦ τόπου τῶν δικαστῶν· ἦν δὲ ὁ τόπος τὸ κέντρον. ἐντεῦθεν τοίνυν ἀρχομένην τὴν δυωδεκάδα τελευτᾶν εἰς τὸν οὐρανόν· ἐν ῇ τὸ κέντρον εἶναι, τὴν γῆν, τὸ ὕδωρ, τὸν ἀέρα, τὰς ἑπτὰ πλανωμένας, αὐτὸν τὸν ἀπλανῆ κύκλον. εἶναι δ' οὖν τὰ τροπικὰ ζῴδια, τὰ χάσματα τὰ διπλᾶ, τὰς δύο πύλας ὀνόματι διαφέροντα μόνον, καὶ πάλιν τὸν γαλαξίαν, τὸ φῶς τὸ τῇ ἴριδι προσφερές, τὸν δῆμον τῶν ὀνείρων ταὐτόν. ὀνείροις γὰρ ἀπεικάζειν τὰς ἄνευ σωμάτων ψυχὰς καὶ ἄλλοθι τὸν ποιη|τήν, ταῖς ψυχαῖς αἷς ἐφέστηκεν ἀνε . .[75]. . f. 26 v. φημί . .[9]. . . [ἀλλὰ πῶς] ἄν τις ἀποδέξαιτο τὴν πρὸς τ[ὰς αὐτοῦ] τοῦ Πλάτωνος ῥήσεις αὐτοῦ διαφωνί[αν· τού]των γὰρ πέρι καὶ ἡμῖν πρόκειται λέγειν. ὃ μὲν γὰρ τὸν δαιμόνιον τόπον εἶναί φησιν τὸ κέντρον, ὃ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τοῦτον ἔθετο γῆς καὶ οὐρανοῦ, καὶ οὐ γῆς ἰδίᾳ μόνον οὐδὲ οὐρανοῦ μόνον· καὶ ὃ μὲν γῆν ταύτην τιθέμενος, ἐφ' ἧς βεβήκαμεν, εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὴν ἄγει ποταμούς, ὃ δὲ ἐν οὐρανῷ τίθεται τοὺς ποταμοὺς καὶ κολάσεις ἐκεῖ ψυχῶν, παρ' οἷς ἡ μακαριστὴ ζωὴ τῶν ψυχῶν — δηλοῖ δὲ ὁ Τίμαιος [p. 42b] τὴν εἰς τὸ σύννομον ἄστρον ἀποκαταστᾶσαν εὐδαίμονα βίον λέγων ἕξειν, καὶ ὁ ἐν Φαίδρῳ [p. 249a] Σωκράτης τὰς μὲν εἰς τὰ ὑπὸ γῆς δικαιωτήρια λέγων χωρεῖν (ὅπου καὶ οἱ ποταμοὶ πάντες καὶ αὐτὸς ὁ Τάρταρος,

2 σχασμάτων 14 -τήν, ταῖς et ἄν τις ἀποδ- solus l. Morus 15 φημί inc., δυσφημίας Morus primum, sed del. | τὰς αὐτοῦ scripsi] l. τ primum, τάσδε παρὰ Morus 16 l. διαφωνί . . . . .|. . ν (idem Maius, nisi quod τῶν pro ν), διαφωνοῦντος· τῶν Morus. Suppl. Rtz. (possis τῶν αὐτῶν) 17 ὁ μὲν solus l. Morus (ὃν Maius) 18 τόπον ss. m[3] 24 ἀποκατάστασιν, corr. Rtz.

ὡς ἐν Φαίδωνι διδασκόμεθα), τὰς δὲ εἰς τοῦ οὐρανοῦ τινα τόπον ὑπὸ τῆς Δίκης κουφισθείσας διάγειν ἀξίως οὗ ἐν ἀνθρώπου εἴδει ἐβίωσαν βίου· δι' ὧν πολλοῦ δεῖ τοὺς ὑπὸ γῆν ποταμοὺς εἰς τοὺς πλάνητας ἀνάγειν — ἔτι τοίνυν ὃ μὲν εἰς πάντα τὸν οὐρανὸν ἀνάγει τὰς ἀποκαθισταμένας (καὶ γὰρ περὶ πάντας νενεμῆσθαι τοὺς ἀστέρας ὑπὸ τοῦ πατρὸς διαιρεθείσας ἰσαρίθμους τοῖς ἄστροις), ὃ δὲ μόνον τὸν γαλαξίαν ἐκ τῶν ψυχῶν συμπληροῖ τῶν ἐντεῦθεν εἰς οὐρανὸν ἀναβεβηκυιῶν· καὶ ὃ μὲν τὰς εὐδαίμονας οὔ φησι χωρεῖν εἰς τὸν ὑποχθόνιον τόπον, ὃ δὲ ἄγειν ἀναγκάζεται πρῶτον εἰς ἐκεῖνον, εἴπερ πᾶσαν
f. 27r. ψυχὴν εἰς τὸν δι|καστὴν χωρεῖν πρῶτον δεῖ, ἔπειτα εἰς τὸν οὐράνιον τόπον ἀνελθεῖν, ὅπου γε διάγουσιν αἱ ψυχαὶ εὐδαιμόνως. †καὶ γὰρ ἐπὶ ταῖς δίκαις καὶ δαιμόνων καὶ τόπων καὶ πραγμάτων δεῖ καὶ τὸν [δαιμόνιον] τόπον ὥσπερ λέγεται μέσον ὑποτίθεσθαι γῆς καὶ οὐρανοῦ, τοῦ μὲν θεῶν ὄντος τόπου, τῆς δὲ τὰ θνητὰ γεννώσης καὶ τρεφούσης. μέσος δὲ οὐρανοῦ καὶ γῆς τόπος ἐστίν, ὅστις πᾶσαν ἔξωθεν περιέχων τὴν γῆν ἄκρα τε αὐτῆς καὶ μέσα καὶ πολλῷ μᾶλλον τὰ ἔσχατα περικλείων ὑπέζωκεν τὸν οὐρανόν· οὐ γάρ τινός, ἀλλὰ πάσης, οὐδὲ τινὸς οὐρανοῦ μέσος ἐστίν, ἀλλὰ παντός· ὥστε μετὰ πάντα μὲν τὸν οὐρανὸν ἔσται, πάσης δὲ ὑπερανέχων τῆς γῆς, καὶ οὐ τῶν κοιλωμάτων αὐτῆς μόνων, ἐν οἷς ἡμεῖς οἰκοῦμεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄκρων, ἐν οἷς τίθησι ψυχῶν εὐδαιμόνων λήξεις οὔπω τελέως ἀποδυσαμένων τὰ ὑλαῖα σώματα, καθάπερ ἐν Φαίδωνι [p. 114[b]] μεμαθήκαμεν. εἰ δὲ δεῖ ταῦτα προσίεσθαι, μόνος δὲ ὁ αἰθὴρ ὑπὸ τὸν

1 τοῦ οὐρανοῦ etiam Pl. T τοὐρανου Pl. B 2 τινὰ im. add. m[2] 4 γῆν] ν ir. 7 cf. Pl. Tim. 41[d] 12 -καστὴν — τόπων κ- solus fere l. Morus (ναισ, καὶ δαιμον l. 14 ego) non in omnibus fide dignus 14 δαιμόνων] l. δαιμον, εὐδαιμόνων Morus 15 δαιμόνιον suppl. in fine (spat. 7—8 litt.)] αὐτὸν Morus; comma ante δεῖ extat 20 τινος ⟨γῆς⟩ Rtz. 24 οἷσ m[2]] ὧι m[1] | οἷς Rtz.] ὧι ss. m[1]

οὐρανὸν ὢν κύκλῳ περιρρεῖ τὴν γῆν ὅλην, οὗτός ἐστιν ὁ δαιμόνιος τόπος, ἐν ᾧ καὶ οἱ δικασταὶ καθήμενοι μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ καὶ ἡ τρίοδος αὕτη τῶν ψυχῶν καὶ ἡ συναφὴ τῶν χασμάτων τῶν τε εἰς γῆν τεινόντων καὶ τῶν εἰς οὐρανόν. ἀλλ' ὅταν μὲν καλῆται τρίοδος, εἰς τὰς τριπλᾶς ἀνάγεται ζωὰς τῶν ψυχῶν, τὴν εἰς τὰ ἄκρα τῆς γῆς εὐδαιμόνων οὖσαν θεατῶν, τὴν εἰς τὸν ὑπόγειον τόπον κολαζομένων οὖσαν, τὴν εἰς γένεσιν ἀμφοῖν μεσότητα συμπληροῦσαν, ἢ καὶ ἄλλως τὴν οὐρανίαν, τὴν χθονίαν, τὴν ὑποχθονίαν, ἃς ἡ δικαστικὴ ψῆφος | διατάττει· ἡ f. 37 v. μὲν γὰρ τῆς ἀπολαύσεως καὶ εὐδαιμονίας ζωὴ ἐν οὐρανῷ ὡς θεία τίθεται, ἡ δὲ τῆς δίκης εἰς τὴν μέσην φέρεται χώραν, ἡ δὲ τῆς ποινῆς ἀξία διὰ τοῦ ξίφους ὑπὸ γῆς· ὅταν δὲ αὖ τῶν τεττάρων λέγηται χασμάτων κοινὸν σημεῖον, διπλᾶς ἀφανῶν ἔχει λήξεων ὁδούς, οὐρανίαν καὶ χθονίαν, καὶ διπλᾶς καθόδων εἰς γένεσιν, κατὰ δίκην ἑκατέρων ἀποτελουμένων. καὶ γὰρ αἱ λήξεις ὁρίζονται παρ' αὐτῶν καὶ ἀπ' ἐκείνων εἰς τὴν γένεσιν αὖθις ὁδοὶ γίνονται μετὰ τὰς περιόδους, ἃς ἀφωρίσαντο ἐκεῖνοι.

Τὸ μὲν οὖν τὸν δαιμόνιον τόπον δικαστικὸν εἶναι τόπον ἀπὸ τῶν ἐν τῷδε τῷ μύθῳ γεγραμμένων δῆλον, ἀφικνεῖσθαι φάντος αὐτοῦ μετὰ πολλῶν ἔς τινα δαιμόνιον τόπον, δικαστὰς δὲ ἐν αὐτῷ καθῆσθαι. τὸ δὲ μηδὲν τοῦτον διαφέρειν τῆς τριόδου τὸν ἐν Γοργίᾳ μῦθον ἡμᾶς διδάσκειν φήσομεν· ἐν γὰρ τῇ τριόδῳ καθῆσθαί φησιν ἐκεῖνος τοὺς δικαστάς. εἰ δὲ ἐκεῖνος καὶ τὸν λειμῶνα τῇ τριόδῳ συνῆψεν εἰπὼν ἐν τῷ λειμῶνι δικάζειν αὐτοὺς ἐν τῇ τριόδῳ, παντὶ

3 αὐτὴ, corr. Rtz. 6 ζωὰσ ὀτῶν | εἰσ ss. m[3] | τῆς ex τῇ m[3]? 7 cf. Pl. Phaedon. 111[a] 9 τὴν χθονίαν τὴν im. m[2]
10 διατάττει — τῆς [ποινῆς et -ους ὑπὸ γῆ solus l. Morus (nisi quod οσ, εἰσ τὴν μέσην Maius ego) 13 ἀξία] ἀξίασ
14 δὲ αὖ τῶν] δι' αὐτῶν 15 ἀφανῶν (-νῶς Morus) ἔχει Morus Maius, ἀφα- ego | λήξεων Morus] λήξεως Maius ego
16 δίκην m[3]] διπλῆν m[1] 20 δικαστικῶν, corr. Rtz.

δήπου γνώριμον, ὅτι τὰ τρία τὸν αὐτὸν δηλοῖ τοῦ κόσμου τόπον, ὁ δαιμόνιος, ἡ τρίοδος, ὁ λειμών. μεταξὺ δὲ οὐρανοῦ καὶ γῆς ὁ δαιμόνιος, ὥστε καὶ ἡ τρίοδος καὶ ὁ λειμών. ὁ δὲ αἰθήρ ἐστι μόνος ἀμφοῖν μέσος, ὡς δέδεικται διὰ τῶν ἐν Φαίδωνι [p. 109ᶜ ss.] *γεγραμμένων, οὐ τινὸς γῆς, ἀλλὰ τῆς ὅλης ὑπερηπλωμένος καὶ τοῦ οὐρανοῦ παντὸς * * * ὤν· διὸ καὶ αἰτιᾶται τοὺς πολλοὺς εἰς ταὐτὸν ἄγοντας αἰθέρα καὶ οὐρανόν. ἔστιν ἄρα καὶ ὁ δαιμόνιος τόπος καὶ ὁ λει|*
f. 28r. *μὼν καὶ ἡ τρίοδος οὐκ ἄλλο ἢ μέσον οὐρανοῦ παντὸς κατὰ Πλάτωνα· πλὴν τὸ μέσον ἀέρος καὶ γῆς ἀκρότης οὗτός ἐστιν ὁ ὑπὸ σελήνην τόπος. ὥστε καὶ λειμὼν εἰκότως ὀνομάζεται, τὰς ἀρχὰς τῆς γενέσεως περιέχων καὶ τῆς ἐν ὑγρῷ φερομένης φύσεως· μετ' αὐτῆς γὰρ ὁ ἀὴρ καὶ τὸ ὕδωρ καὶ ἡ γῆ, παρ' οἷς αἱ γενέσεις δι' ὑγρότητος ἐπιτελούμεναι καὶ τῆς ἐπικτήτου θερμότητος. εἰ δὲ καὶ προσεχῶς εἰς τὴν σεληνιακὴν ἀνήρτηται σφαῖραν, ἐν ᾗ τῆς γενέσεως αἰτίαι πάσης καί, ὥς φησίν τις ἱερὸς λόγος, τὸ αὔτοπτον ἄγαλμα τῆς φύσεως προσλάμπει, δῆλον δήπουθεν, ὅτι καὶ ταύτῃ λειμὼν εἰκότως ὀνομάζεται, δεξάμενος ἐκεῖθεν πρῶτος τὰς προόδους τῶν τὴν γένεσιν συγκροτούντων πνευμάτων· καὶ δὴ καὶ τρίοδος ψυχῶν τριπλᾶ προστησαμένων εἴδη ζωῆς κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον προσαγορεύεται, ἀνιουσῶν, πιπτουσῶν, καταδεδικασμένων· καὶ τὸ τρίτον δαιμόνιος τόπος, ὡς τὴν μέσην χώραν τοῦ κόσμου λαχών. πάλαι γὰρ τοὺς δαίμονας καὶ ἡ Μαντινικὴ ξένη τῶν τε ἀθανάτων μέσους ὡρίσατο καὶ τῶν θνητῶν ὑπάρχειν, μέσος δὲ καὶ ὁ αἰθὴρ ἀμφοτέρων τούτων ἐστίν. εἰ δὲ δὴ καὶ τοὺς ἐν τῇ Ἐπινομίδι* [p. 984ᵉ] *λόγους τις προσοῖτο τῷ αἰθέρι τοὺς δαί-*

6 excidit v. g. *κάτωθεν* 9 l. *-ικότωσ* et *ησ γενέσεωσ περ* et *γρῶι φερομένησ φύσεωσ* et inde a *-ρ ὁ ἀὴρ* omnia, cetera Morus | nempe ⟨*τὸ*⟩ *μέσον* 11 *ὀνομάζεται* scripsi] *μόνος λογίζεται* Morus an *τρεφομένης* ut infra f. 9ʳ? 17 cf. de or. chald. 49 25 Pl. symp. 202ᶜ 28 *πρόσοιτο*

μονας ἀποδιδούσῃ καὶ ταῖς τε αἰσθήσεσιν ὀξυτέραις καὶ ταῖς διανοήσεσιν ἀχράντοις μειζόνως λεγούσῃ τὰ ἀνθρώπινα καθορᾶν, πάντως δήπου κἀκ τῶν ἐν ἐκείνῃ γεγραμμένων δαιμόνιον τόπον τὸν αἰθέρα λέγεσθαι παρὰ τοῦ Πλάτωνος οὐκ ἀπιστήσομεν. ἀλλ' ἡ μὲν Ἐπινομὶς νοθείας | ὑπάρχουσα f. 28v. *μεστὴ καὶ νοῦ μυστηριώδους τὸν νηπιόφρονα καὶ νῷ ἀρχαῖον ἀπατᾷ. ὅτι δὲ τοῦτο καὶ ἐξ ἄλλων δέδεικται τὸ τῆς ὁμονοίας τῶν γραμμάτων, παραστήσονται οἱ καθ' ἡμᾶς ταύτην εἶναι ψευδῆ τὴν ὑπόκρισιν τοὺς ἀμφὶ Πατέριον ἐξηγητάς, ἄνδρας ἡμῖν αἰδοίους, διότι καὶ ψυχὰς τὰς εὐδαίμονας ⟨εἰς⟩ ἐκεῖνον ἀνάγει τὸν αἰθέρα, καὶ τὸν Φαίδωνα μάρτυρα προϊσχομένους (ἀληθὲς μὲν γάρ ἐστιν ὅ φασιν, ἀλλ' οὐ ταὐτόν), ὡς ἐπὶ δικαστικὸν τόπον ἀνιέναι τὸν αἰθέρα φαίην ἂν ἐγὼ καὶ ὡς ἐπὶ λῆξίν τινα ψυχῶν (τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν ποιεῖ τόπον, τὸ δὲ τῶν δικαστῶν). ἐπεὶ καὶ τῶν οὐρανίων μετέχειν δυνατόν, ἀλλ' οὐχ ὡς οὐρανίους· γενόμενοι γὰρ ἐν οὐρανῷ γινόμεθα πάντως οὐράνιοι, μένοντες δὲ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν μετέχειν οὐ κωλυόμεθα τῶν οὐρανίων· ὥστε καὶ εἰς τὸν αἰθέριον κλῆρον ὅταν μὲν ὡς εἰς δικαστικὸν ἀφικνώμεθα τόπον, διὰ τῆς πρὸς τοὺς δικαστὰς ἀνατάσεως τοῦτο λεγόμεθα πάσχειν, ὅταν δὲ ὡς εἰς λῆξιν ἡμῖν ἀπονεμομένην, ὅλοι τε ἐν αὐτῷ γιγνόμεθα καὶ ὡς ἡμέτερον αὐτὸν καταλαμβάνομεν.*

Τοῦτο μὲν οὖν ταύτῃ διωρίσαμεν. μηδεὶς δὲ οἰέσθω δαιμόνιον τόνδε τὸν τόπον ἀκούσας ἢ διαφωνεῖν ταῦτα τοῖς ἐν Γοργίᾳ γεγραμμένοις, ἐν οἷς φησιν τοὺς δικαστὰς τῶν

6 usque ad *τοὺς* v. 9 nil l. nisi *αλλων* et *μματων παρα* et *ταύτην εἶναι ψ. την*, cetera Morus. Manca est oratio et spatium plura capit quam ille dedit 9 nempe *ὑπόθεσιν* (spat. 5 litt.) 10 ante *ψυχὰς τ́* ss. m[3] (voluitne *τὰς*?), post *ψυχὰς τ* m[1], *ας* ss. m[2] 11 *εἰς* add. Morus tamquam extet 13 ⟨*ἐπὶ*⟩ *τὸν* Rtz., at cf. Eur. Bacch. 1008 Galen. de an. vit. 60, 15 Menand. rh. 45, 25. 134, 31. 139, 6 Porph. 151, 15. 222, 11 etc. 16 *δυνατὸν* ex *αὐτὸν* m[3] ⟨*ἡμᾶς*⟩ *δυνατὸν* Rtz.

ψυχῶν ἡρωϊκάς τινας εἶναι ψυχάς, ἢ μόνους δαίμονας καθῆσθαι τῶν βεβιωμένων δικαστάς, θεοὺς δὲ ταύτην μηδαμῶς εἰληχέναι τὴν μοῖραν· ἢ τὰς τῶν μετηλλαχότων |
f. 29r. ψυχὰς εἰς δαιμονίας τῷ Πλάτωνι διεξερχομένας ἐν Κρατύλῳ [p. 397d], ὡς ἂν αὗται φέρωσι δικαστικὴν ψῆφον τῶν †πεπρακότων ψυχῶν †ἕκαστα τῶν εἰς τὴν τίσιν γενομένων· ἐν οἷς διαστέλλει θεοὺς δαιμόνων καὶ δαίμονας ἡρώων, τῶν ἐν Κρατύλῳ [p. 397d] διὰ τῶν ὀνομάτων ἐξηυπορημένων περὶ τῶν τριῶν τούτων γενῶν, τῶν ἐν Συμποσίῳ [p. 202e] περὶ τῆς τῶν δαιμόνων οὐσίας τε καὶ τάξεως πεφιλοσοφημένων, ὡς μέσης ὄντως οὔσης ἐν πᾶσι τοῖς ἐγκοσμίοις. ἀλλ' οὑτωσὶ δαιμόνιον τόνδε λεγέτω τὸν τόπον, ὡς μέσον τοῦ παντὸς καὶ συμπορευόμενον μὲν τῷ οὐρανῷ, περιρρέοντα δὲ κύκλῳ τὸν θνητὸν ὅλον χῶρον. προσήκει γὰρ τοῖς δαίμοσιν ἐν πάσαις λήξεσιν ἡ μεσότης, ὡς τοῖς θεοῖς ἡ ἀκρότης, ὡς, εἰ βούλει, ταῖς ψυχαῖς ἡ τελευτὴ τῆς ἀσωμάτου ζωῆς. ὥστε κἂν ἐν οὐρανῷ πάντες ὦσι, θεοὶ δαίμονες ψυχαί, θείως εἰσίν, ἐπείπερ ὁ οὐρανὸς ἔχει τὴν ἀκροτάτην τάξιν, κἂν ἐν τῷ αἰθέρι, δαιμονίως διὰ τὴν μεσότητα τοῦ αἰθέρος, κἂν ἐν γῇ, ψυχικῶς διὰ τὴν ἐσχάτην ὕφεσιν πρὸς τὰ ἄνω τῆς γῆς, καὶ οὗ μὲν οὐρανίως, οὗ δὲ αἰθερίως, οὗ δὲ χθονίως ἡ τριάς. δαιμόνιος οὖν τόπος οὐχ ὡς μόνων δαιμόνων ὁ αἰθὴρ κλῆρος, ἀλλ' ὡς, κἂν θεοὶ δικαστικὴν ἐν αὐτῷ κληρωσάμενοι τάξιν ὦσιν ἢ ἄλλην ἰδιότητα προνοίας λαχόντες, κἂν δαίμονες ὑπηρετοῦντες ταῖς βουλήσεσι τῶν θεῶν, κἂν ψυχαὶ κατὰ σχέσιν δικαστικὴν προβεβλημέναι ζωήν, πάντων δαιμονίως ὄντων ἐκεῖ καὶ τὸ μέσον αὐτὸ τῆς ὑπάρξεως σύνθημα προτεινόντων·
f. 29v. ὡς καὶ τοὺς ἐκεῖ θεοὺς μέσους εἶναι τῶν | οὐρανίων θεῶν

4 usque ad ὀνομάτων v. 8 pauca l., cetera Morus
6 an τῶν πεπραγμένων κατὰ? 7 δαιμόνων] δαιμονίους Morus
8 genetivi pendere existimandi sunt a verbo tali fere quali μεμνημένος 29 usque ad ψυχὰς 136, 1 solus l. Morus

καὶ χθονίων, ὅταν ὑποληφθῶσιν ὡς προνοηταί, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν κρειττόνων καὶ καταδεδικασμένων ψυχῶν, δι ὧν συνδεῖται τὸ πᾶν· οὐ γάρ ἐστιν οὐσίας ὄνομα τὸ δαιμόνιον, ἀλλὰ μόνης σχέσεως, ἣν ἔχειν δεῖ πρὸς ἄμφω τὰ ἄκρα τὸ μέσον. [πῶς] γὰρ οὐχὶ καὶ θεῶν ἂν εἴη τόπος ἐκεῖνος, εἴπερ καὶ χθονίους ἐν *Νόμοις* [VIII 828c] θεοὺς θεραπεύειν ἐδιδάχθημεν; πῶς δ' οὐχὶ καὶ ψυχῶν μοῖραν ἐχουσῶν εὔμοιρον, εἴπερ εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον καὶ τὰ ἄκρα τῆς ἐν τῷ αἰθέρι γῆς δύνανται λήξεως μεταλαγχάνειν θείας, ὡς ἐν *Φαίδωνι* παρειλήφαμεν; πάντων οὖν εἷς τόπος ἐκεῖνος ὤν, θεῶν δαιμόνων ψυχῶν, ὡς ἂν μέσος ὤν, δαιμόνιος ἀπὸ τῆς τῶν λαχόντων αὐτὸν μέσης ὠνόμασται τάξεως.

Τούτων δὲ ὡς οἶμαι διηρθρωμένων, τίς τε ἡ ἐπὶ τὸν δαιμόνιον τόπον ἄφιξις καὶ τίς ἐστιν αὐτὸς οὗτος, ὃν καλεῖ δαιμόνιον τόπον, καὶ διὰ τί ταύτην ἔχει τὴν ἐπωνυμίαν, λέγωμεν περὶ τῶν χασμάτων ἑπομένως·

Ἐν ᾧ τῆς τε γῆς δύ' εἶναι χάσματα ἐχομένω ἀλλήλοιν καὶ τοῦ οὐρανοῦ αὖ ἐν τῷ ἄνω ἄλλα κατ' ἀντικρύ, δικαστὰς δὲ μεταξὺ τούτων καθῆσθαι τῶν χασμάτων [p. 614c].

Τετράδα μὲν πεποίηκεν ὁ λόγος, ὡς τῇ τε δημιουργίᾳ πάσῃ συμβαίνουσαν καὶ τῷ τετραμερεῖ κόσμῳ καὶ ταῖς τέτταρσι τῶν ὅλων ἀρχαῖς συναρμοζομένην. ἄνωθεν γὰρ αὕτη δι' ὅλων διεξιοῦσα τῶν ἐγκοσμίων τὰ πάντα προσήγορα ἀλλήλοις κατεστήσατο καὶ τόν τε οὐρανὸν αὐτὸν τέτραχα

1 προνοηταὶ non verum 4 μόνης σχέσεως ἣν scripsi: μόνην σχέσιν Morus, μ . .⁹.|ἣν l. 5 πῶς suppl. Rtz., om. Morus, capit spatium 7 ἐχούσησ, corr. Rtz. 8 ἐπεὶ ἐρεισ m¹, im. γρ. εἴπερ εἰc m² 9 γῆς ⟨ἀφιγμέναι⟩ Rtz. cf. Rh. Mus. LII 689² 17 ἐντᾶδι 18 αὖ ἐν τῷ Pl.] δυ' ὄντω m¹, ν in fine ss. m², εν τῶ ex οντω fecit m³ 19 τῶν χασμάτων om. Pl., post μὲν l. 21 inserit Rtz. 21 πεποιηκεν (ex ποινκεν uv.) m¹] ποιειν εοικεν m³. Possis igitur: *Τῶν χασμάτων τετράδα πεποίηκεν* 24 cf. Pl. VIII 546c 25 κατεστήστατο

διεῖλεν καὶ τὰ κέντρα διεστήσατο τοσαῦτα καὶ τὰ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν στοιχεῖα διεκόσμησεν· ὥστε καὶ τὰς ψυχικὰς ζωὰς f. 80r. εἰκό|τως εἰς τέσσαρα διεμερίσατο γένη κατὰ τὴν τοῦ παντὸς διακόσμησιν τὴν δημιουργικήν· καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ λόγων ἐστὶ μέτοχος, ἐκ μὲν τῆς δημιουργικῆς μεταδόσεως δεξαμένη τὸ πέρας καὶ τὴν ταυτότητα τῆς οὐσίας καὶ τὴν μόνιμον ἵδρυσιν τὴν ἐν ταῖς οἰκείαις ἀρχαῖς, ἐκ δὲ τῆς ζωογόνου δυάδος εἰς ἑαυτὴν εἰσιούσης καὶ ἀφ' ἑαυτῆς γεννώσης τὰ μεθ' ἑαυτὴν τὰς ποικίλας ζωὰς καὶ καθ' ἑτερότητα διϊσταμένας ἀλλήλων καὶ τὰς παντοίας προόδους καὶ τὰς ἀνελίξεις τῶν ζωτικῶν λόγων. ταῦτα δὲ ἀμφότερα μάλιστα τὴν ψυχικὴν τετράδα συνίστησιν περὶ τὸ μένον τὴν κίνησιν τῆς ψυχῆς καὶ περὶ τὸ πέρας τὴν ἀπειρίαν ἀφορίζουσαν. μένουσα γὰρ ἀεὶ ἡ αὐτὴ κατὰ τὴν οὐσίαν ἐξαλλάττει τὰς ζωάς, ἀνιοῦσα κατιοῦσα δυομένη κατὰ τῆς γῆς, ἀνίσχουσα ἐκεῖθεν καὶ διαύλους ἀποτελοῦσα καὶ περιόδους ἀπεράντους. καὶ μὴν καὶ ἡ διαίρεσις τῆς ζωτικῆς ταύτης τετράδος οὐκ εἰς μονάδα καὶ τριάδα γενομένη (δυνατὸν γὰρ ἦν καὶ οὕτως τὸν τέσσαρα τεμεῖν), ἀλλὰ δὶς δύο πάντως που ποιεῖ γνώριμον, ὅτι τὸ ὅλον εἶδος ἀφορίζει τῆς τετράδος ταύτης οὐχ ἡ μονάς (ὅπερ ἂν ἦν εἰς μονάδα καὶ τριάδα τῆς τομῆς οὔσης), ἀλλ' ἡ δυάς. καὶ γὰρ οὐκ ἔστιν οὐσιώδης, ἀλλὰ ζωῆς διαφορότης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κινήσεων· αἱ δὲ κινήσεις πρὸς τῆς ἀπειρίας εἰσὶ καὶ τῆς ἀορίστου δυάδος, ὡς ἂν οἱ Πυθαγόρειοι φαῖεν, καὶ τῶν θεολόγων πάλαι τὴν δυαδικὴν αἰτίαν τῶν ψυχῶν κινεῖν εἰς προόδους καὶ μερισμοὺς λεγόντων οὐ τὰς f. 80v. ψυχὰς μόνον (καὶ ταύτας μὲν | γάρ) . . . .[70]. . . . προτέρας οὔσας τῶν νῦν πολλαχοῦ ζωῶν· ὅπερ ὁ μῦθος ἐννοήσας †ἐπιβούλησιν ἔθετο. τὸ μὲν οὖν τετραδικὸν κοινὸν

3 ante *οἰκείαις* v. 7 non multa l., omnia Morus 4 an ⟨*παντοίων*⟩ *λόγων*? 20 *ἡ*] *ἡ*ι (idem 22) 27 *γὰρ* scr. sed del. Morus 28 l. *τερασ οὔσασ τῶν* .¹.³. *ρ ὁ μ. ἐ. ἐπιβ . . λ . .*⁸. *μὲν* etc., reliqua Morus 28 *ὅπερ* scripsi] *ὥσπερ* Morus

⟨ὂν⟩ τῇ τε οὐσίᾳ τῆς ψυχῆς καὶ τῇ ζωῇ τῶν αἰτίων αὐτ[ῆς] ἀμφοτέρων ἀνῆπται τῶν τε πατρικῶν καὶ τῶν μητρικῶν, τὸ δὲ μοναδικὸν καὶ τριαδικὸν τὴν οὐσίαν τὴν ψυχικὴν μίαν τε καὶ τριφυῆ ποιοῦν εἰς τὴν πατρικὴν αὐτὴν ἀνατείνει μονάδα, τὸ δὲ δὶς δύο τὴν ἐν αὐτῇ ζωὴν ποικιλλομένην παντοίαις κινήσεσιν καὶ ἀόριστον ὡς ἀληθῶς οὖσαν εἰς τὴν μητρικὴν ἀναφέρει δυάδα.

Τίνες δὴ οὖν αἱ δυάδες αὗται; πρῶτον μὲν οὖν ἐκεῖνό μοι δοκεῖ μὴ παρέργως ὁ Πλάτων ὀνομάσαι χάσματα τὰς δύο δυάδας, ἀλλ' εἰδὼς καὶ τὸν θεολόγον Ὀρφέα τούτῳ τῷ ὀνόματι καλοῦντα τὴν πασῶν κινήσεων καὶ προόδων πρωτουργὸν ἐν τοῖς νοητοῖς αἰτίαν, ἣν οἱ Πυθαγόρειοι δυάδα νοητὴν καὶ ἀόριστον προσηγόρευον·

Αἰθέρα μὲν Χρόνος οὗτος ἀγήραος, ἀφθιτόμητις
γείνατο καὶ μέγα χάσμα πελώριον ἔνθα καὶ ἔνθα.

καὶ μικρὸν ὕστερον·

χάσμα δ' ὑπ' ἠέριον καὶ νήνεμος ἐρράγη αἰθὴρ
ὀρνυμένοιο Φάνητος.

εἰ γὰρ ταύτην ἔχει τὸ πρώτιστον καὶ νοητὸν χάσμα τὴν δύναμιν, κινεῖν πάντα καὶ διεγείρειν ἐς προόδους καὶ παντοίας διακρίσεις, εἰκότως δήπου καὶ τὰς μεταβατικὰς τῶν ψυχῶν ἐφ' ἑκάτερα κινήσεις καὶ ἀφ' ἑκατέρων εἰς τὸ μέσον ὁδοὺς χάσματα προσείρηκεν, ὡς ἐσχάτην ἀφομοίωσιν πρὸς τὸ νοητὸν χάος φερούσας. ὅτι δὲ οὐκ ἐνταῦθα μόνον ὁ Πλά|των ἐξέθηκε τὰς ἐν δικαστηρίῳ ὁδοὺς τῶν ψυχῶν, f. 81 r. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Φαίδρῳ, φανερὸν ἐκ τῶν γεγραμμένων κρίσεων τῶν ἐκεῖ· τὰς ψυχὰς τὰς μὲν εἰς τὰ ὑπὸ γῆς δικαιωτήρια ἀφικνουμένας δίκην ἔφατο [τίνειν, τὰς] δὲ εἰς

1 αὐτῆς Rtz., αὐτ῀ l., αὐτῶν Morus 4 ποιεῖν, corr. Rtz. 11 κινήσεων im. add. m[2] 12 πυθαγόριοι 14 et 17 fr. 52. 53 Abel 26 ante εἰς τοῦ v. 28 pauca l., cetera Morus 27 nempe τὰς ⟨γὰρ⟩ ψυχὰς | γῆν Morus, sed l. σ 28 l. ἔφατο ......|..εἰσ, δὲ l. Maius, ἔφατο ἀπαντᾶν εἴς τε Morus (ἐκτίνουσιν Plat. Phaedr. 249[a])

τοῦ οὐρανοῦ τινα τόπον ὑπὸ τῆς Δίκης κουφισθεῖσας διάγειν ἀξίως οὗ ἐν ἀνθρώπου εἴδει ἐβίωσαν βίου. καὶ εἰσιν αὗται αἱ δύο πορεῖαι τῶν ψυχῶν, ἃς καὶ ἐνταῦθα ἀφηγούμενος τὴν μὲν εἰς τὸ ἄνω φησὶν ἄγειν καὶ τὸ πρόσθεν, τὴν δὲ εἰς τὸ κάτω καὶ τὸ ὄπισθεν. εἶτα τὰς λοιπὰς δύο προστίθησιν λέγων· τῷ δὲ χιλιοστῷ ἀμφότεραι ἀφικνοῦνται ἐπὶ κλήρωσιν καὶ αἵρεσιν δευτέρου βίου. περὶ ὧν καὶ ἐνταῦθα διαλεγόμενός φησιν τὰς μὲν ἐξ οὐρανοῦ κατιέναι, τὰς δὲ ἐκ τοῦ τῆς γῆς ἀνιέναι χάσματος, καὶ κατασκηνᾶσθαι σφᾶς ἐν τῷ λειμῶνι· δέδεικται δὲ ἡμῖν ἔμπροσθεν, τίς ὁ λειμών. ἔχομεν οὖν καὶ ἐκ τοῦ Φαίδρου τὰ δύο χάσματα ⟨τὰ⟩ τὰς λήξεις ὁρίζοντα καὶ τὰ λοιπὰ δύο τὰ ἀντίστροφα τούτοις, τῇ μὲν εἰς οὐρανὸν ἀγούσῃ τὸ ἐκεῖθεν κατάγον, τῇ δὲ εἰς τὰ ὑπὸ γῆς δικαιωτήρια παραπεμπούσῃ τὸ ἐκεῖθεν ἀνάγον, τὸ δὲ κοινὸν τῶν τεττάρων τμῆμα καὶ σημεῖον τοῦτον τὸν λεγόμενον δαιμόνιον τόπον καὶ λειμῶνα καὶ τρίοδον· ἐν δὲ τούτῳ καθῆσθαι τοὺς δικαστάς. τοὺς δὲ αὐτοὺς δικαστὰς ἐν μὲν Γοργίᾳ τίνας ἔφατο, καὶ ἐνταῦθα δεδηλώκαμεν καὶ ἐν τοῖς εἰς ἐκεῖνα γεγραμμένοις ἔναγχος ἡμῖν· νυνὶ δὲ κοινότερον ἀκούειν ἀξιοῦμεν πάντας τοὺς ταύτην εἰληχότας τὴν δύναμιν ἐν θεοῖς, ἐν δαίμοσιν, ἐν ἥρωσιν. τῶν γὰρ ποτὲ δικαστῶν |
f. 31 v. ἡ τάξις τῶν ἐν σώμασι καὶ τῶν ἀεὶ †ὡς ἐν Γοργίᾳ [p. 523a sqq.] μερική ἐστι, κρινόντων τὰς ψυχὰς ἀσωμάτους. δείκνυσι δὲ τὴν μερικὴν ἐκείνων τάξιν καὶ τὸ εἰς Πλούτωνος αὐτοὺς παραπέμπειν τὰς ψυχὰς εἴς τε μακάρων νήσους καὶ εἰς Τάρταρον, τούτους δὲ καθολικώτερον εἴς τε οὐρανὸν καὶ τὰ ὑπὸ γῆς πάντα δικαιωτήρια· περιεκτικώτερα δὲ ταῦτα

7 κλήρωσίν τε et τοῦ δευτ. Pl. 12 τὰ add. Rtz. 25 ante δείκνυσι nil l. et Moro confido | ὡς Morus] an τῶν? duo iudicum genera in Gorgia, alterum semel officio fungens et cum corpore de vivis sententiam ferens, alterum semper iudicans, corpore solutum, mortuos tractans 26 αὐτὰς Morus (non l.)

τοῦ Ταρτάρου καὶ ἡ οὐρανία ἄρα λῆξις τῆς ἐν μακάρων νήσοις· ὥστε καὶ οἱ τῇδε δικασταὶ τῶν ἐν Γοργίᾳ περιληπτικώτεροι, καὶ οὐχ ἡρωϊκαὶ ψυχαὶ μόνον ἔσχαται οὖσαι τῶν δικαστικῶν δυνάμεων, ἀλλὰ καὶ εἴ τινες ἄλλοι πρὸ τούτων, ὡς ὁ οὐρανὸς πρὸ τῶν μακάρων νήσων, ὡς τὰ δικαιωτήρια τὰ ὑπὸ γῆς πρὸ τοῦ Ταρτάρου· τοῦτον γὰρ δεσμωτήριον τίσεως εἶπεν εἶναι καὶ δίκης, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς δικαιωτήριον. τί γὰρ ἄλλο ἐστὶν τὸ δικαιωτήριον ἢ τὸ δικαιοῦν καὶ κατὰ δίκην ἀπευθῦνον; τί δὲ ἄλλο τὸ τῆς τίσεως δεσμωτήριον ἢ τὸ τίσιν καὶ τιμωρίαν ἐσχάτην ἐπάγον καὶ συμποδίζον τὰς ψυχάς; ὅτῳ δὲ διαφέρει τιμωρία δίκης καὶ ὡς ἡ μὲν ὀνίνησιν, ἡ δὲ τῶν ἀνιάτων ἐστὶ ψυχῶν, αὐτοῦ διδάσκοντος ἐν ἐκείνῳ τῷ μύθῳ μεμαθήκαμεν [p. 525^b]. ὅτι δὲ καὶ αἱ μὲν μακάρων νῆσοι Πλουτώνειοι λήξεις εἰσίν, αἱ δὲ οὐράνιαι τῆς τοῦ πρώτου τῶν τριῶν Διὸς ἀρχῆς κατὰ τὴν εἰς τρία τῶν Κρονιδῶν τομὴν τοῦ κόσμου, πάλιν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀποδεδείχαμεν λόγοις· καὶ ὡς ἡ μὲν εἰς Πλούτωνός ἐστι τρίοδος ἢ εἰς τὰς μακάρων νήσους ἢ εἰς τὸ δεσμωτήριον τῆς τίσεως ἢ εἰς τοὺς καθαρτικοὺς τόπους, ἡ δὲ | εἰς Διὸς μοναδικὴ πρὸς οὐρανὸν ἄγουσα, ἡ δὲ εἰς f. 32r. Ποσειδῶνος †σώζει τὰ τῶν χθονίων δικαστῶν. προσῆκεν ἄρα καὶ αὐτοὺς τοὺς δικαστὰς τὸ ἀνάλογον ταῖς ὁδοῖς σώζειν, τῶν ἐν Γοργίᾳ λεγομένων ὁλικωτέρους, καὶ ἐκείνους ἥρωας, τούτους δαίμονας καὶ θεοὺς ἡγεῖσθαι περιέχοντας καὶ τὴν ἐκείνων τάξιν.

Τὸ μὲν οὖν κατ' ἀντικρὺ τὰ ἐν οὐρανῷ χάσματα εἶναι τοῖς κατὰ γῆς τεταμένοις οὐχ ἁπλῶς ἀκούειν ἄξιον, κατ' ἀντικρὺ λέγεσθαι τῷ τὰ μὲν ἄνω πως εἶναι καὶ οὐράνια,

7 Gorg. 523^b 9 ἀπευθύνων, corr. Rtz. | τὸ τῆς] τὸ om. m^1, ss. m^3 15 οὐράνιοι, corr. Rtz. 18 ἢ εἰσ ter add. m^3, haud scio an perperam aliterque locus sanandus sit 20 quae ante Γοργίᾳ sunt, Moro debeo 21 σώζει] nempe εἰς 24 ⟨δὲ⟩ δαίμονας Rtz.

τὰ δὲ κάτω που καὶ χθόνια (καὶ τοῦτο μὲν γάρ), ἀλλὰ καὶ μερίζειν καὶ τῷ μὲν ἑτέρῳ τῶν ἄνω τὸ ἕτερον ἀντιτιθέναι τῶν κάτω, τῷ δὲ λοιπῷ τὸ λοιπόν. καὶ δὴ καὶ ἐπισκοπεῖν προσήκει πότερον ποτέρῳ, λέγω δέ, εἰ τῷ κατάγοντι κατὰ γῆς τὸ ἀνάγον εἰς οὐρανὸν καὶ τῷ ἀνάγοντι ἀπὸ γῆς τὸ ἐξ οὐρανοῦ πάλιν κατάγον. ἀλλὰ τοῦτο ἄτοπον· εἰς γὰρ ταὐτὸν τούτων ἡ ὁδός, εἰς τὸν κοινὸν τόπον τὸν λειμῶνα. λείπεται οὖν τὸ μὲν κατάγον ἐπὶ γῆς ἀπὸ τοῦ μέσου τόπου κατ' ἀντικρὺ λέγειν τῷ ἐξ οὐρανοῦ κατάγοντι πρὸς τὸ μέσον, τὸ δὲ ἀνάγον ἀπὸ γῆς εἰς τὸν μέσον τόπον τῷ ἀπὸ τούτου εἰς οὐρανὸν ἀνάγοντι. τὸ δ' αἴτιον, ὅτι τὰ ἐναντία πάθη πεπόνθατον· ὃν γὰρ ἀπολείπει τόπον θάτερον, καταλαμβάνει τὸ λοιπόν· ἴδιον δὲ τοῦτο τῶν ἐναντίων.

Εἰ δὲ δεῖ μὴ κινήσεις μόνας διὰ τῶν χασμάτων ὁρᾶν μηδὲ ὅλως χάσματα τοιαῦτα νοεῖν οἷον χωρητικοὺς τόπους (γῆ μὲν γὰρ στόμια ἄττα ἔχειν καὶ διάστασιν οὐ κωλύεται, δι' ὧν χωρεῖν δυνατόν, οἷα δὴ καὶ ἱστόρηται πολλαχοῦ·)
f. 32v. Πλου|τώνειοι γὰρ δικασταὶ ἀπὸ Πλούτωνος, Αἰακὸς δηλαδὴ Ῥαδάμανθυς καὶ Μίνως· διὸ δὴ δαιμόνιον τὸν τόπον ἐκεῖνον νόει, ἅπτεσθαι δὲ τὰς ψυχὰς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ καὶ ἐν ἄλλοις χωρὶς σώματος — ἐπεὶ οὖν σωματικῶς τὰ χάσματα [θεω]ρεῖν ἀμήχανον, ἐφιστάνειν χρή, μήποτε δαιμονίας τινὰς διὰ τούτων τάξεις ὁ μῦθος αἰνίσσεται δεχομένας τὰς ψυχὰς ἢ κατιούσας ἢ ἀνιούσας καὶ παραπεμπούσας εἰς τὸν οἰκεῖον ἕκαστα τόπον, ἃς ἀπείκασεν χάσμασιν ὡς κινήσεων προστάτιδας καὶ συστοίχους οὔσας πρὸς τὴν τοῦ χάους ἐκείνου δύναμιν, καθάπερ εἴπομεν [p. 138, 11], τοῦ πασῶν αἰτίου προόδων καὶ κινήσεων. ἐπεὶ καὶ αὐτὸς παρέχει τῶν τοιούτων ὑπονοιῶν ἡμῖν ἀφορμὴν εἰπὼν [p. 615e]

1 γὰρ ⟨λέγουσιν⟩ Rtz. 18 ante οὖν nil l., Morum sequor | fort. ⟨οἱ⟩ ἀπὸ 20 ἅπτεσθαι scripsi] ἄγεσθαι Morus · 22 χάσματα θεωρεῖν] l. χασμ....|ρεῖν, χάσματα ῥεῖν Morus 25 ἑκάστη Rtz., malim ἑκάστας

τῷ ἀπὸ γῆς ἀνάγοντι χάσματι παρεστῶτας τὸ φθέγμα καταμανθάνειν καὶ μυκωμένου κατέχειν ἔτι τὰς ἀνιέναι πρὸ τοῦ καιροῦ σπευδούσας ἀπὸ τῶν δικαιωτηρίων ἐκείνων ψυχάς, ὡς ἂν κἀκείνου συναίσθησιν ἔχοντος τῆς ἀξίας τῶν ψυχῶν, καὶ τῶν αὐτόθεν ἐφεστώτων ταῖς ἀνιούσαις ἐκεῖθεν δαιμόνων ὄντων δηλονότι, καὶ ἢ ἀφιέντων ἢ κωλυόντων ἐκείνῳ συνεπομένων καὶ τῷ ἐκείνου φθέγματι συνθήματι τῆς ἀξίας χρωμένων. μήποτε οὖν περὶ πάντων κοινῇ λεκτέον δαιμονίας εἶναι τάξεις τὰ χάσματα τετραχῇ διατεταγμένας (διὸ καὶ ὁ τόπος ὁ μέσος, ὁ κοινὸς τῶν χασμάτων, καλεῖται δαιμόνιος), ὧν αἳ μὲν εἰσιν λήξεων προστάτιδες εὐμοιροτέρων ἢ τληπαθεστέρων (δῆλον δὲ πότεραι ποτέρων), αἳ δὲ εἰς γένεσιν καθόδων ἄνωθεν ἢ κάτωθεν. καὶ γὰρ αἳ μὲν | ἐξ οὐρανοῦ τὴν ἀρχὴν ἄγουσιν, f. 1r. αἳ δὲ ἐκ τοῦ Ταρτάρου, καὶ μόνος ὁ μέσος χῶρός ἐστιν ὁ πρὸς ἄλλην καὶ ἄλλην δύναμιν τεταγμένος. τεκμαίρομαι δὲ ὅτι πλῆθος τὸ δαιμόνιον καθ' ἕκαστον, διότι [ἐφ'] ἑνὸς τοῦ ἐκ τῆς γῆς ἀνάγοντος παρεστῶτας ἔφη τινὰς καὶ καταμανθάνοντας τοῦ χάσματος τὸ φθέγμα δρᾶν, ἃ δὴ καὶ δρᾶν λέγονται περὶ τὰς ψυχάς, ὡς ἂν πολλῶν ὄντων τῶν κατ' ἐκεῖνο τεταγμένων· ὥστε καὶ ἐπὶ πάντων ἔοικεν πλῆθος χρῆναι κατὰ τὸ ἀνάλογον λαμβάνειν. καὶ γὰρ οὐδὲν θαυμαστὸν πολλοὺς εἶναι τοὺς καθ' ἕκαστον ἐφεστῶτας, ἢ κατὰ τὰ εἴδη τῆς τῶν ψυχῶν ζωῆς διῃρημένους, ἢ κατὰ τὰς διαφορὰς τῶν τόπων, ἐφ' οὓς ἄγουσιν ἢ ἀφ' ὧν τὰς ψυχάς, ἢ κατὰ τὰ μέτρα τῶν περιόδων διατεταγμένους, ἢ κατ' ἄλλην ἐξαλλαγὴν τοιαύτην πεπληθυσμένους, ἑκάστου δὲ πλήθους τὴν κοινὴν ἰδέαν τὴν χωρητικὴν καὶ διαπορθμευτικὴν τῶν ψυχῶν ἀπ' ἄλλων τόπων εἰς ἄλλους ἀμείνους ἢ χείρους

1 ἀνάγοντι ⟨τινας⟩ Rtz. 13 ⟨τῶν⟩ εἰς Rtz. 14 ante παρεστῶτας nil l., Morum exscribo | ἄγουσιν] an ἔχουσιν? 17 an πλῆθός τι? | ἐφ' addidi, lac. non notat Morus 20 τῶν non l., testatur Morus, num extet dubium 29 χείρου, corr. m[2]

χάσμα προσαγορεύεσθαι, μίαν ὑποδοχὴν οὖσαν πασῶν τῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ στελλομένων εἰς τὸ αὐτό. καὶ γὰρ τὰ χάσματα δίοδοί τινες εἶναι φιλοῦσιν ἢ ὑδάτων ἢ πνευμάτων, ὧν δύνανται δέχεσθαι καὶ εἰς ἄλλην παραπέμπειν χώραν, εἰς τὸ κάτω χωροῦντος ἢ εἰς τὸ ἄνω τοῦ τὸ χάσμα ποιοῦντος, ὥσπερ εἴπομεν, ὕδατος ἢ πνεύματος. εἰ δὲ καὶ τὰ κάτω χάσματα δύ' ὄντα ἔχεται ἀλλήλων καὶ τὰ ἄνω τὸν αὐτὸν τρόπον, δῆλον οἶμαι καὶ ἐκ τούτων, ὅτι τὰ μέν ἐστιν ἀλλήλοις συγγενῆ μᾶλλον ὡς Πλουτώνεια, τὰ δὲ ἀλλήλοις ὡς f 1v. *Δΐα, καὶ τὸ κοινὸν σημεῖον δηλοῖ τὴν ἀ|διαίρετον αὐτῶν κοινωνίαν καὶ ὁμόνοιαν, ἀφ' ἧς ἕνωσιν λαμβάνει τὸ πλῆθος· δεῖ γὰρ κατὰ πλήθη κοινωνεῖν τὰ χάσματα καὶ ἡνῶσθαι περὶ τὸν αὐτὸν ὥσπερ †δι' ἡνωμένον θεόν.*

Ἀλλὰ τούτων μὲν ἅδην, ἐπὶ δὲ τὰ ἑπόμενα τούτων χωρῶμεν· τάχα γὰρ ἄν τι καὶ ἐν τοῖς ἑπομένοις ἀκούσαιμεν περὶ τούτων σαφές.

Ἔοικεν δὲ καὶ τὸ ὅλον σχῆμα τῶν χασμάτων χειὰς μιμούμενον μάλιστα προσήκειν ψυχαῖς οὐ μόνον ταῖς μερικαῖς, ἀλλὰ καὶ ἁπάσαις ἁπλῶς. ὃ καὶ τὸν Τίμαιον [p. 36b] *δηλοῦν· ὁ γοῦν παρ' αὐτῷ δημιουργὸς σχίσας τὴν μίαν εὐθεῖαν τῶν ἀριθμῶν τῶν ἁρμονικῶν καὶ δύο ποιήσας συνάψας αὐτὰς κατὰ μέσας οἷον Χῖ ποιεῖν λέγεται, τοῦτον ⟨τὸν⟩ χαρακτῆρα τῇ οὐσίᾳ τῶν ψυχῶν ἐγκάρδιον ἐνθεὶς πάσης ἴδιον ὄντα ψυχῆς. αἴτιον δὲ ὅτι καὶ ἡ ἀρχικὴ τῶν ψυχῶν μονὰς ἐκ τοιούτων ἦν χιασμάτων, ὡς ὁ χαρακτὴρ αὐτῆς διασημαίνει. καὶ οὐκέτι ταῦτα Πλάτωνος οὐδὲ Τιμαίου λόγοι τινός, ἀλλὰ θεουργῶν καὶ θεῶν ἄγνωστα γραφόντων· καὶ ὅστις ἱστόρησεν τὸ πτέρωμα τῆς ἀρχικῆς ψυχῆς, οἶδεν*

1 *ὑποδοχὴν* in *ὑπεροχὴν* corr. m²? 6 *τὰ κάτω χάσματα δύ'* im. add. m² 10 quae ante *πλήθη* sunt, Moro debeo 11 *καὶ ἡ ἕνοια ἀπὸ* [*τῆς πλήθους*] *ἑνώσεως λ.* [*τὴν ἕνωσιν*] *τὸ πλ.* Morus 13 *δι' ἡνωμένον* Morus, l. ηρημ. ν. (*διῃρημένα*?) 22 *τὸν* add. Rtz. | cf. de or. chald. 47[1]

ὃ λέγω. τῇ δ' οὖν ζωῇ τῇ ψυχικῇ τὸν τοῦ Χῖ χαρακτῆρα καὶ ὁ Τίμαιος ἀνῆκεν· ἀλλ' ἡ μὲν ὅλη ψυχὴ καὶ πᾶσα ἡ κρείττων ἡμῶν ἐνεργεῖ καὶ κατὰ τοῦτον ἀεὶ τὸν χαρακτῆρα ζωογονικὸν ὄντα καὶ κατὰ τοὺς δύο κύκλους νοεροὺς ὄντας· ἡ δὲ ἡμετέρα χωρὶς μὲν κατ' ἐκεῖνον, χωρὶς δὲ κατὰ τοὺς ἐν αὐτῇ κύκλους. ὅθεν οἶμαι καὶ νῦν τὸ χίασμα παρείληπται μόνον, τὰς ζωτικὰς κινήσεις τῶν ψυχῶν ὑποδεχόμενον ἄνω τε καὶ κάτω καὶ αὖ ἄνω | . .[30]. . ας· ἀλλὰ f. 2r. κατ' ἀντικρὺ μὲν εἰπὼν ἐδήλωσε ταὐτὸν εἶναι τῷ ἄνω. καὶ ταῦτα συμβαίνοντα πλέον τῇ τε οὐσίᾳ τῶν ψυχῶν καὶ ταῖς τῶν ἱερατικῶν φήμαις· ἐπὶ δὲ τὴν τῶν ἑπομένων ἀνάπτυξιν ἡμῖν ἰτέον.

Οὓς ἐπειδὴ διαδικάσειαν, τοὺς μὲν δικαίους κελεύειν πορεύεσθαι τὴν εἰς δεξιάν τε καὶ ἄνω διὰ τοῦ οὐρανοῦ σημεῖα περιάψαντας τῶν δεδικασμένων ἐν τῷ πρόσθεν· ἕως τοῦ· πάντων ὧν ἔπραξαν [p. 614c].

Ἡ μὲν διαδικασία τῶν δικαστῶν ἐστι κρίσις πολυειδὴς διαιρουμένη περὶ τὰς μετεχούσας αὐτῆς ψυχάς. ὡς γὰρ αὐτοὶ περὶ τὴν δίκην μερίζονται μονάδα δικαστικὴν οὖσαν πᾶσιν τὸ κατ' ἀξίαν ἀπονέμουσαν, θεοῖς, δαίμοσιν, ψυχαῖς ἀθανάτοις, θνηταῖς φύσεσιν, σώμασιν (οὐδὲν γὰρ ἔξω δύναται τῆς ὅλης δίκης πεσεῖν), οὕτω δὴ καὶ αἱ ψυχαὶ διῃρημένως ὑποδέχονται τὴν ἀπ' αὐτῶν κρίσιν, ὥστε τὰς μὲν ἄλλων, τὰς δὲ ἄλλων μέτρων τυγχάνειν, ἐκείνων ἀλλήλοις ὁμογνωμονούντων καὶ καθ' ἕνα νοῦν ἐνεργούντων καὶ ἀποπληρούντων τὴν περὶ τὰς ψυχὰς βούλησιν τῆς Δίκης ἅπασαν. Δίκη μὲν γὰρ καὶ θεοῖς ἐφέστηκεν φρουροῦσα τὴν ἑκάστων ἀξίαν ἐν τῷ παντὶ καὶ τὸν ὅρον τὸν δημιουργικόν. διὸ καὶ τῷ Διῒ τοῖς Τιτᾶσιν τὰς ἐγκοσμίους διανέμειν

6 χάσμα Rtz. 8 quae praecedunt ἀνάπτυξιν, praebuit Morus 9 μὲν ante εἰπὼν et πλέον suspecta 16 post πάντων est τῶν uv., om. Pl. 18 αὐτῆς Rtz.] αὐτῶν 28 ἀξίαν m[1]] τάξιν m[3]

παρασκευαζομένῳ λήξεις ἕπεσθαι τὴν Δίκην ὁ Ὀρφεύς φησιν·

τῷ δὲ Δίκη πολύποινος ἐφέσπετο πᾶσιν ἀρωγός.

εἰ γὰρ πᾶσιν ἀρωγὸς πολύποινος, εἰ τῷ δημιουργῷ τοῦ παντὸς συνδιακοσμεῖ τὰ πάντα, θεῶν ἄρχει, δαίμοσιν | f. 2v. συνεπιστατεῖ, ψυχὰς διαδικάζει καὶ ἁπαξαπλῶς διὰ πασῶν διέρχεται τῶν ψυχῶν ἡ κρίσις, καὶ δικαίων δὲ λέγονται ψυχῶν †εἶναι τοὺς θεοὺς διαδικάζοντας διὰ τῶν κρειττόνων λήξεων· καὶ †ἐπὶ ταύταις διαδικάζουσιν ὡς κριτικὰς τούτων ἔχοντες δυνάμεις καὶ ταύτῃ μιμούμενοι τὴν ὅλην Δίκην, μέτρα δὲ ἄλλαις ἄλλα, καθάπερ εἴπομεν, διανέμοντες. καὶ εἰ τῶν κρινόντων ὁ νοῦς εἷς, ἀλλ' ἡ τῶν κρινομένων διαφορότης πολυειδεῖς ποιεῖ τὰς κρίσεις· ἄλλαι γὰρ ἄλλης ἀξίας καὶ περὶ ἄλλων ἄλλη ψῆφος.

Ἡ μὲν τοίνυν διαδικασία τοιαύτην ἔμφασιν ἔχει, ταῖς πολλαῖς ψυχαῖς τὰ πολλὰ καὶ ταῖς ἐξηλλαγμέναις τὰ ἐξηλλαγμένα κριτικὰ μέτρα διατάττουσα καθ' ἕνα τῶν κρινόντων νοῦν εἰς μίαν ἀνατεινόμενον μονάδα θείαν, τὴν δίκην· ἡ δὲ κέλευσις ἡ δικαστικὴ μετὰ τὴν διαδικασίαν ἀκόλουθός ἐστιν, εἰς ἔργον προάγουσα τὴν νοερὰν τῶν δικαστῶν περὶ ἑκάστων κρίσιν. καὶ δῆλον, ὅτι ἐπειδήπερ οὐ λόγῳ κελεύουσιν, ὥσπερ οἱ ἐνταῦθα δικάζοντες προστάττουσιν, ὅ τι χρὴ παθεῖν τοὺς διαδικασαμένους, ἀλλὰ δι' αὐτῆς τῆς ζωῆς χωρεῖ τῶν τε κριθέντων καὶ τῶν ὑπουργούντων αὐτοῖς δαιμόνων ἡ τοιάδε κέλευσις, τοῖς μὲν πορεύουσιν τὰς ἀρχὰς ἐνδίδωσι τῆς προσεχοῦς εἰς τὰς ψυχὰς ποιήσεως, τοῖς δὲ πορευομένοις τῆς ἐπὶ τοὺς προσήκοντας τόπους κινήσεως ἀνεγείρει τὰς ὁρμάς. φέρεται μὲν γὰρ ἕκαστον κατὰ τὸν ἐν ἑαυτῷ νόμον εἰς τὸ ὅμοιον καὶ ἐπείγεται τὸ μὲν εἰς οὐρα-

1 fr. 125 6 ante αυταισ διαδικάζουσιν etc. nil l. nisi εγονται et των κρειττονων η, cetera Morus | συνεπιστατεῖ scripsi] συνεπιτελεῖ Morus | πασῶν] πάντων Morus 9 λήξεων Morus] l. ημ inc., fuitne ἡμῶν? 22 ⟨οὐδ'⟩ ὥσπερ B. Keil

νὸν οὐράνιον ὄν, τὸ δὲ εἰς γῆν χθόνιον· προστιθεμένη δὲ | τῶν δαιμόνων ἡ ἐπιστασία ταῖς ψυχαῖς ἐντίθησιν ἐν ἑκάστῃ f. 8r. τὴν ἀποπλήρωσιν τῆς κρίσεως. καὶ ποιεῖ διὰ δυνάμεών τινων θαυμασίων καὶ τὰ ἀσώματα εἰς τὰ ἀσώματα· ὡς γὰρ τὰ σώματα εἰς τὰ σώματα δύει, τὰ ἀσώματα δύει εἰς τὰ ἀσώματα· πλὴν ὅτι διέστηκεν ὁ τῆς ποιήσεως τρόπος, ἢ ἀσώματος ὢν ἢ σωματοειδής. κοινὸν δὲ πάντων, ὅτι δύναμιν ἐνδίδωσιν πᾶν τὸ ποιοῦν εἰς τὸ πάσχον τινὰ καὶ τὸ λαβὸν ἕπεται τῇ τοῦ δεδωκότος δυνάμει. καὶ αἱ ψυχαὶ τοίνυν ὡρμημέναι καὶ ἀφ' ἑαυτῶν εἰς τὰς οἰκήσεις τὰς πρεπούσας προσλαμβάνουσιν καὶ ἀπὸ τῶν δικαστῶν εἰς τὴν ἐπ' ἐκείνας πορείαν δύναμιν καὶ λαβοῦσαι κινοῦνται καὶ ὁρμῶσιν καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιτεταγμένων αὐταῖς δαιμόνων προσεχέστερον τελειοῦσι τὰς ἑαυτῶν ὁρμάς, ἵνα τοῦ προσήκοντος τύχωσιν. καὶ ταύτην τὴν ἄνωθεν ἐφήκουσαν προσθήκην τῆς δυνάμεως κέλευσιν προσεῖπεν ὁ μῦθος, ἔνδοσιν οὖσαν δυνάμεως ⟦ὡς⟧ τὴν ἀπὸ τῆς ζωῆς ἐπιτηδειότητα πρὸς τήνδε τὴν λῆξιν ἀνεγείρουσαν.

Καὶ μὴν καὶ ἡ διαίρεσις τῶν λήξεων εἴς τε τοὺς δικαίους γενομένη καὶ τοὺς ἀδίκους μαρτυρεῖ τοῖς εἰρημένοις. τὸ μὲν γὰρ τῆς δικαιοσύνης εἶδος δηλοῖ τὴν αὐτοπραγίαν τῶν ψυχῶν καὶ τὴν τάξιν τὴν ἐν αὐταῖς, τὸ δὲ τῆς ἀδικίας τὴν ἀλλοτριοπραγίαν καὶ τὴν ἀταξίαν. προσήκει δέ που τάξις μὲν τοῖς οὐρανίοις καὶ αὐτοπραγία (πάντα γὰρ ἐκεῖ τὰ ἑαυτῶν πράττει καὶ διατηρεῖ τὴν ἀσύγχυτον πρὸς ἄλληλα τάξιν), ἀλλοτριοπραγία δὲ καὶ ἀταξία | προσήκει τοῖς ἐπιγείοις f. 8v. · τὰ γὰρ γήϊνα οὐ πράττει τὰ ἑαυτῶν οὐδὲ τὴν τάξιν

2 post καὶ τὰ ἀσώματα v. 4 paene omnia l. | ἑκάστῃ] ἑκάστῳ Morus 3 διὰ] ἄνδρα Morus 4 τινων] τῶν Morus | ἀσώματα alterum Morus] l. σωματ | ὡς γὰρ τὰ scripsi in spat. 5 litt. (in fine)] καὶ τὰ Morus 5 δυει τὰ l.] καὶ τὰ Morus . 6 ἀσώματα] σώματα 26 quae sunt ante -ν παρὰ τῆς p. 147, 4, largiti sunt Morus et partim Maius

καθ' αὐτὴν διασώζει τὴν πρὸς ἑαυτά. δεῖ δὲ τὸ ὅμοιον πανταχοῦ φέρεσθαι πρὸς τὸ ὅμοιον, ὡς τὰ κοῦφα τῶν στοιχείων εἰς τὸ ἄνω φέρεται καὶ εἰς τὸ κάτω τὰ βάρος ἔχοντα, δι' ὧν ἔλαβεν παρὰ τῆς φύσεως δυνάμεων, ἑκάτερα τὸ ὅμοιον ἐπιδιώκοντα. κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ τὰ μὲν τεταγμένα τῶν τεταγμένων ὀρέγεται κἀκεῖνα σπεύδει καταλαβεῖν, τὰ δὲ ἄτακτα τῶν ἀτάκτων ἀντέχεται καὶ ἐν ἐκείνοις σπεύδει γενέσθαι. καὶ γάρ ἐστιν ἐν αὐτοῖς ὅπου μὲν λόγος καὶ νοῦς εἰς τὸ φωτεινὸν ἀνάγων, ὅπου δὲ ἀλογία καὶ σώματος βαρύτης εἰς τὸ σκοτῶδες κατασπῶσα καὶ ἔσχατον, καὶ συνάπτει τὰ μὲν θεοῖς, τὰ δὲ ὑλικοῖς δαίμοσιν, ἵνα καὶ δι' αὐτῶν ὧν ἔχει παθῶν ὑπ' ἐκείνων κολαζόμενα φύγῃ τὰ πάθη. καὶ γὰρ πάσχοντες ὑπ' αὐτῶν μισοῦμεν τὰ πάθη, ἀλλ' οὐκ ἐνεργοῦντες κατ' αὐτά. τριττὰ δὲ τὰ κολάζοντα, τὰ μὲν τὰς ἐπιθυμίας, ἐν ὅσοις κρατεῖ τὸ ἐπιθυμητικόν, τὰ δὲ τοὺς θυμούς, ἐν ὅσοις τὸ θυμοειδές, τὰ δὲ τὰς διαστρόφους δόξας, ἐν ὅσοις γνῶσις μέν ἐστιν δοξαστική τις, ἀμυδρὰ δὲ αὕτη καὶ ἐπίκτητος ἀεὶ γιγνομένη· καὶ ταῦτα πάντα ἐναλλόμενα ταῖς τὰ ὅμοια πεπονθυίαις ψυχαῖς ἐπάγει τὰς κολάσεις, μόνον οὐχὶ βοώσης τῆς Δίκης, ὅτι τὰς τὰ τοιαῦτα ζωῆς εἴδη φιλοφρονησαμένας ἀνάγκη συνεῖναι τοῖς ὁμοίοις, συνούσας δὲ πάσχειν ὑπ' αὐτῶν, ὅσα τοῖς τοιούτοις προσήκει ποιεῖν. ὥσπερ δὴ καὶ τὰς εἰς τὸ ἄναντες φερομένας τὰς
f. 4r. μὲν κατὰ λόγον | ὀρθὸν διεληλυθυίας τὸν βίον, τὰς δὲ τὸν κατὰ λόγον νοῦν ἐχούσας καὶ τὸν ἱερὸν προστησαμένας βίον, ὡς οἱ καλῶς διαφερόντως βιοτεύοντες, τὰς δὲ θεοειδεῖς, ὡς οἱ θεῖοι προσαγορευόμενοι δαίμονες καὶ συνάπτοντες τοῖς θεοῖς. δεῖ γὰρ δὴ νοεῖν πάμπολυ τὸ δαιμόνιον πλάτος

1 καθ' αὐτὴν] an τὴν αὐτὴν? | διασώζονται εἰς ἑαυτά Morus, correxi (nolui διασώζοντα πρὸς ἑ.) 5 κατὰ τὰ ex κατὰ fecit m[3]? 24 ante τοῖς θεοῖς v. 28 nil l. ego, pauca Maius, omnia Morus. Lecta sufficiunt spatio, non sententiae 25 an κρείττω λόγου? 27 συνάπτουσι Morus in textu (fort. recte, si deleas ὡς ex καί), συνάπτοντες im. (-τι in fine Maius) 28 δὴ Maius] δεῖ Morus

ἄνωθεν ἀπὸ τῶν θείων ἀρχόμενον δαιμόνων καὶ εἰς τοὺς ὑλικωτάτους τελευτῶν, ἐν μέσῳ δὲ τούτων στρεφομένας τὰς ψυχὰς οὔτε τῶν ἀκροτάτων δυναμένας γενέσθαι ποτὲ κρείττους οὔτε τῶν ἐσχάτων χείρους, πάντων τῶν ἐν αὐταῖς εἰδῶν τῆς ζωῆς κατὰ σχέσιν ἐν ἐκείνοις κατʼ οὐσίαν προϋπαρχόντων καὶ τῶν ἐν ταύταις παρὰ φύσιν ἐν ἐκείνοις κατὰ φύσιν· οὐδὲν γὰρ ἀΐδιον παρὰ φύσιν. ἑκάστην οὖν ἡ ὁμοιότης ἄγει πρὸς τὸ συγγενές, τὴν μὲν ἐπὶ θεὸν ὁ ἐν αὐτῇ θεός, τὴν δὲ ἐπὶ νοῦν ὁ ἐν αὐτῇ νοῦς, τὴν δὲ ἐπὶ λόγον ὁ ἐν αὐτῇ λόγος, καὶ πάντα ἐπὶ τὸ τεταγμένον ἡ ἐν αὐτοῖς τάξις· καὶ ἐπὶ τούτοις τὴν μὲν ἐπὶ λόγον ἀμυδρὸν ὁ ἐν αὐτῇ λόγος ἀλογωθείς, τὴν δὲ ἐπὶ τὸ θυμοειδέστερον ὁ ἐν αὐτῇ θυμὸς ῥωσθείς, τὴν δὲ ἐπὶ τὸ φιληδονώτερον ἡ ἐν αὐτῇ ἐπιθυμία κρατήσασα, καὶ πάντα ἁπλῶς τὸ ἐν αὐταῖς ἄτακτον ἐπὶ τὸ ὅμοιον καὶ τὴν ἀταξίαν.

Ταῦτα μὲν οὖν λάβοις ἂν ἐκ τῆς κατὰ τὸ δίκαιον καὶ ἄδικον διαιρέσεως τῶν εἰς τὰς ἀντικειμένας λήξεις πορευομένων εἴσω τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἴσω τῆς γῆς. κατίδωμεν δὲ καὶ τὰς ἀπὸ τῶν σχέσεων τῶν τοπικῶν διαφοράς, ἃς προσέθηκεν ὁ μῦθος. τὰς μὲν γάρ, φησίν, ἔπεμπον τὰς ἀμεί-|νους δηλαδὴ ψυχὰς εἰς δεξιόν, τὰς δὲ εἰς ἀριστερὸν τὰς f. 4 v.
χείρους δηλονότι· αἱ μὲν τῆς τοῦ ἄνω, αἱ δὲ τῆς τοῦ κάτω λήξεως· ταῖς μὲν εἰς τὸ ἔμπροσθεν ταῖς ἀμείνοσι, ταῖς δὲ εἰς τὸ ὄπισθεν ταῖς χείροσιν. οὐκοῦν τὰ μὲν τρία σύστοιχα ἀλλήλοις, τὸ δεξιὸν τὸ ἄνω τὸ πρόσθεν, τὰ δὲ λοιπὰ πάλιν ἀλλήλοις, τὸ ἀριστερὸν τὸ κάτω τὸ ὄπισθεν, πάντα δὲ συγγενῆ κινήσεσιν καὶ δυνάμεσι τῶν μερικῶν ψυχῶν. αἱ μὲν

9 ἐν ἑαυτῆι νοῦσ, corr. Rtz. 10 αὐτῆι (ἑ ss.), ss. m² aut m³ 11 ante ὁ ἐχὸν 11 et 12 bis αὐτῆι (ἑ ss.)] ss. m² aut m³ 13 ante αὐτῆι ras. 14 αὐτοῖς Rtz. 21 ante -ισ χείροσιν v. 24 l. tantum λήξεωσ τα- et -μεινοσιν· ταῖσ δὲ εἰσ τὸ ὀ-, cetera Morus. Non hunc, sed Proclum orationem contraxisse e spatii ratione concluditur

γὰρ ὅλαι ψυχαὶ κατὰ κύκλον περιάγονται καὶ περὶ τὰ ἑαυτῶν κέντρα κινοῦνται καὶ τοὺς πόλους· κέντρα δὲ αὐτῶν αἱ ἐν αὐταῖς ἑνοειδεῖς ὑπάρξεις, καθ' ἃς μονίμως ἑδράζονται ἐν ἑαυταῖς, πόλοι δὲ οἱ νόες, περὶ οὓς οἱ κύκλοι κινοῦνται πασῶν, ἐξ ὧν ἐδημιουργήθησαν· ταῖς δὲ μερικαῖς αἱ σχέσεις αὗται καὶ αἱ κατ' αὐτὰς προσήκουσι κινήσεις, ταῖς μὲν κατὰ τὸν ταὐτοῦ κύκλον ἐνεργούσαις ἡ εἰς δεξιὰ κίνησις, ταῖς δὲ κατὰ τὸν θατέρου δῆλον ὡς ἡ εἰς ἀριστερά, καὶ ταῖς μὲν εἰς νοῦν ἐπιστρεφομέναις ἡ ἐπὶ τὸ ἄνω πορεία, ταῖς δὲ εἰς τὰ πάθη καταρρεπούσαις ἡ εἰς τὸ κάτω πτῶσις, καὶ ταῖς μὲν εἰδυίαις ἑαυτὰς καὶ διὰ γνώσεως κινουμέναις ἡ τοῦ πρόσθεν σχέσις, ταῖς δὲ ἀγνοούσαις καὶ δι' ἄγνοιαν πιπτούσαις ἡ τοῦ ὄπισθεν. ἔμπροσθεν γάρ ἐστιν, ἐφ' ὃ αἱ αἰσθήσεις, διὸ γνωστὸν τὸ πρόσω ταῖς αἰσθήσεσιν· ἔμπαλιν δὲ ὄπισθεν τὸ τῶν αἰσθήσεων ἀπόστροφον, διὸ σύνθημά ἐστιν ἀγνοίας τῆς ἑαυτῶν καὶ τῶν ἐν ἡμῖν παθῶν. καὶ νοῦς μὲν ἡμῶν ὑπερκάθηται, τὰ δὲ πάθη μεθ' ἡμᾶς· ὥσθ' ὃ μὲν εἰκότως ἄνω λέγεται καὶ ἡ ἐπ' αὐτὸν ὁδὸς ἀνωφόρος,
f. 51r. *τὰ δὲ κάτω καὶ ἡ ἐπ' αὐτὰ κίνη|σις κατωφόρος. καὶ ἡ μὲν πρώτη περίοδος πρώτη τῆς ψυχῆς κίνησίς ἐστιν, ἥπερ ἐπὶ δεξιὰ καλεῖται· κινήσεως γὰρ ἀρχὴ τὸ δεξιόν, ὥς φασι καὶ οἱ περὶ ζῴων γράφοντες· ἡ δὲ θατέρου ἐπ' ἀριστερὰ ὡς ὑπ' ἐκείνῃ τεταγμένη καὶ δευτερουργός, ὡς τὰ ἀριστερὰ τῶν δεξιῶν ἐν τοῖς ζῴοις δεύτερα. διὸ καὶ οἱ μὲν αὐτοπραγήσαντες τὴν δεξιὰν πορεύονται τὴν αὐτῶν ζωὴν ἐπιτρέψαντες τῇ κρείσσονι ταῖν περιόδοιν, οἱ δὲ ἀλλοτριοπραγήσαντες τὴν ἀριστεράν, ὡς ἐκείνης μὲν ἀποστάντες*

5 ante *πασῶν* aliquid excidisse putat Rtz. Cf. Pl. Tim. 36d 6 *προσήκουσαι* m³ | cf. Pl. Tim. 37bc 11 *ταῖσ* ante *διὰ* im. add. m³ 12 *εἰσ ἄγνοιαν* (*εἰσ* ss.) m¹, im. *γρ. δι' ἄγνοιαν* m³ 19 l. *-τωφόρος καὶ* et *-εξιὰ καλεῖται* etc., reliqua Morus 22 Aristot. *π. ζῴων μορ.* 3. 671b 29. 672a 24 25 *ἐπιστρέψαντεσ*

κατὰ ταύτην δὲ βεβιωκότες. εἰ δὲ καὶ ⟨ἐπὶ⟩ τὰ ἑαυτῶν οἱ δικασταὶ πέμπουσιν δεξιὰ καὶ ἐπὶ τὰ ἄνω τὰ ἑαυτῶν καὶ πάλιν ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἀριστερὰ καὶ τὰ κάτω τὰ ἑαυτῶν, δῆλον, ὅτι τὰς μὲν ἀναγωγοὺς αὐτῶν δυνάμεις ἄνω καὶ δεξιὰς θήσομεν, τὰς δὲ κολαστικὰς κάτω καὶ ἀριστεράς. συλλήβδην οὖν τριχῶς ἀκουσόμεθα ταῦτα τὸ ἄνω καὶ κάτω, τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερόν, ψυχικῶς, δικαστικῶς, κοσμικῶς· ἔστι γὰρ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ πάντα κατ' ἀναλογίαν. αἱ μὲν οὖν κρείττους καὶ εἰς νοῦν ὁρᾶν ἐθέλουσιν καὶ κατὰ τὴν ἀμείνω ζωὴν ἐνεργεῖν καὶ γιγνώσκουσιν ἑαυτὰς καὶ τὸ οἰκεῖον τέλος· διὸ κινοῦνται τὴν ἐπὶ δεξιὰ καὶ ἄνω καὶ τὰ δικαστικὰ σημεῖα πρόσω φέρουσιν. αἱ δὲ χείρους καὶ εἰς τὴν τῶν παθῶν ἀταξίαν ὀπισθοβαροῦσι καὶ κατὰ τὸ χεῖρον ἑαυτῶν ζῶσιν καὶ ἀγνοοῦσι τὰς ἑαυτῶν συμφοράς· διὸ καὶ κάτω χωροῦσιν κατὰ τὴν τῶν δικαστῶν κρίσιν καὶ εἰς ἀριστερὰ φέρονται καὶ ὀπίσω περιάπτεται αὐταῖς τὰ σημεῖα τῆς κρίσεως. οὐ | γὰρ βλέπουσι τὰ κακὰ τὰ ἑαυτῶν οὐδὲ f. 5v.
γιγνώσκουσι τὰ οἰκεῖα πάθη, ἀλλὰ †κατέλοιπον ὅπερ ἔχουσι. χρὴ δὲ ταῖς ἀλογωτέραις ἀπονέμειν δυνάμεσιν τὰ εἰς τὰ ὄπισθεν ταῖς φυσικαῖς·

(νώτοις δ' ἀμφὶ θεᾶς φύσις ἄπλετος ἠώρηται

φησὶν καὶ τὰ λόγια περὶ τῆς τῶν φύσεων πηγῆς), ὡς ταῖς νοερωτέραις τὴν εἰς τὸ πρόσω βλέψιν ἀπονέμειν. εἰ οὖν αἱ μὲν ὑπὸ τῶν φύσεων κατατείνονται τῶν ὑλικῶν καὶ τῶν ποιναίων ἀγκτήρων τῶν εἰς τὸ σκότος ἀγόντων, αἱ δὲ ὑπὸ τῶν νοήσεων ἀνάγονται καὶ τῶν διανοητικῶν ἐνεργειῶν, εἰκότως δήπουθέν ἐστιν τὰ κριτικὰ σημεῖα τὰ μὲν νοερώτερα

1 κατ' αὐτην, corr. Rtz. | add. Rtz. 13 ἀξίαν, corr. Pitra 14 αυτῶν m[1], ἑ ss. m[2]? 17 ante -τοισ δ' ἀμφὶ nil fere l., plura Maius, omnia Morus | οὐδὲ] οὔτε Morus 18 κατέλιπον ὥσπερ Wendl. cl. Method. 12, 5. 32, 9 19 τὴν εἰς Wendl. 20 σφύσισ φυσικῶν l. Maius 21 cf. de or. chald. 29 22 ὡσ non l., testantur Maius et Morus 23 ἀπονέμει 25 ἀγκτητήρων, corr. Rtz. 27 sq. malim νοερωτέρας et ἀλογωτέρας et φυσικωτέρας

συνθήματα ζωῆς ἔμπροσθεν, τὰ δὲ ἀλογώτερα καὶ φυσικώτερα (ἀλογία γὰρ συνδεῖ πρὸς τὴν φύσιν, ὡς πρὸς νοῦν λόγος) ὄπισθεν.

Ἀλλὰ τίνα δή ἐστι τὰ σημεῖα ταῦτα ⟨τὰ⟩ περιαπτόμενα ταῖς ψυχαῖς ἐφ' ἑκάτερα φερομέναις; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα δῆλα γέγονεν. ἢ καὶ τοῦτο παντὶ καταφανές, ὅτι σημείων ἐστὶν ἔργον τύπον μέν τινα καὶ ἴχνος ἐκείνων ἔχειν, ὧν ἐστιν σημεῖα (καὶ τοῦτο διχῶς, ἢ δι' ὁμοιότητος ἢ δι' ἀναλογίας), ἃ δὲ ἐκεῖνα τὰ οἷον σημαινόμενα ὑπ' αὐτῶν, μὴ εἶναι; λέγω δὲ δι' ὁμοιότητος μέν, οἷον εἴ τις λέγοι σημεῖον εἶναι πυρὸς τὸν ὁρώμενον καπνόν — ἔχει γάρ τι διά τε τὸ ἀνωφόρον καὶ τὸ θερμὸν ὅμοιον πρὸς τὸ πῦρ καὶ εἰ προσθείης αὐτῷ τὸ λαμπρὸν μόνον (τούτῳ γὰρ ἐλλείπει πυρός), ἔσται πῦρ καὶ οὐ καπνός — δι' ἀναλογίας δέ, ὡς ἐπὶ τῶν μαντικῶν σημείων σχεδὸν πάντων τὰ μὲν τοῖς ἀμείνοσι τῶν πραγμάτων ἀνάλογον τιθέμενοι, τὰ δὲ τοῖς χείροσιν σημεῖα
f. 6r. *καλοῦσιν, ὅταν | αὐτὰ μὴ ἐξ ἐκείνων ᾖ τῶν γεγονότων ἢ ἐσομένων, οἷον τὸ κάτω σημαίνει τὰς πτώσεις ἢ τὰς θεοφανίας τὸ ἄνω δηλοῖ. οὐ γὰρ ἐξ ἐκείνων ταῦτα γέγονεν καθάπερ ὁ καπνὸς ἐκ τοῦ πυρός, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀναλογίαν μόνην ἡ οἰκειότης. ἐν ἀμφοτέροις οὖν τοῖς σημείοις ἀμυδρῶς ἐστιν τὸ σημαινόμενον. εἰ οὖν τοιόνδε τι δηλοῖ τὸ σημεῖον, οὗπερ ἂν ᾖ σημεῖον, λέγειν χρὴ κἀνταῦθα τὴν πρόδρομον τῶν δικαστῶν εἰς τὰς ψυχὰς δόσιν τῶν ὀφειλομένων σημεῖον προσαγορεύειν τὸν μῦθον· καὶ γὰρ τῆς εὐπαθείας τῆς ἐν οὐρανῷ καὶ τῆς τίσεως τῆς ὑπὸ γῆς προκατάρχουσιν οἱ δικασταί, καὶ πρὶν ἐν ἐκείναις γένωνται ταῖς*

4 cf. doxogr. 605 Sext. P. h. II 100 8 *ἀναλογίασ αὐτῶν* 12 *εἰ προσθείησ* m[2]] *προσθεὶσ* m[1] 16 *ἀνάλογα* Rtz. 17 inde ab initio l. Morus, ab *οὐ γε* (sic) .. *ἐκείνων* Maius, ab *ἐν ἀμφοτέροις* ego | *ᾖ*] *εἶεν* Morus 18 *θεοφανίας*] *δεξιοφανίας* Morus 23 *ὅπερ* | *ᾖ* Maius] *ἦν* | ad *τὴν* — 24 *δόσιν* im. m[2]: *γρ. τὴν πρόοδον τῶν δικαστικῶν εἰς τὰς ψυχὰς δόσεων* 27 *καὶ πρὶν ἐν*] *καὶ περὶ μὲν* (*πρὶν* c. coni. ut Pr. in Alc. 340, 6 Porph. 204, 12 Kock ad Ar. ran. 1281 Stein ad Hdt. I 19)

λήξεσιν αἱ ψυχαί, καὶ τῶν τιμωριῶν ἄρχονται καὶ τῶν ἐπικαρπιῶν· οὐ γὰρ ἦν ἡ κρίσις λόγος μόνον, ἀλλ' ἔργον· εἰ καὶ τῶν ἄλλων ἦν προηγουμένως μετὰ τὴν κρίσιν τὰς ἀρχὰς τὰς ἐνδεδομένας τελεώσασθαι καὶ τὰς μὲν εἰς τὴν προσήκουσαν ἀνάγειν εὐμοιρίαν, τὰς δὲ εἰς τὴν προκατηργμένην κόλασιν. εἰ μὲν οὖν ἑκάτερον ὑπὸ τῶν κριτῶν ἐγίγνετο μόνων, οὐκ ἂν ἐρρήθησαν χρῆσθαι σημείοις, καὶ εἰ μηδὲν ἐποίουν ὅλως· ἐπεὶ δὲ δρῶσι μέν, ὑπαρξάμενοι δὲ δρῶσιν ἄλλοις παραδιδόντες τὴν ἀποπλήρωσιν, αἱ δόσεις αὐτῶν καὶ ἀρχοειδεῖς ποιήσεις σημείοις ἀπεικάσθησαν, ὧν οἰκειότης μέν ἐστι πρὸς τὰ σημαινόμενα καὶ ὑποτύπωσις, ἀμυδροτέρα δὲ ἐκείνων ἡ ὑπόστασις. ταύτας δὴ οὖν τὰς δικαστικὰς ἐνεργείας αἱ μὲν κρείττους ψυχαὶ καὶ γιγνώσκουσιν καὶ σέβουσιν καὶ συναισθάνονται, ποῖ ποτε αὐτὰς ἄγουσιν, αἱ δὲ χείρους καὶ γενομέ|νας οὐ γιγνώσκουσι καὶ δίκην δώσουσι f. 6v. *τὴν ὑπὸ γῆς, ἥστινος οὐκ αἰσθάνονται, καὶ ἔτι μᾶλλον οὐκ αἰσθάνονται ἑαυτῶν. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ εἰς τοὔμπροσθεν τὰ σημεῖα περιάπτειν τούτων τοὺς δικαστάς, τῶν ἀδίκων δὲ ⟦τὰ⟧ ἐπὶ νώτοις, διὸ καὶ ὄπισθεν· οὕτως δὲ καὶ ἐν τῷ τῇδε βίῳ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἡ πρόνοια καὶ τὰ ἀπ' αὐτῆς ἐστιν ἐν γνώσει πᾶσιν, οἱ δὲ κακοὶ καὶ πάσχοντες ὑπ' αὐτῆς ἀσυναισθήτως ἔχουσι πρὸς αὐτήν. ἔοικεν οὖν οἷον συστατικὰ εἶναι τὰ δικαστικὰ ταῦτα σημεῖα τῶν δεδικασμένων ψυχῶν τὰ μὲν πρὸς τὰ ἐν οὐρανῷ, τὰ δὲ πρὸς τὰ ὑπὸ γῆς, ἵνα συσταθεῖσαι παρὰ τῶν δικαστῶν τοῦ τέλους τύχωσι παρὰ τῶν ὑποδεχομένων αὐτάς.*

3 *ἦν* ss. m^2 | *προηγούμενον* m^2 6 *κριτῶν* m^1] *κρειττόνων* m^2 9 *ἀποκλήρωσιν* m^1, corr. m^2 12 ad *ἐκείνων* im. m^2: *γρ. δι' εἰκόνων* (possis ἢ *ἐκείνων*) 15 ante *-ριάπτειν* nil fere l., omnia Morus 17 *τὸ εἰς τοὔμπροσθεν* scripsi] *τὸ ἔμπροσθεν* Morus, l. *του . . . τουμπρ, τοὔμπροσθεν* l. Maius 19 *τὰ* seclusi, solus l. Morus | *δὲ* solus l. Morus 20 *τὰ ἐπ' αὐτῆσ*

Ἑαυτοῦ δὲ προσελθόντος εἰπεῖν, ὅτι δέοι αὐτὸν ἄγγελον ἀνθρώποις γενέσθαι τῶν ἐκεῖ καὶ διακελεύοιντό οἱ ἀκούειν καὶ θεᾶσθαι πάντα τὰ ἐν τῷ τόπῳ [614^{d}].

Σαφῶς ἐν τούτοις ὁ μῦθος τάξιν ἀγγελικὴν καὶ διαπορθμευτικὴν τῶν ἔξω σώματος περὶ τὰς ψυχὰς συμπιπτόντων ἀποδίδωσιν τῷ τὸν μῦθον ἀφηγουμένῳ κατὰ τὴν δικαστικὴν ψῆφον. εἰ δὲ τοῦτο, πρόδηλον, ὅτι καὶ τούτῳ κατὰ δίκην ὑπῆρξεν καὶ τὴν ἐκ τοῦ παντὸς ἐφήκουσαν ἀξίαν τοῦτο καὶ ἄλλῳ παντὶ τῷ τηλικούτων ἀγαθῶν ἐν θεωρίᾳ γενησομένῳ, καὶ λέλυται τὸ ἄπορον, πῶς διέμεινεν εἰς τοσαύτας ἡμέρας τὸ σῶμα τοῦ Ἡρὸς κείμενον ἐπὶ γῆς ἀδιάλυτον. εἰ γὰρ κατὰ τὴν κοσμικὴν ἐγίνετο τάξιν θεωρὸν γενέσθαι τὴν ψυχὴν χωρισθεῖσαν τῶν μετὰ σώματος ἀορά-
f. 7r. *των καὶ ἄγγελον ἀνθρώποις, καὶ τὴν τοῦ σώματος | διαμονὴν ἀδιάφθορον φυλάττεσθαι ἀδύνατον· νῦν δὲ ἡ ἐνθάδε θεωρία καὶ ἀπαγγελία ἐκ θείας πρόεισι δυνάμεως. ὅτι δὲ τὸ τούτων, ἀλλ' οὐκ ἄλλων γένος ψυχῶν ἡ θεία ἐδικαίωσε ψῆφος, ῥᾴδιον ἡμῖν κατιδεῖν τῷ περὶ πασῶν λέγειν ψυχῶν, ὡς αἱ μὲν ἄλλων εἰσὶν ἐκφαντορικαὶ ταῖς ἐν γενέσει ψυχαῖς ἀγνώστων αὐταῖς πραγμάτων, αἱ δὲ ἄλλων κατὰ τὰς διαφόρους τοῦ παντὸς περιόδους· οἷον αἱ μὲν τελετῶν καὶ μυστηρίων, ὅσαι τοῖς τελετουργοῖς ἀνεῖνται θεοῖς· αἱ δὲ τῆς θείας μαντικῆς, ὅσαι ταῖς ἐκφαντορικαῖς τάξεσιν ἀνεῖνται τῆς κρυφίως οὔσης ἐν τοῖς θεοῖς ἀληθείας· αἱ δὲ ἰατρικῆς, ὅσαι ταῖς παιωνίοις δυνάμεσι ταῖς ἀγήρων καὶ ἄνοσον καὶ ἄλυτον συνεχούσαις τὸν ὅλον οὐρανόν. οὕτω δὴ οὖν καὶ τῶν ἀφανῶν περιόδων τῶν ψυχικῶν ἄξιαί τινες γίγνονται διαφερόντως τῆς ἐποψίας, ὅσαι τοῖς τῶν περιόδων τούτων*

6 *ψυχὰς* post add. 8 *τούτων* 11 *εἰς* add. m[3] 15 usque ad *περὶ πασῶν* solus fere l. Morus 19 *λέγειν*] quis dixerit, nescio 20 *ἄλλων* scripsi] *αὐτῶν* l. Morus (non l.) 21 *ἀγνώστων τῶν*

ἡγεμόσιν ᾠκείωνται· καὶ αὗται ποτὲ μὲν αὐτοφανῶς ἰδοῦσαι τὰς ἐν τῷ παντὶ τούτῳ κόσμῳ τάξεις αὐτῶν διαγγέλλουσιν κατὰ τὴν ἐν τῷ παντὶ προϋπάρχουσαν ἱερατικήν, αἱ δὲ ἄλλον τρόπον ἀναμνησθεῖσαι τῶν ἔξω θεαμάτων κατὰ τὴν φιλόσοφον θεωρίαν. ὡς γὰρ οἱ παρ' ἡμῖν ἱερατικοὶ τοῖς ἐπόπταις δύναμιν ἐντιθέασιν ἰδεῖν ἃ μὴ πρότερον φάσματα καὶ ποιοῦσι θεωρούς, οὕτω καὶ ἡ ἐν τῷ κόσμῳ πρὸ τῆς παρ' ἡμῖν εἰς πολλὰς τοῦτο δρᾷ ψυχὰς τὰς ἀξίας τῆς τοιαύτης μακαριστῆς θέας (πρὸ γὰρ τῶν μερῶν τὸ ὅλον) καὶ τελεστικαῖς χρῆται δυ|νάμεσι καὶ εἰς ἀγγελικὴν ἀνάγει f. 7v.
τάξιν τὰς τελουμένας τῶν ψυχῶν, ἀλήθειαν διαγγελουσῶν τὴν κρυφίαν· διὸ προξενεῖ τὴν τούτων μακαρίαν θέαν. καὶ δὴ ⟨καὶ τὴν⟩ τοῦ Ἠρὸς τούτου ψυχὴν ἐν τοῖς καθήκουσι χρόνοις ἐτέλει μὲν τὸ πᾶν, κατὰ δίκην ὀφειλομένης αὐτῇ τῆς τοιαύτης εὐδαίμονος τελειότητος, ὡς δὲ πρὸς ἐκείνην τὴν ὑπὸ τοῦ παντὸς τελουμένην εἰς ἀγγελικὴν ἀνήγετο τάξιν. καὶ γὰρ οἱ τῇδε τελεστικοὶ τάξεώς εἰσι τοιαύτης· θέει ἄγγελος ἐν δυνάμει ζῶν, *φησὶν τὸ* λόγιον, *ὅστις ἐστὶν ὡς ἀληθῶς ἱερατικός· γίνεται οὖν ἐπόπτης μὲν τῶν ἀφανῶν, ἄγγελος δὲ τοῖς ἐμφανέσιν ὁ αὐτός· διόπερ αὐτὸν οἱ δικασταὶ κελεύουσιν ὁρᾶν τὰ ἐν τῷ τόπῳ πάντα καὶ ἀκούειν, τόπον μὲν δήπου τοῦ μύθου λέγοντος τὸν παρὰ τοῖς δικασταῖς· ἐντεῦθεν γὰρ ὡς ἐκ περιωπῆς ὅλον τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καθορᾶν, τὰ μὲν ἀσώματα τοῖς ἀσωμάτοις ὄμμασιν τῆς ψυχῆς, τὰ δὲ σωματικὰ τοῖς τοῦ αὐγοειδοῦς ὀχήματος. διὸ καὶ ἀκούειν αὐτόν φησι χρῆναι καὶ ὁρᾶν· τοῦτο γὰρ καὶ ὁρατικὸν ὅλον ἅμα καὶ ἀκουστικόν ἐστιν. καὶ γὰρ*

2 *διαστέλλουσιν*, corr. m[3] 3 *καὶ ἱερατικὴν* 4 *ἔξω* sc. *σώματος* 10 Moro debeo, quae sunt ante *ὀφειλομένης* 11 *διαγγελλουσῶν* Morus 12 *κρουφίαν* Morus 13 *καθείκουσι* Morus 14 *ἐτελείει* Morus (possis *ἐτελείου*) 15 corrige *πρὸς ἐκείνην* [*τὴν*] (aut *τὴν* ⟨*θέαν*⟩) . . . *τελούμενος* 18 cf. de or. chald. 60 21 *τόπωι πάντα* im. m[2]] *παντὶ* (*ι* ir.) m[1] 24 *καθορᾶν* m[2]] *καθόσον* m[1]

ἐν αὐτῷ πρώτως ἡ αἴσθησις ἡ μία καὶ ἀμερής, ἀφ' ἧς αἱ μεμερισμέναι περὶ τοῖς αἰσθητηρίοις. ὡς οὖν ἐκείνη γιγνώσκει τὰ πασῶν, οὕτω καὶ τὸ ὄχημα τὸ αὐτῆς τὰ πάντων τῶν αἰσθητηρίων, καὶ ὡς ἀμερῶς ἐκείνη, οὕτω τὸ ὄχημα ἀπαθῶς. ταύταις δὲ χρῆται ταῖς αἰσθήσεσιν ἔξω σώματος ὂν καὶ ὕλης, καὶ ὅταν ἀποκαταστῇ, τά τε οὐράνια καὶ τὰ ὑπὲρ τὸν οὐρανόν, ὥς φασιν οἱ θεουργοί, φῶτα θεώμενον καὶ
f. 81r τῆς | ἁρμονίας τῆς ἐν οὐρανῷ ἀκοῦον καὶ στρεφόμενον αὐτόν που τὸν ἄτρακτον καὶ τὰς ἄλλας περιφορὰς καὶ τὸν ἥλιον τὸν λαμπρὸν σφόνδυλον καὶ τὰς Μοίρας ὁρᾶν λέγει που καὶ ὡς τὰ πάντα †δίδωσιν ἡ Λάχεσις. ἀλλὰ ταῦτα καὶ ἐν ἄλλοις. διὰ τί δὲ σημεῖον τούτῳ περιάπτειν οὐκ ἐθέλουσιν οἱ δικασταί, δῆλον. οὐ γὰρ εἶχεν αὐτῷ πέρας ὁ βίος, ἡ δὲ κρίσις ἦν μετὰ τὸν βίον καὶ ἡ τῶν σημείων περίθεσις μετὰ τὴν κρίσιν. οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς ἑπομένοις ἐρεῖ μηδὲ κλῆρον αὐτόν τινα λαγχάνειν· οὐ γὰρ ἦν ἐφ' ἕτερον βίον μετάβασις, ἀλλ' ὁ αὐτὸς ἦν διακοπτόμενος τῇ αὐτοπτικῇ ταύτῃ θεωρίᾳ καὶ τῷ χωρισμῷ τοῦ σώματος.

Ὁρᾶν δὴ ταύτῃ μὲν καθ' ἑκάτερον τὸ χάσμα τοῦ οὐρανοῦ τε καὶ τῆς γῆς· ἕως τοῦ· καὶ ἀσμένας εἰς τὸν λειμῶνα ἀπιούσας οἷον ἐν πανηγύρει κατασκηνᾶσθαι [p. 614de].

Ἐν τούτοις σαφέστατα διέκρινεν ὁ μῦθος, τίνες μέν εἰσιν αἱ χρεῖαι τῶν δύο χασμάτων τῶν εἰς τὰς λήξεις ἀγόντων τὰς ψυχάς, τίνες δὲ τῶν λοιπῶν τῶν εἰς γένεσιν φερόντων ἀπὸ τῶν λήξεων ἐκείνων. ἀπίασι μὲν τοίνυν αἱ ψυχαὶ διὰ τοῖν δυοῖν, ὧν τὸ μὲν εἰς οὐρανὸν τείνει, τὸ δὲ εἰς τὰ ὑπὸ γῆς. εἰ δὲ τὰ χάσματα οὐ χῶραί τινές εἰσιν,

7 cf. de or. chald. 67 8 l. -ν ἥλιον τον et ο. αν λέγει που καὶ ωσ et ισ· ἀλλα τ. κ. ἐν ἄλλοις et inde a τούτωι omnia, cetera e Moro desumpsi 11 possis ἐνδίδωσιν (cf. f. 81r) 12 διὰ τί] διότι Morus 19 ὁρᾶν δὴ m²] ὁρμὴ δὲ m¹ 26 ἀπίασι ex ἴασι m² (cf. Pl. 614e)

ἀλλὰ δαιμόνιαι τάξεις, ὡς ἐδείκνυμεν, διαστέλλουσαι τὰς τῶν ψυχῶν λήξεις οὐρανίας τε καὶ χθονίας, ἑώρα μὲν ἐκεῖνος, εἰ τύχοι, καὶ τὰς ἀσωμάτους διανομὰς τῶν ψυχῶν, ἑώρα δὲ καὶ τὰς σωματικὰς μεταστάσεις, ἃς ἐποιοῦντο διὰ τῶν ὀχημάτων ἄνω τε καὶ κάτω φερομένων, εἰσδεχομένων αὐτὰς ἀπιούσας ἢ τῶν εἰς οὐρανὸν ἀναγόντων δαιμόνων ἢ τῶν εἰς τὰ | ὑπὸ γῆς καταγόντων ⟦δαιμόνων⟧ ἀπὸ τοῦ μέσου f. 8 v. τόπου ⟨ἢ⟩ εἰς κρείττονα λῆξιν τὴν ἐν οὐρανῷ ἢ εἰς χείρονα τὴν ὑπὸ γῆς. καὶ ἐπειδὴ εἰς τὴν γένεσιν στέλλονται αἱ ψυχαί, καθ' ἑκάτερον πάλιν εἰς τὸν μέσον φέρονται τόπον ἐξ οὐρανοῦ τε κατιοῦσαι καὶ ἐκ γῆς ἀνιοῦσαι, στελλόμεναι δὲ ἄμφω πρὸς τὰς γενέσεις τῶν ζῴων· ὥ[στε] καὶ ἐκ Διὸς καὶ ἐκ Πλούτωνος εἶναι τὰς εἰς Ποσειδῶνος ἐπειγομένας. τὰς μὲν οὖν ἐκ τῆς γῆς ἀνιούσας κόνεως πεπληρῶσθαι καὶ αὐχμοῦ, τὰς δὲ ἐξ οὐρανοῦ κατιούσας εἶναι καθαρὰς τούτων. αἱ μὲν γὰρ οὐ παντελῶς ἦσαν ὕλης ἐκτός, αἱ δὲ ταύτης ἐκαθάρευον· τὴν δὲ ὕλην αὐχμηρὰν ὡς ἄγονον καὶ τῶν λογίων λεγόντων ἀκούομεν. ὧν οὖν καὶ τὰ ὀχήματα ἦν ἔνυλα καὶ σκοτεινὰ καὶ ἔτι τῆς παχυτέρας οὐσίας ἀναπεπλησμένα, ταύτας αὐχμοῦ καὶ κόνεως εἶπεν μεστάς, ὧν δὲ κουφότερα τὰ περιβλήματα καὶ φωτεινότερα διὰ τὴν ἐν οὐρανῷ διατριβήν, ταύτας καθαρωτέρας. πᾶν γὰρ καθαρὸν τὸ μηδὲν ἀλλότριον εἰσδεξάμενον, ἀλλότριον δὲ τῷ λεπτῷ τὸ παχὺ καὶ τῷ ἐμπυρίῳ τὸ γεῶδες καὶ τῷ λαμπρῷ τὸ σκοτεινόν. εἰ δὲ καὶ τῶν ἐκ γῆς ἀνιουσῶν ἔτι τοῖς πνεύμασιν ἐνεφαντάζετό τις ἐνοῦσα τῶν ἐκεῖ κολαστικῶν τόπων ἰδιότης, οἷον τοῦ Πυριφλεγέθοντος ἢ τοῦ Στυγίου ῥεύματος, ταῖς δὲ ἐξ οὐρανοῦ προσῆν ἐφέλκεσθαί

7 ante ἀνιοῦσαι v. 11 nil l., omnia Morus 8 post τόπου im. τὰς ψυχὰς add. Morus 11 ἐκ γῆς Rtz.] l. εἰσ γῆν (c supra ν) 12 δὲ] δ' Morus δι' Maius | ὥστε] l. ο in fine lin. (idem Maius), ἃς Morus 17 cf. de or. chald. 48

τι φῶς ἐκεῖθεν ἐγγενόμενον, οἷον δὴ πολλάκις ἐλλάμπει καὶ λίθοις ἀπορροίας ἔχουσιν ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἄστρων,
f. 9r. οὐδὲν | θαυμαστόν· κατέχει γὰρ ἐν ἑαυτῇ ἑκάστη τὸ οἰκεῖον, αἱ μὲν ἐκ γῆς ἀνιοῦσαι τὸ ὑλῶδες καὶ σκοτεινόν, αἱ δὲ ἐξ οὐρανοῦ κατιοῦσαι τὸ φωτεινὸν καὶ ⟨τὴν⟩ ἀπὸ τῶν αὐγῶν τοῦ κοσμικοῦ φωτὸς περίλαμψιν. πάσας δ' οὖν φησιν εἰς τὸν λειμῶνα ἀφικομένας ὥσπερ ἐν πανηγύρει κατασκηνᾶσθαι.

Τὸν μὲν οὖν λειμῶνα καὶ διὰ τούτων οἶμαι δηλοῖ τῶν ῥημάτων ⟨ὅτι⟩ τὸν δικαστικόν, ὥσπερ ἐν τῷ Γοργίᾳ, τόπον ἀποκαλεῖ. εἰ γὰρ εἰς τὸν κοινὸν ἀφικνοῦνται τῶν χασμάτων χῶρον, οὗτος δὲ αὖ ὁ δαιμόνιος τόπος ἐστίν, ἐν ᾧ καθῆσθαι προείρηται τοὺς δικαστάς, ἐν ᾧ καὶ ὁ τοῦδε τοῦ λόγου πατὴρ ἐκεκέλευστο παρὰ τῶν δικαστῶν θεᾶσθαι πάντα τὰ ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἀκούειν, δῆλον ὡς αὐτὸς ἔσται δαιμόνιος τόπος καὶ τῶν δικαστῶν χῶρος, ὃν ἀπεδείκνυμεν ἔμπροσθεν ἐναργῶς αὐτὸν εἶναι τὸν αἰθέρα τὸν οὐρανοῦ καὶ γῆς ὅλης μέσον καὶ οὐχὶ τῶν ἐγκοίλων μόνων τῆς γῆς. ἔστι μὲν οὖν ὁ λειμὼν οὗτος ταύτην ἔχων τὴν ἐπωνυμίαν ὡς ἀρχὴ τῆς τῶν ῥευστῶν φύσεως καὶ τῶν ἐν ὑγρῷ τρεφομένων περιοχὴ πάντων λόγων τε γενεσιουργῶν καὶ ζωῆς ὑλικῆς ἀστάτως κινουμένης τόπος· τοιοῦτοι γὰρ οἱ λειμῶνες ὑδρηλοί τινες καὶ ἀνθέων καὶ ἄλλων τοιούτων γέμοντες. τοῦτον Ἐμπεδοκλῆς [v. 386. 388 Stein] ἰδὼν τὸν λειμῶνα παντοίων αὐτὸν εἶναι κακῶν πλήρη καὶ εἶπεν καὶ εἰπὼν ἀνῴμωξεν·

Ἔνθα Κότος τε Φόνος τε καὶ ἄλλων ἔθνεα κηρῶν
Ἄτης ἐν λειμῶνι κατὰ σκότος ἠλάσκοντα.

1 cf. Plin. II 239 Philostr. v. Ap. III 46 Orph. lith. 174 3 ante -τὸσ περίλαμψιν paene nihil l., Morum sequor 6 αὐγῶν τοῦ κοσμικοῦ φωτὸς] αὐτῶν τὴν κόσμου παντὸς Morus 9 cf. p. 128, 3 sqq. 10 ὅτι add. Rtz. 16 post τόπος im. add. m³ καὶ λειμὼν, quo recepto ἔσται ⟨καὶ⟩ Rtz. 18 τῆσ γῆσ] exp. m³ | μέσον ex μὲν m³ 28 ἱλάσκονται, corr. Sch.

μισοφαὴς γὰρ οὗτος ὁ χῶρος, ὡς καὶ τὸ | σκότος ἐν f. 9v *αὐτῷ ἐγένετο, καὶ τῆς τίσεως †κακούργῳ παντί· κοινὸν δὲ αὖ τοῦτον ἡ φύσις ἐτέλεσεν τὸν τόπον, καὶ τοῖς δικαίοις οἰκεῖον εἶναι τοῦτον ὑμνοῦσιν. κατασκηνᾶσθαι δέ φησιν ἐν αὐτῷ τὰς ψυχὰς καταντώσας ὥσπερ ἐν πανηγύρει, διότι καὶ ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἄλλοι τε ἀλλαχόθεν ἀφικνοῦνται καὶ πηξάμενοι σκηνὰς διαιτῶνται χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων.*

Τίς οὖν πανήγυρις ἐν ταύταις; ποίας εἶναι τὰς ψυχικὰς οἰησόμεθα σκηνάς; τὰς μὲν γὰρ πρὸς ἀλλήλας αὐτῶν συνουσίας μαθησόμεθα μικρὸν ὕστερον. ἡ δὲ δὴ πανήγυρις τὰς ἐκ τοῦ παντὸς αὐτῶν φοιτήσεις εἰς τὴν κοινὴν χώραν, τὴν ἑστίαν τῆς γενέσεως, παρίστησιν. καὶ γάρ ἐστιν οὗτος ὁ τόπος, ὡς μὲν διαυγέστατος τῶν στοιχείων, οἰκεῖος ταῖς ἐξ οὐρανοῦ σταλείσαις, ὡς δὲ γένεσιν ἔχων, ἐκ γῆς ὑποδοχή ἐστιν τῶν πανταχόθεν γενεσιουργὸν ζωὴν ἤδη προβαλλομένων ψυχῶν· διὸ δὴ πανηγύρει τὴν σύνοδον αὐτῶν ἀπείκασεν ὁ μῦθος, καὶ τοῦτο γενέσει πρέπον ὄνομα θέμενος. εἰς γὰρ τὴν γένεσιν παντοδαπαὶ ψυχαὶ φέρονται, καὶ αἳ μὲν θέας ἕνεκα τῶν τῇδε καὶ ἱστορίας ὡς ἐν ταῖς πανηγύρεσιν, αἷς καὶ ἡ κάθοδος ἀνεπαχθής, αἳ δὲ ἐμπορευσόμεναί τι τῶν γενέσει καθηκόντων καὶ ἀποδωσόμεναί τι τῶν οἰκείων (αἳ δὴ καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν εὐγονίαν τῶν ἐνύλων), αἳ δὲ οἷον ὠνησόμεναί τι τῶν ἀπὸ τῆς γενέσεως καὶ προληψόμεναι πεῖραν τῶν γενεσιουργῶν παθῶν, αἳ δὲ ἄλλο τι προσεοικὸς ἔχουσαι τοῖς εἰς τὰς πανηγύρεις | ἀφικνου- f. 10r *μένοις· αἳ μὲν οἷον εἰς ἄνεσιν διὰ τὸ πεποιῆσθαι πολλὴν πορείαν καὶ κάματον ἥκουσαι, αἳ δὲ διὰ τοῦτο ἀφικνούμεναι,*

1 ante *-τῶι τὰς ψυχ-* nil l., omnia Morus (de primis dubito) | cf. de or. chald. 63 2 nempe *παντὶ ⟨αἴτιος⟩* 3 an *ἀπετέλεσεν?* | *τὸν*] *ὡς* Morus | fort. *⟨ᾧ⟩ καὶ* 4 *κατασκηνᾶσθαι* Rtz.] *καὶ ἀφικνεῖσθαι* Morus 8 *οὖν ⟨ἡ⟩* Rtz. 15 *δὲ ἐστιν* 24 *προσληψόμεναι*, corr. Rtz. 25 l. *-ουσ ἐκμει . . ξωνται τῆσ γεν-* et ab *-εῖ τινεσ* omnia praeter *θερα-*, cetera Moro debeo

ὡς τοὺς ἐφόρους ἐκμειλίξωνται τῆς γενέσεως, ὥσπερ ἐκεῖ τινες, ἵνα τοὺς τῆς πανηγύρεως θεραπεύσωσιν· πᾶσαι δ' οὖν πανηγυρίζουσιν σὺν εὐθυμίᾳ ποιούμεναι τὴν κάθοδον. σκηνᾶσθαι δὲ ἄρα λέγονται τοῖς φυσικοῖς ἤδη καὶ ἐνύλοις χρώμεναι λόγοις καὶ τούτους προχειρίζουσαι, καθ' οὓς μέλλουσιν ζῆν ἄλλαι κατ' ἄλλους, ζωῶν τε εἴδη ποικίλα, καὶ τὰ ὀχήματα τὰ ἑαυτῶν ἐνυλώτερα ποιοῦσαι διὰ τῆς προβολῆς καὶ περιαμπισχόμεναι χιτῶνας παχυτέρους καὶ γενέσει φίλους, δι' ὧν ἀποκρύπτουσιν ἑαυτὰς καὶ διοικίζουσιν ἀπὸ τῶν ἄλλων, ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς σκηναῖς διατρίβοντες. εἰ δὲ καὶ σκιᾶς ἕνεκα πήγνυνται τὰς σκηνὰς ἐν ταῖς πανηγύρεσιν, ἵνα μὴ ὕπαιθροι διάγωσιν (ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα ταῖς σκηναῖς), φανερόν, ὅτι ταῖς ἤδη γενέσεως ἐπορεγομέναις καὶ εἰς τὴν φύσιν ὁρμώσαις τὸ κατασκηνᾶσθαι πρεπόντως εἴρηται, φευγούσαις μὲν τὴν ὕπαιθρον ζωήν, εἰς δὲ τὰ στερεὰ σώματα κατιούσαις, ἐν οἷς αἱ σκιαὶ καὶ τὰ εἴδωλα τῶν ὄντων· ἐπεὶ καὶ τὰ σκιὰς ποιοῦντα οὐκ ἄλλα ἐστὶν ἢ τὰ χθόνια περιβλήματα τῶν ψυχῶν.

Καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ ἀσμένως ἑκατέρας εἰς τὸν λειμῶνα ἀφικνεῖσθαι καὶ τὸ ἐκ πολλῆς τινος αὐτὰς πορείας φαίνεσθαι ἥκειν δηλοῖ τήν [[τε]] περὶ τὴν γένεσιν ἀμφοτέρων φιλοφροσύνην. εἰ γὰρ ὁ λειμὼν ἀρχὴ τῆς γενέσεώς ἐστιν, f. 10v. αἱ δὲ ἄσμενοι τὸν λειμῶνα καταλαμβάνουσιν, | φανερὸν ὅτι ἀμφότεραι τὴν γένεσιν προθυμοῦνται καὶ μετέχειν ἐθέλουσι τῆς ἐνύλου ταύτης ζωῆς· πολλὴ γάρ ἐστιν ἐν ταύτῃ ἡ ἐνέργεια. ταῖς οὐρανίαις οὖν καὶ ταῖς χθονίαις ἡ μετα-

2 πανηργυρηεωσ l., πανηγυρήσεως Morus, qui im. πανηγύρεως | θεούς post θεραπεύσωσιν de suo add. Morus 6 γρ. ἄλλαι κατ' (τ' inc.) ἄλλουσ ζώιων τε εἴδη im. m[3]] καὶ ἄλλαι, ἄλλουσ ζῶσιν τὰ εἴδη m[1] 7 προσοχῆσ m[3] 14 αἰὸ τὸ 19 ἀσμένας Rtz. (cf. Pl.) 20 φαίνεσθαι m[1]] λέγεσθαι m[3] 21 δῆλον m[1], corr. m[3] 23 quae ante καμούσαις sunt, Moro et Maio debeo 25 πολλὴ] an ἄλλη?

βολὴ τῆς ζωῆς ἀσμένη ἐστί, καμούσαις ἐν ταῖς προτέραις ἐνεργείαις, ταῖς μέν γε εἰκότως, ἐν πληπαθείαις οὔσαις, ταῖς δέ, εἰ καὶ ἐν εὐπαθείαις, ἀλλ' ἀποκαμούσαις καὶ πρὸς ἐκείνην τὴν ζωήν. οὐ γὰρ ὅλαις ἑαυταῖς ἐνήργουν, ἀλλὰ μόνῳ τῷ μένειν ἄνω δυναμένῳ. κάρα οὖν αὐτῶν ὠρέγετο τῆς ἐν οὐρανῷ ζωῆς, τὸ δὲ λοιπόν, ὅσον εἶχεν ἑκάστη τῆς φιλογενέσεως ζωῆς, ἐκεῖ μὲν ἀνενέργητον μένον, ἐφιέμενον δὲ ἐνεργῆσαι, κάμνειν ἐποίει καὶ ἀσθενεῖν τὴν ὅλην κατά τι ἑαυτῆς ψυχὴν καὶ κάμνουσαν διδόναι καὶ τῷ σφύζοντι χώραν καὶ διδοῦσαν ἀσμενίζειν τὸν λειμῶνα πρὸ ὀμμάτων αὐτῇ ποιοῦντα τὴν γένεσιν.

Τήν τε οὖν ζωὴν αἰνίσσεται τὴν ἐπιτρέχουσαν ἤδη τῇ γενέσει τὸ ἀσμένας ἐν τῷ λειμῶνι κατασκηνᾶσθαι τὰς ἡκούσας εἰς αὐτὸν ἄνωθεν καὶ κάτωθεν ψυχάς, καὶ τὸ ἐκ πολλῆς πορείας ἥκειν φαίνεσθαι τὴν αἰτίαν προστίθησιν, δι' ἣν ἄσμενοι τὸν λειμῶνα καταλαμβάνουσιν. οἱ γὰρ πολλὴν πορείαν πεποιημένοι καμάτου τὴν ἀνάπαυλαν ἄσμενοι δέχονται. καὶ αὗται οὖν πολλὰ πορευθεῖσαι ταὐτὸν ἔπασχον· πολλὰ δὲ ἐπορεύθησαν αἳ μὲν κατ' οὐρανὸν συμπεριπολοῦσαι τοῖς οὐρανίοις θεοῖς, αἳ δὲ ἐν τοῖς ὑπὸ γῆς τόποις ποικίλας ἔχουσαι μεταβάσεις ἀπ' ἄλλων εἰς ἄλλους, ὡς ἑκάστην ἦγεν ὁ τῆς τίσεως νόμος. ὅτι μὲν οὖν αἱ ψυχαὶ καὶ ὀχήμασιν χρώμεναι κινουμένοις κατὰ τόπον καὶ αὐταὶ | καθ' αὑτὰς f. 11 r.
μόνας τοῖς τε διανοήμασι καὶ θεωρητικαῖς ἐνεργείαις κινοῦνται, φανερόν, ὅτε καὶ δοκοῦσιν ἅπασαι ποιεῖν τῶν νοήσεων ἢ τῶν φαντασιῶν ἢ τῶν αἰσθήσεων τὸν κύκλον. τὸν δὲ δὴ χρόνον τῆς πορείας ἐνταῦθα οὐκ εἴρηκεν, ἐν δὲ τοῖς ἐπο-

1 *ἀσμένη ἐστί* Morus] *ἄσμενοσ τὴ* Maius (possis *ἀσμενιστὴ*) 4 *ὅλαισ*] *αλ* ss. m^3 uv. 5 *καρασυν*: scribit *κάρα δὲ αὐτῆς ἐστήρικται ἄνω* theol. Plat. 53 cf. *Δ* 443 (Orph. ap. Pr. in Tim. 208^c) 11 *αὐτῇ*] *αὐτῶν* m^1 *αὐτῶι* m^3 17 *καμάτου* im. m^3] *τὸν* m^1 21 *ἀλλήλων* | *ωσ* ss. m^3 28 *αὗται*, corr. Rtz. | quae ante *-λον· τὸν δὲ δὴ* sunt, pleraque ex Moro hausi 25 *ὅτε*] *ὅτι* Morus

μένοις ἐρεῖ χιλιέτη ⟨τὴν⟩ ὑπὸ γῆς εἶναι πορείαν· ἔστι δὲ καὶ τῆς οὐρανίας τούτων τῶν ψυχῶν τοσοῦτος. πόθεν τοῦτο γράφω τεκμαιρόμενος; ὅτι καὶ ἐν *Φαίδρῳ* [249^{ab}] μετὰ τὴν κρίσιν τῶν ἄλλων ψυχῶν παρὰ τὰς φιλοσόφους ἀγαγὼν τὰς μὲν εἰς οὐρανόν, τὰς δὲ εἰς τὰ ὑπὸ γῆς δικαιωτήρια ἐπήγαγεν· τῷ δὲ χιλιοστῷ ἀμφότεραι ἀφικνοῦνται ἐπὶ κλήρωσιν καὶ αἵρεσιν δευτέρου βίου, λέγων ἀμφοτέρας, καὶ τὰς εἰς οὐρανὸν ἀπὸ γῆς γεγονυίας· κἀνταῦθα δὲ [619^{c}] τὰς ἐξ οὐρανοῦ ψυχὰς ἔθει ἄνευ φιλοσοφίας βεβιωκυίας ὀρθῶς εἶναι τὰς λήξεως ἐκεῖ τυχούσας, εἶτα εἰς τὸν λειμῶνα ἀφιγμένας. ὥστε ἡ χιλιέτης πορεία κοινὴ πάσαις ἐστὶν ταύταις, καὶ ἔοικεν ἡ χιλιὰς χρόνος εἶναί τις περιοδικὸς ἀπὸ γενέσεως ἐπὶ γένεσιν ἄγων τὰς ψυχάς, οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ πρὸ τῆς τελέας ἀποκαταστάσεως. εἰ γὰρ ἄνευ φιλοσοφίας οὐράνιαι γεγόνασιν, οὔπω μὲν ἀνήχθησαν εἰς τὴν νοητὴν φύσιν, ταῖς δὲ ἐγκοσμίοις κινήσεσιν τῶν οὐρανίων συμπεριεπόλουν, διὰ τὴν ἐξ ἔθους τάξιν αὐταῖς ἐντεθεῖσαν χαίρουσαι τῇ τάξει τῶν περιόδων ἐκείνων. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν ψυχὰς ⟨καὶ⟩ ὀχήματα ψυχῶν συγγενῆ τοῖς οὐρανίοις τοῦτο δρᾶν, ὅπου καὶ τῶν ἐν γῇ κατερριζωμένων ἔστιν ὁρᾶν τὰ μὲν ἡλίῳ συγκινούμενα, τὰ δὲ σελήνῃ συν-
f. 11 v. τρέ|χοντα . . .[80]. . . ἐκείνοις δῆλον. ὅτι ⟨γὰρ⟩ διὰ τῆς κατὰ τὴν φύσιν οἰκειότητος [ἐνέσπαρ]ται τὰ μὲν εἰς ἥλιον, τὰ δὲ εἰς σελήνην, ὡς ὁ *Τίμαιος* [41^{a} ss.] ἐδίδαξεν, ἔστιν τὰ μὲν ἡλιακὰ ὀχήματα, τὰ δὲ σεληναῖα. καὶ εἰ τοῦτο ἀληθές, οὐδὲν θαυμαστὸν τὰ μὲν ἡλίῳ τὰ δὲ σελήνῃ συμπεριπολεῖν, εἰ μὴ ἄτακτα φέροιτο. τῆς δὲ ἀταξίας διὰ τὴν ἐν

1 add. Rtz. 7 cf. ad 139, 7 8 *ἀπὸ* m^2] *ὑπὸ* m^1 ⟨*καὶ*⟩ *ὑπὸ* Rtz. 9 *ἔθει* ex *εθι* m^3 10 *ορθωι* m^1 ς ss. m^2 vel m^3 11 *χιλιέτησ τὴσ πορείασ* 12 *τις* ss. m^3 19 *καὶ* add. Rtz. 21 cf. Plin. 22, 57 22 *-χοντα* et *-σ δῆλον* et *ὅτι διὰ τῆς* solus l. Morus 23 l. *οἰκειότ* . . .|. .[7]. *ται*, *οἰκειότητος ὅτε κινοῦνται* Morus 26 in *συμπεριπολεῖν* desinunt Mori excerpta

ἔθεσι τεταγμένοις ζωὴν ἀνῃρημένης ἕπεται τὴν κατὰ φύσιν αὐτὰ ζωὴν ἔχοντα καὶ ὄντα οὐράνια φύσει συμπεριάγεσθαι τοῖς ἡγεμόσιν καὶ ἀποκάμνειν ἤδη ποτὲ διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ζωὴν ἀσθενεστέραν οὖσαν τῆς τῶν ὅλων ζωῆς ἀκμήτως ἐνεργούσης. καὶ μηδεὶς οἰέσθω διὰ τούτους ἡμῶν τοὺς λόγους ἢ τὰ ὀχήματα χρῆναι μένειν ὑπὸ σελήνην πασῶν τῶν εἰς οὐρανὸν ἀνελθουσῶν, ἢ συνανιόντων καὶ τῶν ὀχημάτων ⟨τὸ οὐράνιον σῶμα⟩ σχίσεις ὑπομένειν τινάς, καθάπερ τὸν ἀέρα κινουμένων ἡμῶν διὰ τοῦ ἀέρος. δεῖ μὲν γὰρ ἕκαστον εἰς τὴν ὁλότητα πάντως ἀποκαθίστασθαι τὴν οἰκείαν, ὁλότης δὲ τῶν σπαρέντων ἐστὶν ὀχημάτων ταῦτα τὰ σώματα, ἐν οἷς ἐσπάρη κατὰ φύσιν. ἐπεὶ καὶ τὸ πῦρ ὁρῶμεν τὴν οἰκείαν ὁλότητα καταλαβεῖν σπεῦδον καὶ τὴν βῶλον καὶ τὸ πνεῦμα· καὶ πάντως ἄτοπον τοῖς μὲν φθαρτοῖς ὑπάρχειν τὴν ὄρεξιν ταύτην ὡς σώμασιν, τοῖς δὲ ἀφθάρτοις μὴ ὑπάρχειν, ἢ ὑπάρχειν μέν, μηδέποτε δὲ εἰς τέλος ἀφικνεῖσθαι, εἴπερ οὐδεμίαν ὄρεξιν φυσικὴν μά|[την] . . . f. 12r
. . . . .[65]. . . . . . . σθαι καὶ πᾶν ὄχημα . . .[10]. . . [συγγε]νές τινι τῶν ὅλων ἐστὶ κατὰ φ[ύσιν· ἡ γὰρ σπο]ρὰ τὴν κατὰ φύσιν δηλοῖ διανομήν. οὐ μὴν διὰ τὴν τῶν ὀχημάτων δίοδον σχίζεταί πως τὸ σῶμα τὸ θεῖον ἢ λαμβάνει προσθήκην ἀνιόντων ἢ ἀφαίρεσιν ὑπομένει κατιόντων, ἀλλ' ἀδιαιρέτως δι' αὐτοῦ χωρεῖ ταῦτα καὶ ἐντίθεται ταῖς οἰκείαις περιφοραῖς. πάλαι γὰρ ἡμεῖς καὶ σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν ἀπεδείκνυμεν καὶ οὐ πάντα ⟨τὰ⟩ σώματα τοῦτο πάσχειν, ἀλλὰ τὰ ἄϋλα διὰ τῶν ἐνύλων ἢ τὰ ἄϋλα διιέναι διὰ τῶν ἀΰλων (λέγω δὲ ὕλην τὴν ἐσχάτην καὶ τοῖς ἐσχάτοις σώμασιν ὑποκειμένην), εἶναι δέ τινα καὶ μέσα τῶν ἐνύλων καὶ ἀΰλων, ἃ δὴ καὶ αὐτὰ πρὸς ἄλληλα τὸ τῶν ἐνύλων ὑπομένει πάθος, χωρεῖν οὐ δυνάμενα δι' ἀλλήλων ἀδιαιρέ-

8 suppl. Rtz. | σχέσεισ, corr. Rtz. 16 μὲν μηδέποτε m[2]] μὲν δή ποτε m[1] 17 μάτην Rtz. 19 l. νέσ, τέσ Maius 20 μὴν Wendl.] μή 25 τὰ add. Rtz.

τως· διὸ μηδὲ τὸ ἡλιακὸν φῶς σῶμα ὂν διὰ τοῦ σεληναίου σώματος χωρεῖν (τοῦ μὲν γὰρ δηλοῖ τὴν πρὸς τὰ ἔνυλα συγγένειαν ἡ κλάσις, τοῦ δὲ ἡ σκιά· ποιεῖ γὰρ καὶ ἡ σελήνη σκιάν) μηδὲ τὸ ὄχημα τὸ ἡμέτερον διὰ τῶν ἐνύλων ὄγκων (μέσον γάρ ἐστιν καὶ τοῦτο τῶν ἐνύλων καὶ ἀΰλων), διὰ δὲ τοῦ οὐρανίου σώματος καὶ τοῦτο καὶ τὸ ἡλιακὸν φῶς ἀδιαιρέτου μένοντος ὑπ' αὐτοῦ φοιτᾶν. πᾶσα γὰρ διαίρεσις πάθος ἐστὶ τῆς τοῦ διαιρουμένου συνεχείας φθαρτικόν.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν διὰ πλειόνων ἐν ἄλλοις ἠξίωται διαρ-
f. 12v. θρώσεως· τίς δὲ ὁ χιλιέτης ἀριθμὸς | . . . . 85 . . . ν ἐκ τούτ[ων] . . . . 10 . . . [ἔ]σται ἀφανές, ὅσα περὶ τῶν ὀχημάτων διήλθομεν.

Καὶ ἀσπάζεσθαί τε ἀλλήλας, ὅσαι γνώριμαι, καὶ πυνθάνεσθαι τάς τε ἐκ τῆς γῆς ἡκούσας παρὰ τῶν ἑτέρων τὰ ἐκεῖ, καὶ τὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ παρ' ἐκείναις, ἕως τοῦ· καὶ θέας ἀμηχάνους τὸ κάλλος [p. 614e—615a].

Ἡ μὲν εἰς τὸν λειμῶνα σύνοδος τῶν ψυχῶν τίνα ἔνδειξιν ἔχει, διῃρήμεθα πρότερον, καὶ ὅτι ὁ αὐτός ἐστι λειμὼν καὶ δικαστῶν τόπος· ἀλλ' ὡς μὲν τὸ ἀφ' οὗ αἱ δισσαὶ λήξεις σχίζονται, δικαστικὸς τόπος· ὡς δὲ τὸ εἰς ὃ συννεύουσιν ἄμφω, λειμών· ὅθεν πρὸ μὲν τῶν λήξεων ὡς εἰς δικαστικὸν ᾔεσαν τόπον, πρὸ δὲ τῆς γενέσεως μετὰ τὰς λήξεις ὡς εἰς λειμῶνα τὸν αὐτόν· ὁ γὰρ αἰθὴρ καὶ ἀρχὴ γενέσεώς ἐστιν καὶ μέσον οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ τῇ μὲν τόπος δικαστικός, τῇ δὲ λειμὼν ὀνομάζεσθαι πρέπων. Μετὰ δὲ τὴν εἰς ταὐτὸν οἷον σημεῖον τῶν ψυχῶν ἀπὸ τῶν διῃρημένων λήξεων σύνοδον ἕπεται θεωρεῖν, πῶς μὲν γνωρίζουσί τινες ἀλλήλας, πῶς δὲ ἀσπάζονται, πῶς δὲ διαλέγονται, καὶ πῶς διαλεγομένων ἀκούουσι καὶ διηγουμένων ἄλλαι ἄλλων·

4 σχῆμα, corr. Rtz. 11 σται ἀφανὲσ l. Maius, αφ . . σ ego, malim καταφανές aut σαφές (διαφανές Rad.) 19 cf. p. 128, 3 sqq. | οτι ss. m² 28 ἤεσαν

καὶ τίνα μὲν αἱ κάτωθεν διηγοῦνται ταῖς ἄνωθεν ἀφιγμέναις, καὶ πῶς ἐκεῖναι δέονται τοῦ μαθεῖν ἅτε οὐκ εἰδυῖαι, καὶ πῶς οὐκ ἴσασιν· τίνα δὲ αἱ ἄνωθεν, καὶ πῶς μέμνηνται τῶν ἐν οὐρανῷ θεαμάτων· καὶ εἰ θαυμάζουσιν ἐκεῖνα, πῶς οὐκ ἀναστρέφουσιν ἐπ' αὐτά· καὶ εἰ πρὸς τὴν πορείαν ἔκαμον, πῶς ἀναλαμβάνουσιν. | . . 108 . . [ἀ]λλὰ πρός γε τ . . f. 18r.
. . 12 . . θεωρίαν ἀγαγεῖν. Τὸ μὲν τοίνυν ἀναγνωρισμὸν εἶναι ταῖς ψυχαῖς ἀλλήλων, εἴπερ καὶ γνῶσιν ἀλλήλων ἔξω τῶν ὀστρείνων σωμάτων, οὐδὲν οἶμαι θαυμαστὸν εἶναι· καὶ γὰρ ἄτοπον τὰς μὲν αἰσθήσεις γνώσεις οὔσας μετὰ παχέων ὀργάνων ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν συγγενῶν αἰσθημάτων (οἷον ὄψιν φωτοειδῆ κατὰ φύσιν οὖσαν χρωμάτων φωτοειδῶν ὄντων, καὶ ἀκοὴν ἀερώδη τὴν οὐσίαν ἔχουσαν τῶν ψόφων ἀερίων ὄντων), τὰς δὲ ψυχὰς γνωστικὰς οὔσας καὶ οἷον ὄψεις τινὰς μὴ ὁρᾶν τὰς συγγενεῖς αὐταῖς ψυχὰς καὶ χωρὶς ὀργάνων αὐτὰς δι' ἑαυτῶν. οὐ γὰρ γνῶσιν τὰ ὄργανα προστίθησιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἄγνοιαν· εἴπερ ἡ μὲν γνῶσις ἐνέργεια, κρίσις οὖσα τῶν γνωστῶν, ἡ δὲ κρίσις ἀπαθής, τὰ δὲ ὄργανα πάθη ταῖς γνώσεσιν προστίθησιν. ὁρᾶν δὲ ὄντος δυνατοῦ καὶ ἀσωμάτως καὶ σωματικῶς οὐδὲν ἤδη θαυμαστὸν καὶ ψυχὴν ὁρᾶν ἄλλην ψυχήν. καίτοι καὶ διὰ τῶν ὀχημάτων δυνατὸν φάναι γίγνεσθαι ταῖς ψυχαῖς τὴν ἀλλήλων γνῶσιν, ὥσπερ ἐνταῦθα διὰ τῶν ὀστρείνων σωμάτων, καὶ ἐναργέστερον δι' ἐκείνων ἢ τούτων· μᾶλλον γὰρ ἐκεῖνα τὰς ἀπὸ τῶν ψυχῶν ἐμφάσεις ὑποδέχεται τούτων, ὅπου γε καὶ ἐν τούτοις ἄλλα μόρια μᾶλλον ἄλλων, ὅσα ψυχῆς ἐγγυτέρω, δεικνυσιν τὰς ἔνδον ἐν αὐταῖς ταῖς ψυχαῖς διαθέσεις, οἷον ὄμματα | . . . 46 . . . κατὰ τὸν ἀπα . . . 17 . . . f. 13v.
αλλ . . [οὕτω] δὴ οὖν μειζό[νως τὰ συμ]φυέστερα ὀχήματα ταῖς ψυχαῖς καὶ τῶν ὑλικῶν τούτων ὀμμάτων ἀποτυποῦται

1 *ἀφιγμέναι*
6 *πῶς* Sch.] *ὡσ* m[1] *ὅμωσ* m[3] | *ἀναλαμβάνουσαι*, corr. m[3]
28 nempe *ἀπαθῆ*
29 *φυέστερα*] supra *φ* l. *μ* vel sim.

τὴν χρωμένην ψυχὴν καὶ δεικνυσιν δι' ἑαυτῶν καὶ ἐκείνην. ἐπεὶ καὶ ἐνταῦθα τῶν καθ' ἡμᾶς τινα τά τε ἄλλα κατανοητικώτατον καὶ περὶ ταῦτα πολὺ σχόντα τὸ διαφέρον ἔγνωμεν παιδίον ἰδόντα ὑπὸ τιτθῇ τρεφόμενον, καὶ ἤδη γεγονὸς ἐν ἀνδρὸς ἡλικίᾳ πάλιν ἰδόντα καὶ ἐπιγνόντα ἔτι τοῦτον ὃν εἶδεν ὅτε παιδίον ἦν, διὰ μακροῦ χρόνου μόνοις τοῖς ὄμμασιν πιστεύσαντα τὸν ἀναγνωρισμόν. τί δὴ οὖν ἔτι παράδοξον καὶ τὰς ἐκεῖ ψυχὰς ἀναγνωρίζειν ἀπὸ τῶν ὀχημάτων ἀλλήλας; τά τε γὰρ τῶν ἀμεινόνων μᾶλλον διασημαίνει τὴν ἐπιβεβηκυῖαν ψυχὴν ἥτις ἐστίν, διότι καὶ κατὰ φύσιν συμπέφυκεν αὐταῖς, καὶ τὰ τῶν χειρόνων ἔχει τινὰς τύπους καὶ ἐμφάσεις ἔτι τοῦ τῆς ζωῆς εἴδους. καὶ ἔτι διορῶσαι καὶ ἐπιγιγνώσκουσαι διὰ τούτων ἀλλήλας πάμπολυ τῶν ἐνταῦθα τὰς ὄψεις ἀκριβεστέρας ἔχουσι, διὰ ἀυλοτέρων ἐνεργοῦσαι σωμάτων· κριτικώτερον γὰρ τὸ ἀυλότερον, καὶ τὸ ἀπαθέστερον αἰσθητήριον ἐνεργητικώτερον. καὶ ταῦτα γράφομεν, ὅπως καὶ διὰ τῶν ὀχημάτων ἐπιδείξωμεν δυναμένας γιγνώσκειν τὰς ἐκεῖ ψυχὰς ἀλλήλας· ἐκεῖνο προϋπομνήσαντες, ὡς ἄρα καὶ ἀσωμάτως ἀλλήλας γιγνώσκουσιν. εἰ γὰρ καὶ f. 14r. τὰ ὄντα βλέπουσιν ἀσωμάτως, πῶς οὐχὶ | ..[150].. [ὁ]ρᾶν [διὰ] τούτων ἀλλήλας.

Εἰ δὲ δὴ γιγνώσκουσιν ἀλλήλας, καὶ ἀναγνωρίζειν ἀλλήλας οὐκέτι δήπου θαυμαστόν, ἐχούσας ἐν ταῖς φαντασίαις ἀποκείμενον τὸν ἀλλήλων τύπον καὶ ἡσυχάζοντα, ⟦δὲ⟧ διὰ τῆς νέας ὄψεως ἀνακινούσας τὴν τῆς ὁρωμένης ψυχῆς μνήμην. τοιοῦτος γὰρ ὁ ἀναγνωρισμός, τοῦ μνημονευτοῦ προβολὴ καὶ μνήμης ἀνανέωσις, ἣν εἶχεν μὲν οὐ πρόχειρον δὲ εἶχεν, ὥστε καὶ διανοηθῆναι πρὸς ἑαυτὴν τὴν ἀναγνωρίζουσαν, ὅτι ἄρα αὕτη ἐκείνη ἡ ψυχὴ ἡ τοιόνδε ἦθος ἔχουσα

4 τίθηι   6 ὃν ss., displicet ὅτι τοῦτον εἶδεν | ἴδεν | μόνου, corr. Osann   12 ante τοῦ exp. του   17 ἐπιδείξομεν (ο ex ω)   24 del. Us. (καὶ Sch.) possis servato δὲ in v. 25 ⟨εἰς⟩ τὴν   25 ἀνακινοῦσαι, corr. Sch.   29 αὐτή, corr. Sch.

καὶ ζῶσα χεῖρον ἢ βέλτιον. οἷον καὶ Ὀδυσσεὺς ὁ Ὁμήρου τὴν Ἀχιλλέως ψυχὴν ἰδὼν ἐν Ἅιδου καὶ τὴν Αἴαντος ἐγνώρισεν ἃς εἶδεν, τὴν δὲ Μίνωος ἣν ἤκουσεν, τυχὸν δὲ καὶ ἐδιδάχθη παρὰ τῶν ἐν Ἅιδου περί τε τούτου καὶ τῶν ἄλλων, τῆς Ταντάλου, τῆς Τιτυοῦ, τῆς Σισύφου, τίνες εἶεν· εἰ μὴ ἄρα καὶ τεθρύλητο ταῦτα περὶ [[τε]] αὐτῶν ὑπὸ δή τινων χρησμῳδηθέντα θεῶν, ὡς ὃ μὲν δικάζει ταῖς ἐν Ἅιδου ψυχαῖς, αἳ δὲ τοιάσδε κολάζονται κολάσεις, καὶ ἰδὼν ἐπέγνω ῥᾳδίως, ὅτι ταῦτα ἦν ἅπερ αἱ περὶ αὐτῶν φῆμαι παρέδοσαν. — Εἰ δὲ δὴ γνωρίζειν ψυχαὶ δύνανται καὶ ἐκεῖ ψυχάς, εἴτε δι' ἑαυτῶν εἴτε διὰ τῶν ὀχημάτων ἐπὶ γνῶσιν ἀλλήλων ἰοῦσαι καὶ ἀναγνώρισιν, ἑπόμενόν ἐστι τούτῳ τὸ καὶ ἀσπάζεσθαι τὰς γνωρίμας ἀλλήλας ὡς διὰ χρό||[νου] f. 14v.
. . .[80]. . . ουσιν συνεῖνα[ι] . . . . [ἀλ]λήλαις καὶ ὅλης ἁπλῶς τῆ[ς ζω]ῆς πρὸς ὅλην συνάπτεσθαι σπευδούσης καὶ [φι]λοφρόνως ἐχούσης. — Καὶ μὴν καὶ τὸ διαλέγεσθαι ψυχὰς οὐ γλῶτταν ἐχούσας οὐκ ἀρτηρίαν οὐ χείλη, δι' ὧν ἐν τῷ τῇδε βίῳ διαλέγεσθαι μόνως δυνατόν, ἀπιστεῖν οὐ προσῆκεν· ἔστι γὰρ αὐτῶν τὰ ὀχήματα γλωσσοειδῆ ὅλα καὶ ὄμματα καθ' ὅλα ἑαυτὰ καὶ ὦτα, καὶ ἀκούειν δυνάμενα καὶ ὁρᾶν καὶ φθέγγεσθαι. καὶ γὰρ ἄτοπον, εἰ ἡ μὲν γλῶσσα τὸν ἀπὸ τοῦ πνεύμονος ἀέρα πλήττουσα δύναται διηρθρωμένην ποιεῖν τὴν φωνήν, τὰ δὲ τῶν ψυχῶν ὀχήματα μὴ δύναται τὸν περὶ ἑαυτὰ κινεῖν ἀέρα καὶ διὰ τοίας ἢ τοίας κινήσεως σχηματίζειν εἰς φθόγγους διαφόρους· πρὸς τῷ καὶ τὸν τρόπον τῆς διαλέξεως μὴ ἐξ ἀνάγκης εἶναι ποικίλον οὕτως καὶ πολυκίνητον ὡς τὸν τῶν ἐνταῦθα ψυχῶν, ἀλλὰ διά τινων ἁπλουστέρων κινήσεων δύνασθαι σημαίνειν τὰς ἐννοίας αὐτῶν ἀλλήλαις. ὡς γὰρ αἱ διανοήσεις ἁπλούστεραι καὶ αἱ φαντασίαι, οὕτω καὶ αἱ διαλέξεις ἐπιτελοῦνται διὰ

12 *ἀναγνωρίζουσιν* (-*ζουσαι* Sch.) 14 ante *ουσιν* l. *ρ* vel *ν*, fuitne *ἐπιτυγχάνουσιν*? | suppleverim *θελουσῶν* 15 *ζωῆς*] l. |*ησ* 19 *γλωσοειδῆ* (o ir.) 24 *τοιᾶσ ἢ τοιᾶσ* 28 *κιν* m[1] *ήσεων* ss. m[3]

κινήσεων ὁμοίως ἐλασσόνων καὶ τῆς ἐνταῦθα ποικιλίας καθαρευουσῶν ὡς τὸ εἰκός. καὶ ἐπειδήπερ ἐν τοῖς ὀχήμασιν αὐτῶν ἐστιν ἡ ὡς ἀληθῶς αἴσθησις (πᾶν γὰρ σῶμα ψυχῆς μετέχον ζῇ, λογικῆς δὲ ὂν ψυχῆς καὶ κατ' αἴσθησιν ζῇ καὶ ἔτι κατὰ τόπον κινούμενον δεῖται καὶ αἰσθήσεως· τοιοῦτον f. 15r. δὲ πᾶν ὄχημα ψυχῆς συμφυὲς ὂν λογικῆς | . . .[65]. . . [ἀ]κούειν κ[αὶ] . . .[22]. . . δὲ . . . . ερ τὸ μὲν ἁπλοῦν [δύναται] κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ ἀκούειν καὶ ὁρᾶν καὶ ὅλως αἰσθάνεσθαι· μία γάρ, φησὶν Ἀριστοτέλης, ἡ κυρίως αἴσθησις καὶ τὸ κύριον αἰσθητήριον ἕν ἐστιν, ὡς ἐν τοῖς περὶ αἰσθήσεως λέγει που καὶ αἰσθητῶν [de somn. 2 p. 455ᵃ 20]· εἰ δὲ τοῦτο καὶ τῇ κοινῇ αἰσθήσει χρῆται, δύναται δήπου καὶ ἤχων ἀπαθῶς ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ ἀκούειν καὶ ὧν ἡ τῶνδε τῶν σωμάτων ἀκοὴ μὴ πέφυκεν. οὐ γὰρ πᾶσα ἀκοὴ πάντων ἐστὶν ἀκουστῶν, ἀλλ' ἡ μὲν ἄλλων ἡ δὲ ἄλλων· διὸ καὶ δαιμόνων φωνὰς οἳ μὲν ἀκούουσιν, οἳ δὲ οὔ, συνόντες τοῖς ἀκούουσιν· καὶ παρέχει τὴν δύναμιν ταύτην τοῖς μὲν ἱερατικὴ δύναμις, τοῖς δὲ κατασκευὴ φύσεως, ὥσπερ ὄμμασι φάσματα ὁρᾶν διὰ θατέρου τούτων ὑπάρχει τὰ ἄλλοις ὄμμασιν ἀόρατα. τὸ δὲ δὴ πρῶτον ὄχημα τῶν ψυχῶν τὴν κοινὴν αἴσθησιν ἔχον τὰ πάσαις μὴ ἀκουστὰ ταῖς ἀκοαῖς τῶν θνητῶν καὶ ἀόρατα ταῖς ὄψεσιν ὁρᾶν καὶ ἀκούειν πέφυκεν.

Τὸ μὲν οὖν διηγεῖσθαι καὶ διηγουμένων ἀκροᾶσθαι τοῦτον ἐπιτελεῖται τὸν τρόπον· ἡ δὲ χρεία τῶν διηγήσεών ἐστιν, ὅπως αἳ μὲν ἐκ τῶν δικαιωτηρίων γνῶσιν τὸ ἀγαθὸν οἷον ἄρα ἐστὶ τῆς κρείσσονος ζωῆς καὶ τῆς ἑπομένης ἐκείνῃ λήξεως, αἳ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸ τῶν τιμωριῶν μέγεθος ἡλίκον ἐστὶν τῶν κατὰ δίκην ὀφειλομένων ταῖς ἀποπεσούσαις τῆς ἀρίστης ζωῆς. ἀμφοτέραις δὲ ὄφελος ἂν εἴη ἡ

7 ερ aut εν | μεν inc. 10 ἓν] η m¹ ἓν ss. m³ 17 οὐ ss. m³ | cf. 116, 26 sqq. 22 μὴ ss. m³ malim ἀνήκουστα | ὁρατὰ m¹, corr. m³ 30 ἂν ss. m³

πρὸς τὴν μετὰ | . . .[75]. . . τειν οἶδεν ἐλπὶς κα[ὶ λύπη, f. 15 v. ἡ μὲ]ν τιμῆς, ἡ δὲ τιμωρίας· γίγνετ[αι] τοίνυν ταῖς μὲν κάτωθεν ἡκούσαις ἐλπὶς τοῦ τυχεῖν ἀγαθοῦ, τῶν ἄνωθεν ἀφωρισμένων τὰ ἐκεῖ διηγουμέν[ων]· ταῖς δὲ ἄνωθεν ἀφιγμέναις φόβος τῆς τιμωρίας, τῶν κάτωθεν ἡκουσῶν τὰ ἐν Ἅιδου δείματα ἀπαγγελλουσῶν· ἀμφοτέραις δὲ τὸ σωφρονεῖν ἐν ταῖς τῶν βίων αἱρέσεσιν, ὡς ἑκάσταις δυνατόν. ὥστε καὶ τοῦτο γίνεσθαι πάντως κατὰ πρόνοιαν, τὸ διηγεῖσθαι ἀλλήλαις ἀμφοτέρας ὧν ἐπειράθησαν, εἰ καὶ μὴ πάσαις ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει τὸ ἐκ τούτων ὄφελος· οὐδὲ γὰρ ἐν τῷ τῇδε βίῳ πᾶσαι γίγνονται ἀμείνους ἐκ τῶν τοιούτων λόγων. Αἱ μὲν οὖν ἀπὸ τῶν χθονίων ἥκουσαι τόπων διηγοῦνται τὰ δείματα τὰ ἐκεῖ, τοὺς ποταμούς, τοὺς ἐφεστῶτας δαίμονας ποιναίους, καὶ ἀκούουσι τούτων αἱ ἐξ οὐρανοῦ (δέονται γὰρ μαθεῖν, οὐκ ἔχουσαι γνῶσιν πάντων· οὐ γὰρ ἦν ἡ ἀποκατάστασις αὐτῶν ἡ τελεωτάτη δι' ἔθη βέλτιστα τῆς ἐν οὐρανῷ τυχουσῶν λήξεως)· αἱ δὲ ἐξ οὐρανοῦ τὰς εὐπαθείας τὰς ἐκεῖ καὶ τὰς θέας τὰς ἀμηχάνους τῷ κάλλει· τὰ γὰρ οὐράνια ἑώρων αὐτοφανῶς, ἃ ἡμεῖς οὐχ ὁρῶμεν διὰ τὴν ἀπόστασιν, καὶ τὰ τῶν οὐρανίων δαιμόνων ὀχήματα καὶ πάντα φῶτα θεῖα καὶ ζωῆς μεστὰ καὶ διαπεποικιλμένα περιόδοις ἰδίαις· καὶ τούτων ἔτι μνήμην εἶχον· οὐ γὰρ ἀποστᾶσαι τοῦ ὁρᾶν καὶ τὴν μνήμην εὐθὺς ἀφῆκαν. ἐκράτει δὲ αὐτῶν ἡ εἰς τὴν γένεσιν ὁρμὴ καὶ διὰ τοῦτο προῄεσαν | . . .[64]. . . [ἑ]ώρα τὰς εἰς τὴν γένεσιν [ὁρμώσας f. 16 r. ἔτι ἀμυ]δρὰν τὴν ἐκ τῆς μνήμης φ[αντασίαν ἐχού]σας. — Ἀλλὰ τίς ἡ χιλιέτης πορεία, μεταξ[ὺ] εἴρηται τῶν διηγήσεων, καὶ εἴρηται ὡς ἄρα τῶν χθονίων ψυχῶν· καίτοι ὅτι κοινὴ καὶ ταῖς ἡκούσαις ἐστὶν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατὰ Πλάτωνα,

1 fort. [ἐκπλήτ]τειν 2 post τιμωρίασ exp. ων 3 malim εὐτυχεῖν, ἀγαθὰ τῶν ἄ. ἀφιγμένων 17 τυχούσαισ 21 an πάντα ⟨τὰ⟩? 23 ὁρᾶν m[3], οὐρανοῦ (οῦ ss.) m[1] 26 post μνήμησ ἀφ l. Mai, κ potius ego 28 (ὡς) ἄρα ex παρὰ m[3]?

διὰ τῶν ἔμπροσθεν ἱκανῶς ἡμῖν ἀποδέδεικται. τὸ μὲν οὖν μὴ πάντως ἐπὶ δακτύλων χρῆναι τὸν ἀριθμὸν σκοπεῖν, μικρὸν ὕστερον ἀπὸ τῶν ῥημάτων δείξομεν τῶν Πλάτωνος. εἰ δὲ δεῖ μὴ τοῦτον τὸν τρόπον, ἀλλὰ ζωτικῶς τὸ εἶδος τοῦ ἀριθμοῦ θεωρεῖν, λεγέσθω καὶ παρ' ἡμῶν ἡ χιλιὰς οἰκεῖός τις ἀριθμὸς εἶναι ταῖς ἀπὸ γενέσεως στελλομέναις εἰς γένεσιν ψυχαῖς, πρὸ τῆς τελείας, ὡς εἴπομεν πρότερον, ἀποκαταστάσεως· διότι δὴ χθόνιός ἐστιν ὁ χίλια, κυβικὸς ὢν ἐκ δεκάδος. ἡ μὲν οὖν δεκὰς σύμβολον κοσμικῆς ἔστω ζωῆς ἀπὸ τῆς μοναδικῆς ἐνεργείας εἰς ταύτην ἐκπεσούσης· ὁ δὲ ἀπὸ τῆς δεκάδος τετράγωνος πάλιν πέσουσης ἀφ' ἑαυτῆς αὐτοκινήτως εἰς γένεσιν καὶ ἐπιπεδωθείσης διὰ τὴν πτῶσιν· ἡ δὲ χιλιὰς ἀπὸ γενέσεως αὖθις εἰς γένεσιν ἑτέραν ἐλθούσης διὰ τρίτης αὔξης· τῆς μὲν πρώτης εἰς κόσμον ἀναγούσης, τῆς δὲ δευτέρας εἰς γένεσιν, τῆς δὲ τρίτης εἰς ἄλλην γένεσιν· βαθύνασα γὰρ τὸ ἐπίπεδον οὐκ ἀνέδραμεν εἰς ἑαυτήν, ἀλλ' ἐπιτείνασα τὴν ὁρμὴν προσέθηκεν γενέσει γένεσιν ἑτέραν· εἴτε οὖν πλείων ὁ τῆς περιόδου χρόνος
f.16v. εἴτε ἐλάσσων ἐστίν, ὅρος αὐτῆς | . . .[75]. . . νη δεκάς· πρὸ δὲ τούτων [ἡ μονὰς τῆς δ]ημιουργικῆς αἰτίας τοῦ κό[σμου], δι' ἣν καὶ ὁ κόσμος δεκάς, τὴν ἐν τῇ μονάδι περιοχὴν τῶν εἰδῶν πάντων ἐξαπλ[ώ]σασα καὶ περατώσασα τὸ πλῆθος τὸ κοσμικόν·

μουνάδος ἐκ κευθμῶνος ἀκηράτου,

φησὶν ὁ εἰς τὸν ἀριθμὸν Ὀρφικὸς ὕμνος,

ἔστ' ἂν ἵκηται
τετράδ' ἐπὶ ζαθέην.

(ἔστιν δὲ τετρὰς ἡ Διονυσιακὴ θεότης, τετραυγέα τετρακέρατον μυριάκις τῆς Ὀρφικῆς θεολογίας τὸν θεὸν ὑμνούσης)

7 cf. 161, 11. 168, 15 16 cf. Pl. leg. X 904c et de or. chald. 64 21 cf. Plut. de E c. 8—10 Nicom. ap. Phot. c. 187 p. 145a 5 Priscill. 78, 15 25 cf. fr. 143 26 ἔστ'] εὖτ' | post ἂν exp. ηἰκάνη | ἵκηαι 28 cf. fr. 64 | γρ. τετραυγέα im.] τετράδα

ἡ δ' ἔτεκε μητέρα πάντων
πανδεχέα πρέσβειραν

(ὡς πάντων χωρητικὴν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ περιεκτικήν)

ὅρον περὶ πᾶσι τιθεῖσαν
ἄτροπον, ἀκαμάτην

(ἀΐδιος γὰρ καὶ ἄλυτος ἡ συνέχουσα τὸν κόσμον φύσις)

δεκάδα κλείουσί μιν ἁγνήν

(ὡς ἀγενήτως τὸ πᾶν ὁρίζουσαν). μονὰς μὲν οὖν ἡ Δίιος, τετρὰς δὲ ἡ Διονυσιακή, δεκὰς δὲ ἡ τῶν κοσμικῶν εἰδῶν ὕπαρξις καὶ ὁ σύμπας κόσμος· διὰ μὲν τὴν Δίιον μονάδα μονογενής, διὰ δὲ τὴν Διονυσιακὴν τετράδα τετραμερής· ἐπειδὴ δὲ τῆς δεκάδος οὐσία λέγεται καὶ ἔστιν ἡ τετράς, ὁ κόσμος ἐστὶν ἤδη δεκάς· εἰς ὃν κατελθοῦσα ψυχὴ μοναδικῶς ζῶσα παρὰ τῷ Διὶ κατὰ τὸν ἑαυτῆς νοῦν, τετραδικῶς δὲ παρὰ τῷ Διονύσῳ, καθ' ὅσον ἤδη καὶ διαιρέσεως ἐφάπτεται καὶ γίνεται δυάς, μερίζουσα ἑαυτὴν ταῖς ⟨τῶν⟩ ἄνω νοήσεσιν καὶ ταῖς τῶν κάτω προνοίαις, καὶ οὐκέτι ζῶσα κατὰ τὸν ἡνίοχον μόνον, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑ|. . .[40]. . . ἑ[τ]ε[ρότ]ητα f. 119 r. καὶ τ . . .[10]. . . αν ὁ Ἐμπεδοκλῆς κ . . .[14]. . . [εἰς τὸ] αἰσθητὸν ῥεπούσῃ τὸ ταυτο . . . . λοποιὸν ζωήν· ἕως αὐτὴν ἡ πρόοδος [εἰς] δεκάδα πεσεῖν ἐποίησεν, ἐγκόσμιον γενομένην, εἶθ' ἑκατοντάδα καὶ ἑξῆς χιλιάδα, μετὰ τὸν γραμμικὸν ἀριθμὸν ἐπιπεδώσασαν ἑαυτὴν καὶ τὸ ἐπίπεδον, ὡς εἴρηται, βαθύνασαν· εἰ δὲ δὴ καὶ μὴ μίαν προσθείη γένεσιν, ἀλλὰ τὴν ποικιλίαν ἀνελίξαι τῶν βίων, ἡ τέως οὖσα χιλιὰς γίνεται μυριάς. καὶ διὰ ταῦτα ἡ παντελὴς διέξοδος ἐτῶν μυρίων μόλις ἀποκαθίστησιν τὴν ψυχήν, καὶ μετὰ ταύτην ἄλλος οὐκ ἔστι βίος· πέρας γὰρ ἡ μυριάς, πάντων

1 δὴ τέκε Orph. 8 ἀγενήτως] ἂν γενητῶσ 16 'δίσ' δυὰσ 18 cf. Pl. Phaedr. 246ª sqq. 19 cogitatne de Emped. v. 400 sq. Stein? cf. Porph. de abst. III 27 | an ταυτοποιόν? | λοποιὸν] λ aut ν μ ρ (ὁμοποιός Iambl.) 24 cf. 169, 16 | μίαν] supra α ras., supra ν ċ 25 ἀνελίξοι (ras. post ο)

οὖσα βίων ἀριθμός, πασῶν γενέσεων, πασῶν περιόδων. καὶ ταῦτα Πυθαγορείων ἐστὶ λόγων σπέρματα καταβεβλημένα τῷ Πλάτωνι, πρὸς τὴν τῶν περιοδικῶν ἡμᾶς ἀριθμῶν ἀνεγείροντα περιωπήν, ἐπὶ τῶν δακτύλων οὐκ ἐῶντα μένειν, ἀλλ' ἐπὶ τὰ παραδείγματα πείθοντα ἀπὸ τῶν εἰκόνων μεταβαίνειν. — Εἰ δὲ ζητοῖμεν ἡμεῖς, τί δήποτε μόναις ἀποδέδωκεν ταῖς ὑπὸ γῆν πορείαις τὴν χιλιετηρίδα, καίτοι καὶ τῶν ἐξ οὐρανοῦ τῷ χιλιοστῷ ἀφικνουμένων ἐπὶ κλήρωσιν καὶ αἵρεσιν, ὡς εἶπεν ὁ ἐν Φαίδρῳ Σωκράτης [p. 249^{b}], ῥητέον ὅτι ταῖς δυσπαθούσαις μᾶλλον φαίνεται τοῦ χρόνου τὸ μῆκος ἄπλετον ὂν ἢ ταῖς εὐμοίρως ζώσαις, ὥσπερ καὶ τοῖς νοσοῦσι μᾶλλον ἢ τοῖς ὑγιαίνουσιν· τὸ γὰρ παραμετροῦν
f. 119 v. δι' ἀσθένειαν μεῖζον εἶναι φαν|[τάζεται τὸ χαλεπ]όν. εἰ δὲ [τοῦ]το ἀλη[θές, ὁ Πλάτων εἰκότως] δήπου [τὰς] κάτ[ωθ]εν ἡκ[ούσας ποιεῖ τ]ὴν π[ορεία]ν ἐκτραγῳδούσας, [ἢ διὰ τὰς ποινὰς ἢ] διὰ τὸν χρόνον, ὄντα πολύν· ἢ γὰρ διὰ τὴν σφοδρότητα τὴν τιμωρίαν αὔξομεν ἢ διὰ τὴν τοῦ χρόνου παράτασιν. ταῖς δὲ ἄνωθεν ἐλθούσαις διὰ τὴν εὐπάθειαν οὐδὲ τοσοῦτος ὢν ὁ χρόνος ἐφαίνετο πολύς, οὐδὲ εἰ τούτου πολλαπλασίων ἦν, ἀπὸ μείζονος δυνάμεως τὴν κρίσιν τῷ τοῦ χρόνου πλήθει προσφερούσαις.

Τὰ μὲν οὖν πολλά, ὦ Γλαύκων, πολλοῦ χρόνου διηγήσασθαι· τὸ δ' οὖν κεφάλαιον ἔφη τόδε εἶναι· μέχρι τοῦ· εἰς δὲ θεοὺς εὐσεβείας τε καὶ ἀσεβείας καὶ γονέας καὶ αὐτόχειρας φόνου μείζους ἔτι τοὺς μισθοὺς διηγεῖσθαι [p. 615^{a-c}].

Τοῖς περὶ τῆς ἀρίστης καὶ χειρίστης πολιτείας λόγοις καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀνὰ μέσον ἑπομένην ὁ μῦθος ποιεῖται καὶ τὴν τῶν λήξεων ἀφήγησιν σύντομον, κοινὸν μὲν πασῶν

1 πυθαγορίων, corr. Pitra 4 περιοπήν, corr. m^{3} 11 ὂν ἢ] ὃ μὴ, fort. del. ὂν 14 ante δήπου aegre l. ω, post κ̀ 17 αὐξομένη^{ἢ} διὰ 24 ἀσ. τε καὶ εὐσ. Pl. 25 φόνουό

ἕν τι λαμβάνων, ἀμεινόνων καὶ χειρόνων, μετὰ δὲ τοῦτο κατ᾽ ἄρθρα τριαδικῶς αὐτὰς διαιρούμενος, εἰς πρώτας μέσας τελευταίας. Τὸ μὲν οὖν κοινόν ἐστιν, ὃ δὴ κεφάλαιον καὶ αὐτὸς προσείρηκεν ὡς περιγράφον καὶ ὁρίζον τὸν σύμπαντα περὶ τῶν λήξεων τουτονὶ λόγον, ἕκαστον τῶν τε ἀδικημάτων καὶ τῶν κατορθωμάτων δεκαπλασίαν ἔχειν τὴν ἔκτισιν, ὅπου μὲν διὰ τῶν ἐπικαρπιῶν, ὅπου δὲ διὰ τῶν τιμωριῶν, ὡς καὶ τὸν ἁμαρτόντα δεκάκις ὑπὲρ τοῦ ἁμαρτήματος ἀλγυνθῆναι κολαζόμενον, καὶ τὸν ἀγαθόν τι πράξαντα δεκάκις ὑπὲρ τοῦ πραχθέν|τος . . ηφ .^{20}. . [τὸν ἀνθρώ]πινον βίον f. 120 r. οὐχ ὡς Σόλων ἀρχ . . . . . . [ἑβδο]μήκοντα μόνον ἐτῶν, ἀλλ᾽ ἑκατόν. [καὶ διὰ] ταῦτα ἄρα καὶ τὸν χρόνον χιλιέτη [δεκαπλα]σιαζόμενον εἶναι καὶ τῆς εὐπαθείας καὶ τῆς τιμωρίας. εἰ δὲ τοῦτο, δῆλον δήπουθεν, ὅτι πρῶτον μὲν κοινὴ καὶ ταῖς εὐμοιροτέραις ψυχαῖς χιλιάς, καὶ οὐ μόνων ἐστὶν τῶν ὑπὸ γῆς κολαζομένων· ἡμεῖς γὰρ εἴπομεν, δι᾽ ἣν αἰτίαν ταύταις ἀποδέδωκεν μόναις τὴν τοῦ χρόνου παρακολούθησιν· ἔπειθ᾽ ὅτι καὶ οὐκ ἐπὶ δακτύλων λογίζεσθαι δεῖ τὸν χρόνον, οὐδὲ πασῶν ἐστιν εἷς χρόνος τῶν ψυχῶν (οὐδὲ γὰρ πᾶσαι τὸν ἑκατονταέτη βεβιώκεσαν χρόνον ἐν τοῖς σώμασιν)· ὥστε χρὴ τὸν ἀριθμὸν ἔς τι ζωῆς εἶδος ἀναπέμπειν· οὐ γὰρ ἂν ἐλέγοντο αἱ ἐξ ἀνίσων τῶν ἐν τῇ γενέσει βεβιωμένων ἐτῶν ἥκουσαι πᾶσαι χιλιέτη πεποιῆσθαι τὴν πορείαν, εἰ μὴ πᾶσαι τοσοῦτον ἦσαν ἐκεῖ γενόμεναι χρόνον, οὐκ ὄντα πάσαις ὀφειλόμενον διὰ τὴν ἀνισότητα τῶν ἐν σώμασι βίων. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν δέδεικται καὶ διὰ τούτων· ὅτι δὲ καὶ ὁ ἑκατὸν ἐφαρμόζει συμβολικῶς τῇ μιᾷ γενέσει καὶ τῷ ἑνὶ βίῳ προείπομεν· καὶ εἴη ἂν Δίιος μὲν ἡ δεκάς, Πλουτώνιος δὲ ἡ

8 ἁμαρτῶντα (ω ex ο) 10 fort. εὐφρανθῆναι, λογιζόμενος 11 Solon fr. 25 B; ἀρχ certum mihi visum, postea ο λ inc., cogitavi de ἄχρι (ἄχρι τέλους Wendl.) 12 nolui ἑκατον[ταέτη. διὰ] et ὁ legere mihi videbar 12 δεκαπλ. suppl. Pitra 16 cf. p. 171,6 . 20 βεβιώκασιν m³ uv. 28 πλουτώνειοσ m³

χιλιάς, Ποσειδῶνι δὲ ἀνειμένη ἡ ἑκατοντάς. ἡ μὲν γάρ ἐστιν ὄντως οὐρανία, τοὺς μοναδικοὺς ἀριθμοὺς συμπεραίνουσα καὶ εἰς τὴν μονάδα τὴν δημιουργικὴν ἐπιστρέφουσα· τῶν δὲ οὐρανίων οἱ μοναδικοὶ ἀριθμοὶ πάντες εἰκόνες διὰ τὴν ἁπλότητα τὴν ἑαυτῶν· ἡ δὲ Πλουτώνιος διὰ τὸ κυβικόν· f. 120 v. ἔστι γὰρ ἀπὸ | . . 40 . . ων χθονίων εἰρημένων ὑπὸ τοῦ . . . . καὶ διὰ τοῦτο ταῖς ὑποχθονίαις [τά]ξεσι προσηκόντων· ἡ δὲ ἐν μέσῳ τούτων οὖσα τῆς γενεσιουργοῦ ζωῆς ἐστι σύνθημα διά τε τὴν ἐπὶ δύο διάστασιν τῇ γενέσει πρέπουσαν καὶ διότι τριῳδουμένα μονὰς ἡ ἑκατοντὰς εἰς τὸν τριαινοῦχον ἀναπεμπομένη θεόν. καὶ ὁ μὲν Πλάτων διὰ τοιαύτας αἰτίας ἀποδίδωσι τὴν χιλιάδα ταῖς ὑπὸ τῷ Πλούτωνι ψυχαῖς, ὁ δὲ Ὀρφεὺς διὰ τριακοσίων αὐτὰς ἐτῶν ἀπὸ τῶν τόπων ἄγει τῶν ὑπὸ γῆς καὶ τῶν ἐκεῖ δικαιωτηρίων αὖθις εἰς γένεσιν, σύνθημα καὶ οὗτος ποιούμενος τὰς τρεῖς ἑκατοντάδας τῆς τελείας περιόδου τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν καθαιρομένων, ἐφ' οἷς ἐβίωσαν ἐπιστρεφόμεναι τὴν γένεσιν. εἰ δὲ τὴν χιλιέτη πορείαν καὶ εἰς τὰς ἐν οὐρανῷ ψυχὰς ἀναπέμποιμεν, ἄλλως ἂν ἐκεῖ θεωροῖμεν αὐτήν· τῆς ψυχῆς πεσούσης μὲν εἰς γένεσιν διὰ τῆς ἑκατοντάδος, δυαδικὴν αὔξησιν ὑπομεινάσης, ἐπιστρεψάσης δὲ διὰ τῆς τριαδικῆς αὐξήσεως πάλιν εἰς τὴν δεκάδα· προόδων γὰρ ἡ δυὰς αἰτία πᾶσιν, ἐπιστροφῶν δὲ ἡ τριάς, οἷς ἐκείνη προόδων· ἐπεὶ οὖν εἰς οὐρανὸν ἡ ἄνοδος, ὅθεν καὶ ἡ κάθοδος, εἰκότως ἡ χιλιὰς κἀκείνων δηλοῖ τὴν ζωήν, οὐκέτι καθ' ὅσον κύβος, ἀλλὰ καθ' ὅσον τρὶς ηὐξημένος ἐπιστρέφει τὸ τέλος εἰς τὴν ἀρχήν. Ὅτι δὲ ἡ ἑκατοντὰς εἶδός τι ζωῆς ἐστιν, δηλοῖ καὶ ὁ τῶν Μουσῶν λόγος [VIII p. 546ᵃ ss.],

5 πλουτώνειοσ m² 7 ante καὶ inc. v, Platonem dicere videtur leg. IV 717ᵃ impares numeros inferis tribuentem 10 cf. p. 67, 10 etc. 13 Orphicum novum, cf. Dieterich Nekyia 116 sqq. 17 ψυχῶν] βίων 21 δυαδικὴν] δυάδι τὴν 26 an ηὐξημένη?

τὰς διττὰς ἁρμονίας τῆς ἀνθρωπίνης περιόδου γεννῶν διὰ τῆς ἑκατοντάδος· | . . . . . την μὲν γινομ[ένην] . .[14]. τοῦ f. 121 r. [τε] ἐπιτ[ρίτου] π[υθμένος, τὸν μὲν ἐ]ξ ἴσων πλευρῶν ἑκατὸν το[σαυτάκις κατὰ] τὴν ὁμοιότητα τῆς ἀμείνονος [ζωῆς λαμ]βάνων, τὸν δὲ ἐκ τῶν ἀνίσων κατὰ τὸν [κρά]τιστον ἁρμονικὸν λόγον καὶ ἁπλούστατον οὐσῶν πρὸς ἀλλήλας τῆς χείρονος, διότι πάσης τῆς ἐν γενέσει ζωῆς ἡ ἑκατοντὰς εἰκών, ἡ μὲν κατὰ νοῦν ἐστιν, ἡ δὲ κατὰ νοῦν καὶ πάθος (μόνον γὰρ εἶναι πάθος ἐπὶ ψυχῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργοῦν κατὰ πάντα τὸν βίον ἀδύνατον), καὶ ἡ μὲν ἔοικεν τῇ ἀπὸ τῆς ἑκατοντάδος ἰσάκις ἴσῃ γενομένῃ ζωῇ, ἡ δὲ τῇ ἀπὸ ταύτης καὶ τοῦ ὑπ' αὐτὴν κατὰ τὸν ἐπίτριτον.

Ἀλλὰ τὸ μὲν κοινὸν δῆλον· ἡ δὲ κατ' ἄρθρα διαίρεσις τὰ μὲν μέγιστα διαιρεῖται τῶν ἀμεινόνων καὶ χειρόνων, ὅσα περὶ θεοὺς ἢ γονέας ἐστὶν ὅσια καὶ ἀνόσια ἔργα (καὶ γὰρ οἱ γονεῖς ἀνάλογον ἡμῶν ἄρχουσι θεοῖς, προεστῶτες καὶ αὐτοὶ τῆς γενέσεως καὶ τοὺς γενεσιουργοὺς ἐνεικονιζόμενοι θεούς, οἳ κατιοῦσιν ἡμῖν καὶ ὀχήματα ἐδημιούργησαν καὶ τὰ ἐκτὸς ἀπέδοσαν πρέποντα ταῖς περιόδοις τῶν ψυχῶν· διὸ τῆς αὐτῆς ἠξίωσεν μοίρας ἑκάτερα τά τε τῶν θεῶν καὶ τὰ τῶν γονέων, εὐσέβειάν τε καὶ δυσσέβειαν τὴν αὐτὴν ἀμφοτέροις ἀποδέδωκεν· ἐπεὶ καὶ οἱ θεοὶ πατέρες ἡμῶν καὶ οἱ πατέρες θεοὶ πρὸς ἡμᾶς. διὸ καὶ οἱ τῶν πατέρων ἀδελφοὶ θεῖοι προσηγορεύθησαν, ὡς τῶν πατέρων θεῶν πρὸς τοὺς ἀφ' ἑαυτῶν τάξιν εἰληχότων· ἀπὸ γὰρ τῶν θεῶν ἡμᾶς οἱ πατέρες ὑπεδέξαντο προϊόντας | . . .[17]. . . πατράσιν f. 121 v. οἱ θεοὶ πα . . .[18]. . . [ἀ]γάλματα θεῶν εἰσιν οἱ [πατέρες θνητὰ κ]αὶ ὅμοια τὰ εἰς ἀμφοτέρους [ὅσια καὶ] ἀνόσια ἔργα παρ' ἡμῶν)· τὰ δὲ αὖ [μ]έσα τῶν ἀδικημάτων ἢ εὐεργετη-

2 nempe [εἰ γὰρ] cf. v. 8 | ν post τη et νομ inc., de μεν dubito; fort. quaedam fuerunt im. aut ss. 4 post ἀμείνονος prorsus inc. χ . .' ρο . ., sententiae apta σύμβολον, εἰκόνα 6 ἁπλούστερον 22 ἐπεὶ im. m[3] 27 v. g. πα[ρεικάζονται καὶ]

μάτων, ὅσα περὶ πόλεις ὅλας ἢ στρατόπεδα, τὰ μὲν σωτηρίας αἴτια καὶ εὐπραξίας, τὰ δὲ ἀπωλείας καί, ὡς εἶπεν αὐτός, ⟦καὶ⟧ κακουχίας, διὰ δή τινας ἢ προδοσίας ἢ ἐπιβουλὰς ἀλλοίας, ἢ ἄλλο τι τῶν κακῶν ἐξεργαζομένας ἢ καὶ θανάτων αἰτίας γιγνομένας· οἷα δὴ πολλοῖς ἐγένετο, πόλεις ἐξαρπάσασιν τῶν μεγίστων κινδύνων ἢ στρατόπεδα σεσωκόσιν· ὧν πολλοὺς καὶ ἐν μοίρᾳ δαιμόνων ἀγαθῶν ἡμᾶς οἱ χρησμοὶ τιμᾶν προσέταξαν, οἷον τὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως αὑτὸν ἐπιδεδωκότα τοῖς πολεμίοις Κόδρον, καὶ εἴ τις ἄλλος τοιοῦτος γέγονεν. τὰ δὲ ἔσχατα καὶ οὐ πολλῆς δεόμενα τῆς ἐκ τῶν ὅλων διορθώσεως, ὧν παραδείγματα ⟨τὰ⟩ τῶν εὐθὺς γενομένων καὶ οὐ πολύν δή τινα χρόνον βιούντων, ἃ δὴ καὶ ὀλίγης ἄξια μνήμης εἶναί φησιν, ὡς οὐκ ἔχοντα διαφανῆ καὶ εἰς θαῦμα δυναμένην ἐγείρειν ἢ τὴν τιμὴν ἢ τὴν τιμωρίαν. τούτοις δὲ ὅμοια καὶ τὰ τῶν εὐτελῶν δήπου φύσεών ἐστιν· οὐδὲν γὰρ αἱ τοιαῦται φύσεις οὔτε μέγα κακὸν οὔτε μέγα δύνανται ἀγαθὸν ἐξεργάζεσθαι· διὸ καὶ τὰς ἐπικαρπίας καὶ τὰς κολάσεις ἀμαυρὰς εἶναι τῶν τοιούτων. Οὕτω μὲν οὖν καὶ ἡ διαίρεσις ἐκφαίνει τὰς τῶν λήξεων ἡμῖν διαφοράς, κατ' ἄρθρα διαστήσασα τὰς τιμὰς καὶ τὰς ποινάς· καὶ πρώτας μὲν τάξασα τὰς μέσας, μέσας δὲ τὰς f. 122r. τῶν | ὀλιγοχρόνιον . . .[14]. . ., ἐσχ[άτας] δὲ τὰς πρώτας, ὅσαι γονέων ἢ θε[ῶν πέρι ἀ]σέβειαί τε καὶ εὐσέβειαι. — Ἐπειδὴ [δὲ ὁ τοῦ μύ]θου πατὴρ εἷς τις ἦν τῶν ἀπὸ τῆς γ[ῆς ἥκειν] παραδοθέντων, ἐφεξῆς καὶ διὰ τῆς ἱστορί[ας] ἐπάγει τὴν πίστιν τῶν τὰς μεγίστας ὑπομενόντων κολάσεις, ὧν ἡ γνῶσις ἠδύνατο τῷ τὸν μῦθον ἀφηγουμένῳ γνώριμος εἶναι. λέγει γὰρ οὑτωσί πως·

Ἔφη γὰρ δὴ παραγενέσθαι ἐρωτωμένῳ ἑτέρῳ

4 ἀλλοίας] an δουλείας? cf. Pl. 5 θανάτων] ἀγαθῶν 6 ἐξαρπάσασιν τῶν] ἐξαρπασάν|των 7 ἡμᾶς] τινασ 22 post νιον l. . . . εσι inc., possis [γέν]εσι[ν ἐσχηκότων], praeplacet βίον vel ζωήν

ὑπὸ ἑτέρου, ὅπου εἴη Ἀρδιαῖος ὁ μέγας ἕως τοῦ· καὶ ἀσμενέστατα ἕκαστον σιγήσαντος ἀναβῆναι [p. 615c—616a].

Ταῦτα μὲν πάντα καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα καὶ ὁ ἐν Γοργίᾳ μῦθος [p. 525d] *ἀνατίθησι τοῖς τυράννοις ὡς τὰς μεγίστας ὑπομένουσιν κολάσεις μετὰ τῆς ἀληθείας τοὺς Θρασυμάχους συμποδίζει καὶ τοὺς Καλλικλέας, τοὺς ἐπαινέτας ἅμα καὶ ζηλωτὰς τῆς τυραννικῆς ζωῆς ἢ διὰ φιληδονίαν ἀπέραντον ἢ διὰ φιλοχρηματίαν ἀκάθεκτον. καὶ εἰ πρὸς τὰ ὄντα δὲ σκοποίης, οὐδένας οὕτως εἰκὸς τὴν ἐσχάτην ὑπομένειν κόλασιν ὡς τοὺς τυραννικούς· πολέμιοι γάρ εἰσιν τῶν κοσμικῶν νόμων οἱ τοὺς ἐκείνων ἐκγόνους ἀνατρέποντες νόμους· πολέμιοι τῆς ὅλης τάξεως οἱ τῆς ὁμοίας ἐκείνῃ τάξεως ὄλεθροι· πολέμιοι πάντων θεῶν οἱ τὸν τῶν Γιγάντων τρόπον ἀφανίζοντες πᾶν τὸ θεοῖς συγγενές. ὡς οὖν τοὺς ἐπιβουλεύοντας τῇ πολιτείᾳ καὶ τοῖς ἱεροῖς κολάζουσι διαφερόντως καὶ Πλάτων καὶ πάντες οἱ ἄριστοι νομοθέται, κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ τοὺς τυράννους οἱ κοσμικοὶ νόμοι καὶ δικασταὶ ταῖς* | *[μεγίσταις τιμωρίαις] ἐ[μβ]άλλο[υσι]* . . 45 . . *ν* f. 122 v. *ὀπαδοὺς τοὺς ζ[ηλοῦντας] τὸν ἐν τῷ παντὶ νόμον. Εἰ δὲ δὴ [τύραννος ὢν] ὁ Ἀρδιαῖος ὁ διὰ τούτων τῶν ῥήσεων ἱστορούμενος διὰ τὴν τυραννικὴν ζωὴν τοιούτων ἐγεγόνει δραμάτων ἀνοσίων ἐργάτης, ὄντως προσήκουσαν αὐτῷ τὴν δαιμονίαν ταύτην ποινὴν ἐπέστησεν ὁ λόγος. ὅσον γὰρ ἐφ' ἑαυτῷ, πάντων ἐστὶ τῶν αἰτίων φθαρτικός, πατέρα ἀποκτείνας· καὶ προσέθηκεν πρεσβύτην, ἵνα καὶ διὰ τὸν χρόνον τὸ μίασμα ποιήσῃ πικρότερον· καὶ γὰρ ὁ χρόνος τὸ παλαιότερον οἶδεν σεμνότερον, ὡς τῷ παντὶ πρότερον γνωσθὲν καὶ τῇ ἀγενήτῳ φύσει δι' ἀρχαιότητα συγγενέστερον· εἰ δὲ μετὰ τοῦ χρόνου καὶ ὁ πατὴρ εἴη, θεῖαν ὄντως αἰτίαν ἐγγὺς τῶν*

1 *ἀρδίαιοσ* m[1], corr. m[2] et ita saepe 6 possis *μεστὰ* ⟨*ὄντα*⟩ | cf. Pl. rep. I 344a Gorg. 510 9 *ἀπέρατον*, corr. m[2] 21 post *δὴ* spat. 8 litt.

ἀϊδίων οὖσαν αἰτίων ἀπεικονίζεται· τὸν οὖν ταύτην ἀνελόντα τό γε ἑαυτοῦ μέρος αὐτῶν εἶναι τῶν ἀϊδίων αἰτίων πολέμιον ἀποδείκνυσιν. καὶ μὴν καὶ τῶν συστοίχων ὡσαύτως αὐτὸν ἀποφαίνει φθαρτικόν, ἀδελφὸν ἀνελόντα, καὶ τοῦτον πάλιν πρεσβύτερον, ἵνα καὶ τὴν κατὰ τῶν συστοίχων ἐπιβουλὴν εἰς τὴν κατὰ τῶν μὴ συστοίχων περιτρέψῃ διὰ τῆς κατὰ τὸν χρόνον ὑπεροχῆς. τί οὖν ἄλλο λείπεται τὸν τοιοῦτον ἢ πᾶν τὸ σύστοιχον ἅμα καὶ τίμιον ἐκποδὼν ποιεῖν; εἰ δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἀνόσια ἐξείργαστο, δῆλον δὴ ὅτι πᾶσαν ἔνθεσμον ζωὴν ἀνατρέψας ἐτύγχανεν καὶ τὸ καθ' αὐτὸν τὴν τάξιν ὅλην τὴν κοσμικὴν ἀνελών, ἃ δὴ τῆς τυραννικῆς ἐστιν ἐξαίρετα ζωῆς· εἰ δὲ χιλιοστὸν ἔτος γεγόνει f. 128r. *τούτων τῶν | [δ]ραμάτων, καὶ . . .*[20]*. . .|. ' πων ἐξ . . . . . ν [φανε]ρόν, ὅτι τ[ῶν ἀνιά]τως ἦν ἐχόντων καὶ ὡς παρ[αδειγμά]των ἐ[ν Ἅι]δου τοῖς δρῶσιν ἀνηρτημέν[ω]ν.*

Ὁ μὲν εἰ [ἥξει ἐ]ρωτῶν ἐστιν περὶ τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς οὐδεὶς τῶν κάτωθεν, ἀλλὰ τῶν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τις ἡκόντων· ὁ γοῦν ἀποκρινόμενος, ὡς πάντων ἑωρακότων τῶν κάτωθεν ἡκόντων τὸν Ἀρδιαῖον, οὑτωσὶ λέγει κοινῇ περὶ ἁπάντων, ὅτι αὐτοῖς ἐδείκνυον τοῦτόν τε καὶ ἄλλους τούτῳ παραπλησίους οἱ κολάζοντες· ὥστε ὁ ἐπανερωτῶν εἷς ἐστιν τῶν ἄνωθεν. εἰ δὲ ὀρθῶς ἐπεστήσαμεν τούτῳ, σκοπεῖν χρὴ τὸ συμβαῖνον, ὅτι πρὸ τῆς οὐρανίας λήξεως ᾔδει τὸν Ἀρδιαῖον ὁ ἐρωτῶν καὶ εἶχεν αὐτοῦ τύπον καὶ μνήμην καὶ ἐκεῖ ὤν. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθές, οὐκ ἦν τῶν τελέως κεκαθαρμένων· οὐδεμία γὰρ ψυχὴ φαντασίᾳ τῶν ἐνύλων χρῆται καὶ τυπωτικοὺς ἔχει λόγους μετὰ τὴν τελείαν κάθαρσιν, ἀλλ' ἀποθεμένη τοὺς ἐκ τῶν αἰσθήσεων τύπους συνδιοικεῖ τοῖς θεοῖς κατὰ νοῦν ἔνθεον τὸν κόσμον. Ὁ μὲν τοίνυν ἐρωτῶν ὅστις

13 nempe *καὶ [τότε πρῶτον ἐκ τῶν ὑπὸ γῆς τό]πων ἐξ[ῆλθε]ν* 15 cf. Georg. 525c 16 nempe *ὁ μὲν ⟨οὖν⟩* vel *ὁ μέντοι* 18 *ὁ γοῦν] ἤγ' οὖν* 20 *τούτων* ex *τούτω* m[3] 21 *οἱ* om. m[1], *ως οἱ* ss. m[3] (voluitne *παραπλησίως οἱ?*) 23 *ᾔδει*

ἐστίν, ἀνεύρομεν· ὁ δὲ ἐρωτώμενος οὐχ ἥκει, φησίν, μετὰ τῶν ἀναβεβηκότων ἡμῶν οὐδ' ἥξει δεῦρο· τοῦτο δὴ τὸ ἐν Γοργίᾳ [p. 525^{c}] καὶ Φαίδωνι [p. 113^{e}] λέγων, ὡς ἄρα εἰσὶν ἀνίατοι ψυχαί τινες, οὐκ ἐκβαίνουσαι τῶν δεσμωτηρίων ἐκείνων οὐδὲ ἀπολυόμεναι τῶν κολάσεων. καὶ ἡμεῖς ἐδείκνυμεν καὶ ἐν τοῖς εἰς ἐκείνους τοὺς μύθους εἰρημένοις, ὡς ἄρα περίοδον ὅλην τινὰ κολάζων ὁ λόγος τὰς ἀνιάτους ψυχὰς τοιαῦτα φθέγγεται· τὸ γὰρ παντελῶς ἀνίατον εἶναι ψυχὴν | f. 123 v. [ἄτοπον εἶναι ῥητέον]· τὸ γὰρ ἐν χρόνῳ γεγονυῖ[αν ἀνίατον] μὴ κ[αὶ] ἐν χρόνῳ χωρίζεσθαι [τῶν νόσ]ων ἐκείνων ἀμήχανον. καὶ εἰ μὲν [πᾶσα]ν ψυχὴν δυνατὸν τηλικαῦτα ἁμαρτεῖν καὶ [ἀνία]τον γενέσθαι, πᾶν ἐπιλείψει τὸ πλῆθος τῶν ψυχῶν τὴν γένεσιν, ἐκεῖ γεγονυιῶν πασῶν ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ καὶ μὴ ἀνιουσῶν· εἰ δέ τι γένος ἐστὶν ἴδιον ψυχῶν τὸ ταῦτα πάσχον, ἔσεσθαι χρόνον, ἐν ᾧ πᾶν τὸ τοιόνδε γένος ἐν τοῖς ὑπὸ γῆς τόποις δεδεμένον ἐπιλείψει τὴν γένεσιν. τούτων δὲ ὄντων ἀτοπωτάτων ἐλέγομεν τὴν ἀνίατον ζωὴν παρ' ἑαυτῆς εἶναι τοιαύτην ὡς ἀμεταμέλητον· ἡ γὰρ μεταμέλεια δείκνυσι τὴν κατηγορίαν καὶ τὴν ἐπανόρθωσιν ἔνδον πρὸ τῆς ἔξω δίκης ὑπάρχουσαν· τῆς δὲ οἰκείας διορθώσεως ἀνῃρημένης αὐτὴ μέν ἐστιν παρ' ἑαυτῆς ἀνίατος ἡ τοιαύτη πᾶσα ζωή, τυγχάνει δὲ ἰάσεως ὑπὸ τῶν ὅλων κατά τινα περίοδον λύουσαν αὐτῆς τὴν ἐκεῖ κατάταξιν. τὸ μὲν γὰρ ἀφ' ἑαυτοῦ βοηθούμενον πολλῷ μειζόνως ἀπὸ τῶν ὅλων βοηθεῖται κοσμικῶν περιόδων· τὸ δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ σωτηρίας οὐκ ἔχον ἐλπίδα ἢ λαμβάνει σωτηρίας ἀφορμὴν ἀπὸ τῶν ὅλων, ἀΐδιον ὄν, ἢ ἀπόλλυται παντελῶς, εἰ μὴ ἀΐδιον ὂν τυγχάνοι. Διὰ ταῦτα τοίνυν καὶ τοῦ Ἀρδιαίου πάντως ἀπεγίγνωσκον ὡς αναβησομένου ποτέ, τὴν παροῦσαν ζωὴν γέμουσαν κακῶν

9 χρόνωι prius ex χρόνων uv. 15 ἔσεσθαι χρόνον nolui mutare 21 αὐτὴ Pitra] αὔτη

δρῶντες καὶ ἀνήκεστα πάσχουσαν, ὥσπερ καὶ ἔδρασεν· τὰ δὲ ὅλα τίνα τρόπον σώζει τὰς τοιαύτας ψυχάς, οὐχ ἑώρων.
f. 124 r. *Εἰκότως οὖν καὶ ὁ τὸν μῦθον ἀφηγούμενος | ὑπόκειται Πάμφυλος, ἵνα καὶ τὰ [περὶ τὸν] Ἀρδιαῖον γνωρίσας ἐξαγγείλῃ πα[ραδείγμα]τα, παρειληφὼς ἀκοῇ μὲν ἀνθρωπ[ίνῃ ὅ]σα ἔπραξεν, ἀκοῇ δὲ δαιμονίᾳ ὅσα [ἔπα]θεν, καὶ διὰ τῶν ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως παραδειγμάτων ἐναργὲς ποιήσῃ μέγιστον εἶναι τὴν τυραννίδα κακόν.*

Τίς δὲ ἡ περίοδος τῶν ἐν τῷ Ταρτάρῳ κολαζομένων καὶ μὴ ἐκβαινόντων ἐκεῖθεν, ἕως ἂν δέωνται κολάσεως, ὧνπερ οἱ ἐκβαίνοντες εἰς τοὺς ποταμοὺς παρὰ μέρος εἰς τὸν Τάρταρον ἐκπέμπονται καὶ αὖθις ἐκεῖθεν ἐξίασιν, εἴρηται ἡμῖν ἐν τοῖς εἰς τὴν τοῦ Φαίδωνος νέκυιαν· καὶ ὅτι τοῦ οὐρανοῦ μόνου περίοδος, οὐχὶ παντὸς τοῦ γενητοῦ, οὗ μέρος ἐστὶν καὶ ὁ Τάρταρος καὶ ἡ τῶν εἰς αὐτὸν ῥιφέντων περίοδος· καὶ τίνες οἱ ἐνιαυτοὶ τῶν ἐκβαλλομένων εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὸν Τάρταρον πάλιν ἐμπιπτόντων. καὶ γὰρ τοῦτο ἐκεῖ διήρθρωται, καὶ οὐδὲν δεῖ τὰ αὐτὰ καὶ ἐν τούτοις κατατείνειν· πλὴν ὅτι καὶ ὁ Ἀρδιαῖος αὐτόθεν εἰς τὸν Τάρταρον ὠθεῖται καὶ οὐκ ἔξεισιν ἐκεῖθεν, ἕως πᾶσαν ἐκπλήσῃ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ποινήν, εἰρήσθω καὶ νῦν, ὅτι τὸ οὐδέποτε ἐκβαίνειν καὶ τὸ μὴ ἀνελθεῖν εἰς τὸν τοῦ στομίου τόπον ταὐτόν, ὡς μόνης ἄξιον τῆς ἐν τῷ ἐσχάτῳ κολαστηρίῳ διατριβῆς καὶ τῶν ἐκεῖ τιμωριῶν. Ἀλλ᾽ ὁ μὲν Ἀρδιαῖος χαιρέτω· καὶ ὅπως ἀληθὲς τὸ μὴ ἥξειν αὐτὸν εἰς τὸν ὑπὲρ γῆν τόπον, δεδηλώσθω διὰ τούτων.

Ὅσα δὲ ἐφεξῆς τούτοις προστίθησιν ὁ ἐρωτώμενος, εἷς
f. 124 v. *ὧν τῶν κάτωθεν ἀναβεβηκότων, ἀκούσωμεν. εἴδο|[μεν, φησίν,] . . .[28]. . . [εἰς τὸν οὐ]ρανὸν εἰ . . . . ἀνα[βαίνειν*

5 post *πα* inc. *ρ* (cf. 177, 14) 11 *ὧνπερ*] *ὥσπερ* cf. Phaed. 113ᵉ sqq. 13 *ὅτι* Pitra] *ἔτι* 22 *ὅτι*] *ἔτι* 23 volebam *ἄξιος* 28 *εἴδομεν*] *ἴδο*| 29 possis *πάντας δηλονότι συλλήβδην τοὺς εἰς τ. οὐ. εἰπὼν ἀ. μέλλοντας*

μέλλοντες], ἐπει[δὴ] ἐγγὺς ἦμεν τοῦ στομίου, [ἐκεῖνόν τε] καὶ ἄλλους, τοὺς μὲν ἐκ τυρα[ννικῆς] ζωῆς ὡρμημένους, τοὺς δὲ ἐξ ἰδιωτικῆς, ἀνίατα δὲ ὅμως πλημμελήσαντας, οἰομένους μὲν ἀναβήσεσθαι μὴ δυναμένους δέ· τὸ γὰρ στόμιον ἐμυκᾶτο τῶν τοιούτων τινὸς ἐπιχειροῦντος ἀποδιδράσκειν τὰ ἐκεῖ δικαιωτήρια, οὐ διὰ μεταμέλειαν ὧν ἔπραξαν, ἀλλὰ διὰ τὰς ἐκ τῶν κολάσεων ἀλγηδόνας, οὐδὲ ὡς ἑαυτῶν κατηγόρους, ἀλλ' ὡς φυγάδας ἀπὸ τῶν ποιναίων δαιμόνων. Τὸ μὲν δὴ μύκημα τοῦ στομίου πᾶσαν ὑπερβαίνει τραγικὴν διασκευὴν εἰς ἔνδειξιν τῆς ὑπερβολῆς τῶν τιμωριῶν, ὥσπερ καὶ τὸ διαπύρους τινὰς ποιεῖν τοὺς ἕλκοντας τὰς τιμωρίας ἀξίως βεβιωκυίας, καὶ τὸ ἐπ' ἀσπαλάθων κνάμπτειν, καὶ τὸ κήρυγμα τῆς εἰς τὸν Τάρταρον τούτων ῥίψεως· πάντα γὰρ ταῦτα φρικώδεις μὲν ποιεῖ τὰς ποινὰς καὶ ἀπαραιτήτους, ἀνυπερβλήτους δὲ τὰς μοχθηρίας δείκνυσι τῶν κολαζομένων, εἴπερ καὶ τὰ ἄψυχα φωνὴν ἀφίησιν ἔμψυχον κατ' αὐτῶν καὶ τὰ κολάζοντα φάσματα δυσαντίβλεπτα καὶ τὰ δεσμωτήρια ἄφυκτα. τούτων δὲ τοιούτων ὄντων, εἰ μὴ μῦθοι ταῦτα καὶ δείματα μόνον, ὥσπερ μορμολυκεῖα παίδων, δῆλον δήπουθεν, ὅτι δαιμόνων τίς ἐστι τάξις διορίζουσα τὴν γένεσιν καὶ τοὺς ὑπὸ γῆς τόπους καὶ τὴν ἀξίαν ἀφορίζουσα τῆς ἐκεῖ διατριβῆς ταῖς ψυχαῖς. οἱ μὲν οὖν θεόσοφοι κύνας τινὰς καὶ Κερβέρους ποιοῦσι φρου|ρ[οὺς τῶν ἐ]ν [Ἅι]δου f. 126 r.
[ψυ]χῶν . .[19]. ει τῶν ζῴων κ[ύω]ν . . .[15]. . ον) καὶ ἰχνηλατοῦντ[ας τοὺς μὴ ἱκανὴν] δεδωκότας τιμωρίαν καὶ μ[ει]ζ[όνων ἔτι τῶν] δικαιωτηρίων δεομένους· ὁ δὲ Π[λάτων, εἰ καὶ] τούτων ἀπέσχετο τῶν ὀνομάτων, ἄλλον τρόπον τὰ αὐτὰ γράφει, τὴν δαιμονίαν ταύτην τάξιν τὴν ἐφεστῶσαν τῇ φρουρᾷ τῶν ὑποχθονίων ψυχῶν μυκωμένην ἢ σιγῶσαν ποιῶν, ἴσως διὰ τοῦ μυκηθμοῦ καὶ τὴν ἀπαραίτητον ἀπει-

7 debebat κατηγόρων et φυγάδων   19 μορμολύκια m[1], corr. m[3]   23 possis εἰκότως· τὸ γὰρ φρουρεῖν ἔχ]ει τ. ζ. κ. [πάντων ἐξαίρετ]ον

λὴν ἐνδεικνύμενος κατὰ τῶν φυγάδων τῶν ἐκεῖθεν γιγνομένων καὶ ὅτι σεληναία τις ἀγέλη δαιμόνων αὕτη· ταυρόμορφος γὰρ ἡ θεός, εἰ δὲ βούλει, καὶ τὸν ταυρόκερων δαίμονα καὶ δρακοντόμορφον τὸν ἀπὸ τῶν Διονυσιακῶν εἰδῶν ὑποστάντα περιέπουσα· πάντως γὰρ κἀκεῖνος ἡγεῖται πολλῶν φασμάτων, τῶν μὲν τιμωρῶν, τῶν δὲ φρουρητικῶν ἐκεῖ τεταγμένων, καὶ τὰ μὲν δράκουσιν ὁμοίως ἐμπίπτοντα, τὰ δὲ ταύρων ἤχους ἀφιέντα καταπλήττει τὰς ψυχάς. Οἱ δὲ δὴ ἄνδρες οἱ διάπυροι ἰδεῖν αὐτόθεν δαίμονές εἰσιν, λογικοὶ μέν, ὅθεν καὶ ἄνδρες ὀνομάζονται, κολαστικοὶ δὲ καὶ ἴσως τῷ Πυριφλεγέθοντι προσήκοντες· εἰ δὲ μή, διὰ πυρὸς ὄντες τιμωροί· πρέποντες γὰρ οὗτοι ταῖς τυραννικαῖς ζωαῖς ταῖς φθαρτικαῖς τῶν ἐνθέσμων πραγμάτων, ἄρδην ἀφανίζοντες τὴν ἐν αὐταῖς πονηρίαν. οὗτοι δ' οὖν, φησίν, τὸ φθέγμα τοῦ στομίου καταμανθάνοντες· εἰ δὲ οὗτοι, πολλῷ πρότερον ἐκεῖνο δαιμόνιόν ἐστιν· οὐ γὰρ ἂν εἰς ἐκεῖνο τεταγ-
f. 126v. μένοι τοὺς ἔτι δεομένους οἱ λόγῳ χρώμενοι κο||[λάσεως ἐγίγν]ωσκον, εἰ ἦν ἄψυχος ὁ μυκηθμός· [οὐκ ἦν δέ, εἰ κα]τὰ τὴν κριτικὴν ἐγίνετο τῶν [ἀνιόντων] δύναμιν, τοῦ κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ [μὴ κατ]ὰ τὴν ἀξίαν ἀνιέναι τολμῶντος· γελοῖ[ον γὰρ] τὴν λογικὴν ζωὴν ἀψύχοις ἀκολουθεῖν εἰς τὴν κατ' ἀξίαν τῶν κολάσεων ἀποπλήρωσιν. Οὗτοι δ' οὖν παρεστῶτες, ὡς πᾶσι πανταχοῦ παρόντες καὶ τὴν ἑαυτῶν τάξιν οὐκ ἀπολείποντες, ἢ καὶ ὡς τῷ στομίῳ παρεστῶτες, οἷον ὑπουργοῦντες ταῖς ἐκείνου τιμωροῖς ἀπειλαῖς (ἦν γὰρ ἀπειλῆς σύμβολον ὁ μυκηθμός) καὶ εἰς ἔργον προάγοντες τὴν ἀπειλήν· ὡς γὰρ ἐπὶ τῶν ἀγαθουργῶν δυνάμεων αἳ μὲν βουλήσει μόνῃ λέγονται δρᾶν, αἳ δὲ ἀποπληροῦσιν τὰς ἐκείνων ἀγαθοειδεῖς βουλήσεις, οὕτως ἐπὶ τῶν τιμωρῶν αἳ μὲν ἀπειλῇ δρῶσι μόνον, αἳ δὲ ἐκπληροῦσι τὴν

1 τῶν post φυγάδων malim abesse 2 αὕτη] αὐτὴν 3 cf. p. 169, 28 8 καταπλήττειν 12 ζωσαῖσ 14 οὗτοι] τοῦτο m[1], τὸ m[2] 20 ἀνιέναι] ἰέναι 28 ἀποπληροῦσιν ex -οῦσαι

ἀπειλήν. καὶ τοῦτο δηλοῖ τὸ μυκᾶσθαι μὲν ἀπειλοῦν τὸ στόμιον, παρεστῶτας δὲ τοὺς διαπύρους τούτους ἄνδρας πρὸς τὸ φθέγμα τὴν κόλασιν ἐπάγειν, σύνθημα τὸν μυκηθμὸν ποιουμένους τῶν κολάσεων ἀξίων. Ποιναῖος οὖν ὁ μυκηθμός, ἀπειλή τις ὢν μόνον, ποιναία δὲ καὶ ἡ τούτων ποίησις· δρῶσιν δ' οὖν ἑπόμενα τῷ φθέγματι· διαλαβόντες γὰρ ἄγουσιν οἳ μὲν ἄλλους, οἳ δὲ ἄλλους· τοῦτο γὰρ τὸ διαλαβεῖν, οἷον διανείμασθαι τὰς κολάσεις.

Τούτων δὲ τῶν παρ' ἀξίαν ἀποδιδρασκόντων ἕνα καὶ
ᾱ *τὸν Ἀρδιαῖον ὄντα καὶ τοὺς τούτῳ παραπλησίους πρῶτον*
μὲν συμποδίζουσιν, ὡς εἰκὸς ἦν φυγάδας, χεῖρας αὐτῶν καὶ
πόδας καὶ κεφαλὴν συνδέοντες, τόν τε λόγον καὶ τὸν θυμὸν
καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἄξια πάντα τῶν ἐκεῖ δικαι|ωτηρίων f. 126 r.
ὑπειληφότες εἶναι· ψυχ[ῆς γὰρ κε]φαλὴ μὲν ὡς ἀκρότατον
ὁ λόγος, [θυμὸς δὲ] αἱ χεῖρες ὡς ἀμυντικαί, ἐπιθυμία [δὲ
β̄ *οἱ πό]δες ὡς ἔσχατοι. Δεύτερον δέ, ὥς φη[σιν ὁ τρα]γικὸς*
οὑτοσὶ μῦθος, καταβαλόντες ἐκδείρουσιν· οὗ τὸ μὲν κατα-
βαλεῖν δηλοῖ τὸ τὴν ἐσχάτην ἔχοντας αὐτοὺς ζωὴν συντάξαι
τοῖς κάτω καὶ ἐσχάτοις τοῦ παντός· τὸ δὲ ἐκδεῖραι τὸ τῶν
χιτώνων τῶν σκοτεινῶν καὶ ἐμβριθῶν τῶν ἐκ τῆς γενέσεως
περιελεῖν, ἐκκαθαίροντας αὐτῶν τὴν ὅλην ζωὴν ἀπὸ τῶν
γ̄ *προσπεφυκότων κακῶν. Τρίτον τοίνυν τὸ ἕλκειν παρὰ τὴν*
ὁδόν, δι' ἧς ἡ πορεία ταῖς ψυχαῖς ἐπὶ τὸ στόμιον ἀπὸ τῶν
ὑπὸ γῆς τόπων, τὸ διὰ πάσης δηλοῖ τῆς κολαστικῆς αὐτοὺς
παραπέμπειν καὶ τιμωροῦ τῶν ψυχῶν ζωῆς· ἡ μὲν γὰρ ὁδὸς
ἡ ὑποχθόνιός ἐστιν περίοδος τῶν ψυχῶν· ἡ δὲ παρ' αὐτὴν
ἕλξις τὴν οὔπω μὲν εἰς αὐτὴν ἥκουσαν, γειτνιάζουσαν δὲ
δ̄ *αὐτῇ τιμωρίαν παρίστησιν. Τὸ τέταρτον οὖν τὸ ἐπ' ἀσπα-*
λάθων κνάπτειν ἐστὶν τὸ διεισδύνειν εἴσω τῆς ζωῆς αὐτῶν
τὰς τιμωροὺς δυνάμεις, διαιρετικὰς οὔσας καὶ ἀποκοπτικὰς

3 *φθέγγμα* | *ἐπάργειν* 4 nempe *κολάσεως* 6 *φθέγματι* et *γ* alterum ss. 17 *οὐ*]*οι* (possis *ὧν*) 19 fort. *κατωτάτω* 23 *πορια*, corr. m[3] 28 *παρίστησιν* | *τὸ* prius ss.

τῶν ἐν αὐτῇ φαντασιῶν ὑλαίων καὶ ὀρέξεων· αἱ γὰρ ἀσπάλαθοι φυτῶν εἰσι γένος δαίμοσιν ἀνειμένον ἀκανθῶδες· δηλοῦσι δὴ οὖν δαιμονίας δυνάμεις ἀλόγους, αἷς οἱ διάπυροι χρώμενοι δαίμονες ἐναλλομέναις αὐταῖς καὶ αἰκιζούσαις ἐκόλαζον τὰς τοιαύτας ψυχὰς διὰ τῶν σωμάτων ὧν ἔφερον, ἀνυποίστους ἀλγηδόνας ποιούσαις. Πέμπτον ἐπὶ ε̄ *τούτοις τὸ τοῖς παριοῦσι κηρύττειν, ὧν ἕνεκα ταῦτα δρῶσιν εἰς ἐκείνας, τήν τε τῶν δρώντων ὕπαρξιν λογικὴν οὖσαν*

f. 126 v. *ἀ|.....[90]..... την ἀ..:............ τ]ὰς ἄλλας ψυχὰς διὰ τῶν ..[14]. γὰρ παριόντες εἰσὶν οἱ τῶν τοιούτων κρείττους τιμωριῶν. Ἕκτον ἐπὶ πᾶσιν τὸ τῶν κακῶν τέλος,* ϛ̄ *ὅτι ἄγοιντο παρ' αὐτῶν μετὰ τὰς ἀσπαλάθους ἐπὶ τὸν Τάρταρον, τὸ τῆς τίσεως δεσμωτήριον, ἐναργῶς ὥρισεν, οἵων ἐστὶν ἄξιον τὸ τοιόνδε τῆς ζωῆς εἶδος, καὶ ὅτι ἄτακτον ὂν καὶ φυγὸν ἅπαντας θεσμοὺς εἰς τὸ ἀκοσμότατον συνέωσται τοῦ κόσμου, καὶ ἀποδρᾶν νοῦν εἰς τὸ ἀλαμπέστατον. τοιοῦτος γὰρ ὁ Τάρταρος, χῶρος ὢν πάσης ἀτάκτου καὶ σκοτεινῆς ὕλης, εἰς ὃν συρρεῖ τὰ ἔσχατα τῶν κοσμικῶν στοιχείων, πρὸς δὲ τὸν Ὄλυμπον ἀντίθετος. ὃ μὲν γὰρ ὁλολαμπής, πάντα περιέχων, ὑψηλότατος· ὃ δὲ σκοτεινός, κοιλότατος τόπος ὑπὸ πάντων περιεχόμενος· διὸ καὶ ἡ ποίησις βαθύτατον αὐτὸν εἶναί φησιν βέρεθρον ὑπὸ χθονός* [Il. Θ 13 sq.]. *πολλῶν δὲ ἡμῖν περὶ αὐτοῦ ῥηθέντων ἐν τοῖς εἰς τὴν νέκυιαν τοῦ Φαίδωνος ἀπ' ἐκείνων μὲν τὰ δοκοῦντα τοῖς θεολόγοις περὶ αὐτοῦ ληπτέον· νυνὶ δὲ τὰ ἑξῆς προσθετέον, ὅσα ὁ ταῦτα λέγει διηγούμενος. παντοδαπῶν γὰρ αὐτοῖς γενομένων δειμάτων τοῦτον ὑπερβάλλειν τὸν φόβον, μὴ μυκῆται τὸ στόμιον καὶ αὐτῶν ἀνιόντων, καὶ σιγήσαντος ἀσμένως ἀναβῆναι. τὰ μὲν οὖν παντοδαπὰ δείματα δαιμόνων ὄψεις ἦσαν φοβεραὶ καὶ ὄφε-*

9 nempe *ἀποδείκνυσιν* 10 ante *γὰρ ν*, ergo *οἱ μὲν*? 16 *ἀποδρᾶσαν* 19 cf. de or. ch. 34 24 *τὴν ἔκνυιαν* 26 *ὅσαοι* m^1, *σὸ* ss. m^2 (voluit *ὅσας ὁ*) 28 *μυκήσεται* ex *μυκῆται*? m^3?

σιν ἐοικότων καὶ κυσίν, καὶ τόπων καταπληκτικαὶ δυνάμεις θολεροῦ πυρὸς γεμόντων ἢ ψύξεως ἀφορή|του ὑπὸ πνί- f. 127 r. *γους ἢ σήψεως .15.. σιν .. [ὁ] δὲ τοῦ στομίου [μυκηθμὸς ...... γωνασθεν .... νου .12. τοῦτο κατὰ τὸ δέον πράττων ἐνδ[ίκου] δηλοῖ ζωῆς ἐνέργειαν κριτικῶς κιν[οῦσαν] ἑαυτὴν κατὰ τῶν ἀναξίων τ[ῆς ἐ]κεῖ[θεν] φυγῆς· ἡ δὲ ἀσμένως αὐτοῖς γεγονυῖα μόλις ἀνάβασις παρίστησιν τὴν τῶν κακῶν πεῖραν σωφρονεστέρας ποιοῦσαν τὰς ψυχάς· διὸ καὶ ἀσφαλεῖς αἱ τοιαῦται φαίνονται περὶ τὰς τῶν βίων αἱρέσεις.*

Καὶ τὰς μὲν δίκας τε καὶ τιμωρίας τοιαύτας τινὰς εἶναι, καὶ αὖ τὰς εὐεργεσίας ταύταις ἀντιστρόφους [p. 616ab].

Τὰς μὲν δίκας καὶ τὰς τιμωρίας οὐκ οἰητέον ἐκ παραλλήλου λέγεσθαι· διώρισται γὰρ ἐν Γοργίᾳ [p. 525bc] *τοὺς μὲν δίκην διδόντας εἶναι τοὺς ὠφελουμένους καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρὰ ἀνθρώπων, τοὺς δὲ τιμωρουμένους τοὺς ἀνιάτους· καὶ γὰρ ἄλλο μὲν τίσις, ἄλλο δὲ δίκη, καθάπερ καὶ τοῦτο διώρισται ἐν ἐκείνῳ. καὶ ἐν Νόμοις* [V p. 728c] *δὲ σαφῶς διέκρινεν τιμωρίαν καὶ δίκην, ὅπου καὶ δῆλον πεποίηκεν, ὡς ἄρα καὶ ἡ τιμωρία τρόπος τις ἰάσεώς ἐστιν· τὸν γὰρ μὴ τυγχάνοντα τῆς τιμωρίας ἄθλιον ἀξιοῖ καλεῖν ὡς μὴ ἰατρευόμενον· ὡς τοῦ τυγχάνοντος δήπουθεν ἰατρευομένου, κἂν ἐν τῷ παρόντι, ἵν' ἄλλοι σώζωνται, ἀπολλύηται· εἰ δὲ ὅπως οὖν ἰατρεύεται, παρ' ἑαυτοῦ μὲν οὐκ ἂν πάσχοι τοῦτο ἀνίατος ὤν, παρὰ δὲ τῶν ὅλων δυνάμεων. καὶ εἰ μὴ θέμις τελέως ἀπολέσθαι τὸ ἀθάνατον, ἑαυτῷ μὲν ἀπόλλυται, τοῖς δὲ ἀπὸ τῶν ὅλων εἰς αὐτὸ καθήκουσιν σώζε||[ται.* f. 127 v. *τούτων δὲ] δήλων ὄντων τὰς ἀντιστρόφους [ταῖς τιμωρίαις εὐεργεσίας θεωρήσωμεν· καὶ λέγωμεν αὐτοὺς ἀπολαύει]ν πρῶτόν*

2 *πνιγούσησ σήψεωσ*, sed *σ* post *σ* post ins. 4 fort. *ὁ ἀπά]γων [τ]ὰς θελ[ούσας εἰς τὸ]ν οὐ[ρανὸν ἀναβῆναι καὶ] τοῦτο* 11 *μὲν δὴ δίκας* Plat. 14 *οὐχ* 27 *ἀθάνατον]να* ss. m[2]

μ[ὲν .... δαι]μόνων συνουσίας Πλουτωνί[ων κ]ηλούντων τὰς ψυχὰς καὶ τὰς ἐννοί[ας] αὐτῶν τελειούντων καὶ προξενούντων τὴν πρόνοιαν τῶν καταχθονίων θεῶν, φάσματά τε δεικνύντων γαλήνης μεστὰ καὶ καθαιρόντων τὰ περιβλήματα αὐτῶν διὰ θείου φωτὸς καὶ ἀναμιμνησκόντων τῆς ἀϊδίου ζωῆς καὶ τῶν ἀποκαταστάσεων τῶν τελεωτάτων, ὥστε καὶ φωνῶν ἀκούειν θειοτέρων καὶ τέλος αὐτοῦ μεταλαγχάνειν τοῦ Πλούτωνος καὶ τῆς συμβασιλευούσης αὐτῷ ζῳογόνου θεᾶς καὶ τῶν νοερῶν ἀποπληροῦσθαι παρ' αὐτῶν ἀγαθῶν· οἷα καὶ αἱ παναγέσταται τέλεται τῶν Ἐλευσινίων ὑπισχνοῦνται τοῖς μύσταις, τῶν παρὰ τῇ Κόρῃ δώρων ἀπολαύειν, ἐπειδὰν λυθῶσι τῶν σωμάτων. ὅτι δὲ καὶ Πλάτων τοιαύτας τινὰς εἶναι τὰς ἐκεῖ φαίη ἂν τῶν ψυχῶν εὐεργεσίας, δηλοῖ τὰ ἐν Κρατύλῳ [p. 404^{a}] *ῥηθέντα περὶ τοῦ Πλούτωνος, ὡς ἄρα δι' ἀρετῆς κατέχει παρ' ἑαυτῷ τὰς ψυχὰς καὶ θέλγει σοφίας πληρῶν, καὶ οἱ Πλούτωνος οὗτοι δεσμοί, δι' οὓς οὐδὲ αἱ Σειρῆνες ἐκεῖθεν ἀπελθεῖν ἐθέλουσιν κηλούμεναι, καὶ ταῦτα Σειρῆνες οὖσαι, τοῖς Πλουτωνίοις δώροις.*

Ἐπειδὴ δὲ τοῖς ἐν τῷ λειμῶνι ἑκάστοις ἑπτὰ ἡμέραι γένοιντο, ἀναστάντας ἐντεῦθεν τῇ ὀγδόῃ πορεύεσθαι μέχρι τοῦ· οὕτω πᾶσαν συνέχον τὴν περιφοράν [p. 616^{bc}].

Τὰς μὲν νεοτελεῖς ψυχὰς καὶ πρώτην ἐκ τοῦ νοητοῦ f. 128 r. *ποιουμένας κάθοδον ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ | Σωκράτης φησὶν* [p. 248^{cd}] *κατὰ τὸ πλῆθ[ος τῶν θεαμάτ]ων π[οι]εῖ[σθαι] τ[ὴν τοῦ βίου αἵρεσιν] ἐξηλλαγμέν[ην καὶ] ἑλέ[σθαι τὴν μὲν πλεῖστα ἰδοῦ]σαν εἰς φιλοσόφου γονὴν ἰέναι καὶ [εἰς τυράννου] τὴν ἐλάχιστα, καὶ τὰς ἄλλας κατὰ τ[ὸ πλεῖο]να καὶ ἐλάσσονα τεθεᾶσθαι βίους προ[βα]λ[έσθαι ὁλικ]ωτέρους*

1 *πλουτωνείων* m^{2} (idem v. 18) | cf. Crat. 403^{d} 8 *ζωογόνου* (ras. post ω) 11 an *τῆς Κόρης*? 15 *κατέχειν* 16 *δι' οὓς*] *δύο* (ο ss.) *οὖσ* 18 *οὔσαισ* 20 *δεῖν* ante *τῇ* add. Plat. 29 *προβαλεῖν* spatio aptius

ἢ μερικωτέρους. ἐν δὲ τούτοις περὶ τῶν μὴ νεοτελῶν ψυχῶν ἡμᾶς ἀναδιδάσκων, ἀλλ' ἐξ ἄλλης γενέσεως εἰς ἄλλην στελλομένων ἢ ἀπὸ λήξεων ἀμεινόνων ἢ χειρόνων, τοσοῦτον ἀξιοῖ πᾶσαν τὴν οὕτω κατιοῦσαν γενέσθαι πως τοῦ κόσμου θεωρὸν καὶ τῶν ἐν αὐτῷ κύκλων καὶ τῶν περιφορῶν, ἀφ' ὧν καὶ ὑποδέχεσθαι τὸν κλῆρον ἕκασται μέλλουσιν. καὶ μηδεὶς οἰέσθω τοῦτο ἀδύνατον εἶναι· πρῶτον μὲν γὰρ ἐν τῷ ἔξω σωμάτων εἶναι τὰς ψυχὰς εἰκὸς τὰ ἐν τῷ κόσμῳ μᾶλλον ὁρᾶν ἢ ἐν σώμασιν οὔσας· πολλῶν γὰρ ἡμᾶς τὸ ὀστρέϊνον τοῦτο σῶμα, παχὺ καὶ χθόνιον ὄν, κωλύει θεαμάτων, ὧν τὰ ἁπλούστερα περιβλήματα τῶν ψυχῶν αἰσθάνεται μειζόνως· ἐπεὶ καὶ τοῦτό τινες ἔχοντες τὸ σῶμα διά τινων ἐγχρισμάτων αὐτοπτοῦσιν καὶ δαιμόνων σώματα ἀόρατα πρότερον ὄντα καὶ ἄλλων κοσμικῶν δυνάμεων· καὶ οὐ διὰ ζωῆς κάθαρσιν τούτων τυγχάνουσιν, ἀλλὰ δύναμιν ⟦ἢ⟧ φυσικὴν ἐντεθεῖσαν ἐκκαθαίρουσαν τὸ ὀπτικὸν φῶς ἀπὸ τῆς παχείας ὑγρότητος τῆς ἀναμεμιγμένης καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου περιττωμάττων, καὶ ἐκεῖνο πυκνοῦσαν καὶ διὰ τῆς πυκνώσεως ῥωννῦσαν. ἔπειτα καὶ μελλούσας ἐπ' ἄλλον βίον χωρεῖν εἰκὸς μάλιστα τότε, καθ' ὅσον ἑκάστη | δ . . ⁹⁰ . . f. 128 v.
[σχε]δὸν πάντ[ες οἱ εἰς] . . . . γ'. . . . ὁρμῶντες πράξεις τῶν ἀπο[κεκρυμμ]ένων ἐφίενται τῆς γνώσεως· καὶ οἳ μὲν μᾶλλον, οἳ δὲ ἧττον ἐφάπτονται ταύτης ἢ διὰ συμβόλων ἢ δι' ὀνείρων ἢ δι' ἄλλων σημείων ⟦ἢ⟧ μαντικῶν πολυπραγμονοῦντες τὰ μέλλοντα· τοῖς δὲ μέλει καὶ καιροῦ καὶ τῶν καλουμένων καταρχῶν. τὸ οὖν ἀνάλογον οἴεσθαι χρὴ καὶ ἐκεῖ συμβαίνειν περὶ τὰς ψυχὰς εἰς ἄλλην γένεσιν στελλομένας. ἔτι τοίνυν αἱ μὲν ἐξ οὐρανοῦ ἀφιγμέναι προσεχῶς τεθέανται τὰ κράτη τῶν οὐρανίων καὶ μέμνηνται τῆς ποιήσεως αὐτῶν, εἴπερ καὶ τῶν εὐπαθειῶν ⟨καὶ⟩ τῶν θεαμάτων·

3 ἢ prius suspectum 5 ἐν ἑαυτῶι 7 τῷ ἔξω] αὐτῶι ἔξω 16 fort. ἐντεθεῖσαι 21 γ'. certum, sententiae satisfacit ἀμφιβόλους 24 del. Pitra 26 καταρχαί astrologorum 30 cf. Pl. 615ᵃ

αἱ δὲ ἀπὸ τῶν ὑπὸ γῆς δικαιωτηρίων ἐκ τῶν ἐκεῖ δειμάτων εὐλαβέστεραι γεγονυῖαι καὶ ἰδοῦσαι τὴν δύναμιν τῶν ὑποχθονίων δαιμόνων ἀνεγείρουσιν ἑαυτὰς εἰς τὴν τοῦ οὐρανοῦ κατανόησιν καὶ τὸ σέβας, φρίττουσαι τὸν ἀλαμπῆ καὶ ὑπὸ γῆς τόπον. ὥστ' εἰκότως ἀμφότεραι διὰ ταύτας τὰς αἰτίας εἰς τὸ πᾶν βλέπουσιν καὶ τὰς ἐφεστώσας δυνάμεις ταῖς τῶν ψυχῶν καθόδοις· οἷον εἴ τινες πλέοντες, ἔπειτα χειμῶνα προσδοκῶντες, τοὺς Διοσκούρους ἐννοήσαιεν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐναλίους δαίμονας, δι' ὧν ἡ σωτηρία μόνων τοῖς χειμῶνι χρησαμένοις ἐστίν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὰ περικείμενα ταῖς ψυχαῖς ἐκείναις ὀχήματα, καθαρώτερα τῶν ὀστρεωδῶν τούτων ὄντα σωμάτων καὶ συγγενέστερα πρὸς τόνον κατὰ φύσιν, ἀνίστησι καὶ τὰς χρωμένας αὐτοῖς | f. 129r. ..70..ενα μᾶλλον ..24.. μασιν, εἰς θαῦμα καθίστ[ανται] ..10.. πᾶσαν τὴν γένεσιν· ἐκ δὲ τοῦ θαύματος [αἷς] μὲν μᾶλλον τῶν ψυχῶν αἷς δὲ ἧττον ἐγγενομένου συμβαίνει καὶ ἔρως τῆς κατανοήσεως αὐτῶν καὶ τῶν ἐκεῖθεν προτεινομένων κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ θαύματος, ὡς εἰς ἐπίστασιν ἰέναι καὶ τῶν ἀποκληρουμένων αὐταῖς ἐκεῖθεν ἢ ἐναργέστερον ἢ ἀμυδρότερον. Ἐφ' ἅπασι δὲ τοῖς εἰρημένοις καὶ τόπος ἐκεῖνος, εἰς ὃν συνελέγησαν, πρῶτον μὲν ὅτι μάλιστα καθαρώτατος ὢν καὶ ὡς ἐν τοῖς ἐνύλοις στοιχείοις ἄϋλος, ἔπειτα καὶ ἐπιφοιτήσεις ἔχων δαιμόνων ἀγαθῶν, ὥσπερ ὁ τῇδε τόπος δαιμόνων πονηρῶν ἀφανῶς προσκολλωμένων ἡμῖν καὶ δρώντων, ἃ δὴ καὶ δρᾶν τοῖς τοιούτοις φίλον (εἰς ἃ καὶ ὁ ἐν *Φαίδρῳ* [p. 248^{bc}] Σωκράτης ἀποβλέπων πρὸς τῇ ἀποστάσει τῆς θέας τοῦ ὄντος ᾐτιάσατο καὶ συντυχίας τινὰς κατάγειν εἰς λήθην καὶ κακίαν τὴν ψυχήν) — ἐκεῖνος δ' οὖν ὁ τόπος διά τε τὴν λεπτότητα τοῦ αἰθέρος καὶ τὴν εὐάγειαν εἰς ἔλλαμψιν ἀγαθουργῶν πνευμάτων ἐπιτήδειος ὢν οὐ †θαυμάσαις, εἰ καὶ διὰ τούτων

6 καὶ] κατὰ 8 ἐννοήσοιεν, aliud expectamus verbum 12 nempe πρὸς νοῦν 14 v. c. [προέμεναι] πᾶσαν 20 nempe ⟨ὁ⟩ τόπος 30 deest ἄν, nisi scribendum οὐ θαυμάσιος

ἀνακινοίη τὰς ψυχὰς εἰς τὴν τῶν ὅλων θεωρίαν καὶ δύναμιν μέντοι πρὸς τοῦτο ἱκανὴν ἐνδιδοίη, πείσματα τῆς ἐνταῦθα ζωῆς ἀσφαλῆ ποιῶν αὐτὰς καταβάλλεσθαι, δι' ὧν εἰδυῖαι τὰ περιεστῶτα τὰς αἱρέσεις ὀφείλουσι ποιεῖσθαι τῶν βίων.

Τοῦτο μὲν οὖν ἠξιώσαμεν πιθανῶν λόγων, ὡς ἄρα οὐδὲν ἀπεικὸς πᾶσαν | . . .[85]. . τὴν εἰς τὰς αἱρέσεις [ἰοῦσαν f. 129 v. *τῶν προτ]εινομένων βίων. ἐπειδὴ [δὲ ἑπτὰ μ]ὲν ἡμέρας ἐν τῷ λειμῶνι διατρίβειν φησὶ τὰς ψυχάς, ἀναστάσας δὲ ἐκ τοῦ λειμῶνος ἀπιέναι διὰ τεττάρων ἄλλων ἡμερῶν εἴς τινα τόπον, ἐν ᾧ γενομένας φῶς τι καθορᾶν διὰ τοῦ οὐρανοῦ τεταμένον, ἐντεῦθεν δὲ πάλιν διὰ μιᾶς ἡμέρας ἄλλης ἀφικνεῖσθαι εἰς ἕτερον τόπον, ἀφ' οὗ τὴν ἀρχὴν τοῦ φωτὸς αὐτὴν τρανέστερον ἐποπτεύειν, ἄξιον ἐπισκέψασθαι, καὶ τίνες πρῶτόν εἰσιν αἱ ἡμέραι καὶ τί τὸ πλῆθος αὐτῶν. ὅτι μὲν γὰρ ἐκ τούτων ἡ δυοδεκάς, τῶν ἑπτά, τῶν τεττάρων, τῆς μιᾶς, φανερόν· εἴρηται δὲ δωδεκαταῖον ἐπὶ τῆς πυρᾶς κείμενον ἀναβιῶναι τὸν Ἦρα τὸν τούτων ἄγγελον ἡμῖν τῶν λόγων γενόμενον· ἀλλ' ὅπερ ἔφην, τίς ὁ ἀριθμός, οὐ παρέργως ἡμῖν ἐξεταστέον· καὶ πρὸ τούτων, εἰ ζωτικῶς μόνον δεῖ τοὺς ἀριθμοὺς ὁρᾶν καὶ τὰς ἡμέρας ⟨ἢ⟩ συμβολικῶς ἀκούειν ὡς τὴν χιλιέτη πορείαν ἢ καὶ ὄντως μετανάστασιν ἀπὸ τοῦ λειμῶνος τοπικὴν ἐκλαμβάνειν. Τὸ μὲν οὖν τοῦ μύθου λέγοντος μονὴν ⟨καὶ⟩ πορείαν καὶ χρόνον ἑκατέρας καὶ τόπους ὁρίζοντος, ὡδὶ μὲν τῆς πρώτης τοῦ φωτὸς θέας, ὡδὶ δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ φωτός, ἡμᾶς ἀφεῖναι παντελῶς τὰς διαστάσεις οὐκ ἔστι σωζόντων τὴν τῶν πλασμάτων πρέπουσαν ἐξήγησιν, ἀλλ' ἀπαρτώντων ἐκ τῶν ἐναργῶς γεγραμμένων τοὺς λόγους,*

7 praecessit v. g. [*καὶ μάλιστα*] *τὴν*   9 *ἀπαναστάσασ* (*ασ* ss.), supra *ἀπ τάσ*, supra *α* alterum spir. lenem ss. m²; in *απτασ* latere potest *ἑπτά*, quod si verum est in initio supple *πρῶτον* pro *ἑπτά*   17 *τῆς πυρᾶς κείμενον*] *γῆσ* (*σ* ex *ι*) *παρακείμενον*   23 *μόνην*

f. 130r. δέον προσβιβάζειν τῇ ἀληθείᾳ καὶ | τὰς τοπικὰς ταύτας . . .^{40}. τῶν πλασμάτ[ων] . .^{30}. . εἰς οὐρανὸν γίνεσθαι [τουτέστιν εἰς τὸν λειμῶ]να, καὶ μετὰ τὴν σελήνην . . . . . . τελευτα . . . . ηι ἐννοί[ᾳ τ]ὰς ἑπτὰ ἡ[μέρας] το[ῖς τρισὶν] ἀπονέμειν καὶ τοῖς ὑπὲρ τούτους δυσὶν τὰς τέτταρας, τῷ δὲ λοιπῷ τὴν μίαν, καὶ τέλος μέχρι τῆς ἀπλανοῦς ἀναπέμπειν οὐκ ἐφιστάντων ἐστίν, ὅτι πρῶτον μὲν ἡμέρας διαριθμεῖν ὑπὲρ σελήνην πορευομένους ἄλογον· οὐ γάρ ἐστιν ὑπὲρ αὐτὴν πολύ τι τοῦ κώνου μέρος, ἀλλὰ πάντα τὰ ἐκεῖ νυκτός ἐστιν ἀνωτέρω καὶ ἓν ἐπέχει φῶς. ἔπειτα καὶ τοῦ Ἠρὸς σαφῶς λέγοντος τὰ βάθη τῶν σφαιρῶν ὁρᾶν ἄνωθεν ὑπερφαινόμενα· τοῦτο γὰρ σημαίνει δήπουθεν, ὁπόταν λέγῃ κύκλους ἄνωθεν τὰ χείλη πάντων ὁρᾶν· τμήματα γὰρ θεώμενος, ὅθεν αὐτὰ καὶ σφονδύλοις ἀπείκασεν καὶ καδίσκοις εἰς ἀλλήλους ἐμβεβλημένοις, ἀλλ' οὐ σφαίραις εἰς ἀλλήλας ὡς ἂν τμήματα βλέπων, ἄνωθεν αὐτῷ λέγει φαίνεσθαι τὰ χείλη τῶν τμημάτων, ὡς κάτωθεν ὁρῶν. πρὸς δὲ τούτοις τὸ μὲν ἀνάγειν τὰς ἀπολιπούσας ψυχὰς τὸν οὐρανὸν δι' ἀσθένειαν περίεργον· οὐ γὰρ ἂν ἀπέλειπον αὐτὸν ἐκεῖ δυνάμεναι μένειν· τὸ δὲ τὰς ἀπὸ τῶν ὑπὸ γῆς ἡκούσας δικαιωτηρίων, ἀδύνατον πρὸ γενέσεως αὐτὰς ἐν οὐρανῷ γίνεσθαι, μόλις ἐκεῖθεν ἀπολυθείσας. Τούτων δὲ ἀμφοτέρων ἐκβεβλημένων καὶ ὑπὸ σελήνην τῆς πορείας οὔσης κάλλιον λέγειν

1 Initium enuntiati fuit τὸ μὲν οὖν λέγειν vel sim. ante τῶν πλ., cum antea appareat im. paragraphus   3 in textu legitur σελήνην τõ . .^{9}. ἀπονέμειν (v. 5), im. quae dedi admodum dubia (τολεστα? ἐννοίασ?) sic, ut de numero litterarum explendarum parum constet; sententiae satis facit καὶ τὸ ἄλλη τοιαύτῃ ἐννοίᾳ. Adversatur eis, qui duodecim dies septem stellis et sideribus distribuerant   10 de cono noctis, quem umbra terrae efficit, cf. Achill. 141^{d} Plin. II 47 Cleomed. 208, 15 Theon 197, 13 Plut. de Isid. 44 def. or. 3 Heraclit. all. 45 sq. | Er de inferiore loco margines sphaerarum videt, quibus VII stellae infixae sunt   18 ἀπολειπούσαε

βάθος εἶναι τοῦ αἰθέρος, οὐχ ὅσον δοκεῖν τοῖς πολλοῖς, ἀλλ' ὄντως ἄπλετον· ὡς | . . .[90]. . ἀνατείνει τὸν . .[15]. . ας f. 130 v. ὁ ἐν Φαίδωνι μῦθος . .[11]., κατὰ τὰ αὐτὰ δήπου καὶ τὸν αἰθέρα τὸν συνάπτοντα τῷ οὐρανῷ τὴν γῆν πολὺν εἶναι διαφερόντως ὑπείληφεν, καὶ διὰ τούτου ποιεῖσθαι τὴν πορείαν τὰς ψυχάς, ἕως ἂν ἐπ' ἄκρον αὐτὸν καταντήσωσιν, ὅθεν τὴν ἀρχὴν ὄψονται τοῦ φωτός. καὶ τὸ μὲν κατωτάτω μέρος αὐτοῦ λειμῶνα χρῆναι καλεῖν ὡς ἀρχὴν γενέσεως, τὸ δὲ μέσον τούτου τε καὶ τῆς ἄκρας ἁψῖδος βάθος ψυχῶν ὁδόν· ὀπισθοβαρῶν δὲ οὐσῶν διὰ τὰ ὀχήματα μὴ ὄντα καθαρὰ τῆς βαρυτέρας καὶ ἐνίκμου φύσεως μόλις γίνεσθαι τὴν εἰς τὸ ἄνω φοράν· ὅτι γὰρ εἰς τὸ ἄνω δεῖ νοεῖν τὴν κίνησιν, δῆλον. οὐ γὰρ ἂν ἐλέγοντο τὸ φῶς ὁρᾶν πρῶτον, ἔπειτα τὴν ἀρχὴν τούτου τοῦ φωτός· οὐ γὰρ κάτω τὴν ἀρχήν, ἀλλ' ἄνω πάντως τίθεται τοῦ φωτός· ἄρχεται γὰρ ἄνωθεν, ἀλλ' οὐ κάτωθεν, εἴπερ φῶς ἐστιν καὶ συνδεῖ τῷ οὐρανῷ τὴν γῆν· οὐδὲ ὅλως ἔστιν ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν διήκειν φῶς, ἀλλ' ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν. εἰ οὖν καὶ ἐπὶ τὸ ἄναντες ἡ πορεία καὶ μέχρι τῆς ὑπουρανίας ἁψῖδος καὶ ἀπὸ τοῦ λειμῶνος, οὗτος δὲ ἦν ὁ Δίκης τόπος, οὗτος δὲ ὁ αἰθήρ, δῆλον ὡς ἐξ ἀνάγκης ἐν τῷ αἰθέρι πᾶσαν εἶναι τὴν πορείαν ἀναγκαῖον· καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ μὲν αὐτῷ τὴν τῶν ἑπτὰ διατριβὴν ἡμερῶν, ἐν δὲ τῷ βάθει τὴν διὰ τῶν τεσσάρων ἀνάβασιν, ἐπὶ δὲ τῷ ὑψηλοτάτῳ τὴν διὰ μιᾶς μετάστασιν. καὶ εἴρηται τὸ αἴτιον | . . .[70]. . . εἰ καὶ ἐφίενται καὶ τοῦ f. 131 r. αἰθέρο[ς καὶ] τοῦ οὐρανίου φωτὸς . .[18]. . πρὸ τούτων ὑπεμνήσαμεν.

Ταῦτα μὲν οὖν δέδεικται· τούτοις δὲ ἑπομένως τὰς αἰτίας ἀποδίδομεν τοῦ πλήθους τῶν ἡμερῶν· ἑπτὰ μὲν γὰρ ἡμέρας ἐν τῷ λειμῶνι γεγόνασιν, ἐπειδήπερ αἱ τῆς σελήνης φάσεις

1 nempe δοκεῖ 10 ὁδόν] ὅλον (λ ir.) | ὀπισθοβαρῶν cf. de or. chald. 60 24 μεταναστάσεως dicit p. 191, 4 26 post φωτὸσ κρυ inc. 30 cf. Ast ad theol. ar. 45, 5

τῆς προσεχῶς τὸν αἰθέρα περιεχούσης κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἐξαλλάττονται τοῦτον· ὡς οὖν φυσικαῖς δυνάμεσι τὰ πάντα κινοῦσιν, οὕτω δὴ καὶ ταῖς κινήσεσιν τῶν ἐν τῷ αἰθέρι ψυχῶν ἀρχὴν διδόασι τῆς ἐκεῖθεν μεταναστάσεως· καιροφυὴς γὰρ ἀριθμὸς οὗτος, ὡς καὶ οἱ Πυθαγόρειοι λέγουσιν, καὶ ἐν τοῖς τῇδε ζῴοις καὶ ταῖς ἡλικίαις πολὺ τὸ κράτος ἐπιδεικνύμενος. εἰ οὖν καὶ ἡ σελήνη κατὰ τὴν ἑβδομάδα τοὺς δρόμους ἐξαλλάττει καὶ τὰ σχήματα καὶ τὰ θνητὰ ζῷα κατὰ τοῦτον ποικίλλεται τὸν ἀριθμόν, οὐδὲν θαυμαστὸν καὶ τὰς αἰθερίας ἐκείνας ψυχὰς ὑπὸ τῆς ἑβδομάδος κινεῖσθαι πρὸς τὴν ἄνω πορείαν. διὰ τεττάρων δὲ ἄλλων ἡμερῶν ἡ τοῦ βάθους γίνεται κινηθείσαις αὐταῖς διέξοδος, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, διὰ τὴν πρὸς τὸν ἥλιον τῆς τετράδος συγγένειαν· ἡμέρας μὲν γὰρ ἀριθμοῦμεν διὰ τὴν ἡλιακὴν κίνησιν, μῆνας δὲ διὰ τὴν σεληναίαν. ὅτι δὲ ἡλιακόν ἐστιν μέτρον ἡ τετράς, καὶ ὡς σελήνης ἑβδομάς, οὕτως ἡλίου φήμην ἔσχεν ἡ τετράς, καὶ ὡς ἡμερῶν ἐπὶ σελήνης ἑβδομάς, οὕτως μηνῶν ἐπὶ ἡλίου μέτρον ἐκείνη, f. 131v. *τεθρύληται πα‖[ρὰ] . . .^{15}. . ἐσχάτω . . . αιθε . . .^{65}. . ων ἐνικμοτέ[ρων] . . . . . . διατρίβειν ἐκεῖ κατασκηνησαμένας· καὶ γὰρ τὸ σεληναῖον φῶς ἐνικμότερον. ἀνιούσας δὲ καὶ πλησιαζούσας τῷ οὐρανίῳ τοῦ ἡλίου μετέχειν ἐπὶ πλέον, κωνοειδῶν αὐταῖς τῶν ὁριζόντων μειζόνως γιγνομένων καὶ διὰ τὴν πλείονα μέθεξιν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐκκαθαιρομένων τῶν ὀχημάτων καὶ ἀνωφόρων μᾶλλον ἀποτελουμένων· διόπερ ἡ ἀνάβασις αὐταῖς διὰ τῆς ἡλίῳ προσηκούσης ἐπετελεῖτο τετράδος. ἐν ὕψει δὲ τοῦ αἰθέρος ἤδη καὶ ἄλλο*

5 *πυθαγόριοι* (*ιοι* ir.) cf. theol. ar. 53, 13 7 cf. Philo de opif. 34 et L. Cohn (Bresl. phil. Abh. IV 4 p. 77) 11 *ἄνω πορείαν*] *ἀντιπορείαν* (ras. ante *π*) 16 cf. Plin. II 81 17 *φήμην* cf. f. 76v 19 possis *πα*[*ρὰ πᾶσιν.*] *ἐν μὲν* (vestigia apparent) [*οὖν*] *ἐσχάτῳ* [*τῷ*] *αἰθέ*[*ρι* | fort. [*ὀχημάτ*]*ων ἐν.* [*ὄντων*] (l. *ἄντε* inc.) 22 *οὐρανίῳ* sc. *φωτί* nisi praestat *οὐρανῷ* igni tetraedrum proprium (Tim. 56b)

κατιδοῦσαι φῶς καὶ ἐλλάμψεις ὑποδεξάμεναι θειοτέρας, διὰ μιᾶς τῆς τῷ ἀπλανεῖ προσηκούσης ἤνυτον τὸν λειπόμενον δρόμον, ἕως ὑπ' αὐτὴν ⟦δὲ⟧ ἐγένοντο τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἀψῖδα. διὰ σελήνην μὲν οὖν ἐν τῷ λειμῶνι διέτριβον καὶ τὴν ἑβδομάδα τὴν σελήνῃ προσήκουσαν· δι' ἥλιον δὲ καὶ τὸ ἡλιακὸν φῶς ἐπορεύοντο καὶ διεξῄεσαν τὸ αἰθέριον βάθος· διὰ δὲ τὸ ἐν ὕψει φανὲν αὐταῖς φῶς τὴν λοιπὴν ὁδὸν ἐποιήσαντο διὰ μιᾶς ἡμέρας, ἀεὶ τῶν ὀχημάτων καθαρωτέρων γιγνομένων ἐκ τοῦ τελεωτέρου φωτός.

Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνον τοπικήν, ἀλλὰ καὶ ζωτικὴν ποιήσασθαι τούτων ἐξήγησιν, τὴν μὲν ἡμέραν ἀντὶ πάσης ἀκούσωμεν τῆς ἀπὸ τῶν θεῶν εἰς τὰς ψυχὰς φοιτώσης ἐλλάμψεως· τὴν δὲ ἑβδομάδα καὶ τετράδα καὶ μονάδα διαφορὰς τῶν τοιούτων νοήσωμεν ψυχικῶν λόγων, ἢ τὸ νοερὸν αὐτὸ τελειούσας ἢ τὸ ζωτικὸν ἢ τὸ οὐσιῶδες αὐτὸ καὶ τὴν ὕπαρξιν τὴν ἐν αὐταῖς· καὶ τὴν μὲν ἑβδομάδα φῶμεν τοῦ νοεροῦ|
..70.. ική· τοῦ μ..25..νιον, ἐπειδὴ δὶς διὰ π[ασῶ]ν ..8.. f. 182r.
[Ἀθη]νᾶς τὸ ἀθήλυντον, ἐπείπερ [οὔτε ἔκ τι]νος ἀριθμοῦ τῶν πρὸ αὐτῆς ἀλλ' ἢ ἐκ μονάδος μόνης, οὔτ' ἄλλον παράγει τῶν εἴσω δεκάδος. τὴν δὲ τετράδα τῆς ζωῆς εἶναι δύναμιν πρώτην ἐκ δυάδος ὑποστᾶσαν καὶ ταυτότητι καὶ ἰσότητι μετρήσασαν τὴν τῆς δυάδος πρόοδον. καὶ γὰρ ἡ ζωὴ κίνησις· ὁρίζεται δὲ ὑπὸ τῆς τῶν θεῶν δυνάμεως καὶ τὴν ἀπειρίαν περατοῖ τὴν ἑαυτῆς. τὴν δὲ μονάδα μένουσαν ἐν τῇ ἑνώσει τῆς οὐσίας εἶναι τῶν ψυχῶν ὅρον, ὑπ' αὐτῶν ἐνδεδομένον εἰς αὐτὰς τῶν θεῶν· διὸ καὶ τῶν ψυχογονικῶν

1 δ̈ιὰ μιᾶσ (ras. post ι) δὲ (δ et acc. ir m²) ἐγένοντο, ad δὲ im. τῆσ τῶι — ὑπαυτὴν m² 2 ἤνυτον] ἢ νῦν 5 δι' ss. m² 6 διεξήεσαν 7 φανὲν] φαθὲν m¹ φασὶν m² 17 numerus septenarius tribuitur τοῖς νοεροῖς: infra f. 146ᵛ theol. plat. 249 Damasc. II 87, 19. 131, 19 (de or. chald. 21) | est]ική, ergo [Ἀθηνα]ϊκή | possis τοῦ μ[ὲν Ἀπόλλωνος ἔχουσα τὸ ἐναρμό]νιον, ἐ. δ. δ. π. [χωρεῖ· τῆς δὲ] Ἀ. cf. Macrob. in somn. I 6, 11 Chalcid. 102, 10 theol. ar. 53, 13 22 μετρήσασα
26 cf. Tim. 35ᵃ

ἐστιν ἀρχὴ διαιρέσεων καὶ περὶ αὐτὴν οἵ τε διπλάσιοι λόγοι καὶ τριπλάσιοι σχίζονται κατὰ τὴν δημιουργικὴν τῶν ψυχῶν ἀπογέννησιν. Συναγάγωμεν οὖν ἐκ τούτων, ὡς ἄρα τὰς ψυχὰς οἱ θεοὶ πρὸ τῶν καθόδων ἐγείροντες εἰς τὴν τῶν ὅλων θεωρίαν, ἀφ' ὧν αὐταῖς οἱ κλῆροι καθήκουσιν, καταλάμπουσιν αὐτῶν καὶ τὸ νοητικὸν καὶ τὸ ζωτικὸν καὶ τὸ οὐσιῶδες, καὶ δυναμώσαντες ἀνακινοῦσιν τὰς ἐννοίας προχειρίζειν καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἔχουσιν κατ' οὐσίαν, τῶν εἰδῶν τῆς ζωῆς, καὶ τοὺς προσήκοντας αἱρεῖσθαι βίους· χρεία γὰρ καὶ τῆς νοήσεως εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ τῆς ζωῆς εἰς τὴν ἔφεσιν καὶ τῆς οὐσίας εἰς τὴν προβολήν. οὐσιώδεις μὲν γάρ εἰσιν ἐν αὐ- f. 182 v. *ταῖς λόγοι τῶν βίων· αἱ δὲ αἱρέσεις δέ||[ονται] . . .[60]. . ην . .[25]. . βλέψις, καὶ . .[13]. . [τὸ] γνωστικὸν αὐτῶν ἀνε[γείρουσι διὰ τοῦ] ἑβδομαδικοῦ φωτός, τὸ δὲ προαιρετικὸν διὰ τοῦ τετραδικοῦ, τὸ δὲ οὐσιῶδες διὰ τοῦ μοναδικοῦ. καὶ τελειουμέναις μὲν ἀπὸ νοήσεως διὰ ζωῆς ἐπὶ οὐσίαν ἡ ἄνοδος, κατιούσαις δὲ λοιπὸν ἀπὸ οὐσίας διὰ ζωῆς ἐπὶ γνῶσιν· δεῖ γὰρ προβάλλειν μὲν τὴν οὐσίαν, τὴν δὲ ζωὴν ὀρέγεσθαι τοῦ ἀγαθοῦ, τὴν δὲ κρίσιν σκοπεῖσθαι, τί τὸ ἀγαθὸν ἐν τοῖς προκεχειρισμένοις βίοις.*

Τοσαῦτα περὶ τούτων εἴχομεν λέγειν· ἕπεται δὲ ζητεῖν, τί ποτέ ἐστιν τοῦτο τὸ φῶς, ὅ δή φησιν καθορᾶν τὰς ψυχὰς ὁ μῦθος. καὶ πρῶτον λάβωμεν, ἵνα πρὸς τεταγμένα ἄττα βλέποντες ποιησώμεθα τὴν περὶ αὐτοῦ ζήτησιν, οἷα περὶ αὐτοῦ φησιν ὁ λόγος τοῦ τεθεᾶσθαι φάσκοντος αὐτὸ φανῶς. λέγει τοίνυν σύνδεσμον μὲν αὐτὸ τοῦ τε οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ὑπάρχειν, τεταμένον δὲ εἶναι διὰ παντὸς ⟨τοῦ⟩ οὐρανοῦ καὶ αὐτὸ αὑτῷ συνεχές, χρῶμα δὲ ἔχειν τῇ ἴριδι προσφερές, λαμπρότερον δὲ ὅμως ἐκείνης, ἡδράσθαι δὲ κίονι παραπλησίως, συνέχειν δὲ πᾶσαν τὴν περιφοράν, τὰ δὲ ἄκρα αὐτοῦ τῶν δεσμῶν ἄρχεσθαι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶναι τὴν ἀρ-

12 v. g. *δέονται καὶ κριτικῆς δυνάμεως* 25 *αὐτὸ*] *αὐτοῦ* (nisi praestat *αὐτοφανῶς* aut *αὐτὸ αὐτοφανῶς*)

χὴν ἐκεῖ καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὰ κατωτέρω διήκειν. ἀνάγκη τοίνυν, τούτων ὑπὸ τοῦ Ἡρὸς σαφέστατα εἰρημένων, ἢ ἀσώματον εἶναι τοῦτο τὸ φῶς καὶ ἀσωμάτως ὁρᾶσθαι παρ' ἐκείνου τοῖς ὄμμα|⟨σιν⟩ τελείωσιν . . η [λαβοῦσιν] .[15]. άτη. f. 133r. ἀπ .[25]. χον, καὶ δρώμεν[α] .[19]. πάντα ἀσωμάτως .[20]. οἷον τὰ πλάτη καὶ βάθη [τῶν σφαιρῶν] καὶ τὰ χρώματα αὐτῶν· οὔτε τὰ πάντα σωματικῶς, οἷον τὰς Μοίρας καὶ τὴν μητέρα τῶν Μοιρῶν, κἂν συμβολικῶς δοκῇ θεᾶσθαι ταύτας σωματικῶς ἀσωμάτους οὔσας. ἢ οὖν καὶ τοῦτο τὸ φῶς ὁρατὸν ὄντως ὃν ὁρᾷ καὶ σωματικὸν ἢ ἀσώματον μέν, ὡς φαινόμενον δὲ συμβολικῶς ἀφερμηνεύει τὸ ἀσώματον. καὶ τοιοῦτον δὲ εἰ ἔστιν, ὡς ὄντως εἶναι σῶμα καὶ ὁρατὸν σωματικῶς, ἢ τῶν ὁρατῶν ἐστι καὶ τοῖς ἡμετέροις ὀφθαλμοῖς ἢ τῶν ἀοράτων τούτοις γε τοῖς τοῦ ἐνύλου σώματος. τοῦτο μὲν τοίνυν καὶ παντάπασιν ἄτοπον, ὁρατὸν αὐτὸ τοῖς ὄμμασι τούτοις ποιεῖν, εἴπερ οὐδὲ τοῖς ἐν τῷ λειμῶνι διατρίβουσιν ὁρᾶν αὐτὸ δυνατὸν ἦν, ἀλλὰ τεταρταίοις εἰς τὸ ἄνω πορευθεῖσιν. εἰ δὲ τοῦτ' ἀληθές, οἷον πόρισμα ληπτέον, ὡς ἄρα μάτην λέγουσιν οἱ τὸν γαλαξίαν εἶναι τοῦτο εἰπόντες τὸ φῶς ἢ τὸν τῶν ζῳδίων κύκλον· ἐκείνους γὰρ καὶ ἐπὶ γῆς ὄντες ὁρῶμεν, καὶ οὐδὲ διὰ παντός εἰσι τοῦ οὐρανοῦ τεταμένοι καὶ οὐ συνέχουσιν τὴν περιφοράν, ἀλλ' ἐν μέρει τινὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως κύκλοις διέζωσαν τὸν ἀπλανῆ κύκλον. Εἰ δὲ μὴ σωματικὸν μηδὲ ὁρατὸν ἡμῖν τοῖς ἐνταῦθα κατῳκισμένοις εἶναι τὸ φῶς ὑποθήσεταί τις, ἀσώματον δὲ καὶ ἀνιούσαις εἰς τὸ ἄναντες ὁρᾶσθαι ταῖς ψυχαῖς, οἷον ζωήν τινα τοῦ παντὸς ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, οὐδὲ | [τοῖς ἐν Φαίδρῳ [p. 247c] ὑπὸ Πλάτων]ος γεγραμμένοις f. 133v. συμφωνήσει· ἐπεὶ πρῶ]τον μὲν χρῶ[μα πᾶν παντελῶς ἀφαι]-

4 supplerem [ἤδ]η nisi legissem εἴση aut ἴση | ante άτη l. χ inc., ergo [ἐσ]χάτη[ς] 5 fort. [συνέ]χον | ὁρώμεν[α ὑπ' αὐτοῦ ποιεῖ οὔτε τὰ] | post ἀσωμάτωσ l. inc. ἐνργ (ἐναργῶς aut ἐναργῆ) 17 αὐτὸν 19 sc. Numenius, cf. p. 128, 26 20 ζωδίων

ϱ[εῖ] τῆς ἀσωμάτου [οὐσίας ἀχρω]μάτου καὶ ἀσχηματίστου [καὶ ἀναφο]ῦς ὑπαρχούσης· ἔπειτα εἰ καὶ συμβολικῶς καὶ ἐπὶ τῆς ἀσωμάτου φύσεως ἔλεγεν τὸ χρῶμα παραβάλλειν τὸ συμβολικῶς ῥηθὲν πρὸς τὸ κατ' ἀλήθειαν κεχρωσμένον τὴν ἶριν καὶ λέγειν λαμπρότερον τὸ τοῦ φωτὸς ἐκείνου χρῶμα τοῦ τῆς ἴριδος καὶ καθαρώτερον· ἐν γὰρ τοῖς ὁμογενέσιν αἱ παραβολαὶ καὶ οὐκ ἐν τοῖς παντελῶς ἀλλοίοις καὶ κατά τινα συμβολικὴν ἀφομοίωσιν λεγομένοις. λείπεται τοίνυν σωματικὴν μὲν εἶναι τὴν οὐσίαν τούτου τοῦ φωτός, ἀπρόσοπτον δὲ τοῖς θνητοῖς ὄμμασιν καὶ ἀσύμμετρον καὶ μόνοις τοῖς τῶν αὐγοειδῶν ὀχημάτων ὁρᾶσθαι δυνάμενον, καὶ τούτοις ἐκκαθαρθεῖσιν εἰς δύναμιν, ὡς ὅταν γε καὶ ταῦτα τῶν ὑλικῶν ἐφέλκηταί τι περιβλημάτων, οὐδὲ τούτοις εἰλικρινῶς ὁρατὸν ὑπάρχον· διὸ καὶ τοῖς νῦν αὐτὸ θεᾶσθαι λεγομένοις ἐοικὸς τῇ ἴριδι φαίνεται, πλὴν ὅτι λαμπρότερον καὶ καθαρώτερον· ἡ δὲ ἶρις ὅτι συμμιγής ἐστιν τὴν χρόαν, παντί που δῆλον. εἰ οὖν κἀκεῖνο τοιοῦτον ὁρῶσιν, οὐχ ἁπλοῦν, ἀλλ' ὑποσυγκεχυμένον, φανερὸν ὅτι διὰ τὴν τῶν ὁρώντων ἀσθένειαν τοῦτο συμβαίνει καὶ οὐ διὰ τὴν ἐκείνου φύσιν· ἡ δὲ ἀσθένεια διὰ τὴν σύμμιξιν τῶν ἀλλοτρίων πρὸς τὰ συμφυῆ τῶν ψυχῶν ὀχήματα. καθάπερ γὰρ τὰ ἔνυλα ὄμματα καὶ f. 184r. θνητοειδῆ κατε|σκεύασται . .[25]. . κατὰ . .[30]. [αὐ]γοειδῆ φύσιν . .[30]. [τρανέ]στερον ὁρᾶν καὶ εἴ τ[ι ἄλλο ὁρατὸν εἴη τῶν] οὐρανίων. ὅλον δὴ καὶ τοῦτο [βούλεται ὁ] μῦθος ἐκφαίνειν. ὅτι γὰρ τοιοῦτόν τί ἐστι, μάθοιμεν ἂν ἐννοήσαντες πρῶτον μέν, ὅτι παντὸς τοῦ οὐρανοῦ φησιν ἕτερον αὐτὸ εἶναι· τετάσθαι γὰρ διὰ τοῦ οὐρανοῦ παντός· οὔτε οὖν ὅλον ἐστὶν τὸ οὐράνιον, γελοῖον γὰρ τοῦτο λέγειν, οὔτε μέρος τοῦ οὐρανοῦ· τοῦτο γοῦν ἔτι γελοιότερον. πῶς γὰρ ἢ τὸ μέρος διὰ τοῦ ὅλου τετάσθαι δυνατὸν ἢ τὸν ὅλον οὐρανὸν διὰ τοῦ οὐρανοῦ παντός; οὐδὲν γὰρ δι' ἑαυτοῦ

6 supple apodosin: ne sic quidem recte diceret 7 an καί [κατά] τινα σ. ἀ. δεχομένοις? 31 οὐδὲ

τέταται τῶν σωμάτων. εἰ δὲ ἕτερόν ἐστιν τοῦ οὐρανοῦ, πότερον κρεῖττόν ἐστιν αὐτοῦ ἢ χεῖρον ἢ σύστοιχον; ἀλλ' ἀδύνατον ἢ χεῖρον εἶναι τοῦ συνεχομένου τὸ συνέχον ἢ σύστοιχον· τὸ γὰρ συνέχον ἀσκέδαστον φυλάττει πᾶν τὸ συνεχόμενον. εἰ οὖν τοῦτο τὸ φῶς πᾶσαν συνέχει τὴν περιφορὰν καὶ συνδεῖ τὰ ὅλα πρὸς ἄλληλα, τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ μεταξὺ δηλαδὴ τούτων πρὸς τὰ ἄκρα, παντὶ δήπου φανερόν, ὡς οὔτε χεῖρόν ἐστιν τῶν συνεχομένων (αὐτὸ γὰρ ἂν ἐδεῖτο τῆς ἀπ' ἐκείνων συνοχῆς) οὔτε σύστοιχον· οὐδὲν γὰρ μᾶλλον ἂν ἦν συνέχον ἢ συνεχόμενον. εἰ οὖν καὶ σωματικόν ἐστιν καὶ τοῦ οὐρανοῦ κρεῖττον, εἰκότως ἐστὶν οὐ πᾶσιν ὄμμασιν ὁρατόν, ἀλλὰ τοῖς ἀϋλοτέροις καὶ καθαρωτέροις· οὐ γὰρ πάντα ὁρατὰ πᾶσιν ἢ διὰ τὴν ἀμυδρότητα τοῦ ἐν αὐτοῖς φωτὸς ἢ διὰ τὴν λαμπρότητα τὴν ἀσύμμετρον τοῖς ὁρῶσιν· | . .[20]. . [συν]έχεια[ν] f. 184 v. ἐσ .[55]. . . [ὑπε]ρ[β]άλλουσαν . .[14]. . ἀντερεῖσαν· τὰ δὲ ὄμμα[τα ἡμῶν τὰ ἔ]νυλα δεῖται καὶ ἀντερείσεως καὶ τῆς τοῦ προσβάλλοντος δυνάμεως· πάσχοντα γὰρ ἀντιλαμβάνεται τῶν ὁρατῶν· τὰ δὲ τῶν ψυχικῶν ὀχημάτων ἀπαθῶς, ὁρῶντα μάλιστα φῶτα δι' ἐνεργείας αὐτοῖς συμφυόμενα καὶ οὐ διὰ πάθους.

Ἀλλ' ὅτι μὲν τοῦτο τὸ φῶς ἄλλο τι τῶν οὐρανίων ἐστί, δέδεικται διὰ τούτων· τίνα δὲ ἔχον φύσιν, μετὰ ταῦτα ῥητέον. οἶδα μὲν οὖν ὅτι καὶ ὁ φιλοσοφώτατος Πορφύριος ὑπώπτευσεν ὅσα νυνὶ γράφομεν ἡμεῖς, καὶ τῆς κοσμικῆς ψυχῆς ὄχημα πρῶτον εἶναι θέμενος αὐτὸ καὶ ἀνάλογον τῷ αὐγοειδεῖ τῆς ἡμετέρας ἐπὶ τοιαύτης ἐννοίας ἵστατό τινος ὡς σώματος ὄντος τοῦ φωτὸς τούτου πρὸ τοῦ οὐρανίου σώματος ἐξημμένου τῆς τοῦ παντὸς ψυχῆς, ἁπλουστέρου δήπουθεν ἢ κατὰ τὸ σῶμα τὸ οὐράνιον· τάχα καὶ τοῦ ἐν Φαίδωνι

20 μάλιστα] an μόλις τὰ? κάλλιστα Raderm. 27 ἵστατό τινος] fort. ἱστάμενος 28 οὐρανίου] οὐρανοῦ

μύθου τοῦτο αἰνισσομένου τὸ φῶς, ἡνίκα ἔλεγεν [p. 109°] *τοὺς δυνηθέντας εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ἀέρος ἀναπτῆναι καὶ δύναμιν ἐκεῖ μένειν ἔχοντας ἰδεῖν ἂν τὰ ἐκεῖ τρανέστερον, τὸν ἀληθινὸν οὐρανόν, φησίν, καὶ τὴν ἀληθινὴν γῆν. καὶ ἐπὶ τούτοις προστίθησιν καὶ τὸ ἀληθινὸν φῶς, καὶ ἐν ἐκείνοις, ὡς ὁρᾷς, τρία εἰπών, οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ φῶς, ὥσπερ ἐνταῦθα σύνδεσμον οὐρανοῦ καὶ γῆς εἴρηκεν εἶναι τὸ φῶς. ἅπερ οὖν ἐξ ὑποθέσεως ἔλαβεν ἐκεῖ, ταῦτα ἐν* f. 135r. *τούτοις γιγνόμενα παραδέ*‖*[δωκε] . .*[23]*. . καὶ ἀγα[θ] . ν . . . . ον . . . . καὶ δρώσας αὐτὰς ποιήσας οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ τὸ φῶς, ἃ μὴ πρότερον ἑώρ[ων], ταύταις νο . . . ν. ἀλλ' οὖν, ὅπερ ἔφην, ἔοικεν τοιαῦτα ἄττα καὶ ἐκεῖνος ἐνθυμηθεὶς ἀφορίσασθαι τῆς ὅλης ψυχῆς εἶναι τοῦτο ὄχημα τὸ φῶς, πρώτως αὐτῆς ἐξηρτημένον· δεῖν γὰρ πρὸ τοῦ συνθέτου τὸ ἁπλοῦν εἶναι τῆς ἐν αὐτῇ μετέχον ἀσωμάτου ζωῆς. δεῖ δὲ ἡμᾶς ἔτι τρανέστερον εἰπεῖν ἃ φρονοῦμεν. πάντων τοίνυν τῶν συμπληρούντων τὸν αἰσθητὸν τοῦτον κόσμον σωμάτων ἢ ἑστώτων ἢ κινουμένων, καὶ ἢ ὅλων ἅμα κινουμένων τῶν κινουμένων ἢ καθ' ὅλα μὲν ἑστώτων, κατὰ μέρη δὲ κινουμένων, ἀνάγκη, καθάπερ φασὶν ὅ τε Ἀθηναῖος ξένος* [X 893°] *καὶ ὁ Τίμαιος, καὶ τὰ ἑστῶτα πάντα ἐν ἕδρᾳ τινὶ ἑστάναι καὶ τὰ κινούμενα ἢ ἐν τῇ αὐτῇ ἕδρᾳ κινεῖσθαι, ὅσα καθ' ὅλα ἕστηκεν, ἢ ἀπ' ἄλλης εἰς ἄλλην μεταβαίνειν, ὅσα ἀμείβει τόπον ἐκ τόπου μεταλλάσσοντα ὅλα. τούτου δὲ ἀληθοῦς ὄντος ἀνάγκη καὶ τὸν οὐρανόν, εἴτε ὡς ἑστὼς ὅλος ἐν τῇ αὐτῇ ἕδρᾳ νοοῖτο εἴτε ὡς κινούμενος τοῖς ἑαυτοῦ μέρεσιν μεταβαλὼν τὰς τῶν μερῶν ἕδρας ἐν αἷς ἕκαστον γίνεται, ἕδραν τινὰ ἔχειν ἑτέραν τῶν τε μερῶν καὶ τοῦ ὅλου· τὸ γὰρ ἔν τῳ ἢ μένον ἢ κινούμενόν ⟨ἕτερόν⟩ ἐστιν ἐκείνου, ἐν ᾧ ἕστηκεν ἢ ἐξ οὗ κινεῖ-*

10 ante *καὶ* l. *οὖν* inc. 12 ante *νο* fort. una littera, ante *ν* l. *ο* inc., sententiae aptum *ὡμοίωσεν?* 18 *ἐκεῖνος* est Porphyrius 17 *πάντων*] *πᾶν* 29 *τὸ*] *τοῦτο* | *ἐν τῶι*

ται καὶ εἰς ὃ κινεῖται. ταύτην οὖν τὴν ἕδραν τοῦ οὐρανοῦ, ἐν ᾗ ἐστιν, τὸν τόπον δηλονότι χρὴ φάναι τὸν τοῦ σώματος· καὶ | . .^{25}. . κινεῖται . .^{15}. . [ἕτερον] ἐξ ἑτέρου f. 135 v.
τόπου [ἀεὶ μεταλλάσσω]ν. εἰ οὖν ὁ τόπος τοῦ [ἑστῶτος ἢ κινη]τοῦ κόσμου παντός ἐστίν τι (δεῖ γὰρ οὔσης τῆς κατὰ τόπον κινήσεως εἶναι καὶ τὸν τόπον καὶ τῆς κατὰ τόπον ἠρεμίας εἶναι καὶ τὴν ἕδραν), ἢ ἀσώματός ἐστιν ἢ σωματικός. ἀλλ' ἀσώματος μὲν οὐδαμῶς εἶναι δύναται· τό τε γὰρ χωριστὸν σώματος ὅλον πανταχοῦ ἐστιν, ὁ δὲ τόπος οὐχ ὅλος πανταχοῦ (οὐ γὰρ ὅλον αὐτὸν κατέχει τὸ κινούμενον κατ' αὐτόν, ⟨ἐπεὶ⟩ καὶ ἐν ἄλλῳ γίνεται τόπῳ)· καὶ τὸ ἀχώριστον ἔν τινί ἐστιν· τὸ δὲ ἔν τινι ὂν ἐν τούτῳ ἐστίν, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἐν ᾧ ἐστιν· ὁ δὲ τόπος τοῦ ἐν αὐτῷ καὶ τὸ ἐν τόπῳ τοῦ τόπου χωρίζεται. λείπεται ἄρα σῶμα εἶναι τὸν τόπον τὸν κοσμικόν· τοῦτο δὲ ἤτοι ἀκίνητον ἢ κινούμενον. ἀλλ' εἰ κινούμενον, δεήσεται τόπου, καὶ περὶ ἐκείνου λόγος ὁ αὐτός, καὶ ἥξομεν εἰς τὸ ἀκίνητον θέσθαι τὸν τόπον. εἰ δὲ ἀκίνητον, ἢ διαιρετὸν ἢ ἀδιαίρετον, ὥσπερ καὶ ἀκίνητον. ἀλλ' εἰ διαιρετόν, ἀνάγκη διαιρούμενον ὑπ' ἄλλου σώματος ἐμπίπτοντος σχίσεις ὑπομένειν καὶ κινεῖσθαι τῷ διαιροῦντι πάντως ἀντιπεριιστάμενον. εἰ δὲ ἀδιαίρετον, ἓν καὶ συνεχὲς ἀεὶ διαμένειν· τοιοῦτον δὲ αὖ ὑπάρχον ἁπάντων εἶναι σωμάτων ἀυλότατον καὶ θειότατον, τῶν μὲν γινομένων ὡς ἀγένητον, εἴπερ καὶ ἀδιαίρετον, τῶν δὲ ἀϊδίων ὡς ἀκίνητον· εἰ οὖν τὰ θειότατα τῶν κινουμένων φωτά ἐστιν, πολλῷ δήπου μᾶλλον ἐκεῖνο τὸ σῶμα φῶς ἐστιν. | Συλλήβδην [οὖν f. 136 r.
εἴπωμεν], ὡς ἄρα ὃ [τοῦ οὐ]ρανοῦ καὶ [τῆς γῆς σύνδεσμος εἶναι ὥρι]σται, σῶμά ἐστιν ἀκίνητον [ἀδιαίρετον, οὗ] ἡ οὐσία φῶς. καὶ τούτοις ἐφαρμό[ζωμεν] τὰς τοῦ Πλάτωνος ῥήσεις, τὸ μὲν τεταμένον λαβόντες τῆς ἀδιαιρέτου συνεχείας ἱκανῶς

5 nempe πάντως 13 post δὲ ὁ 18 ἀκίνητον] an ἀγένητον? 23 γινομένων] ι ir., fort. γενομένων 26 sq. l. accentus et spiritus, supplementa igitur paene certa

δηλωτικόν· τὸ δὲ κίονι προσεοικὸς τῆς ἀκινησίας σημαντικόν· τὸ δὲ συνεκτικὸν τῆς περιφορᾶς πάσης τοῦ ἕδραν αὐτὸ εἶναι τῆς ὅλης οὐρανίας περιφορᾶς ἑστώσης ἅμα καὶ κινουμένης· τὸ δὲ σύνδεσμον ὑπάρχειν τοῦ τε οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς τοῦ ἓν ὂν πρώτως αὐτὸ καὶ ταῖς μερίσι τοῦ κόσμου τῆς ἑνώσεως αἴτιον προσεχῶς ὑπάρχειν· τὸ δὲ τῇ ἴριδι προσφερὲς εἶναι τοῦ ποικίλον δρᾶσθαι διὰ τὰς τῶν δρώντων ὄψεις οὐ σθενούσας ἀπαθῶς αὐτῷ προσβάλλειν· ὅσῳ γὰρ ἁπλούστερόν ἐστιν τῶν ἄλλων ὁρατῶν, τοσούτῳ δεῖται τῶν δρώντων ἀπαθέστερον αὐτῷ προσβαλλόντων. τὸ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τετάσθαι τὰ ἄκρα αὐτοῦ τῶν δεσμῶν παραστατικὸν εἶναι τοῦ μήτε ὑπερανέχειν τοῦ παντὸς μήτε εἴσω λήγειν· δεῖ γὰρ ὅλον εἶναι τὸν οὐρανὸν ἐν τόπῳ καὶ μηδὲν ἔξω πίπτειν κενόν· εἰκότως οὖν τὰ ἄκρα τῶν δεσμῶν αὐτοῦ, δι' ὧν συνέχει τὴν περιφορὰν ὅλην, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τέταται. ⟨ἃ⟩ πάντα τοῖς τε πράγμασιν συμβαίνει καὶ τοῖς ῥήμασιν τοῦ πλάσματος, ὥστε θαρροῦντες λέγωμεν ἐνταῦθα δὴ καὶ μάλιστα τὴν οὐσίαν τοῦ τόπου δεδηλῶσθαι παρὰ τοῦ Πλά-
f. 136v. τωνος, ὅτι φῶς θεῖον οἷον | π[άντῃ] διατεῖνον δ.[10].ος· καὶ ὑ.[12].[πά]ντα τὰ [κι]νού[μενα] καὶ ἑδρ[άζον] ἐν ἑαυτῷ καὶ συνέχον, ψυχαῖς ὁρατὸν διὰ τῶν αὐγοειδῶν ὀχημάτων.

Ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς τοῦ τόπου φύσεως καὶ ἰδίᾳ πεπραγματεύμεθα· νῦν δὲ ἐπὶ τὴν τοῦ μύθου λέξιν ἀναδράμωμεν. λείπεται γὰρ τί δηλοῖ τὸ καὶ ἰδεῖν αὐτόθι κατὰ μέσον τὸ φῶς ἐπισκέψασθαι, καὶ τί τὸ οἷον τὰ ὑποζώματα τῶν τριήρων πᾶσαν συνέχον τὴν περιφοράν. Τὸ μὲν γὰρ οἷον κίονα φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων, ὡς οὐχὶ σχήματός ἐστιν σημαντικόν, ἀλλὰ τῆς μονίμου καὶ ἀκλινοῦς ἱδρύσεως ἑδραζούσης τὰ κινούμενα ἐν αὐτῇ, καθάπερ οἱ κίονες ἕδραν παρέχονται τοῖς ἐπ' αὐτῶν κειμένοις ἀσφαλῆ. τὸ γὰρ ὑπολαβεῖν, ὡς τῶν πρὸ ἡμῶν τινες, τὸν ἄξονα

5 ἕνα ὄντα 6 προσφερῆ (η ir. et ˜ ex ') 10 ἁπλούστερόσ 20 fort. ὑ[ποδεχόμενον] 22 ἰδία (cf. schol.) 29 αὐτῆι

λέγεσθαι τὸ φῶς καὶ διὰ τοῦτο κίονι προσεικάζεσθαι, παντάπασιν ἄτοπον· ποῖον γὰρ φῶς ὁ ἄξων ἢ πῶς λαμπρότερον ἔχει χρῶμα τῆς ἴριδος δύναμις ἀσώματος ὤν; πρὸς τῷ καὶ μικρὸν ὕστερον ἠλακάτην σαφῶς ὀνομάζεσθαι τὸν ὑπ' ἐκείνων λεγόμενον ἄξονα· πεπλάνηκεν δὲ αὐτοὺς ἴσως ὁ παρὰ Ὁμήρῳ καλούμενος Ἄτλας τῶν κιόνων ἄρχων,

αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν [Od. α 54],

ὁμολογουμένως ἐκεῖ τῶν κιόνων τοὺς τῶν παντοίων περιφορῶν ἄξονας αἰνισσομένων. ἀλλ' ἐνταῦθα τοῖς ἄλλοις οὐ συνᾴδει τοῖς περὶ τοῦ φωτὸς εἰρημένοις ἡ τοιαύτη παράδοσις, ἐπεὶ καὶ παρὰ τῷ Τιμαίῳ [p. 40^{b}] διὰ παντὸς μὲν τεταμένος εἴρηται πόλος ὁ ἄξων, οὔτε δὲ χρῶμα ἔχων |
. .^{33}. . Τὸ τοίνυν ἰδεῖν [κατὰ μέσον τὸ φῶς οὐ τὰ] ἄκρα f. 137 r.
λέγει τῶν δεσ[μῶν τεταμένα κατὰ μέσον] τὸ φῶς. πῶς γάρ, εἴπερ ἐκ τοῦ [οὐρανοῦ τέτα]ται, καθάπερ φησίν; οὐδὲ γὰρ οὕτως σύνδεσμός ἐστιν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὡς ἐν μέσῳ τεταμένον ἀμφοῖν καὶ τὰ μὲν ἄκρα ἔχον ἐξηρτημένα τοῦ οὐρανοῦ, τὰ δὲ πέρατα συνάπτοντα πρὸς τὴν γῆν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἔτι συνέχειν ἐλέγετο τὴν τοῦ οὐρανοῦ πᾶσαν περιφοράν. ἀλλὰ τὰ δρῶντα κατὰ μέσον ὄντα τὸ φῶς, ἄνωθεν ἐκεῖνο ἀπὸ τῆς ἄκρας ἀψῖδος τοῦ οὐρανοῦ τεταμένον ἕως τοῦ κέντρου τῆς γῆς, οὕτως τὰ πέρατα αὐτοῦ ἄνωθεν ἠρτημένα ἑώρα, αὐτὰ περιεχόμενα ἐν αὐτῷ κάτωθέν τε καὶ ἄνωθεν. Καὶ τοίνυν καὶ τοῖς ὑποζώμασιν εἰκάζεται τῶν τριήρων, ὡς ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος διατεῖνον· καὶ γὰρ τὰ ὑποζώματα ⟦τὰ⟧ ξύλα ἐστὶν ἐκ πρύμνης εἰς πρῶραν διήκοντα. τοῦτο οὖν καὶ ὁ μῦθος ἐνδεικνύμενος, ὅτι ἄρχεταί τε ἀπὸ τῆς ἔξω περιφερείας τὸ φῶς καὶ ὅλον ὑποδέχεται τὸν κόσμον καὶ συνέχει ἐν αὐτῷ, τοῖς ὑποζώμασιν τῶν τριήρων αὐτὸ ὡμοίωσεν. μήποτε δὲ καί, ὡς αὐτὸς ἐπέβαλες, τριήρεσιν ἀπείκασε τὴν

11 de παρὰ cf. Dionys. de Lys. 29, 9 etc.   20 fort. φῶς ⟨ὡς⟩   22 ἠρμένα   29 αὐτῶι   30 αὐτὸς] ο ex ω, adloquitur Marinum

περιφορὰν ὑπὸ τῶν τριῶν οἷον ἐρεττομένην Μοιρῶν, καὶ οὕτω τὸ φῶς ἀναλογεῖν ἔθετο τοῖς ὑποζώμασι τῶν τριήρων. καὶ ὁρᾷς ὅτι τρισὶν ἐχρήσατο τοῦ φωτὸς εἰκόσιν, τῷ κίονι, τῇ ἴριδι, τοῖς ὑποζώμασιν, δι' ὧν ἐδήλωσεν ὅτι ἑδραῖον, ὅτι ὁρατόν, ὅτι ὅλου τοῦ κόσμου συνεκτικόν· ἃ δὴ πάντα
f. 137 v. συλλαβὼν ἔχεις τὰς ἰδιότητας τοῦ κοσμικοῦ | . .[60]. . τὸν κόσμον . .[16]. . καὶ οὐ θεωρήσῃς τὴν [διαφοράν, ἀλ]λὰ καὶ τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν ὑπεροχήν. κοινὸν μὲν γὰρ τὸ ὁρατόν· διαφέρον δὲ τὸ ἀκίνητον τῶν ἄλλων κινουμένων, ὑπερέχει δὲ ὡς συνέχον τῶν ὑπ' αὐτοῦ συνεχομένων. τοῦτό μοι δοκεῖ καὶ τὰ λόγια λέγειν τὸ φῶς, ἡνίκα ἂν διδάσκοντα περὶ τῆς ψυχώσεως, ἣν ἡ πηγὴ τῶν ψυχῶν τὰ πάντα ψυχοῖ, λέγῃ·

δεξιτερῆς μὲν γὰρ λαγόνος περὶ χήραμα χόνδρων
πολλὴ ἄδην βλύζει ψυχῆς λιβὰς ἀρχιγενέθλου,
ἄρδην ἐμψυχοῦσα φάος πῦρ αἰθέρα κόσμους.

τὰ μὲν γὰρ πάντα διεῖλεν, ὡς εἴωθεν, εἰς τὰ τρία, καὶ προσείρηκεν τὸ μὲν ἀκρότατον πῦρ, τὸ δὲ μέσον αἰθέρα, τὸ δὲ τρίτον κόσμους, πάντας οὕτω καλοῦντα τοὺς ὑλαίους, ὡς μάλιστα τοῦ κοσμεῖσθαι διὰ τὴν ὕλην [[προσήκοντας]] ἐπιδεεῖς. τὸ δὲ φῶς ἄλλο παρὰ ταῦτα πάντα καὶ πρὸ πάντων εἰπόντα ψυχοῦσθαι παρὰ τῆς πηγαίας ἐκείνης ψυχῆς δῆλον, οἶμαι, πεποίηκεν, ὅτι σῶμά ἐστιν διαφέρον τῶν κόσμων τοῦ αἰθέρος τοῦ πυρός· ψυχούμενον γὰρ σῶμα δήπουθέν ἐστιν· τοῦτο [[το]] γὰρ ἔμψυχον γίνεται. πρωτίστου δὲ τῶν κινουμένων ὄντος τοῦ ἐμπυρίου, δηλονότι τὸ φῶς ὑπὲρ τὸ πῦρ τεταγμένον ἀκινητόν ἐστιν· καὶ ὡς ὁ αἰθὴρ συνέχει τοὺς ὑλαίους κόσμους καὶ τὸ ἐμπύριον τούς τε ὑλαίους καὶ τὸν αἰθέρα, οὕτω καὶ τὸ φῶς πάντα. ταῦτα

2 ἔθετο] ἔθος τὸ 6 supple κοσμικοῦ [τόπου] 7 spat. 7 litt. 10 συνεχῶν 11 cf. de or. chald. 28 16 ἐνψυχοῦσα 17 τρία] cf. de or. chald. 18 20 προσήκοντασ im. add. m[2] 22 εἰπόντα] εἰπὼν τὰ | ψυχῆσ im. add. m[3] 25 τοῦτο|το

δὲ οὐδὲν διαφέρει τῶν ἐνταῦθα γεγραμμένων, ὥστε μίαν ἐξ ἀμφοτέρων εἰρῆσθαι φύσιν καὶ ὠνομάσθαι ἑνὶ ὀνόματι, φῶς.

Ἐκ δὲ τῶν ἄκρων αὐτοῦ τεταμένον Ἀνάγκης f. 188r. ἄτρακτον, δι' οὗ πάσας ἐπιστρέφεσθαι τὰς περιφοράς· ἕως τοῦ· τὸν δὲ σφόνδυλον μικτὸν ἔκ τε τούτου καὶ ἄλλων γενῶν [p. 616c].

Καὶ διὰ τούτων οἶμαι καταφανὲς εἶναι τῶν ῥημάτων, ὡς ἄρα τὸν οὐρανὸν ὅλον ἐμπεριέχεσθαι βούλεται τῷ φωτί· προειπὼν γὰρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ ἄκρα αὐτοῦ τετάσθαι τῶν δεσμῶν ἀνάπαλιν ἐν τούτοις ἐκ τῶν ἄκρων αὐτοῦ φησιν τετάσθαι τὸν τῆς Ἀνάγκης ἄτρακτον, ὡς τὰ ἄκρα ἑκατέρων συνάπτειν ἀλλήλοις καὶ συνδιήκειν τῷ τε οὐρανῷ τὸ φῶς καὶ τῷ φωτὶ τὸν οὐρανόν. ἐπειδὴ δὲ ἀκίνητον μὲν ἐθέλει τὸ φῶς εἶναι τῷ οὐρανῷ παρέχον ἕδραν οἷον κίονα, κινεῖσθαι δὲ τὸν οὐρανόν, ἐπήνεγκεν· δι' οὗ πάσας ἐπιστρέφεσθαι τὰς τοῦ ἀτράκτου περιφοράς· τὸ γὰρ δι' οὗ τοῦτο δοκεῖ μὲν ἐπάγεσθαι πρὸς τὸ εἰρημένον προσεχῶς, τὸν τῆς Ἀνάγκης ἄτρακτον, γελοῖον δὲ οὕτως ἀκούειν· ὁ γὰρ ἄτρακτος ὁ ἐκ τῶν σφονδύλων ἐστὶ καὶ τοῦ ἄξονος· αἱ δὲ περιφοραί εἰσιν αἱ τῶν σφονδύλων κινήσεις· τὸ οὖν διὰ τοῦ ἀτράκτου, ἀλλὰ μὴ ἐν τῷ ἀτράκτῳ πάσας περιάγεσθαι τὰς περιφορὰς οὐκ ἔστι κατάλληλον. ἀποδέδοται δὲ πρὸς τὸ ὑπὲρ τοῦτο ῥηθὲν περὶ τοῦ φωτός· οἷον τὰ ὑποζώματα τῶν τριήρων πᾶσαν συνέχον τὴν περιφοράν· δι' οὗ συνέχοντος ὡς μίαν πᾶσαν τὴν περιφοράν (συνέχον γὰρ ἐνίζει πᾶσαν) — διὰ τούτου δὴ οὖν τοῦ φωτὸς πᾶσαι αἱ περιφοραὶ περιστρέφονται· τοῦτο γὰρ ἀκίνητον ὂν κινεῖ πάσας. ἐπειδὴ | [δὲ οὐ πρώτως] ἐστὶν κινοῦ[ν], ὥσπερ ἡ ψυχὴ κι . . 15 . . σιν, f. 188v. διὰ τούτου πάσας [λέγει ἐπ]ιστρέφεσθαι τὰς περιφοράς, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τούτου. τὸ μὲν γὰρ ὑφ' οὗ ταῖς πρω-

3 αὐτοῦ om. Pl. 18 ὁ fort. del. 28 σ ante ιν inc., possis igitur κι[νητικὴ σώματός ἐστ]ιν aut κι[νεῖ σωματικὴν κίνη]σιν

τουργοῖς αἰτίαις εἴωθεν ἀποδιδόναι, τὸ δὲ δι' οὗ ταῖς δευτερουργοῖς.

Ταῦτα μὲν οὖν δῆλα. τίς δὲ ἡ Ἀνάγκη καὶ τίς ὁ ἄτρακτος; καὶ πρότερόν γε τοῦτον ἐπισκεψώμεθα τὸν ἄτρακτον, ὅντινά φαμεν; εἴτε γὰρ τῷ οὐρανῷ ὁ αὐτός, πῶς μετέλαβεν οὐρανὸν ἔμπροσθεν αὐτὸν ἐπονομάζων εἰς τοῦτο ⟨τὸ⟩ ὄνομα; δεῖ γὰρ μὴ μάταιον εἶναι τὴν μετάληψιν. εἴτε μὴ ὁ αὐτός, τίς ἡ διαφορότης, σαφῶς τῶν ὀκτὼ σφονδύλων τὰς ὀκτὼ δηλούντων αὐτοῦ περιόδους; λέγω τοίνυν, ὅτι κατὰ μὲν τὸ ὑποκείμενον ταὐτόν ἐστιν ὅ τε οὐρανὸς καὶ ὁ ἄτρακτος, νοεῖται δὲ διχῶς ἕτερος, εἴτε κατὰ τὸ φαινόμενον ἐθέλοις μετιέναι τὴν διαφορὰν αὐτοῖν εἴτε κατὰ τὴν ἀληθεστέραν ἐπιβολήν. Κατὰ μὲν γὰρ τὸ φαινόμενον ἑτέρω ἐστόν, διότι τὸν μὲν οὐρανὸν ὅλον λέγει τὸ κυκλοφορητικὸν καὶ τὴν περιφορὰν πᾶσαν, ἣν συνέχειν τὸ φῶς· τὸν δὲ ἄτρακτον νοεῖ κατὰ τὰς ἀποτομὰς τῶν ὑπὲρ γῆς φαινομένων τοῦ παντὸς οὐρανοῦ τμημάτων, ὡς τούτων μὲν ἀναλογούντων τοῖς σφονδύλοις, τοῦ δὲ ἄξονος τῷ ξύλῳ, περὶ ὃ οἱ σφόνδυλοι, τοῦ δὲ πόλου τῷ ἀγκίστρῳ τῷ περατοῦντι τοῦ σφονδύλου τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν. καὶ γὰρ ὄντως εἰς τὸ ἄναντες χωροῦντας αὐτοὺς οὕτως εἰκὸς ἦν ὁρᾶν τμήματα σφαιρῶν, ἀλλ' οὐχ ὅλας αὐτάς· διὸ καί φησιν ἄνωθεν τὰ χείλη αὐ- [f. 139r.] τῶν φαίνεσθαι κύκλους | ὡς ἂν ἐκτετμῆσθαι δοκού[σας ὑπὸ τοῦ ὁρί]ζοντος, ὃν ἐποίουν αἱ ὄψεις ἑκα[σταχόθεν. αἱ] μερίδες οὖν αἱ ὑπερφαινόμ[εναι τοῦ οὐ]ρανοῦ μετὰ τοῦ ἄξονος ποιοῦ[σι τὸν ἄτρα]κτον· οὐρανὸς δὲ ἦν σύμπας ὁ ὄγκος ἐκ πασῶν τῶν σφαιρῶν καὶ ὅλων ἑκάστων συγκείμενος. ὥστε κατὰ τοῦτο διαφέρετον ἀλλήλων, τοῦ ἀτράκτου τὰ μὲν προσλαμβάνοντος, τὸν ἄξονα καὶ τὸν πόλον, τὰ δὲ ἀφαιροῦντος, τὰ κάτω τμήματα τῶν σφαιρῶν. Κατὰ δὲ τὴν

4 an τούτων? 9 αὐτῶι 11 ἕτερος 'diversus' 18 περὶ ὃν 29 τὰ δὲ] τοῦ δὲ 30 in ἀφαιροῦντος οὖν ss. ut malo ἀφαιρεθέντος

ἀληθεστέραν καὶ ἐποπτικωτέραν ἐπιβολήν, ὡς μὲν ὅρος τοῦ κόσμου παντὸς τοῦ ὁρατοῦ καὶ περιέχων πάντα καὶ ὡς δημιούργημα τοῦ δημιουργοῦ καὶ πατρός, οὐρανὸς ἔστιν τε καὶ λέγεται (τὴν γὰρ φύσιν αὐτοῦ καὶ τὸ εἶδος ἥδε ἡ ἐπωνυμία δηλοῖ, καθ' ἣν ὑφέστηκεν ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας), ὡς δὲ ἐξημμένος τῶν Μοιρῶν καὶ τῆς Ἀνάγκης ὀνόματι συμβολικῷ κέκληται κατὰ τὸ σχῆμα τῆς θεομυθίας ἄτρακτος· διὸ καὶ τῆς Ἀνάγκης αὐτὸν ὁ λόγος οὗτος προσείρηκεν ἄτρακτον, σαφέστατα διδάσκων ὅτι ὡς ἐκείνης ⟦ὁ⟧ ἱερὸς ἄτρακτος ὀνομάζεται καὶ ὡς Μοιραῖος· διὰ γὰρ τούτου πάντα αἱ Μοῖραι καὶ εἴρουσι καὶ ἐπικλώθουσιν τοῖς γινομένοις. ὡς οὖν εἴ τις αὐτὸν Ἑλικῶνα προσηγόρευεν μυθολογῶν εἰς τὰς Μούσας ἀναπέμπων ὡς ἐναρμόνιον τόπον Μουσῶν ἀποφαίνων, οὕτως διὰ τὴν ἀπὸ τῶν Μοιρῶν καὶ τῆς Ἀνάγκης εἰς αὐτὸν ποίησιν καὶ δόσιν καὶ ἀπ' αὐτοῦ πάλιν καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὰ μετ' αὐτὸν ὁ παρὼν μῦθος ἄτρακτον αὐτὸν | . . 16 . . καὶ κατὰ ταύτην f. 129v. τὴν [ἐπιβολὴν οὐκ ἐθέλ]ει λέγειν οὐρανὸν καὶ [ἄτρακτον τ]ὸν αὐτόν· οὐ γὰρ ἂν εἶπεν ἄτρα[κτον, εἰ τῆς δ]ημιουργίας πέρι τὸν λόγον [ἐποι]εῖτο καὶ τῆς τῶν ἄλλων θεῶν εἰς αὐτὸν ποιήσεως, ἀλλ' ὡς Μοίραις καὶ Ἀνάγκῃ συντεταγμένον οὕτως ἐκάλεσεν.

Τὸν μὲν οὖν ἄτρακτον ὅπῃ διαφέρει τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῷ σχήματι καὶ τῇ δυνάμει, διὰ τούτων δῆλον πεποιήκαμεν. τὴν δὲ Ἀνάγκην, ἧς ἐξάπτει τὸν ἄτρακτον, τίνα δὴ λέγειν ἄξιον; τὸ μὲν γὰρ ὕλην αὐτὴν τίθεσθαι, καθάπερ ὑπολαμβάνουσί τινες καὶ τὴν μητέρα τῶν θεῶν ὕλην ἐν μυστικοῖς τισιν λόγοις εἰσάγεσθαι φάσκοντες, οὔτε εἰς τὴν Ἀνάγκην οὔτε εἰς τὴν μητέρα τῶν θεῶν θεῖα γράφειν ἐστίν· αἱ γὰρ μητέρες γόνιμοι δυνάμεις εἰσὶν ἀπερίληπτοι τοῖς καταδεεστέ-

7 συμβολικῶσ   8 ὁ λόγος οὗτος] ὅλον τοῦτο   17 ante καὶ l. εἰθ... inc. et colon

ροις, εἰς ἑαυτὰς μὲν χωροῦσαι τὰ ἀπογεννώμενα, κλείουσαι τὰς προόδους ἐκείνων ἐν τοῖς ἀπείροις ἑαυτῶν κόλποις, οὐκ οὖσαι δὲ ὑποδοχαὶ τῶν προϊόντων ἀδρανεῖς, οἵαν εἶναι τὴν ὕλην ἅπαντες ὑπειλήφαμεν, ἄγονον καὶ ἀπεψυγμένην καὶ δεομένην ἐκείνων ὧν καλεῖται μήτηρ. διὸ καὶ αὕτη μὲν χείρων ἐστὶν ἐκείνων (οὐ γὰρ ἐγεννήσατο τὰ ἥττονα, προελθόντα δὲ ἀπ' ἄλλων ἐνεκολπίσατο μόνον), αἱ δὲ ἐν τοῖς θεοῖς μητέρες καὶ τὴν οὐσίαν καὶ τὰς δυνάμεις αὐταὶ τοῖς γεννωμένοις δοῦσαι κατὰ τὸν τῆς αἰτίας λόγον αὐτῶν ὑπερφέρουσιν. οὕτω καὶ ἡ τῶν θεῶν μήτηρ πάσης ἐστὶν τῆς δημιουργικῆς σειρᾶς καὶ ζωογονικῆς ὑπερηπλωμένη· παρήf. 140r. γα|γεν γὰρ . .[13]. . [ἐ]τελεί[ωσεν]· ὑφίστησι γὰρ τ . .[20]. . διακόσμησιν. οὐ[κ ἄρα ὡς ὑποδοχαί εἰσιν] μητέρες, ἀλλ' ὡς γεννητικαὶ τῶν παραχθέντων· ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἔξω ἑαυτῶν γεννῶσιν, ἃ δὴ καὶ λέγονται γεννᾶν, ἐν τοῖς ἑαυτῶν τὰ γεννηθέντα παρ' αὐτῶν κόλποις ἑδράζουσιν, ὥσπερ γῆ πάντα ὅσα βλαστάνει ῥιζώσασα ἐν ἑαυτῇ βλαστάνει, καὶ ὅδε ⟨ὁ⟩ κόσμος περιέχει τὰ ἑαυτοῦ γεννήματα· πολλῷ γὰρ τούτων μειζόνως αἱ ἀσώματοι δυνάμεις εἴσω τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως κατακλείουσιν τὰς τῶν παραγομένων ὑπάρξεις. θεότητες οὖν εἰσιν αἱ μητέρες θεῶν ἄλλων περιληπτικαὶ καὶ χωρητικαὶ καὶ παρακτικαί· καὶ οὐ δεῖ μητέρας ἀκούσαντας εἰς τὴν ὕλην εὐθὺς βλέπειν τὴν ἀλλοτρίων ὑποδοχὴν γεννημάτων, ἀλλ' ἐπέκεινα τιθέναι τὰ γεννῶντα τῶν γεννωμένων ἐν ἐκείνοις. τοῦτο μὲν οὖν καὶ παντάπασιν ἐκβλητέον τῆς ψυχῆς, ὡς ἢ τῆς Ἀνάγκης ἢ τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ὕλης οὔσης τῆς ἐν ἐσχάτοις ὑπὸ τῶν θεῶν ἀπερριμμένης. Τὸ δὲ δὴ λέγειν τὴν ἐν Τιμαίῳ [p. 47e] λεγομένην Ἀνάγκην ταύτην εἶναι τὴν μητέρα τῶν Μοιρῶν ἐν τοῖς προκειμένοις ὑμνημένην οὐ λίνον λίνῳ συνάπτειν ἐστίν, τὴν νοῦ κατα-

7 ἀπ' ἄλλων] ἀπὸ (πὸ ss.) πολλων 8 αὗται, corr. Pitra 12 ante τελεί l. ⁚ vel ⁚ 17 ad βλαστάνει cf. I 128, 10

δεεστέραν καὶ ὑπὸ νοῦ πειθομένην τὰ πλεῖστα τῶν γινομένων ἄγειν κατὰ φύσιν, καὶ τὴν πάντων ἄρχουσαν τῶν ἐγκοσμίων καὶ τῶν ψυχῶν ἐφεστηκυῖαν τοῖς κύκλοις καὶ ταῖς ἑαυτῆς ἐνεργείαις τὴν ἐναρμόνιον τῷ παντὶ ζωὴν ἀΐδιον παρεχομένην καὶ τῶν κινουσῶν ἐντεταγμέ|νων f. 140 v. τ . .[27]. . [γ]ε[ν]νῶσα[ν] πάν[τα αὐτ]ῷ τῷ εἶναι κατὰ τὴν [ἑν]οειδῆ . .[10]. ῆς. οὐδὲ γὰρ ἐφάπτεται τοῦ ἀτράκτου οὐδὲ δρῶσά τι παραδέ[δοτ]αι περὶ αὐτόν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐν τοῖς γόνασιν αὐτῆς στρεφόμενος καὶ τὴν τάξιν τὴν ἀνέκλειπτον ἔχων δι' αὐτήν. εἰ οὖν αὕτη μὲν ἡ Ἀνάγκη θεῶν ἄρχει, ψυχῶν νοερῶν ἐπιβέβηκεν, ποδηγεῖ τῇ βουλήσει μόνῃ τὸν κόσμον ἐξῃρημένως, ἐπιτροπεύει τοὺς βίους τῶν μερικῶν ψυχῶν (διὰ γὰρ ταύτην ἕπεται ταῖς αἱρέσεσιν ἐξ ἀνάγκης ὁ βίος ἑκάστης), ἐκείνη δὲ τῶν σωμάτων ἐστὶν κινητικὴ καὶ οὐ τῶν αὐτοκινήτων ὑποστάσεων, καὶ τούτων προεστῶσα μόνων ἐφεστῶτος δεῖται τοῦ νοῦ, καὶ τὸ ἀναγκαῖον οὐκ ἔχει διὰ τὴν πάντων περίληψιν οὐδενὸς αὐτὴν ἀποδρᾶναι δυναμένου, διὰ δὲ τὴν ἀπροαίρετον τῶν ὑπ' αὐτῆς ἀγομένων φύσιν, πῶς ἂν προσήκοι τοσούτοις αὐτὰς διεστώσας ἀπ' ἀλλήλων οἴεσθαι τὰς αὐτὰς εἶναι διὰ τὴν ἐπωνυμίαν κοινὴν οὖσαν; ἀλλὰ μήτε τοῦτο ἡμεῖς ὑπολάβωμεν μήθ' ὅτι τὴν ἐν τῷ *Πολιτικῷ* [p. 272°] κινοῦσαν καθ' ἑαυτὴν τὸν κόσμον Εἱμαρμένην χρὴ ταύτην εἶναι λέγειν τὴν Ἀνάγκην, ἣν ὁ μῦθος οὗτος ἡμῖν ἐξέφηνεν. ἐκείνη μὲν γὰρ θεῶν κατὰ τὴν μυθικὴν ὑπόθεσιν πάντων ἀφέντων τὰς τοῦ παντὸς μερίδας τῆς αὐτῶν ἐπιμελείας ἄνευ ἐκείνων ἀναστρέφειν λέγεται τὸ πᾶν διὰ τὴν σύμφυτον ἐπιθυμίαν, οὐκ οὖσα

1 ὑπὸ νοῦν | cf. Tim. 48ᵃ 3 ἐφεστηκυιῶν (ras. supra ι) 4 ἑαυτῶν 5 παρεχομένων | an ἐντεταγμένην? at possis ἐ. τ[οῖς ὑπ' αὐτῶν κινουμένοις αὐτὴν κινοῦσαν] πάντα nam ε.νῶσα non prorsus certa 7 v. c. [φύσιν τῆς ζω]ῆς aut [θε]οειδῆ [ἕνωσιν τῆς ζω]ῆς 10 αὔτη] αὐτὴ 15 προσεστῶσα 19 fort. τοσοῦτον 22 καθ' ἑαυτὴν] καθαυτον m[1], ε supra α et ` supra ο m[3] (diplicet κατ' αὐτὸν)

θεός· δύο γάρ, φησί, θεὼ κινεῖν ἐναντίας κινήσεις οὐ δυνατόν, ὡς αὐτὸς ἐν ἀρχῇ τοῦ μύθου διώρισεν [p. 269ᵉ]· *ὥστ' εἰ τὴν προτέραν ἐκίνει τὸ πᾶν θεός, τὴν ἐναντίαν* f. 141 r. *ἐκείνῃ τὸ κινοῦν* | [*οὐ*]*κ ἔ*[*στι θεῖον. θεὸν*] *δὲ τὴν Ἀνάγκην* [*καὶ*] *μεγίστην εἶναι φήσομεν, ἐπεὶ καὶ τὰς Μοίρας τὰς τῆς Ἀνάγκης παῖδας δηλώ*[*σει ὁ*] *προφήτης, τὸν νοῦν τῆς Λαχέσ*[*εως ἐνδιδοὺς*] *ταῖς ψυχαῖς, νοερός τις ὢν καὶ αὐτός· ὥστε πολλῷ πλέον νοεραὶ αἱ Μοῖραι· νοεραὶ δὲ οὖσαι καὶ ταῖς ὅλαις ἐφεστῶσαι περιφοραῖς θεαί τινές εἰσιν· ὥστε πολλῷ μειζόνως ἡ Ἀνάγκη* ⟨*ἡ*⟩ *γεννησαμένη τὰς Μοίρας θεός. οὐδ' ἄρα τὴν Εἱμαρμένην καὶ τὴν Ἀνάγκην κατ' αὐτὴν τὴν Πλάτωνος κρίσιν συνάγειν εἰς ἓν δυνατόν, μὴ παντάπασιν ἀπᾴδοντα γράφειν τῶν ἐκείνου θέλοντας.*

Τίνα οὖν ἡμεῖς τὴν θεὸν ταύτην εἶναι φήσομεν; ἢ δῆλον ὅτι τοῖς ῥήμασιν ἑπόμενοι, μητέρα μὲν αὐτὴν τῶν Μοιρῶν ὑμνουμένην ἀκούοντες, ἡγεμόνα δὲ τῆς κοσμικῆς ἁπάσης τάξεως, τῆς ἐν ψυχαῖς, τῆς ἐν φύσεσιν, συνέχουσαν δὲ ἀκλινῶς τὰ πάντα καὶ ὁρίζουσαν, ὅπου τεθὲν ἕκαστον συμπληρώσει τὸν κόσμον ἐν τῷ πρέποντι σχήματι, ταύτην ἐκείνην εἶναι τὴν παρὰ τοῖς θεολόγοις καλουμένην Θέμιν; ἣν τὸ ὑπερβαίνειν ἐγχειροῦν ἀθέμιτον μὲν εἶναι λέγομεν, ὑπερβαίνειν δὲ ὅμως μὴ δύνασθαι. τίνα γὰρ ἄλλην μητέρα Μοιρῶν ἢ ταύτην ἐκείνων ὑμνούντων ἠκούσαμεν; Οἶδα μὲν οὖν, ὅτι καὶ Μοίρας ἄλλας Ὀρφεύς, εἰ καὶ τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι χρώμενος, ἀπ' αὐτῶν προελθεῖν φησιν τῶν πρωτίστων θεῶν, ἐπέκεινα καὶ τῆς Κρόνου βασιλείας καὶ τῶν νοερῶν ὅλως διακόσμων· ἀλλὰ κἀκεῖνος ἄλλην Ἀνάγκην παρήγαγεν πρὸ τῶν Μοιρῶν, στυγερῶπά τε Ἀνάγκην f. 141 v. *λέγων προελθεῖν ἀπ' ἐκείνων. τὰς δὲ ἐγκοσμί*||[*ους Μοί-*]

1 *θεῶι* (ι post ins.) 4 *ἐκείνην* 5 [*καὶ*]: l. .*ην* inc., sed ferri nequit *τὴν* 6 post *δηλ* inc. ω, possis *παῖδας· δηλ*[*οῖ δὲ ὁ*] 7 *ἐνδιδοὺς* aut *ἐκτιθείς* 20 cf. Hesiod. theog. 901
29 *ἐκείνων* sc. a primis dis

ρας Ἡσίοδ]ος ἀπὸ τῆς Θέμιδος ἔχω . .[15]. . γεννωμένας, ἀφ' ὧν [καὶ τὰς Ὥ]ρας ὑφίστησιν. μήποτε οὖν [ὁ Πλά]των πολλαχοῦ τῷ Ἡσιόδῳ χρώμενος, ὡς ἐκ τοῦ Κρατύλου δῆλον, καὶ τῇ Ἡσιόδου θεογονίᾳ κἀνταῦθα βλέπων εἰς ἐκεῖνον τοὔνομα μόνον ὑπαλλάξας τὴν Θέμιν Ἀνάγκην προσείρηκεν, μητέρα τῶν Μοιρῶν εἰπών, ἵνα ἐνδείξηται τὴν ἐπικράτειαν αὐτῆς τὴν ἐν τῷ κόσμῳ πάντων οὖσαν κρατητικήν, ἀναπόδραστον τάξιν καὶ ἀκλινῆ φρουρὰν ἐπιστήσασαν πᾶσιν· ἣν οὐδὲν ἐκβῆναι δυνατόν, οὐ τῶν πρώτων δι' ὑπεροχήν, οὐ τῶν ἐσχάτων δι' ἔλλειψιν, μιᾷ τῶν πάντων κατειλημμένων προνοίᾳ καὶ τεταγμένων τῶν ἀϊδίων καὶ ταττομένων τῶν γενητῶν ἐν τῇ πρεπούσῃ μοίρᾳ καὶ τῆς ὅλης τοῦ κόσμου πολιτείας διὰ ταύτην οὐδέποτε μετακινουμένης οὐδὲ ἐπεισοδιῶδές τι παραδέξασθαι δυναμένης, δι' ἣν ἐν θεσμοῖς ἀλύτοις τὰ πάντα φρουρεῖται. καὶ γὰρ εἴ με δεῖ τοὐμὸν εἰπεῖν, περὶ πολιτείας τὸν σύμπαντα λόγον ποιησάμενος τοῦδε τοῦ μύθου τῆς κοσμικῆς πολιτείας τὸ παράδειγμα διὰ ταύτης ἐξέφηνεν τῆς μονάδος· δι' ἣν καὶ ὁ δημιουργὸς πολιτικός ἐστιν τῇ Θέμιδι συνών, ᾧ μὴ θέμις δρᾶν ἄλλο τι πλὴν τὸ κάλλιστον, φησὶν ὁ Τίμαιος [p. 30ᵃ]. τὴν μὲν οὖν Ἀνάγκην θεὸν αἰτίαν τῆς ἐν τῷ παντὶ τάξεως εἶναί φαμεν καὶ ζωῶν τῶν τεταγμένων καὶ διὰ τῶν παίδων κινήσεων ἡγεμόνα παντοίων καὶ περιόδων ὡρισμένων κατὰ μίαν νοερὰν δύναμιν, τὴν | συμπεραίνουσαν ἅπ[ασ]αν τὴν τοῦ f. 142 r. θείου γενητοῦ περίοδον.

Τὴν δὲ ἠλακάτην ὅλ[ην ἐξ ἀ]δάμαντος εἶναι καὶ τὸ ἄγκιστρον τί ποτε δηλοῦν ἡμεῖς οἰόμεθα; τὸν μὲν γὰρ ἄτρακτον [ὅ]τι πᾶν εἶναί φησιν τοῦ οὐρανοῦ τὸ τοῖς ὁρῶσιν αὐτὸν κάτωθεν ὑπὸ τῶν ὄψεων ἀφοριζόμενον τμῆμα μετὰ τοῦ ἄξονος, ἵνα καὶ ἀτράκτῳ παραπλήσιον ᾖ, διὰ τῶν

1 ἔχω| prorsus certum, an ἔγνω? | in lacuna fuit καὶ τοῦ Διὸς 14 ἀλύτοισ ex καλλίστοισ 27 an οἰώμεθα?

ἔμπροσθεν ὑπεμνήσαμεν· καὶ δῆλον ὡς ἐκείνοις ἕπεται τὸ μὲν ἄγκιστρον τοῦ ἀτράκτου τὸν πόλον εἶναι λέγειν, ὅς ἐστιν ἐπὶ τῆς κυρτῆς περιφερείας τοῦ οὐρανίου τμήματος ὡς τὸ ἄγκιστρον ἐπὶ τῆς τοῦ σφονδύλου· τὴν δὲ ἠλακάτην αὐτὸν τὸν ἄξονα τὸν ἐληλαμένον διὰ τῶν σφονδύλων· ἐντεῦθεν γὰρ αὐτὸν καὶ οὕτως ἐκάλεσεν, ἄλλο τι τῆς ἠλακάτης παρὰ τοῖς πολλοῖς σημαινούσης, περὶ ἣν εἱλεῖται τὸ ἔριον. ἀλλ' εἰ μὴ μέλλοιμεν καὶ αὐτοὶ γράφειν ὀνόματα μόνα, τὸν πόλον λέγοντες καὶ τὸν ἄξονα, ῥητέον τι τρανὲς περὶ αὐτῶν καὶ θεολογίᾳ προσῆκον. ἐπεὶ καὶ αὐτὸς εἰπὼν ἐξ ἀδάμαντος ἑκάτερον εἶναι καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῶν ἀδάμαντα καλέσας ἔοικεν αἰνίξασθαί τι θεῖον· οὐδὲ γὰρ ἄλλην εἰπὼν ὕπαρξιν αὐτὰ κεκτῆσθαι τῶν συμβεβηκότων τι τὸν ἀδάμαντα ἔθετο, ἵνα καὶ ἡμεῖς εἰπόντες τὸ ἄλυτον δηλοῦν καὶ μόνιμον αὐτὸν διὰ τοῦ συνθήματος τούτου τῶν λοιπῶν ἀντιλαβώμεθα σκεμμάτων, ἀλλὰ τὴν οὐσίαν αὐτὴν τοῦ τε ἀγκίστρου καὶ τῆς ἠλακάτης ἀδάμαντα κέκληκεν, καὶ τὸν σφόνδυλον ἐξ ἀδάμαντος μὲν εἶναι καὶ αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων γενῶν. δεῖ τοίνυν καὶ ἐπὶ τούτων ἰδεῖν, τίς ὁ ἀδάμας, f. 142 v. *μό||[νη αὐτῶν] ὕπαρξις ὤν, καὶ ἐπ' ἐκείνου, τίνα [τὰ ἄλλα] γένη καὶ πῶς ὁ ἀδάμας οὐκέτι μό[νος], ἀλλὰ μετ' ἐκείνων συμπληροῖ τὴν [ὑπ]όστασιν. μὴ οὖν λέγωμεν ἁπλῶς σημαίνειν τὸ ἀπαθὲς τὸν ἀδάμαντα καὶ ἀδάμαστον, ἀλλ' ἐκφήνωμεν, τίς ὁ πόλος ὢν καὶ τίς ὁ ἄξων ἀπαθεῖς εἰσιν, ἵνα καὶ γνῶμεν πῶς ἑκάτερος ἀδάμας προσείρηται συμβολικῶς, ὡς τοῖς θείοις μύθοις ἐστὶν ἔθος τὰ ἀπόρρητα κατακρύπτειν· ἐπεὶ καὶ τὸ πόλον καὶ ἄξονα φάναι μαθηματικευομένων ἐστίν, ἀλλ' οὐ θεολογούντων· γελοῖον γὰρ σημείοις ἀψύχοις καὶ γραμμαῖς πιστεῦσαι.*

Τὸ πᾶν μὲν οὖν ἀσώματον ἑκάτερον εἶναι παντὶ φανερόν· τίνα δὲ ὄντα συνέχει τὴν περιφορὰν θείαν οὖσαν, εἰ μὴ

1 cf. p. 203, 15   30 *τὸ πᾶν* suspectum, an del. *πᾶν*?

κενολογεῖν ἐθέλοιμεν, δεῖ δήπου λέγειν ἡμᾶς. λέγωμεν τοίνυν, ὅτι τοῦ κόσμου τὸν αὐτὸν ἀεὶ τόπον κατέχοντος καὶ ταύτῃ μένοντος, ἔχοντος δὲ καὶ κίνησιν τὴν ἐν ταὐτῷ κατὰ ταὐτὰ καὶ ἐν τάξει περιαγομένην, ἀνάγκη δήπου καὶ τῆς μονῆς αὐτοῦ καὶ τῆς ἐν ταὐτῷ περιαγωγῆς εἶναι θείας αἰτίας· πᾶν γάρ, ὅπερ ἂν ἔχῃ, παρ᾽ ἄλλων ἔχει, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων τὴν σύστασιν αὐτήν. τοῦ μὲν οὖν ὅλως κινεῖσθαι τὸν οὐρανὸν αὐτὴν αἰτίαν εἶναι θετέον τὴν οὐρανίαν ψυχήν· τοῦ δὲ τὸν αὐτὸν ἀεὶ τόπον κατέχειν καὶ ἕνα τὴν σφαῖραν οὐκ ἄλλο τι χρὴ οἴεσθαι αἴτιον εἶναι πλὴν τοῦ κέντρου· τούτου γὰρ μόνου σαλευθέντος εἰς ἄλλον μεταβήσεται τόπον· ἐπεὶ τῶν γε πόλων κινουμένων καθ᾽ ὑπόθεσιν, οἷον ἐξαιρομένων ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος, δυνατὸν ἔτι μένειν ἐν τῷ | αὐτῷ f. 148 r. τόπῳ τὸ [κέντρον] . .[14]. . μενον ἐν τῷ . .[20]. . [τμη]μάτων ἑκάτερον. [ὁ δὲ πόλος δίδωσι τῷ κατ᾽] αὐτὸν τμήματι τὴν περὶ τὸ κ[έντ]ρον [περιφο]ράν. τεκμήριον δέ· οἱ γὰρ ἑκατέραν [ὁρί]ζοντες κύκλοι μιμοῦνται ἑκάτερον μέχρι τοῦ μεγίστου, τῶν μετ᾽ ἐκεῖνον ἐφ᾽ ἑκάστους τὴν ἐναντίαν ἰσχόντων, παρ᾽ ὅσον ἀφίστανται, τῆς κινήσεως δύναμιν. ἐπειδὴ δὲ τῶν πόλων, ὡς εἴρηται, τοῖς τμήμασιν διαιρουμένων ὅρος ὁ μέγιστος κύκλος, ἔδει δέ τινα καὶ τῆς κοινῆς πάντων εἶναι τῶν κύκλων περιαγωγῆς ἑνιαίαν αἰτίαν, ταύτην μοι δοκεῖ προσίστασθαι τὴν αἰτίαν ὁ ἄξων, συνάπτων τὰς τῶν κύκλων πάντων κινήσεις καὶ ἐν ταὐτῷ περὶ ἑαυτὸν

14 v. g. [ἀσφαλῶς ἑδραζό]μενον ἐν τῷ [αὐτῷ σημείῳ]. Ad v. 3 qui incipit a μάτων quaedam adscr. fuisse vid. im., nunc expressa in pagina praecedenti (l. ∟ὑο . . ε . ρον inc.) 17 ἑκατέραν sc. περιφοράν expectes neutrum sc. τμῆμα | ἑκάτεροῦ[σ] utriusque hemisphaerii orbes imitantur utriusque poli quietem 18 orbes quanto plus distant a maximo (μετ᾽ ἐκεῖνον sc. maximum orbem) eo tardius moventur, cf. p. 211, 10 | ἐφ᾽ ἑκάστουσ (ουσ non plane certum): non prorsus intellego (ἐφ᾽ ἑκάστου? ἐφ᾽ ἑκάτερα?) 19 πρὸσ ὃν ἀφίσταται 21 δέ] δή 23 προ|σίστασθαι] σι ir. (πορίσασθαι Rad.)

πάντας περιάγων. Εἰ δὴ ταῦτα ὀρθῶς ἡμῖν διώρισται (μεταβατέον γὰρ ἐπὶ τὰ ὄντα λοιπὸν ἀπὸ τῶνδε τῶν ὀνομάτων), νοῖ μέν εἰσι πάντως οἱ τούτοις ὀνομαζόμενοι τοῖς ὀνόμασιν· νοῦ γὰρ ἴδιον, ὡς ἐν Νόμοις [X p. 898[a]] *ἐδιδάχθημεν, ὡς ψυχῆς τὸ κινεῖν ἔργον, τὸ κατὰ ταὐτὰ καὶ περὶ τὰ αὐτὰ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ὡσαύτως περιάγειν. καὶ ὁ μὲν κεντρικὸς νοῦς ἐν τῷ αὐτῷ στηρίσας ἔχει τὸ πᾶν, δι' ὃν ὁ αὐτός ἐστιν τοῦ κόσμου τόπος· οἱ δὲ πόλοι νόες τινὲς περὶ τὰ αὐτὰ παρέχοντες τοῖς τῆς περιφορᾶς τμήμασιν τὴν κίνησιν καθ' ἕνα λόγον καὶ μίαν τάξιν, οὓς οἱ ὁμόστοιχοι μιμούμενοι, καθ' ὅσον εἰσὶν ἑκατέρῳ γειτνιάζοντες, δυσκινητότεροι τῶν πορρώτερόν εἰσιν· ὁ δὲ ἄξων νοῦς εἷς συνοχεὺς τῶν κύκλων πάντων ἑνώσας τὰς πάντων περιόδους. τὸ μὲν γὰρ ἀκίνητον αὐτῶν πάντων εἰς τὴν νοερὰν ἡμᾶς οὐσίαν |*
f. 143v. *ἀναπέμπει, διὰ ψυχὴν οὐκ ἀκινησίας, [ἀλλὰ] κινήσεως τοὐναντίον ὑπαρχούσης [τῷ] κόσμῳ. δηλοῖ δὲ καὶ* αὐτός, *καὶ ἀφελὼν ἐν* Φαίδρῳ *ψυχὴν τοῦ κόσμου καὶ στήσας αὐτόν, καὶ ἱσταμένῳ καθ' ὑπόθεσιν ἐν* Νόμοις [X p. 895[a] sqq.] *ἐπεισαγαγὼν ψυχὴν καὶ κινήσας ὃν ἔστησεν. εἰ δὲ δεῖ τῶν ἀεὶ ἑστώτων, περὶ ἃ καὶ τὰ κινούμενα κινεῖται, τῶν ἀσωμάτων αἰτιᾶσθαί τι, δηλονότι νοῦν αἰτιατέον, ὃς καὶ τὴν ψυχὴν ἐποίησεν μὴ κινεῖσθαι μόνον, ἀλλ' ὡσαύτως κινεῖσθαι. νόες ἄρα τινὲς ἡμῖν ἀνεφάνησαν οὗτοι, λέγω δὲ ⟨ὁ⟩ ἄξων καὶ ὁ πόλος· καὶ ὅτῳ διαφέροντες ἀλλήλων τε καὶ τοῦ κεντρικοῦ νοῦ, προείπομεν. Τούτους τοίνυν ὁ μῦθος ὅδε μυστικῶς ἡμῖν αἰνισσόμενος ἀδάμαντας αὐτοὺς προσείρηκεν διὰ τὸ ἀεὶ ὡσαύτως ἐνεργεῖν· καὶ γὰρ τὸ ἄλυτον κυριώτατα τῆς νοερᾶς*

3 *νοῖ*] *οἱ* | *πάντως*] *πάντων* | *ὀνομαζόμενος* 4 *νοῦ*] *οὐ* 8 *τοῦ κοσμου — τινὲσ* im. m[3] quae etiam coronidem spiritum accentus in *διον* et *αὐτοσ* a m[1] omissos posuit 12 *εἰσιν* ex *ἐστιν* m[3] | *συνοχεὺσ*] *χεὺσ* ss. m[3] 17 ad Phaedon. 108[e] refert Gercke 18 *νομοι* m[1], *σ* add. m[2] | *ἐπεισαγὼν*] *γα* ss. m[2] 19 *ἔστησεν*] acc. spir. *ν* add. m[2] | *δὲ* ss. m[3] 21 *αἰτιᾶσθαί*] *ι* post *τ* post ins., a m[3]? 26 *προείρηκεν*

ἣν ἴδιον οὐσίας. δηλοῖ δὲ ὁ ἐν Τιμαίῳ δημιουργὸς μηδὲ τὰς θείας ψυχὰς πάμπαν ἀλύτους εἶναι συγχωρῶν· καὶ πῶς γὰρ ἔμελλον ἕξειν τοῦτο, μεταξὺ τῆς ἀμερίστου γεγονυῖαι καὶ τῆς μεριστῆς οὐσίας; ὅπου γὰρ τὸ μεριστόν, ἀνάγκη λύσιν ἐπινοεῖσθαι κατὰ τὸν μερισμόν· αὐτοῖς ἄρα τοῖς νοῖς, οἷς τὸ ἀμέριστον, προσήκει μόνοις τὸ ἄλυτον. εἰ οὖν τὸν ἀδάμαντα σύνθημα τῆς ἀλύτου οἰητέον οὐσίας (οὐ γάρ ἐστιν οὐδὲ πυρὶ λυτός), ταὐτὸν ἂν εἴη νοῦν τε θεολογοῦντας λέγειν καὶ ἀδάμαντα μυθολογοῦντας. ἀλλ' ὁ μὲν πόλος καὶ ὁ ἄξων, νοῦς ἑκάτερος ὢν μόνον, διὰ τὴν μόνιμον καὶ ἀμέριστον ζωὴν | οὕτως ἀδάμας ἐστίν· ἐν δὲ τῷ [οὐρανῷ] f. 144 r.
πάντως μέν ἐστιν καὶ νοῦς (κύκλ[ῳ γὰρ κι]νεῖται, φησὶν ὁ Πλωτῖνος [II 2, 1], ὅτι νοῦν μιμεῖ[ται]), πρὸς δὲ τῷ νῷ καὶ ψυχὴ καὶ σῶμα· διὸ [καὶ] εἰκότως αὐτὸν ἔκ τε ἀδάμαντος εἶναί φησιν καὶ ἐξ ἄλλων γενῶν, τῶν τε ψυχικῶν λέγων καὶ τῶν σωματικῶν. καὶ συμβαίνει πάντα τοῖς τε πράγμασι καὶ ἀλλήλοις, τὰ ἀμερῆ τοῖς ἀμερέσιν, τὰ ἀκίνητα τοῖς ἀκινήτοις, τὰ κινούμενα τοῖς κινουμένοις, τὰ μεμιγμένα τοῖς συμμίκτοις αἰτίοις.

Εἰ δὴ ταῦτα διηρθρωμένως νοήσαιμεν, ἕξομεν καὶ τὰ τούτων ἀπορρητότερα νοεῖν, ἐπειδὴ κατὰ τὸν Τίμαιον [p. 37c] ἄγαλμα τῶν ἀϊδίων ἐστὶν θεῶν ὅδε ὁ κόσμος, τελεστὴν μὲν εἶναι τοῦ ἀγάλματος τούτου τὸν δημιουργόν, ὃς ἐπνευσεν εἰς αὐτὸν ζωὴν ἀμήχανον ὅσην καὶ ἐποίησεν ἄγαλμα ἔννουν χρηματίζον διὰ τῆς αὐτοῦ κινήσεως τοῖς ὁρᾶν δυναμένοις καὶ διὰ τῶν ἐν οὐρανῷ σημείων τὰ ἐσόμενα λέγον· τῷ δὲ τῆς ψυχῆς χαρακτῆρι καὶ ταῖς περιφοραῖς, αἷς ὀνόματα αὐτὸς ἔθηκεν, περιέλαβεν αὐτὸ καὶ συνέδησεν· φυλακτήρια δὲ αὐτῷ περιῆψεν καὶ ἐν μέσοις ἥδρασεν τοῖς κόλποις τοὺς

1 cf. Tim. 35a 8 λυτός] αὐτὸσ 11 nempe ἱστόν 17 ἀμερῆ] ἀ ss. m2 | ἀμερέσιν] ἀ supra ras. ss. m2 aut m3, acc. erasus supra utrumque ε 22 τελε|στην (ras. supra λε et η) 27 ὀνόματα ex ὄμματα

εἰρημένους νόας, οἷον αὐτῶν, εἰ βούλει, τῶν ἰΰγγων συνθήματα τῶν ἀτόμων καὶ ἑνοειδῶν· εἰ δὲ μὴ ἐκείνων ὡς ξενικωτέρων, ἀλλὰ τῶν γε προσεχῶν αὐτοῦ θείων αἰτίων. τοῦ μὲν Κρόνου τὸν πόλον εἶναί φασι σύμβολον· διὸ καὶ ἄγκιστρον οἰκείως εἴρηται, τὸν ἀγκυλομήτην ἐκεῖνον ὡς ἀληθῶς μιμούμενον νοῦν· τῆς δὲ ζωογόνου θεᾶς ὁ ἄξων,
f. 144v. πρόοδον ἀποτυπούμενος μένουσαν ἀκλι||[νῶς, καὶ] αὐτοῦ τοῦ δημιουργοῦ λοιπὸν [εἰκὼν ὁ σ]φόνδυλος, σχῆμα ἔχων τοῦ εἰδοπο[οῦντος τ]ὴν κίνησιν περὶ ἑαυτὸν καὶ τὸν ἄξονα, τοῦ πρὸς ἑαυτὸν ἐπεστραμμένου καὶ πρὸς τὰς αἰτίας ἀφ' ὧν προῆλθεν. καὶ μέχρι τούτων ἡμῖν ὁ περὶ τούτων λόγος ἐχέτω τέλος.

Τὴν δὲ τοῦ σφονδύλου φύσιν εἶναι τοιάνδε· τὸ μὲν σχῆμα οἷαπερ ἡ τοῦ ἐνθάδε· μέχρι τοῦ· ἐκείνην δὲ διὰ μέσου τοῦ ὀγδόου διαμπερὲς ἐληλάσθαι [p. 616de].

Τὸν σφόνδυλον ὅτι ἀνάλογον λαμβάνει τῷ τοῦ οὐρανοῦ τμήματι τῷ ἄνωθεν φαινομένῳ τῶν ὁρώντων, φανερὸν καὶ εἴρηται πολλάκις· ἀπεικάζει δὲ αὐτὸν κατὰ τὸ σχῆμα τοῖς τῇδε σφονδύλοις, διότι καὶ οὗτοι τὸ μὲν ἔχουσι κυρτὸν ἔξωθεν τὸ πρὸς τῷ ἀγκίστρῳ, τὸ δὲ ἔνδοθεν ἐπίπεδον· τμήματα γάρ εἰσι καὶ οὗτοι σφαιρικά. πλὴν ὅτι τὸν σφόνδυλον ἐκεῖνον οὐκ εἶναι ναστόν, ἀλλὰ σύνθετον ἐκ πολλῶν ἀλλήλοις ἐγκειμένων, καὶ τῶν μὲν μειζόνων ἐγκολπισαμένων τοὺς ἐλάσσονας καὶ περιεχόντων ταῖς κοίλαις αὐτῶν ἐπιφανείαις, τῶν δὲ ἐλασσόνων ἐνηρμοσμένων ἐκείνοις κατὰ τὰς κυρτάς. ἐκγεγλύφθαι γὰρ τοὺς μείζονας διαμπερές φη-

1 triadem primam *νοεράν* e Saturno Rhea Iove compositam praecedunt triades *νοηταὶ καὶ νοεραὶ* iyngum (e Chaldaicis desumptarum ideoque *ξενικῶν*: de or. chald. 39) *συνοχέων* teletarcharum 4 an ⟨*ὧν*⟩ *τοῦ μὲν*? | *φασί* (*σί* post ins.)] an *φαθί*? 9 *εἰδοποιοῦ*, sed *ντοσ* ss. fuisse potest 10 *τοῦ*] *τοῦ* an *τὸν* inc. 24 *ἀλλήλοις*] *ἄλλων* (ss.) *ἄλλοισ*

σιν, χώραν παρέχοντας τοῖς ἐλάσσοσιν· διαμπερὲς δέ, ὡς δι' ὅλων ἑαυτῶν τοῦτο πεπονθότας, ἵνα καθ' ἕκαστον αὐτῶν οἱ διορίζοντες κύκλοι τὰ βάθη τῶν σφονδύλων, ἃ δὴ χείλη προσείρηκεν, αὐτοῖς ὁμόκεντροι ὦσιν· μὴ γὰρ ὄντων ὁμοκέντρων οὐκ ἔχει χώραν τὸ διαμπερές, ἀνομοίων ὄντων καὶ ἀνίσων τῶν βαθῶν ἢ χειλῶν. οὕτω δὲ καὶ ἐν *Τιμαίῳ*| πάντας ὁμοκέντρους ἐποίησεν τοὺς τῆς ψυχῆς κύκλους· f. 145r. ἀφ' ὧν λάβοιμεν ἂν ἀμφοτέρων, τῶν τε ἐνταῦθα κἀκεῖ λεγομένων, ὡς ἄρα οὔτε τοὺς ἐκκέντρους προσίεσθαι Πλατωνικόν ἐστιν οὔτε τὰς ἀνελιττούσας· καὶ γὰρ τὸ πλῆθος ὁρίζων τῶν τε κύκλων καὶ τῶν σφονδύλων καὶ ἕνα πασῶν ἄξονα ποιῶν ὡς [[δὲ]] διαμπερὲς ἐκγεγλυμμένων δῆλός ἐστιν ἐκείνων ἀπογιγνώσκων τῶν ὑποθέσεων. Πλὴν θαυμάζειν ἄξιον, πῶς ἐν *Τιμαίῳ* μὲν περὶ ψυχῆς λέγων κύκλους ἐποίει μόνον ἀβαθεῖς, ἐνταῦθα δὲ περὶ σώματος σφονδύλους τίθεται βάθος ἔχοντας· ἔδει γὰρ συμβολικοῖς ὀνόμασιν χρώμενον ὅπου μὲν χρῆσθαι τοῖς ἀσωματωτέροις, ὅπου δὲ τοῖς σωματικοῖς. καὶ οὕτως ἄμεινον τὴν μεσότητα νοεῖν τῶν ψυχῶν τῆς ἀμεροῦς οὐσίας καὶ μεριστῆς, ἐν κύκλῳ αὐτὰς ποιοῦντας καὶ διὰ τούτων ἐνδεικνυμένους τὸ μέσον τῶν ἀμεγέθων καὶ τῶν πάντῃ διεστώτων μεγεθῶν, ἢ κρίκους τινὰς διαμηχανωμένους στερεοὺς τοὺς ψυχικούς, παντὸς κρίκου τῶν σφαιρικῶν ὄγκων συνθετωτέραν ἰδέαν εἰληχότος καὶ διὰ τοῦτο τῆς ψυχικῆς οὐσίας ἀπᾴδοντος, ἥτις ἦν ἁπλουστέρα τῶν σωμάτων ⟨καὶ τῶν⟩ σφαιρικῶν ὄγκων.

Εἰ δὲ διαμπερὲς ἐληλάσθαι διὰ πάντων φησὶν τὴν ἠλακάτην, συντόμως καὶ τὴν αἰτίαν ἐξέφηνεν, δι' ἣν ἠλακάτην τὸν ἄξονα προσείρηκεν, καὶ ὅτι παρὰ τὸ ἐληλάσθαι. πάντων δὲ τῶν σφονδύλων μίαν ἠλακάτην ἐχόντων, περὶ ἣν κινοῦνται, πάντας ὁμοκέντρους ἀνάγκη φάναι· | καὶ τοῦτο f. 145v.

3 ante ἃ ἂν   4 προείρηκεν αὐτοῖσ   6 cf. Tim. 36cd 43d   14 non debemus mirari cur, sed admirari quod   25 ὄγκων] ὄντων   28 προείρηκεν

δηλοῖ τὸ τὴν ἠλακάτην ἐληλάσθαι διαμπερές, ὅτι δι' ὅλων αὐτῶν εἷς ἐστιν ἄξων πεφοιτηκώς, περὶ ὃν ἡ κίνησις, περιαγομένων τε τῶν ἔνδον ὑπὸ τῶν ἐκτὸς καὶ τὴν ἰδίαν κίνησιν περὶ τὸν αὐτὸν ἄξονα ποιουμένων. Εἰ δὲ κύκλους ἄνωθεν τὰ χείλη φαίνουσιν οἱ ὀκτὼ σφόνδυλοι, καὶ διττοὺς ἕκαστος τοὺς ἑκάστου τὸ βάθος ὁρίζοντας καὶ διὰ τοῦτο διττὰ χείλη δεικνύντας, δῆλον δήπουθεν ὅτι οἱ ὁρῶντες αὐτοὺς πάντων ἦσαν κατωτέρω καὶ οὕτως ἄνωθεν ἐκείνων ἑώρων τὰ χείλη κύκλους. ὥστε ὑπὸ τὴν σελήνην ἦσαν κἀκεῖθεν ταῖς ὄψεσιν ἐποιοῦντο τὰς ἀποτομὰς τῶν ὅλων καὶ τελείων τοῦ οὐρανοῦ σφαιρῶν· εἴτε γὰρ κατωτέρω τοῦ αἰθέρος, οὐκ ἂν μόνας ἀποτομὰς ἑώρων ὀκτώ, ἀλλὰ πλείους (καὶ γὰρ τῶν κατωτέρω τοῦ οὐρανοῦ σφαιρῶν)· εἴτε ὑπὲρ σελήνην, ἐλάσσους ἂν ἑώρων [[$\overline{ΛΖ}$]] τῶν ὀκτὼ ἀποτομῶν. ὥστε ἀνάγκη ἐπ' ἄκρας αὐτοὺς ὄντας ὁρᾶν τῆς αἰθερίας ἁψῖδος μόνας τὰς πασῶν τῶν τοῦ οὐρανοῦ σφαιρῶν ἀποτομάς. Καὶ μὴν καὶ τὸ ἕκαστον σφόνδυλον ἐκγεγλυμμένον εἶναι δηλοῖ τὸ μὴ ναστὸν ἕκαστον ὑπάρχειν, ὥσπερ τῶν ἄστρων ἕκαστον καὶ αὐτὸν τὸν ἥλιον, ἀλλ' οἷον ἁψῖδα σφαίρας ὑπάρχειν. καίτοι γε τοῦτο ἀτελέστερον εἶναι δοκεῖ· πῶς οὖν, ὃ ταῖς ὅλαις σφαίραις οὐχ ὑπάρχει, τοῦτο τοῖς ἄστροις ὑπῆρξε παρὰ τοῦ πατρός; μήποτε οὖν δεῖ λέγειν, ὅτι τοῦ κόσμου παντὸς καὶ σφαιροειδοῦς ὄντος ⟨ὡς⟩ μηδενὶ ἐλλείπειν καὶ πάντα περιέχοντος ὡς ἑαυτοῦ πληρώματα, τοῖς ἐν αὐτῷ μεμερισμένως
f. 146r. ὑπάρχειν ταῦτα· τοῖς | μὲν τὸ μηδενὶ ἐλλείπειν εἰς τὸ σφαίρας εἶναι καθάπερ τοῖς ἄστροις, τοῖς δὲ τὸ περιέχειν τὰ ἄλλα καθάπερ ταῖς ὅλαις σφαίραις. καὶ γάρ ἐστιν τῆς κατὰ τὸ σχῆμα τελειότητος ἡ κατὰ τὴν περιοχὴν τῶν ἐντὸς θεοπρεπεστέρα· δύναμιν γὰρ ἐμφαίνει κρατητικὴν τῶν λοι-

1 ἐλασθαι 6 τὸ] τε 9 σελήνῆσαν 12 tales globi sunt aeris et terrae, cf. f. 66v 13 σελήνην add. im. 14 ad $\overline{ΛΖ}$ (exp. m[1]) im. ἢ ἑπτὰ sed exp. | ὥστε] στε et acc. ss. m[2] 27 ὅλαις] ἄλλαισ

πᾶν πάντων· διὸ ταύτην μὲν τὴν τελειότητα ταῖς ὅλαις σφαίραις ἀποδέδωκεν ὁ γεννήσας αὐτὰς πατήρ, ἐκείνην δὲ τοῖς ἐν αὐταῖς περιεχομένοις ἄστροις καὶ ὑπ᾽ αὐτῶν κινουμένοις.

Τούτοις δὲ ἑπομένως εἴρηται καὶ τὸ τοῖς κάδοις ἐοικέναι τοῖς εἰς ἀλλήλους ἐντεθεῖσιν τοῖς ἐλάττοσιν εἰς τοὺς μείζονας· τοιαύτη γάρ ἐστιν καὶ ἡ τῶν σφονδύλων ἔνθεσις καὶ τὸ νῶτον αὐτὴν ἓν συνεχὲς ποιεῖν. μηδενὸς γὰρ ὄντος κενοῦ μεταξὺ τῶν ἐνηρμοσμένων σφονδύλων ἀλλήλοις ἕν που γίνεται συνεχὲς νῶτον ἀπὸ τῆς κυρτῆς τῆς ἐνδοτάτω πάντων ἐπιφανείας ἕως τοῦ ἐξωτάτω κειμένου πάντων· τοῦτο γὰρ ὅλον τὸ βάθος νῶτον ἐκάλεσεν καὶ οὐχὶ τὴν ἐκτὸς μόνην ἐπιφάνειαν τοῦ μεγίστου τῶν σφονδύλων· οὐδὲ γὰρ ἡ ἐνάρμοσις τῶν σφονδύλων ἐκείνην ἐποίησεν μίαν, ἀλλ᾽ ἡ συνέχεια τῆς ἐναρμόσεως διὰ τὸ μὴ παρεμπίπτειν κενὸν συνεχὲς ποιεῖ τὸ ἐκ πάντων νώτων ἐννοούμενον νῶτον ἀπὸ κυρτῆς εἰς κυρτὴν διῆκον, ἀπὸ τῆς ἐσχάτης ἐπὶ τὴν πρωτίστην. Εἰ δὲ καὶ τοῦτο ζητοίημεν, τί δήποτε τοσοῦτοι τὸ πλῆθός εἰσιν οἱ σφόνδυλοι, λέγω δὲ ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν, ἵνα μὴ μόνον τοῦ σχήματος αὐτῶν τὴν αἰτίαν γιγνώσκωμεν, ἀλλὰ καὶ | τοῦ πλ[ήθους], διαιρετέον [[εἶναι]] πρῶτον αὐ- f. 146 v. τοὺς ἀπ᾽ ἀλλήλων, ᾗ καὶ διῄρηνται, καὶ ῥητέον, ὡς ἑνὸς καὶ [ἑπτὰ] τούτων ὄντων ἀναφέρεται μὲν καὶ ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἡ τοῦ πλήθους αἰτία. καὶ γὰρ μία ἦν ἐκείνη καὶ ἑβδομαδική· μία μὲν κατὰ τὸ φύραμα τῆς οὐσίας καὶ τῆς ταυτότητος καὶ τῆς ἑτερότητος, ἐξ ὧν ἐφυράθη καὶ ἓν ὅλον ὑπέστη παρὰ τοῦ πατρός, ἑβδομαδικὴ δὲ κατὰ τὰς ἑπτὰ μοίρας, εἰς ἃς αὐτὴν διεῖλεν. τῆς μὲν οὖν ὁλότητος αὐτῆς εἰκὼν ὁ εἷς σφόνδυλος, περιέχων τε πάντας καὶ περιάγων· τῶν δὲ ἐκεῖ μοιρῶν ἑπτὰ οὐσῶν οἱ ἑπτὰ σφόνδυλοι φέρουσιν

11 ἐξωτάτου 21 possis οἶμαι (idem Rad.) 24 cf. Tim. 36[d]
30 ἐκεῖ] nempe ἐκείνης (at p. 217, 4 ἐκεῖ?)

εἰκόνας. ὥστε πάσης οὕτως ὁμοῦ τῆς ψυχῆς οἷον ἄγαλμά ἐστιν ἐμφανὲς ὁ σύμπας σφόνδυλος· καὶ ἔστιν ὁ τοιόσδε τῆς ἀποδόσεως τρόπος Πλατωνικός, τοῖς ἐν Τιμαίῳ λόγοις ἑπόμενος καὶ ταῖς τῶν κύκλων ἐκείνων καὶ τῶν μοιρῶν διαιρέσεσιν. οὐ μὴν ἀλλ' ἔμοιγε καὶ οἱ θεολογικώτεροι τῶν λόγων προσᾴδουσιν, λέγοντες τὸν δημιουργὸν καὶ πατέρα τοῦ οὐρανοῦ, μοναδικόν τε ὄντα καὶ ἑβδομαδικόν (μοναδικὸν μέν, ὡς πάσης ἑνιαίως ἡγεμόνα τῆς δημιουργικῆς σειρᾶς, ἑβδομαδικὸν δέ, ὡς τὴν νοερὰν ὅλην συμπληροῦντα καὶ χαίροντα μετὰ τῶν ἄλλων τῷδε τῷ ἀριθμῷ προσήκοντι ταῖς νοεραῖς προόδοις) ἀμφοτέρων εἰκόνας ἐνθεῖναι τῷ οὐρανῷ, τῆς τε μονάδος καὶ τῆς ἑβδομάδος, τῆς μὲν τὸν ἕνα κύκλον, τῆς δὲ τοὺς ἑπτά, τὸν μὲν μιμούμενον τὸ ἑνιαῖον αὐτοῦ κράτος, τὸν δὲ τὴν ἑπταπλασιαζομένην ὑφ' ἑαυτῆς πρόοδον. f. 147 r. ταῦτα δὲ | ὅπως [ἔχει τῆς ἀ]ληθείας ἴσασιν οἱ τῆς θεοπαραδότου μετασχόντες μυσταγωγίας· οὓς ἀρκεῖ καὶ ταῦτα ἀναμνῆσαι τῶν νοερωτέρων ἐπιβολῶν περὶ τῆς εἰς τὰς ὀκτὼ σφαίρας τοῦ παντὸς οὐρανοῦ διαιρέσεως.

Τὸν μὲν οὖν πρῶτόν τε καὶ ἐξωτάτω σφόνδυλον πλατύτατον τόν τοῦ χείλους κύκλον ἔχειν· ἕως τοῦ· ὄγδοον δὲ τὸν τοῦ δευτέρου [p. 616e].

Τίς μὲν ⟨ἡ⟩ *εἰς ἀλλήλους τῶν σφονδύλων ἔνθεσις*, εἴρηται διὰ τῶν ἔμπροσθεν· ἐν δὲ τούτοις ὅτι μὲν τὰ βάθη βούλεται τῶν σφαιρῶν ἐπεκδιηγήσασθαι, δῆλον· τὸ γὰρ πλατύτατον εἶναί τινα τοῦ χείλους κύκλον καὶ ἕτερον ἧττον πλατὺν καὶ ἄλλον τούτων ἔτι ἧττον οὐδὲν ἄλλο παρίστησιν ἢ πῶς ἔχουσιν βάθους οἱ σφόνδυλοι· πλάτος γὰρ αὐτῶν καλεῖ τὸ βάθος ὡς ἓν ἐπίπεδον νοῶν διὰ τὰς ἀποτομὰς ὁριζόμενον δυσὶ κύκλοις, τῷ τε ἐκτὸς ἑκάστου σφονδύλου καὶ τῷ ἐντός, καὶ ὅλον τὸ μέσον ἀμφοῖν κύκλον τοῦ πλά-

9 ὕλην Rad. 10 τῶν ἄλλων sc. cum ceteris catenae intellectualis dis 15 qui lectionibus de Chaldaicis habitis interfuerunt

τους ὀνομάζων. διττὴ δ' ἐστὶν ἡ γραφὴ τῆς ταῦτα τὰ βάθη διοριζούσης λέξεως. καὶ ἡ μὲν προτέρα καὶ ἀρχαιοτέρα τοῖς μεγέθεσιν ἀκολουθεῖ τῶν καθ' ἑκάστην σφαῖραν ἀστέρων, τῆς μὲν μείζονα περιεχούσης μεῖζον τὸ βάθος λέγουσα, τῆς δὲ ἐλάσσονα ἔλασσον. οἷον μετὰ τὸν ἐξωτάτω σφόνδυλον, ὅς ἐστιν ὁ τῆς ἀπλανοῦς, περιέχων τοσοῦτον πλῆθος ἄστρων κατεσπαρμένον κατὰ πᾶν αὐτοῦ τὸ βάθος, ὧν ἕκαστον ἀποδείκνυσιν ὁ λόγος μείζονα τῆς γῆς, ὡς οὐ φαινόμενον ἀπὸ τῆς γῆς οἷον σημεῖον, ἀλλ' ἐν ταῖς ἀνατολαῖς καὶ δύσεσιν κατὰ μέρη δύεσθαι καὶ ἀνατέλλειν | δρώμενον, τῆς γῆς f. 147 v. *πρὸς ἐκεῖνον τὸν κύκλον σημείου καὶ κέντρου λόγον ἐχούσης, ὡς δηλοῖ [τὸ] πανταχόθεν τὸ ἥμισυ τοῦ ζωδιακοῦ θεωρεῖσθαι ὑπὲρ γῆς ὄν — μετὰ τοῦτον δ' οὖν τὸν ἀπλανῆ κύκλον πλατύτατον ὄντα διά τε τὰ μεγέθη καὶ τὰ πλήθη τῶν ἄστρων οὐδὲ ἐπὶ μιᾶς ἐπιφανείας ὄντων, ὡς ἔστιν δῆλον καὶ τοῦτο καὶ ἐκ τῶν διπλῶν φαινομένων ἀστέρων, τὸν τοῦ ἡλιακοῦ σφονδύλου τῶν λοιπῶν ἕβδομον ὄντα τῷ πλάτει διαφέρειν, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἥλιος τῶν πλανωμένων φαίνεται μείζων· ἔπειτα ⟨τὸν⟩ τοῦ σεληνιακοῦ (καὶ γὰρ αὕτη πρὸς αἴσθησιν τῶν πέντε μείζων· καίτοι τόν γε τῆς Ἀφροδίτης τινὲς μείζονά φασιν εἶναι τῆς γῆς, ὡς ἱστόρησεν ὁ Κάρπος), καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸν τῆς Ἀφροδίτης (μείζων γὰρ καὶ αὕτη τῶν λοιπῶν φαίνεται), καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸν τοῦ Ἀρεϊκοῦ (καὶ γὰρ τὸν Ἄρεά φασιν ἐν τοῖς περιγείοις ὄντα μείζονα τοῦ Διὸς ὁρᾶσθαι), καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸν τοῦ Διΐου σφονδύλου καὶ ἑξῆς τὸν τοῦ Κρονίου, καὶ τελευταῖον εἶναι τὸν τοῦ Ἑρμαϊκοῦ· καὶ ἁπλῶς κατὰ τὰ μεγέθη τῶν ἀστέρων καὶ τὸν σφόνδυλον ἔχειν τὸ πλάτος. Ἡ δὲ δευτέρα καὶ νεωτέρα, κρατοῦσα δὲ ἐν τοῖς κεκωλισμένοις ἀντιγράφοις, μετὰ*

7 cf. doxogr. 450, 10 Cleom. 174, 20 sqq. 12 ὡς] ὧι (possis etiam δ) 16 καὶ post τοῦτο suspectum | τὸν] τὴν 17 in illis igitur editionibus omnes numeri commutati erant 28 hi interpretes veram rationem perspexerunt

τὸν ἐξωτάτω σφόνδυλον (κοινὸν γὰρ ἀμφοτέραις τοῦτο διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν, τὴν ὑπεροχὴν τούτου πάντως ἔχοντος πρὸς πάντας τοὺς ἐντός) εἶναι δεύτερον κατὰ τὸ πλάτος τὸν τοῦ ἕκτου· τοῦτον δὲ εἶναι τὸν τῆς Ἀφροδίτης· καὶ τρίτον τὸν τοῦ τετάρτου, τοῦτον δὲ εἶναι τὸν τοῦ f. 148r. *Ἄρεως· καὶ τέταρτον τὸν | τοῦ ὀγδόου, τὸν δὲ τῆς σελήνης εἶναι τοῦτον· καὶ πέμπτον τὸν τοῦ ἑβδόμου, τοῦτον δὲ αὖ εἶναι τὸν ἡλιακόν· καὶ ἕκτον τὸν τοῦ πέμπτου, τοῦτον δὲ εἶναι τὸν τοῦ Ἑρμοῦ· καὶ ἕβδομον τὸν τοῦ τρίτου, τοῦτον δὲ εἶναι τὸν τοῦ Διός· καὶ ὄγδοον τὸν τοῦ δευτέρου, δηλαδὴ τὸν τοῦ Κρόνου, λοιπὸς γὰρ οὗτος. καὶ ἴσως οἱ οὕτως λέγοντες ἔβλεψαν εἰς τὰ ἀπόγεια καὶ περίγεια κινήματα τῶν ἀστέρων, καὶ ἐφ' ὧν πλείονα τὴν διαφορὰν εὗρον, ἐπὶ τούτων τὸ βάθος ἔθεντο πλεῖον τῶν σφαιρῶν· τὸ γὰρ μᾶλλον ἀπόγειον ἐλάσσονα κινεῖται, ὥστε τὸ ἔχον πλείω διαφορὰν τῶν ἀπογείων κινημάτων πρὸς τὰ περίγεια μᾶλλον γίνεται ἀπόγειον· τούτῳ δὲ ἕπεται τὸ βάθος εἶναι πλέον τῆς σφαίρας, ἐν ᾗ τὸ ἑκάστου τῶν ἀστέρων ἐστὶν ἀπόγειον καὶ περίγειον· ὥστ' ἔχομεν ἀμφοτέρων τῶν ἐπιβολῶν τὰς ἀφορμάς. — Εἴτε δὲ τὴν προτέραν εἴτε τὴν δευτέραν ἐγκρίνοι τις γραφήν, οὐ πάνυ συνᾴδουσιν ταῖς τῶν μετὰ ταῦτα τηρήσεσιν· μᾶλλον δὲ ὅμως ἡ μὲν δευτέρα συμβαίνει πῃ τοῖς τὰς ἀνελιττούσας εἰσαγαγοῦσιν, ἡ δὲ προτέρα τὸ αὐτοφυὲς ἔχει, τοῖς μεγέθεσιν ἀποδιδοῦσα τῶν ἐνδεδεμένων ἐν ταῖς σφαίραις ἀστέρων τὰς ἐν τοῖς βάθεσι διαφοράς, πλὴν ὅτι τῆς σελήνης ἡ Ἀφροδίτη μείζων, εἰ καὶ τὸ φαινόμενον ἀπ' ἐναντίας ἔχει· παντελῶς τῶν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀστρονόμων τοῖς φαινομένοις ἀκολουθησάντων ὡς τὸ εἰκὸς καὶ ταύτῃ καὶ τὰ βάθη διαστησάντων ἀπ' ἀλλήλων. ἔοικεν*

1 *τοῦτο*] *τοῦτον* 8 *τοῦτον* (post *πέμπτου*)] *πέμπτον, τοῦ* ss. m² sed exp. 16 *ἐλάσσονα*] cf. e. g. Aristot. de caelo 291b 3 Theo Smyrn. 135, 8 17 *ἕπεσθαι* | *εἶναι*] *ἵνα* 21 *μετὰ ταῦτα* cf. p. 222, 2 act. Timoth. 7, 2

δ' οὖν ὁ Πλάτων ἀκολουθῆσαι τοῖς καθ' ἑαυτὸν | ἀστρο- f. 148 v. νόμοις· ᾧ καὶ δῆλον ὅτι οὐ πάντα ὁ τοῦ μύθου διήγγειλεν ὡς ἰδὼν αὐτὸς τούτου πατήρ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς προσέθηκεν, ὅσα τοῖς κατ' αὐτὸν εὐδοκιμωτάτοις ἤρεσεν· ὥσπερ δὴ καὶ τὸ τὸν ἥλιον ἕβδομον ἀπὸ τῆς ἀπλανοῦς εἶναι καὶ προσεχῶς ὑπὲρ σελήνην· οὐ γὰρ ἐνταῦθα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν Τιμαίῳ [p. 39^{b}] τοῦτο φαίνεται λέγων. καίτοι γε οἶδα καὶ αὐτὸς ὅτι καὶ τοῖς μέσον τῶν ἑπτὰ τὸν ἥλιον εἰποῦσιν ἀστρονόμοις οὐ πάνυ δι' ἀναγκαίων τοῦτο δέδεικται λημμάτων· ὅπως δὲ ὅλως ἐπεχείρησαν, εἴπομεν ἐν τοῖς εἰς Τίμαιον [p. 257^{f} sqq.] ἱκανῶς· ἀλλὰ τῶν παρὰ Χαλδαίοις θεουργῶν ἀκούσας, ὡς ἄρα ὁ θεὸς ἐμεσεμβόλησεν τὸν ἥλιον ἐν τοῖς ἑπτὰ καὶ ἀνεκρέμασεν ἀπ' αὐτοῦ τὰς ἓξ ἄλλας ζώνας, καὶ τῶν θεῶν αὐτῶν, ὅτι τὸ ἡλιακὸν πῦρ κραδίης τόπῳ ἐστήριξεν, καὶ δεδοικὼς μή πῃ κατὰ τὸν Ἴβυκον παρὰ θεοῖς ἀμπλακὼν τιμὰν πρὸς ἀνθρώπων ἀμείψωμαι, τοῦτο δὴ τὸ καὶ ὑπὸ τοῦ Σωκράτους [Phaedr. 242^{d}] ῥηθέν, ἕπομαι μὲν τοῖς ἐκ τῶν θεῶν πεφασμένοις, λέγω δὲ ὅτι τῇ καθ' ἑαυτὸν ἀστρονομίᾳ περὶ τούτων ὁ Πλάτων συμφέρεται· καὶ γὰρ Ἀριστοτέλης τοῦτον οἴεται τὸν τρόπον, ἑπόμενος τοῖς περὶ Κάλλιππον ἀστρονόμοις. Εἰ δὲ δὴ κρατοίη τὸν μὲν ἥλιον ἐν τῷ μέσῳ τάττειν τῶν ἑπτά, καθάπερ οἱ θεουργικοὶ λόγοι καὶ θεοί φασιν, τὸν δὲ Ἑρμῆν ὑπὲρ σελήνην, σκόπει τὴν τάξιν, ὅπως ἐστὶ προσήκουσα τοῖς τῆς γενέσεως ὅλης προστάταις. ὁ μὲν γὰρ ὡς καὶ τῶν ὁρατῶν πάντων βασιλεὺς καὶ τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις διὰ τῶν τοῦ φωτὸς ἀκτί|νων ἀπομιμούμενος ὑπὸ πάντων δορυφο- f. 149 r. ρεῖται τῶν κοσμοκρατόρων, γενν[ῶν τε καὶ] ζωῆς πληρῶν

8 ὅτε 11 Iulianum dicit, cf. in Tim. 258^{c} 280^{b} 12 ὡσ ss. m^{3} | ἄρα ὁ ex ἄρασ (ά ex ώ m^{1}) m^{3} 14 cf. de or. ch. 32 20 cf. Aristot. met. Λ 8. 1073^{b} 18 sqq. Simplic. de caelo 493,4 sqq. 22 an ⟨τὸ⟩ τὸν? 23 nempe καὶ ⟨οἱ⟩ θεοί 27 δορυφορεῖν terminus astrologorum 28 κοσμοκρατορικῶν m^{3} | l. γενν.̃

⟨καὶ⟩ ἀνανεάζων τὰς γενέσεις· ἀνωτέρω δὲ αὖ τρεῖς ἀρρενωποὶ δραστηρίους ποιήσεις ἐπιδεικνύμενοι κατὰ πάντα τὸν τῆς γενέσεως κύκλον, ὁ μὲν συγκρίνων ὁ μέγιστος Κρόνος, ὁ δὲ διακρίνων ὁ μέγιστος Ἄρης, ὁ δὲ συγκεραννὺς τὰς ἀμφοτέρων δυνάμεις καὶ κινήσεις· διὸ καὶ σύμμετρος ἡ τοῦ Διὸς ποίησις τοῖς θνητοῖς, αἱ δὲ τῶν ἄκρων ὑπερβολαὶ δι' αὐτὴν τὴν μονοειδῆ ποίησιν ἀσύμμετροι τοῖς συνθέτοις εἰσίν, ἁπάσης μὲν τῆς γενέσεως διὰ συγκρίσεών τινων καὶ διακρίσεων ἐπιτελουμένης, τῶν δὲ συνθέτων ἀμφοτέρων τούτων μεμετρημένως δεομένων. κατωτέρω δὲ ἄλλοι τρεῖς, ὧν οἱ ἄκροι θήλεις, μέσος δὲ ὁ Ἑρμῆς κοινὸς ὢν αὐτῶν, διότι δὴ τὸ γόνιμον μιμοῦνται τῶν αἰτίων τοῦ κόσμου καὶ παντοίων αὐξητικὸν [[ἢ]] προόδων. ἀλλ' ἡ μὲν ἐνίζουσα διὰ τῆς ἐναρμονίου τῶν ἐναντίων κράσεως· ἡ δὲ πληθύουσα διὰ τὰς παντοίας κινήσεις καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν σχηματισμῶν καὶ τῶν ἀναβατικῶν δρόμων· ὁ δὲ δὴ μέσος ἀμφοῖν συνάγων τὰς ἀμφοτέρων δυνάμεις, ὅσαι τε τὴν φύσιν πρυτανεύουσιν, ὡς αἱ τῆς σελήνης, καὶ ὅσαι περὶ τὸ ὄντως καλὸν ἀνεγείρουσιν, ὡς αἱ τῆς Ἀφροδίτης. ἡ μὲν γὰρ εἰδοποιεῖ τὰ ἔργα τῆς φύσεως, ἡ δὲ πληροῖ κάλλους καὶ ἀνακινεῖ πρὸς τὸ γεννᾶν· Μοῖρα γάρ, φησὶν ὁ Σωκράτης [symp. p. 206[d]], καὶ Εἰλείθυια ἡ καλλονή ἐστιν ἐν τῇ γενέσει. διὰ δὲ τῶν Ἑρμαϊκῶν λόγων κοινοῦνται μὲν αἱ τῆς φύσεως f. 149v. ποιήσεις, κρατεῖ δὲ τὰ καλλοποιὰ δῶρα τῆς Ἀφρο|δίτης τῶν ὑλικῶν· διὸ καὶ ἄρρην οὗτος, ἐπιρρωννὺς τὰς ἑκατέρας δόσεις καὶ δυναμῶν.

Ἀλλὰ περὶ τούτων ἅλις· ἐκεῖνο δὲ προσθέντες ἐπὶ τὰ ἑπόμενα χωρῶμεν, ὅτι τῶν μὲν προειρημένων γραφῶν ἡ προτέρα, καθάπερ εἴπομεν, εἰς τὰ μεγέθη τῶν περιεχομένων

1 l. ἀνεάζ.ν, et αν ss. a m[2] | αὖ] an αὐτοῦ? | ἀργενωποὶ 5 Iuppiter benivolus, Mars et Saturnus malivoli 13 διὰ] εἰσ τὰ 16 supple ἀναβατικῶν ⟨καὶ καταβατικῶν⟩ 18 περὶ] expectas πρὸς aut ἐπὶ

ἐν τοῖς πλάτεσιν ἀστέρων βλέπει καὶ οὐδὲ τὰ τούτων μεγέθη διώρισεν ὡς τοῖς ὕστερον ἔδοξεν· ἡ δὲ τῶν μετὰ ταῦτα τήρησις τοῖς ἀπογείοις αὐτῶν ἐχρήσατο καὶ περιγείοις εἰς δήλωσιν τοῦ πλάτους τῶν σφονδύλων, οὐδὲ τοῖς ὕστερον τῆς τούτων καταλήψεως ἱκανῶς πιεσθείσης. ἔστω μὲν γὰρ οἵων ἡ ἐκ τοῦ κέντρου τοῦ ἐκκέντρου $\overline{\Xi}$, *τοιούτων ἡ ἐκ κέντρου τοῦ ἐπικύκλου· ἐπὶ μὲν Κρόνου* $\overline{ϛ}$ *καὶ* $\overline{Λ}$· *ἐπὶ δὲ Διὸς* $\overline{ΙΑ}$ *καὶ* $\overline{Λ}$· *ἐπὶ δὲ Ἄρεως* $\overline{ΛΘ}$ *καὶ* $\overline{Λ}$· *ἐπὶ δὲ ἡλίου* $\overline{Β}$ *καὶ* $\overline{Λ}$· *ἐπὶ δέ γε Ἀφροδίτης* $\overline{ΜΓ}$ *καὶ* $\overline{Ι}$· *ἐπὶ δὲ Ἑρμοῦ* $\overline{ΚΒ}$ *καὶ* $\overline{Λ}$· *ἐπὶ δὲ σελήνης* $\overline{ϛ}$ *καὶ* $\overline{Κ}$. *ἀλλὰ τῶν ἐκκέντρων διαφόρων ὄντων (ἄλλος γὰρ καθ' ἕκαστον) καὶ δηλονότι μειζόνων τῶν ὑψηλοτέρων καὶ αἱ ἐκ κέντρου καθ' ἕκαστόν εἰσιν ἄδηλοι τῶν τε ἐκκέντρων καὶ τῶν ἐπικύκλων· ὅπου καὶ τούτων δοθέντων οὔπω δῆλον ἑκάστης σφαίρας ἐστὶ τὸ βάθος ὅσον, διὰ τὸ μὴ πάντως ἀκολουθεῖν τοῖς μεγέθεσιν τῶν ἐπικύκλων τὰ βάθη τῶν σφαιρῶν ἐν αἷς εἰσιν, εἴπερ μηδὲ τοῖς μεγέθεσιν τῶν ἀστέρων ἢ τῶν ἐπικύκλων ἢ τῶν σφαιρῶν ἀναγκαῖον τὸ βάθος ἕπεσθαι· δυνατοῦ ὄντος καὶ μείζονα ἐπίκυκλον ἐν ἐλάσσονι βάθει κινεῖσθαι καὶ ἀνάπαλιν καὶ ἀστέρας ὡσαύτως. Ἀλλ' ἐπὶ τὰ ἑπόμενα χωρῶμεν, τοσοῦτον εἰπόντες, ὅτι οὐδὲ κωλύεται ταῖς | τότε τηρήσεσιν* f. 150r. *ἑπόμεν[ον τῶν περιγείων] καὶ ἀπογείων τοιαύτας [ἀφορίζειν τὰς κα]τὰ τὸ βάθος τῶν ἑπτὰ σφα[ιρῶν διαφο]ρότητας.*

Καὶ τὸν μὲν τοῦ [μεγίστο]υ ποικίλον, τὸν δὲ τοῦ ἑβδόμου λαμπρότατον· ἕως τοῦ· δεύτερον δὲ λευκότητι τὸν ἕκτον [p. 616e—617a].

Μετὰ τὸν περὶ τοῦ πλάτους τῶν σφονδύλων λόγον περὶ τῶν χρωμάτων διαλέγεται τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων, λέγω δὴ τοῖς πλάτεσιν, ἀστέρων· καὶ φησὶ ποικίλον μὲν εἶναι

2 *διώρισεν ὡς*] *διωρισμένοις* (ι ante σ ir.) 5 numeri ei sunt, quos Ptolemaeus dat in hypothes. p. 45 sqq. Halma, praeter Mercurii, quem dat in inscriptione ibid. p. 58; Solis numerus ab hac re alienus (cf. Theo Sm. 158. 165) 20 fort. *ἀστέρα*

τὸν τοῦ μεγίστου διὰ τὴν τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ἐν ἐκείνῳ τῷ κύκλῳ ποικιλίαν· τὸν δὲ τοῦ ἑβδόμου σφονδύλου λαμπρότατον, τοιοῦτος γὰρ ὁ ἥλιος· τὸν δὲ τοῦ ὀγδόου παρὰ τοῦ ἑβδόμου φωτίζεσθαι, τὴν σελήνην δηλαδὴ λέγων· ἔχει γὰρ αὕτη τὸ λάμπον ἀεὶ πρὸς ἥλιον, καὶ ἔστιν ἀμφοτέροις οἰκεῖον τὸ λαμπρόν, ἀλλὰ τῷ μὲν κατ' οὐσίαν, τῇ δὲ κατὰ μετουσίαν. τὸν δὲ τοῦ δευτέρου, τὸν Κρόνον ἐνδεικνύμενος, καὶ τὸν τοῦ πέμπτου ξανθόν πως ἔχειν τὸ χρῶμα· καὶ οὐδὲ ἁπλῶς ξανθόν, ἀλλ' ἐκείνων τῶν λαμπρῶν ξανθότερον, ὅτι τὸ λαμπρὸν τῷ ἐρυθρῷ καὶ λευκῷ κιρνάμενον γέγονεν ξανθόν, ὡς ὁ Τίμαιος [p. 68b] *διώρισεν, ὥστε μίξει λευκοῦ καὶ ἐρυθροῦ πρὸς τὸ ξανθότερον ἀνεῖται τὰ τούτων χρώματα. τὸν δὲ τοῦ τρίτου καὶ τοῦ ἕκτου κοινὸν ἔχειν τὸ λευκόν, εἰ καὶ ἧττον εἶναι λευκόν φησιν τὸν ἕκτον· ὑπερέρυθρον δὲ τὸν τέταρτον, οἷον δὴ καὶ ὁρῶμεν ὄντα τὸν τοῦ Ἄρεως. οὐκοῦν κατὰ δυάδας μὲν τῶν ἄλλων ἡ ἀπαρίθμησις, ἡλίου καὶ σελήνης ὡς λαμπρῶν, Κρόνου δὲ καὶ Ἑρ-*
f. 150v. *μοῦ δευτέρων ὡς ξανθοτέρων, Δι*|[*ὸς δὲ καὶ Ἀφρο*]*δίτης ὡς λευκῶν* [*τρίτων·*] . .[16]. . *ὑπερέρυθρον χρῶμα* . .[16]. . *πρέπει γὰρ τῷ μὲν* [*ὡς*] *χαί*[*ροντι*] *διακρίσεσιν καὶ τῇ ἑτερότητ*[*ι τὸ*] . . . . . *ὸν καὶ τὸ χωρὶς ἄλλων ἔχειν τὴν ἰδιότητα τῆς χρόας καὶ τὸ εἶδος μέντοι πολὺ τὸ πυρῶδες ἔχον καὶ πρὸς τὸ ὀξὺ καὶ διαιρετικὸν ἐπιτήδειον· τοῖς δὲ ἁρμονίας καὶ συγκράσεως αἰτίοις τὸ λευκόν, ἀποκρύπτον τὸ σκοτῶδες πᾶν μετὰ τῆς πρὸς τὴν ὄψιν συμμετρίας ἀπλήκτως προσβάλλον, ὡς ὅταν γε λάμπῃ διαφερόντως, ἀνύποιστον γίνεται πρὸς αὐτήν· τοῖς δὲ συγκρίνειν καὶ συνάγειν ἐφιεμένοις τὸ ξανθόν, συναγωγὸν ὂν καὶ τοῦτο πλειόνων ἰδεῶν εἰς μίαν καὶ πασῶν τῶν ἄλλων, λαμπρότητος λευκότητος ἐρυθρότητος· τοῖς δὲ πάντων ἡγεμόσιν τὸ λαμπρόν, ἄλλο*

21 fort. [*ἐρυθρ*]*ὸν* | an *χωριστὴν*? 22 *μέντοι*] *μέντου* uv.
25 *ἀπλήκτως* sine vi oculos feriens

εἶδος ὂν πυρὸς καὶ ἀρκοῦν ἑαυτῷ μόνον εἰς τὸ δρᾶσθαι· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα χρώματα φαίνεται διὰ τὸ λαμπρόν, τοῦτο δὲ ὁρατόν ἐστι δι' ἑαυτὸ μόνον· προσῆκον οὖν χρῶμα τοῖς τῶν ὁρατῶν αἰτίοις καὶ οἷον πατράσιν ἦν τὸ τοιόνδε χρῶμα, μόνον αὔταρκες ὑπάρχον, μόνον εἰκόνα φέρον τοῦ νοητοῦ φωτός. Ὅτι δὲ τεσσάρων ὄντων τῶν ἁπλῶν χρωμάτων, λευκοῦ μέλανος ἐρυθροῦ λαμπροῦ, τὸ μέλαν μόνον οὐκ ἔσχεν χώραν ἐν ἐκείνοις ἐμπυρίοις οὖσιν, αὐτὸ διὰ τὴν πρὸς τὸ γήϊνον τοῦ πυρὸς μῖξιν ὑφιστάμενον, εὔδηλον· ἀλλ' ἀντὶ τοῦ μέλανος τὸ ξανθὸν συγγενὲς ὂν τοῖς τρισὶν ἀποδέδωκεν ἐκείνοις ἡ φύσις τοῖς συνα|γωγοῖς, πρέπον Κρόνῳ μὲν f. 64 r. διὰ τὴν σύγκρισιν, ἧς ἐστιν αἴτιος, ὡς καὶ τὴν . . . . εἰς αὐτὸν ἀναπέμπεσθαι τῶν συγκρίσεων ἐσχάτην οὖσαν ταύτην, Ἑρμῇ δὲ ὡς τὰ ἄκρα πανταχοῦ συνδεῖν ἐθέλοντι διὰ τὴν ἰδιότητα τὴν διαπορθμευτικὴν εἰς τὸ κοινωνικὸν λόγοις δή τισιν καὶ συμβολαίοις, ⟨ὃ⟩ τελευταῖόν ἐστιν εἶδος ἐνεργείας.

Οὕτω μὲν οὖν τὰ τέσσαρα ταῦτα χρώματα διῄρηται ἀπ' ἀλλήλων· ἔχουσιν δὲ καὶ οἱ κατ' αὐτὰ συνεζευγμένοι τὴν προσήκουσαν σύζευξιν, ὡς εἴπομεν, ὁ ἥλιος μὲν καὶ ἡ σελήνη τὴν πατρὸς καὶ μητρὸς ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους σύνταξιν, Ζεὺς δὲ καὶ Ἀφροδίτη τὴν τῶν τελεσιουργῶν αἰτίων ὧν ἐκεῖνοι γεννῶσιν καὶ ζῳοποιῶν, Κρόνος δὲ καὶ Ἑρμῆς τὴν τῶν τὰς γνώσεις προξενούντων· ὁ μὲν γὰρ νοερᾶς, ὁ δὲ λογικῆς γνώσεως χορηγός· καὶ ὁ μὲν τῶν ζῳοποιῶν τῆς γεννητικῆς ζωῆς, ὁ δὲ τῆς ἐπιστρεπτικῆς αἴτιος· καὶ ὁ μὲν τῶν δημιουργικῶν τῆς εἰδοποιΐας, ὁ δὲ τῆς κατὰ τὴν ὕλην ποικιλίας ὑποστάτης· ἐν δὲ τούτοις τὰ πάντα, τῷ εἶναι τῷ ζῆν τῷ γιγνώσκειν, οὐ μόνον ἐν τοῖς γενητοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν

9 similia nec tamen eadem in Tim. 154ᵃ 12 post τὴν l. τ..ν inc., an τομήν? filiorum devorationem commemorari expectes 13 ἐσχάτων, corr. Pitra 16 nam Mercurius ultimam tenet sedem 20 cf. ad Firmic. 244, 9

τοῖς ἀϊδίοις. τῆς δὲ τούτων ἑτερότητος καὶ διαιρέσεως εἷς αἴτιος, μιμούμενος τὴν νοερὰν πηγὴν τῆς τῶν ὄντων ἀπ' ἀλλήλων διακρίσεως, ἣν ὑπεζωκότα καλεῖν ἐστιν ἔθος τοῖς ἐκ τῆς βαρβάρου θεοσοφίας, ἑτερότητα δὲ τοῖς Πλάτωνος φίλοις. καὶ τῷ μὲν εἶναι τὸ λαμπρὸν χρῶμα συγγενές, πρώτως ὂν ὁρατόν, ὡς τὸ εἶναι πρῶτον ἀνάγκη παρεῖναι τοῖς οὖσιν· | f. 64v. δι' ἐκεῖνο γὰρ καὶ τὸ ζῆν ἐστιν καὶ τὸ γιγνώσκειν· τῷ δὲ ζῆν τὸ λευκὸν πρὸς τὸ λαμπρὸν οἰκείως ἔχον καὶ τῆς ἐκ τῆς ἀζωίας ἐγγιγνομένης μελαίνης καὶ σκοτώδους χρόας καθαρεῦον· τῷ δὲ γιγνώσκειν τὸ ξανθὸν φίλον, συμμιγὲς ὂν ἐκ πάντων· καὶ γὰρ ἡ γνῶσις καὶ τοῦ ὄντος ἐπορέγεται καὶ τῆς ζωῆς, διότι κίνησίς τίς ἐστιν, καὶ τῆς ἑτερότητος, διακρίνειν ἐθέλουσα τὰ ὄντα καὶ οὐ μόνον ἐκ πολλῶν ἕν, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ποιεῖν ἐξ ἑνός.

Τὰ μὲν οὖν χρώματα τούτων εἰκόνες· εἰ δὲ μὴ παντάπασιν ἐν τοῖς δρωμένοις ταῦτα τοιαῦτα φαίνεται, μάλιστα μὲν καὶ εἰς τὰς ἰδέας φήσομεν τῶν ἀστέρων ἀπιδόντα τὸν Πλάτωνα καὶ τὰς δυνάμεις τῶν ἀστέρων ταύτας οὕτως αὐτοῖς διανεῖμαι τὰς χρόας. εἰ δὲ μὴ τοῦτο παραδέχοιτό τις, ἐκεῖνό γε οὐκ ἄδηλον, ὅτι τοῖς ἐγγύθεν ὁρῶσιν ἢ τοῖς πόρρωθεν ἀλλοιότερα τὰ χρώματα φαντάζεται· θαυμαστὸν οὖν οὐδὲν καὶ τὸ ἐκεῖθεν ὁρώμενον λευκὸν διὰ τὴν σύμμιξιν τοῦ ἀέρος ἡμῖν μὴ φαίνεσθαι λευκόν, καὶ μάλιστα ἐν νυκτὶ θεωμένοις· ἢ τὸ ξανθὸν μὴ ὁρᾶσθαι ξανθόν· καὶ γὰρ παρ' ἄλληλα τιθέμενα τὰ χρώματα φαντάζεται οὐχ οἷά ἐστιν· εἰ δὲ παρ' ἄλληλα, καὶ δι' ἀλλήλων ὡσαύτως ἑτεροῖα προσπίπτει τοῖς ὄμμασιν ἡμῶν. Ἀλλ' ἐπὶ τὰ ἑπόμενα χωρῶμεν, ἱκανῶν ὄντων ⟨τούτων⟩ πρὸς τὴν ἐκ τῶν χρωμάτων ὡς ἀπ' εἰκόνων περὶ τῆς ποιήσεως τῶν ἀστέρων θεωρίαν.

Κυκλεῖσθαι δὲ στρεφόμενον τὸν ἄτρακτον ὅλον

3 cf. de or. chald. 21 10 καθαρευόντων sed των exp. 18 alterutrum τῶν ἀστέρων del. 30 δὲ δὴ Plat.

μὲν τὴν αὐτὴν περιφοράν· ἕως τοῦ· στρέφεσθαι | δὲ f. 65 r. αὐτὸν ἐν τοῖς τῆς Ἀνάγκης γόνασιν [p. 617ab].

Περὶ τῆς κινήσεως ἐν τούτοις ὁ λόγος τῶν ὀκτὼ σφονδύλων, οὐκέτι τῶν χρωμάτων· ταῦτα γὰρ τῶν ἀστέρων ἢ τῶν ἐν τοῖς σφονδύλοις, αἱ δὲ κινήσεις τῶν σφονδύλων. καὶ γὰρ τὴν βραδύτητα καὶ τὴν ταχύτητα πρὸς τὰς τούτων κινήσεις ἀποβλέποντες διορίζομεν· ἐπεὶ οἵ γε ἀστέρες αὐτοὶ περὶ τὰ ἑαυτῶν κέντρα κινοῦνται, καὶ ὅπως ἔχουσιν τάχους ἢ βραδύτητος πρὸς ἀλλήλους, ἐκ τῆς ὄψεως ἄδηλον· ἀλλ' ὅταν λέγωμεν τοὺς μὲν θᾶττον ἀποκαθίστασθαι, τοὺς δὲ βραδύτερον, εἰς τὰς τῶν σφονδύλων, ἐν οἷς εἰσιν, ἀφορῶμεν περιόδους· οὗτοι γὰρ περιάγουσι τοὺς ἀστέρας. καὶ ἡ μὲν ἀπλανὴς πάντας, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ περιεχομένους καὶ τοὺς ἐν ταῖς ἄλλαις περιόδοις· διὸ δὴ λέγεται μίαν εἶναι τὴν τοῦ ὅλου σφονδύλου περιφοράν, τῶν ἑπτὰ περιαγομένων ὑπὸ τοῦ ἐξωτάτου κατὰ τὴν ἐπὶ δεξιὰ κίνησιν. ἑκάστη δὲ τῶν ἄλλων περιόδων τὸν ἐν αὐτῇ περιάγει κατὰ τὴν ἑαυτῆς κίνησιν ἀστέρα· καὶ ἡ μὲν διὰ πλείονος χρόνου, καθάπερ ἡ Κρονία περίοδος, ἡ δὲ δι' ἐλάσσονος, καθάπερ ἡ τῆς σελήνης· αἱ δὲ ἄλλαι τούτων εἰσὶν ἀνὰ μέσον, τριῶν μὲν ἰσοδρόμων οὐσῶν, τῆς ἡλίου τῆς Ἑρμοῦ τῆς Ἀφροδίτης, τριῶν δὲ ἀνίσων πρός τε ταύτας καὶ ἀλλήλας, τῆς Ἄρεως τῆς Διὸς τῆς Κρόνου. ταῦτα μὲν οὖν μυριόλεκτα· πρὸς τούτοις δὲ κἀκεῖνο δῆλον, ὅπως εἴρηται τὸ ἠρέμα περιάγεσθαι τὰς ἐντός· πασῶν γὰρ τούτων ἡ τοῦ ὅλου κίνησίς ἐστι θάττων· καὶ ὅπως ἐπανακυκλεῖσθαι τὸν | τ[έταρτον] f. 65 v. . .50. . τοῦ . .22. τὸν ὅλον σφόν[δυλον. ὅτι] δὲ ἐν τοῖς γόνασιν στρέφεται τῆς Ἀ[νάγκης, ὥσπ]ερ ὑπὸ τῶν χειρῶν τῶν Μοιρῶν, σαφῶς αὐτοῦ διορίζοντος, λάβοις ἂν καὶ ἐντεῦθεν, ὅσην οἴεται τὴν ὑπεροχὴν εἶναι τῆς Ἀνάγκης πρὸς

1 φοράν Plat. 16 δεξιὰν 17 τὸν] τῶν 18 cf. Simplic. de caelo 447. 471 etc. 21 cf. Hultsch neue Jahrb. 153, 309

τὰς Μοίρας. αἳ μὲν γὰρ δι' ἐνεργείας ἔξω προϊούσης κινοῦσιν, ἣν συμβολικῶς ἡ διὰ τῆς χειρὸς ἐπαφὴ τοῦ κινουμένου παρίστησιν, ἡ δὲ πρὸ ἐνεργείας· οὐδὲν γὰρ αὐτῆς πραττούσης ἀψόφῳ κελεύθῳ μένων ἐν τοῖς γόνασιν αὐτῆς ὁ ἄτρακτος κινεῖται. καὶ εἰ τοῦτο, οὐκ ἂν εἴη κατὰ τὴν ὕλην Ἀνάγκη τῶν Μοιρῶν μήτηρ, οὐδ' οὕτως, ὡς εἰώθασι τὰς ὑποδοχὰς μητέρας καλεῖν, ἀλλ' ὡς γεννητικὴ δύναμις ἐκείνων καὶ μονὰς τῆς ὅλης αὐτῶν τριάδος. ⟨πρὸς⟩ τούτοις γε μὴν αὐτὸ τὸ ἐν τοῖς γόνασιν κινεῖσθαι δίδωσιν αὐτῷ τὴν τοῦ κινεῖσθαι δύναμιν· καὶ γὰρ τὰ γόνατα σύμβολα κινητικῶν ἐστιν παρὰ τοῖς θεοῖς δυνάμεων· ὅθεν καὶ τοῖς ποιηταῖς εἴωθεν λέγεσθαι τό· θεῶν ἐν γούνασι κεῖσθω, περὶ ὅτου ἂν τύχωσι τοῦτο λέγοντες, ὡς εἰς τὰς ἐκείνων ποιήσεις καὶ κινήσεις ἀναφέροντες τὴν αἰτίαν τοῦ γινομένου· καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἡμετέροις σώμασι ταύτην ἔχει τὰ γόνατα τὴν χρείαν τῇ φύσει, καμπῆς τοῦ σκέλους καὶ ἐκτάσεως ἕνεκα γεγονότα παρ' αὐτῆς. καὶ τοίνυν τῆς Ἀνάγκης τὰς δυνάμεις ἐνδιδούσης τῷ παντί, τὴν εἰς τὸ αὐτὸ συναγωγὴν τῶν κινήσεων καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ διάκρισιν καθ' ἕνα λόγον
f. 66r. *καὶ μίαν τάξιν | . .[55]. . ν τά . .[30]. τῷ ἐπιδέξια . .[20]. εἰκότως ἀμφοτέροις ἐνέθηκεν [τὸν ἄτρα]κτον, ἐγκόλπιον αὐτὸν τῆς [θεοῦ ποιήσας].*

Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἱκανὰ τὰ εἰρημένα· δεῖ δὲ ἐφιστάνειν, ὅπως ὥρισε μὲν τὸ πλῆθος τῶν ὀκτὼ σφονδύλων, ἕνα δὲ διὰ πάντων ἐλάσας ἄξονα καὶ κινεῖσθαι περὶ τὸν αὐτὸν ἄξονα πάντας λέγων χώραν οὔτε ταῖς ἀνελιττούσαις δίδωσιν οὔτε τοῖς ἐκκέντροις οὔτε τοῖς ἐπικύκλοις οὔτε ὅλως ταῖς μεμηχανημέναις ταύταις ὑποθέσεσιν. εἰκότως· οἱ μὲν γὰρ τὰς ἐκκέντρους ὑποθέμενοι σφαίρας κινοῦσιν αὐτὰς περὶ ἄλλο κέντρον ἢ τὸ τῆς ἀπλανοῦς, ἵνα τὰ ἀπόγεια κινήματα

20 quoniam utrumque motum dat fuso, utroque eum tenet genu 22 *θεοῦ ποιήσας*] l. . . *ου π. ἡ* inc. 28 cf. Pr. in Tim. 272b Dercyllidem apud Theonem 200, 23 sqq.

καὶ τὰ περίγεια διαφυλάξωσιν. ἀναγκαῖον οὖν ἢ κενὸν εἶναι μεταξὺ τῶν σφαιρῶν μὴ ἐναρμοζομένων ἀλλήλαις διὰ τὴν τῶν κέντρων παράλλαξιν, ἢ τὰς σφαίρας ἐπισυγχεῖσθαι ἀλλήλαις, μὴ διωρισμένων τῶν ἐπιφανειῶν, ἵνα ἡ κατωτέρω μηδὲν ἀπολείπῃ μεταξὺ τῆς ἀνωτέρω καὶ ἑαυτῆς, καθ' ὃ μὲν ἐλάσσονα ἔχει τὴν ἐκ τοῦ κέντρου, ἐναρμοζομένη, καθ' ὃ δὲ μείζονα, χωροῦσα δι' ἐκείνης· ἀλλ' ἀνίσων τῶν κινήσεων οὐσῶν ἐν τῷ τῆς μείζονος ἔσται ἡ ἐλάσσων, καὶ ἔσται καὶ οὕτω κενόν. εἰ δὲ τοῦτο ἀδύνατον, ἔσται τι ἄλλο σῶμα μεταξὺ τῶν δύο σφαιρῶν· καὶ εἰ μὲν ἠρεμοῦν, ἄλογον μέσον εἶναί τι σωμάτων φύσιν ἀεικίνητον ἐχόντων σῶμα ἠρεμοῦν τὸν ἅπαντα χρόνον· εἰ δὲ κινούμενον, εἰ μὲν συνεπισπώμενον ταῖς περιε|[χούσαις] . .[14]. οισθήσεται· τοῦ . .[20]. f. 66 v. ὁμαλές· ὥσθ' ἵνα . .[17]. ἔσται τι μεταξὺ ἐκείνων [ἀνωμ]άλως φερόμενον. εἰ δὲ καθ' αὑτὸ φερόμενον, εἰ μὲν κύκλῳ, πῶς οὐκ ὂν σφαιροειδὲς κινεῖται κύκλῳ κατὰ φύσιν; εἰ δὲ μὴ κύκλῳ, πῶς ἐν ἐκείνοις ἐστίν, [[ἢ]] μὴ ⟨ὂν⟩ ὁμοειδὲς ἐκείνοις καὶ δηλονότι φθαρτόν; πᾶν γὰρ σῶμα κινούμενον ἐπ' εὐθείας, στοιχεῖον δὲ ὅλως ὄν, οὐκ ἀΐδιόν ἐστι. καὶ μὴν καὶ εἰ ἑκάστης τῶν σφαιρῶν ἴδιόν ἐστι κέντρον, εἰ μὲν καὶ τῆς τοῦ ἀέρος σφαίρας καὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ τὰ κέντρα διορίζειν οὐκέτι δυνατὸν τὴν μὲν ἀπὸ τοῦ μέσου κίνησιν, τὴν δὲ ἐπὶ τὸ μέσον· ἑνὸς γὰρ μὴ ὄντος τοῦ μέσου ταῦτα πάντα ἄλογα· πρὸς γὰρ ἓν τὸ μέσον ὁ τούτων διορισμός. εἰ δὲ τὰ στοιχεῖα τὰ τῇδε κατὰ τὸ τοῦ παντὸς μέσον ὥρισται ταῖς κινήσεσιν, πῶς τούτων μὲν αἱ κατὰ φύσιν κινήσεις πρὸς ἐκεῖνο γίγνονται τὸ μέσον, αἱ δὲ τῶν σφαιρῶν τῶν θειοτέρων οὐ περὶ ἐκεῖνο; καὶ γὰρ εἰ μὲν κράτιστον τὸ περὶ κέντρον κινεῖσθαι τοῦ παντός, πῶς αἱ οὐράνιαι σφαῖραι ἄλλοις χρῶνται κέντροις; εἰ δὲ μὴ κράτιστον, πῶς ἡ ἀπλανὴς

4 ἡ ss. m[3] 17 nolui ἢ in τι vel εἰ mutare 19 εὐθείασ] σ ss. m[3] | cf. p. 233, 11 opinio est Aristotelis 30 ad ἄλλοισ im. γρ. οὐ τοῖσ ἀλλήλων

περὶ ἐκεῖνο στρέφεται, κρείττων οὖσα τῶν ἐντὸς καὶ περιάγουσα τὰς ἄλλας; εἰ δὲ τοῦτο μὲν τῆς ἀπλανοῦς μέσον, ἄλλο δὲ τὸ τοῦ παντός, πῶς οὐκ ἐκεῖνο τὰς θέσεις ὁρίζει τῶν σωμάτων τὰς κατὰ φύσιν καὶ τὰς κινήσεις; ὡς γὰρ μένει πάντα κατὰ φύσιν, οὕτω καὶ κινεῖται κατὰ φύσιν· καὶ εἰ μένει περὶ τὸ τοῦ παντὸς μέσον, καὶ κινεῖται περὶ αὐτὸ κατὰ φύσιν· καὶ εἰ κινεῖται, καὶ μένει.

f. 67 r. Καὶ μὴν καὶ | τὸ τοὺς ἐπικύκλους ὑποτίθεσθαι παντάπασιν ἄτοπον ἐ . ή .[20]. οὐκ ἔοικεν δὲ μηχανήματι ἡ .[12]. ησις, ἀλλ' αὐτοφυὴς ὄντως ἐστίν. οἱ δὲ ἐ[πίκυ]κλοι πολλὴν εἰσάγουσι τὴν τῶν μηχανημάτων ἔννοιαν· εἴτε γὰρ κυκλίσκους νοήσαιμέν τινας, ἐφ' ὧν οἱ ἀστέρες ἔνεισι, κινουμένους ἐπὶ τῶν ὁμοκέντρων, πολλὴ ἀλογία κύκλους ἐν οὐρανῷ ποιεῖν ἀντὶ σωμάτων δινουμένους· εἴτε σώματα ἅττα σφαιροειδῆ ταῖς σφαίραις ἐνδεδεμένα καὶ δι' αὐτῶν φερόμενα καὶ τὰ ἄστρα ἐπὶ τούτων, ἔτι ἀδυνατώτερον καὶ πλασματωδέστερον· οὐδὲν γὰρ ἀπέοικεν τοῦ ποιεῖν ἐπὶ δή τινων ὀχημάτων φερομένους τοὺς ἀστέρας ὡς αὐτοὺς οὐ δυναμένους κινεῖσθαι καὶ τῆς ἐφ' ἑτέρων ὀχήσεως ὄντας ἐπιδεεῖς. γελοῖον δὴ τοὺς τὴν κίνησιν ὁμαλῆ φυλάξαι προθυμουμένους οἴεσθαι τοῦτο ποιεῖν, εἰ τὰ κινούμενα διπλασιάσαιεν· ἔπειτα διὰ τίνα αἰτίαν ὁ μὲν ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ὧδε ἐπὶ τῶν ἐπικύκλων κινοῦνται, οἱ δὲ πέντε πλάνητες ἑτέρως; οἳ μὲν γὰρ τὴν ἄνω τοῦ ἐπικύκλου περιφέρειαν ἐναντίως τῷ ἐπικύκλῳ, τὴν δὲ κάτω, φασίν, ἐπὶ τὰ αὐτά· οἱ δὲ πλάνητες ἀνάπαλιν, τὴν μὲν ἄνω ἐπὶ τὰ αὐτά, τὴν κάτω δὲ ἐναντίως. οἱ μὲν οὖν ἀπὸ τῶν μαθημάτων ἐροῦσιν, ὅπως τὰ φαινόμενα διασώσωνται, τοιαύτας λαμβάνειν ὑποθέσεις· οἱ δὲ εἰς φιλόσοφον Μοῦσαν βλέποντες τὸ μηδὲν ἀλόγως γίνεσθαι χρῆναι διαφυλάττειν· ἐν οἷς μάλιστα μηδὲν εἰκῇ μηδ' ὡς ἔτυχεν,

3 ὁρίζει] δι supra ὁ m[3]   9 l. ἐφὴ aut ἐστὴ | est |ησισ, ergo [ποί]ησις (v. g. φυσικὴ, δημιουργικὴ)   12 εἰσί Rad.
19 ὀχήσεων   23 οἱ ante μὲν m[2]] τι m[1]

ἀλλὰ πάντα κατὰ λόγον· | . .[56]. . ανον καὶ . .[22]. [σ]ωμά- f. 67 r. των φύ[σει]. τῶν μὲν [γὰρ] Πυθαγορείων παρακέλευσμα ἦν . . . . . . δι' ἐλαχίστων καὶ ἁπλουστάτων ὑποθέσεων χρῆναι τὴν φαινομένην ἀνωμαλίαν τῶν οὐρανίων ἀπευθύνειν εἰς ὁμαλότητα καὶ τάξιν· οἱ δὲ ταῖς ἀνελιττούσαις χρώμενοι πολλοῦ δέουσιν τοῦτο ποιεῖν, πολλαπλασίας ὑποθέσεις τῶν φαινομένων λαμβάνοντες καὶ σφαίρας δημιουργοῦντες ἀμυθήτους καὶ κόσμον κατασκευάζοντες ποικίλον, ἵνα μηχανήσωνται τάξιν ἑνὸς ἀστέρος ἁπλῆν, καὶ οὔτε τοῦ πλήθους οὔτε τῆς ποικιλίας δημιουργίᾳ πρέπουσαν αἰτίαν φράζοντες· πρὸς τῷ καὶ τὰς ὑποθέσεις αὐτὰς ἐληλέγχθαι παρὰ τῶν ὕστερον, ὡς μήτε πάντα τὰ φαινόμενα σῴζειν δυναμένας μήθ' ὅσα καὶ σῴζουσιν ἀρκούντως ἀποδεικνύσας.

Ταῦτα μὲν οὖν καὶ ὁ Πτολεμαῖος ἐν τοῖς τῶν ὑποθέσεων βιβλίοις ἐπραγματεύσατο· πολλῶν δὲ ὄντων καὶ ἄλλων, ὅσα λέγεσθαι δυνατὸν πρὸς τὰς τοιαύτας ἀρχὰς τῆς περὶ τῶν οὐρανίων θεωρίας, τοσοῦτον ἡμεῖς τοῖς εἰρημένοις προσθέντες ἐπὶ τὰ προκείμενα χωρῶμεν, ὅτι πολλῷ βέλτιον αὐτοῖς διδόναι τὴν κίνησιν τοῖς ἄστροις μεταξὺ τῶν ἀπλανῶν τεταγμένοις καὶ τῶν ὑπὸ σελήνην σωμάτων, τῶν μὲν ἁπλῆν καὶ τεταγμένην κινουμένων κίνησιν, τῶν δὲ ποικίλην καὶ ἄτακτον, αὐτοῖς τεταγμένην ἅμα καὶ ποικίλην. τὸ μὲν γὰρ τεταγμένον οἰκεῖον σώμασιν θείοις, ὧν ἐστιν ψυχὴ κατὰ νοῦν | . .[32]. . ο . . ιαταυτ . .[24]. . χρωμένην ψυχὴν f. 68 r. ἁπλ[ῆν μὲν οὐκ οὖσαν, ἀλ]λὰ ὀρθὴν καὶ ἔμφρονα καὶ τεταγμένην, [ἧς] εἰκὼν ἡ τάξις. τὸ δὲ ἁπλοῦν οὐ[κ ἦν] πάντως σώμασιν οἰκεῖον· σώματος γὰρ φύσις μεταβολῆς οὐκ ἄμοιρος, ὡς ἐν Πολιτικῷ [p. 269^d] μεμαθήκαμεν· ὁπόταν οὖν τὰ σώματα μὴ τῶν πρωτίστων, ἀλλὰ τῶν δευτέρων ἦ

1 ante [σ]ωμάτων l. στη inc. 2 πυθαγορίων 3 post ἦν l. ὠ aut ά, sententiae aptum καίριον 10 ante τῆσ add. τῆι m^3 14 sc. Almag. IX sqq. 24 nempe νοῦν [κινουμένη] | ante ια l. δ vel η | fort. [θείῳ σώματι] χρωμένην

καὶ συνθέσεως οὐκ ἀμοίρων, ἀνάγκη δήπου καὶ τὴν κίνησιν αὐτῶν εἶναι τὴν κατὰ φύσιν τοιαύτην. Εἰ οὖν ἐν τοῖς πλανᾶσθαι λεγομένοις τάξιν μὲν εἶναι δεῖ πάντως ἐν ταῖς περιόδοις, ἁπλότητα δὲ τῶν μὲν ὑπ' αὐτὰ μᾶλλον, τῶν δὲ πρὸ αὐτῶν ἧττον, τοῦτο δεῖ σκοπεῖν, εἰ καὶ ἀνωμαλίας οὔσης ἡ τάξις ἐστὶν καὶ τὰς δοκούσας ἀνομοιότητας ἐν χρόνοις ἔχει τεταγμένοις, ὡς καὶ εἰς μυριοστὸν ἔτος δύνασθαι περὶ αὐτῶν εἰπεῖν, ὅπως ἕκαστα καὶ οἵας ἕξει τὰς ἀνελίξεις τῶν τοιούτων ἀνωμαλιῶν. εἴτε οὖν θᾶττον κινοῖτο καὶ βραδύτερον τεταγμένως, εἴτ' ἐπὶ τἀναντία προσθέσεις ποιεῖται καὶ ἀφαιρέσεις, εἴτ' ἐπὶ τὸ ἀπόγειον ἢ περίγειον ἐν ὡρισμένοις χρόνοις φυλάττοντα τὴν τάξιν, οὐδὲν ἡμεῖς ἀνάξιον ἡγούμεθα τῶν κατὰ νοῦν κινουμένων θείων σωμάτων δρᾶν. τὸ γὰρ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως καὶ περὶ τὰ αὐτά, καθ' ὅσον κινουμένοις δυνατόν, ἔστιν ὁρᾶν καὶ ἐν τούτοις· ἄλλο γὰρ τὸ ὡσαύτως καὶ τὸ κατὰ ταὐτὰ καὶ τὸ περὶ τὰ αὐτὰ τῶν τε πρώτων ἐστὶ καὶ τῶν μέσων καὶ τῶν τελευταίων·
f. 68 v. *τοῖς γὰρ μέσοις ἕκαστον τούτων ἀποδοτέον με‖[τὰ] . ¹⁷ . ἀνομοιότητος· ἐπεὶ [ἀνάγκη] τῶν ὑπ[ὸ σε]λήνην εἶναι τὰ οἷον πα[ραδείγ]ματα κ[ιν]ήσεων ἐν τοῖς προσεχῶς [αὐτῶν] ὑπερκειμένοις κύκλοις· οἷον τῶν [ἐν]αντίων κινήσεων, τῶν ἐπὶ τὸ ἄνω καὶ κάτω, τῶν θαττόνων καὶ βραδυτέρων. πασῶν δὲ τῶν ἐνταῦθα κατὰ φύσιν ἄλλων ἄλλοις * * * * ἐκεῖ κατὰ φύσιν ἐν τοῖς αὐτοῖς, οὔτε δι' ἀσθένειαν τῆς ταχύτητος ἢ τῆς βραδύτητος ἐπεισιούσης οὔτε διὰ ζωῆς μεταβολὴν τῆς εἰς τὸ ἀπόγειον ἢ περίγειον οὔτε στάσει τῆς προσθέσεως καὶ ἀφαιρέσεως διειργομένης, ἀλλὰ πανταχοῖ φερομένων τῶν ἐκεῖ σωμάτων διὰ τὴν τῶν ψυχῶν τῶν κινουσῶν πρὸς ἄλλα καὶ ἄλλα νόησιν ἀπὸ τῆς αὐτῆς δυνάμεως, διὰ βούλησιν*

14 cf. polit. 269ᵈ leg. X 898ᵃ 18 supplerem *με[τὰ τῆς προσηκούσης]*, sed l. ante *ἀνομ.* haec: *γ . . μεσ* (vel *μει*) . . . 23 excidit v. g. *διανεμομένων τὰ | κατὰ φύσιν] κατ' ἀμφοῖν* (*μ* ss.) m¹, *όc* supra *φ* m²

ἀφομοιουσῶν τὰς ἐμφανεῖς κινήσεις τοῖς νοουμένοις· καὶ γὰρ σχήματα πολυειδῆ τῶν ἀστέρων ἐστὶν πρός τε ἀλλήλους καὶ τοὺς τοῦ οὐρανοῦ τόπους καὶ φύσεις ποικίλαι τὰς ἀφανεῖς ἀπογραφόμεναι τῶν εἰδῶν δυνάμεις. καὶ αἱ μὲν προσθέσεις ἐκεῖ καὶ ἀφαιρέσεις τῶν ὑπὸ σελήνην ἐπιδόσεων εἰς τὴν ζωὴν καὶ ὑφέσεών εἰσιν αἴτιαι καὶ τὸ εἶναι καὶ τὴν εἰδοποιΐαν· αἱ δὲ βραδύτητες καὶ αἱ ταχύτητες τῶν δυσκινήτων καὶ εὐκινήτων μεταβολῶν καὶ τῶν ἠρεμαιοτέρων καὶ ὀξυρροπωτέρων ζωῶν· αἱ δὲ εἰς τὸ ἄνω καὶ κάτω κινήσεις τῶν ἀνωφόρων ἢ κατωφόρων καὶ πρὸς τὸ μέσον ἢ ἀπὸ τοῦ μέσου φορῶν, ἐπεὶ καὶ τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τὰς τῆς σελήνης καὶ τὰς ἐκλείψεις ἀρχετύπους εἶναι τῶν ὑπ' αὐτὴν φαμεν αἰτίας ἢ γενέσεων ἢ φθορῶν. ἀλλ' ἐπὶ ταύτης μὲν | διὰ τοῦ φωτὸς τὸ παράδειγμα θεωροῦμεν καὶ τῶν κατὰ f. 69 r. *τὸ φῶς σχηματ[ισμῶν ὂν] ἀποτελεῖ· παρὰ δὲ τοῖς πέντε διὰ τῶν προσθέσεων καὶ ἀφαιρέσεων. ἥλιος δὲ διὰ τὴν πρὸς πάντας ὑπεροχὴν ἀμφοτέρων μὲν τούτων ἄδεκτος, διὰ δὲ τῆς θάττονος καὶ βραδυτέρας κινήσεως δείκνυσι τῶν ἐναντιώσεων τῶν ἐν τῇ γενέσει περιέχων τὴν αἰτίαν, ἀνώμαλον ὁμαλότητα καὶ ἀνόμοιον ὁμοιότητα καὶ αὐτὸς ἔχων καὶ τῆς κινήσεως ἐλαχίστην παράλλαξιν ποιούμενος· πάντες δὲ τῶν ἁπλῶν περιόδων καὶ τῶν ποικίλων, ἅτε ἐν μέσῳ τεταγμένοι, τὴν ἀνάλογον τάξιν διαφυλάττοντες.*

Καὶ τὰς μὲν ὅλας σφαίρας τῶν πλανωμένων οἰητέον κατὰ μίαν ἁπλῆν κινεῖσθαι φοράν· εἴρηται γοῦν ἐν Τιμαίῳ [p. 36c] *πάσας ὁ δημιουργὸς περιάγειν κατὰ διάμετρον καὶ ἐπ' ἀριστεράν, τὴν δὲ ἀπλανῆ ἐπὶ δεξιὰ καὶ κατὰ πλευράν· τοὺς δὲ ἀστέρας ἐπ' αὐτῶν κινεῖσθαι κατά τε πλάτη καὶ βάθη περὶ τὰ κέντρα μὲν τὰ ἑαυτῶν κινουμένους (πᾶν γὰρ σῶμα θεῖον κινεῖται κυκλικῶς), φέρεσθαι δὲ καὶ περὶ αὐτὴν*

3 nempe φάσεις   11 cf. Riess ap. Pauly-Wissowa I 39 Firmic. 198, 3   13 ἐπὶ ταύτης m[2]] ἐπεὶ ταύτην m[1]   15 l. σχηματισμ (ισμ vel ων) .. ῶ (inc.) . ἀπ|τελεῖ   20 τῆσ ὁ   30 δὲ ss. m[2]

λοιπὸν τὴν οἰκείαν ἕκαστον σφαῖραν οὐχ ἁπλῆν φοράν, ἀλλὰ ποικίλην, πλέον ἢ ἔλασσον παρεξιόντα τὸν ἀκριβῆ λοξὸν καὶ εἰς ὕψος αἰρόμενα καὶ εἰς βάθος κατιόντα, τινὰ δὲ καὶ εἰς τὸ πρόσω καὶ εἰς τὸ ὀπίσω φερόμενα κατὰ τὴν αὐτῶν βούλησιν, οὐδαμοῦ τῆς περὶ τὰ οἰκεῖα κέντρα κινήσεως ἀφιστάμενα. καὶ οὕτω δὴ καὶ τὴν αὐτῶν κινεῖσθαι κίνησιν τὴν f. 69v. *κυκλικὴν καὶ τῶν ὑπὸ σελή[[νην] πασῶν κινήσεων προ[ειληφέ]ναι τὰς αἰ[τίας τ]ῶν κατ' εὐθεῖαν, ἐν τῷ κυκλίζεσθαι [τῶν εὐθυ]πόρων τὰς ἰδιότητας φορῶν ἐπιδεικνυμένους, τῆς ἄνω τῆς κάτω, τῆς εἰς δεξιὰ τῆς εἰς ἀριστερά, τῆς πρόσω τῆς ὀπίσω. τὰ μὲν οὖν ὑπὸ σελήνην σώματα μερικὰ κινεῖται προηγουμένως ἐπ' εὐθείας, ἔχει δὲ τὸ κύκλῳ κατὰ μέθεξιν διὰ τῆς ἀνταποδόσεως τῶν ἐναντίων κινήσεων, τὰ δὲ ἄστρα ἔχει μὲν τὴν κυκλοφορίαν οἰκεῖον, κινεῖται δὲ καὶ κατὰ τὰς τῶν ἐπ' εὐθείας κινήσεων ἰδιότητας, ἄνω κάτω πρόσω ὀπίσω, διότι προείληφεν ἐκείνων τὰς αἰτίας. ὥστε τὰ μὲν εὐθυπορικῶς κυκλίζεται, τὰ δὲ κυκλοφορικῶς εὐθυπορεῖται, μέσην ἔχοντα τάξιν καὶ κίνησιν τῶν τε μόνως κυκλοφορουμένων καὶ τῶν μόνως εὐθυπόρων, οἷόν ἐστιν ἕκαστον τῶν ἐνταῦθα σύνθετον.*

Ταῦτα ἡμεῖς ἐφιστάντες γράφομεν, θαυμάζοντες μὲν τὸν Πλάτωνα τῆς φιλοσόφου θεωρίας, ἀφελόντα τῶν οὐρανίων τὰς μεμηχανημένας αἰτίας τῶν κινήσεων, ἔχοντες δέ τι καὶ ὑπὲρ τῶν χρωμένων ταῖς ὑποθέσεσιν ἐκείναις λέγειν. ἐπειδὴ γὰρ ἠβούλοντο μαθηματικῶς σκοπεῖν καὶ ἐπὶ δακτύλων, ποῦ θᾶττον ἢ ποῦ βραδύτερον ἐκεῖνα φέρεται, καὶ λογίζεσθαι τοὺς χρόνους, ηὑρήκασιν ὑποθέσεις, καθ' ἃς εὐεφόδευτος αὐτοῖς γίνεται τῶν χρόνων τῆς ἀνωμαλίας ἡ κατάληψις, οὐκ ἐκείνων οὕτω κινουμένων, ἀλλ' ἡμῶν μὴ δυναμένων ἄλλως θηρᾶσαι τὴν κίνησιν ἢ τοιαύτας ὑποθέσεις κατασκευασαμένων,

20 *συνθέτων* · 28 cf. Dercyll. ap. Theonem 201, 17
30 *κατασκευασμένων* m[1], α ss. m[3]?

δι' ὧν τὰς ὁμαλεῖς λαβόντες κινήσεις κατ' ἐπισύνθεσιν δυνάμεθα τὰς ἀνωμάλους | . . . . ἐν . .[30]. . χρόνου[ς], f. 70r. ὥσπερ ἂν εἰ ⟨περὶ⟩ κ[ύλινδρ]ον κιν[ουμένου μύρμη]κος ἑλικοειδῶς ἡμ[εῖς] τὴν . . . . . . θ[έλον]τες λαβεῖν ἐνοήσαμεν [εὐθεῖαν] ἐν τῷ κυλίνδρῳ τινὰ ὀρθὴν καὶ περὶ αὐτὸν στρεφομένην, σημεῖον δὲ ἐπὶ τῆς εὐθείας ἄνωθεν καταφερόμενον, εἶτα τὴν ἕλικα ἐξ ἀμφοῖν ποιοῦμεν ἐκ δυεῖν κινήσεων τὴν μίαν, οὐ τοῦ μύρμηκος ὡς δύο κινουμένου κινήσεις, ἀλλ' ὡς μίαν τὴν ἐξ ἀμφοῖν. οὕτω γὰρ οἶμαι καὶ οἱ ἐκ τῶν μαθημάτων τὴν ἀνώμαλον ἐξ ὁμαλῶν ποιοῦσιν, ἵν' ὅπερ εἴπομεν αὐτοὶ δύνωνται τοὺς ἀριθμοὺς εὑρίσκειν τῆς ἀνωμαλίας διὰ τῶν ὁμαλῶν ὄντας καταληπτοὺς μόνως, ἐκείνων τοιούτων οὐσῶν καθ' αὑτὰς ἀσυνθέτων, οἵας οὗτοι ποιοῦσι διὰ συνθέσεως. καὶ γὰρ οἱ τὰ παραπήγματα κατασκευάζοντες λογισμοῖς χρώμενοι μιμοῦνται τὴν πρὸ λογισμῶν καὶ ἐπινοιῶν ἐκεῖνα δημιουργήσασαν φύσιν· καὶ οἱ χρυσὸν ποιεῖν φάσκοντες ἐκ μίξεώς τινων εἰδῶν, τῆς φύσεως πρὸ μίξεως ὧν οὗτοι λέγουσιν τὸ εἶδος ἓν τοῦ χρυσοῦ ποιούσης· καὶ ἐπ' ἄλλων πολλῶν οὗτος ὁ τρόπος, τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ταῖς εὐμηχάνοις ἐπιβολαῖς τὰ ἔργα τῆς φύσεως θηρᾶν ἐφιεμένης καὶ ζητούσης, πῶς ἂν ἐγένετο, εἴπερ ἐγίνετο, καὶ ὡς δυνατὸν εὑρισκούσης. ἐπὶ δὲ τῶν ἀστέρων καὶ πρόφασιν αὐτοῖς ἡ ζήτησις ἔχει καὶ κατόρθωσιν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἡ εὕρησις, ὅπως ἀποδείξωσιν ὁμαλῶς πάντα κινούμενα τὰ ἐγκυκλίως φερόμενα· τοῦτο γάρ φασι θείοις σώμασιν προσήκειν. καὶ ἔγωγε φαίην ἂν καὶ αὐ|τὸς f. 70v. ἄλλ[οι]ς μὲν τὸ ὁμαλὲς μόνως, ἄλλοις [δὲ πάλιν τ]ὸ ἀνωμάλως ὁμαλές, ἄλλοις δὲ [τοῖς ἐ]ν γενέσει μόνοις τὸ ἀνώ-

2 ante *χρόνον* l. *γίγν* . . . . inc. 3 cf. Cleom. 30, 8 Vitr. IX 1, 15 4 post *τὴν* l. . *ω* . . *πν* inc. 7 *ἕλικαν* 8 abundat *ὡσ* 15 *ἀσυνθέτουσ* 19 *ἐπ'*] *ἀπ'* 24 usitatum *εὕρεσις* 27 inter *αλλ* et *σ* 3 vel 4 litt., ergo praeter *οι* ras. extare vid. 28 *μόνοις* suspectum (*φερομένοις*?)

μαλον μό[νως]. μήποτε γὰρ οὐδὲ ἀνωμαλίαν χρὴ λέγειν, ἐφ' ὧν αἱ ἀνταποδόσεις ὁμαλεῖς καὶ τάξιν ἔχουσαι πάντως ἀναγκαίαν.

Ἀλλὰ τοῦτο μὲν παντός ἐστιν συλλογίσασθαι· τὸ δὲ καὶ τὴν ἀπλανῆ κινεῖν ἐπὶ τὰ ἑπόμενα καὶ μοῖραν μίαν ἐν ἔτεσιν ἀπλέτοις, οὐδὲ τοῦτο δήπου τῷ Πλάτωνι προσῆκεν, σαφῶς λέγοντι τὰς ἐναντίας εἶναι κινήσεις ἐν τῇ ἀπλανεῖ καὶ τῇ πλανωμένῃ· καὶ γὰρ ἦν δέον καὶ τῶν ἐναντίων δυναστευόντων κατὰ τὴν γένεσιν ἐκεῖ προϋπάρχειν τὸ παράδειγμα, καὶ τῆς ἐν τοῖς νοητοῖς ταυτότητος καὶ ἑτερότητος πρῶτον μετέχειν τὸν οὐρανόν· ἄλλης δὲ οὔσης ἐκεῖ κινήσεως διὰ τῆς κατὰ τόπον μονῆς ἐν ταύτῃ θεωρεῖσθαι τὴν ἐναντίωσιν· Μουσῶν δὲ τὸν ὅλον οὐρανὸν συνεχουσῶν συμφωνίαν εἶναι τῶν ἐναντίων κινήσεων καὶ ὁμολογεῖν τῇ ἑτέρᾳ τὴν ἑτέραν. ἐπεὶ ὅτι γε καὶ ἡ περὶ τῆς ἀπλανοῦς δόξα ψευδὴς ὡς κινουμένης ἐπὶ τὰ αὐτὰ ταῖς πλανωμέναις, δῆλον· ἔδει γὰρ εἴπερ μάλιστα περὶ τὸν τοῦ ζῳδιακοῦ κινεῖται πόλον, πολλὰ τῶν ἀφανῶν ἄστρων ἐμφανῆ γεγονέναι καὶ τῶν ἐμφανῶν ἀφανῆ· τούτου δὲ ὄντος ἀδυνάτου μηδὲ τὴν ἀπλανῆ κινεῖσθαι περὶ τὸν τοῦ ζῳδιακοῦ πόλον· εἰ δὲ περὶ τὸν τοῦ παντὸς πόλον ἐκινεῖτο, τῶν ἐπὶ τοῦ διὰ μέσων δρωμένων ἔμπροσθεν ἄστρων ἐκβεβηκέναι τινὰ τὸν διὰ μέσων ἔδει κύκλον, ὅπερ ἐστὶ καὶ αὐτὸ παντελῶς ψεῦδος· εἰ δὲ τὰς
f. 71 r. πολυθρυλήτους ἐπανατείνοιν|το τηρήσεις ὡς μαρτυρούσας [τῇ ἐπὶ τὰ ἑπόμε]να κινήσει τῆς ἀπλανοῦς, καὶ ἡμ[εῖς τῶν Χαλ]δαίων ἕξομεν τηρήσεις λέγειν πά[νυ ἐναργῶς] παρα-

5 sc. eundem motum quem stellas errantes | cogitare videtur de praecessione, quae tamen secundum Hipparchum centenis annis per singulas fiebat partes 12 διὰ] ἄλλα: cum ibi (in caelo) diversus sit motus, hic (ἐν τῇ γενέσει) diversitas est motus et quietis 15 praecessio si esset, neque circa zodiaci neque circa mundi polum sidera possent moveri: ergo non est praecessio 20 τοῦ διὰ μέσων = zodiaci 24 ἐπανατείνοιντο] ι post ο ins. m[2] 26 cf. in Tim. 277[d] Plin. VII 193 Sen. qu. nat. III 29

δούσας ἐξ ἀμυθήτων χρόνων, πο[ῖαι] καὶ ὅλων κοσμικῶν περιόδων καὶ ἀπ[οκα]ταστάσεων ἦσαν ἱστορίαι· προσθήσω δὲ Χαλδαίοις καὶ Αἰγυπτίους. καὶ τί δεῖ Χαλδαίους καὶ Αἰγυπτίους λέγειν; ἀλλὰ πρὸ τούτων αἱ τῶν θεῶν φῆμαι σαφῶς τὰ αὐτῶν εἰδότων καὶ οἱ χρησμοὶ τήν τε ἀπλανῆ κινεῖσθαί φασιν οὕτως, ὡς καὶ ὁ Πλάτωνος λόγος, περιάγουσαν τὸν ὅλον οὐρανὸν ἐπὶ δυσμάς, καὶ πρὸς τούτοις ἑπτὰ μόνας εἶναι τὰς λοιπὰς περιόδους, ἀλλ' οὐκ ἐπικύκλους οὐδὲ ἀνελισσούσας οὐδ' ἄλλον τινὰ τοιοῦτον κύκλων ὄχλον· οἷς χρὴ πειθομένους τὰς εἰρημένας ἐπιβολὰς κρατύνειν, τοῖς μηχανήματα βουλομένοις ἱστάνειν ἐπὶ τὸν οὐρανὸν παραχωρήσαντας ὡς χρείας ἕνεκα καὶ ἀνθρωπίνων λογισμῶν ταῖς ὑποθέσεσι ταύταις χρωμένοις· εἰ δ' ὡς πειθόμενοι ταῦθ' οὕτως ἔχειν λέγουσιν, οὐχ ἡμεῖς γε προσησόμεθα τοὺς λόγους.

Ἐπὶ δὲ τῶν κύκλων αὐτοῦ ἄνωθεν ἐφ' ἑκάστου βεβηκέναι Σειρῆνα συμπεριφερομένην, φωνὴν μίαν ἱεῖσαν, ἕνα τόνον· ἐκ πασῶν δὲ ὀκτὼ οὐσῶν μίαν ἁρμονίαν συμφωνεῖν [p. 617[b]].

Τίς μὲν ὁ Μοιραῖος ἄτρακτος καὶ ὁποίας ἔχει τῶν σφονδύλων διαφοράς, εἴρηται διὰ τῶν ἔμπροσθεν· ἐν δὲ τούτοις εἰσάγει λοιπὸν τὰς ἐφεστηκυίας τῇ κινήσει τοῦ ἀτράκτου θείας καὶ ἀσωμάτους ὑποστάσεις, καὶ τούτων τὰς Σειρῆνας πρώτας λέγων ἐφ' ἑκάστου κύκλου μίαν βεβηκέναι καὶ συμπεριφέρεσθαι τῷ κύκλῳ τῷ | . .[22]. . ἐμ . .[27]. . ὁ τόνος f. 71 v. οὐ[χ ἥκιστα πρέπων τοῖ]ς μουσικοῖς λόγοις . .[12]. [σ]ημαίνει τὸν ἕνα φθόγγον καὶ τὸν ἁπλούστατον ἦχον· ἡ μὲν γὰρ μία φωνὴ δηλοῖ τὴν ἀμετάβολον τοῦ τῆς ἐνεργείας εἴδους εἰς ἄλλο καὶ ἄλλο μέλος ὕπαρξιν, ὡς ἑκάστης Σειρῆνος ἀεὶ

1 ποῖαι] ο inc. 4 cf. de or. chald. 84[2] 5 αὐτῶν 7 πρὸς] πρὸ 11 ἱστάνειν suspectum 18 ἱεῖσαν 19 ξυμφωνεῖν Pl. 20 cf. ad seqq. Macr. in somn. II 8 | ἔχειν 25 post ἐμ l. π, ergo ἀναπέμπ-? | ante ὁ l. δε

τὴν αὐτὴν ἱείσης φωνήν· ὁ δὲ εἷς τόνος τὴν ποιὰν φωνὴν ἐδήλωσεν εἰς ἑνὸς ἀπήχησιν φθόγγου τελοῦσαν· παρὰ γὰρ τὴν τάσιν καὶ ὁ φθόγγος καλεῖται τόνος. καὶ τέλος ὀκτὼ τῶν κύκλων καὶ τῶν Σειρήνων οὐσῶν μίαν ἁρμονίαν ἐκ πάντων ἀποτελεῖσθαί φησιν, οἷον τὴν διὰ πασῶν, ἐν ὅροις μὲν ὀκτὼ θεωρουμένην, ἑπτὰ δὲ διαστήμασιν, ὡς τῶν Σειρήνων τὰς ἐνεργείας εἰκάσθαι φθόγγοις, ἐξ ὧν ἡ διὰ πασῶν ἡ κατακορεστάτη τῶν συμφωνιῶν, καὶ κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν εἶναι τὰ διαστήματα τῶν φθόγγων, ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς νήτης κάτωθεν καὶ τελευτῶντα εἰς τὴν ὑπάτην ἀνωτάτω οὖσαν· δεῖ γὰρ τὰ ἀνωτέρω κινεῖσθαι θᾶττον, κἂν δοκῶσιν αἱ ἀποκαταστάσεις εἶναι πολυχρονιώτεραι τῷ μείζονα λόγον ἔχειν τοὺς κύκλους αὐτοὺς τοῖς μεγέθεσι πρὸς τοὺς κύκλους ἢ τὰς κινήσεις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας· τοῦτο γὰρ δοκεῖ συμπεφωνῆσθαι παρὰ πᾶσιν.

Τούτων δ' οὖν οὕτως αὐτῷ διατεταγμένων, ὡς εἴρηται, τίνας εἶναι ῥητέον τὰς Σειρῆνας ταύτας; τὸ μὲν οὖν δὴ λέγειν τὰς Μούσας εἶναι καὶ παρ' ἡμῶν ἡμᾶς προστιθέναι τὴν λοιπήν, ἵνα τὸν τῆς ἐννεάδος συμπληρώσωμεν ἀριθμόν, οὐκ ἔστιν ἑπομένων ταῖς ῥήσεσιν· πρὸς τῷ καὶ τὸ συμπερι-
f. 72r. φέρεσθαι τοῖς κύκλοις τὰς Σειρῆνας καταδε|ε[στέρας] εἶναι τῶν Μουσῶν . .[20]. . α . ειδ . .[20]. . ψυχικῆς σωματικ . .[16]. φωναῖς τῶν Μουσῶν εἶν[αι]· διὸ καὶ ἐναρμ[ονίους] ἔχειν κινήσεις καὶ τοῖς κύκλοις οἷς ἐ[πιβε]βήκασιν προξενεῖν τὴν ἔρρυθμον κίνη[σιν] πανάληθες. τίνα οὖν οὐσίαν καὶ τάξιν ἐχούσας; ὅτι μὲν δὴ πρὸ σωμάτων οὔσας ἀναγκαῖον καὶ προσεχῶς ἐφεστώσας τοῖς κύκλοις εἶναι ψυχὰς αὐτάς, δῆλον, ἐπεὶ καὶ τὸ συμπεριφέρεσθαι τοῖς κύκλοις κινεῖσθαι

10 ἀνωτάτω m[2]] κατωτάτω m[1] 11 δεῖ] ἀεὶ 16 αὐτῶι exp. m[3] 17 τίνα | Σειρῆνας] σ prius post ins. (α m[3]?), ras. supra ει, post η ras. (α m[3]?): fuitne εἰρημένασ? | post ταύτασ ταύτασ | δὴ ss. 22 post α ρ aut ν | nempe [νοερᾶς] ψ. σ. deinde novum enuntiatum, ut paragraphus im. adposita demonstrat

δήπου μεταβατικῶς αὐτὰς ἀναδιδάσκει. καὶ εἰ μὴ μῦθος ἦν, εἶπεν ἂν ταῖς Σειρῆσιν τοὺς κύκλους συμπεριάγεσθαι· νῦν δὲ ὡς φιλοῦσιν οἱ μυθοπλάσται ποιεῖν, ἀνέστρεψε τὴν τάξιν καὶ τοῖς κύκλοις εἶπεν συμπεριφέρεσθαι τὰς Σειρῆνας. εἰ δ' οὖν κινοῦνται καὶ αὐταὶ κυκλικῶς κατὰ τὴν ἀσώματον κίνησιν, ἀνάγκη δήπου ψυχάς τινας αὐτὰς εἶναι νοερῶς ζώσας· νοῦ γὰρ εἰκὼν ἡ περιφορά, καθάπερ ὁ Ἀθηναῖος ξένος ἐδίδαξεν [leg. X 897c], *καὶ ψυχαὶ περιάγονται διὰ νοῦν. εἰ δὲ ταῦτα ἀληθῆ, συνᾴδει ταῦτα τοῖς ἐν Τιμαίῳ* [p. 35a sqq.] *περὶ τῶν θείων ψυχῶν πεφιλοσοφημένοις, ὡς ἄρα ἐκ τῶν ἁρμονικῶν ὑφεστήκασι λόγων· εἰ γὰρ τὴν κίνησιν αὐτῶν ἐναρμόνιον εἶπεν, ἔχοιεν ἂν κατ' οὐσίαν τοὺς λόγους τοὺς ἁρμονικούς, ὡς καὶ ἐκεῖνος εἶπεν· καὶ εἰ περιφέρονται, καὶ αὐταὶ κύκλοι τινές εἰσιν, ὥσπερ φησὶ καὶ ὁ Τίμαιος* [p. 36c]. *καὶ εἰ μίαν φωνὴν ἀφίησιν ἑκάστη καὶ ἕνα τόνον, λογικαὶ πάντως εἰσὶ κατ' οὐσίαν, ἁπλαῖς χρώμεναι καὶ ἀσυνθέτοις ἐνεργείαις καὶ οὐχ οἵαις αἱ ἡμέτεραι, συλλογιζόμεναι, καὶ* | [*εἰκά*]*ζ*[*ουσ*]*αι ἄλλ*[*οτε*] *ἄλλως, ἵνα τὰ ὄντα γνῶσιν· π*[*άλιν*] (f. 72v.) *δὲ εἰ μίαν συμπληροῦσιν ἁρμονίαν, οἷ*[*ον χορεύουσ*]*ιν πᾶσαι περὶ ἕνα κορυφαῖον τὴν* [*τοῦ ὅλου*] *κόσμου ψυχήν. Σειρῆνας μὲν οὖν αὐτὰς ἐκάλεσεν, ἵνα ἐνδείξηται τὴν ἁρμονίαν σωματοειδῆ πάντως οὖσαν, ἣν αὗται τοῖς κύκλοις ἐνδιδόασιν· οὐρανίας δὲ Σειρῆνας, ἵνα τῶν γενεσιουργῶν διακρίνῃ ταύτας Σειρήνων, ἃς δὴ καὶ αὐτὸς ἀλλαχοῦ* [Phaedr. 259a] *συμβουλεύει κατὰ τὸν Ὁμηρικὸν ἐκεῖνον Ὀδυσσέα παραπλεῖν. ἀλλ' ἐκεῖναι μὲν ἀπὸ δυάδος ἄρχονται· λέγει γοῦν ὁ ποιητής· φθογγὴν Σειρήνοιϊν, ὡς ἂν δυεῖν οὔσαιν· αὗται δὲ ἀπὸ μονάδος· ἡ γὰρ τοῦ ἑνὸς κύκλου τοῦ ἐξωτάτου προηγεῖται τῆς ἑβδομάδος. ὥστε κἀκείνῃ τῇ δυάδι πλῆθος οἰκεῖον ὑπεστρῶσθαι πάντως εἰκός· καὶ εἰ τῇ οὐρανίᾳ*

14 *αὗται*, corr. Pitra 16 *συνθέτοισ* 18 possis etiam *δοξάζουσαι* 27 nusquam dicit *φθογγὴν Σειρήνοιιν*, at cf. *μ* 42. 52. 158. 167. 198

μονάδι ἑβδομαδικόν, τῇ γενεσιουργῷ δυάδι πάντως δὶς ἑβδομαδικόν, οὕτω καὶ τῶν θεολόγων πολλαχοῦ τὰς οὐρανίας ζώνας διπλασιαζόντων ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην. εἰσὶ δὲ ἄρα τινὲς καὶ ἐν Ἅιδου Σειρῆνες, περὶ ὧν αὐτὸς εἶπεν ἐν Κρατύλῳ [p. 403d] σαφῶς, ὡς οὐδὲ ἐκείναις ἀπολείπειν τὸν Ἅιδην φίλον, θελγομέναις ὑπὸ τῆς τοῦ Πλούτωνος σοφίας. ὥστε τριττὰ γένη κατ' αὐτὸν Σειρήνων· οὐράνια Διός, γενεσιουργὰ Ποσειδῶνος, ὑποχθόνια Πλούτωνος· κοινὸν δὲ πάντων τῶν γενῶν ἁρμονίαν ὑφιστάνειν σωματοειδῆ, τῶν Μουσῶν τὴν νοερὰν ἁρμονίαν μάλιστα δωρουμένων, διὸ καὶ κρατεῖν λέγονται τῶν Σειρήνων καὶ τοῖς πτεροῖς αὐτῶν στεφανοῦσθαι· καὶ γὰρ ἐκείνας ἀνάγουσιν ἑαυταῖς τε συνάπτουσιν, τὰς ἀναγωγοὺς αὐτῶν δυνάμεις ἐξάπτουσαι τῆς ἑαυτῶν νοήσεως.

f. 78r. Ἄλλας | δὲ καθημένας πέριξ [δι' ἴσο]υ τ[ρεῖς, ἐν θρόνῳ ἑκάστην, θυγατέρας τῆς Ἀνάγ[κης Μοίρας]· ἕως τοῦ· τὴν δὲ Λάχεσιν ἐν μέρει [ἑκατέρας] ἑκατέρᾳ τῇ χειρὶ ἐφάπτεσθαι [p. 617b–d].

Μετὰ τὰ[ς Σειρῆ]νας, ἃς εἴπομεν τὰς θείας εἶναι τῶν ὀκτὼ κύκλ[ων] ψυχάς, ὧν καὶ ἡ οὐσία καὶ ἡ ζωὴ ἐναρμόνιος καὶ ἡ ἐνέργεια νοερὰ κύκλῳ κινουμένων (ἐν γὰρ ἀσωμάτοις ἡ κύκλῳ κίνησις νοερὰν ἐμφαίνει πάντως ἐνέργειαν) ἡ τῶν Μοιρῶν παραδέδοται τριὰς ὑπὲρ τὰς Σειρῆνας, ἄνωθεν ἐποχουμένη ταύταις τε καὶ ταῖς ὅλαις περιόδοις, ἁπτομένη τε αὐτῶν καὶ οὐχ ἁπτομένη (τοῦτο γὰρ τὸ διαλείπειν), οἷον ὑπερκόσμιός τε ἅμα καὶ ἐγκόσμιος οὖσα· τὸ μὲν γὰρ ἅπτεσθαι κοινωνίαν δηλοῖ πρὸς τὰς περιφοράς, τὸ δ' αὖ μὴ ἅπτεσθαι χωριστὴν ζωὴν ἀπὸ τούτων ἀσύναπτον πρὸς αὐτάς. καὶ ὁρᾷς πῶς καὶ τῆς Ἀνάγκης ὑφεῖνται τῆς ἑαυτῶν μητρὸς αἱ Μοῖραι καὶ τῶν Σειρήνων ὑπερκάθηνται·

2 cf. de or. chald. 22³ 11 cf. Preller-Robert I 615 12 αὐτῶν] οὕτως 21 de Parcis et Ananke cf. theol. Plat. 406 sqq. 22 πάντων

θρόνοι μὲν γὰρ ἀποδέδονται παρὰ τοῦ μύθου καὶ αὐταῖς, ὥσπερ τῇ Ἀνάγκῃ· καὶ γὰρ τοῦ τῆς Ἀνάγκης θρόνου μεμνήσεται διὰ τῶν ἑπομένων· καὶ καθῆσθαι λέγονται καθάπερ ἡ μήτηρ, ἀλλ' οὐ συμπεριφέρεσθαι τοῖς κύκλοις, ὥσπερ αἱ Σειρῆνες. ἀλλ' ἡ μὲν οὐκ ἐφάπτεται τοῦ ἀτράκτου ταῖς χερσίν, ἀλλ' ἔγκειται τοῖς γόνασιν αὐτῆς ὡς ἡδρασμένος ἐν αὐτῇ μονίμως, αἳ δὲ χρῶνται ταῖς χερσὶν καὶ κινοῦσι διὰ τούτων, ὡς ἂν προσεχέστεραι τοῖς κινουμένοις· καὶ αὗται μὲν ἔξω τῶν κύκλων οὖσαι καὶ ἡδρασμέναι κινοῦσιν· αἱ δὲ Σειρῆνες ἐπιβεβηκυῖαι τῶν κύκλων καὶ συμπεριφερόμεναι αὐτοῖς· ὥστε τῶν Μοιρῶν καὶ ταύτας κινου|[σῶν] f. 73 v. . .[85]. . [ἐ]ντὸς περιφορᾶς . . . . γὰρ κινοῦσιν· ἡ δὲ ἐκ τῶν περι[φορῶν] εἰς τὰ ἐπ' εὐθείας κινούμενα· ταῦτα γὰρ πάντα δουλεύει ταῖς ἐκείνων περιόδοις. καὶ οὕτως ὁ κόσμος ἅπας ἐστὶν Μοιραῖος, τῶν μὲν ἀκυροτέρων κινήσεων εἰς τὰς κυριωτέρας ἀνηρτημένων, τούτων δὲ εἰς τὰς Μοίρας· τῶν δὲ Μοιρῶν κατὰ τὴν βούλησιν τῆς μητρὸς κινουσῶν, καὶ ὅσον ἐκείνη τῷ εἶναι, τοσοῦτον τῷ ἐνεργεῖν τούτων εἰς τὸ πᾶν παρεχουσῶν. ἀλλ' ὅτι μὲν αἱ Μοῖραι διὰ τῶν περιόδων τούτων πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ κατευθύνουσι, δῆλον, ἑκάστοις ἀπομερίζουσαι τὸ προσῆκον, καὶ ψυχαῖς καὶ ζῴοις καὶ φυτοῖς, καὶ ἐπικλώθουσαι τὴν ὀφειλομένην μοῖραν. διὸ καὶ τὰς περιόδους ἀτράκτῳ καὶ σφονδύλοις προσείκασεν, ἐπεὶ κἀν ταῖς ἱεροποιΐαις συνθήματα ταῦτα τῶν Μοιρῶν εἰώθασι παραλαμβάνειν, ἠλακάτας ἀτράκτους νήματα· διὰ γὰρ τούτων δηλοῦται τὸν ἄνωθεν εἱρμὸν μέχρι τῶν τελευταίων διήκειν, τῆς μὲν ἐν τῇ συνηθείᾳ καλουμένης ἠλακάτης τὴν ἐν ταῖς Μοίραις περιεχομένην αἰτίαν δηλούσης, ἧς εἰς τὸ πᾶν ἐντιθέασιν ἀπ' ἐκείνης ζωῆς· τοῦ δὲ ἀτράκτου τοῦ ἀπ' ἐκείνης τὸ νῆμα δεχομένου τὴν εἰς τὸ πᾶν ἐνδε-

11 ὥστε̇ 14 δουλεύει] l. κυλεύει errore facili 28 ἧσ
~s. m²

δομένην· τοῦ δὲ νήματος τὸν εἱρμὸν τῆς τε μενούσης καὶ τῆς προελθούσης. οὐ γὰρ δεῖ νομίζειν, ὅτι τάττουσαι τὰ πάντα καὶ κινοῦσαι χωρὶς τοῦ ζωὴν ἐνδιδόναι κινοῦσιν· οὐδὲ γὰρ οἱ τὰ τῇδε ἀγάλματα ἐλλάμποντες ἄνευ ζωῆς ἐλλάμπουσιν· ἀλλὰ τῆς ζωῆς ἰδιότης ἄλλη ἄλλης, καὶ ὡς f. 74r. *μὲν ζωὴ | κ . . . . δ . .* [25]. *εἶται . . δ . .* [25]. *Μοῦσαι μὲν ἐναρμόνιον προξενο[ῦσι, Μοῖ]ραι δὲ εἱρόμενον εἶδος τῷ κόσμῳ καὶ [ἄλλος] ἄλλο τι τῶν θεῶν.*

Τίς δέ ποτε ἄρα τάξις . . . . Μοιρῶν καὶ τίνα τὰ ἀπὸ τῆς θεομυθίας αὐταῖς ἀποδοθέντα σύμβολα, οἱ θρόνοι τὰ στέμματα ἡ λευκὴ ἐσθὴς ἡ ὑμνῳδία αἱ χεῖρες; ἕκαστα γὰρ τούτων δεῖται νοερῶν ἐπιστάσεων. καὶ ὅλως πρὸ τούτων, πῶς ἑώρα καθημένας καὶ σχήματα ἐχούσας αὐτὰς καὶ ἤκουεν ὑμνουσῶν; καὶ τί τὸ τὴν μὲν ἄλλα ὑμνεῖν, τὴν δὲ ἄλλα, καὶ μεμερίσθαι τὰς ὑμνήσεις τοῖς τοῦ χρόνου μορίοις; τί γὰρ πρὸς ἐκείνας χρόνος; εἰ μὲν γὰρ ἦσαν ψυχαί, τάχ' ἂν καὶ χρόνος αὐταῖς διέφερεν· καίτοι καὶ εἰ τοῦτο ἀληθές, ἡ κατὰ μέρη τοῦ χρόνου διαίρεσις δεῖται λόγου τινός. — Τὸ μὲν τοίνυν τὰ ἀσώματα σωματοειδῆ θεωρεῖν καὶ τὰ ἔξω τόπου παντὸς ὡς ἐν τόπῳ τινὶ ὄντα καὶ διαστήματι καὶ τῶν ἔξω κινήσεως διὰ κινήσεως ἀντιλαμβάνεσθαι θαυμαστὸν οὐδέν· πάλαι καὶ τῶν θεουργῶν ἡμᾶς διδαξάντων, ὅτι τὰς αὐτοφανείας τῶν θεῶν μεμορφωμένας τῶν ἀμορφώτων καὶ ἐσχηματισμένας τῶν ἀσχηματίστων ἀνάγκη γίνεσθαι, τῆς ψυχῆς καὶ τὰ ἀτρεμῆ καὶ τὰ ἁπλᾶ φάσματα τῶν θεῶν κατὰ τὴν ἑαυτῆς φύσιν ὑποδεχομένης μεριστῶς καὶ μετὰ φαντασίας σχῆμα καὶ μορφὴν συναγούσης τοῖς θεάμασιν. πᾶσα γὰρ μέθεξις τήν τε τοῦ μετεχομένου καὶ τὴν τοῦ

4 cf. pap. Leid. V I 30 (ed. Dieterich 1888) 5 *τῆς*] *σ* ir. m[3], deinde ras. a m[1] | *ζωῆς*] *σ* ir. m[3] | *ἰδιότησ — ζωὴ* im. m[3] 6 ante *εἶται* *μ* aut *ν* aut *ρ* | l. post *δ . . οῦ . αν* (*διδοῦσαν*?) *ἐντοισ* 9 l. post *τάξισ . . ξει* (aut *ζει*), an *ἀξία*? 19 cf. I 39, 1 sqq. 21 *ἀντελαμβάνε|σθαι* 25 cf. Phaedr. 250[c] 27 an *συνεισαγούσης*? cf. p. 92, 19 f. 83[v]

μετέχοντος ἰδέαν διασώζει, μέση πως οὖσα τούτων ἀμφοτέρων· καὶ οὔτε τὴν τοῦ μετεχομένου μόνον, οὐ γὰρ | ἂ[ν ἐδίδου τι] τῷ μετέχοντι· οὔτε τὴν τοῦ με[τέχοντος, f. 74v. *οὐ γ]ὰρ [ἂν ἐξ]ήρτητο τοῦ μετεχομέ[νου. ὄντων] οὖν θείων τῶν μετεχομένων ἔ[χει τὰ πα]ρ' αὐτῶν προτεινόμενα φάσμα[τα] τὸ φωτοειδὲς τὸ ἄχραντον τὸ ἀχρόνως παρὸν τὸ ζωτικόν, πᾶν εἴ τι τοιοῦτον, τῶν δὲ μετεχόντων τὸ διαστατὸν τὸ μεμορφωμένον τὸ ἐσχηματισμένον· ταῦτα καὶ τῶν θεῶν εἰπόντων πρὸς τοὺς θεουργούς· ἀσωμάτων γὰρ ὄντων, φασίν, ἡμῶν*

σώματα τοῖς αὐτόπτοις φάσμασιν ὑμῶν
εἵνεκεν ἐνδέδεται·

διὰ γὰρ τοὺς μετέχοντας σωματοειδῆ φαντάζεται τὰ ἀσώματα ἐν τῷ αἰθέρι φαινόμενα διαστατῶς. εἰ οὖν τοῖς θεουργοῖς τοῦτον αὐτοπτεῖται τὸν τρόπον τὰ θεῖα, θαυμαζέτω μηδείς, εἰ καὶ ὁ τῶν θεαμάτων τούτων ἄγγελος, ὡς ψυχὴν εἰκὸς ἦν μερικὴν φαντασίᾳ χρωμένην καὶ ἔτι σώματος ἔννοιαν ἔχουσαν, οὕτω τῶν ἀσωμάτων ἐφήπτετο καὶ ἑώρα ἐν τῷ αἰθερίῳ σώματι τὰς τῶν ἀσωμάτων ὑπάρξεις σωματικῶς, καὶ ἀντὶ μὲν τῆς ζωῆς τῆς θείας καὶ ἀΰλου χιτῶνας λευκοὺς καὶ λευχείμονας τὰς Μοίρας· ἀντὶ δὲ τῆς σταθερᾶς καὶ μονίμου καταστάσεως καθημένας· ἀντὶ δὲ τῆς διωρισμένης ἀπὸ τῶν ἄλλων θεῶν ἰδιότητος μεριστὰς καὶ τοπικὰς περιγραφάς· συνθήματα γὰρ τὰ ἐμφανῆ τῶν ἀφανῶν ἐστιν δυνάμεων, τῶν ἀμορφώτων τὰ ἐν μορφαῖς δρώμενα διασταταῖς. ταῦτα μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, διὰ τῶν ἱερατικῶν ἔργων γνώριμα τοῖς μὴ παντάπασιν ἐκείνων ἀνηκόοις· ἐπεὶ καὶ τὸ φωνῆς ἀκούειν ἐμμελοῦς καὶ ὕμνων γέ τινων | σύνηθες f. 75r. *τοῖς . .20. [ἀσω]μάτων . . .20. [αὐτο]φάνειαν, οὔτε φωνῇ [καὶ σωματικοῖς ὀρ]γάνοις οὔτε πληγαῖς καὶ [ἤχοις δρών]των,*

7 *εἴ τι*] cf. Wendland Philol. N. S. XI 269 Porph. 108, 6 N. 11 cf. de or. chald. 56 26 *οὖν* exp. m[2] uv. | supra *διὰ* ss. *καὶ* m[2] fort. recte 29 vestigia litt. *ἀσω*

ἀλλ' ἀσωμάτως ἐνεργούντων· τῆ[ς] ἐν ἐκείνοις ἀπαθοῦς ἐνεργείας ἐν τῷ μετέχοντι κατὰ τὴν ἐκείνων βούλησιν παθη-[τι]κὴν ὑφιστάσης κίνησιν· ἐπεὶ καὶ τῆς ψυχῆς αἰδουμένης ἢ φοβουμένης ὠχρότης ἢ ἔρευθος ἐν τῷ σώματι συμβαίνει, μὴ ὄντος ἐν ἐκείνῃ θατέρου τούτων, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐν ἐκείνῃ κινήσεως τῆς ἀχρωμάτου περὶ τὸ σῶμα τῆς κατὰ τὸ χρῶμα διαθέσεως ὑφισταμένης. Μὴ οὖν οἰέσθω τις ἀδύνατον εἶναι τῶν Μοιρῶν ὑμνουσῶν νοερῶς εἰς αἴσθησιν ἐκπίπτειν τὰς νοήσεις αὐτῶν παρὰ τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἥρα καὶ ἦχον ἀποτελεῖσθαι τὴν ἄνευ ἤχου κίνησιν καὶ διὰ πληγῆς ἐνεικονίζεσθαι τὴν ἄπληκτον ζωὴν καὶ ἀπὸ τῆς κατὰ νοῦν συναισθήσεως ἐκφοιτᾶν εἰς τὴν δι' ἀκοῆς ἀντίληψιν. οἷον γὰρ τὸ γνωστόν, τοιαύτη καὶ ἡ γνῶσις· εἰ μὲν νοητόν, νόησις· εἰ δ' ἀκουστόν, ἄκουσις· τοῦ δὴ νοητοῦ γεγονότος δι' ἐμφάσεως ἀκουστοῦ καὶ ἡ νόησις ἄκουσις γέγονεν καὶ ἤκουεν ὧν ἐνόει πρότερον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν φανερόν, ὅπερ εἴπομεν, καὶ ἀπὸ τῆς παρ' ἡμῖν ἱερατικῆς· καὶ προσθετέον ὡς ἄλλον μὲν τρόπον ἄγγελοι θεῶν ἐπήκοοι γίγνονται, δαίμονες δὲ ἄλλον, ψυχαὶ δὲ ἀνθρώπων ἄλλον· οἳ μὲν νοερῶς τῶν νοερῶν, οἱ δὲ λογικῶς, οἳ δὲ καὶ αἰσθητικῶς, ἕκαστοι δὲ κατὰ τὰ μέτρα τῆς ἑαυτῶν ἐπιτηδειότητος ὑποδεχόμενοι τὴν τῶν θεῶν γνῶσιν καὶ ἐνέργειαν εἰς ἑαυτοὺς προϊοῦσαν. καὶ |
f. 75 r. *. . .*[85]*. . ς ὅταν τῆς συνθέ[σεως ἐν ταῖ]ς διανοήσεσι καθαρεύσωμεν· [τότε] ἀμορφώτως αὐτῶν ἕξομεν συναίσθησιν [πα]ρόντων, ὅταν φαντασίαν ἀποσκευασώμεθα· τότε τὰ φθέγματα αὐτῶν διὰ νοῦ γνωσόμεθα μόνως, ὅταν σιγήσωμεν πάσαις ἡμῶν ταῖς σωματικαῖς αἰσθήσεσιν.*

Τούτων δ' οὖν ὑπεμνησμένων τί χρὴ λέγειν πρῶτον περὶ τῆς τῶν Μοιρῶν τάξεως, ἴδωμεν· τίς πρώτη τούτων ἐστίν, τίς δὲ τρίτη, τίς δὲ μέσην ἔχουσα δύναμιν; οἳ μὲν

. 7 *δυνατὸν* 9 *ἡραὶν* 10 *τὴν* Pitra] *τηό* 19 *ἄλλων* ante *οἱ*, corr. Pitra 23 ante *ς* l. *ρω* 26 *μόνωσ* an *μόνοσ* inc.

γὰρ τῶν πρὸ ἡμῶν τὴν Λάχεσιν τρίτην ἔθεντο καὶ φασὶν ὡς ὑφειμένην ἑκατέρᾳ χρῆσθαι ταῖν χειροῖν, καὶ τὰ παραδείγματα τῶν κλήρων ἀπὸ ταύτης ὡς ὑφειμένης λαμβάνειν τὸν προφήτην, πασῶν ὄντα καταδεέστερον, ἀπὸ τῆς ἑαυτῷ προσεχοῦς. οἳ δὲ μέσην αὐτὴν τάττουσιν ἀμφοτέρων καὶ ὡς συνεφαπτομένην ταῖς ἄκραις οὕτως ἐνεργεῖν, μετὰ μὲν Κλωθοῦς τῇ δεξιᾷ, μετὰ δὲ Ἀτρόπου τῇ ἀριστερᾷ· διὸ καὶ ἐκείνων ἑκατέραν χρόνον διαλείπειν, οἷον χώραν τῇ μέσῃ παρεχομένας, καὶ διὰ τοῦτο ταύτην ἔχειν παραδείγματα τῶν κλήρων ὡς ἐν ἑαυτῇ διὰ τὴν μεσότητα τὴν τριάδα τὴν Μοιραίαν δεικνύουσαν, καὶ ὡς τῇ μεσότητι τῶν ψυχῶν προσήκουσαν. οἱ δὲ δὴ τρίτοι πρεσβυτέραν ἀμφοῖν ὑπώπτευσαν εἶναι τὴν Λάχεσιν καὶ οὕτως ἀμφοτέραις κινεῖν τὸν ἄτρακτον, ὡς καὶ τὸ ἀπλανὲς ἐπιστρέφουσαν καὶ τὸ πλανώμενον καὶ ἁπλῶς ὅλον τὸν οὐρανόν· καὶ τὰ παραδείγματα τῶν | κ[λήρων] . .[35]. δ . .[23]. μετὰ δὲ τὴν αἵρεσιν f. 76r. *τὰ . .[10]. [τὴν δευ]τέραν καὶ διὰ τοῦτο καλεῖσθαι [Κλωθώ·] . . . . νωσαν καὶ αὐτὴν ἐμπεδοῦν τὴν Ἄτροπ[ον, τόν] τε βίον λέγω καὶ τὰ ἐπικεκλωσμένα, καὶ [διὰ] τοῦτο Ἄτροπον ὀνομάζεσθαι. — Τούτων δὴ διαφερομένων ἡμεῖς τῷ Πλάτωνι χρώμεθα κριτῇ λέγοντι μὲν ἐν* Νόμοις *ἐν τῷ* δωδεκάτῳ [p. 960c] *σαφέστατα, ὡς ἄρα πρώτην μὲν Λάχεσιν ὑπολαμβάνειν δεῖ, Κλωθὼ δὲ δευτέραν, Ἄτροπον δὲ τρίτην ἀμετάστροφα τὰ κλωσθέντα ἀποτελοῦσαν· λέγοντι δὲ καὶ ἐν τούτοις, ὡς ἄρα ὁ λαχὼν ἑκάστην ψυχὴν δαίμων ἄγει πρῶτον μὲν ὑπὸ τὴν Λάχεσιν καὶ τὴν ἐκείνης ἐπιστροφήν, δεύτερον δὲ ὑπὸ τὴν τῆς Κλωθοῦς, τρίτον δὲ ὑπὸ ⟨τὴν⟩ τῆς Ἀτρόπου· κἀκεῖθεν ἐπὶ τὸ πεδίον ἔρχονται πᾶσαι τῆς Λήθης καὶ τὸν Ἀμέλητα ποταμόν. εἰ οὖν ἡ κάθοδος ἄνωθεν, δῆλον ὡς ἡ Λάχεσις πρεσβυτάτη πασῶν ἐστιν καὶ*

2 *χειροῖν*] *ει* ex? 16 possis *τὰ[ς ζωὰς κυροῦν]* 18 *|νωσαν* ob acc. omissum suspectum 26 *ἐκείνην* 28 add. Pitra | *ἐπὶ*] *ὑπὸ*

οὕτως ἑκατέρᾳ κινεῖ ταῖν χειροῖν, ὡς καὶ τὴν ἐπὶ δεξιὰ καὶ τὴν ἐπ' ἀριστερὰ κινοῦσα τοῦ ἀτράκτου περιφοράν.

Τούτου δὲ ἡμῖν ἀπ' αὐτῶν δειχθέντος τῶν Πλατωνικῶν ῥήσεων τὰ ἑπόμενα τούτοις σύμβολα διασκεψώμεθα. τὸ μὲν οὖν θυγατέρας λέγεσθαι τὰς Μοίρας τῆς Ἀνάγκης δείκνυσιν τὸ μὲν ἑνοειδὲς κράτος τῇ Ἀνάγκῃ προσῆκον ὡς πάντα συνεχούσῃ κατὰ μίαν αἰτίαν, ἣν ἀποδρᾶναι τῶν ἐγκοσμίων οὐδενὶ θεμιτόν, οὐ τῶν οὐρανίων, οὐ τῶν ὑπὸ σελήνην, οὐ τῶν ὁλικῶν, οὐ τῶν μερικῶν· μία γάρ ἐστιν αὕτη πάν- f. 76v. *των φρουρὰ τῶν τοῦ | . .*[14]*. [τὰς] δὲ Μοίρας κατα[τάσσει ὑπὸ τὴν ταύτης βα]σιλείαν, ὡ[ς] ἐκείνην [τῶν δόσεων τῶν Μοιρ]αίων καὶ τῶν ἐπικλωθο[μένων καὶ] τῆς πάντων ἀναγκαίας ἀκολου[θία]ς εἶναι δεσπότιν. τὰς δὲ Μοίρας ἄλλην [ἄ]λλο τι δρᾶν μερισαμένας τὰ ἔργα τῆς μονάδος· καὶ διὰ τοῦτο λέγεσθαι θυγατέρας, ὡς τήν τε πρόοδον καὶ τὴν οὐσίαν καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ἐνεργείας ἀπ' ἐκείνης διακληρωσαμένας· ἐν γὰρ τοῖς θεοῖς τὰ αἴτια καὶ τὰ αἰτιατὰ τούτοις διαφέρει, τῷ ἡνωμένῳ καὶ πεπληθυσμένῳ, τῷ ὁλικωτέρῳ καὶ μερικωτέρῳ, τῷ ἐξῃρημένῳ καὶ προσεχεστέρῳ τοῖς διοικουμένοις. κἀνταῦθα τοίνυν προηγεῖται μὲν ἡ μονὰς καὶ ἐξῄρηται πάντῃ τῶν ἐγκοσμίων καὶ ἔστιν ὅλη καὶ μία, ταύτης δὲ ἡ τριὰς ἀνῆπται, μεριζομένη περὶ τὴν τοῦ ἀτράκτου περιφορὰν καὶ προάγουσα εἰς ἐμφανὲς τὴν τῆς μονάδος πρόνοιαν. ὅθεν καὶ Μοῖραι τὴν φήμην ἔσχον αὗται καλεῖσθαι, οὐ μόνον ὡς μερίζουσαι τὰ ὀφειλόμενα τοῖς γιγνομένοις πᾶσιν, ἀλλὰ καὶ ὡς μερισάμεναι τὴν τῆς μητρὸς ἡνωμένην ποίησιν· ἐκείνη δὲ Ἀνάγκη, ὡς κρατοῦσα πάντων ἀραρότως καὶ ἀναποδράστως, ὧν αὗται διῃρημένως. τῶν μὲν γὰρ ἔξω γενέσθαι δυνατὸν κατά τινα ἐνέργειαν, οἷον τῆς Λαχέσεως κατὰ τὴν πρὸ τοῦ κλήρου ζωήν· πρῶτος*

1 *χειροῖν*] *ι* post *ε* ir. 10 possis [*κόσμου μερῶν*] 13 *δεσπότιν*] *ι* ex *η* 27 *ἡνωμένην*] *γινομένην*

γὰρ ἡμᾶς ὁ κλῆρος ὑποτάττει τῇ Λαχέσει καὶ τὸ λαχεῖν οἷόν ποτε κλῆρον· τῆς δὲ Ἀνάγκης κατ' οὐδεμίαν· διὸ κυρίως Ἀνάγκη πάντα περιλαβοῦσα τοῖς ἑαυτῆς ἀκλινέσιν ὅροις.

Τὸ δὲ δὴ λευχείμονας λέγεσθαι πάν|τως παρίστησιν, f. 77 r. [ὅτι κ]αὶ νοερὰν εἰλήχα[σι ζωήν·] καὶ τοῦ θείου φωτ[ὸς μὲν ἡ ἐνάργεια καὶ ἡ ὄψις] ἡ αὐτοφανὴς σύνθη[μα, τῆς δὲ ἐν οὐρανῷ] ζωῆς τὸ φωτεινὸν καὶ διαυγὲς ο[ἰκείως ἔ]χον τοῖς οὐρανίοις, ὥσπερ τὸ μέλαν τοῖς [χθο]νίοις· τῆς γὰρ λαμπρότητος τῆς ἐν τῷ φωτὶ συγγενὲς τὸ λευκόν. ὅτι δὲ τὰς ἐσθῆτας οἱ μῦθοι σύμβολα παραλαμβάνειν εἰώθασιν τῶν ἀσωμάτων ζωῶν, ὅστις παρηκολούθηκεν ταῖς θεομυθίαις, πάντως που γιγνώσκει· καὶ γὰρ αἱ ζωαὶ τὰς τῶν θεῶν ὑπάρξεις ἀποκρύπτουσιν προβεβλημέναι καὶ αἱ ἐσθῆτες τὰ σώματα· καὶ ὡς αὗται περιέχουσιν ἐν ἀφανεῖ τὸ χρώμενον, οὕτω καὶ ἐκεῖναι τὰς θείας ἑνώσεις. ἐπεὶ δὲ αἱ ὑπάρξεις ἄλλων ἄλλαι, καὶ τὰς ἐσθῆτας τῶν μὲν λευκάς, τῶν δὲ μελαίνας, τῶν δὲ χρυσᾶς, τῶν δὲ τοιαύτας ἄλλας παραλαμβάνουσιν, καὶ πάντα ἁπλῶς τὸν ἔξωθεν κόσμον ταῖς ἔνδον καὶ ἐγκρυφίοις δυνάμεσιν ἐοικότα κατὰ σχήματα καὶ χρώματα περιβάλλουσιν αὐτοῖς. ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς διὰ ταῦτα τοῖς ἀγάλμασιν ἄλλοις ἄλλα περιέκειτο συνθήματα, τῶν κρειττόνων συνᾴδοντα τοῖς †ἀγάλμασιν· καὶ οἱ τῶν θεῶν ἱεροὶ καὶ οἱ κλήτορες καὶ οἱ δοχεῖς πολυειδέσιν ἐχρῶντο χιτῶσιν καὶ καταζώσεσιν, μιμούμενοι τὰς θείας ζωάς, εἰς ἃς ἀνῆγον τὴν ἑαυτῶν πραγματείαν. προσήκει τοίνυν καὶ ταῖς Μοίραις τὸ φανὸν ὡς τὰς οὐρανίας ζωὰς προβεβλημέναις, δι' ὧν κινοῦσι τὸν οὐρανόν· καὶ γὰρ τὸ ἀμιγὲς καὶ καθαρὸν αὐταῖς οἰκεῖον· διὸ καὶ νηφάλια σπένδειν

8 οἰκείως ἔχον] l. ὁ . . . ον . η (inc.) .|χον 15 αὗται] αὐτὰ 20 ἐγκρυφίαισ 23 aberravit librarius, ἰδιώμασιν aut sim. scripsit Proclus 24 δοχεῖς] cf. Porph. de or. philos. 160 ed. Wolff

f. 77 v. θεμιτὸν Μοίραις καὶ πᾶν τὸ χθόνιον | . .[25]. μαι[ς] αὐ . .[15].

[Τὸ δὲ στέμμα]τα ἐπὶ τῶν [κεφαλῶν αὐτὰς ἔ]χειν τῷ θείῳ φωτὶ καὶ [νοητῷ περιλά]μπεσθαι δηλοῖ τὰς ἀκροτάτας αὐτῶν ὑπάρξεις· οὐ γὰρ ἀπὸ φυτῶν τὸ στέμ[μα] γίνεσθαί φασιν, ἀλλ' ἀπὸ ἐρίων. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο πρέπον ταῖς ἱερατικαῖς ζωαῖς· στρόφια γὰρ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς τῶν ἄλλων ὑψηλοτέρας ἱερωσύνας φέρουσιν ἔχειν προστέτακτο καὶ μέγα ἦν τὸ στροφίου κύριον εἶναι· τοῦτο δὴ οὖν ἀποτυποῦται τὰ στέμματα τὰ Μοιραῖα, συμβολικῶς περικείμενα ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν. αἱ μέν γε κεφαλαὶ τῶν θειοτάτων εἰκόνες εἰσὶν καὶ ὑψηλοτάτων ἐν αὐταῖς δυνάμεων, ἐπεὶ καὶ ἐφ' ἡμῶν τοῦ θειοτάτου τῆς ψυχῆς εἰσιν οἰκήσεις. Τὰ δὲ στέμματα ζωὴν θείαν καὶ γόνιμον ἐνδείκνυται, συνάπτουσαν αὐτῶν τὰς ἀκρότητας ταῖς ὑπερτέραις αἰτίαις; ὡς τὰς ἱερατικὰς ζωὰς τοῖς θεοῖς οἷς καθιέρωτο τὰ στρόφια συνάπτειν ἐπεπίστευτο. καὶ ὁρᾷς ὅπως ὁ τῆς κεφαλῆς κόσμος τοῦ περὶ τὸ ἄλλο πᾶν σῶμα ὡς αἴτιος προϋπάρχων ἀναφαίνεται· τῆς γὰρ ἐσθῆτος τὸ ἔριον οἷον αἴτιόν ἐστιν, ὥστε εἰ καὶ ἑκάτερον ζωῆς σύμβολον, ἀλλὰ τὸ μὲν θειοτέρας καὶ αἰτιωτέρας, τὸ δὲ καταδεεστέρας καὶ ἀπ' ἐκείνης ἀπορρεούσης. — Καὶ μὴν καὶ τὸ ἐπὶ θρόνων καθῆσθαι πέριξ καὶ δι' ἴσου πᾶσαν αὐτῶν ἀναφαίνει τὴν τάξιν ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσαν καὶ περιέχουσαν πανταχόθεν τὸν ὅλον οὐρανὸν καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλας αὐτῶν ἀξίαν καθ' ἕνα λόγον ἑστῶσαν διαφυλάττουσαν. τὸ μὲν γὰρ δι' ἴσου θαυμαστῶς ἐνεδεί-
f. 78 r. ξατο πῶς ἔ|χουσι πρ[ὸς ἀ]λλή[λας] . .[20]. ην . .[24]. . [ἀπὸ τῆς αὐ]τῆς προελθοῦσαι μον[άδος] . .[10]. . ἀλλήλαις, καὶ οὐχ ὡς τὰ αἴ . .[12]. μόνον ὑπεροχὴ καὶ ὕφεσίς ἐστιν ἐν αὐ-

11 γε] ne malis γάρ, cf. Xen. conv. 1, 9 exc. Menon. 9, 22 Menand. rhet. 37, 5 Burs. Philostr. vit. Ap. IV 38, 3   14 an τὰ δὴ?   16 fort. καθιέρωντο (sc. αἱ ζωαί)   21 ἀπορεούσης   28 μονάδος: l. μορ | pergit fere ἰσάζουσιν   29 αἴ si recte legi, de αἴτια cogites; post μόνον comma

ταῖς. καὶ τοῦτο σημαίνει τὸ δι' ἴσου πάσας τῶν ἄλλων διεστάναι, καὶ τὴν Λάχεσιν τῆς Κλωθοῦς καὶ τῆς Ἀτρόπου ταύτην καὶ τὴν Ἄτροπον τῆς Λαχέσεως, οἷον ἐν ἰσοπλεύρῳ τριγώνῳ τεταγμένας. τοῦτο δὲ ὅπερ εἴπομεν τὴν σύνταξιν αὐτῶν σημαίνει τὴν ὡς ἀπὸ μιᾶς αἰτίας πάσας ὑποστάσας κατὰ μίαν ἰσότητα συντάττουσαν. τὸ δὲ δὴ πέριξ τὴν ἔξωθεν περικαλύπτουσαν τὸν ἄτρακτον ζωήν· περιέχουσι γὰρ ὅλον ἐν ἑαυταῖς καὶ οἷον περικάθηνται τῷ σφονδύλῳ πανταχόθεν· οἷον εἰ νοήσειας ἐπὶ τῆς κυρτῆς ἐπιφανείας τρίγωνον ἐκ περιφερειῶν ἴσων καὶ κατὰ τὰς γωνίας ἱδρυμένας ἐπὶ θρόνων τὰς Μοίρας. οὕτω γὰρ καὶ δι' ἴσου καὶ πέριξ ταύτας νοήσεις ἐφιδρυμένας τῷ παντί, καὶ ἅμα μὲν ἀλλήλαις ὁμοταγεῖς, ἅμα δὲ τῷ οὐρανῷ περιβαλλούσας τὴν ἑαυτῶν φυλακήν. Τοὺς δὲ δὴ θρόνους, ἐφ' ὧν αὐτοπτικῶς αὐτὰς ἐκεῖνος ἑώρα καθημένας, τίνας ἂν φαῖμεν ἢ δυνάμεις εἶναι αὐτὰς ὑποδεχομένας αὐτῶν τὴν μόνιμον καὶ σταθερὰν ἵδρυσιν; ἐπειδὴ γὰρ καὶ μένουσιν οἱ θεοὶ ἐν αὐτοῖς καὶ προΐασι διὰ πάντων καὶ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὰ πρὸ αὐτῶν, καὶ οὔτε τὸ μένειν χαλῶσιν διὰ τὸ προϊέναι καθάπερ αἱ ψυχαί (ταύταις γὰρ ἡ εἰς τὸ κάτω πρόοδος ἀποφοιτώσαις μὲν τῶν αἰτίων, ἐξισταμέναις δὲ γίνεται ἑαυτῶν) οὔ‖[τε f. 78 v. τὸ] προιέναι [ἐπέ]χουσιν διὰ τὸ μένειν (. . [20] . ἐν τῷ κατὰ φύ[σιν] . . . . π . . ʽ . α κινητά ἐστιν), ἀλλ' ἅμα τὸ [συν]αμφότερόν ἐστιν παρ' αὐτοῖς καὶ τὸ ἐπιστρέφεσθαι μετὰ τούτων, τὰς μὲν ζωὰς ἁπάσας τὰς τὴν μονὴν αὐτῶν ὑποδεξαμένας θρόνοις εἰκάζουσιν, τὰς δὲ ταῖς προόδοις ὑπηρετούσας ἢ ἐπιστροφαῖς ὀχήμασίν τισιν· καὶ ταῦτα παραπετάσματα γίνεται τοῖς σοφοῖς μύθοις τῆς περὶ θεῶν ἀληθείας. καὶ τοίνυν καὶ τῶν Μοιρῶν τὰς ἐξῃρημένας τοῦ οὐρανοῦ ζωὰς τὰς τῶν μονίμων ἐν ἑαυταῖς δυνάμεων ὑποδοχάς, ἐν

15 ἐκείνοισ 16 de αὐτάς cf. Eur. suppl. 830 sim. 17 αὐτοῖσ 23 [ἅμ]α κινητά opinor 27 σχήμασίν

*αἷς ἱδρυμέναι καὶ τὸν οὐρανὸν ἐν ἑνὶ τόπῳ μένοντα διαφυλάττουσιν, θρόνους ὑπολαβεῖν χρὴ λέγεσθαι, καθάπερ ἐν Φαίδρῳ θεῶν ὀχήματα * * * ταῖς τε πορείαις αὐτῶν συνεξορμώσας· ἐλαύνων γάρ, φησίν* [p. 246ᵉ], *ὁ Ζεὺς πτηνὸν ἅρμα πορεύεται πρῶτος· καὶ ἑξῆς φησιν* [p. 247ᵇ], *ὅτι τὰ τῶν θεῶν ὀχήματα ἰσορρόπως εὐήνια ὄντα πορεύεται, τὰ δὲ ἄλλα μόγις. καὶ γὰρ ἐκεῖ οἱ ἡνίοχοι τῶν ὀχημάτων ἕτεροι καὶ ἐνταῦθα αἱ ἐντεθρονισμέναι τῶν θρόνων, ὑποδοχαὶ δὲ ἄμφω ταῦτα ἀμφοῖν, ἀλλ' αἳ μὲν κινουμένων, αἳ δὲ μενόντων. εἰ δὲ δὴ καὶ τὸν τόπον νοήσαις, ἐν ᾧ κεῖσθαι δεῖ φαντασθῆναι τοὺς θρόνους, ἐκεῖνο τὸ φῶς τὸ τῷ κίονι παραπλησίως ἀκλινές, καὶ ἐν ἐκείνῳ τὰς Μοίρας ἱδρυμένας λέγειν ἐκεῖθεν τὸν σφόνδυλον κινεῖν ἐν τῷ αὐτῷ, τάχ' ἂν δυνηθείης κἂν τὴν φαντασίαν ἀποπλῆσαι διαστηματικὴν τούτων ἔννοιαν λαβεῖν ἐφιεμένην· εἰ*
f. 79r. *γὰρ ἔξω τοῦ | οὐρανοῦ κάθηνται καὶ εἰ ἐν τόπ[ῳ ἐστὶν ἑκά]στη, δι' ἴσου διεστῶσαι ἀπ' ἀλλήλων, π[οῦ ἀλ]λαχοῦ ἢ ἐν ἐκείνῳ νοήσεις αὐτῶν τ[ὴν] ἵδρυσιν, ἐν ᾧ πάντα ἥδρασται μένοντ[α κα]τα τα αὐτά· τοιοῦτος δὲ ὡς ἐδείκνυμεν ἐκεῖνος ὁ τόπος, ὃν εἶπεν εἶναι τὸ φῶς, ὡς καὶ τοῦτο οὐκ ἀμυδρῶς δέδεικται διὰ τῶν ἔμπροσθεν.*

Μέχρι μὲν δὴ τούτων ὅσα κοινὰ παραδέδοται θεάματα περὶ τῶν Μοιρῶν· ἔστιν δὲ ταῦτα τὸ θυγατέρας εἶναι πάσας τῆς Ἀνάγκης, τὸ δι' ἴσου καθῆσθαι, τὸ πέριξ, τὸ στέμματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἔχειν, τὸ λευχειμονεῖν, τὸ ἐπὶ θρόνων δή τινων ἱδρῦσθαι. λοιπὸν δὲ ἐντεῦθεν τὰς διαφερούσας αὐτῶν ἐνεργείας ἐκφαίνει καὶ ταύτας διαιρεῖ, τὰς μὲν γνωστικὰς τιθέμενος αὐτῶν, τὰς δὲ κινητικάς. αἱ μὲν γὰρ ὑμνῳδίαι τῶν γεγονότων καὶ ὄντων καὶ ἐσομένων· καὶ πῶς ἡ μὲν ὑμνεῖ τὰ γεγονότα μόνως, ἡ Λάχεσις, ἡ δὲ τα παρόντα μόνον, ἡ Κλωθώ, ἡ δὲ τα μέλλοντα μόνως, ἡ Ἄτροπος;

18 *λέγειν* pendet a *δεῖ* 24 *στέμμα* 29 *πῶσ*: m² ss. ὂ

δυνατὸν μὲν οὖν λέγειν, ὅτι τὴν τάξιν ἠθέλησεν τῶν Μοιρῶν ποιῆσαι γνώριμον διὰ τῶν τριῶν τοῦ χρόνου μορίων· ὧν ἡγεῖται μὲν τὸ γεγονός, ὡς ἡ Λάχεσις ταῖν δυεῖν· δεύτερον δὲ τὸ παρόν, ὡς ἡ Κλωθὼ δευτέρα· τρίτον δὲ τὸ ἐσόμενον, ὡς ἡ Ἄτροπος. γελοῖον γάρ, εἴ τις οἴοιτο τοῖς χρόνοις ὄντως διῃρῆσθαι τὰς ὑμνήσεις, ἀλλὰ μὴ συμβολικῶς σημαίνεσθαι διὰ τούτων πρώτην καὶ μέσην καὶ τελευταίαν νοήσεων ἐνέργειαν, πασῶν μὲν ὑπὲρ χρόνον οὐσῶν, τοῦ δὲ μύθου διὰ τῶν χρονικῶν ὀνομάτων τὴν ἐξαλλαγὴν τῶν ἀχρόνων νοήσεων σημαίνοντος. | . .[22]. ου κάτ . .[20]. [οὐ f. 79 v. γὰ]ρ κατὰ τὴν ἀξί[αν τὸν ὕμνον πρὸς] τὴν τῶν Σειρήνων ἁρμονί[αν συ]νᾴδειν ἀναστρέψας εἶπεν ὁ μῦθος τὴν τάξιν. τὴν γὰρ ἁρμονίαν ἕπεσθαι δεῖ τῇ ᾠδῇ, καθάπερ ἐν τοῖς Νόμοις ἐδιδάχθημεν, μέλει μὲν ἀκολουθεῖν ῥυθμόν, ᾠδῇ δὲ μέλος· καὶ ⟨εἰ⟩ ἐνταῦθα τοῦτο κατὰ λόγον ἐστίν, πολλῷ πρότερον ἐν τῷ παντὶ τοῦτο κατὰ φύσιν. δεῖ τοίνυν καὶ ταῖς ὑμνήσεσι τῶν Μοιρῶν ἕπεσθαι τὰς ἁρμονίας τῶν Σειρήνων· ὃ δὲ δι' ἐπίκρυψιν ἔμπαλιν ἀπεφήνατο τὰς Μοίρας ὑμνεῖν πρὸς τὴν ἁρμονίαν τῶν Σειρήνων, οὐχ ὡς ἑπομένην ἐκείνῃ προτέραν οὖσαν, ἀλλ' ὡς ὅρον αὐτῇ καὶ μέτρον ἐπάγουσαν. τοῦτο μὲν τοίνυν σαφὲς οὑτωσὶ γέγονεν ἡμῖν· εἰ δὲ βούλει, καὶ καθ' ἕτερον τρόπον ⟨δυνατὸν⟩ σκοπεῖν τῶν χρονικῶν ὕμνων τὴν ἐξήγησιν. αὐτὸ μὲν γὰρ ὅλως τὸ ὑμνεῖν δηλοῖ τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν εἶναι τὴν νοερὰν εἰς τὰς ὑπερτέρας αἰτίας ἐπεστραμμένην· αἱ γὰρ ὑμνήσεις τῶν θεῶν κρειττόνων εἰσίν, ἀλλ' οὐ χειρόνων. δῆλον οὖν ὅτι νοοῦσιν τὰς ἐν τῇ μητρὶ τῶν πάντων αἰτίας καὶ εἰσὶν ὄντως ὑμνῳδοὶ τῆς μητρός, ἐπειδὴ δὲ ἡ μὲν τῆς Λαχέσεως νόησις περιέχει τὰς τῶν ἄλλων, ἡ δὲ τῆς Κλωθοῦς τὴν τῆς λοιπῆς, τὰ χρονικὰ ὀνόματα συνθήματα παρείληπται τῆς περιοχῆς· τὰ

13 cf. leg. II 669c sqq. 17 ταῖσ ἁρμονίαισ 19 ἑπομένην quasi praecessisset ᾠδὴν ὑμνεῖν 22 tradita tolerat Rad. cl. Dionys. I 60, 5 29 τὴν ss. m[2]

μὲν γὰρ γεγονότα μέλλοντα καὶ παρόντα γέγονε πρότερον, τὰ δὲ παρόντα ⟨μέλλοντα μὲν γέγονε,⟩ γεγονότα δὲ οὔπω· τὰ δὲ μέλλοντα μέλλοντα ἄρα μόνον ἐστίν, οὔτε δὲ παρόντα πώς ἐστιν οὔτε πολλῷ μᾶλλον γεγονότα. περιεκτικώτερα οὖν f. 80 r. τὰ γεγονότα μὲν τῶν λοιπῶν, παρόντων καὶ μελλόν|των, τὰ παρόντα [δὲ τῶν μελλόντων μόνων.] ὥστ' εἶναι δῆλον ἐκ [τούτων, ὅτι αἱ μὲν τῆς Λα]χέσεως νοήσεις ὁλικώτεραι τῶ[ν ἐν ταῖς ἄλ]λαις εἰσὶν νοήσεων, ἡ δὲ τῆς Κλωθ[οῦς με]ρικωτέρα μὲν τῆς ἐν τῇ Λαχέσει, περιληπτικωτέρα δὲ τῆς ἐν τῇ Ἀτρόπῳ (καὶ γὰρ οὔπω μὲν τὸ παρόν ἐστιν γεγονός, μέλλον δὲ πρότερον ἦν), ἡ δὲ τῆς Ἀτρόπου μερικωτέρα ἐκείνων, εἴπερ τὸ μέλλον οὔπω παρόν ἐστιν, ἀλλ' οὐδὲ γεγονός. εἰ οὖν αἱ νοήσεις αὐτῶν ὡς εἰς τὰ θειότερα ἐπεστραμμέναι ὑμνήσεις προσηγορεύθησαν, ὑμνοῦσι δέ που καὶ νοοῦσιν, ὁλικώτερα μὲν ἡ Λάχεσις νοητά, μερικώτερα δὲ ἡ Ἄτροπος, μέσα δὲ ἡ Κλωθώ, τούτῳ δηλαδὴ καὶ τὴν τῶν νοήσεων ἱκανῶς δηλοῖ καὶ τὴν τῶν νοούντων ἐξαλλαγήν. Καὶ μὴν καὶ τὰς κινητικὰς αὐτῶν ἐνεργείας τῇ τῶν γνώσεων τάξει συμβαινούσας ἀκούομεν· ἡ μὲν γὰρ Κλωθὼ τῇ δεξιᾷ χειρὶ κινεῖ καὶ δῆλον ὅτι τὴν ἐπὶ δεξιὰ περίοδον, ἡ δὲ Ἄτροπος τῇ ἀριστερᾷ καὶ δῆλον δὴ ὅτι καὶ αὕτη τὴν ἐπ' ἀριστερὰ περιφοράν, ἡ δὲ Λάχεσις ἑκατέρᾳ ταῖν χεροῖν ὡς τὰς συναμφοτέρας περιάγουσα. πάλιν οὖν ἡ μὲν Λάχεσις ὁλικωτέρα ταῖν δυεῖν, ἡ δὲ Κλωθὼ προηγεῖται τῆς Ἀτρόπου τὴν κρείσσονα κινοῦσα περίοδον, τρίτη δὲ ἡ Ἄτροπος, ὑφειμένη τῆς μὲν τῷ μοναχῇ κινεῖν, τῆς δὲ τῷ τὴν καταδεεστέραν· κρείττων γοῦν ἡ ἐπὶ δεξιὰ τῆς ἐπ' ἀριστερὰ

1 γέγονε πρότερον· τὰ δὲ παρόντα im. m[3] 3 ἄρα exp. m[3] 16 τούτωι δηλαδὴ (ωδ ex? η prius ex ν fecit et ι et λ ss. m[1])] ν supra ω, ̑ supra α ss. et δηλ exp. m[3] (voluit τούτων & δὴ) 18 καὶ post μὴν ss. m[3] | γνώσεων] γνώ exp. et γενέ ss. m[3] 22 ἀριστερὰν | ἑκατέρα (sed ι post ins. vid.) 25 κρείσσονα: σ alterum ss. m[3] 27 κρεῖττον

περιαγωγῆς, ἢ τὰ δεξιὰ τῶν ἀριστερῶν δυνατωτέραν ἔχει τάξιν. ἐκεῖνο δὲ τούτων ἀληθεστάτων οὐσῶν ἄξιον μὴ παραδραμεῖν, | ὅτι καὶ τὴν Κλωθὼ καὶ τὴν Ἄτροπον κινεῖν f. 80v. [εἰπὼν προσέθ]η[κ]εν ἐφ' ἑκατέρας· διαλεί[πουσ]αν χρόνον, ὡς ἐπὶ τῶν ὑμνήσεων τὸ πρὸς τ[ὴν] τῶν Σειρήνων ἁρμονίαν, οὕτως ἐπὶ τῶν κινήσεων τὸ διαλείπειν χρόνον ἄλλο τι δεόμενον ἐπιστάσεως. τί οὖν δηλοῖ τὸ διαλείπειν χρόνον; ἢ πρὸς μὲν τὸ πλάσμα τῆς θεομυθίας, ἵνα καὶ ἡ Λάχεσις ἔχῃ χώραν ἑκατέραν ταῖν περιόδοιν κινεῖν, ὅταν ἐκεῖναι διαλείπωσιν, πρὸς δὲ τὴν ἀλήθειαν, εἰς ἔνδειξιν τοῦ μὴ εἶναι τὰς ἀπ' αὐτῶν κινήσεις ἑτεροκινήτων; ἔστησαν γὰρ ἂν αἱ περίοδοι τούτων διαλειπουσῶν· τὸ οὖν αὐτοκίνητον αὐταῖν ὁρᾷς, εἰ διαλιπούσας ταύτας λάβωμεν. — Αἱ δὲ δὴ χεῖρες αἱ τῶν Μοιρῶν τίνας ποτὲ δηλοῦσι δυνάμεις; ἢ ὡς αἱ κεφαλαὶ τὰς θειοτάτας, οὕτως αἱ χεῖρες τὰς δευτερουργούς· καὶ ὡς ἐκεῖναι τὰς νοερωτάτας, οὕτως αὗται τὰς ποιητικάς· καὶ γὰρ αἱ μὲν κεφαλαὶ γεγόνασιν ἀρχαὶ τῶν ζῴων, αἱ δὲ χεῖρες ἀντιλήψεως ἕνεκα καὶ ἀμύνης καὶ ὅλως τοῦ δρᾶν. καὶ λάβοις ἂν καὶ ἐκ τούτων, ὅπως καὶ θεολόγοι χεῖράς τινας ἀποκαλοῦσι θεότητας ἢ τῆς ζῳογόνου Ῥέας ἢ τοῦ βασιλέως Ἡλίου· καὶ αὖ ὅπως τὰς ὑπερκοσμίους θεότητας ἅπτεσθαί φασι καὶ μὴ ἅπτεσθαι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοῦ Σωκράτους ἀκούσας ὑμνοῦντος τὰς Μοιραίας χεῖρας καὶ λέγοντος αὐτὰς ἅπτεσθαι καὶ μὴ ἅπτεσθαι τῶν κινουμένων. οὕτω δὲ ἄρα δυνάμεών εἰσιν αἱ χεῖρες σύμβολα θειοτάτων, ὡς καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ τὸν δημιουργὸν θεοῖς Ἑκατόγχειρας ὑμνεῖσθαί τινας φρουρητικοὺς ὄντας τῶν νοερῶν βασιλέων· τριῶν γὰρ τού|των . . [30] . . ἀντοχῆς. Τοσα[ῦτα κ]αὶ περὶ f. 81r. [τούτων. τὸ δὲ τὴν] Λάχεσιν ἐν μέρει ἑκατέρας ἐφά[πτεσθαι

5 nolui ὡς ⟨οὖν⟩ 13 fort. διαλειπούσας 19 τοῦτό: το exp. et acc. fecit m[2] | fort. καὶ ⟨οἱ⟩ 10 ζωογόνου 28 post τούτων est εἰσὶν. Possis ὄντων τρεῖς ὄντες ἐπιμέλονται τῆς

ση]μαίνει δήπου τὸ δυνάμεις ἔχειν . .[8]., δι' ὧν συνεφάπτεται ταῖς ἄλλαις τῶν κινήσεων, ὥσπερ ἡ Ἀνάγκη κατὰ μίαν ἕνωσιν τὴν κοινὴν πᾶσιν ἐνδίδωσι κίνησιν. δοκεῖ δέ, ὡς εἴπομεν, καὶ τῷ πλάσματι χώραν παρέχειν· εἰ γὰρ ἐκεῖναι διαλείπουσιν χρόνον κινοῦσαι, αὕτη εἰκότως ἐν μέρει ἑκατέρᾳ χειρὶ κινεῖ· οἷον ἐν ᾧ μὲν ἡ Κλωθὼ διαλείπει, τῇ δεξιᾷ κινοῦσα μόνῃ, ἐν ᾧ δὲ ἡ Ἄτροπος, τῇ ἀριστερᾷ, ἵνα τὸ πᾶν ἀεὶ μὲν ὑπό τινος κινῆται καθ' ἑκατέραν ταῖν περιόδοιν, μηδέποτε δὲ ὑπὸ δυεῖν· τοῦτο δέ, ὃ καὶ πρότερον εἴπομεν, ἔνδειξιν ἔχει τοῦ τὰ ἀφ' ἑκάστης ἐνδιδόμενα τῷ κόσμῳ διάφορα εἶναι, καὶ μετέχειν τὰς περιφορὰς οὐ τῶν αὐτῶν παρά τε τῆς μιᾶς καὶ ταῖν δυεῖν· τῷ γὰρ χρόνῳ διεῖλεν τὰ τῇ τάξει διῃρημένα, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ὑμνήσεων διήλθομεν· ἐπεὶ καὶ τοῦτο τῶν θεομυθιῶν ἴδιον, μεταλαμβάνειν τὰς ἀχρόνως συνούσας ἐνεργείας, διαφερούσας δὲ ἀλλήλων, εἰς χρονικὴν τάξιν καὶ ἐξαλλαγὴν ὑπὲρ τοῦ κατιδεῖν διωρισμένως τὰς ἰδιότητας αὐτῶν.

Σφᾶς οὖν, ἐπειδὴ ἀφικέσθαι, εὐθὺς δεῖν ἰέναι πρὸς τὴν Λάχεσιν· ἕως τοῦ· ἀναβάντα ἐπί τι βῆμα ὑψηλὸν εἰπεῖν [p. 617d].

Τὸ μὲν ἐπὶ τὴν Λάχεσιν ἀφικνεῖσθαι πρώτην τὰς ψυχὰς οὔτε εἰς τὸν οὐρανὸν αὐτὰς μεθίστησιν οὔτε πολλῷ πλέον ἐπέκεινα ποιεῖ τοῦ οὐρανοῦ. πῶς γὰρ εἰκὸς τοῦτο πάσχειν f. 81 v. *ἢ τὰς ἐξ οὐρανοῦ πεσούσας ἢ τὰς μόλις ἐκ| . .[60]. . ἄλλα μορ[φ] . .[17]. ἐσχηματισμένως, οὕ[τω καὶ ἐν ταῖς] ψυχαῖς ἑώρα τῇ Λαχέσει προ[σιούσαις·] ἥ[ν] ἑώρα καθημένην ἐφ' ἑνὸς τῶν τριῶν θρόνων· αἱ δὲ ψυχαὶ προσῄεσαν ὡς ἐκείνης πρὸ τῶν ἄλλων κινούσης αὐτὰς ἐπὶ τὰς αἱρέσεις τῶν δευτέρων βίων. οὐκ ἔστιν οὖν ἡ προσέλευσις συναφὴ πρὸς*

1 verbum a me non lectum primo et tertio loco litteras habebat hastam infra lineam mittentes, ut *μ ν φ* 5 *αὐτὴν* 24 perrexit *ἐκ* [*τοῦ ὑπὸ γῆν ἀνελθούσας*] aut sim. 26 fort. ⟨*ταῖς*⟩ *τῇ* 27 *θρόνων*] *όν* ss. ut vid. | *προσήεσαν*

αὐτήν, ἀλλα δι' ὧν ὥρμων ἐπὶ τοὺς βίους, οἰκείωσις πρὸς αὐτήν, καὶ εἰ ὑπὸ σελήνην ἦσαν· ὅπου γαρ ἂν ᾗ τὸ τὴν ἐνέργειαν προβάλλον, κατ' αὐτὴν τὴν προβολὴν πρόσεισιν τῷ τῆς ἐνεργείας ἐφόρῳ. Τοῦτο μὲν οὖν τὸ προσϊέναι δηλοῖ τῷ μύθῳ πρὸς τὴν Λάχεσιν· τὸ δὲ δὴ προφήτην τινὰ πρῶτον ἐν τάξει διϊστάνειν τας ψυχὰς ἐναργῶς παρίστησιν, ὡς ἄρα οὐκ ἔστιν ἡ αὐτὴ τῶν ψυχῶν ἀξία πασῶν· ἀλλ' αἳ μὲν κρείττους εἰσίν, αἳ δὲ χείρους τῶν αἱρησομένων τοὺς βίους, καὶ ἡ ἐν τάξει διάστασις τὴν κατὰ τάξιν αὐταῖς παρέχεται διάκρισιν, οὐ τοπικὴν οὖσαν, ἀλλὰ ζωτικήν. ὡς ἂν οὖν αὐτῶν μὲν οὐκ εἰδυιῶν τὴν ἐν ἀλλήλαις ἀξίαν, ἐκείνου δὲ καὶ εἰδότος καὶ διορίζοντος κατὰ ταύτην αὐτὰς ἀπ' ἀλλήλων, οὕτως εἶπεν ὅτι διέστησεν ὁ προφήτης αὐτὰς ἐν τάξει, τὰς μὲν εὐμοιροτέρας ὁρῶν, τὰς δὲ δυσμοιροτέρας· οὐ γὰρ κατ' οὐσίαν αὐτὰς διέστησε (τοῦτο γὰρ εἶχον ἐκ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας), ἀλλὰ κατα τὴν ζωὴν τὴν παροῦσαν, ἔχουσαν τὴν διαφορὰν περὶ τὴν τῶν κλήρων διανομὴν τῶν τε δοκούντων εὐμοιροτέρων εἶναι καὶ τῶν ἧσσονα τὴν εὐμοιρίαν ἐχόντων· τὸ δὲ εὔμοιρον ἢ ἐναντίον ἐν τοῖς κλήροις ἐστίν. | κατα . .^{9}. τα κινήσεως . .^{9}. βίων, ἀφ' ὧν ⟨αἱ⟩ αἱ- f. 82 r.
ρέσεις, εὐμοιρότ[ερον τὸ ἐξ ἀ]φθονωτέρων εἶναι τὴν αἵρεσιν [ἢ ἐξ ἐλαττό]νων, καὶ τὸ ἐξ ἀμεινόνων ἢ χειρόνων. ἀλλὰ τα[ῦτα] μὲν καὶ εἰς ὕστερον ἔσται φανότερα πάντως· νυνὶ δὲ τίς ἐστιν οὗτος ὁ προφήτης λέγωμεν καὶ πρῶτον ἐπιστήσωμεν, ὅτι προφήτην αὐτὸν οὐχ ἁπλῶς εἶπεν, ἀλλὰ τινὰ προφήτην, ὡς ὄντων δήπου καὶ ἄλλων, ἀφ' ὧν εἷς οὗτός ἐστιν, εἰς τὴν προφητικὴν ταύτην τελούντων σειράν. ἔπειτα ὅτι τῆς Λαχέσεως αὐτὸν ἐκφαντορικὸν εἶναι τῶν λόγων φησίν· οὐ γὰρ ἑαυτοῦ λέγειν λόγους, ἀλλὰ τῆς κόρης τῆς θυγατρὸς οὔσης ἐκείνης τῆς Ἀνάγκης, καὶ τέλος εἶπεν, ὅτι

1 δι' ὧν diciturne similiter atque ἐν ᾧ? 2 σεληνη, corr. Pitra 3 πρόεισιν 4 προιέναι 20 cf. f. 91^{v}; diffido eis quae legi 29 nolui λέγει

τῆς Λαχέσεως· καὶ γὰρ ⟨καὶ⟩ αἱ λοιπαὶ θυγατέρες ἦσαν ἐκείνης. καὶ τρίτον, ὅτι διαλέγεται πρὸς τὰς ψυχὰς περὶ μιᾶς δή τινος εἰς γένεσιν καθόδου καὶ ἑνὸς αἱρέσεως βίου, καὶ ὡς τὸν δαίμονα αὐτὸς ἐφίστησι ταῖς ἑλομέναις. Ἐκ δὴ τούτων οὔτε νοῦν σεληνιακόν, ὡς Πορφύριος ὑπέλαβεν, αὐτὸν ἡμεῖς εἶναι φήσομεν· θεῖος γάρ ἐστιν καὶ ὁ σεληναῖος νοῦς καὶ δημιουργικὴν ἔλαχεν τάξιν, ἀλλ' οὐχ ὑπηρέτης ἐστὶ τῶν Μοιρῶν, καὶ πᾶσαν κυβερνᾷ τὴν γένεσιν· οὔτε τὸν δημιουργὸν τοῦ παντός, ὡς Θεόδωρος ὁ Ἀσιναῖος· ἐκεῖνος γὰρ οὐ περὶ μιᾶς γενέσεως δημηγορεῖ πρὸς τας ψυχὰς οὐδὲ μιᾶς Μοίρας ἀπαγγέλλει τινὰς λόγους, ἀλλὰ πάντας ἐγγράφει τοὺς εἱμαρμένους νόμους ταῖς οὐσίαις τῶν ψυχῶν καὶ περὶ πάσης διαλέγεται τῆς ἀπὸ τοῦ νοητοῦ περιόδου πασῶν εἰς τὸ νοητόν. ἀλλ' ἐπειδὴ δεύτερος μέν ἐστι τῶν

f. 83v. *Μοιρῶν, καὶ ἐκ||[φαντο]ρικὸς τῶν νοήσεων τῆς Λαχέσεως, τοῦ [δὲ λα]γχάνοντος τὰς ψυχὰς δαίμονος ὑπέρ[τερο]ς (τῆς μὲν γὰρ ἀπαγγέλλει τοὺς λόγους, τὸν δὲ ἐφίστησιν ἑκάστῃ τῶν ψυχῶν), ἀγγελικῆς αὐτὸν εἶναι θετέον τάξεως· οἱ γὰρ ἄγγελοι τίνες εἰσὶν ἢ οἱ ἄλλων λόγους ἐκφαίνοντες; τίνες δὲ καὶ οἱ θεῶν μὲν ὑπηρέται, δαιμόνων δὲ ἐπιστάται πλὴν τῶν ἀγγέλων; καὶ οὐ ξενικὸν τὸ ὄνομα καὶ βαρβάρου θεοσοφίας μόνης, ἀλλα καὶ Πλάτων ἐν Κρατύλῳ* [p. 407e. 408b] *τὸν Ἑρμῆν καὶ τὴν Ἶριν θεῶν ἀγγέλους εἶναί φησιν, καὶ παρὰ τὸ εἴρειν αὐτῶν τα ὀνόματα γενέσθαι λέγει σαφῶς. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἄρχοντές εἰσι καὶ κατὰ τοὺς ἄλλους Ἑλλήνων θεολόγους τῆς ἀγγελικῆς σειρᾶς, ὃ μὲν τῆς ἄρρενος, ἣ δὲ τῆς θηλείας, καὶ ὑπουργοῦσιν τοῖς δημιουργοῖς τοῦ παντός· ἡ δὲ προφητικὴ τάξις Μοιραία μέν ἐστιν, ἐφέστηκεν δὲ ταῖς εἰς γένεσιν καθόδοις τῶν ψυχῶν, ἐκ τοῦ ἀφανοῦς αὐτὰς εἰς τὴν ἐμφανῆ παραπέμπουσα ζωήν, καὶ δαιμόνων*

4 *αὐτὸς*] *αὐτοῖς* 8 *κυρβενᾶι* 17 *ἀπαγγέλει* 21 cf. de or. chald. 53 24 *εἴρειν*: *ει* prius ex *ι* et ss. *ι*, deinde *ρεῖ* ir.

ἡγεῖται τῶν καλουμένων ἀγγελικῶν, ὅσοι τοὺς τῇδε βίους ἡμῶν ἐπιτροπεύουσιν, εἰληχότες ἡμᾶς μετὰ σωμάτων ζῶντας. Ἄλλοτε δὲ ἄλλων ψυχῶν συγκλήρων γινομένων, ἃς ὁ τῶνδε τῶν λόγων μηνυτὴς ἑώρα, τούτων προφήτης τὶς προειστήκει· θαυμαστὸν γὰρ οὐδὲν ἄλλον ἄλλαις ψυχαῖς διανέμειν τοὺς κλήρους. εἰ δὲ δὴ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ προφήτου σκοποίης, ὡς αὐτὸς ἐν Τιμαίῳ [p. 72a] διώρισεν, ἑρμηνευτικὸν τῶν μαντέων ὃν καὶ ὧν ἐνθεάζοντες ἐκεῖνοι λέγουσιν ἐξηγητικὸν διὰ νοερᾶς ἐπιστάσεως, ἔσται σοι δῆλον, ὅπως καὶ οὗτος ὁ ἐν τῷ παντὶ | προφήτης τῶν ἐν τῇ Λαχέσει θείων ἐστὶ νοή- f. 83 r.
σεων ἐκφαντικός, νοῦς μὲν ὤν, ἀλλὰ τὶς νοῦς, ἀλλὰ Μοιραῖος νοῦς, τεταγμένος δὲ οὐκ ἐν σελήνῃ, καθάπερ φησίν τις, ἀλλ' ἐν τῷ αἰθέρι· τοῦτον γὰρ τὸν τόπον ἀρχὴν εἶναι τῆς γενέσεως οἰόμεθα· θνητῆς δὲ περιόδου προστάτης ὁ προφήτης καὶ οὐκ ἀνόδων εἰς οὐρανόν, ἀλλὰ καθόδων εἰς τὴν γένεσιν. ἐπειδὴ δὲ τῶν κληρουμένων ὑπερίδρυται ψυχῶν, νοῦς αὐτὸς ὢν γενεσιουργὸς τῶν εἰς γένεσιν πεμπομένων ἄρχων, οὐχ ἁπλῶς αὐτόν φησι δημηγορεῖν εἰς τὰς ψυχὰς ταύτας τὰς συγκλήρους, ἀλλ' ἀναβάντα ἐπί τι βῆμα ὑψηλόν, ἵνα καὶ συντεταγμένος ᾖ ταῖς ψυχαῖς, ὡς λόγων χορηγός, καὶ ἐξῃρημένος ἀπ' αὐτῶν, ὡς ἐπὶ βήματος λέγων.

Τί οὖν δή ἐστιν τουτὶ τὸ βῆμα, λέγωμεν· οὐ γὰρ ὡς ἔτυχεν τοῦτο παρέρριψεν ὁ μῦθος οὐδὲ πλάσας αὐτὸς νοῦν ἐπὶ βήματος δημηγόρον· ἀλλ' ὥσπερ οἱ λόγοι μεταδόσεις εἰσὶν ἐνεργειῶν εἰς τὰς ψυχάς, κινητικαὶ μὲν αὐτῶν εἰς τὴν γένεσιν, ἐγερτικαὶ δὲ εἰς τὰς τῶν βίων προβολάς, ἐρεθιστικαὶ δὲ τῶν φαντασιῶν εἰς τοὺς ὀφειλομένους κλήρους,

4 τούτων pertinet ad ἃς; explicat cur προφήτην τινά dicat Pl. | προϊστήκει | im. ad eam lineam, quae desinit in προ[ιστήκει], adscr. ὥσπερ καὶ ὑπὸ δαίμονα γίνονται ἄλλον καὶ ἄλλον. Quae si textui inserenda sunt, post κλήρους l. 6 locum habent 11 τὶς divinavi potius quam legi 12 σελήνηι (ι- ir.) | τις sc. Porphyrius 27 ὀφειλομένους cf. 104, 11 etc. 245, 25

ἵνα ἕκασται λαβοῦσαι τὸν οἰκεῖον ἐκλέξωνται τοὺς βίους, οὕτω καὶ τὸ βῆμα σύμβολόν ἐστιν μυθικὸν τοῦ ὀχήματος τοῦ προφητικοῦ, δι' οὗ κυβερνᾷ τὰ ὀχήματα τῶν ψυχῶν. ἐφ' οὗ βεβηκὼς ὄντως αὐτὸς ἐπιστατεῖ ταῖς κατιούσαις, μένων ἐν τῇ ἑαυτοῦ τάξει καὶ οὐκ ἀφιστάμενος τοῦ αἰθέρος· πᾶς γὰρ ἐγκόσμιος νοῦς ἔχει τι πάντως ἐγκόσμιον ὄχημα, δι' οὗ συμπληροῖ τὸ πᾶν καὶ μέρος ὢν τοῦ παντὸς ἐγκόσμιος f. 83v. ἀποκα|λεῖται. καὶ δὴ καὶ ὁ [παρ]ὼν νοῦς ἔχει τοιοῦτόν τι σῶμα ἀίδιον, ᾧ ἐποχούμενος ἐνεργεῖ τὰ ἐκ . . τοῦ[το] ἐννοῶν ὁ τοῦ μύθου τοῦδε μηνυτὴς βήματι χρῆσθαι τὸν προφήτην εἶπεν ὑψηλῷ· διότι γὰρ ἐν τῷ ὕψει τοῦ αἰθέρος αὐτὸ ἐθεᾶτο, διὰ τοῦτο ὑψηλὸν αὐτὸ προσεῖπεν. εἰ δὲ ἀναβαίνειν εἶπεν τὸν ἀεὶ ἐφεστῶτα καὶ ποτὲ λέγειν τὸν ἀεὶ λέγοντα, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον χρονικόν ἐστιν, τῆς τοῦ δρῶντος αὐτὸ χρονικῆς θεωρίας οἰητέον εἶναι συνεισαγούσης ἀφ' ἑαυτῆς καὶ δι' ἑαυτὴν χρόνον τοῖς ἀϊδίοις, ὥσπερ καὶ τόπον τοῖς ἔξω τόπου παντὸς καὶ σχήματα τοῖς ἀσχηματίστοις. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ Φαίδωνι [p. 113d] περὶ τῶν ψυχῶν λέγων χρωμένων ἔξω τῶν σωμάτων τούτων ἄλλοις ὀχήμασιν ἀναβᾶσαι, φησίν, ἃ δὴ αὐταῖς ὀχήματά ἐστιν, ὥσπερ καὶ ἐν τούτοις τὸν προφήτην ἐπί τι βῆμα ἀναβαίνειν εἴρηκεν. ἀλλ' οὐχὶ τὸν ἐν Τιμαίῳ [p. 41a] δημιουργὸν πρὸς τὰς ψυχὰς διαλεγόμενον βήματος εἶπεν δεῖσθαί τινος· ὑπερκόσμιος γὰρ ἦν καὶ παντελῶς ἐξῃρημένος τῶν ψυχῶν, ὁ δὲ προφήτης καὶ θνητῶν περιόδων κῆρυξ καὶ ἐγκόσμιος.

Τοὺς μὲν οὖν λόγους τοὺς προφητικοὺς ὕστερον διασκεψόμεθα· νυνὶ δὲ τίνες οἱ κλῆροι καὶ τίνες οἱ βίοι λέγωμεν πρότερον, καὶ τίνα τὰ παραδείγματα τῶν βίων, καὶ διὰ τί ταῦτα ἀπὸ τῶν τῆς Λαχέσεως δέχεται γονάτων, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῶν ἄλλων Μοιρῶν ἢ ἀπὸ τῆς μητρὸς τῶν Μοιρῶν·

7 δἰοῦ ex διὸ m² 9 legi ἐκτῇ·, expectas ἐκτός
10 l. ἐνορῶν 12 προεῖπεν 20 ὄχημα

ἄξια γὰρ ταῦτα θεωρίας. τούτων δὴ προκειμένων εἰς ἐπίστασιν δύο ταῦτα μάλιστα χρὴ προλαβεῖν, ἵν' ὁ σύμπας λόγος ἡμῖν γένηται καταφανής· ἓν μὲν ὅτι τὸ ἐφ' ἡμῖν οὐ μάτην λέ|γεται παρὰ τοῖς Στωικοῖς, ἀλλ' ἔστιν καὶ μάλιστα f. 84 r. ἐν ταῖς ἔξω σωμάτων ψυχαῖς οὐδὲ ταῖς σωματικαῖς ἀνάγκαις κατειλημμέν[αις. δεύ]τερον δὲ ἕτερον τὰς τοῦ κόσμου περιόδους δρᾶν εἰς τὰ θνητὰ πάντα καὶ πολλὰ γ[ίγνε]σθαι καὶ ἐκεῖθεν εἰς ἡμᾶς ὡς ἐν αὐτῷ περιεχομένους. τούτων γὰρ προληφθέντων [εὐ]μαρὴς ὁ περὶ τῶν κλήρων ἔσται καὶ τῶν βίων ἡμῖν λόγος. τὸ μὲν οὖν τὰς κοσμικὰς περιφορὰς διαβαίνειν καὶ μέχρις ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων θνητῶν ζῴων ὑπομνηστέον ἐκ τῆς τοῦ κόσμου συμπαθείας· ταύτην δὲ αὖ ἀποδεικτέον ἡμῖν ἐκ τοῦ ζῷον ἓν εἶναι τὸ πᾶν. εἰ γάρ ἐστι ψυχὴ μία συνέχουσα τὸν ὅλον κόσμον, ἀνάγκη δήπου συμπάθειαν εἶναι τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν πρὸς ἄλληλα· καὶ γὰρ τῶν τῇδε ζῴων ἕκαστον αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ συμπαθές ἐστιν οὕτως, ὥστε ἀπ' ἄλλων μορίων ἄλλων κατάδηλον γίνεσθαι διάθεσιν. εἰ δὲ τὸ μερικὸν οὕτως ἀμυδροτέραν ἔχον τοῦ παντὸς ζωὴν ὅμως ἔχει τὴν τῶν μερῶν διὰ ταύτην συμπάθειαν, πολλῷ μᾶλλον ὁ κόσμος· ἡ γὰρ τοῦ παντὸς ζωὴ καὶ δυνατωτέρα πάντως ἐστὶν τῶν μερικῶν καὶ ζωὴ ἐπὶ ζωαῖς οὖσα μειζόνως συνδεῖ πάντα πρὸς τὴν ἀλλήλων κοινωνίαν καὶ τὴν ἀπ' ἄλλων εἰς ἄλλα ποίησιν. εἰ δ' οὖν ζῷον ἕν ἐστιν ὁ κόσμος, ἔστιν ἐν αὐτῷ ζωὴ μία πασῶν συναγωγὸς τῶν ἐν αὐτῷ ζωῶν· εἰ δὲ τοῦτο, συμπαθὴς ὁ κόσμος πρὸς ἑαυτόν· εἰ δὲ τοῦτο, δύνανται πάντως αἱ ἄλλων κινήσεις εἰς ἄλλα διαβαίνειν καὶ ποιεῖν εἰς ἐκεῖνα, κἂν ὁπωσοῦν ἔχῃ διαστάσεως· εἶναι γὰρ τὴν μίαν ζωὴν τὴν διαπορθμεύουσαν τὰς ποιήσεις | ἀπὸ τῶν δυναμένων ποιεῖν f. 84 v. εἰς τὰ δυνάμενα πάσχειν. εἰ δὲ ταῦτα ἀληθῆ, τῶν δὲ ἐν

5 οὐδὲ] οὔτε 6 δεύτερον cf. p. 265, 7 in Alc. 312, 22 7 an del. καὶ alterum? 10 l. βίω| 22 ἀλλήλων] ἄλλην 23 ποίησιν] κίν ss. m³ 25 ζώιων 26 ἄλλων] supra ων ss. αι m³

τῷ κόσμῳ μορίων τὰ μὲν ἔστι κυριώτερα, τὰ δὲ ἀκυρότερα, καθάπερ καὶ ἐν ἑκάστοις τῶν θνητῶν [ζῴ]ων, δῆλον δήπουθεν, ὅτι τὰς τῶν κυριωτέρων δυνάμεις εἰς τὰ ἀκυρότερα δρᾶν ἀναγκαῖον καὶ τὰς ἀπὸ τῶν δυνάμεων κινήσεις καὶ τούτοις τὰς κινήσεις προξενεῖν. εἰ δὲ τοῦτο, κυριώτερα δὲ τὰ ἀΐδια τῶν θνητῶν καὶ τὰ τεταγμένως κινούμενα τῶν ἀτάκτων, ἀπ' ἐκείνων ἄρα διαβαίνουσιν αἱ κινήσεις εἰς ταῦτα καὶ ταῦτα ἐκείνοις ἕπεται, τὰ θνητὰ τοῖς ἀθανάτοις τοῦ κόσμου μέρεσιν. εἰ δὲ τοῦτο, φοραὶ καὶ ἀφορίαι ζῴων θνητῶν ἀπὸ τῶν οὐρανίων περιόδων ἀθανάτων οὐσῶν ἐπιτελοῦνται καὶ φθοραὶ καὶ γενέσεις καὶ βίοι τῶν τῇδε ζῴων, οἱ μὲν πολυχρονιώτεροι, οἱ δὲ ὀλιγοχρονιώτεροι, καὶ κατὰ σώματα καὶ κατὰ ψυχὰς διαθέσεις χείρους καὶ βελτίους. Τὸ μὲν οὖν τὴν κοσμικὴν περιφορὰν δρᾶν εἰς ἡμᾶς διὰ τούτων ὑπομνηστέον, ὡς ⟨ἐν⟩ ἑνὶ ζῴῳ τῷ παντὶ τῶν μὲν ποιούντων, τῶν δὲ πασχόντων· τοῦτο δὲ δῆλον, εἰ ζῷον ὁ κόσμος· τοῦτο δὲ δῆλον ἀπὸ τοῦ κρεῖττον εἶναι πανταχοῦ τὸ ὅλον τοῦ μέρους, μηδαμοῦ δὲ τὸ ἄζων τοῦ ζῶντος καὶ τὸ ἀνόητον τοῦ νοῦν ἔχοντος· ὥστ' εἰ ἔστιν τι τοιοῦτον ἐν τῷ παντὶ ζῶν καὶ νοοῦν, πολλῷ μᾶλλον τὸ πᾶν τοιοῦτον· νοῦ δὲ ὄντος ἐν τῷ παντὶ καὶ ζωῆς μιᾶς ὁ τῆς συμπαθείας ἐναργὴς ἤδη λόγος.

Ὅτι δὲ ἔστιν καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν καὶ κύριοί τινῶν ἐσμεν αὐτοὶ καὶ ἑλέσθαι καὶ πρᾶξαι κατὰ τὰς αἱρέσεις, δῆλον, εἰ μὴ μάτην βουλευτικοὶ γεγόναμεν, τῆς φύσεως οὐδὲν ποιού-
f. 86 r. σης μά|την. βουλευόμεθα δὲ ὡς ἐφ' ἡμῖν ὄντος ἑλέσθαι τάδε πρὸ τῶνδε· καὶ γὰρ εἰ μηδέν ἐστιν ἐπὶ ταῖς ἡμετέραις αἱρέσεσιν, ἄλλο τι ἂν εἴη τῶν πραττομένων κύριον καὶ οὐχ ἡμεῖς ὧν πράττομεν. εἰ δὲ τοῦτο, οὐκέθ' ἡμᾶς αἰτιατέον ὧν κατορθοῦμεν ἢ ἁμαρτάνομεν, ἀλλὰ τὸ κύριον· καὶ εἰ μὲν μηδ' ὅλως ἐστὶν ἁμαρτήματα, †ταῦτα μηδὲν αὐτὰ δια-

7 an ἀτάκτως? 18 μὴ δὲ τὸ ἄζων m[1], im. γρ. μηδαμοῦ δὲ τὸ ἄζων m[2] 29 ὧν] ὡσ

φέρειν τῶν κατ' ἀρετὴν γινομένων, ἀλλ' εἶναι πάντα ἀδιάφορα, τὸ σωφρονεῖν, τὸ ἀκολασταίνειν, ἕκαστα τῶν τοιούτων· εἰ δέ ἐστιν ἁμαρτήματα ἐναντία τοῖς τῆς ἀρετῆς ἔργοις, εἰ μὴ ἡμεῖς αἴτιοι τούτων, αἴτιον εἶναι τὸ χρώμενον ἡμῖν ⟦*τούτων*⟧ *οἷον ὀργάνοις· ὅταν δὲ ᾖ τὸ μὲν ὄργανον, τὸ δὲ χρώμενον, οὔτ' ἀγαθὸν οὔτε κακόν ἐστίν τι τοῦ ὀργάνου παντελῶς, ἀλλὰ τοῦ χρωμένου. μετοίσομεν οὖν τὰ ἁμαρτήματα τῶν πράξεων εἰς τὰ πρὸ ἡμῶν, καὶ τὰ ἀγαθὰ τοίνυν ὡσαύτως· καὶ οὔτε ἐπαινεσόμεθά τινας οὔτε ψέξομεν. καὶ εἰ μὲν ἐκεῖνο καὶ ἁμαρτάνον καὶ κατορθοῦν αἱρεῖται τούτων θάτερον, ἐκεῖνο ἔχει τὸ ψυχῆς ἔργον· ἐκεῖνο γὰρ ἔσται τὸ προαιρούμενον· καὶ ἐκεῖνο οὐκέτι ἔσται αἴτιον ἁπλῶς, ἀλλὰ δεήσεται τοῦ κρίνοντος καὶ ἐπανάγοντος εἰς τὸ ἀγαθόν. εἰ δὲ ἠναγκασμένον κἀκεῖνο ταῦτα ποιεῖ, πάλιν εἰς ἄλλο τὸ ἀναγκάζον ἥξομεν, καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον. πῶς δὲ καὶ ἑνὸς ὄντος τοῦ πάντα ἀναγκάζοντος εἰσίν τινες οἱ λέγοντες ἡμῶν, ὅτι οὐ πάντα ἠνάγκασται, εἴτε σφάλλονται τοῦτο λέγοντες εἴτε κατορθοῦσιν; εἰ μὲν γὰρ τοῦτό γε τὸ τοῦτο λέγειν ἐπ' αὐτοῖς, ἔστιν τι πάλιν τὸ ἐφ' ἡμῖν· εἰ δὲ μηδὲ τοῦτό φασιν ὡς ἐπ' αὐτοῖς ὄν, ἀλλ' ἀναγκαζόμενοι καὶ τοῦτο λέγουσιν, πῶς τι τῶν αἰτίων ἐν τοῖς ἀποτελουμέ|νοις ὑπεναντίαν* f. 85 v. ⟦*ἐν αὐτᾷ*⟧ *κατέλειπεν κίνησιν* [*ἢ*] *αὐτὸ ἐπιφέρει; παντάπασιν γὰρ τοῦτο ἄλ*[*ογ*]*ον καὶ ὅμοιον, ὡς εἴ τις ἰατρεύειν διδάσκων ὑπεναντία τοῖς ἑαυτοῦ ἔργοις διδάξειεν λέγειν τὸν διδασκόμενον. εἰ μὲν οὖν βούλεται λέγειν ἡμᾶς, ὅτι οὐ πάντα ἠνάγκασται, ταύτην τὴν βούλησιν ἄτοπον ἔχει καὶ οὐδαμῶς αἰτίῳ προσήκουσαν· οὐ γὰρ φύσεως τὸ παρὰ φύσιν ποιεῖν οὐδ' ὅλως τοῦ αἰτίου τὸ τῷ αἰτίῳ μαχόμενον. εἰ δὲ μὴ βούλεται, ποιεῖ δὲ ὃ μὴ βούλεται, πάλιν εἰς*

4 *αἴτιοι αὐτῶν*] *αυ* ex *ου* et ss. *τού* m[1] | post *ἡμῖν* signum, quo refertur ad marginem, ubi extat *ἡμεῖς δὲ*. Quod si verum esset, edi deberet *ἡμεῖς δὲ τούτου οἷον ὄργανα* 19 *αὐτοῖς ἐστιν, τί*: corr. Wdl. (qui *αὐτό γε* in v. 18) 24 *τὸν* Wdl.] *τὸ* 26 *ἔχειν*

ἄλλην ἀναγκάζουσαν δύναμιν ἀναθήσει τὴν τοῦ ἀβουλήτου ποίησιν.

Τοσαῦτα καὶ περὶ τοῦ δευτέρου τῶν ζητουμένων εἴχομεν σπέρματα καταβάλλεσθαι τῶν ὑπομνήσεων· τούτων δὲ προειλημμένων ἀναγκαίου ὄντος μὲν τοῦ ἐφ' ἡμῖν εἶναι κυρίους ἡμᾶς αἱρέσεως, δρώσης δὲ εἰς ἡμᾶς τῆς περιφορᾶς διαβαίνειν τι καὶ ἀπ' ἐκείνης εἰς ἡμᾶς. ἀμφοτέρων δὲ ὄντων ἀληθῶν ἢ προκατάρχει μὲν ἡ περιφορὰ τοῦ παντός, ἕπεται δὲ ἡ αἵρεσις τῶν ψυχῶν, ἢ ἀνάπαλιν ἡμεῖς μὲν προκατάρχομεν, ἕπεται δὲ ἡ περιφορὰ διδοῦσα τὰ ἀκόλουθα ταῖς αἱρέσεσιν ἡμῶν. ἀλλ' εἰ ἡμεῖς προκατάρχομεν, τὸ δὲ πᾶν δίδωσιν οἷς εἱλόμεθα συμβαίνοντα, πρῶτον μὲν ἄτοπον μέρεσι τοῦ παντὸς ἡμῖν οὖσιν ἕπεσθαι τὸ πᾶν· οὐ γὰρ τὸ ὅλον τοῖς μέρεσιν, ἀλλὰ τὸ μέρος ἕπεσθαι τῷ ὅλῳ προσήκει· εἴπερ τὸ μὲν μέρος ἕνεκα τοῦ ὅλου, τὸ δὲ ὅλον οὗ ἕνεκα τῶν μερῶν, ἕκαστον δὲ τῶν ἕνεκά του δεῖ τῷ οὗ ἕνεκα ἀκολουθεῖν, ἀλλ' οὐ τῷ ἕνεκα του τὸ οὗ ἕνεκα· τὸ γὰρ οὗ ἕνεκα τέλος. ἔπειτα καὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν ἀτάκτου ὄντος καὶ ἀσταθμήτου διὰ τὴν προαιρετικὴν ζωὴν φερομένην ἄλλοτε f. 86r. ἐπ' ἄλλα κατὰ τὴν ὄρεξιν τὴν ἑαυτῆς, | τῇ δὲ προαιρέσει τῶν ψυχῶν ἑπομέν[ων τῶ]ν κοσμικῶν ποιήσεων εἰς ἡμᾶς, ἀνάγκη [μηδένα] ὅρον ἐν τοῖς ἑπομένοις εἶναι μηδὲ τάξ[ιν· τὸ] γὰρ τῷ ἀτάκτῳ ἐπακολουθεῖν ἐθέλον καὶ αὐτὸ μεταλαγχάνει τῆς ἐκείνου πως ἀταξίας. ὥστε συμβήσεται τὴν τοῦ παντὸς τάξιν μεθαρμόζεσθαι ταῖς ἡμετέραις ἀστάτοις ὁρμαῖς· πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ τὸν τῆς προνοίας ἔτι διασώσασθαι λόγον ἔσται δυνατόν· προνοίας μὲν γὰρ τὴν ἑκάστου πανταχοῦ διαφυλάττειν ἀξίαν, τῶν τε ὅλων καὶ τῶν μερῶν, καὶ συντάττειν πάντα πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς ἓν τὸ ἀγαθὸν ἀναπέμπειν. εἰ δὲ ἐπιτρέψοι τοῦ παντὸς ἡμῖν ἐπακολουθεῖν

14 προσήκειν 15 fort. ὅλον ⟨τὸ⟩ οὗ 16 τῶι οὗ ἕνεκα: ὧι ex ὁ m[1], οὗ ἕ ex οο? m[3]? 21 τυχῶν 30 ἐπιτρέψοι sc. providentia

τὴν περιφοράν, οἰχήσεται μὲν ἡ τῶν ὅλων τάξις, ἐπεισοδιωδῶν πολλῶν γιγνομένων διὰ τὰς ἡμετέρας ὁρμάς· τὸ δὲ ἀπὸ τῆς προνοίας ἀγαθὸν οὐκέτι τῶν πάντων ἔσται κρατητικόν· οὐ γὰρ ἀγαθὸν τοῖς χείροσιν ἀκολουθεῖν τὸ κρεῖττον. ἀνάγκη τοίνυν προκατάρχειν μὲν τὴν περιφορὰν ἐκ τούτων, ἕπεσθαι δὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν τοῖς ἐκεῖθεν προκατηργμένοις. Εἰ δὲ τοῦτο, δῆλον ὡς ἕνα μόνον προτείνειν βίον ἑκάστῃ ψυχῇ τὸ πᾶν διὰ τῆς περιφορᾶς δεῖ πάντως ἢ πάντας ἑκάστῃ, καὶ ἄλλην ἄλλης κατὰ τοῦτο διαφέρειν μηδέν, ἢ διῃρημένως τινὰς μὲν ἄλλαις, τινὰς δὲ ἄλλαις. ἀλλ' εἰ μὲν εἷς μόνος ἑκάστῃ προτείνοιτο βίος, οὐκ ἔσται τὸ ἐφ' ἡμῖν πάλιν ἐν ταῖς αἱρέσεσιν· ἐκ γὰρ ἑνὸς αἵρεσις οὐδαμῶς ἐστιν, ἀλλ' ἐκ δυοῖν τοὐλάχιστον· πᾶσα γὰρ προαίρεσις ἄλλο ἄλλου προτίθησιν. ἠναγκασμένως οὖν ὁ μὲν ἕξει βίον ἄλλον, ὁ δὲ ἄλλον. καὶ εἰ μὲν μηδὲ ἐνταῦθα κύριοί τινός ἐσμεν, ἐκβέβληται πάντῃ τοῦτο δὴ τὸ ἐφ' ἡ|μ[ῖν· εἰ δ]ὲ ἐνταῦθα μὲν τινός, ἐκεῖ δὲ οὐδενός, f. 86 v. ἄτο[πο]ν σώματος μὲν ἐκτὸς ὄντας μηδεμίαν ἔχειν προαιρετικὴν κίνησιν, ἐν σώμασι δὲ γενομένους· καίτοι τῆς μὲν ἐξουσίας κατὰ φύσιν οὔσης, οἷς τὸ εἶδος τῆς ζωῆς προαιρετικόν ⟦δὲ⟧, τῆς δὲ ἀνάγκης παρὰ φύσιν· ἐν δὲ σώμασι τῆς ψυχῆς παρὰ φύσιν ζώσης μᾶλλον ἢ ἔξω σωμάτων. Εἰ δὲ πάντες οἱ βίοι πάσαις ἐκ τῆς περιφορᾶς προτείνονται ταῖς ψυχαῖς, ἔσται τὸν αὐτὸν τρόπον ἀταξίας πλῆρες τὸ πᾶν· πᾶσα γὰρ ψυχὴ φιλόπρωτος οὖσα πάντων αὐτῇ προτεινομένων τῶν βίων ἐπιτρέχουσα φανήσεται ταῖς τυραννίσιν καὶ ταῖς δυναστείαις, καὶ οἱ ἀμείνους τῶν βίων ἀφανεῖς ἔσονται καὶ τὰ τῆς δίκης ἔργα μάτην θρυληθήσεται, πάντων ⟦μάτην⟧ ὁμοίας ἐξουσίας ἀπολαυουσῶν ψυχῶν, σωφρόνων ἀκολάστων, ὁσίων ἀνοσίων, ἐμφρόνων ἀφρόνων. εἰ δὲ εὐνομεῖται τὸ πᾶν μᾶλλον ἢ ἄλλο τι τῶν ἐντὸς τοῦ παντός,

5 μὲν] μὴ | ἐκ τούτων non caret suspicione 18 καίτοι] καὶ 27 debuit πασῶν 28 μάτην post πάντων ss.

οὐδὲν δὲ τοῦτο θεμιτὸν ἐν ταῖς εὐνομουμέναις πολιτείαις ἴσης ἐξουσίας μετεῖναι πᾶσιν, οὐδ' ἂν ἐν τῷ παντὶ πολλῷ πρότερον εἴη ἄν τι τοιοῦτον· συγχυθήσονται γὰρ οἱ τῆς ἀξίας ὅροι τῶν αἱρουμένων, ⟨εἰ⟩ ἀπὸ τῶν αὐτῶν καὶ πάντων αἱ αἱρέσεις ἑκάστοις. *Λείπεται* τοίνυν μήτε ἑνὸς προτεινομένου πάσαις μήτε πάντων πάσαις τοὺς προτεινομένους βίους τινὰς εἶναι ταῖς ψυχαῖς καὶ ἄλλους ἄλλαις· οὐ γάρ που τοὺς αὐτούς, εἰ καὶ τινὰς πάσαις. διαφέρει γὰρ οὐδὲν τοῦτο λέγειν καὶ πάντας πάσαις· ὧν γὰρ αἱ ἕξεις ἀνόμοιοι, τούτων δεῖ καὶ τὰς ἐξουσίας ἀνίσους εἶναι, πάντως κατὰ f. 86a r. δίκην διανεμομένας τοῖς ἀνομοίοις· οὕτω γοῦν | καὶ ὁ Ἀθηναῖος Ξένος [leg. VI 757b] Διὸς κρίσιν εἶπεν τὴν γεωμετρικὴν μεσότητα, τοῖς ἀνίσοις ἄνισα νέμουσαν κατὰ τὴν ἑκάστων ἀξίαν. εἰ δ' οὖν ἄλλαις ἄλλοι προτείνονται βίοι ψυχαῖς, ἑκάστῃ δὲ οὐχ εἷς οὐδὲ δὴ πάντες, ὡς δεδείχαμεν, φανερὸν ἤδη τίς μέν ἐστιν κλῆρος ἑκάστης, τίς δὲ βίος· κλῆρος μὲν γάρ ἐστιν σύμπας ὁ ἀριθμὸς τῶν βίων, ὧν ἑκάστῃ προτείνει τὸ πᾶν διὰ τῶν ἑαυτοῦ περιφορῶν, βίος δὲ ἕκαστος τῶν ἐν τῷ κλήρῳ περιεχομένων, εἶδος ὤν τι ζωῆς ἕν, ὅπερ δεῖ ψυχὴν ἑκάστην ἐν τῇ γενέσει βιῶναι μετὰ τῶν ἐκ τοῦ παντὸς ἀπονεμομένων. λέγω δὲ οἷον εἴ τῳ προτείνονται βίοι τρεῖς, βασιλικὸς ἐρωτικὸς πολεμικός, ὥσπερ τῷ Ἀλεξάνδρῳ φασὶν οἱ μῦθοι τὴν μὲν προτεῖναι τὸν βασιλικὸν τὴν Ἥραν, τὴν δὲ τὸν ἐρωτικὸν τὴν Ἀφροδίτην, τὴν δὲ τὸν ἀνδρεῖον καὶ πολεμικὸν τὴν Ἀθηνᾶν· προσκείσθω δὲ ἑκάστῳ καὶ οἷα δὴ βασιλεύοντι ἢ ἐρωτικῷ ὄντι ἢ πολεμικῷ γινομένῳ παρὰ τοῦ παντὸς ὑπάρξαι, πλοῦτον ἢ πενίαν, νόσον ἢ ὑγείαν, περιστάσεις ἢ ἀπερίστατον τύχην, καὶ ἕκαστα τῶν λοιπῶν. ὁ μὲν τοίνυν ἀριθμὸς τῶν τριῶν βίων κλῆρός ἐστιν ὁμοῦ πάντων εἷς, καὶ εἰ τέτταρες ἦσαν καὶ εἰ πλείους ὡσαύτως· ἕκαστον δὲ εἶδος ζωῆς βίος· ὃν ἑλομένην ἔδει τὴν

1 τοῦτο] τούτων 25 προκείσθω 30 καὶ ἢ πλείους

ψυχὴν ἢ βασιλικὴν ἢ ἐρωτικὴν ἢ πολεμικὴν γενέσθαι. καὶ ἐκ τούτων ἡ αἵρεσις, ὧν ὁ κλῆρος περιεῖχεν, ἀλλ' οὐκ ἄλλων, τὴν ἄστατον φορὰν τοῦ παντὸς ἀποκλείσαντος καὶ εἰς ὅρον τῶν βίων ὧν ἐστιν ἀξία περιαγαγόντος ἑκάστῃ τὴν αἵρεσιν· ὅσα δὲ πάλιν ἑλομέναις προστίθησιν τὸ πᾶν, κλῆροι δεύτεροι μετὰ τὴν αἵρεσιν, οἷον πατέρων τωνδὶ γενέσθαι | καὶ τύχας f. 86a v. τοιάσδε ἔχειν καὶ ὅσα ἄλλα προσήρτηται τοῖς βίοις. διττὸς οὖν ὁ κλῆρος, ὁ μὲν πρὸ τῆς αἱρέσεως, ὁ δὲ μετὰ τὴν αἵρεσιν· ὁ μὲν ὁλότης ὢν τῶν βίων, οὗ μέρος ἕκαστος βίος, ὁ δὲ ὁλότης τῶν ἑκάστῳ βίῳ παρακολουθούντων, ὧν ὁ κόσμος ἀπονέμει· καὶ ἑκάτερος ἀπὸ τοῦ παντός, ἐν μέσῳ δὲ αὐτῶν ἡ αἵρεσις τῆς ψυχῆς καὶ οὕτω δὴ μένει μὲν ἡ αὐτεξούσιος φορά, σώζονται δὲ τῆς δίκης ὅροι, τὴν ἀξίαν διανέμοντες ταῖς ψυχαῖς, οὐχ ὧν εἵλοντο μόνον, ἀλλὰ καὶ ὧν αἱρήσονται· προκατάρχει δὲ τὸ πᾶν καὶ ἐπακολουθεῖ ταῖς αἱρέσεσιν· πάντα δὲ εὐνομίας μεστὰ τῶν προτεινόντων, τῶν αἱρουμένων, τῶν ἀπονεμόντων, τῶν ἀπονεμομένων. Ἐπειδὴ οὖν οὔτε εἷς τις μιᾷ βίος ἀπονέμεται τῶν ψυχῶν οὔτε πάντες ὁμοίως πάσαις, ἀλλὰ τινὲς τισίν, ἀνάγκη δήπουθεν ἢ κατὰ τὸ ποσὸν ἴσους ἀπονέμεσθαι βίους ταῖς ἀνομοίοις, τῷ δὲ ποιῷ μόνον διαφέροντας, ἢ κατὰ τὸ ποιὸν τοὺς ὁμοίους, πλείους δὲ ἄλλους ἄλλαις μετὰ τῶν ὁμοίων, ἢ κατ' ἄμφω διαφέροντας. ἀλλ' αἱ μὲν σύγκληροι δῆλον ὅτι κατὰ τὸ ποσὸν διοίσουσιν, οἵας ὁρῶν ἀπήγγειλεν ὁ τοῦ μύθου τούτου διαθέτης· κωλύει δὲ οὐδὲν ἐν ἀλλοίαις περιόδοις ἀπ' ἴσων μὲν τῷ ἀριθμῷ βίων γίνεσθαι τὰς αἱρέσεις, τῇ δὲ ποιότητι διαφερόντων· οἷον τριῶν μὲν προτεινομένων τῇδε τῇ ψυχῇ βίων, τριῶν δὲ τῇδε, μὴ τῶν ὁμοίων δὲ ἢ πάντων ἢ τινῶν. καὶ τοῦτο μὲν δῆλον· αἱ γὰρ τῶν ψυχῶν ὁμοιότητες καὶ ἀνομοιότητες παντοίας εἰσάγουσι καὶ τῶν βίων ἐξαλλαγάς.

Κατίδωμεν δὲ καὶ ἐν τούτοις τοῖς παροῦσιν, | ὅσα f. 87 r.

2 περιέχειν, sed ει et ε ss. m² 13 fort. δὲ ⟨οἱ⟩

δυνατὸν ἐπὶ τῶν συγκλήρων ψυχῶν· λέγονται δὲ σύγκληρ[οι]
ψ[υ]χαὶ ... [αἱ κατ]ὰ τ[ὸν] αὐτὸν τῆς περιόδου χρόνον
ποιούμεν[αι τὰς] καθόδους καὶ ἅμα δεχόμεναι καὶ μετ'
[ἀλλή]λων τοὺς κλήρους τοὺς τῶν βίων περιεκτικούς. οὐ- ᾱ
κοῦν ἓν μὲν λέγεται περὶ αὐτῶν, ὅτι μιᾶς ψυχῆς εἷς ἐστιν
κλῆρος. οὐ γάρ ἐστι κλήρων αἵρεσις ἀλλὰ διανομή, κατὰ
τὴν ἀξίαν ἑκάστης τὸν αὐτῇ προσήκοντα δεχομένης. δεύ- β̄
τερον δὲ ἕτερον τὸ πάντα κλῆρον πλειόνων ἑνὸς εἶναι βίων
περιοχήν· ἢ πῶς εἰς τὸν οἰκεῖον ἀποβλέπουσα κλῆρον αἱ-
ρεῖται βίον ὃν ⟨ἂν⟩ ἐθέλῃ ἑκάστη τῶν ψυχῶν; τρίτον, ὅτι γ̄
οἱ κλῆροι περιέχουσιν οἱ ἕτεροι τοὺς ἑτέρους, οἱ τῶν πρώ-
των κληρουμένων τοὺς τῶν δευτέρων· ἢ πῶς ἡ ἐσχάτη κλη-
ρωθεῖσα ψυχή φησιν τοῦτον ἂν ἑλέσθαι βίον, ὃν εἵλετο,
καὶ πρώτη ⟦ἡ⟧ κληρωθεῖσα, εἰ μὴ περιείχοντο καὶ οἱ ταύτῃ
δοθέντες εἰς αἵρεσιν ἐν τῷ πρωτίστῳ τῶν κλήρων; τέταρτον δ̄
σαφηνίζει τοῦτο ἐξηγούμενος τὸ πρῶτος δὲ ὁ λαχὼν πρῶ-
τος αἱρείσθω βίον [p. 617ᵉ], ὅτι τὸν πρῶτον καὶ δεύ-
τερον καὶ τρίτον κλῆρον, οὓς προτείνει τὸ πᾶν διὰ τῶν
περιφορῶν, ὁρίζουσιν αἱ ἀνατέλλουσαι μοῖραι· πῶς γὰρ ψυχή
τις ἔλαχεν εἰκοστὴ μετὰ τὴν πρώτην καὶ πρὸ ἄλλων ψυχῶν,
εἰ μὴ τῆς μὲν ὁ κλῆρος περιεῖχεν τοσῶνδε μοιρῶν ἢ ση-
μείων ἁπλῶς τῆς περιφορᾶς ἀνατολήν, τῆς δὲ ἐλασσόνων,
εἴπερ οἱ δεύτεροι περιέχονται ἐν τοῖς πρὸ αὐτῶν. πέμπτον ε
ἐπὶ τούτοις, ὅτι πᾶς βίος περιείληφεν μετὰ τοῦ εἴδους τῆς
ζωῆς καὶ ὁπόσα αὐτῷ συνήρτηται τοῦ παντὸς ἀπονείμαντος·
οὕτω γὰρ ὁ πρῶτον λαβὼν κλῆρον ἐνορᾷ ἐν τῷ βίῳ ὃν
εἵλετο συμφοράς τινας ἐνούσας καὶ ἀποθρηνεῖ μετὰ τὴν
f. 87 v. αἵρεσιν ὡς ἐνιδὼν ἐν αὐ|τῷ τὰ ἑπόμενα δράματα, δέον

2 ψυχαὶ inc., an σύγκληρα? 3 δεχόμενα 6 αἱρέσεισ 7 δεύτερον δὲ del. Us., at cf. ad p. 258, 6 10 ἂν add. Us. | ἑκάστηι 12 cf. Pl. 620ᵈ 14 ἡ del. Sch. 16 σαφηνίζει — 17 βίον im. 17 cf. Porph. ap. Stob. II 170, 1 21 cf. Pl. 620ᵇ 26 cf. Pl. 619ᵇᶜ 28 διαίρεσιν

ϛ ἁπάντων πρὸ τῆς αἱρέσεως γίνεσθαι κριτήν. ἕκτον, ὅτι πᾶς
βίος προστάτην ἔχει δαίμονα καὶ ἀπο[π]ληρωτήν. τοῦτο γάρ
ἐστιν τὸ ὑμεῖς δαίμονα αἱρήσεσθε [p. 617^d]· κλῆρον
μὲν τοῦ προφήτου ποιοῦντος, βίον δὲ ἕνα τοῦ δαίμονος,
τῆς δὲ Λαχέσεως ἀμφότερα περιεχούσης, καὶ τοῦ δαίμονος
ζ τὴν ἐπιτροπείαν καὶ τοῦ προφήτου τὴν διακλήρωσιν. ἕβδο-
μον, ὅτι πᾶς βίος ἀναγκαῖός ἐστι ταῖς ψυχαῖς μετὰ τὴν
αἵρεσιν· ὃ δὴ καὶ ὁ προφήτης δηλοῖ λέγων ᾧ συνέσται
ἐξ ἀνάγκης [p. 617^e]. δεῖ γὰρ ἑκάστην ψυχὴν ὃν εἵλετο
βιῶναι πάντως ἐλθοῦσαν εἰς τὴν γένεσιν καὶ ἀποπληρῶσαι
η τὰς ἑαυτῆς ὁμολογίας πρὸς τὸ πᾶν. ὄγδοον, ὅτι μετὰ τοῦ
δαίμονος καὶ τύχην ἕκαστος εἴληχεν βίος, τοῦ μὲν δαίμονος
τὸ τῆς ζωῆς εἶδος εἰληχότος, τῆς δὲ τύχης τὰ ἐκ τοῦ παν-
τὸς ἑκάστοις ἀπονεμηθέντα ζωῆς εἴδη κατὰ καιρὸν ἀποπλη-
ρούσης. διὸ καὶ τὸν ὅλον βίον εἰλήχατον ἄμφω, περιέχοντα
θ καὶ τὸ εἶδος τῆς ζωῆς καὶ τὰς τοῦ κόσμου δόσεις. ἔνατον,
ὅτι παντοδαπὰ τὰ εἴδη τῶν βίων ἐστίν, ἢ ἀπὸ λογικῶν εἰς
λογικὰ τῆς μεταβάσεως τῶν ψυχῶν ἡμῶν γιγνομένης, ἢ
ἀπὸ ἀλόγων εἰς ἄλογα, ἢ ἀπὸ ἀλόγων εἰς λογικά, ἢ ἀπὸ
λογικῶν εἰς ἄλογα. καὶ γὰρ τῶν λογικῶν καὶ τῶν ἀλόγων
ἐστὶν κύκλος τις καὶ ἀπονέμει τινὰ καὶ τούτοις τάξιν τὸ
ι πᾶν. δέκατον, ὅτι τὸ αὐτεξούσιον οὐκ ἀφῃρήμεθα καὶ ἐν
τῇ γενέσει καὶ μετὰ τὴν αἵρεσιν. εὖ γὰρ ἢ κακῶς διαθεῖναι
δυνάμεθα ἑαυτοὺς καὶ ἐν παντὶ ζωῆς εἴδει πράττειν ὁσίως
καὶ προσκατασκευάζειν ἑαυτοῖς ἀμείνω τοῦ βίου τοῦ νῦν
παρόντος. |

Ταῦτα μὲν οὖν ἠθροίσαμεν ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ τῷδε τῷ f. 88r.
μύθῳ γεγραμμένων· τούτων δὲ διηριθμημένων ἐκεῖνο πάν-
τως ὑπόλοιπον ἰδεῖν, πῶς ἐν τοῖς γόνασι τῆς Λαχέσεως
εἶναί φησιν τούς τε κλήρους καὶ τὰ παραδείγματα τῶν βίων.

8 αἱρήσεσθαι 13 τύχης Sch.] ψυχῆς 22 cf. Porph. ap. Stob. II 163, 20 23 γενεσει (sic)] an αἱρέσει? | εὖ ex οὐ m[3] 28 nempe διηρθρωμένων

διότι μὲν οὖν οὐκ ἐν τῇ Ἀνάγκῃ ταῦτα ἔθετο, ῥᾴδιον τὴν αἰτίαν συνιδεῖν. οὐ γὰρ ἐκίνει τὸν σφόνδυλον Ἀνάγκη, εἰ καὶ ἐν τοῖς γόνασιν αὐτῆς ἐκινεῖτο. τῆς οὖν περιφορᾶς τοὺς κλήρους νεμούσης εἰκότως οὐκ εἰς ἐκείνην αὐτοὺς ἀνήγαγεν, ἀλλὰ τὴν ὅλον αὐτὸν κινοῦσαν ταῖν χεροῖν, καὶ οὔτε εἰς τὴν Κλωθώ (οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς ἀπλανοῦς μόνης ὁ κλῆρος καὶ ὁ βίος) οὔτε εἰς τὴν Ἄτροπον· οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς πλανωμένης μόνης· ἀπ' ἀμφοτέρων οὖν ἡμῖν ἀπονεμομένους εἰς τὴν ἀμφοτέρων ἀνήγαγεν κινητικὴν τὴν Λάχεσιν. καὶ γὰρ τοῦ μὲν ἀεὶ τὴν τάξιν εἶναι ἡ Ἀνάγκη αἰτία, τοῦ δὲ ἄλλην καὶ ἄλλην ἀεὶ αἱ Μοῖραι, ⟨ἀφ' ὧν⟩ οἱ κλῆροι ἀεὶ ἄλλοι καὶ ἄλλοι· ἀλλὰ μὴν καὶ ἀπὸ παντὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐκ ἐκ τῆς ἑτέρας ταῖν περιόδοιν· δεῖ ἄρα τὴν Λάχεσιν αὐτῶν περιειληφέναι τὰς αἰτίας. Τοῦτο μὲν οὖν δεδεῖχθαι φῶμεν. εἰ δὲ ἔστιν ἐν τῇ Λαχέσει παραδείγματα τῶν βίων, δῆλον ὅτι πεπερασμένα ταῦτά ἐστιν· τῶν γὰρ καθ' ἕκαστα πάντως ἀπείρως ἐξαλλαττομένων ἀνάγκη τὰ παραδείγματα πεπεράνθαι. καὶ εἴ με δεῖ τοὐμὸν εἰπεῖν, ὥρισται ταῦτα ταῖς τοῦ θείου γενητοῦ περιόδοις, καὶ πάντων τῶν βίων ὧν πᾶσαι ψυχαὶ ζῶσιν ἐν μιᾷ τοιᾷδε περιόδῳ προϋπάρχει τὰ παραδείγματα, καὶ τὰ αὐτὰ ἀνελίσσεται καθ' ἑκάστην περίοδον· καὶ ὡς ὁ ἀριθμὸς τοῦ χρόνου τῶν ὀκτὼ περιόδων
f. 88v. *ὁ αὐτὸς ἀεί, καὶ ἄλλος καὶ ἄλλος | τῷ πά[λ]ιν καὶ [πάλιν, οὕτω] καὶ τὰ εἴδη τῶν βίων τὰ αὐτὰ [ἀεὶ μένει κα]τὰ πᾶσαν κοσμικὴν περίοδον καὶ ἄλλ[α κ]αὶ ἄλλα τῷ πάλιν καὶ πάλιν· καὶ γὰρ ἀδύνατόν τι προστεθῆναι τῇ τοῦ θείου γενητοῦ περιόδῳ ζωῆς εἶδος· ἢ οὐκ ἂν ἦν ἡ προσλαβοῦσά τι τελέα· καθάπερ οὖν αἱ τῶν κύκλων ἀποκαταστάσεις ἐν τῇ περιόδῳ συμπεραίνονται πάντων, κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ αἱ περίοδοι τῶν ψυχῶν αἱ κατὰ πάντας βίους· καὶ ἐν οὐ-*

5 *χειροῖν* 7 *εἰς τὴν Ἄτροπον* Sch.] *ἀπὸ τῆσ ἀτρόπου* 11 *ἀφ' ὧν* add. Sch. 21 *αὐτὰσ*

δεμιᾷ περιόδῳ ζῇ ψυχὴ βίον ὃν μὴ ἔζηκε πρότερον. λεκτέον τοίνυν, ἐπειδὴ καὶ δέδεικται, θαρρούντως, ὅτι τὰ παραδείγματα τῶν βίων καὶ πολλῷ πρότερον τῶν κλήρων τοσαῦτά ἐστιν, ὅσα περιέχει μία τοῦ κόσμου περίοδος, συναποκαθισταμένων τῶν ψυχικῶν βίων τοῖς κοσμικοῖς κύκλοις. τῶν οὖν παραδειγμάτων πάσης ὄντων τῆς περιόδου δαιμονίως εἶπεν [p. 617^{d}], ὅτι ἔλαβεν κλήρους, ὥς τινὰς λαβόντος, καὶ παραδείγματα βίων, ἀλλ' οὐχὶ τῶν βίων ἁπλῶς. κατὰ τινὰ γὰρ εἰσίασιν εἰς τὴν γένεσιν αὗται, περὶ ὧν ὁ λόγος, ἀπεριλήπτων ὄντων ἀνθρωπίνῃ διανοίᾳ πάντων· διὰ τοῦτο δὲ ἄρα καὶ τὶς προφήτης ἐστὶν ὁ ταῦτα διακληρῶν καὶ προτείνων, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς ὁ προφήτης· ὡς πολλῶν μὲν ὄντων τοιούτων, ἄλλων δὲ κατ' ἄλλα παραδείγματα τὴν διανομὴν ποιουμένων, τῆς δὲ Λαχέσεως ἑνοειδῶς τὰ πλήθη τῶν παραδειγμάτων περιεχούσης καὶ ἐκείνων περὶ αὐτὴν μεριζομένων καὶ μεριζόντων τὰ ἀπ' ἐκείνης ταῖς ψυχαῖς. εἰ δὲ ὡς ἡ Ἀνάγκη τὸν σφόνδυλον ἐν τοῖς γόνασιν εἶχεν, οὕτω καὶ αὕτη τὰ παραδείγματα τῶν βίων καὶ τοὺς κλήρους, φανερὸν ὅτι τε τὴν μητρῴαν ἀξίαν ἔχει πρὸς τὰς ἄλλας Μοίρας καὶ ὅτι αὐτῷ τῷ εἶναι καθάπερ ἐκείνη κυβερνᾷ τὰς ψυχικὰς | [περιόδους ὡς ἐκ]είνη [τὰς] κ[οσ]μικάς, καὶ οὐ [διὰ] δή f. 89r.
τινος ἐνεργείας, [ἀλλ]ὰ [τ]αῖν χεροῖν τ[ὴν] τοῦ ἀτράκτου περιφορά[ν. ση]μαίνει γὰρ ἡ διὰ τῶν γονάτων εἰκὼν τὸ ἑδραῖον καὶ συναγωγὸν εἰς ἓν τῶν πολλῶν, καὶ ὅσα ἄλλα περὶ τῆς Ἀνάγκης προείπομεν· τὰ γὰρ ὅμοια καὶ ἐπὶ τῆς Λαχέσεως κατατείνειν δυνατόν.

Ἀνάγκης θυγατρὸς κόρης Λαχέσεως ὅδε λόγος· ψυχαὶ ἐφήμεροι, ἀρχὴ ἄλλης περιόδου θνητοῦ γένους θανατηφόρου. μέχρι τοῦ αἰτία ἑλομένου, θεὸς ἀναίτιος [p. 617de].

1 ἔζηκεν exp. m^{2}, tolerandum putavi   6 παραδειγμάτων — περιό- im.   22 ἀλλὰ] κ.? διὰ legi; verbum desidero a quo pendeat περιφοράν   28 ἀρχὴ — περιόδου im.

Πανταχοῦ μὲν ὁ Πλάτων νοῦν ἡγεμόνα προστησάμενος ὧν φθέγγεται νοερῶν ὄντως ἐπάξια φθέγγεται θεαμάτων· ὅταν δὲ καὶ τοὺς κρείττονας ἡμῶν ἀπεικονίζηται, σαφῶς ἐνθεάζοντι προσέοικεν καὶ τοὺς φοιβολήπτους μιμεῖται, ῥήματα ἀφιεὶς ὥσπερ βέλη νοῦ γέμοντα καὶ ὑψηλῶν ἐπιβολῶν· συνεξορμώσης δὲ αὐτῷ τῆς ἑρμηνείας ταῖς νοήσεσιν ἀκαλλωπίστως συνεστραμμένοις μὲν χρῆται φθέγμασιν, ἀπολελυμένα δὲ ἀπ' ἀλλήλων αὐτὰ διίστησιν τὴν ἀπόλυτον μιμούμενος θέαν τῆς ψυχῆς ἀπ' ἄλλων ἐπ' ἄλλα πηδῶσαν. οἷα καὶ διὰ τούτων ἐργάζεται τῶν τοῦ προφήτου λόγων, ἐν ἐλαχίστοις μὲν ἀπεριήγητα νοήματα συλλαβών, ἀσύνδετα δὲ τὰ πλεῖστα φθεγξάμενος, συστρέψας δὲ τὰ κῶλα τοῖς αἰνίγμασιν παραπλησίως. σκόπει δὲ ἐς δύναμιν ἕκαστον τῶν κώλων.

Ἀ ν ά γ κ η ς, φησί, θ υ γ α τ ρ ὸ ς κ ό ρ η ς Λ α χ έ σ ε ω ς ὅ δ ε λ ό γ ο ς. ἤρξατο μὲν οὖν ἀπὸ τῆς Ἀνάγκης ἐνδεικνύμενος, ὡς ἄρα καὶ ἡ Λάχεσις καὶ πᾶς ὁ μοιραῖος διάκοσμος τῶν θεαινῶν καὶ αὐτὸς ὁ προφητικὸς εἰς μονάδα μίαν ἐκείνην f. 89v. *ἀνατείνονται· πᾶσα γὰρ | τάξις ἀπ' ἐκείνης, τῶν οὐρανίων τῶν χθονίων, τῶν ψυχῶν τῶν ὅλων τῶν μερικῶν. τῆς δὲ Λαχέσεως εἰπὼν ἐκφαντικὸς εἶναι διαφερόντως δέδωκεν ἡμῖν ἐννοεῖν, ὡς ἄρα καὶ αὐτὸς ἡγεμονικὴν ἀξίαν ἔχει πρός τινας ἄλλους προφήτας, ὡς ἡ Λάχεσις πρὸς τὰς λοιπὰς Μοίρας, καὶ μετὰ τῶν προφητῶν ἴσως τοὺς δαίμονας οὓς ἐφίστησι ταῖς ψυχαῖς. τὴν δὲ δὴ Λάχεσιν αὐτὴν κ ό ρ η ν ἀνυμνῶν ἄχραντον αὐτὴν δήπου καὶ ἀμιγῆ πρὸς πάντα τὰ διοικούμενα καὶ ἀκμῆς μεστὴν εἶναι καὶ δυνάμεως ἀΰλου καὶ καθαρᾶς αἰνίσσεται. τὸ γὰρ κόρον τοιοῦτον εἶναι καὶ αὐτὸς ἡμᾶς ἐν τῷ Κ ρ α τ ύ λ ῳ* [p. 396^b] *παρὰ τοῖς θεοῖς ἐδίδαξεν,*

6 *ἀκα$^{\lambda}$λωπίστως* ss. m^3 12 *δὲ τὰ* ante *πλεῖστα* ss. m^3 17 *ἄρα* ex *α* m^3? 18 *θ$^{\tau}$εαινῶν* 24 *ἴσως*] *πρὸς* Sch. 28 *κορὸν*

οὐχὶ πλησμονὴν ἀλλὰ καθαρότητα σημαῖνον. οὕτω δὲ καὶ ἐν Νόμοις [VII p. 796b] τὴν πολιοῦχον κόρην ἅμα καὶ δέσποιναν ἡμῶν προσείρηκεν, ὡς ἀχράντῳ δυνάμει διαλάμπουσαν. τὸν δὲ αὖ λόγον εἰπὼν εἶναι τῆς Λαχέσεως, ὃν μέλλοι ταῖς ψυχαῖς ἐκφαίνειν, σαφέστατα τάξιν ἀγγελικὴν ἑαυτῷ πρὸς τὴν Λάχεσιν ἀποδέδωκεν· ἄλλου γὰρ ἀπαγγέλλων λόγους ἄγγελός ἐστι δήπουθεν αὐτὸς ἐκείνου διαφερόντως, οὗ τῶν λόγων ἐστὶ μηνυτής. ὥστε συντόμως καὶ ὅστις ἐστὶν ἐξέφηνεν, ὅτι τῶν μοιραίων ἀγγέλων τις, κλήρων διανομεύς, βίων ἐκφαντορικός, τῶν εἰληχότων ἡμᾶς δαιμόνων ἐπιστάτης. ἀλλ᾽ ὅπως μὲν ἔχει πρὸς τὰ πρὸ αὐτοῦ, διὰ τούτων ἐδίδαξεν, ἃ δὲ πρὸς τὰ μετ᾽ αὐτὸν ἀποτείνεται σκοπήσωμεν ἑπομένως.

Ψυχαί, φησίν, ἐφήμεροι, τὰς μὲν ἀνθρωπίνας ψυχάς, οὔτι γε πάσας, ἀλλὰ τὰς γενέσεως ἐπορεγομένας ἤδη καλῶν ἐφημέρους, ὡς θνητῶν καὶ ἐφημέρων ἁπτομένας. καὶ διὰ ταῦτα | ἄρα πολλοῦ δεῖ ὁ αὐτὸς εἶναι τῷ [δη]μιουργ[ῷ f. 90r. τῷ] τὴν ἀίδιον οὐσίαν τῶν ψυχῶν ἐνεργὸν [ποιοῦ]ντι, τὴν ἐφήμερον αὐτῶν ζωὴν αὐτὸς ἐπισκοπῶν. Ἀρχὴ δὴ οὖν ἑξῆς φησιν ἄλλης περιόδου θνητοῦ γένους θανατηφόρου· ταῦτα τοῦ πρὸ αὐτῶν ἀποστήσας κώλου, καθάπερ καὶ ἐκεῖνο τοῦ πρώτου ῥηθέντος. ὡς γὰρ νοεῖ μεταβατικῶς, οὕτω καὶ φθέγγεται, καὶ τῆς μεταβάσεως εἰκὼν ἡ τοιάδε διάστασις. εἰ δὲ θνητοῦ γένους εἰς ἀρχὴν ἄγει τὰς ψυχάς, πρόδηλον ὡς οὐ πάσης ἐστὶν προστάτης τῆς περιόδου τῶν ψυχῶν, ἀλλὰ τῆς ἀπὸ γενέσεως ἐπὶ γένεσιν· τὸ γὰρ θνητὸν καὶ θανατηφόρον γένος τοῦτό ἐστιν, ὅσον συμπληροῖ τὴν γένεσιν. θνητὸν μὲν οὖν ἐστιν εἰς ὃ κάτεισιν ψυχή, θανατηφόρος δὲ ἡ περίοδος τῶν ψυχῶν αὐτῶν οὐ μόνον ὅπῃ φησὶν Ἡράκλειτος, ‘θάνατος ψυχαῖσιν ὑγραῖσι γενέσθαι’ λέγων, ἀλλὰ καὶ ᾗ πολλάκις αὐτὸς εἶπεν ὁ

18 ἐνεργὸν fort. perperam legi 29 ὅπῃ Us.] ἐπεὶ (ει ex ι)
30 cf. fr. 72 Byw

Πλάτων ζῆν ἡμᾶς ἐν τῇ γενέσει κατὰ τὸ πολὺ τῷ θνητῷ τῆς ψυχῆς ἑπομένους· πᾶν οὖν τὸ θνητὸν ἐπιδεές. ὃν τῆς τοιαύτης ζωῆς (ὑπὸ ταύτης γὰρ διασώζεται προσεχῶς) θάνατον ἐπιφέρει ταῖς ἄνωθεν ἡκούσαις· καὶ διὰ τοῦτο θανατηφόρος ἐστὶν ἡ γενεσιουργὸς τῶν ἀθανάτων ψυχῶν καὶ ἐφ' ἑαυτῶν ἀθάνατα διανοουμένων. Καὶ μὴν καὶ τὰς ψυχὰς αἱρήσεσθαι τὸν δαίμονά φησιν, ἀλλ' οὐχὶ τὸν δαίμονα λήξεσθαι τὰς ψυχάς· ἐκεῖνο θαυμαστῶς διδάσκων, ὡς ἄρα εἰ καὶ εἰλήχασιν οἱ δαίμονες τὰ εἴδη τῶν βίων καὶ εἰσὶν ἄλλοι δι' ἄλλων ἐπίσκοποί τινες, ἀλλ' οὐκ ἀναγκάζουσιν τὰς ψυχὰς εἰς τόνδε τὸν βίον χωρεῖν ἢ ἕτερον· ἀλλ' ἡ ἐκείνων
f. 90v. αἵρεσις, ὥσπερ εἰς βίον αὐτάς τινα προάγειν | . . . . καὶ . . . .[30]. . . . προστάτην· ἅμα γὰρ αἱρεῖται βίον καὶ συντάττεται ἐφόρῳ τοῦ βίου πάντως. οὐδὲν γὰρ ἄναρχον ἐν τῷ κόσμῳ τῶν πάντων, [οὐ] βίος οὐ λῆξις οὐκ ἄνοδος οὐ κάθοδος· ἀλλὰ πάντα δέδοται ταῖς οἰκείαις ἐπιστασίαις· καὶ ὡς αὐτὸς εἶπεν ἐν Νόμοις [X p. 903b], εἰς τὸν ἔσχατον ἥκει μερισμὸν ἡ πρόνοια τῶν ὅλων ὑποδιαιροῦσα ἑαυτὴν καὶ γεννῶσα προνοίας ἐξ ἄλλων ἄλλας, ἐκ τῶν ὁλικωτέρων τὰς μερικωτέρας, ἐκ τῶν θειοτέρων τὰς δαιμονιωτέρας. εἰσὶν οὖν καὶ τῶν γενεσιουργῶν βίων ἔφοροι δαίμονες, οἳ τὰς ψυχὰς ἐπιτροπεύουσιν τὰς κατὰ τούτους διαζώσας τοὺς βίους· καὶ εἰώθασιν τούτους ἀγγελικοὺς καλεῖν, ἀντιδιαστέλλοντες τοῖς πρὸ τούτων θείοις δαίμοσιν, οἵτινες αὐτὰς τὰς ὑπάρξεις τῶν ψυχῶν συνδέουσι πρὸς τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν θεούς. εἰς οὓς μοι δοκεῖ καὶ ὁ προφήτης ἀποβλέπων εἰπεῖν πρὸς τὰς ψυχάς· οὐχ ὑμᾶς δαίμων λήξεται, τὴν διαφορὰν τούτων τῶν γενεσιουργῶν καὶ μοιραίων πρὸς τοὺς οὐσιώδεις ἡμῶν ἐφόρους ἐνδεικνύμενος. ἐκεῖνοι γὰρ αὐτοὶ τῷ ὄντι λαγχάνουσι τὰς ψυχάς, πρὸ αὐτῶν διαιρεθέντες

5 an excidit περίοδος? 10 an δι' delendum? | ἀλλ' οὐκ Sch.] ἄλλαι οὐκ 13 ante προ legi οσ.'..ει 22 τούτους Sch.] τούτων (ν ex σ) 24 'τοῖσ' θείοισ 29 αὐτοὶ Sch.] οὗτοι

περὶ τοὺς θεοὺς καὶ τὰς ψυχὰς ἑαυτοῖς συνδιανείμαντες, ἐπειδὴ κατ' οὐσίαν αὐτῶν εἰσιν ἡγεμόνες· οἱ δὲ μοιραῖοι διά τινα βίον αὐτῶν ἄρχουσιν, οὗ ἡ αἵρεσις ἐπ' αὐταῖς. ἐπ' ἐκείνων μὲν οὖν ἤρχθημεν, ἵνα ὑποστῶμεν, ἐπὶ τούτων δὲ εἱλόμεθα τοιῶσδε ζῆν, ἵνα ἀρχθῶμεν. καὶ γὰρ ἔοικεν ἐκεῖνος μὲν ὁ δαίμων, ἅτε οὐσιώδης ὤν, ἄνωθεν ἡμᾶς οἷον ἐκ πρύμνης διοικεῖν ἀπ' αὐτῆς τῆς οὐσίας ἡμῶν ἀρχόμενος· καὶ δι' ἐκεῖνον ἡ ψυχὴ καὶ πεσοῦσα ἀνιέναι πά||[λ]ιν f. 91r. . . .14. . . . τα τὴν πρὸς τὸ[ν οἰκεῖο]ν αὐτῆς θεὸν σύν-[ταξιν. οὗτος δὲ τίς ἄλλος ἢ] ὁ τῆς ἐνταῦθα μονῆς ἡμῶν ἐπιμελὴς καὶ [νεύ]σεως ἔφορος ὑπάρχων τῆς πρὸς τὴν γ[έ-νεσιν]. ὅσῳ δὴ οὖν ὁ δεσμὸς τοῦ δεσμοῦ διενήν[οχεν], ὁ πρὸς τὰ ἄνω λέγω τοῦ πρὸς τὰ κάτω, καὶ ἡ οὐσιώδης ἀρχὴ τῆς κατὰ σχέσιν, τοσούτῳ καὶ ἐκεῖνος ὁ δαίμων τούτου διέστηκεν. ὅθεν εἰ καὶ ἐκείνου λήξεις ἐσμέν, οὐκέτι καὶ οὗτος ἡμᾶς λαγχάνει· πρὸ γὰρ τῆς αἱρέσεως οὐκ ἐσμὲν ὑπ' αὐτόν, ἑλόμενοι δὲ τὸν ἀρχόμενον ὑπ' αὐτοῦ βίον καὶ ἡμεῖς γιγνόμεθα τῶν ἀρχομένων, καθ' ὃ τὴν ζωὴν ἐκείνην ζῶμεν. ὅτι δὲ ὁ δαίμων οὗτος ἐν λογικαῖς ὑπάρξεσιν οὐσίωται μειζόνως, εἴπερ καὶ ἡμεῖς ὧν ἐστι προστάτης, καὶ ὅτι πολλῶν εἷς ἄρχει τῶν ὁμοειδῶς ζώντων, οὐδὲν οἶμαι δεῖν ὑπομιμνήσκειν. γελοῖον γὰρ εἰ, ὅταν ἀπολείπωμεν τὸν αὐτῷ προσήκοντα βίον, εὐθὺς ἄλλη ψυχὴ τὸν αὐτὸν αἱρεῖται βίον, ἢ ἐκεῖνος οὐδενός ἐστιν ἄρχων· τὸ μὲν γὰρ πλασματῶδες, τὸ δὲ τῆς δαιμονίας οὐσίας ἀνάξιον. δεῖ γὰρ αὐτοὺς ἄρχειν ἀεὶ ταύτην οὐσίαν ἔχοντας, δεῖ δὲ καὶ ψυχῶν ἡγουμένους πολλῷ μᾶλλον ἐν λογικῇ ζωῇ τὴν ὑπόστασιν ἔχειν, καὶ ταύτῃ τελείᾳ καὶ κατὰ νοῦν ἐνεργούσῃ, δι' ἣν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ ἀτελοῦς ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν ἀνεγειρόμεθα τελείωσιν. ̣καὶ γὰρ ἄρχει τῶν ἔνδον διαφερόντως, ὥσπερ ἡ τύχη τῶν

2 ad μοιραῖοι im. man. rec. δηλονότι οἱ δαίμονεσ
9 possis [δύναται φυλάσσου]σα, nisi fuit κα]τὰ 13 τοῦ Sch.] τοὺσ 18 καθ' ὃ Us.] καθ' ὃν

ἔξω μᾶλλον. διὸ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ αἱρέσει τῆς ζωῆς ὑποτάττεσθαί φησιν ἡμᾶς τῷ δαίμονι, τύχης δὲ οὐ πεποίηται μνήμην· ἀλλ' ὅταν τὸν ὅλον βίον ἐπισκοπῶν ὁ πρῶτος κληρωθείς, ὃν εἵλετο, καὶ ⟨τὰ⟩ ἑπόμενα τῷ τυραννικῷ βίῳ f. 91v. θεωρῇ, τότε αὐτὸν | τὸν δαίμονα αἰτιᾶσθαι καὶ τύχην.

Ἐπὶ δὴ τούτοις παρακελεύεται τὸν πρῶτον αἱρεῖσθαι βίον, τὴν ὑποδοχὴν τοῦ κλήρου δηλῶν διὰ τοῦ πρῶτον λαχεῖν· διότι πάντες οἱ κλῆροι παρὰ τῆς Λαχέσεως ἐνδίδονται καὶ τὸ λαχεῖν οὐκ ἄλλο τι σημαίνει ἢ τὸ κληρωθῆναι. καὶ δῆλον ὅτι κατὰ δίκην τῶν κλήρων διανεμομένων τὸ πρῶτον λαχεῖν ἐστιν τὸ εὐμοιρότερον εἶναι περὶ τὸν κλῆρον, ἐξ ἀφθόνων ποιούμενον τὴν αἵρεσιν. δέδεικται δὲ ἡμῖν, ὅτι τῶν συγκλήρων ψυχῶν αἱ πρῶται κληρωθεῖσαι τοὺς τῶν ἑξῆς περιέχουσι βίους μετὰ ἄλλων, καὶ αἱ δεύτεραι τοὺς τῶν ἑξῆς· ὥστε τὸ πρῶτόν ἐστι κληρωθῆναι τὸ πλείστων βίων ἐν ἐξουσίᾳ γενέσθαι αἱρέσεως. τοῦτον οὖν κελεύει καὶ αἱρεῖσθαι πρῶτον. Ὅτι δὲ τὸ πρῶτον ἐν τούτοις καὶ δεύτερον εἰς τὴν τοῦ οὐρανοῦ φορὰν ἀποβλέποντα δεῖ νομίζειν ἀφορίζειν τὸν παρόντα λόγον, εἴπομεν ἤδη πρότερον. καὶ γὰρ συγκλήρους ταύτας εἶναί φαμεν, ὅσαι κατὰ τὸ συνεχὲς τμῆμα τοῦ ζῳοφόρου ποιοῦνται τὰς αἱρέσεις· οἷον τοῦ μὲν πρώτου κλήρου δεκαμοιρίαν ἔχοντος εἰς αἵρεσιν τῶν ἐν ταῖς ἀνατολαῖς τῆς δεκαμοιρίας βίων, τοῦ δὲ δευτέρου πᾶσαν οὐκέτι τὴν δεκαμοιρίαν, ἀλλ' ἐν ἐλάττοσι ταύτης τὴν ἐξουσίαν ἔχοντος, τοῦ τρίτου δὲ ἔτι μᾶλλον ἐν ἐλάττοσιν, καὶ ἀεὶ τοῦτο, μέχρις ἂν εἰς ἐλάχιστον πλῆθος ἡ αἵρεσις καταλήξῃ τὸν αἱρούμενον ἀποστενώσασα. καὶ οὐ δεῖ θαυμάζειν, πῶς δὴ τοῦτο δυνατὸν ἀποροῦντας· οὐ γὰρ δὴ λέγοντός τινος ἀκούουσιν ἀπὸ τῶνδε χρῆναι τὸν βίον ἑλέσθαι, οὐδ'

1 αὐτὸς Sch.] αὐτὰσ   2 τύχησ ex ψυχῆσ   4 τὰ pro καὶ posuerat Sch.   6 ἐπὶ] ἐπει legi   10 cf. Porph. l. c. 171, 17   12 cf. p. 265, 10   14 sq. τοὺς τῶν] τούτων   19 cf. p. 265, 15   28 δὴ Us.] δὲ

εἰ καὶ λέγοι τις, πᾶσα ψυχὴ δύναται τὸ πᾶν ὁρᾶν, οἷόν ἐστι καὶ ὅσων οἰστικόν. τοῦτο μὲν γὰρ ταῖς ἔξω σωμάτων οὔσαις ψυχαῖς οὐκ ἀδύ|νατον, f. 92r. *τοσοῦτον πλέον ἔχειν τῶν ἐν σώμασ[ιν, ὡς] δύνασθαι συννοεῖν τὴν οὐρανίαν φοράν· ὅπου γε καὶ ἐνταῦθά τινες τἄλλα μέν εἰσιν οἱ τυχόντες, ἔχουσι δὲ συστοίχως εἰς κατανόησιν τῶν ἐκ τῆς φορᾶς ἀποτελουμένων. Οὐ μὴν οὐδὲ ἐκεῖνο θαυμαστόν, ἐκ τῶν ὅλων ἡμᾶς κινεῖσθαι πρὸς τάδε μᾶλλον ἢ τάδε, πρὸς ἃ πεφύκαμεν ἢ ὧν ἐσμεν ἄξιοι, καὶ τὰς φαντασίας ἡμῶν ἐρεθίζεσθαι πρὸς αἱρέσεις τῶνδε μᾶλλον ἢ τῶνδε τῶν ἡμῖν οἰκειοτέρων. καὶ γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ὄντας ἡμᾶς ἀνατολαὶ πολλάκις ἀστέρων καὶ σχηματισμοὶ κινοῦσι καὶ προθύμους ποιοῦσιν ἐνεργεῖν ἃ μὴ πρότερον, καὶ ἄλλα παρασκευάζουσιν εἰς ὄκνον τῶνδε τῶν ἐνεργημάτων. εἰ δὲ καὶ κατὰ συνήθειάν εἰσιν ὡς τὰ πολλὰ τῶν προτέρων βίων αἱρέσεις καὶ τοῖς προμελετηθεῖσιν ἐπιτρέχομεν, αὐτόθεν δήπου φανερόν, ὅτι καὶ τῶν ὅλων ταῖς ὡς εἰς μέρη ποιήσεσιν διεγειρόντων καὶ ἡμῶν ἤδη προκεκινημένων διὰ τὴν συνήθειαν αἱ πρὸς τάδε γίγνονται ῥοπαὶ μᾶλλον ἢ τάδε τὰ οἰκεῖα καὶ τῷ κινοῦντι, διότι τούτων οἰστικὸν εἰς ἡμᾶς, καὶ τῷ κινουμένῳ, διότι τούτων ἐν ἔθεσιν ἐγεγόνει πρότερον.*

Τί δὴ οὖν μετὰ τὴν αἵρεσιν τοῦ βίου φησὶν ὁ προφήτης, ᾧ σ υ ν έ σ τ α ι ἐ ξ ἀ ν ά γ κ η ς; *ἀναπόδραστος γὰρ μετὰ τὴν αἵρεσιν λοιπὸν ὁ βίος, καὶ δεῖ διαβιῶναι τὴν ψυχὴν ὃν εἵλετο βίον· καὶ τό τε πᾶν κυροῖ τὴν αἵρεσιν, καὶ ἡ ψυχὴ πᾶσα πρὸς ἓν εἶδος ῥέψασα ζωῆς συμπλέκει τὸ ἐπ' αὐτῇ τῷ ἐκ τοῦ παντός, οἷον μερικήν τινα πρότασιν καθολικῇ, καὶ συνάγει συμπέρασμα ἐξ ἀνάγκης ἑπόμενον τὸν τῇδε βίον κατὰ τὴν αἵρεσιν καὶ τὴν φοράν. ὡς εἰ λέγοι τοιόνδε | ἀνάλογον· τόνδε τὸν βίον εἱλόμην· ὃν δὲ εἱλό-* f. 92v.

1 nempe *οἵων* 4 *ὡς* suppl. Rad. 15 an ⟨*αἱ*⟩ *αἱρέσεις*?
17 *διεγειρόντων* ex *διεγειρον* (*γ* ex *χ* m^{1}) m^{3}? 25 *εἵλετον* | *τό τε*] *τότε τὸ* (*τὸ* add. m^{5}) 27 *τῷ* Sch.] *τῶν*

μην, τὰ ὅλα κυροῖ· τόνδε ἄρα τὸν βίον τὰ ὅλα κυροῖ. πρὸς δὲ τοῦτο καὶ ὁ ἀποπληρωτὴς δαίμων ἐφέστηκεν τὴν πρὸς τὸ ὅλον τῆς ψυχῆς ὁμολογίαν ἀπαιτῶν, ὥστ' ἐξ ἀνάγκης συνεῖναι τῷ αἱρεθέντι βίῳ, ὁποῖος ἂν τυγχάνῃ ὁ βίος ὤν. εἰ δ' ἐξ ἀνάγκης, δῆλον διότι τὸ κῦρος ἄνωθεν ἀπὸ τῆς Ἀνάγκης ἔχομεν μάλιστα. καὶ γὰρ πᾶν τὸ ἀναγκαῖον παρ' ἐκείνης ὑπάρχει τοῖς ἐγκοσμίοις θεοῖς τε καὶ τοῖς μετὰ θεούς· ἀλλ' ὅπου μὲν τὸ ἀναγκαῖον καθ' ὕπαρξίν ἐστιν ἀναγκαῖον, ὡς ἐπὶ τῶν κρειττόνων ἡμῶν ἀεὶ ὡσαύτως καθ' ἕνα λόγον ζώντων καὶ τάξιν μίαν, ὅπου δὲ κατὰ ἀκολουθίαν, ὡς ἐφ' ἡμῶν· τὸ γὰρ ἐφ' ἡμῖν ἄστατον ὂν ἔχει κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἀνάγκην, εἰ μὲν τάδε ἑλοίμεθα, ταδὶ πάντως ἀκολουθήσειν, εἰ δὲ τάδε, ταδί. καθάπερ καὶ ἐνταῦθα· τόνδε γὰρ ἑλόμενοι τὸν βίον συνεσόμεθα αὐτῷ ἐξ ἀνάγκης· ἁπλῶς δὲ οὐκ ἐξ ἀνάγκης· ἐνεδέχετο γὰρ καὶ ἄλλον βίον ζῆν, ἀλλὰ πρὸ τῆς αἱρέσεως, μετὰ δὲ τὴν αἵρεσιν ἀδύνατον. καὶ οὕτως ἔοικεν καὶ πᾶν τὸ ἐνδεχόμενον εἰς ἀναγκαίαν μεταπίπτειν δύναμιν διὰ τῆς ἀκολουθίας, καὶ τῶν ἐνδεχομένων ἀναγκαίως ἐνδεχομένοις ἄλλοις ἑπομένων. τὸ μὲν οὖν ἀναγκαῖον ἐν τοῖς βίοις ἡμῶν τοιόνδε χρὴ νοεῖν. ἐπειδὴ δὲ οἱ βίοι πολυειδεῖς ὄντες ἔννοιαν παρεῖχον, μήποτε οὐ πᾶς βίος δεκτικὸς ἀρετῆς, ἀλλ' ὄντως ἠναγκασμένοις ἐοίκαμεν εἰς ἄλλους ἄλλοι καὶ τὸ εὖ ἡμῖν οὐκ ἀφ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὴν ἀνάγκην ἠρτημένην ἀλλαχόθεν ἔχει καὶ με-
f. 93r. μοιραμένην, ὅρα τί ποτέ φησιν αὐ|τὸς ὁ τὰς μ[οι]ραίας δόσεις εἰς [ἡμᾶς ἀ]γγέλλων προφήτης· ἀρετὴ δὲ ἀ[δέσπο-τ]ον· καὶ πῶς ἀδέσποτον ἐδίδαξεν· ἣν τιμῶν καὶ ἀτιμάζων πλέον καὶ ἔλαττον αὐτῆς ἕκαστος ἕξει· δυνατὸν οὖν ἢ πλέον ἢ ἔλασσον μετέχειν ἀρετῆς ἡμᾶς κατὰ τὰ μέτρα τῆς περὶ αὐτὴν τιμῆς. ἀλλ' ὁ γενναῖος Ἀμέλιος

19 ἄλλοισ ss. m^2 21 παρεῖχον Sch.] γὰρ εἶχον 22 ἠναναγκασμένοισ 26 γγέλων legi 28 δυνατὸν] αὐτον, im. γρ. δυνατὸν οὖν ut vid. m^2

οὐδέν φησι θαυμαστὸν ἀδέσποτον εἶναι τὴν ἀρετήν· καὶ γὰρ τὴν κακίαν ἀδέσποτον, εἴπερ καὶ τὴν ἀρετήν· τῶν γὰρ ἐναντίων ἡ αὐτὴ προαίρεσις. ἡμεῖς δὲ φήσομεν ἀδέσποτον μὲν εἶναι καὶ τὴν κακίαν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἡμῖν οὖσαν μόνον· ἀδέσποτον δὲ τὴν ἀρετήν, ἀλλ' οὐ διὰ τὸ ἐφ' ἡμῖν μόνον, ἀλλὰ διότι τὴν ψυχὴν ἐλευθέραν ἀποτελεῖ τῶν πικροτάτων δεσποτῶν, οἷς ἡ δουλεύουσα τῶν ἀγαθῶν στέρεται πάντων. δουλεύει γὰρ θυμοῖς, ἐπιθυμίαις, φαντασίαις, αἰσθήσεσιν, δαίμοσιν ὑλαίοις, ἀνθρώποις τοῖς τῶν παθῶν πορισταῖς· ὧν ἀρετὴ πέφυκεν ἐλευθεροῦν. καὶ ἀδέσποτον οὖν μόνην αὐτὴν ὅσιον καλεῖν, ἀλλ' οὐ τὴν κακίαν τὴν δουλοπρεπῆ καὶ δούλην ποιοῦσαν τὴν ψυχήν. ὡς οὖν οἱ θεοὶ πάντων δεσπόζοντές εἰσιν ἀδέσποτοι, οὕτω καὶ ἡ ἀρετὴ δεσπόζουσα, ὧν δεῖ δεσπόζειν, ἀδέσποτός ἐστιν ὑπὸ τῶν ἐχόντων τὴν κακίαν. εἰ δὲ δὴ ταύτην ἡ ἀρετὴ κέκτηται τὴν δύναμιν, [[καὶ]] οὐ μόνον ἐστὶν ἀδέσποτον, ἀλλὰ καὶ μόνον τῶν ἐν ἡμῖν δεσποτικὸν δεῖ νομίζειν καὶ πάντα βίον αὐτῆς πλέον ἢ ἔλασσον μετέχειν. μὴ γὰρ οὐδὲ δυνατὸν ᾖ βίον ἕνα πάσης ἀρετῆς ἄμοιρον γενέσθαι καὶ τοὐναντίον πάσης ἀρετῆς μέτοχον· ἀλλ' ὃ μέν τις μᾶλλον ὃ δὲ ἧττον ἀρετῆς μέτοχός ἐστιν, ἥκιστα δὲ ἢ μάλιστα ἀδύνατον. αὐτὸς γοῦν ἐστιν ὁ λέγων ἐν Φαίδωνι [p. 66bc] φρόνησιν ἡμῖν τελέαν | [ἐν- f. 98 v. ταῦθα] μὴ ἂν παραγενέσθαι διὰ τὰς μυρίας [ἀποῦ]σαν ἀσχολίας, ἃς τὸ σῶμα παρέχει ταῖς ψυχαῖς καὶ ἡ ἐξημμένη γένεσις ἡμῶν. εἰ δὲ διὰ τὴν τοῦ ἀλλοτρίου προσθήκην κωλυόμεθα τελέαν ἔχειν τὴν οἰκείαν ἀρετήν, ἀνάγκη καὶ διὰ τὴν οἰκείαν ἡμῶν οὐσίαν νοερὰν οὖσαν μηδέποτε παντελῆ τὴν κακίαν ἡμᾶς ὑπομένειν ἀλλοτρίαν οὖσαν· φύσει γὰρ ἡ ψυχὴ πρὸς τἀγαθὸν ᾠκείωται μᾶλλον ἢ τὸ ἐναντίον· καὶ τάχα ἂν εἰ παντελῆ κακίαν ἔσχεν, ἐφθάρη ἄν,

2 εἴπερ] an εἶναι ὥσπερ? 3 προσαίρεσισ 16 καὶ del. Sch. 23 legi ʼ. . . . σαν vel σιν

εἴπερ τὸ κακὸν ἑκάστου φθαρτικόν· νῦν δὲ διαστρέφονται μὲν αὐτῆς οἱ κύκλοι, φησὶν ὁ Τίμαιος [p. 36ᵈ], *οὐ μέντοι παντελῶς· ὥστε οὐδ' ἡ κακία παντελής. εἰ δὲ ταῦτα δέδεικται, πᾶς βίος ἀρετῆς δύναται μετέχειν, καθ' ὅσον ἕκαστος αὐτὴν νομίζει τίμιον, καὶ οὐκ ἀπεστερήμεθα τοῦ μετέχειν ἀρετῆς διὰ τὴν ἐν τοῖς βίοις μετὰ τὰς αἱρέσεις ἀνάγκην.*

Τέλος τοίνυν ἐφ' ἅπασι τοῖς εἰρημένοις ἐπήνεγκεν ὁ λόγος· αἰτία ἑλομένου, θεὸς ἀναίτιος· *σαφέστατα διαμαρτυρόμενος, ὡς ἄρα τῶν ἀποβαινόντων κακῶν οὐ θεὸν αἰτιᾶσθαι προσῆκεν, ἀλλ' ἡμᾶς αὐτούς. ὃ μὲν γὰρ κυρίους ἡμᾶς κατέστησεν ἀμεινόνων καὶ χειρόνων αἱρέσεων, ἡμεῖς δὲ μὴ κρίνοντες ἀφ' ὧν δεῖ τὰς αἱρέσεις ἐπιτρέχομεν ταῖς χείροσιν ἀντὶ τῶν ἀμεινόνων. ἐνταῦθα δὴ καὶ μάλιστα διωρίσθαι προσῆκεν, τίνα τὰ κριτήρια τῶν πραγμάτων τῶν τε ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν, καὶ τίνα τὰ ὡς ἀληθῶς ἀγαθὰ καὶ τίνα τὰ ὄντως κακά, καὶ τίνα ἀδιάφορα μὲν ἀγαθὰ δὲ φανταζόμενα τοῖς πολλοῖς. κριτήρια μὲν γὰρ ἄπταιστα λόγος καὶ νοῦς, ἐπταισμένα δὲ φαντασία καὶ αἴσθησις· καὶ ὁ* f. 94r. *μὲν ἐκείνοις χρώ|μενος γιγνώσκει τὸ ὂν καὶ τὸ τούτῳ ἐναντίον τὸ μὴ ὄν, ὁ δὲ τούτοις ἐνηλλαγμένως καταψηφίζεται μὲν τῶν ὄντων ὡς μὴ ὄντων, ἀποδέχεται δὲ τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. τὰ γὰρ οἰκεῖα προτίθησιν ἑκάτερα, κυριώτερα δὲ τὰ ἀυλότερα τῶν ἐνυλοτέρων εἰς κρίσιν, καὶ τὰ ἑαυτὰ καὶ τὰ ἕτερα γιγνώσκοντα τῶν μήτε ἑαυτὰ μήτε θάτερα διεγνωκότων. νοῦς μὲν οὖν καὶ λόγος οἶδεν καὶ ἑαυτὸν καὶ φαντασίαν καὶ αἴσθησιν, φαντασία δὲ ἄρα καὶ αἴσθησις οὔτε ἑαυτὰς γιγνώσκειν οὔτε νοῦν καὶ λόγον πέφυκεν. πάλιν ἀληθινὰ μὲν ἀγαθά, δι' ὧν ψυχὴ τελειοῦται καὶ ζῇ κατὰ φύσιν, κακὰ δὲ ὄντως, δι' ὧν ἑαυτήν τε εἰς τὸ ἔσχατον ἄγει καὶ*

15 *προσήκειν* | *κρητήρια* 23 *προστίθησιν* (requiritur praefert) 27 *ἑαυτὰς* Sch.] *ἑαυτὰ* 30 *τε — ἑαυτῆσ* im.

τὰ ἑαυτῆς· ἀδιάφορα δὲ ὅσα μηδέτερα τούτων ὄντα τῶν ἀγαθῶν ἕνεκα ζητεῖν εἰώθαμεν. ὅταν τοίνυν ἀντὶ μὲν νοῦ ψυχὴ φαντασίαν ἐφέλκηται πρὸς τὰς αἱρέσεις τῶν βίων, ἀντὶ δὲ λόγου τὴν αἴσθησιν, τὰ μὲν ἀναγκαῖα τίμια νομίζουσα, τὰ δὲ ἀληθινῶς ἀγαθὰ παρορῶσα, περιπετὴς γίνεται τοῖς ὄντως κακοῖς· καὶ οὕτω δὴ τὰς ἑαυτῆς ὀφείλει κρίσεις αἰτιᾶσθαι τῶν μοχθηρῶν αἱρέσεων, μὴ ζητοῦσα τοὺς βίους ἐν οἷς τὸ ἀγαθὸν ⟦πασων⟧, ἀλλ' ἐν οἷς τὰ ἀδιάφορα, πλοῦτοι καὶ δυνάμεις καὶ σώματα ῥωμαλέα, μηδὲ φεύγουσα τοὺς ἔχοντας ἑπομένην τὴν χείρονα ζωήν, ἀλλὰ τοὺς πενίας φέροντας ἢ ἀσθενείας σωμάτων ἢ ἀτιμίας. οὐκοῦν ἑαυτὴν αἰτιᾶσθαι προσήκει τὴν ψυχήν, ὡς μὴ χρησαμένην οἷς ἔχει κριτηρίοις ἀψεύστοις, ἀλλὰ τοῖς μοχθηροῖς κανόσι τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν ἐναντίων, καίτοι θεόθεν λαβοῦσα τὰ ὄντως κριτήρια τῶν ὄντων καὶ ἐν τούτοις μὲν ἔχουσα τὸ εἶναι, τοῖς δὲ χείροσιν ὡς ὑπηρετοῦσιν ἐν οἷς δεῖ χρωμένη. | τὴν f. 94 v.
οὖν [τά]ξιν ἀνατρέψασα καὶ τὰ ὄργανα [τῶν χ]ρ[ω]μένων προτ[ι]θεῖσα μὴ θεὸν ἀλλ' ἑαυτὴν αἰτιάσθω. τί γὰρ ἂν καὶ εἴποι θεοῦ λέγοντος· τὰ μὲν ἐποίησα τῶν κριτηρίων ἐν σοί, τὰ δὲ μετὰ σέ· καὶ σὺ τὰ ἐν σοὶ παντελῶς ἀτιμάσασα τοῖς μετὰ σὲ τὴν πᾶσαν ἀπονέμεις μοῖραν, ἀποτυφλώσασα δι' ἐκείνων τὰ ἐν σοὶ κατ' οὐσίαν ἐνόντα. ταῦτα γὰρ ἐναργέστατα θεὸν μὲν ἐξαιρεῖ πάσης αἰτίας κακῶν, ἐπ' αὐτὴν δὲ ἀναφέρει τὴν ψυχὴν ὧν ἁμαρτάνει τὴν αἰτίαν, μὴ χρωμένην τοῖς οἴκοθεν κριτηρίοις, ἀλλὰ τοῖς σωματικοῖς ἀντὶ τῶν ψυχικῶν καὶ τοῖς ἐνύλοις ἀντὶ τῶν ἀύλων, ὧν αἱ γνώσεις ἐσκιαγραφημέναι καὶ ἄλλων ἀντιλαμβανόμεναι τοιούτων καὶ εἴδωλα γιγνώσκουσαι τῶν ἀγαθῶν ἀντὶ τῶν ἀληθινῶν. οὔτ' οὖν τὴν Λάχεσιν οὔτε τὴν μοιραίαν τάξιν οὔτε θεὸν ὅλως αἰτιατέον ὧν αἱρούμεθα μοχθηρῶς· ἔξεστι γὰρ καὶ ἐν ταῖς

8 πασων (ω ex ο) est dittographia, παρόν Us. 11 οὔκουν
15 κρητήρια 17 an ἀναστρέψασα? | cf. 286, 22 23 ἐξαίρει

αἱρέσεσιν τοὺς ἀμείνους ἀντὶ τῶν χειρόνων, ὡς ἐγχωρεῖ, βίους ἐκλέγεσθαι, καὶ εἴ τῳ ὁ κλῆρος ἔσχατος εἴη, καὶ δι' ἥντινά ποτε αἰτίαν τοῖς χείροσιν ἐνισχόμενον μὴ ἀμελεῖν ἀρετῆς· εἴπερ ἀδέσποτος ἡ ἀρετὴ καὶ ἐν οὐδενὶ τῶν βίων ἀποκέκλειται τὸ ὁπωσοῦν τιμᾶν ἀρετὴν καὶ πλέον αὐτὴν τιμῶντα πλείονος αὐτῆς μεταλαγχάνειν.

Τοσαῦτα τὴν πρώτην ἐχρησμῴδησεν ταῖς ψυχαῖς ὁ προφήτης, οὔπω διανείμας αὐταῖς τοὺς κλήρους. τὰ δὲ δὴ τοῖς λόγοις ἑπόμενα ἔργα θεωρήσωμεν, ὅσα προστίθησιν ἅμα λέγων ταῦτα διὰ τῶν ἐφεξῆς· ταῦτ' εἰπόντα ῥῖψαι ἐπὶ πάντας τοὺς κλήρους ἕως τοῦ πολὺ πλείω τῶν παρόντων [p. 617e]. *Ὁμοῦ μὲν τοῖς λόγοις ἀποδίδωσι* f. 153 r. *τὴν τῶν κλήρων διανομήν, εἰς ἐναργῆ | δήλωσιν τοῦ καὶ τὰς νοήσεις τῶν κρειττόνων ἡμῶν ποιήσεις τινὰς εἶναι καὶ οὔτε ποίησιν παρ' ἐκείνοις ἄνευ νοήσεως ὑπάρχειν (φύσεως γὰρ τοῦτο ἴδιον) οὔτε νόησιν ἄνευ ποιήσεως (ψυχῆς γὰρ εἶναι τοῦτο μερικῆς)· ἅμα οὖν νοῶν καὶ ἃ νοεῖ ποιῶν εἰκότως λέγων ῥιπτεῖ τοὺς κλήρους. ὑπολείπονται γοῦν ἔτι τινὲς τῶν προφητικῶν λόγων. ἡ δὲ ῥῖψις τῶν κλήρων τὴν ἀπὸ τῶν οὐρανίων περιφορῶν καὶ τῶν κινουσῶν ταύτας αἰτιῶν διὰ μέσου τοῦ προφήτου καθήκουσαν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν διανομὴν παρίστησιν· ἅμα δὲ δηλοῖ καὶ ὅτι περιείχοντο μὲν ἑνιαίως ἐν ἐκείνῳ, διεσπείροντο δὲ ἐν τοῖς ὑποδεχομένοις, ἄλλης ψυχῆς ἄλλον κλῆρον λαγχανούσης. καὶ γὰρ τὰ ἅμα ῥιπτούμενα πρόεισιν οὕτως εἰς πλῆθος ἀφ' ἑνὸς τοῦ ῥίψαντος· ἕκαστος γοῦν λαμβάνει τοῦτον, ὥς φησίν, ὃς παρ' αὐτὸν ἔπεσεν. καὶ δόξειεν μὲν ἂν αἰτιᾶσθαι τύχην ὁ μῦθος τῆς τοιαύτης πτώσεως· ἔστι δὲ κατὰ δίκην ἡ παρ' ἕκαστον τοῦ προσήκοντος αὐτῷ κλήρου πτῶσις· πῶς γὰρ οὐ*

1 *ὡς ἐγχωρεῖ* del. Sch.] *ἐγχωρεῖ* pro *ἔξεστι* p. 278, 30 mavult Us. 17 *νοεῖν*] *ν* add. m[3] 23 *δὲ* — 24 *ἄλλησ* im. 26 *τοῦτον*] *τοῦτο* | *οσπαρ' αὐτὸν* 27 *επεσεὶν* | *ἂν* add. m[3] | *τύχην* ex *ψυχὴν* m[3]

μέλλει κατὰ δίκην εἶναι καὶ οὐκ ἀλόγως γίνεσθαι, κατὰ νοῦν γινομένη τοῦ τε προφήτου καὶ τῆς Λαχέσεως; καὶ ὁ μὲν προφήτης ἐνεργεῖ κινῶν τὰς ψυχὰς εἰς τὴν τῶν κλήρων ὑποδοχὴν καὶ τῶν βίων τὴν ἐκλογήν, ἐκεῖναι δὲ κινοῦνται ὑπ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸν λόγον καὶ κατὰ τὴν φαντασίαν εἰς ἄμφω ταῦτα. οὐδὲ γὰρ ἄλλως ἐνεργοῦσιν εἰς ἡμᾶς οἱ κρείττους ἡμῶν ἢ ἔνδοθεν, ἅτε προηγούμενοι τῆς οὐσίας ἡμῶν· τῇ δ' ἄρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά [Il. Α 55], καὶ φᾶρος μέν μοι πρῶτον ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων [Od. τ 138]· οὐ δι' ἀκοῆς οὖν εἰσδέχονται τοὺς λόγους οὐδὲ κατ' αἴσθησιν τοὺς κλήρους, ἀλλ' ἀνεγει|ρόμεναι πρὸς τὰ οἰκεῖα f. 153v. ἕκασται εἴδη διὰ τῶν προφητικῶν ἐνεργειῶν τῶν τε γνωστικῶν, ὧν οἱ λόγοι εἰκόνες, καὶ τῶν κινητικῶν, ὧν αἱ ῥίψεις. Ἑκάστου τοίνυν τὸν προσήκοντα λαβόντος κλῆρον (τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ τὸν παρ' αὐτὸν πεσόντα ἀνελέσθαι, τῆς τοπικῆς σχέσεως τὴν κατ' ἀξίαν καὶ ὀφειλομένην ἐνδειξαμένης σύνταξιν καὶ τὴν τοῦ δεδομένου πρὸς τὸ δεξάμενον οἰκείωσιν) μόνος οὐ συγχωρεῖται λαβεῖν ὁ τούτων ἄγγελος· οὐ γὰρ ἤλλαττεν τὸν παρόντα βίον οὐδ' εἰς ἄλλην ἔμελλεν εἰσδύεσθαι γένεσιν· ὥστε ἤνυεν ἔτι τὸν αὐτὸν κλῆρον. καὶ γὰρ τὸ τούτων αὐτὸν τῶν θεαμάτων τυχεῖν μέρος ἦν ἐκείνου τοῦ κλήρου, καὶ περιείχετο ἐν αὐτῷ ⟨τὸ⟩ τοιόνδε τρόπον χωρισθέντα σώματος αὐτόπτην γενέσθαι τῶν ἐν Ἅιδου πραγμάτων. Εἰ δὲ ὁ ἀνελόμενος πᾶς εὐθὺς γιγνώσκει πόστος ἔλαχεν, τί ἄλλο διὰ τούτου παρίστησιν ἢ ὅτι πᾶσα ψυχὴ βλέπουσα εἰς τὸ πᾶν, ὅθεν αὐτῇ καὶ ὁ κλῆρος ἀποδίδοται, γιγνώσκει πόσων τε βίων ἐστὶν κυρία καὶ ποίαν ἔχει πρὸς τὰς συγκλήρους τάξιν, οἷον γράμματα ὁρῶσα ἐν τῇ περιφορᾷ γεγραμμένα ταῦτα, ὅσα ἑκάστῃ προτείνεται; καὶ ὃ πολλάκις εἴπομεν, οὐ χρὴ θαυμάζειν, εἰ πρὸ τῶν σωμάτων

9 μοι ex οἱ 15 αὐτὸν 16 καὶ del. Sch. 17 τάξιν Us. | τὸ] τὸν Heitz 22 αὐτῷ τὸ Sch.] ἑαυτῷ[l] 27 ἔσται ss. ἐν

αἱ ψυχαὶ πολλὰ καθορῶσιν τῶν ἐν τῷ παντὶ γιγνομένων, ὅσα μὴ δύνανται καθορᾶν τὸν παχὺν τοῦτον περιτειχισάμεναι δεσμόν· καὶ γὰρ ἡ ἐκ τῆς γενέσεως λήθη δεινὴ καὶ τὸ νέφος τὸ ἐπιπροσθοῦν ἐκ τῆς σωματικῆς παχύτητος ἀφόρητον. τοῦτο μὲν τοίνυν ὑπέμνησται πλεονάκις.

Μετὰ δὲ τοῦτο, φησίν, βίων παραδείγματα εἰς f. 154r. τὸ πρόσθεν σφῶν | ἔθηκεν πολὺ πλείω τῶν παρόντων [p. 618a]· ὡς τῶν κλήρων ἴσων ὄντων τοῖς παροῦσιν, πλείω δὲ τὰ παραδείγματα τῶν βίων, ἵνα ἐκ πλειόνων ἑκάστοις ἡ αἵρεσις ᾖ. καὶ γὰρ ὁ τελευταῖος οὕτως εὑρήσει βίους πλείους ἑνός, ἀφ' ὧν ποιήσεται τὴν ἐκλογήν. εἰ γὰρ εἶεν αἱ αἱρούμεναι ψυχαὶ ὀκτὼ αἱ σύγκληροι καὶ οἱ βίοι τοσοῦτοι, τῇ μὲν πρώτῃ ἀπὸ τῶν ὀκτὼ ἡ αἵρεσις, τῇ δὲ δευτέρᾳ, εἰ τύχοι, ἀπὸ τῶν ἑπτά, καὶ τῇ τρίτῃ ἀπὸ τῶν ἕξ, τῇ δὲ τετάρτῃ ἀπὸ τῶν πέντε, καὶ τῇ πέμπτῃ ἀπὸ τῶν τεττάρων, καὶ τῇ ἕκτῃ ἀπὸ τῶν τριῶν, καὶ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ τῶν δύο· λοιπὴ δὲ ἡ ὀγδόη αἵρεσιν οὐχ ἕξει, ἑνὸς ὑπολειφθέντος μόνου, τῆς δὲ αἱρέσεως ἐκ πλειόνων ἢ ἑνὸς οὔσης. καὶ γὰρ εἰ λέγει [p. 620c], ὅτι ἡ τελευταία ψυχὴ τὸν ἠμελημένον ὑπὸ τῶν ἄλλων εἵλετο βίον, οὐχ ὅτι μόνος ἦν, τοῦτο ἔοικεν λέγειν, ἀλλ' ὅτι μόνος ὑπὸ πάντων ἠμελημένος· διὸ καὶ ἐπήγαγεν, ὅτι καὶ εἰ πρώτη ἔλαχεν, τοῦτον ἂν εἵλετο, καὶ ταῦτα πολλῶν αὐτῇ προταθέντων. Εἰ δὲ ἐπὶ γῆν προτίθησι ταῦτα καὶ ἔμπροσθεν σφῶν, γνῶσίν τε ἔχουσιν τῶν βίων εἰκότως, ἵνα καὶ ἕλωνται ἀφ' ὧν γιγνώσκουσιν, καὶ οἱ βίοι πάντως εἰς γένεσιν ἄγουσιν. ὡς γὰρ ἤδη τῶν ψυχῶν κάτω βλεπουσῶν οὕτως εἶπεν καὶ εἰς γῆν καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ταῦτα τίθεσθαι. ταύταις γοῦν πρόσω μὲν ἡ γένεσις, ὄπισθεν δὲ τὰ θεῖα· καὶ γὰρ ταῦτα μὲν ἀπολιμπάνουσιν, ὁρμῶσιν δὲ εἰς τὴν γένεσιν. Δεῖ δὲ καὶ τοῖς ῥήμασιν ἐπισημαίνεσθαι

7 ἐφ' ὧν   9 δὲ] εἰσὶ H^{b}, om. H^{a} 10 εὑρήσει (αἱ supra) ss. m^{3}
22 τοῦτον Sch.] τοῦτο   24 ἐφ' ὧν sed σ supra ε

τοῖς μυθικοῖς, ῥῖψιν μὲν λέγουσιν ἐπὶ τῶν κλήρων, θέσιν δὲ ἐπὶ τῶν βίων (ἣ μὲν γὰρ δηλοῖ τὴν ἐξ ὁλικωτέρων αἰτίων καὶ ὑψηλοτέρων διανομήν, ἣ δὲ τὴν ἐκ μερικωτέρων | καὶ χαμαιζηλοτέρων), καὶ ταῦτα πρὸς τὰς ψυχὰς ἀνα- f. 164r. *φέρειν. [ὁ μὲν] γὰρ κλῆρος ἐκ τῆς περιφορᾶς [ἧκεν, ὁ δὲ βίος] ἐκ τῆς τῶν ψυχῶν αἱρέσεως. [καὶ] οὐδὲ θαυμαστόν, ὅτι τὸ παράδειγμα ἐπὶ τῶν βίων εἴωθεν τάττειν, καὶ τοῦτο εἰκότως· τῶν γὰρ ἐμφανῶν οἱ ἀφανεῖς ἀρχέτυποί εἰσιν, κλήρου δὲ ἐμφανὴς οὐκ ἔστιν ἀποτύπωσις· οὐδὲ γὰρ δυνατόν, εἴπερ πλειόνων ἐστὶ βίων περιληπτικός. μετὰ τοὺς κλήρους δ' οὖν ἴσους ὄντας τοῖς λαγχάνουσιν τὰ παραδείγματα τῶν βίων ὄντα πολὺ πλείω τῶν παρόντων. Ὅτι δὲ ὁ βίος οὐ μόνον τὸ εἶδος ἔχει τῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀκόλουθα ἑκάστῳ παρὰ τοῦ παντὸς ἀπονεμόμενα, πολλάκις ἤδη προείπομεν. καὶ τούτῳ διαφέρουσιν οἱ βίοι τῶν ἐν Φαίδρῳ* [p. 248de] *βίων ἐκείνων ζωῶν ἰδέας ἐχόντων· ἀλλὰ καὶ περὶ τούτων ἐν τοῖς εἰς τὴν παλινῳδίαν διήλθομεν.*

Εἶναι δὲ παντοδαπά· ζῴων τε γὰρ πάντων βίους καὶ δὴ καὶ ἀνθρωπίνους ἕως τοῦ τὰ δὲ καὶ μεσοῦν τούτων [p. 618^{ab}]. *Τὰς πολυειδεῖς τῶν βίων ἐξαλλαγὰς διὰ τούτων, ὁποῖαί τινες, ὁ μῦθος ἐμφανίζων καὶ ἅμα δηλῶν, ὅτι τοῖς εἴδεσιν ἐν τούτοις τῶν ζωῶν καὶ τὰ ἐκ τοῦ παντὸς ἐπικλωθόμενα συμπέπλεκται, τοὺς᾽ μὲν εἶναί φησιν ἐν τοῖς παραδείγμασιν ἐκείνοις τοῖς εἰς γῆν τεθεῖσιν ἔμπροσθεν τῶν κληρωσαμένων ζῴων πάντων βίους τῶν ἄλλων, τοὺς δὲ ἀνθρωπίνους. καὶ τοῦτο μὲν εἰς δήλωσιν τῶν κατ' εἶδος διεστώτων· λοιπὸν δὲ τὰς ἄλλας προστίθησιν διαφοράς, οἷον τυραννίδων ἢ διὰ βίου σωζομένων ἢ μεταξὺ διακοπτομένων κατὰ διαφόρους περιπετείας, καὶ εὐδοκίμων ἄλλων*

5 *ὁ μὲν*] legi ⁚ . . . , *ἔστι* H^{b} | *ἧκεν ὁ δὲ βίος* (ʿ post -*ρᾶσ* vidi)] *τοὐρανοῦ* (add. H^{b}) *καὶ* H 7 *ἐπὶ* (nil legi)] *ἐκεῖ* H^{b} 11 *γοῦν* Sch. 13 *ἑκάστῳ*] *ἑκάστων* 19 *τοὺς* ante *ἀνθρωπίνους* add. m^{3} vel m. rec. 22 abundatne *ἐν*? 29 *ἄλλων*] *ἀνδρῶν* Sch. cl. Pl. 618^{a}

f. 155r. *βίων, ἐν εὐγενεί|αις, ἐν σωμάτων κάλλεσιν, ἐν [εὐμαθίαις. ὅτ]αν δ' οὖν λέγῃ ζῴων π[άντων τοὺς βίους ἐν τοῖς] παραδείγμασιν [ἐνεῖναι, πότερον ἐνδείκνυ]ται καὶ τοῖς ἄλλοις γ[ένεσιν εἶναι προκειμ]ένους εἰς αἵρεσιν βίους, ἅ[μα πάσαις] εἰπόντος τοῦ προφήτου τὰ προειρημένα ῥήματα ὁμοίως ὡς ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχαῖς οὕτως καὶ ταῖς τῶν ἄλλων ζῴων; ἢ ὅτι μόνως μὲν οἱ λόγοι πρὸς τὰς ἀνθρωπίνας καὶ τὰ παραδείγματα τῶν βίων πρόκειται ταύταις, ἔνεισι δὲ ἐν τούτοις ἀνθρώπινοί τε βίοι τῶν λογικῶν ψυχῶν καὶ ζῳώδεις εἰς ἐκεῖνα τὰ ζῷα μεθισταμένων, καὶ ὁμοίως εἰς πάντα καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων; ὅτι μὲν οὖν καὶ ἐκ τῶν ἀλόγων εἰσὶν τῶν ψυχῶν μετατάξεις εἰς ἄλογα, τῶν ἀγρίων εἰς τὰ ἥμερα καὶ τῶν ἡμέρων εἰς τὰ ἀγριώτερα, καὶ ἐκ λογικῶν εἰς ἄλογα καὶ ἐξ ἀλόγων εἰς λογικά, καθάπερ καὶ ἐκ λογικῶν εἰς λογικά, τετραχῶς πλεκόμεναι, μικρὸν ὕστερον αὐτοῦ λέγοντος ἀκουσόμεθα σαφῶς. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθές, κἀνταῦθα τούς τε τῶν πάντων βίους ζῴων καὶ τοὺς ἀνθρωπίνους λέγεσθαι φήσομεν ἀντιδιεσταλμένως· ὡς τῶν τε ἀλόγων κατ' εἴδη διαφέροντα παρὰ τοῦ παντὸς ὑφισταμένων καὶ τῶν ἀνθρώπων καθ' ἕτερα, καὶ τούτων ἀμφοτέρων ἐν ταῖς κοσμικαῖς περιφοραῖς περιεχομένων καὶ τοῦ προφήτου προτιθέντος ἑκάτερα, διότι καὶ ψυχαῖς ἀνθρωπίναις ἐστὶν ἀπὸ τῶν ἀνθρωπίνων εἰς τοὺς ἐκείνων βίους μετάστασις· καὶ τούτων οὖν παραδείγματα προκεῖσθαι ταῖς ἡμετέραις μόναις ψυχαῖς, αἷς καὶ ἔμπροσθεν διελέγετο καὶ ὧν προὐκαλεῖτο τὰς αἱρέ-

f. 155v. σεις. ὥστε πρόκεινται | μὲν ἀλόγων βίοι καὶ λογικῶν, ἀλλ' ἕνεκα τῆς τῶν λογικῶν αἱρέσεως, ἢ ἀπὸ τῶν ἀνθρωπίνων βίων ποιουμένων τὰς αἱρέσεις ἢ ἀπὸ τῶν ἀλόγων*

7 ψυχὰσ ad ἀνθρωπίνας im. add. m² 15 πλεκόμενα sed in fine ι erasum 20 ἕτερα ex ἑτέραν (exp. ν, eras. ') m² 24 παράδειγμα^τα corr. m² 28 ποιουμένων Sch. (legi . . . . . μένων)] καλουμένων H | τῶν ἀλόγων ζῴων. τὸν μὲν H, legi τ 13 ἐν, ὁρμὰς divinarat Us.

ζῴων. [ὁρμὰς] μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἀλόγοις δυνατὸν ἐνεῖναι, αἱρέσεις δὲ ἀδύνατον· εἴπερ ἡ αἵρεσις ἐπίκρισίς ἐστιν πλειόνων εἰς ἑνὸς ἐκλογήν. εἰ δὲ καὶ τὸν Τίμαιον [p. 41^cd] *συμπαραλάβοι τις διὰ μόνης τῆς λογικῆς ψυχῆς καὶ τοῖς ἀλόγοις πᾶσιν διδόντα τὴν ψύχωσιν, ἔτι μᾶλλον ἂν πεισθείη πάντα τὰ παραδείγματα καὶ ἀλόγων καὶ λογικῶν ψυχαῖς προκεῖσθαι λογικαῖς, ἢ λογικῶς ζησομέναις καὶ σωσούσαις τὸν ἄνθρωπον ἢ ἀλογωθησομέναις καὶ ἐκπεσουμέναις εἴς τι τῶν χειρόνων ζῴων. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν διαίτης ἔτυχεν ἀρκούσης πρὸς τὸ παρόν· εἰ δὲ δὴ καί φησι· ψυχῆς δὲ τάξιν μὴ ἐνεῖναι διὰ τὸ ἀναγκαίως ἔχειν ἄλλον ἑλομένην βίον ἀλλοίαν γενέσθαι* [p. 618^b], *φανερὸν οἶμαι καὶ διὰ τούτων ἐστίν, ὡς ἄρα περὶ τῆς ἡμετέρας ἐστὶ ψυχῆς ὁ λόγος ὡς κατὰ τὰς ἑαυτῆς αἱρέσεις μετατταττομένης εἰς βίους ἄλλους καὶ ἄλλους, ἀνθρωπίνους ἢ ἀλόγους, βελτίους ἢ χείρονας. ποῦ γὰρ αἵρεσις ἐν τοῖς ἀπροαιρέτως ζῶσιν, ποῦ δὲ προαίρεσις ἐν τοῖς ὀρέξεσιν ἀλόγοις χρωμένοις; Σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ ὅπως τάξιν ἐν ταῖς προαιρετικῶς ζώσαις οὐκ εἶπεν μὴ εἶναι (καὶ γὰρ ἔστιν κατ' οὐσίαν αὐτὰς διορίζουσα τάξις, ἣν ἡ δημιουργία πάσαις ἐνέθηκεν), ἀλλ' ἐνεῖναι, τὴν ἀπὸ τῆς προαιρέσεως τάξιν ἐνδεικνύμενος μὴ οὖσαν ὡρισμένην. τὸ γὰρ ἐνεῖναι τὴν ἔξωθεν ἐφήκουσαν δηλοῖ τάξιν καὶ ἐπισυμβαίνουσαν ἐκ τῆς προβολῆς τῶν τοιῶνδε τῆς ζω|ῆς εἰδῶν, ἃ ὁ παρὼν χαρακτηρίζει βίος.* f. 156r. *κ[ωλ]ύει γὰρ οὐδὲν τὴν [κρ]είττον[α ψυχὴν] τὸν χείρονα βίον προχειρίσασθαι, καὶ [κατὰ ταὐτὸ τὴν] χείρονα κρεῖττον εἶδος ζωῆς [ἑλέσθαι καὶ] προστήσασθαι. τὸν μὲν δὴ βίον ἀλη[θὲς ἕπ]εσθαι ταῖς αἱρέσεσιν· τὰ δὲ ἄλλα (ταῦτα δ[ὲ]*

1 *δυνατὸν ἐνεῖναι* H] legi *δυν* et spat. 11—12 litt.

7 *σωζούσαισ* corr. Us. 12 *τι* *ἐγίγνέσθαι* (*γίγνεσθαι* Pl.) 18 *τοῖσ* 22 *μὴ ἐνεῖναι* Us. 25 *κωλύει* Sch. | *οὐδὲν* Sch.] *οὐδὲ* 26 *κατὰ ταὐτὸ τὴν* Sch. 28 *ταῦτα δ..* legi: *πάντα διττά* H (an *δὲ δή*?)

ἐστιν, ὅσα μετὰ τὰς αἱρέσεις ἐκ τοῦ παντὸς διανέμεται ταῖς ἑλομέναις) μεμῖχθαι· τὰ μὲν πλούτοις καὶ πενίαις, ἅ ἐστιν τῶν ἐκτός· τὰ δὲ νόσοις καὶ ὑγείαις, ἅ ἐστιν τῶν δευτέρων μετὰ τὰ ψυχῆς ἀγαθὰ καὶ κακά· τὰ δέ φησι καὶ μεσοῦν τούτων [p. 618^b], *ἃ δὴ καὶ εἶναι πάντων ἀσφαλέστατα. τῶν γὰρ ἄλλων αἱ μὲν ὑπερβολαὶ χαυνοῦσιν, αἱ δὲ ἔνδειαι ταπεινοῦσιν, τὸ δὲ ἐν ἐκείνοις μέτριον καὶ ταῖς ἀρεταῖς μετριότησιν οὔσαις ἐναρμονίως σύνεστιν, καὶ γίνεται ἡμῶν ὁ βίος ἅπας κατὰ πάντα μέτριος, τὰ ψυχικά, τὰ σωματικά, τὰ ἐκτός. διὰ μὲν οὖν πλούτου καὶ πενίας ἐδήλωσεν πάντα ὁπόσα σώματος ἐκτός, τιμὰς ἀτιμίας, δυνάμεις ἀδυναμίας, ἀρχὰς ἰδιωτείας· διὰ δὲ ὑγείας καὶ νόσου πάντα τὰ σώματος, ἰσχῦς ἀσθενείας, κάλλη αἰσχρότητας, εὐαισθησίας δυσαισθησίας· ὧν ἑκάστων τὸ μέσον οἰκεῖόν ἐστιν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν καὶ προσήγορον. ἐν οὖν ταῖς αἱρέσεσιν μακρῷ ἄμεινον τὰς μετριότητας ἐν τούτοις πᾶσι διώκειν, τῶν ἀκροτήτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς κακίαν παρακαλουσῶν τὰς ψυχάς. εἴρηται δὲ τὸ αἴτιον, καὶ ὅτι ταῖς τε ψυχαῖς μέσην λαχούσαις οὐσίαν συμφυὲς τὸ τῆς ἀρετῆς εἶδος ἐν μεσότητι θεωρούμενον καὶ τῇ ἀρετῇ τὸ τῶν ὀργάνων αὐτῆς μέτριον ὑπάρχον συγγενές. ταῦτα μὲν οὖν μυριόλεκτα. Τὰ δὲ ἑπό-*
f. 156v. *μενα τού|τοις . . .*[23]*. . . [Ἔνθα] δὴ ὡς ἔοι[κεν, ὦ φίλε Γλαύκων, ὁ πᾶς κ]ίνδυνος ἀνθρώ[πῳ ἕως τοῦ οὕτω] γὰρ εὐδαιμονέστατος γί[γνεται ἄνθρωπος* [p. 618^b—619^a]. *Τοῖς μυθικοῖς πλάσμασιν ἠθικὰ παραγγέλματα μιγνύμενα σαφέστατ[α] δείκνυσιν, ὁποῖόν ἐστιν τὸ εἶδος τῶν Πλατωνικῶν μύθων, καὶ ὅτι πολιτικόν τε καὶ παιδευτικόν. καὶ δὴ καὶ ἐν τοῖς προκειμένοις εἴρηται μέν, ὅτι τοῖς εἴδεσι τῆς ζωῆς παντοδαποῖς οὖσιν μίγνυται τά τε*

1 *διαιρέσεισ* corr. Us. 4 *μέσ$\overset{οῦ}{ον}$* | cf. Porph. ap. Stob. II 168, 10 W. 7 *ἐκείνηι-* m^1, *οισ* ss. m^2 16 *μετριοτάτασ* corr. Sch. 25 *ἠθικὰ παραγγ-* testatur H 26 *σαφέστατα*] *σαφεστάτως* H^b, *σα . . . . .* legi

σωματικὰ καὶ ὅσα ἐκτὸς ἀγαθά τε καὶ κακὰ καὶ ὅσα μέσα τούτων καὶ τὴν ἀπέραντον ποικιλίαν παρέχεται τῶν βίων· τούτοις δὲ ἑπομένως ἄρα παρακελεύεται μάλιστα σκοπεῖν, πῶς ἂν ἕκαστος ἡμῶν ἀξιόχρεως γένοιτο κριτής, ἢ μαθὼν παρ' ὅτου δυνατὸν μαθειν ἢ εὑρών (διτταὶ γὰρ αἱ εἰς ἐπιστήμην ὁδοί, μάθησις καὶ εὕρεσις, ὡς καὶ ὁ ἐν Ἀλκιβιάδῃ [p. 106[d] ss.] Σωκράτης ἐδίδαξεν), τῶν ἀμεινόνων καὶ χειρόνων βίων, μὴ εἰς τὰ ἔξω βλέπων καὶ παραγόμενος ὑπ' αὐτῶν καὶ καταπληττόμενος, ἐὰν πλοῦτοι καὶ τιμαὶ διαφέρουσαι προτείνωνται καὶ δυνάμεις καὶ ἀρχαὶ πόλεων καὶ ἐθνῶν, καὶ εὐγένειαι καὶ σωμάτων ῥῶμαι καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, δι' ὧν αἱ πολλαὶ ψυχαὶ πάντως ἁλισκόμεναι πάντα τὰ ἄλλα παρορῶσιν. σκοπεῖν γὰρ δεῖν μὴ τὰς τούτων πλεονεξίας καὶ τὰς τῶν ἐναντίων ἐλαττώσεις, ἃς δὴ διαδιδράσκουσιν ἅπαντες ὡς εἰπεῖν, ἀλλ' ὅ τι καὶ ἀλλήλοις ταῦτα μιγνύμενα καὶ μετὰ τῶν ἕξεων τῶν ψυχικῶν ἀποτελεῖ· λέγω δὲ μετ' ἀλλήλων μέν, οἷον κάλλος πενίᾳ ἢ πλούτῳ, ψυχικαῖς δὲ ἕξεσιν, ἀρετῇ ταῦτα καὶ μοχθηρίᾳ. δῆλον γὰρ ὅτι | καὶ . . .[30]. . . πολλάκις βίος . . .[20]. . . μένου διὰ πενίαν f. 157 r. . .[20]. . . τος διὰ πλοῦτον. καὶ πανταχοῦ [τῶν ἕξε]ων ἀλλοίων οὐσῶν ἀλλοῖα φαίνεται· μετὰ μὲν [εὐ]μαθείας καὶ ἀγχινοίας ἕκαστα τούτων ἐστὶν σφαλερά, μετὰ δὲ δυσμαθείας ἧττον. τοιαῦτα μὲν οὖν ἐστιν καὶ ὅσα τοιαῦτα φύσει περὶ ψυχήν (γινόμεθα γὰρ εὐμαθεῖς φύσει καὶ δυσμαθεῖς)· ἐπακολουθεῖ δὲ ἡμῖν ἔξωθεν πάντα ὅσα προείπομεν ἢ σωμάτων ἢ τῶν ἐκτὸς πλεονεκτήματα ἢ ἐλαττώματα. δεῖν οὖν ἐπειδὴ τὸ χρώμενόν ἐστι ψυχή, τὰ δὲ ἄλλα ὄργανα ταύτης, εἰς τὴν ταύτης ἀποβλέπειν φύσιν καὶ εἰδότα αὐτήν, ὧν μὲν ἄρξαι

4 ἑκαστοὺ | γένοιτο Us.] γενή|ται 5 παρ' ὅτου Rad.] παρὰ τοῦ 14 διαδράσκουσιν m[1], δι ss. m[2] 15 ὅτι] ο exp. et ὡ ss. m[2] 19 v. g. ἐλαττου]μένου et πλεονεκτοῦν]τος 21 -εται μετὰ μὲν φιλο- testatur H[b], spat. 12 litt. Scripsi εὐμαθείας cf. Pl. 618[d] 23 nempe ταῦτα μὲν ut saepe 28 εἰδόταϲ

δύναται, ταῦτα αἱρεῖσθαι συμμεμιγμένα τῷ εἴδει τῆς ζωῆς, ὧν δὲ οὐκ ἔχει τὴν χρησομένην ἕξιν, ταῦτα μὴ ἐπιδιώκειν, ἀλλὰ χαίρειν ἐᾶν, ἀεὶ τὸ πρόσφορον ὄργανον τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει ζητοῦντα καὶ ἐκλεγόμενον, μὴ πρὸς τὸ πλέον βλέποντα τῶν ἄλλων, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἑαυτῷ σύμμετρον. τίς οὖν ἡ ἀρίστη δόξα περὶ τούτων, ἣν ἀξιοῖ μένειν ἐν ἡμῖν ἀσάλευτον καὶ ὥς εἶπεν ἀδαμαντίνην καὶ εἰς Ἅιδου πορευθεῖσιν [p. 619ᵃ]; *ὅτι τὸ μέσον ἐστὶν ἀσφαλέστερον ἐν ἅπασι τοῖς ἐκτός, ὑγείας νόσου, ῥώμης ἀσθενείας, κάλλους αἴσχους, πλούτου πενίας, δυνάμεως ἀδυναμίας, τιμῆς ἀτιμίας, καὶ πρὸς τοῦτο ποιεῖσθαι τὴν ἐκλογὴν τῶν βίων ἀνέκπληκτον ὑπὸ τῶν τυραννίδων, ἀνάλωτον ὑπὸ τῶν φαινομένων ἀγαθῶν, ἀχείρωτον ὑπὸ τῶν σωματικῶν ὄντα δυνάμεων, τὰς ὑπερβολὰς ἐκτρεπόμενον πανταχοῦ καὶ τὰς ἐνδείας· καὶ τέ-* f. 157 v. *λος* | [*προιστάμενον οὐ τ*]*ῶν ὀργάνων τὴν περι*[*εργίαν*], *ἀ*[*λλὰ τοῦ χρ*]*ωμένου τελείωσιν· αἱ γὰρ ἔν*[*δειαι καὶ αἱ πλεο*]*νεξίαι γίνονται μὲν αἴ*[*τιαι τοῦ*] *δρᾶν μεγάλα κακά, πολλάκις δὲ ἔχο*[*υσι*] *καὶ πάθη μείζονα τῶν ποιήσεων. πολλοὶ γοῦν τῶν τυράννων ἀνεσταυρώθησαν, οἳ δὲ εἰς πτωχείαν ἤλασαν, οἳ δὲ εἰς φυγὴν διὰ βίου παντὸς κατέστησαν· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν πλούτοις ἢ κάλλεσιν χρησαμένων κακῶς εἰς παντοίας ἐκπεπτώκασι συμφοράς· πολλοὺς δὲ καὶ πενίαι καὶ αἴσχη σωμάτων ἀγεννῆ καὶ ταπεινὰ καὶ δουλοπρεπῆ φρονεῖν ἠνάγκασαν, καὶ ἐμπόδια τῆς ἑαυτῶν ἐπιμελείας τισὶν καὶ ταῦτα γεγένηται· καὶ μεσταὶ τούτων αἱ ἱστορίαι τῶν τε παλαιῶν καὶ τῶν νέων καὶ καθ' ἡμᾶς. δεῖν οὖν τὰ ἑκατέρωσε ὑπερβάλλοντα φεύγειν, εἴς τε τὰ χείρονα δοκοῦντα εἶναι καὶ τὰ ἀμείνονα φαινόμενα τοῖς πολλοῖς. Καὶ προσέθηκεν· οὕτω γὰρ εὐδαιμονέστατος ἄνθρωπος γίνεται· γινόμενος μὲν γὰρ πᾶσι χρήσεται δεόντως καὶ ταῖς*

16 legi *ἀ*...: | an *τὴν τοῦ*? | legi *ομένου* 25 *γένηται* m¹, *γε* ss. m² 30 *ται* in *χρήσεται* post insertum, *δεόντως — ὑπερβ. καὶ* im. m²

ὑπερβολαῖς καὶ ταῖς ἐνδείαις. πάντα γὰρ ὄργανα τῆς ἀρετῆς, καθ' ἣν ὁ εὐδαίμων ἐστὶν εὐδαίμων, καὶ πάντα ἀδιάφορα πρὸς ἐκείνην. ἵνα δὲ εὐδαίμων γένηται, τῶν μέσων, ἀλλ' οὐχὶ τῶν ἄκρων δεήσεται· τὰ γὰρ ἄκρα πρὸς τὴν κτῆσιν τῆς ἀρετῆς ἐμπόδια, τὰ μὲν βαπτίζοντα τὴν ψυχὴν καὶ κατακλύζοντα, τὰ δὲ ἀγεννῆ ποιοῦντα καὶ ἀνελεύθερον.

Καὶ δὴ καὶ τότε ὁ ἐκεῖθεν ἄγγελος ἤγγελλε τὸν μὲν προφήτην οὕτως εἰπεῖν ἕως τοῦ μήτε ὁ τελευτῶν ἀθυμείτω [p. 619[b]]. Τὴν μὲν αἰτίαν, δι' ἣν τοὺς τοῦ προφήτου λόγους μεταξὺ διέτεμεν, ἔκ τε ὧν πρότερον εἴπομεν δεῖ λαμβάνειν (τοῖς γὰρ λόγοις αὐτὸν τὰ ἔργα σύνδρομα παρεχόμενον | ἐπιδεῖξαι προθυμούμενος, ἅμα λέ- f. 158r.
γοντα καὶ ῥιπτοῦντα τοὺς κλήρους καὶ τὰ παραδείγματα προτιθέντα τῶν βίων ἀπομιμούμενος, αὐτὸς δὲ παρὰ μέρος ἑκάτερον διδάσκων εἰκότως τοῖς ἔργοις διέτεμεν μεταξὺ τοὺς λόγους)· καὶ δὴ καὶ νῦν τρόπον ἕτερον ῥητέον, ὅτι ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς οἰκεία πώς ἐστιν ἡ τῶν λόγων διαίρεσις, οὐ δυναμέναις πᾶσαν ὁμοῦ τὴν τῶν κρειττόνων νόησιν ὑποδέξασθαι, μεριζούσαις δὲ τὸ ἐκείνης ἡνωμένον καὶ διακοπτούσαις τὸ συνεχὲς ταῖς ἑαυτῶν μέσαις παρεμφαινομέναις ἐνεργείαις. ἃ δὴ καὶ ὁ *Πλάτων* ἀποτυπούμενος τοὺς ἠθικοὺς κανόνας παρεμβέβληκεν τοῖς τοῦ προφήτου λόγοις· οἱ δὲ ἠθικοὶ κανόνες ψυχῆς ἦσαν ἐπιστρεφούσης εἰς ἑαυτὴν καὶ ἑαυτὴν ἀσφαλεστέραν περὶ τὰς αἱρέσεις ποιούσης· ταῖς δ' οὖν ἐπιστάσεσιν ταύταις τὴν συνέχειαν τῆς ἀπὸ τῶν κρεισσόνων ἐνεργείας εἰς ἑαυτὴν διατέμνειν εἴωθεν· καὶ τοῦτο μιμεῖται τῶν προφητικῶν ῥημάτων ἡ διαίρεσις. εἰ δὲ συνάψαις τῷ τέλει τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων ταυτὶ τὰ νυνὶ λεγόμενα, μάλιστα θεάσῃ τὸ συνεχὲς τῶν λόγων· *αἰτία*

2 ἐστὶν εὐδαίμων im. 6 cf. de or. ch. 52[1] 7 ἤγγελε 17 πωσ m[1], άντ ss. m[3] 19 μεριζούσαισ (η ss.) ... ἐκείνησ (ων ss.) ... διακοπτούσαισ (η ss.) ss. m[3] 20 ἑαυτῶν Sch.] ἑαυτῆσ 24 ποιόυσησ] ό et η ir. m[3]

ἑλομένου, θεὸς ἀναίτιος· καὶ τελευταίῳ ἐπιόντι σὺν νῷ ἑλομένῳ συντόνως ζῶντι κεῖται βίος ἀγαπητός, οὐ κακός [p. 617ᵉ. 619ᵇ]. εἰ γὰρ αἱ αἱρέσεις αἴτιαι τῶν ἀμεινόνων καὶ χειρόνων βίων, δυνατὸν καὶ ἔσχατον ἐπιόντα πρὸς τὴν αἵρεσιν, σὺν νῷ ποιησάμενον τὴν αἵρεσιν ἐκ τῶν παρόντων τὸν ἀμείνω προελέσθαι βίον· τῷ δὲ ἑλομένῳ σὺν νῷ ζωὴ προστεθεῖσα σύντονος ποιεῖ τὸν βίον ἀγαπητόν, οὐ κακόν· οὐδὲ γὰρ πάντως ἀγαθόν, εἰ μὴ
f. 158v. εἶχεν ὁ κλῆρος τοιοῦτον | . . .[30]. . . . γε . . .[30]. . . . ἦσ . . .[27]. . . . καὶ αἱρέ[σε . . .[17]. . . μᾶλλον συντελοῦν . . .[12]. . . [προσ]τεθέντος βίου συντόνου· τὸ [γὰρ ἀσθενι]κῶς ἀντιλαβέσθαι τοῦ ἀμείνονος ἀν[αιρεῖ τ]ὸ ἐν αὐτῷ ἀγαθόν· προστίθησι δὲ ἡ συντονία καὶ τῷ μὴ ἄκρῳ πάμπολυ πρὸς τὴν εἰς ἀρετὴν ὁδόν. καὶ ἔοικεν καὶ τούτων τὸ μὲν εἰς τὴν κρίσιν ἀναφέρεσθαι τῆς ψυχῆς, ἡ ἐκλογὴ τοῦ τῶν προτεινομένων ἀμείνονος βίου, τὸ δὲ εἰς τὴν τῆς ζωῆς ῥώμην, ἡ σύντονος ἀντίληψις τοῦ ἐκλεγέντος. ἐξ ἀμφοτέρων δὲ ἐπιτήδειοι γιγνόμεθα πρὸς τὸ τυχεῖν μείζονος ἐκ τοῦ παντὸς εὐμοιρίας· ὁ γὰρ τοῖς δοθεῖσι χρησάμενος ὀρθῶς προκαλεῖται μειζόνων ἀγαθῶν εἰς ἑαυτὸν παρουσίαν· ὥσπερ τὴν ἁμαρτητικὴν χρῆσιν τῶν ἐκ τοῦ παντὸς ἀγαθῶν φαμεν ἐν πολλαῖς δή τισιν ἑξῆς περιόδοις στερίσκειν ἡμᾶς τῆς ἐκεῖθεν εὐμοιρίας, ἀναξίους ὀφθέντας ὧν ἐτύχομεν ἔμπροσθεν. Τί δὴ οὖν ἐπὶ τούτοις φησὶν ὁ προφήτης, τέλος ἐπάγων ἅπασι τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις, οὓς ἐξέφηνεν ταῖς ψυχαῖς; μήτε ὁ ἄρχων αἱρέσεως, φησίν, ἀμελείτω μήτε ὁ τελευτῶν ἀθυμείτω [p. 619ᵇ]· θείως, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, διὰ τούτων τῶν παραγγελμάτων ἐνδειξάμενος, ὡς ἄρα τὸ πᾶν ἐπὶ ταῖς ψυχαῖς ἐστιν καὶ τὴν εὐμοιρίαν ἡ αἵρεσις ἀφανίζει καὶ τὴν

2 κεῖται 4 post καὶ alterum τον ss. m³ 10 ante καὶ legi οιν, ante μᾶλλον ιειν 11 προστεθέντος Us. 26 post αἱρέσεως τινος ss. m³ falso 29 εὐμοιρίαν m¹, im. γρ. εὐσέβειαν m³ | ἀφανίζει-] ει- ir. m³

δυσμοιρίαν ἐπανορθοῖ. τὸν μὲν γὰρ ἄρχοντα τῆς αἱρέσεως ἐκεῖνον λέγει τὸν πρῶτον αἱρούμενον καὶ κληρωθέντα πρῶτον, ὃς διὰ μοχθηρὰν αἵρεσιν θρηνήσει μικρὸν ὕστερον ἑαυτόν, τὸν δὲ τελευτῶντα | τοῦτον ἐκεῖνον εἶναί φησιν, f. 169 r. ὃς σωφρονήσει περὶ τὴν αἵρεσιν το[ῦ τε προ]κληρωθέντος, καὶ ταῦτα ἔσχατος ἐπὶ τὴν αἵρεσιν ἐλθών, πρ]άξει κάλλιον, ἐκ τῶν ἐνόντων [τὸν κράτιστον] ἑλόμενος βίον. οὔτε τοῦτον οὖν ἀθυμεῖν πρ[οσῆ]κεν ὡς ἔσχατον, ἐὰν ἔχῃ καὶ τὸν τυχόντ[α] νοῦ[ν], τοῖς δοθεῖσιν μετὰ νοῦ χρώμενον, οὔτε τὸν πρῶτον διὰ τὴν εὐμοιρίαν ῥᾳθυμεῖν· ἡ γὰρ ῥᾳθυμία πολλοῖς ἀφανῆ ποιεῖ τὰ ἐκ τῆς εὐμοιρίας ἀγαθὰ διὰ μοχθηρὰν τῶν ἐκ τοῦ παντὸς ὑπαρξάντων χρῆσιν. ταῦτ᾽ οὖν σφραγῖδα τοῖς λόγοις ἐπέθηκεν ἱκανὰ μὲν ὄντα τοὺς ἀξίους ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν μετὰ κρίσεως ὀρθῆς αἵρεσιν, τοῖς δὲ ἀναξίοις ἱκανώτερα μείζονα ποιῆσαι τὴν συμφοράν· οἵ γε καὶ τοῦ προφήτου λέγοντος ἀπερισκέπτως πεποίηνται τὴν αἵρεσιν. μάλιστα μὲν οὖν καὶ ὁ ἐν τῷ παντὶ προφήτης ἐστὶν τῶν τοιῶνδε λόγων δημηγόρος· ἔστι δὲ καὶ ἐν ἑκάστῃ ψυχῇ προφήτης τις ταῦτα βοῶν καὶ διαμαρτυρόμενος κατ᾽ οὐσίαν, ὥσπερ καὶ δίκη καὶ νόμος. ἀλλ᾽ ἣ μὲν καὶ πείθεται τῷ ἐν αὐτῇ προφήτῃ καὶ γίνεται ἐπιστατικωτέρα περὶ τὴν ἐκλογήν, ἣ δὲ ἀπειθήσασα μικρὸν ὕστερον μεταμελείας ἀναπίμπλαται καὶ κακῶν, ἐπιδραμοῦσα διὰ πάθος τούτοις, ὧν ὁ ἐν αὐτῇ προφήτης ἀνέστελλεν.

Εἰπόντος δὲ ταῦτα τὸν πρῶτον λαχόντα ἔφη εὐθὺς ἐπιόντα τὴν μεγίστην τυραννίδα ἑλέσθαι μέχρι τοῦ ἔθει ἄνευ φιλοσοφίας ἀρετῆς μετειληφότα [p. 619bc]. Τοὺς μὲν λόγους τοῦ προφήτου δι᾽ αὐτῶν ἐπιδείκνυσιν τῶν ἔργων ἐναργεστάτους ὄντας ἔκ τε τῶν ἀπερισκέπτως ἐπιτρεχόντων ταῖς αἱρέσεσιν διὰ τὰς προφαινο-

9 νοῦν] legi νοῦ vel μοῦ ς 15 μείζονα 19 διαμαρτυρόμενος] ο prius ex α m[3]? 27 ἔθει ἄνευ φιλοσοφίας m[1] recte, γρ. θείαν εὐθὺ φιλοσοφίαν m[2] im.

f. 159v. *μένας δυνάμεις καὶ | ἐκ τῶν διὰ κρίσιν καὶ λογισμὸν ἀκριβῆ μενόντων ἀμεταβλήτων ἐφ' οἷς εἵλοντο βίοις· πολλὴν δὲ προσέθηκεν ἡ τοῦ μύθου σκηνὴ τοῖς λόγοις ἔμ[φ]α[σι]ν, εἰπόντος τὸν ἐκ τοῦ πρώτου κλήρου προσελθόντα τῇ αἱρέσει τοιούτοις σφάλμασι περιπεσεῖν καὶ ἐπεισαγαγόντος τραγικὰ πάθη τῇ ἐπιστάσει καὶ θρήνους καὶ κοπετούς, οἰμωζούσης τὰ αἱρεθέντα τῆς ψυχῆς καὶ πρὸ τῶν ἐκβάσεων ἀνακλαομένης καὶ οὐκ ἐχούσης ἀναδῦναι τὰ αἱρεθέντα· προείρηται γὰρ τὴν ἑλομένην ἐξ ἀνάγκης τῷ βίῳ συνέσεσθαι, καὶ τοῦ παντὸς ἀπαιτοῦντος καὶ τοῦ δαίμονος ἀποπληροῦντος τὴν αἵρεσιν. τὰ μὲν οὖν αἴτια τῆς τοιαύτης τραγῳδίας εἶναί φησιν ἀφροσύνην καὶ λαιμαργίαν, ὧν ἡ μέν ἐστι τῆς γνωστικῆς δυνάμεως τύφλωσις, ἡ δὲ τῆς ὀρέξεως ἀπέραντος ἔκτασις· τῆς μὲν ἐπιτρεχούσης τῇ φαινομένῃ δυνάμει, τῆς δὲ οὐκ ἐώσης ἰδεῖν τὰ ἑπόμενα τῷ αἱρεθέντι βίῳ δράματα. τὰ μὲν οὖν αἴτια ταῦτα· μετὰ δὲ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ βίου τὰ ἑπόμενα τίνα ἐστίν; μεταμέλεια δεινὴ καὶ αἰτίασις οὐχ ἑαυτοῦ (δέον γὰρ ἦν ἑαυτὸν καταμέμφεσθαι τῆς τε ἀφροσύνης καὶ τῆς λαιμαργίας), ἀλλὰ τῆς τύχης καὶ τοῦ δαίμονος καὶ πάντων μᾶλλον. ἐπεὶ γὰρ ὁ μὲν δαίμων ἐπιστατεῖ τοῖς ἔνδον ἡμῶν κινήμασιν, ἡ δὲ τύχη τὰ ἑπόμενα τούτοις ἀποπληροῖ κατὰ καιρόν, τούτους αἰτιᾶται τῆς κατὰ τὸν βίον ὅλον ἀτοπίας, οὐχ ἑαυτόν, καίτοι τῆς μὲν αἱρέσεως ἐπ' αὐτῷ κειμένης, τούτοιν δὲ τοῦ μὲν ἀποπληροῦντος τὴν τῆς ψυχῆς ὁμολογίαν πρὸς τὸ πᾶν, τῆς δὲ ἀνάπαλιν ἀποπλη-* f. 160r. *ρούσης τὴν τοῦ παντὸς πρὸς τὴν ψυχήν. ἡ μὲν | γὰρ ζήσεσθαι τ[οι]όνδε ζωῆς εἶδος ὁμολογοῦν πρὸς τὸ πᾶν, τὸ δὲ ζωῇ το[ιαύτῃ καὶ τὰ] τοιάδε πάντως ἐπικλώσειν· ὧν τὸ*

2 *μέ|ννων* (ό supra scr.) 3 *ἔμφασιν* potius quam *ἔντασιν* l. 16 *αἴτια*] *αἴτ* ir. unius litt. m^3 19 *τύχην τε καὶ δαίμονας* dicit Pl. 619^c (sed *δαίμων* 617^e) 24 im. *γρ. καὶ τούτου μὲν ἀποπληροῦντος* m^3 (ideo *τούτου* ex *τοῦ* fecit m. rec.) 26 *τὴν τοῦ*] *τῆσ τοῦ* 27 aut *ζήσεται* et *ἐπικλώσει* (et *ν* inc.) aut *ὁμολογεῖ* 28 *ὧν* ss.

μ[ὲν ὁ δα]ίμων ἐφέστηκεν ἀπαιτῶν, τὰ δὲ [ἡ τύχη πάντως ἡμῖν] ἀποδώσουσα. τούτους οὖν ἄτοπον αἰτιᾶσθαι τὸν σύνδεσμον ἡμῶν πρὸς τὸ πᾶν συνέχοντας καὶ τοῦ παντὸς πρὸς ἡμᾶς· εἴπερ ἡμεῖς τῷ παντὶ προσηγάγομεν ἡμᾶς αὐτούς, οἳ δὲ φύλακές εἰσιν τῆς ἀμφοτέρων κοινωνίας. μεταξὺ δὲ τῶν αἰτίων τῆς ἀτόπου ταύτης αἱρέσεως καὶ τῶν ἑπομένων τῇ ἐπιστάσει τῶν ἀκολούθων τῷ βίῳ τούτῳ κακῶν αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς ζωῆς καὶ τὸ ἐκ τοῦ παντὸς αὐτῷ συνηρτημένον ἀτύχημα παραδέδωκεν ὁ μῦθος, τὸ μὲν τυραννίδα μεγίστην λέγων οἷον ἔθνους ὅλου τινός, τὸ δὲ βρῶσιν παίδων. ἀλλὰ τυραννίδα μὲν τὸ πᾶν φέρειν καὶ τυραννικὸν βίον οὐδὲν θαυμαστόν· ἔστι γὰρ καὶ τυραννίδι χρήσασθαι καλῶς· παίδων δὲ βρῶσιν ἆρα σημαίνειν αὐτῷ μόνον οἰητέον τὴν τοῦ παντὸς φοράν, εἰς ἣν ἀποβλέψας εἶδεν τοῦτο τὸ πάθος ἐνὸν τῷ βίῳ μετὰ τὴν ἐπίστασιν, ἢ καὶ ποιεῖν τοῦτο καὶ εἶναι αἰτίαν ἢ συναιτίαν κἀκείνην; καὶ οὐ τοῦτο μόνον ἄξιον ἀπορίας, ἀλλὰ κἀκεῖνο, πῶς κατὰ δίκην οὗτος ὁ βίος, εἰ τῶν ἐξ οὐρανοῦ τίς ἐστιν ἀφιγμένος, λήξεως δὲ ἔτυχεν οὐρανίας ἐν πολιτείᾳ χρηστῇ βεβιωκώς; πόθεν γὰρ ὅλως αὐτῷ τοιοῦτος προετάθη βίος, τίνα ζωὴν ἀξίαν ἔχοντι τῆς εἱμαρμένης ταύτης; οὐ γὰρ ἔχομεν ἐνταῦθα προβιοτὴν αἰτιᾶσθαί τινα τῆς τοιαύτης ποινῆς.

Πῶς ἡ τῶν παίδων βρῶσις γίνεται ἐκ τοῦ παντός, καὶ πῶς τοῦτο ὀφείλεται ψυχῇ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατιούσῃ.

Πρὸς μὲν οὖν τὸ πρότερον ἀποκρινόμεθα λέγοντες μὴ f. 160 v.
μόνον τ[αῦτ]ά τε καὶ τὰ τοιαῦτα ση[μ]αίνειν τὸ πᾶν, ὡς τοὺς ὄρνιθας, ἀλλὰ καὶ ποιεῖν. πᾶσα γὰρ κίνησις καὶ πᾶν

3 συνέχοντοσ ut. vid. 8 αὐτῷ Us.] τωι m[1], ἑαυτῶι m[3] 14 εἶδεν | τὸ ss. m[3] 23 finis capitis est p. 298, 6 24 ὀφείλεται cf. 295, 15: φιλεῖται 27 de stellarum motu σημαίνοντι aut ποιοῦντι cf. ad p. 55, 14 Chalcid. in Tim. 189, 25

σχῆμα καὶ πᾶσα μεταστροφὴ τοῦ κόσμου δραστήριός ἐστιν καὶ ἄλλων ἄλλοις οἰστικὴ φθορῶν καὶ γενέσεων· φθείρεται δὲ τὰ μὲν ὑφ' ἑαυτῶν, τὰ δὲ δι' ἄλλων, καὶ ἤτοι τῶν συστοίχων ἢ τῶν αἰτίων ἢ τῶν αἰτιατῶν. δεῖ γὰρ τὰ σώματα ἐξ ἀλλήλων γίνεσθαι καὶ τὰ γενόμενα ἔκ τινων ἀναλύεσθαι εἰς ἐκεῖνα, καὶ πάντα πορεύεσθαί τινα κύκλον οὕτως. ἐν μὲν οὖν τοῖς ἁπλοῖς φανερὸν πᾶσι τοῦτο γιγνόμενον συνεχῶς· τὸ γὰρ ἔκ του γεγονὸς εἰς ἐκεῖνο φθείρεται πάλιν ἐξ οὗ γέγονεν, οἷον ὁ ἐκ πυρὸς ἀὴρ εἰς πῦρ. οὕτω δὲ ἔχει καὶ τὰ σύνθετα πρὸς τὰ ἁπλᾶ· γενόμενα γὰρ ἐξ ἐκείνων ἀναλύεται αὖθις εἰς ἐκεῖνα· δανεισάμενοι γάρ, φησίν [Tim. p. 42c], οἱ ἐν τῷ κόσμῳ δημιουργοὶ μόρια ἐκ τοῦ παντὸς τὰ σύνθετα πλάττουσιν, ὡς ἀποδοθησόμενα πάλιν. εἰ οὖν καὶ τὰ ἁπλᾶ ἐκ τῶν ἁπλῶν καὶ τὰ σύνθετα ἐκ τῶν ἁπλῶν οὕτως ἔχει γένεσιν, ὡς καὶ τὴν εἰς ταῦτα ἀνάλυσιν ὑπομένειν, ἐξ ὧν γέγονεν κατὰ φύσιν, ἔχει δήπου λόγον καὶ τὸ λειπόμενον, τὰ σύνθετα ὅσα ἐκ συνθέτων ἄλλων γέγονεν ἀναλύεσθαι εἰς τὰ ἐξ ὧν γέγονεν, πάντων κατὰ κύκλον μεταβαλλόντων. ὥστε καὶ ζῴων βρώσεις ὑπὸ τῶν γεννησαμένων αὐτὰ γιγνόμεναι κατά τινα τάξιν ἀποτελοῦνται φυσικὴν καὶ σωματικὴν εἰς ἐκεῖνα μεταβολὴν ἐξ ὧν γέγονεν. καὶ ὅταν μέντοι τὰ γεννηθέντα τρέφηται ἐκ τῶν γεννησάντων, κατὰ τὴν πρὸς τὰ ὅλα γίνεται καὶ
f. 161 r. τοῦτο μίμησιν. πόθεν | γὰρ ἄλλοθεν τὰ σύνθετα τρέφεται ἢ ἐκ τῶν ἁπλῶν ἐξ ὧν γέγονεν; Τούτων δὴ τριῶν ὄντων φυσικῶν νόμων περὶ τὰς τῶν σωμάτων μεταβολάς, τὰ γεννηθέντα ἀναλύεσθαι εἰς τὰ γεννήσαντα, τὰ σύστοιχα συντελεῖν ἀλλήλοις εἰς τὰς γενέσεις, τοῖς γεννηθεῖσιν ἐκ τῶν γεννησάντων εἶναι τὴν τροφήν, γίνεται μὲν καὶ ἐν τοῖς

2 φθείρει, cr. Sch. 5 ἄλλων m[1], cr. m[3] 16 αὐτά, cr. Us. 24 γὰρ — 27 γεννηθέντα pauciora legi quam ex H desumpsi | ἀμοιβεῖσθαι H, ...λυεσθαι l. ego 29 γίνεται m[1]] ἔστ ss. m[1] (ut esset ἔσται)

ὅλοις ταῦτα καὶ ἐν τοῖς μέρεσιν κατὰ τὰς εἰρημένας τρεῖς μεταβολάς. καὶ τὸ πᾶν οὕτω δρᾷ τούτων ἕκαστον, ὡς κινοῦν εἰς ἄλληλα πάντα καὶ μεταβάλλον σώματα ἄλλα εἰς ἄλλα. — Τὴν δ' ἀξίαν ἀφορίζει τὴν ἐν τούτοις κατὰ τὴν ζωὴν ἡ ἐν αὐτῷ δίκη (δεῖ γὰρ ἤδη καὶ πρὸς τὴν δευτέραν ἐπίστασιν ἀποκρίνασθαι) καὶ οὐ πάσαις, ἀλλὰ τισὶν ταῦτα ἀφορίζει ψυχῶν βίοις τὸ τὴν τοιαύτην ἀνάλυσιν ὑπομεῖναι, τῶν κατὰ φύσιν μὲν ἐν τῷ παντὶ γιγνομένων, αὐτῶν δὲ παρὰ φύσιν ἐνεργουσῶν· τῆς ⟦δὲ⟧ Δίκης κατὰ τὸ προσῆκον ταύτην περί τινων τὴν ψῆφον ἐκφερούσης, κατὰ δή τινας ἀνάγκας τιμωρητικὰς τῶν ἀξίων τούτου ψυχῶν. καὶ γὰρ τὰ ἄλλα πάντα ποιεῖ μὲν ἡ τάξις τοῦ παντὸς ᾗ ἕκαστα πέφυκεν, συναρμόζει δὲ τὰ γιγνόμενα τοῖς βίοις ἡ Δίκη τοῖς ἡμετέροις καὶ διανέμει τὰ μὲν ἄλλοις τὰ δὲ ἄλλοις, καὶ γενέσεων τρόπους καὶ θανάτων καὶ πάντα ἁπλῶς, ὅσα ὡς εἰς τὸ πᾶν τελοῦντες χρώμεθα τοῖς ἐκ τοῦ παντός. καὶ δὴ καὶ τούτῳ τῷ πρώτῳ κληρωθέντι, καὶ εἰ τῶν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τις ἡκόντων ἦν, οὐ διὰ φιλοσοφίαν ἐκεῖ γεγονότων, ἀλλὰ διὰ δή τινα ἀρετὴν παισὶν οὐκ ἀνδράσιν οἰκείαν τὴν ἐξ ἐθῶν βελτίστων γενομένην, πάντως ἡ τῶν παίδων βρῶσις ποινή τις οὖσα | f. 161 v. κατὰ δίκην ἀποδέδοται· καὶ ὅπως κατὰ δίκην, εἰ καὶ μὴ ἐκ προβεβιωμένων δή τινων, αὐτὸς ἐ[π]ή[γ]α[γ]εν εἰπὼν ἐπιπηδῆσαι τῇ μεγίστῃ τυραννίδι τὸν ἄνθρωπον ὑπὸ ἀφροσύνης καὶ λαιμαργίας· καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἔπα[θε]ν ἄλλος τοῦτο μὴ τοιούτοις ἔνοχος ὢν κακοῖς. κολάζει τοίνυν ἡ Δίκη τὸν λαίμαργον βρώσει παίδων, διὰ τῆς ἀθέσμου τροφῆς καὶ ἀνοσίας τὴν τῆς ζωῆς ἀπληστίαν τιμωρουμένη· μόνον οὐκ ἐκεῖνο βοῶσα τοῖς κατακούειν τῶν τῆς Δίκης φθεγμάτων δυναμένοις, ὡς ἄρα ἡ ζωτικὴ λαιμαργία καὶ ἡ

3 *μεταβάλλ^{ο}ειν* 5 *αὐτῷ* sc. universo 6 *πᾶσιν* Us.
8 *γιγνομένην*, cr. Sch. 9 del. Sch. 15 *ὅσα*] *οἷς* Us.
22 l. *ἐτή* ... potius quam *ἐπή* (non *ἐδή*) et displicet *ἐπήγαγεν*, an *ἐσήμαινεν*?

ἀπέραντος ὄρεξις ὧν μὴ δεῖ καὶ ἄπληστος ἑπομένην ἔχει καὶ τὴν παρὰ φύσιν τροφήν, ὡς μὲν σωμάτων σωματικὴν κατὰ φύσιν οὖσαν, ὡς δὲ ζῴων ζῴοις παρὰ φύσιν. Αἰτία δὲ ἡ ἀφροσύνη καὶ ταύτης τῆς λαιμαργίας· ἡ γὰρ τοῦ λόγου τυφλότης ἀκόρεστον ἐποίησεν ἐπιθυμίαν πλούτου καὶ δυνάμεως καὶ ζῆν ὡς ἄλογον καὶ θηρίον παρεσκεύασεν· ἀλογώσαντι οὖν ἑαυτὸν ὡς ἀλόγῳ χρῆται τὸ πᾶν. ὁ τοίνυν ἐκτείνας τὸ λαίμαργον τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς εἰς τυραννίδος αἵρεσιν μεγάλης ὡς ἐκπλήσων τὴν οἰκείαν ἀπέραντον ὄρεξιν, ἐν ἐκείνῃ δίδωσι δίκην περὶ ἑαυτῷ τὴν λαιμαργίαν τρέψας καὶ ταῖς τῶν ἑαυτοῦ παίδων ἀπολαύσεσιν· μόνον οὐχὶ βοώσης τῆς Δίκης, ὅτι ἡ ἀπέραντος τῆς τυραννίδος ὄρεξις ταύτην ἔχει ποινὴν θηρίον γενέσθαι, τῶν τέκνων ἐμπιπλάμενον ὧν ἐγεννήσατο. Τοῦτο μὲν οὖν, εἰ ζητοίη τις, πῶς τηλικοῦτον ἕπεται κακὸν τὸ μὴ ἐκ προβεβιωμένων ὀφειλόμενον· εἰ μὴ ἄρα καὶ πρὸ τῆς τεταγμένης ζωῆς, δι' ἣν ἔτυχεν τῆς f. 162r. *οὐρανίας λήξεως, ἥν τις αὐτῷ βίος | γεγενη[μένος] …[60]… [δῆ]λον ὡς πολλων ..[22]... ρικῶν, ἐπὶ ζωάρ .... [διδόν]τες ἐν ἄλλοις ὕστερον χ[ρόνοις τῶν ἡμαρ]τημένων ἡμῖν ποινήν, οὔπω [κατ' ἀξίαν ἐν ἐκεί]νοις καθαρθέντες· καὶ ταῦτα ἐ[ξῆν] καὶ προβιοτὰς ἀεὶ αἰτιᾶσθαι· ὡς ἡμεῖς γε ἀποχρῆναι νομίζομεν τὴν ἐπὶ τῇ ἕξει τῆς ψυχῆς, ἀφ' ἧς ἡ αἵρεσις, ποινήν, κολάζοντος ἐκείνην τοῦ παντὸς διὰ τῶν ἑπομένων. δηλοῖ δὲ καὶ αὐτὸς* [p. 619^bc] *εἰπὼν τῇ ἀφροσύνῃ καὶ λαιμαργίᾳ τὴν τῶν παίδων βρῶσιν ἀκολουθῆσαι, ἣν ἰδόντα θρηνεῖν τὸν ἀνεπισκέπτως ἑλόμενον τοῦτον τὸν βίον, παρὰ πόδας τυγχάνοντα τῆς Δίκης.*

Δεῖ δὲ μηδὲ ἐκεῖνο λανθάνειν, ὅτι καὶ δαιμόνων ἐπεισκω-

1 *ἄπληστοσ* m[1]] *ία* supra *οσ* m[3]? 2 *σωματικὴν*] *τικὴν* ir. et malim *σώμασιν* 9 *ἐκπλήσων*] alterum *σ* ss. m[3]? 10 an *ἑαυτὸν*? | *θρέψας* Us. 17 perrexit *ἄτακτος* vel sim. 18 *πολλ* l. ego, *ἀπόλλων* H | *ζωάρ[κειαν]* Sch. (acc. non vidi, dat H) 19 *ἡμαρτημένων* suppl. Sch. 21 malim *ἔ[θη]* κ. π. *δεῖ*

μάζουσαι ταῖς τοιαύταις ψυχαῖς, ὧν ἡ ἐπιθυμία τοσαύτη, ποιναίων κινήσεις τὰς τοιαύτας ἐμβάλλουσιν ὁρμάς· οἷς ὑπάρχει τὰ πρῶτα μιμεῖσθαι τῆς ἑαυτῶν σειρᾶς ἀνομοίως καὶ ὡς ἔσχατα εἰκός. ὅσα γὰρ ἐκεῖνα δρᾷ θείως, ταῦθ' οὗτοι πράττουσιν ποιναίως· οἷον τῆς Ἀρεϊκῆς σειρᾶς ταῖς ἀχράντοις ἑαυτῆς δυνάμεσιν καὶ διαιρετικαῖς τεμνούσης μὲν τὴν ὕλην, τὰς δὲ ψυχὰς ἀναγούσης διὰ μέσων τῶν ἀποκοπτικῶν ἀγγέλων τῆς ὑλικῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν τοῦ τῆς τμήσεως ἐξάρχοντος, ὡς τὸ λόγιον εἴρηκεν (εἶναι γάρ τινα τμήσεως ἀγὸν τῶν ἐκτεμνόντων τὴν ὕλην ἀπὸ τῶν ψυχῶν ἀγγέλων), οἱ ἔσχατοι τῶν Ἀρεϊκῶν δαιμόνων μιμοῦνται χειρόνως τὴν οἰκείαν σειράν, φόνοις ἀκορέστοις χαίροντες καὶ ταῖς τομαῖς ταῖς τῶν σωμάτων καὶ τοιούτοις | . . .[95]. . . . ναλῶς . . .[30]. . . ποιεῖν ἀνεκφοίτη . . .[30]. . . f. 162 v. ἐξεχόμενοι, χαί[ροντες τέ]κ[ν]ων βρ[ώ]σεσιν ὑπὸ πατέρων· καὶ γὰρ ἀ[πόπτω]σις τοῦτο τὸ κακὸν ἀγαθοῦ με[γάλου] γενόμενον ὑπὸ τῶν ἐσχάτων ἀλόγως, οὗ τὸ ἀρχέτυπον ὑπὸ τῶν πρωτίστων ἐγίνετο νοερῶς. καὶ ἡ ψυχὴ παρ' ἐκείνοις μένουσα καὶ ἐκεῖνα μιμουμένη ζῇ νοερῶς καὶ τὰ γεννήματα ἑαυτῆς ἐν ἑαυτῇ κατακλείει (νοερᾶς δὲ ζωῆς γεννήματα δήπουθέν ἐστιν, ὅσα προχειρίζεται νοήματα συνοῦσα ἐκείνοις), ἐν δὲ τοῖς ἐσχάτοις γενομένη καὶ δι' ἀφροσύνην τοῖς ἐσχάτοις τῆς σειρᾶς ἐκείνης ὁμιλήσασα κινεῖται πρὸς τὰς ἀποπτώσεις ἐκείνων, καὶ τὰ γεννηθέντα ζῳωδῶς ἀλλ' οὐ νοερῶς καὶ ὄντα μεριστὰ ἀλλ' οὐκ ἀμερῆ εἰς τὸ γεννῆσαν ἀναλύει, καὶ ἀναλύουσα ποινὴν ἐσχάτην τίνει τῆς τῶν τοιούτων συνουσίας. ἐπεὶ καὶ τὸ τῇ μεγίστῃ τῶν τυραννίδων ἐπιτρέχειν ἀπόπτωσίς ἐστιν τοιαύτης τινὸς ζωῆς τῆς πάντα τὸν κόσμον διοικούσης, ἧς ἔχουσα φαντασίαν ὑποφέρεται πρὸς τὴν τοι-

1 ἡ ins. m[3] 2 πονηρῶν m[1]. ποιναί ss. m[3] 10 cf. de or. ch. 53 15 ante ἐξεχόμενοι l. ησ? | Damasc. II 228, 1 cft. Sch. 16 μεγάλου Sch. (possis μεγίστου) 19 ζῇ 20 αὑτῆς Sch. 24 ζωωδῶσ 26 τείνει, cr. Sch.

ἄνδε πολλῶν ἄρχουσαν μετὰ ἀνάγκης δύναμιν. καὶ ὅλως πάντων τῶν μεγάλων κακῶν αἱ πράξεις ψυχῶν εἰσιν μεγάλῃ μὲν φύσει χρωμένων καὶ εὐφυῶν, δι' ἐννοίας δὲ ἀδιαρθρώτους ἐξεργαζομένων τὰ μέγιστα τῶν κακῶν (καὶ εἴρηται ἡμῖν ὁ λόγος καὶ ἐν ἄλλοις πολλάκις)· τάχα καὶ τῆς τῶν παίδων βρώσεως, εἰ χρὴ τολμήσαντα εἰπεῖν, ὁμοῦ τῇ μεγίστῃ τυ-
f. 163 r. ραννίδι πρῶτον ἐκφανείσης. τοῦ γὰρ αὐτοῦ | ...[32]...ὺς, ε ...[30]... καὶ ...[30]... τὴν ἑαυτοῦ διακριν ...[16]... ῶν κρατῇ θεῶν μόνος, ...[15]... ειν τοῖς συνοχικοῖς. καὶ ταῦ[τ]α [καὶ οἱ θεολό]γοι γιγνώσκοντες τὸν βίᾳ λαβόντα τὴν βασιλείαν καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἐ[σθί]ειν ἐμυθολόγησαν, ὡς δέον ὂν τὸν βιασάμενον ⟨τὸν⟩ πατέρα καὶ περὶ τοὺς παῖδας εἶναι τοιοῦτον· τοῦτο δέ ἐστιν τὸν δι' ὑπεροχὴν δυνάμεως ἑτέρας ἡγησάμενον βασιλείας καὶ ὅσα γεννᾷ παρ' ἑαυτῷ κατέχειν. Τόδε δὲ συλλογισώμεθα ἐκ πάντων, ὅτι ἡ τῶν παίδων βρῶσις γίνεται μὲν καθ' εἱμαρμένην ὡς πάσης ἀναλύσεως σωμάτων εἰς σώματα προστάτιν, ἁπλῶν εἰς ἁπλᾶ, συνθέτων εἰς ἄλλα σύνθετα, καὶ τούτων ἢ εἰς τὰ ἐξ ὧν γέγονεν ἢ εἰς τὰ ἐξ αὐτῶν γενόμενα ἢ εἰς τὰ μηδέτερα μὲν ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν γεγονότα στοιχείων (καὶ γὰρ ἡ τῶν ζῴων βρῶσις τοιαύτη καὶ ἡ τῶν ἐκ γῆς καρπῶν), γίνεται δὲ καὶ ὑπὸ δαιμόνων ἐσχάτων, ἐκείνων τῶν θεῶν ἐξημμένων, οἳ τῶν αἰτιατῶν τῆς εἰς τὰ αἴτια ἐπιστροφῆς εἰσιν αἴτιοι, μιμουμένων ἀνομοίως τοὺς ἑαυτῶν ἀγελάρχας, γίγνεται δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν δι' ἐσχάτην ἐμπάθειαν ἢ θυμικὴν ἢ ἐπιθυμητικήν (πολλοὶ γοῦν καὶ διὰ λιμὸν ἥψαντο τῶν τέκνων, ὥσπερ ἐν Θετταλίᾳ μετὰ τὴν τῶν βαρβάρων ἔφοδον ἔναγχος), γίνεται δὲ πρὸ τούτων ὑπὸ τῆς ἐν τῷ

7 post αὐτοῦ l. ειθ (an εἰ θέμις εἰπεῖν?) | ὑσ ins. a m² ut vid. (fuitne βασιλε]ύς?) 8 post καὶ l. ἀνσο vel sim. 12 add. Sch. 15 κατέχει, cr. Sch. 18 an ⟨ἁπλᾶ ἢ εἰς⟩ ἄλλα? 24 γίγνονται, cr. Sch. 27 Gothorum in Thessaliam irruptionem factam a. 482 dici vidit Heitz cl. Marcellin. chron. 92, 24 Mo.

παντὶ δίκης διὰ δή τινας ἁμαρτάδας ἀνιάτους ἐπαγόμενον τοῖς ποιοῦσιν ἅμα καὶ πάσχουσιν, τούτοις μὲν περὶ πατέ-| ρας ἀσεβήσασιν, ἐκείνοις δὲ περὶ τοὺς ὅρους [πάντας] τοῦ f. 163 v. γένους ἤ τι ἄλλο τοιοῦτον πλημμελήσασιν (διὸ δ[α]πανᾶν ἄξιοι τὰ τῆς δια[μον]ῆς αἴ[τια το]ῦ γένους ἐκρίθησαν) εἰς τὴν . . . . . ν ἐν . . . [ν]εύσασιν.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν εὔστο[μα] κείσθω· λοιπὸν δέ ἐστιν ἐν τοῖς προκειμένοις ἐπισκέψασθαι ῥήμασιν, τίς ὁ δαίμων οὗτος καὶ τίς ἡ τύχη· τίνων μὲν γὰρ προεστήκασιν εἴπομεν. λέγεται τοίνυν ὁ μὲν δαίμων ἑκάστου τις ἴδιος, ἡ δὲ τύχη κυβερνῶσα τὸν ἑκάστου βίον. ἀλλ' ὅτι μὲν ὁ δαίμων εἷς ἐστι τῶν παρὰ τοῖς θεολόγοις ἀγγελικῶν δαιμόνων ὀνομαζομένων, εἴρηταί μοι καὶ πρότερον [p. 271, 23]· διὸ καὶ ὁ προφήτης αὐτὸν ἐφίστησιν, ὃν ἄγγελον ὄντα ἀπεδείκνυμεν [p. 270, 4]. τὴν δὲ τύχην ταύτην θεὸν μὲν εἰπεῖν οὐκ ἀληθές, τῷ δαίμονι σύστοιχον οὖσαν, δαιμονίαν δὲ πάντως, ἀντιδιαιρεῖσθαι δὲ πρὸς τὸν δαίμονα, καθ' ὅσον ὃ μὲν τὰς ἔνδον ἡμῶν ἐπιτροπεύει κινήσεις, ἣ δὲ τὰς εἰς τὸ ἔξω προϊούσας·

μηδέ σε δαίμων
ἐνταῦθα τρέψειε, φίλος [Il. I 600]·
φᾶρος μέν μοι πρῶτον ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων [Od. τ 138],

φησὶν ὁ πάνσοφος ποιητής·

ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται [Od. γ 27]·

καὶ ὅλως ἄφθονα παρ' αὐτῷ τὰ τὴν δαιμονίαν ἐπίπνοιαν εἰς τὰς ἔνδον ἡμῶν τρέποντα παντοίας ὁρμάς. ὅτι δὲ ἡ τύχη τῶν ἐκτὸς προέστηκεν, καὶ αὐτὸς ἡμᾶς ὁ Πλάτων πολλαχοῦ διδάσκει καὶ ἡ κοινὴ φήμη, τὰ τυχαῖα τῶν τοιού-

1 debebat ἐπαγομένη 6 ἐν aut ἐρ

των τιθεμένη πάντα τῶν ἐν ταῖς ἐνεργείαις ἡμῶν καὶ ταῖς ζωαῖς ταῖς ἐμφανέσιν δρωμένων. καὶ διὰ ταῦτα ἄρα καὶ τῷ μὲν τὸ ἀρρενωπὸν προσήκει, τῇ δὲ τὸ θηλυπρεπές, εἴπερ f. 164 r. *ὃ μὲν ἀφανῶν ἡ δὲ ἐμφανῶν προεστή|κατον, καὶ ὃ μὲν ἀσωματωτέρων ἡ δὲ σωματοειδεστέρων· τὸ γὰρ δυνατώτερον καὶ ἑνοειδέστερον τοῖς ἄρρεσιν οἰκεῖον, τὸ δὲ ἐκ...... τοῖς θήλεσιν. ἐπεὶ δὲ ἔνιοι τοῦτο [κατ' ἀ]πειρίαν οἴονται τὸν ἴδιον ἡμῶν δαίμ[ον]α καὶ τὴν τούτῳ σύστοιχον τύχην τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος καὶ τῆς ἀγαθῆς τύχης διαφέρειν οὐδέν, ἄξιον ἐπισημηναμένους εἰπεῖν, ὡς ἄρα οὗτοι μὲν ἀκράτως εἰσὶν ἀγαθῶν χορηγοί (διὸ καὶ μετὰ τῆς προσθήκης ὀνομάζονται ταύτης), καὶ εἰσὶν οὐκ ἀφωρισμένοι τοῖσδε τοῖς βίοις, ἀλλὰ κοινοὶ τῶν ἀξίων ἀπολαύειν τῆς ἐκείνων χορηγίας, καὶ ἡγοῦνται σειρᾶς ἑκάτερος ὅλης· ὁ δὲ δαίμων οὗτος, ὃν ἴδιον καλοῦμεν, καὶ ἡ τύχη προεστήκατον ἀνθρωπίνων βίων εὐμοίρων ἢ καὶ ἐναντίων καὶ εἰδῶν ζωῆς ἀμεινόνων ἢ χειρόνων, καὶ κυβερνῶσιν τούτων ὅσα αὐτοῖς προσήκει κατὰ τὴν αἵρεσιν τῆς ζωῆς· ἀλλ' ὁ μὲν δαίμων ὡς ἐπίτροπος ζωῆς ἧς ἐστιν ἔφορος ἡγεῖται τοῦ ἑλομένου τὴν ζωὴν ἐκείνην, οἷον τυραννικὴν ἢ βασιλικήν, ἡ δὲ τύχη τῶν ἀπονεμομένων ἐκ τοῦ παντὸς οὖσα προστάτις, ὡς προσήκουσα τῇ τάξει τῇ ταῦτα ἀφοριζούσῃ ταῖς ζωαῖς, ἄλλη καὶ ἄλλη καθ' ἕκαστόν ἐστιν· καὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν καὶ ἡ διαίρεσις οὐ τοῖς εἴδεσιν τῆς ζωῆς, ἀλλὰ ταῖς ἀναφοραῖς ὥρισται τοῦ παντός. ἀφορίζει δὲ ὡς ἓν αἴτιον τὸν μὲν ὁ Ἥλιος, τὴν δὲ ἡ Σελήνη· διὸ καὶ οἱ κλῆροι τούτων ἀπὸ τούτων εὑρίσκονται τῶν θεῶν ἐν ταῖς γενέσεσιν ἡμῶν, ὥς ἐστιν δῆλον τοῖς περὶ ἀστρολογίαν γεγυμνασμένοις.*

6 l. *ἐκ* (aut *ἐν*, *ἐρ*) *ρ. μ. ύ..* 7 in *τοῦτο το* prius et *ο* in fine non prorsus certum; inter *το* et *πει* lac. 6 litt. 8 *τούτων*, cr. Sch. 14 *ὁσειρᾶσ* 19 post *ἔφορος καὶ* ins. m[3] 25 *ἓν*] *πρῶτον* Us. „si loco universi unam quaeris causam" 26 cf. Firmic. IV 17. 18

Ἀλλ' ἐπὶ | . . .[85]. . . ἐπι[δρ]αμοῦσα ζῆν τυ[ράννου. τὸ δὲ f. 164v. ἀρετῆς] ἄνευ φιλοσοφίας τοῦ[τον μετασχόντα τῆς ἐν οὐ]ρανῷ τετυχηκέ[ναι ζωῆς διὰ] τὴν ἐν πολιτείᾳ χρηστῇ τρο[φήν, δίδω]σιν ἡμῖν ἐννοεῖν, ὡς ἄρα οὗτος καὶ [ἐν] οὐρανῷ μετὰ σώματος ἔζη, καὶ ὡς, εἰ τοῦτο, καὶ τὸ ὄχημα τῆς τούτου ψυχῆς ἀνάγειν ἔοικεν εἰς οὐρανόν. ψυχὴ γὰρ ζῶσα μετὰ σώματος ἐκεῖ λέγεται εἶναι καὶ ἔστιν ὅπου καὶ τὸ σῶμα διὰ τὴν σχέσιν· ὥστ' εἰ ὑπὸ σελήνην αὐτῆς εἴη τὸ σῶμα, μεθ' οὗ ζῇ, καὶ αὐτὴ ὑπὸ σελήνην ἐστίν· ἀνάγκη ἄρα καὶ τὸ ὄχημα αὐτῆς συνανιέναι. καὶ γὰρ τὸ ἐν Φαίδρῳ ῥηθέν [p. 249a], τὸ εἰς τοῦ οὐρανοῦ τινα τόπον ὑπὸ τῆς δίκης κουφίζεσθαι τὰς μὴ διὰ φιλοσοφίας κεκαθαρμένας, τοιόνδε τι δηλοῦν ἔοικεν· καὶ γὰρ τὸ κουφίζεσθαι καὶ τὸ εἴς τινα τόπον σωματοειδῆ συνεισάγει λήξεως ὑπόνοιαν. πλὴν ἐκεῖνο δῆλον, ὅτι τῶν μὲν τελέως κεκαθαρμένων ψυχῶν τὸ δεύτερον ὄχημα μεῖναν ὑπὸ σελήνην διὰ τὴν ἐκείνων περιστροφὴν ἀμυδρούμενον κατὰ τὴν ζωὴν ἀναλύεται εἰς τὰ στοιχεῖα ἐξ ὧν ἐστιν, τῶν δὲ ἐν ἔθεσι μόνον χρηστοῖς βεβιωκυιῶν διαμένει καὶ τοῦτο ἐλλαμπόμενον ὑπ' αὐτῶν· οὐ γὰρ τελέως ἐχωρίσθησαν, ἅτε μήπω διὰ φιλοσοφίας κεκαθαρμέναι· καί πως καὶ τοῦτο συμπεριάγεται τοῖς συμφυέσιν ὀχήμασιν, ὡς οἱ κομῆταί τισιν ἄστροις, ὡς πολλὰ τῶν ἐνταῦθα φυτῶν τοῖς οὐρανίοις φωστῆρσιν. εἰ δὲ ἔθη χρηστὰ διὰ βίου γενόμενα τοιαύτην προξενεῖ ταῖς ψυχαῖς μετὰ τῶν | ὀχημάτων f. 165r. . . .[90]. . . . [θεω]ρίαν· τελέους δὲ . . .[20]. . . ὡς ἐν Φαίδρῳ μεμαθήκ[αμεν. δῆλον οὖν] κἀκεῖνο πάντως, ὅτι [τὰς

1 ἐπὶ [τὰ ἑπόμενα χωρῶμεν] vel sim. | l. ἐπι . . ανουσα 3 ante τὴν l. ου aut αυ 8 αὐτὴ Sch.] αὕτη 13 σωματοειδοῦς Us. enallagen destruere nolui 15 alterum ὄχημα est corpus, prius vocatur συμφυές, αὐγοειδές, πνευματικόν (de or. chald. 47) 16 ἐκείνων sc. τῶν ὑπὸ σελήνην 21 ὀχήμασιν m[1]] τῶν ὀχημάτων m[3] 22 cf. Plin. 18, 252 24 perrexit fort. ζωὴν (συμπεριαγωγήν Us.), l. . . η . . υ(ν)τειναῖαρ 25 post δε l. . ερ(ν) | cf. Phaedr. 247e sqq.

τοι]αύτ[ης θεωρίας] τυχούσας ταῖς ἐμφανέσι πο[ρείαις ἕπεσθαι] μόνως τῶν οὐρανίων ἀναγκαῖον καὶ τὴν τάξιν αὐτῶν ἄγασθαι καὶ ζηλοῦν διὰ τὴν ἐκ μόνων τῶν ἐθῶν ἐγγεγονυῖαν τάξιν τοῖς ἤθεσιν· ὥσπερ λόγος μὲν αὐτὰς συνδεῖ ταῖς λογικαῖς αὐτῶν ψυχαῖς, νοῦς δὲ ταῖς νοεραῖς οὐσίαις, ἐνθεασμὸς δὲ ταῖς θεότησιν αὐταῖς, καὶ πανταχοῦ τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον.

Ὡς δὲ καὶ εἰπεῖν, οὐκ ἐλάττους εἶναι ἐν τοῖς τοιούτοις ἁλισκομένους τοὺς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἥκοντας ἕως τοῦ οὐκ ἐξ ἐπιδρομῆς τὰς αἱρέσεις ποιεῖσθαι [p. 619d].

Θαυμαστὸς μὲν ὄντως ὁ λόγος, εἰ οἱ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἥκοντες μάλιστα ταῖς αἱρέσεσιν ἐπεπήδων τῶν τυραννικῶν βίων· ὅμως δὲ κατεσκεύασεν καὶ αὐτὸς τὸν λόγον, χαυνότητα αἰτιασάμενος ἐκείνων διὰ πόνων ἀγυμνασίαν, τὰς δὲ ἐκ τῶν ὑπογείων τόπων ἀσφαλεστέρας εἶναι λέγων καὶ μὴ ἐξ ἐπιδρομῆς ποιεῖσθαι τὰς αἱρέσεις διὰ τὴν πεῖραν τῶν ἐκεῖ πόνων καὶ τῶν κολάσεων. ἐοίκασι δὲ καὶ τὴν φαντασίαν ταύτην ἔχειν τὴν τυραννικὴν αἱ ἐξ οὐρανοῦ, θεασάμεναι τὰς τῶν οὐρανίων ἀρχὰς καὶ δυνάμεις κυβερνώσας πᾶσαν τὴν γένεσιν καὶ ἄλλας ἄλλων μείζους καὶ δυνατωτέρας, ὅθεν καὶ αὐταὶ δυνάμεως ἐφίενται· δέοντος γιγνώσκειν, ὅτι παρ' ἐκείνοις μὲν τὰ τρία σύνεστιν, ἀγαθότης δύναμις νοῦς, f. 165 v. παρ' ἡμῖν δὲ ἡ | [δύναμις ἀρετῆς καὶ] νοῦ στερομένη μεγάλων [αἰτία ἐστὶν κακ]ῶν, καὶ ὡς δεῖ τὴν ἀληθινὴν [ἔχειν καὶ σωστική]ν, ἀλλ' οὐ τὴν δοκοῦσαν δύναμιν, [ἧς ἡ κτῆσις μὴ] σώζῃ τὸ ἔχον αὐτήν· . . .14. . . ρ καὶ ἡ δοκοῦσα τιμή, ἀξίᾳ [συνοῦσα, καλὸν] ἐκείνης ὄργανον, ἄνευ δὲ [ταύτης] εἰς ὄλεθρον ἄγει τοὺς χρωμένους. ἀπὸ [δὲ τούτ]ων κἀκεῖνο

1 πο- aut πα- 5 post νοεραῖς αὐτῶν ins. m^2 14 ante δὲ est εἰ | καὶ αὐτὸς non intellego 19 cf. in Alcib. 403, 15. 432, 7 22 αὐταὶ, cr. Sch. 27 nempe ὥσπε]ρ aut καὶ γὰ]ρ 28 ἀξία 29 εἰς non l., dat H (coniectura opinor) | suppl. Sch.

λάβοις ἄν, ὅτι καὶ τὰ δοκοῦντα αἰσιώτερα εἶναι τῶν ἀπονεμομένων βλάπτει πολλάκις διὰ τὸ μετέχον οὐκ ὀρθῶς αὐτοῖς χρώμενον, καὶ τἀναντία τούτων ὀνίνησιν, ἐπιστρέφοντα τὰς ψυχὰς εἰς τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἀμείνω ζωήν· καὶ ὅτι πολλοῖς ἡ ἱστορία τῶν κακῶν εἰς ἀγαθὸν τελευτᾶν οἶδεν, οἷς ἄνευ ταύτης οὐκ ἦν ὠφεληθῆναι δυνατόν. οὕτω γὰρ καὶ αἱ ὑπὸ γῆν ἐν πόνοις γενόμεναι καὶ ἄλλους ἰδοῦσαι τληπαθοῦντας ὠφέληνται πρὸς τὰς τῶν ἑξῆς βίων αἱρέσεις.

Διὸ δὴ καὶ μεταβολὴν τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν ταῖς πολλαῖς τῶν ψυχῶν γίνεσθαι καὶ διὰ τὴν τοῦ κλήρου τύχην ἕως τοῦ ἀλλὰ λείαν τε καὶ οὐρανίαν [p. 619de].

Ἀπὸ πάντων τῶν περὶ τοὺς κλήρους καὶ τὰς αἱρέσεις τῶν βίων ἱστορημένων οἷον συμπέρασμα ἓν ἐπιστημονικὸν συνάγει διὰ τούτων· ὅτι τούτοιν χρεία δυεῖν, ἑνὸς μὲν τῆς ὀρθῆς κρίσεως περὶ τὸ ἄμεινον καὶ χεῖρον τῶν προτεινομένων βίων, ἑτέρου δὲ τοῦ τὸν κλῆρον μὴ ἐν τοῖς ἐσχάτοις πίπτειν· τί γὰρ εἰ καὶ ὁ αἱρούμενος εἴη περὶ κρίσιν ἀσφαλής, ἀλλ' οἱ προτεινόμενοι βίοι διὰ δή τινας αἰτίας οἱ τυχόντες εἶεν; τί δὲ εἰ εὐμοιρία μέν τις εἴη περὶ τοὺς βίους, ὁ δὲ αἱρούμενος εἰς ἐκλογὴν τῶν ἀμεινόνων ἄτοπος; δεῖ οὖν ἀμφο|τέρων, καὶ τῆς τοῦ κλήρου μοίρας ἀγαθῆς καὶ f. 166r. τῆς ἡμετέρας κρίσεως· τούτων γὰρ ὑπαρξ[άν]των, φησίν, καὶ ὁ τῇδε βίος εὐδαίμων καὶ ἡ ἐνθένδε ἐκεῖσε πορεία καὶ ἡ ἐκεῖθεν δεῦρο π[άλιν] εἰς ἕτερον βίον οὐ τραχεῖα καὶ χθονία γ[ίγνοιτ'] ἄν, ἀλλὰ λεία τε καὶ οὐρανία. τί δὴ οὖν δηλ[οῦν ταῦτα] λέγωμεν; τὸ μὲν δὴ τραχὺ καὶ χθόνιον σημαίνει τὴν ἐπίπονον καὶ κολάσεσιν ἔνοχον οὖσαν ζωήν, τὸ

1 δοκοῦντα H, δο . . . . . α l. ego 2 βλάπτει H, . . . πτει ego | δια (sic) melius abesset (δὴ Us., λίαν Rad.) 20 εἶσεν 21 εἰς add. m² 22 post οὖν τῶν ss. m² 24 καὶ (post πορεία)] κ' ss. supra — (— ir.?) 25 πάλιν Sch. e Plat., π l. dubitanter 26 γίγνοιτ' Sch.

δὲ λεῖον καὶ οὐράνιον τὴν εὐπαθείας μέτοχον καὶ εὐμοιρίας. πᾶσα γὰρ τραχύτης ἐμποδών ἐστι ταῖς κινήσεσιν, οὐκ ἐῶσα ῥᾳστώνης μετέχειν, πᾶσα δὲ λειότης ἀπαραπόδιστον παρέχει τοῖς πορευομένοις τὴν διέξοδον· ζωῆς οὖν ἡ μὲν εὐκολίαν ἡ δὲ τληπάθειαν ταῖν ὁδοῖν περιποιεῖ. καὶ ἔοικεν ταῦτα μὲν παραγίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ ταῖς ψυχαῖς ἀπό τε ἑαυτῶν καὶ τοῦ παντός, τὴν ἀξίαν μὲν τοῦ παντὸς ἀποδιδόντος, τῶν δὲ ψυχῶν ἑαυτὰς ποιουσῶν ἀξίας διὰ τῆς ἔμφρονος ζωῆς· ἐκεῖνα δὲ τἀναντία τούτων ἀπ' ἀμφοτέρων πάλιν, τῶν μὲν διὰ τὴν ἀφροσύνην ἑαυταῖς ἐπικλωσασῶν μοχθηροτέραν ζωήν, τοῦ δὲ παντὸς τὴν ὀφειλομένην αὐταῖς μοῖραν ἐπαρτήσαντος.

Ἐκ δὴ τῶνδε τῶν ῥήσεων κἀκεῖνο συλλογιστέον, ὡς ἄρα κατὰ Πλάτωνα, καὶ εἰ μὴ συντελεῖ πρὸς εὐδαιμονίαν τὰ ἐκ τοῦ παντὸς ἀπονεμόμενα ταῖς ψυχαῖς, ἀλλὰ συντελεῖ πρός γε τὸ εὐδαίμονας γενέσθαι, καὶ διὰ τὰ ἐκεῖθεν ἐμποδισθεῖεν ἂν πρὸς τὴν εἰς εὐδαιμονίαν ὁδόν. καὶ γὰρ σώματος τοιοῦδε πρὸς τὴν κατ' ἀρετὴν ἄσκησιν δεῖ, καὶ περιουσίας τινὸς εἰς τὸ μὴ τῶν ἀναγκαίων ἐνδεεῖς ὄντας ἀφέλκεσθαι τῆς προηγουμένης ἑαυτῶν ἐπιμελείας, καὶ τῆς ἔξωθεν
f. 166v. ἀταραξίας ἀπερισπάστους | . . . .[30]. . . ῆσθαι . . . . . . τῶ . . .[20]. . . κοσμοῦσιν· καὶ . . .[18]. . . καὶ χαλεπὰ πράως . . . .

Ἀλλὰ τί π[οτέ] ἐστιν τὸ ὑγιῶς φιλοσοφεῖν, [καὶ τί τὸ τὸ]ν κλῆρον πίπτειν δηλοῖ; τοῦτο μὲν τοίνυν [εἴρηται] πρὸς τὴν ῥῖψιν συμφώνως. εἰ γὰρ [ὁ] προφήτης ῥίπτει τοὺς κλήρους ταῖς ψυχαῖς, ἀ[νά]γκη τοὺς ῥιφέντας κλήρους πίπτειν εἰς τὰς [ὑποδ]εχομένας αὐτοὺς ψυχάς. ἄμφω δὲ δηλοῖ δήπουθεν, ὡς ἄρα κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν οὐρανίων περιόδων ποίησιν εἰς ἡμᾶς οἱ κλῆροι κατιοῦσιν, ἀπὸ ὑψηλο-

5 περιποιεῖν, cr. H 16 ἐμποδίσοιεν, cr. Sch. 21 post ca. 55 litt. l. τὴν ἀ . στ . κ ⁚ . πάρ 28 δεχομένας Sch. (μετεχομένας H) 29 δηλοῖ H, δη . . . ego 30 κατιοῦσιν H, τιο aegre l., cetera certa

τέρων εἰς χαμαιζηλότερα φερόμενοι καὶ ἀπὸ ὁλικωτέρων εἰς μερικώτερα. καὶ τί δεῖ περὶ κλήρων λέγειν, ὅπου γε καὶ αὐτὸς ὁ *Πλάτων* ἐν *Φιλήβῳ* [p. 16^{c}] ῥῖψιν ἐκάλεσεν τὴν εἰς ἡμᾶς μετάδοσιν ἀπὸ τῶν θεῶν τῆς διαλεκτικῆς ἅμα φανοτάτῳ πυρὶ διὰ Προμηθέως ῥιφείσης; οὕτως οἰκεῖον αὐτῷ τὸ ὄνομα τῆς εἰς τὸ κάτω ποιήσεως τῶν ἀνωτέρω σύμβολον ὄν, καὶ τῶν θεολόγων ῥίψεις καὶ πτώσεις θεῶν τὰς κατὰ βούλησιν τῶν κινούντων αὐτοὺς ἄνωθεν ἕως τῶν ἐσχάτων ἀποκαλούντων. Τὸ δὲ ὑγιῶς ἄρα φιλοσοφεῖν ἐστιν τὸ μήτε δι' ἄγνοιαν τῶν ἀμεινόνων καὶ χειρόνων βίων αἱρεῖσθαι τοὺς χείρονας ἀντὶ τῶν ἀμεινόνων, μήτε δι' ὄρεξιν ἄμετρον ἐφιστάντας τοῖς ἀμείνοσιν εἶτα ἐπιπηδᾶν τοῖς χείροσιν. τὸ γὰρ ὑγιὲς δηλοῖ τὸ μηδενὶ ἐλλεῖπον εἰς τὴν ὀρθότητα τὴν προσήκουσαν τοῖς εἰς τὰς αἱρέσεις ἀπαντῶσιν· ἐλλείπει δὲ πᾶν τὸ κατὰ θάτερα τούτων ἀτελές, ὡς τό γε κατ' ἀμφότερα χωλεῦον, κρίσιν καὶ ὄρεξιν, τελέως | αὐτα . . .[20]. . . f. 167 r.

Ταύτην γὰρ δὴ ἔφη τὴν θέ[αν ἀξίαν εἶναι ἰδεῖν, ὡς ἕκασται] αἱ ψυχαὶ ᾑρ[οῦ]ν[το τοὺς βίους· ἐλεεινήν τε γὰρ ἰδεῖν] εἶναι καὶ γελοίαν καὶ θα[υμασίαν· κατὰ συ]νήθειαν γὰρ τοῦ προτέρου [βίου τὰ πο]λλὰ αἱρεῖσθαι [p. 619^{e} sq.].

Τίνα ποτέ ἐστιν τ[ὰ ἐν τούτοις] ἀγγελλόμενα, ἐξ ὧν συνήγαγεν, ὅ[τι δεῖ] τοῖς εὐδαίμοσιν ἐσομένοις τοῦ τε ὑγιῶς φιλοσοφεῖν ἐν ταῖς αἱρέσεσιν τῶν βίων καὶ τοῦ τὸν κλῆρον μὴ πίπτειν ἐν τοῖς ἐσχάτοις, θέ[λων] ἀναδιδάξαι φησὶν [p. 619^{e}] ταύτην τὴν θέαν τῶν αἱρέσεων ἀξίαν ἰδεῖν εἶναι παρὰ τοῦ ἀγγέλου λελέχθαι· καὶ πῶς ἀξίαν ἰδεῖν, προσέ-

3 Plat. sic: *θεῶν μὲν εἰς ἀνθρώπους δόσις ... ποθὲν ἐκ θεῶν ἐρρίφη διά τινος Προμηθέως ἅμα φανοτάτῳ τινὶ πυρί* 6 *ἀνωτέρω* m^{1}] *νεωτέρων* m^{3} 7 *ὂν* add. m^{3} 8 *τὰς* ex *τε* m^{3} de Hephaesto loquitur, cf. I 82, 2 9 ⟨*πορείας*⟩ *ἀποκ.* Rad. 23 *ἀγγε|λόμενα* ut vid. 24 *τοῦ τε*]*τοῦτο* 25 *κλῆρον* H, .. *ρον* ego 28 *τοῦ ἀγγέλου* H, *τ....γέλου* ego

θηκεν τριχῇ μὲν διελὼν αὐτήν, εἰς τὸ γελοῖον, εἰς τὸ ἐλεεινόν, εἰς τὸ θαυμάσιον, κοινὸν δὲ ἐπαγαγὼν πάσαις ταύταις ταῖς αἱρέσεσιν τὸ κατὰ συνήθειαν ὡς τὰ πολλὰ τῶν προβεβιωμένων γίνεσθαι τῶν βίων τὰς αἱρέσεις, καὶ τοῦτο εἰπὼν αἴτιον εἶναι τῆς παντοίας αὐτῶν ἐξαλλαγῆς. Τοῦτο μὲν οὖν ἀνάλογόν ἐστιν τῷ ἐν Φαίδρῳ [p. 248ᵈ] ῥηθέντι περὶ τῶν νεοτελῶν ψυχῶν· ὡς γὰρ ἐκείνας ἔφη κατὰ τὰ θεάματα πλείονα ἢ ἐλάσσονα ὄντα βίους ἄλλους καὶ ἄλλους προστήσασθαι, τοὺς μὲν ἀμείνους τοὺς δὲ χείρους, οὕτω καὶ ταύτας κατὰ συνήθειαν τῶν προβεβιωμένων ἐπιτρέχειν ἄλλοις καὶ ἄλλοις βίοις· πλὴν ὅτι προσέθηκεν ἐν τούτοις, ἐνδεχομένην τὴν πρότασιν ποιῶν, τὸ ὡς τὰ πολλά. διότι θαυμαστὸν οὐδὲν καὶ ἀποστέρξαι τινὰ ψυχὴν τὸ σύνηθες διά τινας πόνους, μεμνημένην ὧν ἔπαθεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις· οἵαν παραδώσει τὴν Ὀδυσσέως ψυχὴν πόνων καὶ
f. 167 v. φιλοτιμίας λελωφηκυῖαν [p. 620ᶜ] καὶ αἱ[ρουμένην ἰδιώτου καὶ ἀπράγμονο]ς βίον ἀνδρός.

Πρὸς μὲν οὖν τοὺς] ἀπορήσαν[τας, πῶς ἡ συνήθεια] τοσοῦτον ἔχει κράτος [ἢ τοῦ προτέρου βίου, ὥστε] καὶ εἰς οὐρανὸν ἀνά[γειν ψυχὰς ἔθει] ἄνευ φιλοσοφίας βεβιωκυίας, [καὶ] εἰς ἄλογα ζῷα κατάγειν διὰ τὴν πρὸς [τὸ κάτω νεύ-]ουσαν ἐκ συνηθείας ζωήν, ἔλεγον [ἤδη] καὶ αὐτός, ὅτι παντάπασιν οὕτως ἔχει· [ἐπεὶ] πάμμεγα δύναται τὰ ἔθη παρὰ πᾶσιν ὡς εἰπεῖν, ὥστε καὶ ὑποτάττειν ἡμᾶς ἄλλοις καὶ ἄλλοις γένεσιν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ πρὸς ἀλλήλους συνάπτειν ἢ διιστάνειν, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις. παρὰ τούτοις μὲν οὖν οὐδὲν θαυμαστόν, ἅτε λόγον οὐκ ἔχουσιν,

2 θαυμαστόν, cr. Sch. cl. p. 308, 17. 23 Pl. 620ᵃ   11 ante ἐν ἀλλ'   12 ὡς non est in Plat. nec fuisse videtur supra p. 304, 22; cf. tamen I 120, 21   15 μνήμῃ δὲ τῶν προτέρων πόνων φιλοτιμίας λελωφηκυῖαν ζητεῖν περιιοῦσαν χρόνον πολὺν βίον ἀνδρὸς ἰδιώτου ἀπράγμονος Pl. de Ulixe   18 suppl. Us.   19 similiter suppl. Sch.   21 νεύουσαν] ευ ante ου dispicere mihi videbar   22 ἤδη et ἐπεὶ suppl. Sch.   24 εἰπεῖν H, . . ειν l. ego

μόνοις δουλεύειν τοῖς ἔθεσιν· ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν θείων ἀκούω τῶν λογίων λεγόντων ὅτι ἐθίσαντα τὰ στοιχεῖα τοιῶσδε ζῆν οὐ παραλλάττει τὸ ἔθος, καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ ἡλίου, ὅτι περὶ τὸ κέντρον ἐθὰς ἔρχεται τὸν ἑαυτοῦ δρόμον ἐξανύων. καὶ ἡμᾶς δὲ τοὺς ἀνθρώπους οὐκ ἄλλο τι ποιεῖ τοῖς πατρίοις ἑπομένους μὴ δύνασθαι ῥᾳδίως αὐτῶν ἀφίστασθαι, δίκην δὲ ὑπέχειν μεθισταμένους, ἢ τὰ ἔθη διὰ τὸν χρόνον κυρωθέντα· διὸ καὶ οὐκ ἀσφαλὲς αὐτὰ κινεῖν. τούτων δὲ ἀπορηθέντων ἐλέγομεν τὴν πρώτην τάξιν τινὰ δαιμονίαν ἐπίσκοπον εἶναι τῶν ἐθῶν τούτων, ὑπὸ τὸν αἰῶνα τεταγμένην· καὶ γὰρ τὸ ἔθος οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ ποτὲ οὐκ ἄλλως ἀλλ' ὡσαύτως ἐπιτηδευθέν· οὔσης οὖν σειρᾶς ἀπὸ τοῦ αἰῶνος τῆς πάσης μὲν ζωῆς ἀεὶ ἑστώσης, πάσης δὲ ἀεὶ κινουμένης μετρητικῆς, εἶναί τινα τελευταίαν ἀπ' ἐκείνης τάξιν τῶν ποτὲ μὲν κρατούντων, ἀμεταβόλων δὲ ἔν τισιν χρόνων περιόδοις | μείζοσιν ἢ ἐλάττοσιν φρου- f. 168 r. *ρητικὴν ἀναγκαῖον, ἵνα πᾶν τὸ ὡσαύτως εἰς ἐκείνην ἀν[ά]π[τῃ] τὴν αἰτίαν· καὶ δῆλον μ[ὴ ἕν, ἀλλὰ πολλὰ τῶν] ἐθῶν εἶναι κρατ[ητικὰ αἴτια, ἄρχοντα τὰ] μὲν νοερωτέρων τὰ δὲ ἀλογωτέρων [ἐθῶν], καὶ μονάδα μίαν πρὸ τούτων ἀνάλογ[ον τῷ] ὅλῳ αἰῶνι, πᾶσιν τοῖς τε ἀμείνοσι καὶ τοῖς χείροσιν τὸ κράτος αὐτὴν ἐνδιδοῦσαν, καθ' ὅσον κοινοῦ τινος καὶ ταῦτα μεταλαχόντα τὴν πρὸς τὰ ἄλλα πάντα τὰ περιόδοις μετρούμενά τισιν ἔλαχεν ἐξαλλαγήν. ὡς οὖν αἱ ὧραι τῆς σειρᾶς οὖσαι ταύτης ἀνακυκλοῦσι τὰ ἔργα τῆς φύσεως, οὕτως εἶναί τινα καὶ τῶν ἐθῶν μετρητικὴν αἰτίαν τὴν ὁρίζουσαν πάντα κατὰ περιόδους οἰκείας.*

Τούτων δὲ εὖ εἰρημένων, τοῦ μὲν ἄλλα τῶν ἐθῶν ἐν ἄλλοις χρόνοις λύεσθαι καὶ γένεσιν ἔχειν αὖθις ἐδόκει τὴν

2 *ἀκούων* | *λογίκων* (acc. a m[3]?) | cf. de or. chald. 36
6 *τοῖς*] *τοῖσδε* m[1], *τοῖσδε τοῖσ* m[3] 9 *ἐλέγομεν* ex *σλέγομεν* m[3]
18 *ἀνάπτῃ*] inter *ν* et *π* duarum potius litt. spatium
19 post *κρατ* quodammodo l. *η*

ἀρχὴν ὁ λόγος ἀνηυρηκέναι, πόθεν δὲ ὅλως τοῖς ἔθεσιν ἡ ἰσχύς, δι' ἣν τοσαύτην ἔχει πανταχοῦ τὴν ἐπικράτειαν, οὔπω διορίζειν. ἵν' οὖν καὶ τοῦτο πιέσωμεν, ἐδόκει χρῆναι πρότερον ἰδεῖν, τίνα δύναμιν ἔχει τὰ ἔθη παρ' ἡμῖν, εἶτ' ἐντεῦθεν ἐξαναστάντας τὴν ἐν τοῖς ὅλοις αὐτῶν αἰτίαν καταδήσασθαι. δῆλον τοίνυν ὅτι τὰ ἔθη νόμιμα ἄττα βούλεται εἶναι, εἰ καὶ ἄγραφα, φασίν, νόμιμα δὲ ὅμως· ἐπεὶ καὶ οἱ ἀληθεῖς νόμοι δέονται γραμμάτων οὐδέν, ἀλλ' ἐν αὐταῖς κεῖνται ταῖς τῶν κατ' αὐτοὺς ζώντων ψυχαῖς ἀκίνητοι μένοντες. καὶ τὰ ἔθη οὖν τὰ παρ' ἑκάστοις ἴδιά τε καὶ κοινὰ νόμοι δή τινές εἰσιν ἔμψυχοι, καὶ ἕπεται νόμοις ἄλλα ἄλλοις, ἢ φυσικοῖς ὡς ἐπὶ τῶν ἀλόγων, ἢ πολιτικοῖς ὡς ἐπ' ἀνθρώπων. εἰ οὖν ταῦτα ἀληθῆ, δῆλον δήπουθέν
f. 168 v. ἐστιν τὸ ἐκ τούτων συμβαῖ|νον, ὡς ἄρα . . .[25]. . . πα . . .[30]. . . ῶν . . .[25]. . . σε . . .[22]. . . ον· ἄν τ' ἐπὶ τῶν [θείων καὶ οὐρανίω]ν θεωρῆται στοιχείων ἀ[εὶ τοῖς] αὐτ[οῖς] ἐ[νόντ]α καὶ ὡσαύτως καθ' ἕνα [λόγο]ν, ἄν τε ἐν ἀνθρώποις, ἔν τισι τακτοῖς δυναστεύοντα χρόνοις, ἄν τε ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις, συμπληροῦντα τὴν κατὰ φύσιν ἑκάστων διεξαγωγήν. τὸν δὲ δὴ Νόμον τοῦτον ὅτι θεὸν ἡγεῖσθαι δεῖ συνοχέα τῶν τε εἱμαρμένων νόμων, οὓς ὁ ἐν Τιμαίῳ [p. 46e] δημιουργὸς ἐγγράφει ταῖς ψυχαῖς, καὶ τῶν εἰς πᾶσαν τὴν τοῦ κόσμου πολιτείαν διατεινόντων, ἠκούσαμεν πολλάκις τῶν τε θεολόγων αὐτὸν ἐξυμνούντων καὶ τοῦ Πλάτωνος ἔν τε Γοργίᾳ [p. 523a] καὶ ἐν Νόμοις [IV p. 714a 716a]. διὰ τοῦτον δὴ οὖν τὸν θεὸν ἤδη θαρροῦντες λέγωμεν καὶ τὴν τῶν ἐθῶν τῶν πανταχοῦ δύναμιν ὑποστῆναι μεγάλην μοῖραν ἐν τῷ κόσμῳ λαχοῦσαν, καὶ πολλὰ γίνεσθαι κατὰ ταύτην καὶ ἐν ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς. καὶ ὥσπερ οἱ μὲν ἀληθεῖς νόμοι τῶν κοσμικῶν εἰσι νόμων εἰκόνες, οἱ δὲ

14 *ὡς ἄρα* H, nil l. 16 suppl. inc., l. *αὐτοσ ἐ . . . ια* (possis *ἔχοντα*) 20 *δεῖ* ss. m[2] | cf. Pr. in Tim. 323b Hermias p. 148 24 cf. hymn. Orph. 64, 2 26 *λέγομεν* Us.

ἡμαρτημένοι νόμοι μέν, ἀλλ' ἐσκιαγραφημένοι τινὲς ὄντες ἀποπτώσεις ἐκείνων ὑπάρχουσιν, οὕτω καὶ ἔθη τὰ μέν ἐστιν ἐν ταῖς ἡμετέραις ζωαῖς ἐοικότα τοῖς τῶν ὅλων, τὰ δὲ εἴδωλα ἐκείνων ὄντα τυγχάνει· κράτος δὲ ὅμως ἔχει καὶ ταῦτα μεταλλάττειν τάς τε λήξεις ἡμῶν καὶ τὰς ἐν τῷ παντὶ τιμὰς καὶ ἀτιμίας.

Ἀλλὰ τούτων μὲν ἅδην· ἐπανελθόντες δὲ εἰς τὰ προκείμενα λέγωμεν, ὅτι τριῶν διαφόρων εἰδῶν πρὸς ἄλληλα ῥηθέντων τὸ μὲν ἐλεεινόν ἐστιν, ἐν οἷς εἰς ἄλογα μὲν ζῷα ψυχὰς εἰσδυομένας | παραδίδωσιν ἄλλα ἀστειότερα τῶν f. 169 r. *ἄλλων, καὶ ταῦτα δοκούσας ἡρωικὰς εἶναι· διὰ τοῦτο γὰρ ἐλεεινὸν αὐτῶν τὸ πάθος ἔδοξεν εἶναι, τοιαύτην ἀπόπτωσιν ἔχειν διὰ πάθος τηλικαύτας ψυχάς. τὸ δὲ γελοῖον, ἐν οἷς αἰσχρὰς εἰς ὅμοια ζῷα πιπτούσας ἱστορεῖ· τί γὰρ ἄλλο τὸ γελοῖόν ἐστιν ἢ τὸ αἰσχρὸν μετὰ ἀσθενείας; δι' ἀδυναμίαν οὖν ζωῆς καὶ εὐτέλειαν εἰς ἄλλα ζῷα τοιαῦτα φερομένας εἰκότως ἀποκαλεῖ γελοίας. τὸ δὲ θαυμάσιον, ἐν οἷς ἐρεῖ τινας ψυχὰς ἐπιστατικῶς αἱρεῖσθαι τοὺς βίους, οὐκ ἐπιπηδώσας ἀλόγως τοῖς ὑπ' ὀφθαλμοῖς· διὸ καὶ μεταβάλλειν τὰς τοιαύτας ἀπὸ χειρόνων τινῶν βίων εἰς ἀμείνονας, ἢ ἐξ ἀνθρωπίνων εἰς ἀνθρωπίνους, ἢ καὶ ἐξ ἀλόγων εἰς λογικὰ ζῷα μεθισταμένας. Εἰ δὲ βούλει καὶ ἄλλον τρόπον· τὸ μὲν θαυμάσιον τῆς ἀρίστης ἐστὶ ζωῆς καὶ εἰς εὐδαιμονίαν ἀγομένης, τὸ δὲ ἐλεεινὸν τῆς ἐναντίας πρὸς ταύτην καὶ τοῦ οἰκείου τέλους ἐκπεσεῖν κινδυνευούσης, τὸ δὲ γελοῖον τῆς μήτε ἀγαθὸν μέγα μήτε κακὸν ἐχούσης, αἰσχρᾶς μὲν οὔσης καὶ διὰ τοῦτο οὐδαμῶς εὐδαιμονικῆς, ἀσθενείᾳ δὲ συνούσης καὶ διὰ τοῦτο οὐ παντελῶς κακοδαιμονίαν ἀπειλούσης. καὶ γὰρ τῷ ὄντι πᾶς μὲν θαύματος ἄξιος βίος εἰς εὐδαιμονίαν φέρων, πᾶς δὲ ἐλεεινὸς εἰς κακοδαιμονίαν ὠθῶν, ὁ δὲ ἐν*

9 *μὲν* ante *ζῷα* non habet quod opponatur 23 post *ἐστὶ* eras. ut vid. *ν* 27 *τοῦτο* m²] *το* m¹ 28 post *καὶ* est ⅔ ir. et ss. *οὐ* | suspectum *ἀπειλούσης* (*ἀποτελούσης* Wendl.)

μέσῳ τούτων εὐτελής τε ὢν καὶ αἰσχρὸς γελοῖος ἂν εἰκότως ἐπονομάζοιτο διὰ τὴν ἀμφοτέρων τούτων συμπλοκήν.

Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἰς ἄλογα ζῷα μεθίστησιν τὰς ψυχὰς ὁ μῦθος, τῶν δὲ παλαιῶν οἳ μὲν κατὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς f. 169 r. ἀνθρωπίνης ψυχῆς πρὸς τὴν ἄλογον | ἀπεδέξαντο τὴν μεταβολήν, οὐ σωμάτων λέγοντες ἔνδυσιν ἀλόγοις ζῴοις προσηκόντων, ἀλλὰ ζωῆς προχείρισιν ἐκείνοις οἰκείας — εἶναι γὰρ καὶ ἐν ἡμῖν πάντα, ὅσα καὶ ἐν ἐκείνοις, καὶ ζῆν ἡμᾶς ποτὲ μὲν καθ' ὃ κοινωνοῦμεν τοῖς ἀλόγοις ἀλογωθέντας (οἴδε γὰρ οὐκ ἀπέχουσι κυνῶν ἀλόγων πολὺ μέτρον, οἱ ζῶντες πονηρὰν ζωήν, φησὶ τὸ λόγιον), ποτὲ δὲ καθ' ὃ διεστήκαμεν ἐκείνων· ὃ γὰρ ἂν ζῶμεν, τοῦτο ἐσμέν, εἰ μὲν κατὰ λόγον, ἄνθρωπος, εἰ δὲ κατ' ἀλογίαν, θηρίον —, οἳ δὲ καὶ σφόδρα ταῖς εἰς τὰ ἄλλα πάντα ζῷα τῶν ἡμετέρων ψυχῶν μεταστάσεσιν ἐπέδραμον, οἱ πνεύματι τὴν ψυχὴν ἐοικέναι φάσκοντες συναλλοιουμένῳ τοῖς περιέχουσιν καὶ συσχηματιζομένῳ (καὶ γὰρ ἐν ἡμῖν οὖσαν, τοῦτ' ἔστι τοῖς ἡμετέροις σώμασιν, εἶναι λογικὴν καὶ ἐν τοῖς τῶν ἀλόγων ἄλογον)· ἐπεὶ δ' οὖν ταῦτα πολλοῖς δή τισιν ἤρεσεν, τὰς μὲν ἀκριβεστάτας τούτων ἐξετάσεις ἐν τοῖς εἰς τὴν παλινῳδίαν ἡμῖν τοῦ Φαίδρου γεγραμμένοις πεποιημένοι περιττὸν ἡγούμεθα καὶ ἐν τούτοις αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα ἐν ἐκείνοις μυθολογεύειν· συντόμως δὲ τὰ συμπεράσματα τῶν ἐκεῖ πεπιεσμένων ἐνταῦθα παραθώμεθα, διὰ τὸ μηδὲ τὸν τόπον τοῦτον ἀνενόχλητον ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν ἀπολειφθῆναι τῶν διὰ τὸ δόγμα τοῦτο πρὸς ἀλλήλους ἀντιρρήσεων.

Λέγωμεν δ' οὖν ὅτι πάντως μὲν κατὰ τὴν Πλάτωνος ψῆφον μετιέναι τὴν ψυχὴν εἰς ἄλογα ζῷα διὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς ζωῆς καὶ ἡμεῖς φαμεν, ἀλλ' οὐκ ἐνοικίζεσθαι τοῖς

3 cf. in Tim. 329d sqq. 7 οἰκείαν, cr. Us. 10 cf. de or. chald. 60 17 ἐν ἡμῖν ex εμιν m³ 23 post εἰρημένα eras. σ cf. Od. μ 453

σώμασιν αὐτῶν (αἱ γὰρ φυσικαὶ διοργανώσεις μάχονται πρὸς τὴν τοιαύτην κατάταξιν), ἐν σχέσει δὲ μόνῃ | τῆς ζωῆς f. 170 r. συνδεῖσθαι πρὸς τὴν ἐκείνων ψυχὴν τὸ οἰκεῖον σῶμα ψυχώσασαν, οὐδὲν τῆς ἀνθρωπίνης προσδεομένην· τοῦτο γὰρ καὶ ὁ Ἀσιναῖος Θεόδωρος αὐτὸς πρῶτος ἐπιβάλλων καὶ ἡμᾶς ἀνέπεισε φρονεῖν τε καὶ γράφειν· συνάπτειν δὲ ἑκάστην τὸ πρόχειρον πάθος συνεφελκυσάμενον τὸ τῆς ψυχῆς κύτος εἰς τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν καὶ ὁρμήν· τοῦτο γὰρ καὶ ὁ μέγας ἱκανῶς κατεδήσατο Πλωτῖνος. ὥστ' ἔχειν ἡμᾶς παρ' ἀμφοτέρων, καὶ τί τὸ συνδετικὸν ἡμῶν πρὸς τὰ ἄλογα, καὶ ὅτι πάθος μέν, συγγενὲς δὲ ἐκείνοις οἷς ἂν συνδεώμεθα (κρατεῖ γὰρ καὶ ἐκείνων ἄλλο ἐν ἄλλοις, καὶ ἐν ἡμῖν ἄλλο ἐν ἄλλοις· τὸ οὖν κρατῆσαν ἐν ἡμῖν συνδεῖ πρὸς τὸ ἐν ἐκείνοις κρατοῦν), καὶ μέντοι καὶ ὅπως ἡ συναφὴ τούτων γίνεται, καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἐν σχέσει ζωήν· ἐν ἡμῖν μὲν γὰρ πάρεστιν ἡ ἡμετέρα ψυχὴ δῆλον ὡς ἐν κατατάξει, καὶ ἐν τοῖς ἀλόγοις ἡ ἐν αὐτοῖς· ἡ δὲ ἐν ἡμῖν πρὸς τὴν ἐν ἐκείνοις ἐν σχέσει γενομένη ψυχοῖ τὸ ἄλογον ἔξωθεν ἐφεστῶσα σχετικῶς· ἐπεὶ καὶ ἐν δαίμοσιν γίνεται καὶ ἐν θεοῖς καὶ δαίμων κατὰ σχέσιν καὶ θεός, ἀλλ' οὐκ αὐτὸ δαίμων καὶ αὐτὸ θεός, ᾧ μὴ ὕπαρξίς ἐστιν δαίμοσιν πρέπουσα καὶ θεοῖς. ἔοικεν γὰρ καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω διαβάλλουσα καὶ ἐπὶ τὸ κάτω γίνεσθαι πάντα ἐν σχέσει καὶ τὰ πρὸ αὐτῆς καὶ τὰ μετ' αὐτήν, καὶ συμφύεσθαι πᾶσι. ψυχῆς γὰρ ὄντως ἀληθὲς ἐν τοῖς βίοις τάξιν οὐκ ἐνεῖναι [p. 618^b], φέρεσθαι δὲ αὐτὴν ἐφ' ἑκάτερα, καὶ μέχρι τἀγαθοῦ καὶ μέχρι τοῦ Ταρτάρου, καὶ γίνεσθαι διὰ μὲν νοῦν καὶ τὸ ὑπὲρ νοῦν δαιμονίαν καὶ θείαν, διὰ δὲ ὄρεξιν ἄλογον καὶ γνῶσιν ἄλλο καὶ ἄλλο τι τῶν ἀλόγων.

Ὅτι δὲ καὶ ὁ Πλάτων οὐ τοῖς σώμασιν ἐνοικίζει τοῖς τῶν | ἀλόγων τὴν ἡμετέραν ψυχήν, ἀλλὰ τοῖς ἤδη ζῴοις f. 170 v.

5 ἐπιβάλλων] alterum λ dubium, fort. ἐπιβαλὼν 9 cf. enn. III 4, 2 11 συνδεώμεθα]συν ss. m^2 18 ψυχή, cr. Us. 20 ᾧ μὴ Rad. (sim. ego)] ὧν ἡ 24 post πᾶσι eras. ν? m^2?

οὖσιν, δηλοῖ καὶ ἐνταῦθα λέγων τὴν μὲν εἰς κύκνον, τὴν δὲ εἰς [ἀηδό]να, τὴν δὲ εἰς ἀετόν, τὴν δὲ εἰς λέοντα χωρεῖν, τὴν δὲ ἐνδύεσθαι πίθηκον μάλα γελοῖον, ἀλλ' οὐχὶ σώματα τούτων ἀμπίσχεσθαι τῶν ζῴων (οὐ γάρ που τὸν κύκνον καὶ τὸν λέοντα καὶ τὸν πίθηκον σῶμα δηλοῦν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐκ ψυχῶν καὶ σωμάτων ῥητέον)· δηλοῖ δὲ ἐπὶ τοῦ ἐξ ἀνδρὸς εἰς γυναικὸς μεθισταμένου βίον οὐκέτ' εἰπὼν εἰς γυναῖκα ἰέναι, ἵνα ἂν ἐποίησεν κατὰ σχέσιν καὶ ταύτην ὥσπερ ἐκείνας τὴν ψύχωσιν, ἀλλ' εἰς γυναικὸς φύσιν τεχνικῆς [p. 620c]. *ἡ δὲ φύσις ὅτι σώματός ἐστιν ἐσχάτη ζωὴ δῆλον· εἰς ταύτην οὖν ἔρχεται γενομένην ἐκ τοῦ παντὸς καὶ ἐνδύεται οὐ ζῷον (αὐτὴ γὰρ ποιεῖ τοῦτο ζῷον), ἀλλὰ σῶμα φυσικόν.*

Συλλήβδην οὖν εἴπωμεν δυνατὸν εἶναι τὴν ψυχὴν εἰς ἄλογα ζῷα χωρεῖν καὶ ἐξ ἀλόγων εἰς ἄνθρωπον, οὐ πάσης τῆς ἐν τῷ ἀλόγῳ ζωῆς μετιούσης, ἀλλὰ τῆς ἀνθρωπίνης. οὕτω γὰρ καὶ ὁ ἐν Φαίδρῳ [p. 249b] *Σωκράτης σαφέστατα διώρισεν, ὅτι δὴ καὶ ἐκ θηρίου μέτεισιν ὅς ποτε ἦν ἄνθρωπος εἰς ἄνθρωπον· διττῆς οὖν οὔσης τοῦ ἀλόγου ψυχώσεως, τῆς μὲν ἐν κατατάξει τῆς δὲ ἐν σχέσει, τὴν ἐν σχέσει μόνον εἶναι τὴν αὖθις εἰς ἄνθρωπον μετιοῦσαν καὶ γινομένην πάλιν ἄνθρωπον. καὶ ὡς αὗται αἱ παραφοραὶ τῶν ψυχῶν οὐκ εἰσὶ τῶν νεοτελῶν· οὐ γὰρ νόμος φυτεῦσαι τὴν ψυχὴν εἰς θήρειον φύσιν ἐν τῇ πρώτῃ γενέσει* [p. 248d]*· σφαλεῖσαν γὰρ αὐτὴν ὁ τοιόσδε διαδέχεται τρόπος τῆς ψυχώσεως. καὶ γὰρ οὐκ ἦν θεμιτὸν ἀμέσως τῇ θηριώδει ζωῇ συνάπτειν τὴν νοεράν, ἀλλὰ διὰ* f. 171 r. *μέ|σης τῆς λόγῳ χρωμένης ἢ κρείττονι ἢ χείρονι γενο-*

2 ....*να* aegre l. 3 l. *γελοιου* 5 ex *σῶμα* fecit *σῶμά τι* m[2] | *οὐδὲ* H (errans)] *οὐχὶ* 11 *οὖν ἔρχεται* Sch.] *συνέρχεται* | friget *γενομένην* 12 *αὕτη*, cr. Sch. 18 supra *ὅτι* *οντα* (vel *ουτα*) ss. m[3] 23 *τῶν* post *εἰσὶ*] *ν* ss. m[3] 24 *θήρειον*] *ει* ex *ι* m[3] 27 *συνάπτειν* (*ν* ir.)] *ψαι* in fine ss. m[3] 24 *ἢ κρείττονι* H, nil fere l.

μένην, ἢ . .[10]. . ει ἀλογίαν καὶ πάθος. Τοσαῦτα προείληφα περὶ τούτων, ὅπερ εἴπομεν, ἐξητασμένου μοι τοῦ πράγματος ἱκανῶς ἐν τοῖς τῆς παλινῳδίας ὑπομνήμασιν, ἐνταῦθα δὲ προκειμένων ἄλλων εἰς ἐξέτασιν οὐδὲν τούτου λειπομένων εἰς τὸ δυστόπαστον.

Ἰ[δεῖν] μὲν γὰρ ἔφη ψυχὴν τὴν ποτὲ Ὀρφέως γεγενημένην κύκνου βίον αἱρουμένην μίσει τοῦ γυναικείου γένους ἕως τοῦ καὶ πάσας μίξεις μίγνυσθαι [p. 620^{a-d}].

Ὅτι μὲν παντελῶς ταῦτα ἀτοπίας μεστὰ τοῖς ἀπερισκέπτως αὐτὰ μετιοῦσίν ἐστιν, οὐδ' αὐτὸς ἄλλως ἂν εἴποιμι. τὸ γὰρ τὰς τῶν θείων ἀνδρῶν ψυχὰς εἰσοικίζειν εἰς ἄλογα ζῷα καὶ τὰς ἡρωικὰς ὑπερβολὴν οὐ καταλιμπάνει τῆς περὶ ἐκείνας πλημμελείας. καίτοι γε μαρτυρομένων ἀκούω παμπόλλων, ὡς Πλάτων φρονεῖ περὶ ἐκείνων οὐχὶ τοιαῦτα οἷα ⟨ὁ⟩ μῦθος οὗτος κατηγορεῖ. δηλοῖ δὲ τὰ ἐν Ἀπολογίᾳ [p. 41^{a}] ῥηθέντα παρὰ τοῦ Σωκράτους, ὡς ἄρα πολλοῦ ἂν τιμήσαι τὸ ἐν Ἅιδου συγγενέσθαι τοῖς Ὀρφεῦσιν, τοῖς Μουσαίοις, τοῖς Αἴασιν· ἤκουεν γάρ που καὶ τῶν ἐν Ἐλευσῖνι μυστηρίων ἐξυμνούντων τὸν τὰς ἁγιωτάτας ἐκφήναντα τελετάς. πῶς οὖν εἰκὸς τοιαύτας ἔχοντα περὶ ἐκείνων ἐννοίας τοσαύτην αὐτῶν κατασκεδαννύναι τραγῳδίαν, ἢ τῷ Ἠρὶ πιστεύοντα τοιαῦτα περὶ τῆς λήξεως αὐτῶν παρὰ τὴν τελευτὴν φρονεῖν; πῶς δ' ἄν τις διανήξαιτο τοσοῦτον πέλαγος πλασμάτων; οὐ ῥᾴδιον ἔμοιγε καταφαίνεται· κύκνοι καὶ ἀηδόνες ἀπὸ τῶν ταῖς Μούσαις γεγόνασιν κατόχων, ἀετοὶ

1 l. ἡ.'......σι.ει | καὶ πάθος H Mai, κ...|θοσ l. ego 2 τούτων H^{b}, ...ων l. ego | πράγματος H^{b}, ...οσ ego 3 ὑπομνήμασιν H^{b}] .π.....ιν ego 6 supra ποτὲ του ss. m^{3} ut vid. 7 γεγενημένην (γενημέ ss.)] γενομένην Plat. 13 καταλιμπάνειν, cr. Sch. 14 ἐκείνασ: supra α ss. η m^{3} 15 φρονεῖν, cr. Sch. 16 ὁ add. Sch. 18 τιμῆσαι 23 παρὰ τ. τελ. (ἀλήθειαν Rad.) non intellego 24 cf. Pl. Parm. 137^{a} 25 post καταφαίνεται v. c. ⟨δι' ὧν γε⟩ excidisse putat Sch.

καὶ λέοντες ἀπὸ τῶν ἡρωικῶν· καὶ ταῦτα ἐν αὐτῇ ταύτῃ
f. 171v. τῇ πρα|γματείᾳ [III p. 391d] καταβοήσαντος αὐτοῦ τῶν ποιητῶν, οἳ ἐποίησαν τοὺς ἥρωας ἀνθρώπων οὐδὲν κρείττους, ἀλλὰ τοῖς ὁμοίοις ἐνόχους πάθεσιν. εἶθ' ὁ τὰ πάθη τῶν ἡρωικῶν ψυχῶν ἐν σώμασι στρεφομένων ἐξελὼν μετὰ τὸ σῶμα διὰ πάθη τοῖς ἀλόγοις αὐτὰς ἐνοικίζει ζῴοις;

Μήποτε οὖν, ἵνα καὶ τῷ μύθῳ χαρισώμεθα καὶ συγχωρήσωμεν ἃ βούλεται πλάττειν καὶ τὸν Πλάτωνα τῆς εἰς τοὺς ἥρωας δυσφημίας ἐξέλωμεν, ἐκεῖνο ῥητέον, ὡς ἄρα διὰ τῶν τοιούτων πλασμάτων οὐκ αὐτὰς θέλει τὰς ψυχὰς ἐκείνας ὧν διαμνημονεύει νῦν ἡρώων εἰς τὰ ἄλογα κατασπᾶν, ἀλλὰ ζωῶν εἴδη αἰνίσσεσθαι διὰ τῶνδε τῶν ὀνομάτων, οἷα προσήκοντα μὲν ἦν τοῖς ὀνομαζομένοις, διὰ δέ τινας παθῶν προσθήκας ἀνομοίως ἐκείνους μιμούμενα κατέπεσεν εἰς ἀλογίαν ἀφομοιουμένην ἀλόγως τοῖς εἴδεσιν ἐκείνων· οἷον ἀπὸ τῆς Ὀρφέως ζωῆς καὶ τῆς Θαμύρου ζωὴν ἐνδεικνύμενος μουσικὴν μέν τινα πάντως, διὰ δὲ πάθος ἄλογον, οἷον μῖσος ἢ ζῆλον ἤ τι ἄλλο τοιοῦτον, εἰς μουσικὸν πίπτουσάν τι ζῷον, ὃ δὴ τῷ μὲν εἶναι μουσικὸν ἔχει συγγενῶς πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην μουσικήν, τῷ δὲ αὖ ἄλογον εἶναι τὴν ἀλογωθεῖσαν ὑποδέχεται ψυχὴν διά τι πάθος· ἡ γὰρ τούτου πρόσθεσις ἀλογίας αὐτὴν ἀπέφηνεν οἰκείαν.

Τεκμαίρομαι δὲ ταῦτα εἶναι ἀληθῆ, διότι καὶ ἐν Γοργίᾳ [p. 523f sq.] λέγοντος ἤκουσα τοῦ Σωκράτους τοὺς Μίνωας καὶ τοὺς Αἰακοὺς καὶ τοὺς Ῥαδαμάνθυας δικαστὰς ἐν Ἅιδου τῶν ψυχῶν καθῆσθαι, καὶ διὰ τούτων εἴδη ζωῆς δικαστικὰ σημαίνοντος. ἢ πῶς ἐκείνων διαζώντων τὸν τῇδε
f. 172r. βίον αἱ ἐν Ἅιδου ψυχαὶ δίκης ἐτύγχανον; | ἐκ γὰρ τού-

3 κρείττους Hb .....ους ego   6 ἐνεικονίζει (ε post ν ex ο, κον ir.), cr. Us.   10 θέλει] λέγει   12 ζώιων, cr. Us.
15 ἀλόγ'ιωσ (ι ir.)   16 ἐνδεικνύμενον   22 ἀπέφη'νεν
26 δικαστικῆς Us.   27 διαζώηντῶ

των οἶμαι καὶ τῶν τοιούτων ἐναργὲς εἶναι πᾶσιν, ὅτι τοῖς ὀνόμασι τῶν ἡρώων εἰς ἔνδειξιν ἐν τοῖς μύθοις χρῆται τῶν εἰδῶν ὅλων τῆς ζωῆς, ἐν οἷς ἐκεῖνοι διαφερόντως τὸν βίον διεξήγαγον, καὶ διὰ τοῦτο ἐκεῖ μὲν τὰς δικαστικὰς ψυχὰς ἀντὶ τῶν παντοίων παρείληφεν δικαστικῶν τάξεων θείων τε καὶ δαιμονίων, ἀφ' ὧν ὡς ἔοικεν ἐγίγνωσκον οἱ κοινωνοὶ τῶν λόγων καὶ ὑπὲρ ὧν οὐκ ᾔδεσαν, διδάσκων ἀπὸ τῶν μερικῶν καὶ κατὰ σχέσιν ἀντὶ τῶν ὁλικῶν καὶ καθ' ὕπαρξιν δικαστῶν· ἐνταῦθα δὲ τὰς μουσικὰς ἀντὶ τῶν ὁμοίων ἐν τῷ παντὶ μουσικῶν ψυχῶν, τὰς ἐγνωσμένας ἀντὶ τῶν ἀγνώστων, τὰς ἀπαθεῖς ἀντὶ τῶν ἐμπαθῶν. ὡς εἰ σαφῶς ἔλεγεν ὅσα αἰνίσσεται διὰ τούτων, ἰδεῖν ἂν εἶπεν οἵαν τὴν Ὀρφέως, οἵαν τὴν Θαμύρου ψυχὴν διὰ δή τι πάθος εἰς κύκνους καὶ ἀηδόνας εἰσπηδῶσαν. καὶ τί τὸ πάθος, ἀπὸ τῆς ἑτέρας τούτων ἐνδεικνύμενος μίσει, φησίν, τοῦ γυναικείου γένους, ἵνα μὴ ἐκ γυναικὸς γένηται βίον ἀνθρώπινον ἑλομένη, διὰ δή τι μῖσος εἰς κύκνον ᾤχετο, καὶ μουσικῆς ἔχουσα δυσαπαλλάκτως καὶ τὸ ἀνθρώπειον ἐκκλίνουσα γένος. καὶ ὁ Θαμύρας δὲ μουσικός, ἀλλὰ διὰ τὴν πρὸς τὰς Μούσας φιλοτιμίαν πηρὸς γενόμενος· ἄλλως οὖν ἡ διὰ τούτου δηλουμένη ψυχή, μουσικὴ μέν, πέρα δὲ τοῦ μέτρου φιλότιμος, ἐπέδραμεν ταῖς ἀηδόσιν, αἵ τε θαμὰ τρωπῶσιν ἑὴν πολυηχέα φωνὴν καὶ ᾄδουσαι νύχιαι διατελοῦσι καλλωπιζόμεναι ταῖς ἑαυτῶν ποικίλαις καὶ ἐναρμονίοις φωναῖς. Ἀποχρῆσθαι μὲν τοίνυν ἔοικεν τῷ κατὰ τὸν Ὀρφέα | μύθῳ f. 172 v. δηλοῦντι τὴν ἐξῃρημένην αὐτοῦ μουσικὴν ἀπὸ τῆς θηλυπρεποῦς καὶ ὄντως κεχαλασμένης — ἔνθεος γὰρ ἦν, εἰ καὶ

7 ἠιδεισαν   15 οὐκ ἐθέλουσαν ἐν γυναικὶ γεννηθεῖσαν γενέσθαι Plat.   16 possis ⟨ἢ⟩ ἵνα   17 καὶ μουσικῆσ m^1] καὶ πρὸς μουσικὴν m^3 20 ἄλλως non sanum, displicet καλῶς   22 ἥ τε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνήν Od. τ 521   26 μετοικὴν (μουσικὴν Sch.) ἀπὸ H μουσ ..^{7}. ego   27 κεχαλασμένης H^b κε . αλ ..^{7}. ego

μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν μεμερισμένως αὐτῆς μετέσχον (ὃ διὰ τῶν σπαραγμῶν οἱ μῦθοι δηλοῦσιν) καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς ἡ Λέσβος ὑπεδέξατο (τοῦτο ⟨ὃ⟩ δὴ κεφαλὴν Ὀρφέως προσειρήκασιν), ὅθεν καὶ ὄνομα ἔσχεν ἡ Λεσβία Μοῦσα καὶ τὸ μετὰ Λέσβιον ᾠδὸν εἰς παροιμίαν ἐξενίκησεν —, ἀποχρώμενος δὲ ἀντὶ τῆς ὑπεροψίας τῶν ἐκτεθηλυσμένων μελῶν ἀπέχθειαν πρὸς τὸ θῆλυ πᾶν λαβών, ἐμπαθῆ ποιήσας μουσικὴν ψυχὴν πρὸς ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ ζωήν, μεθιστάνειν πᾶσαν τοιάνδε, κἂν ᾖ μουσική, ζωὴν εἰς ἀλογίαν, οὔτε ἔξω μουσικῆς ἣν ἐπετήδευεν, οὔτε ἀνθρωπίνην ἣν ἐξέκλινεν. οὐκ ἄρα οὐδὲ ὁ μουσικὸς βίος σῴζει τὴν ψυχὴν ἄνευ ἀπαθείας, ἀλλὰ καθάπερ ὁ ἐρωτικός, καὶ οὗτος ἀνάγει μετὰ φιλοσοφίας· πάθος δὲ ὑποσυμμιγὲς αὐτῷ γενόμενον ἀλόγοις συνάπτει ζῴοις μουσικοῖς.

Ταῦτα μὲν οὖν περὶ ψυχῶν ἀνθρωπίνων, μουσικῶν μέν, οὐκ ἄνευ δὲ πάθους, πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἀπεχθανομένων φύσιν· δεῖ γὰρ ὡς ἔοικεν ἀσχέτου ζωῆς ταῖς μὴ πεσουμέναις εἰς ἀλογίαν. εἰ δὲ καὶ κύκνος εἰς ἀνθρώπινον βίον μεθίστατο ἢ καὶ ζῷα ἄλλα μουσικά, πολλὰ δὲ τὰ τοιαῦτα, παντὶ δήπου δῆλον, ὅτι ψυχαὶ μὲν ἦσαν ἐν τούτοις ἀνθρώπιναι, πάλιν δὲ ἐπανῄεσαν εἰς τὴν ἑαυτῶν τάξιν ἀπὸ τῶν χειρόνων οἰκήσεων. οὐ γὰρ ἥ γε μή ποτε ἰδοῦσα τὴν ἀλήθειαν εἰς τόδε ἥξει τὸ σχῆμα, φησὶν ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης [p. 249^b], *οὐ πᾶσαν τὴν ἐν τοῖς ἀλό-*
f. 178r. *γοις ζωὴν μετοικίζων εἰς ἀνθρώπους,* | *ἀλλὰ τὴν ἐξ ἀνθρώπων εἰς ἀλογίαν ἐκπεσοῦσαν. οὐκοῦν ἐν τούτοις μουσικῶν εἰσι ψυχῶν μεταβάσεις ἐκ λογικῶν εἰς ἄλογα, καὶ αὖ*

1 *ἐκείνου τελευτὴν* H *ἐκεί . .³. ν* ego | *μετέσχεν*, cr. Us. | 2 *διὰ* H^b . . . *ὰ* ego 3 suppl. Sch. *τοῦτο*|. *η* l. ego, *τοῦτο δὴ* Mai, *τοῦτο καὶ* H^b (*καὶ* om. H^a) 5 cf. Aristot. fr. 545 Rose 7 *ἀπεχθεία*^ι m^1, cr. m^3 10 possis *μουσικῆς* ⟨*οὖσαν*⟩ | *ἣν* posterius exp. m^3? 19 *ἢ* ex *ν* et fort. del. 22 *μήποτ' εἰ|δοῦσα*

ἐξ ἀλόγων εἰς λογικὰ ζῷα. καὶ φανερὸν ὡς, εἰ λόγος κρατήσας εἰς ἄνθρωπον ἤγαγεν, πάθος πλεονάσαν εἰς ἀλογίαν ἀπέωσεν. καὶ λεγέσθω πᾶσα μὲν ψυχὴ μουσικὴ Ὀρφέως ἢ Θαμύρου τινός, ἀπὸ τῶν μάλιστα μουσικῶν λαβοῦσα τὴν ἐπωνυμίαν· πάθος δὲ αἴτιον ἄμουσον καὶ ἀφιλόσοφον τῆς εἰς ἄλογα ζῷα πορείας. Διττῆς δὲ οὔσης μουσικῆς, τῆς μὲν ἐνθέου τῆς δὲ ἀνθρωπικῆς, καὶ τῆς μὲν ἐν Ὀρφεῖ τεθεωρημένης τῆς δὲ ἐν Θαμύρᾳ (Καλλιόπης μὲν γὰρ ἐκεῖνος υἱὸς διὰ τὴν ἔνθεον Μοῦσαν, πηρὸν δὲ τοῦτον ἔθεσαν αἱ Μοῦσαι διὰ τὴν ἅμιλλαν τῆς ἀνθρωπίνης μουσικῆς παρὰ τὴν θείαν), ἑκατέραν πάθει χραινομένην εἰς ἀλογίαν ἄγει, καὶ τὰς ἐνθέῳ μουσικῇ καὶ τὰς ἀνθρωπίνῃ χρησαμένας· ὡς ἄνευ φιλοσοφίας μηδὲ τὰ δοκοῦντα εἶναι δαιμόνια σῴζει τὰς ψυχὰς (μόνη γὰρ αὕτη προξενεῖ τὴν ἀπαθῆ ζωήν), καὶ μουσικὴ δὲ καὶ ἐρωτικὴ καὶ πᾶς ἄλλος βίος πάθους μέτοχος ὢν ἀλογίᾳ συνάπτειν πέφυκεν. φιλοσοφεῖν μὲν γὰρ οὐδὲν δύναται τῶν ἀλόγων, μουσικὴν δὲ φυσικὴν ἴδοις ἂν καὶ ἐν ἐκείνοις καὶ ἐναβρύνεταί γε ταῖς ᾠδαῖς ἐκείνων πολλὰ μᾶλλον ἢ ἄνθρωποι. μέτεστι γὰρ αἰσθήσεως καὶ ἐκείνοις, μουσικὴ δὲ καὶ ἐρωτικὴ προσχρῶνται ταῖς ἀκροτάταις τῶν αἰσθήσεων· φιλοσοφία δὲ πάλαι καταψηφίζεται πάσης αἰσθήσεως, ὡς οὔτε ἀκούομεν ἀκριβὲς οὐδὲν οὔτε ὁρῶμεν ἀπελέγχουσα καὶ διαμαρτυρομένη, λόγον δὲ πείθουσα μόνον ἡγεμόνα προΐστασθαι καὶ νοῦν. ὥστ' εἰκότως αὕτη | γε μόνη ῥύεται f. 178 v. τῶν εἰς τὴν ἀλογίαν φερουσῶν ὁδῶν.

Τίνα μὲν οὖν τρόπον ἀκούειν χρὴ καὶ τῶν ὀνομάτων τούτων καὶ τῶν πλασμάτων, ἱκανῶς ὑπεμνήσαμεν, λέγω δὲ τοῦ Ὀρφέως, τοῦ Θαμύρου, τοῦ Αἴαντος, τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὅλως τῶν ἡρωικῶν ψυχῶν. τοσοῦτον δὲ τοῖς ἔμπροσθεν προσθετέον, οἷς περί τε Ὀρφέως εἴπομεν καὶ Θαμύρου, περὶ τῶν λοιπῶν, ὡς ἡ μὲν Αἴαντος ψυχὴ πᾶσαν δηλοῖ ζωὴν

11 ἄγειν (εἰκὸς ins. Sch.)   13 σώιζειν, cr. Sch.

f. 174r. *ἀνδρικὴν μέν, πλεονάζουσαν δὲ κατὰ τὸν θυμὸν | διὰ δή τινα φιλόνεικον ψυχῆς ἕξιν, καὶ διὰ ταύτην ἐνδυομένην εἰς ἀνδρικὸν μὲν ζῷον, ἄλογον δέ (τὸ γὰρ φιλόνεικον προσκείμενον τῷ ἀνδρικῷ συνάπτει πρὸς ἀλογίαν)· ἡ δὲ τοῦ Ἀγαμέμνονος βασιλικὸν μὲν ἐπιδιώκουσαν αἰνίσσεται βίον ἐξῃρημένον τῶν πολλῶν (τοιοῦτος γὰρ ὁ βασιλεύς), διὰ δὲ πάθος ἕτερον, μῖσος πρὸς ἀνθρώπους, εἰς ἀετὸν μετοικιζομένην· Δῖος γὰρ καὶ ὁ ἀετὸς καὶ ἐν ὕψει πετόμενος καὶ βασιλεύων τῶν πτηνῶν, λόγου δὲ ἄμοιρος· διὸ πρὸς τὸ ὅμοιον ἡ τοιάδε ψυχὴ χωροῦσα τὸν ἀετοῦ βίον ἀλλάττεται καὶ |* f. 174v. *τυ . . .*[14]*. . . ερόμενος ἠλογωμένος ἦ[ν. Ἡ δὲ τῆς] Ἀταλάντης ψυχὴ καὶ τοῦ Ἐπειοῦ μεταμπ[ίσχεσθ]ον, ἡ μὲν ἀπὸ γυναικὸς εἰς ἀθλητικόν [τινα βίο]ν ἀνδρός· καὶ γὰρ ἐν γυναιξὶν οὖσα τὴν ἀνδρικὴν ἐπεδίωκεν ζωήν· ὁ δὲ ἀπὸ ἀνδρὸς εἰς γυναικεῖον τεχνικόν· καὶ γὰρ εἰς ἄνδρας τελῶν τεχνικὸς μὲν ἦν, ὅς γε καὶ τὸν ἵππον ἐτεχνήσατο, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ* [Od. θ 493], *ζωῆς δὲ ἀνδρικῆς ἄμοιρος, ὅς γε καὶ φησίν· ἢ οὐχ ἅλις ὅττι μάχης ἐπιδεύομαι* [Il. Ψ 670]; *μέτεισι τοίνυν εἰς τὸ προσῆκον ἡ μὲν εἰς τὴν ἀνδρωνῖτιν, ὁ δὲ εἰς τὴν γυναικωνῖτιν. καὶ ἔστιν ταῦτα ζωῆς εἴδη κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν ἄνω τε καὶ κάτω διαβάλλοντα· διὸ καί φησιν ἐν μέσοις λαχεῖν αὐτὰ τὴν τάξιν, ὡς τῆς μεσότητος οὐκ ἐξιστάμενα τῆς ἀνθρωπίνης. εἰ δὲ δὴ τὴν Αἴαντος εἰκοστὴν εἶπεν λαχεῖν, δηλούτω μὲν εἰ βούλει διὰ τῆς εἰκοσάδος τὴν κατὰ θυμὸν*

1 post *θυμὸν* sequitur *ἴσως δὲ ἂν — προστεθείσης ἀπορίας* p. 328, 19—329, 24; transposuit Sch. 2 *φειλόνεικον* | *ταύτην* (ex *τοῦ τὴν* ut vid.) 4 *συνάπτει*] post *ει ν* add. m³
11 fuitne *τυρανν‑*? | in *ερόμενοσ ε* et *σ* non plane certa
13 *τινα* certum ob acc. verbi praecedentis; *βίον* suppl. Sch.
15 *εἰς γυναικεῖον* H^b, . . *ναικεῖον* ego; fort. hariolatur H et *εἰς* hic deest, supra v. 13 delendum est; *γυναικὸς βίον* Us. recte | *ἄνδρα*, cr. Sch. Us. 16 *τὸν* Mai (et sic Hom.)] *τὰσ* H^b *ὂν* l. ego (ut *ὃν* esse possit) 19 *μέτεισι*] acc. a m³, *ει* ex *ι* (an *μετίασι*?)

ζωὴν προσεχῶς ἐκβᾶσαν ἀπὸ τῆς κατὰ λόγον, τῷ μὲν λόγῳ τῆς δεκάδος πρεπούσης, ὥσπερ τῷ νῷ τῆς μονάδος, τῷ δὲ θυμῷ τῆς εἰκοσάδος ὡς μετὰ λόγον τεταγμένῳ (τοιαῦτα γὰρ ὁ ἡμέτερος φιλοσοφεῖ περὶ τούτων πατήρ)· δηλούτω δὲ καὶ ὅσα φησὶν ὁ Πορφύριος παρ' Αἰγυπτίων μαθόντα τὸν Πλάτωνα περὶ τῶν ἀναφορικῶν χρόνων ἐνδείκνυσθαι διὰ τούτων, ὡς ἄρα κατὰ τὰς ἀναφορὰς τῶν τοὺς βίους ὁριζόντων χρόνων εἰκοστὴν εἶχεν τάξιν ἡ τοῦ Αἴαντος αὕτη ψυχή, καὶ τοῦτο ἀποβλέπων εἰς τὸ πᾶν ὁ τῶνδε τῶν λόγων ἄγγελος ἠρίθμει τὴν τάξιν, λέγω τῶν ψυχῶν τῶν πρώτων ἢ δευτέρων ἢ εἰκοστῶν ἢ ἄλλως ὁπωσοῦν αἱρουμένων. Καὶ γὰρ ἡμεῖς ἐνετύχομεν σφαίραις βαρβαρικαῖς Αἰγυπτίων καὶ Χαλ|δαίων κατὰ τὰς μοίρας τοῦ ζωδιακοῦ τὰς τῶν βίων f. 175 r. διαφορὰς ὁριζούσαις, καὶ τὴν μὲν ποιούσαις εἰ τύχοι βασιλικήν, τὴν δὲ ἑξῆς, ὃ καὶ παράδοξον ἀκοῦσαι, ἐμπορικήν τινα καὶ ταύτης χείρονα τῆς ζωῆς, καὶ ἄλλην ἱερέως, καὶ τὴν μετ' αὐτὴν δούλου, καὶ τὸ τοῦδε χεῖρον, ἀπηρυθριακότος πρὸς τὴν ἄρρενα φύσιν. ὥστ' οὐδὲν θαυμαστὸν καὶ τὰς συγκλήρους ψυχὰς τὸ πρωτεῖον ἔχειν καὶ μέσον καὶ ἔσχατον κατὰ τὰς ἀναφορὰς τῶν μοιρῶν, εἴπερ καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν βίων κατ' αὐτάς, ὡς αἱ εἰρημέναι σφαῖραι διασημαίνουσιν· ὧν μίαν τινὰ †Κυρατος ἐπιγραφομένην εὕρομεν, καὶ ἄλλην εἰς ἄλλον ἀναφερομένην πατέρα τῶν λόγων, πάσας δέ, ὅπερ ἔφην, τὸν βίον ταῖς τῶν μοιρῶν ἀφοριζούσας ἰδιότησιν, ὡς τοῦ ποιοῦ τοῦ κατὰ τοὺς βίους ἀποτελουμένου διὰ τοὺς τῶν ἀστέρων πρὸς τὴν μοῖραν συσχηματισμούς.

4 πατὴρ est Syrianus, cf. in Parm. VII 127 in Tim. 218^c 5 cf. Stob. II 169, 24. 172, 4 9 τοῦτο] an τούτων? τότε Us. 13 de sphaera barbarica cf. Buecheler Rh. Mus. XIII 177 Firmic. VIII 5 (reges in librae parte 23., negotatiatores in 24., cinaedi in 10.) 15 ἀκούσαισ, cr. Sch. 18 ὡς H^b Mai, sed l. ὥσ' 22 κύρατοσ (κῦ ex κ)] Κυράνου Sch. ex Fabric. I 69 26 μοῖραν sc. ὡροσκοποῦσαν vel ἀναφερομένην

Τούτοις τοίνυν ἑπομένως ἡ τοῦ γελωτοποιοῦ Θερσίτου ψυχὴ πίθηκον ἐνεδύετο, φησίν [p. 620ᶜ]. *γελωτοποιὸς μὲν οὖν ἦν Θερσίτης, ὅ τι οἱ εἴσαιτο γελοίιον Ἀργείοισιν* [Il. B 215], *λέγων· τὸν δὲ πίθηκον ἐνδύεται διὰ τὴν τοῦδε τοῦ ζῴου φύσιν καταγέλαστον ὄντως οὖσαν τῷ μιμεῖσθαι τὴν ἀνθρώπου ζωήν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ αἴσχιον. ἅπας οὖν μετὰ τοῦ αἰσχροῦ καὶ ἀσθενοῦς γελοῖος ὢν πιθηκόμορφός ἐστιν, ὥσπερ λεοντόμορφος ὁ ἀνδρικὸς μετὰ φιλονείκου καὶ θυμικοῦ πάθους, καὶ ἀετόμορφος ⟨ὁ⟩ βασιλικὸς μετὰ τῆς πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐμπαθείας· καὶ ἐφ' ἑκάστων τρόπος ὁ αὐτός, τὰ μὲν εἴδη τῆς ζωῆς λαμβάνων ἀπὸ τῶν ἡρωικῶν* f. 175v. *ψυχῶν, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς ἱστο|ρίας ἔθη προστιθ[είς. εἰ οὖν] ἐκεῖνοι μὲν μετὰ τὰς ἐκ τῶν σωμάτων ἐξόδους ἀπαλλαγέντες χωριστὴν ἔσχον ζωὴν γενέσεως, οἱ δὲ ὅμοιον μὲν ἐκείνοις ἔχοντες τὸ τῆς ζωῆς εἶδος, τοῖς δὲ πάθεσιν ἐνισχόμενοι, τοιούτοις ζῴοις ἀλόγοις ἐνῳκίσθησαν, μόνον οὐχὶ βοᾶν οἰητέον τὸν παρόντα μῦθον· 'μὴ τὰ δοκοῦντα εἶναι ἀγαθὰ μετὰ παθῶν, ὦ ψυχαί, μετέρχεσθε· τοῦτο γὰρ ὑμᾶς εἰς ἀλογίαν κατάξει, παρ' ᾗ φυσικῶς ἐστιν ταῦτα καὶ ἐμπαθῶς, οἷον τὸν μουσικὸν εἰς ἄλογον μουσικήν, τὸν ἀνδρικὸν εἰς ἄλογον ἀνδρίαν, τὸν βασιλικὸν εἰς ἄλογον βασιλείαν, καὶ ποιήσει κύκνους, λέοντας, ἀετούς· ἔστι γὰρ ταῦτα καὶ ἀλόγως ἔχειν καὶ λογικῶς, ποιεῖ δὲ ἀλογίαν ἐμπαθὴς ζωή, καὶ ἀνθρωπίνην ἀπαθής'.*

Ὅτι δὲ οἱ εἰρημένοι βίοι πάντες συνᾴδουσι τοῖς ἐν Φαίδρῳ [p. 248ᵈᵉ] *βίοις, εὔδηλον. καὶ γὰρ ὁ μουσικὸς ἦν ἐν ἐκείνοις καὶ ὁ βασιλικὸς καὶ ὁ πολεμικὸς καὶ ὁ τεχνικὸς*

9 *ὁ* add. Sch. 12 l. *ἱστο|..'θηπρο.τιθ..ων ἐκεῖνοι*; *ἱστορίας ἔθη προστιθ..ον ἐκ.* H. Proclus fort. scripsit *ὧν εἰ οἱ μὲν* 13 *ἐκ τῶν σω-* et *ἐξόδους* largitur H | an ⟨*παθῶν*⟩ *ἀπαλλ.*? 15 fort. *ἐνισχόμενοι τούτοις, ζῴοις* 24 *ἀνθρωπίνην* neglegentius scripsisse videtur, subaudiri volens *ζωήν*; *φύσιν* add. Sch. 25 *ἐμ*

καὶ ὁ γυμναστικὸς καὶ ὁ μιμητικός, οἷον ἐπεδίωκεν ὁ τὸν πίθηκον ἐνδυόμενος ἐπὶ τὸ αἴσχιον, ὡς Ἐπειὸς τὸν τεχνικόν, ὡς ἡ Ἀταλάντη τὸν γυμναστικὸν καὶ οἱ λοιποὶ τῶν εἰρημένων τοὺς λοιπούς.

Ἐν ἐσχάτοις τοίνυν ἡ Ὀδυσσέως ψυχή (ληπτέον δὲ καὶ ταύτην εἶδος εἶναί τι ζωῆς ἐνδεικνυμένην ὥσπερ τὰς ἄλλας ἐκείνας, τὸ ἔμφρον ἐν ταῖς τῶν βίων αἱρέσεσιν), αὕτη τοίνυν ἰδοῦσα βίον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἠμελημένον, ἐσχάτη δὲ λαχοῦσα, φησὶν αὐτός, διὰ τύχην, ἧς ἔργον τὸ συντάττειν ἡμᾶς πρὸς τὸ πᾶν, ταύτην οὖν ἔχουσα τοῦ κλήρου τὴν τάξιν ὅμως διὰ φρόνησιν εἵλετο βίον ἄριστον, πόνων λελωφηκυῖα, φησίν, καὶ φιλοτιμί|ας· ἀποδ[εικνὺς τὴν f. 176 r.
ὑπεροχὴν ταύτης τῆς] ψυχῆς· οὕτω γοῦν αὐτὸς [εἶπε λελωφηκυῖαν φιλοτι]μίας ὁ Πλάτων, ὡς ἀπὸ τῆς φιλοτιμουμένης ἐπὶ τὸ ἄνω πορευόμενος τῆς κατὰ γνῶσιν λελειμμένης· ἑλέσθαι δ' οὖν τὴν τοιαύτην ψυχὴν τὸν ἄριστον ἐκ τῶν ἐνόντων, οὐκ ἀπερισκέπτως ἑλομένην, ἀλλὰ ζητοῦσαν ἐκ τῶν λοιπῶν (τοῦτο δὲ ὡς ἂν πλειόνων ἔτι ὄντων) τὸν ἀμείνω, καὶ περιιοῦσαν· ὃ δὴ σημαίνει τὴν μεταβατικὴν τοῦ λογισμοῦ τῆς διανοίας ἐνέργειαν· κρίνασαν δ' οὖν τὸν ἰδιώτου καὶ ἀπράγμονος βίον ἄριστον ἑλέσθαι τότε τὸν τοιοῦτον (ἀντιδιῄρηται δὲ ὁ μὲν ἰδιώτης πρὸς τὸν τυραννικὸν καὶ ὅλως ἀρχικὸν καὶ φιλότιμον, ὁ δὲ ἀπράγμων πρὸς τὸν ἐπίπονον· εἴρηται γὰρ ὅτι πόνων ἐλελωφήκει καὶ φιλοτιμίας)· ἑλομένην δὲ τὸν τούτων ἀπηλλαγμένον εἰπεῖν, ὅτι τοῦτον ἂν εἵλετο τὸν βίον καὶ πρὸ [[τοῦ]] τῶν ἄλλων τυχοῦσα κλήρου.

Καὶ πάλιν ὑπομνηστέον ὅτι τοῦτο δείκνυσιν, ὡς ἄρα οἱ κλῆροι περιέχουσιν οἱ πρότεροι τοὺς δευτέρους, καὶ ὅσοι μὲν

5 ἐπ' ἐσχάτωσ, unde dedi ἐν ἐσχάτοις; ἐπ' ἐσχάτων H 12 ἀποδεικνὺς suppl. Sch. 14 φιλοτιμίας suppl. Sch. 15 πορευομένοισ | γνῶσιν] γένεσιν H Mai, spat. 5 litt. ego 17 ἀπερισκέπτως H[b]] ἀπε . . . . . πτως H[a] ego 18 τὸν Sch.] τῶν 21 post τοιοῦτον eras. εν 25 τοῦτο, cr. Sch. 26 εἱλετὸν βίον | πρώτη τῶν ἄλλων Sch.

τοῖς δευτέροις βίοι προτίθενται, καὶ τοῖς προτέροις, οὐ μέντοι καὶ ἀνάπαλιν· ὡς ἐξ ἀφθονωτέρων καὶ πλειόνων τοῖς ἀεὶ προτέροις κληρουμένοις τῆς αἱρέσεως ὑπαρχούσης. οὐ γὰρ ἂν ἡ Ὀδυσσέως ψυχὴ τοῦτον εἶπεν ἑλέσθαι ἂν βίον, ⟨ὃν⟩ εἵλετο ἐσχάτη κληρωθεῖσα τῶν ἄλλων, εἰ μὴ καὶ οὗτος ὁ βίος ἐν τοῖς τῶν προτέρων περιείχετο κλήροις. ἀπὸ ταύτης δ᾽ οὖν τῆς αἱρέσεως οὕτω γενομένης πιστὸν ἐποίησεν τὸν τοῦ προφήτου λόγον εἰπόντος· καὶ τελευταίῳ ἐπιόντι, σὺν νῷ ἑλομένῳ, κεῖται βίος ἀγαπητὸς οὐ κακός [p. 619[b]]· καὶ δῆλον ὅτι γίνεται μὲν ἐν τῷ παντὶ | f. 176v. . . .[30]. . . μὲν . . .[30]. . . τούτῳ . . .[17]. . . οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὡς σωφρονιστικὰ ταῦτα διεσκεύασται τοιῶσδε τῶν ψυχῶν, φρόνησιν δεικνύντα τῆς φαινομένης εὐπορίας αἱρετωτέραν, ὅταν ταῦτα μερίζηται ἀπ᾽ ἀλλήλων. ⟨ἣ⟩ μὲν γὰρ εἰς εὐδαιμονίαν οἶδεν ἄγειν, ἣ δὲ οὐκ ἐξ ἀνάγκης, εἰ μὴ καὶ φρόνησις εἴη περὶ τὰς αἱρέσεις.

Τούτοις τοίνυν ἐπήγαγεν, ὃ δὴ λοιπόν ἐστι τῆς διαιρέσεως, ὅτι καὶ εἰς ἄλληλα τὰ ἄλλα ζῷα μεταβάλλει, τὰ μὲν ἄδικα εἰς τὰ ἄγρια, τὰ δὲ δίκαια εἰς τὰ ἥμερα [p. 620[d]]. λείπεται τοῦτο μετὰ τὰς μεταβολὰς τὰς ἐξ ἀνθρώπων εἰς τὰ ἄλογα καὶ ἐκ τῶν ἀλόγων εἰς ἀνθρώπους, οἷος ὁ κύκνος ἔμπροσθεν, οἷα τὰ πρὸ τούτων, ἐν οἷς ἔλεγεν, ὅτι καὶ ἐκ τῶν ἄλλων θηρίων εἰς ἀνθρώπους γίνονται μετατάξεις [p. 620[a]], καὶ δὴ καὶ τὰς ἐξ ἀνθρώπων εἰς ἀνθρώπους, ὡς τοῦ Ἐπειοῦ καὶ τῆς Ἀταλάντης· ἃς διὰ τοῦτο εἶπεν ἐν μέσοις λαχεῖν ὡς ἐν τῇ μεσότητι τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς στρεφομένας καὶ τῷ ἐξ ἄρρενος εἰς θῆλυ ἢ τῷ ἐκ θήλεος εἰς ἄρρεν ἰέναι διενεγκούσας. Τούτων γὰρ ῥηθέντων ἐλείπετο καὶ τὴν ἐσχάτην εἰπεῖν μεταβολὴν τὴν ἐκ

4 ὀδυσέωσ 5 add. Sch. 8 ἐπι|ϊόντι 12 σωφ...ιστικ....τα ego, cetera dat H[b] | ψυχῶν H[b], l. dubitanter 13 εὐ..ρίασ ego, totum v. H[b] 14 ἀπὸ H[b], l. ..᾽ 17 possis αἱρέσεως 27 τῷ — τῷ Us.] τῶν — τῶν (hoc ν ex ι) 28 θήλεοσ] ο ex ω

θηρίων εἰς θηρία γενομένην, ἣν τελευταίαν καὶ αὐτὸς προσέθηκεν, διορίζων καὶ ἐπὶ τούτων, ὅτι τὰ μὲν ἄδικα τῆς ζωῆς εἴδη μετέβαλλεν εἰς τὰ ἀγριώτερα, τὰ δὲ δίκαια εἰς τὰ ἡμερώτερα· καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἐπήνεγκε τοῖς εἴδεσιν τῶν μεταβολῶν, καὶ πάσας μίξεις μίγνυσθαι τὰς ζωάς, πέρας ἐπιτιθεὶς τῇ ὅλῃ διαιρέσει τῶν βίων κοινόν. πᾶσα δὲ μῖξις ἢ ἐκ τῶν ὁμοίων εἰς τὰ ὅμοια (καὶ τοῦτο διχῶς, ἐκ λογικῶν | εἰς λογικὰ καὶ ἐξ ἀλόγων εἰς ἄλογα) ἢ ἐξ f. 177 r. *ἀνομοίων εἰς ἀνόμοια, καὶ τοῦτο πάλιν διχῶς, ἢ ἐξ ἀλόγων εἰς λογικὰ [μετι]ουσῶν τῶν ψυχῶν ἢ ἐκ λογικῶν εἰς ἄλογα. [ταῦτα] μὲν οὖν [ἤδη] δῆλα διὰ τῶν ἔμπροσθεν ἡμῖν γέγονεν. Ἃ δὲ τελευταῖα προσέθηκεν, σκεπτέον, ὅταν λέγῃ τὰ ἄδικα εἰς τὰ ἄγρια καὶ τὰ δίκαια μεταβάλλειν εἰς τὰ ἥμερα, πότερον ἀλόγων εἶναι τῷ ὄντι μετοικίσεις ψυχῶν εἰς ἄλλα ζῷα ἄλογα, οἷον κυνείας ψυχῆς εἰς ἵππειον ζῷον μετιούσης, ἢ καὶ ταύτας ψυχῶν μὲν ἀνθρωπίνων, μετενδυομένων δὲ ἀπὸ ἀλόγων εἰς ἄλογα, καὶ ἀπὸ μὲν τῶν ἀδικωτέρων ζῴων, οἷον ἰκτίνων καὶ λύκων καὶ ὅσα ἁρπακτικά, εἰς τὰ ἄγρια μεθισταμένων, οἷον ὅσα ἰοβόλα, ἃ δὴ παντελῶς ἐστιν ἀνήμερα· ἀπὸ δὲ τῶν δικαιοτέρων, οἷον πελαργῶν καὶ τοιούτων ἄλλων, εἰς τὰ ἥμερα, οἷον μελίσσας καὶ μύρμηκας, ἃ δὴ πολιτικὰ γένη καὶ ἥμερα προσεῖπεν αὐτὸς ἐν τῷ Φαίδωνι* [p. 82b], *τὰ μὲν βασιλικῆς τὰ δὲ οἰκονομικῆς ἔχοντα ζωῆς ἴχνος.*

Τούτων δὴ προκειμένων εἰς ζήτησιν λέγωμεν, ὅτι καὶ ταύτας τὰς μεταβολὰς οὐκ ἀλόγων ψυχῶν ἀλλὰ ἀνθρωπίνων οἴεσθαι δεῖ λέγεσθαι παρὰ τοῦ Πλάτωνος, καὶ περὶ τούτων εἶναι μόνων ἁπλῶς σύμπαντα τὸν περὶ τῶν μετενσωματώσεων αὐτῷ λόγον. τοῦτο δὲ ἡμεῖς ἐκ πολλῶν ἀποδείξομεν. πρῶ-

6 *ὅλωι* 8 *εἰς λογικὰ — 9 διχῶς* Hb, ... *ογικὰ* .24. *ἐξ ἀνομοι* .24. *χῶσ* ego 10 *μετιουσῶν τῶν*] .... *ωντῶ*. ego, *διαμουσῶν* (*μ* ex?) Hb 11 *καὶ ταῦτα μὲν δῆλα* Hb, ... *ἐν ὀνν*(*τ*?) .... *δῆλα* ego 14 *μετοικήσεις* Us. hic et infra

τον μὲν γὰρ ὁ τοῦ προφήτου λόγος οὐ πρὸς ἀλόγους, ἀλλὰ πρὸς λογικὰς ἦν ψυχάς· γελοῖον γὰρ ἀλόγοις λέγειν Ἀνάγκης θυγατρὸς κόρης Λαχέσεως ὅδε λόγος, καὶ οὐχ ὑμᾶς λήξεται δαιμων, ἀλλ' ὑμεῖς δαίμονας αἱρήσεσθε, καὶ αἰτία ἑλομένου, θεὸς ἀναίτιος [p. 617de], καὶ
f. 177v. τελευ|ταίῳ ἐπιόντι, σ[ὺν νῷ ἑλομένῳ, κ]εῖται βίος ἀγαπητός, ο[ὐ κακός [p. 619^{b}]· ταῦτα γὰρ μά]την ἂν κατέτεινεν πρὸς τὰς φ[ύσιν οὐκ ἐ]χούσας ἐπαΐειν οὐχ ὅτι τῶν ἀπὸ νοῦ προϊόντων λόγων, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως λόγων ψυχὰς οὐδὲ σὺν νῷ τι δυναμένας αἱρεῖσθαι καὶ πράττειν. ἔπειτα ὅτε διώριζεν αὐτός, πῶς δεῖ ποιεῖσθαι τὰς αἱρέσεις, καὶ ἔλεγεν ψυχῆς τάξιν μὴ ἐνεῖναι [p. 618^{b}], σαφῶς ὡς περὶ λογικῶν διελέγετο ψυχῶν· ταύτας γὰρ ἠξίου μὴ ἐκπλήττεσθαι ὑπὸ δυνάμεων καὶ ὑπὸ πλούτων καὶ εὐγενειῶν, ἀλλὰ κρίσιν ἐφιστάνειν τοῖς βίοις καὶ σκοπεῖν τὸν εἰς εὐδαιμονίαν ἄγειν μᾶλλον δυνάμενον ἐκ τῶν προτεινομένων· ἐν τούτοις δὴ πᾶσιν καὶ τοῖς τοιούτοις δῆλος ὢν οὐ περὶ ἀλόγων ἀλλὰ περὶ λογικῶν μόνον διατατττόμενος ψυχῶν· ποία γὰρ ἔκπληξις ἢ κρίσις πλούτου καὶ πενίας καὶ δυνάμεως καὶ ἀδυναμίας καὶ τῆς ἐν τούτοις μεσότητος ἐν ἀλόγοις; τρίτον τοίνυν μετὰ τὸ συμπληρῶσαι τοὺς περὶ τῶν μεταβολῶν λόγους πάντας κατάγων λοιπὸν εἰς τὴν γένεσιν πάσας ἀκούσωμεν, ὅσα φησίν [p. 620^{d}]· ἐπειδὴ δ' οὖν πάσας τὰς ψυχὰς τοὺς βίους ᾑρῆσθαι, πάσας ἰέναι πρὸς τὴν Λάχεσιν καὶ τὸν δαίμονα δέχεσθαι παρ' αὐτῆς φύλακα καὶ ἀποπληρωτήν, φησίν. εἰ οὖν πᾶσαι μὲν ᾕρηνται, ψυχαῖς δὲ ἀλόγοις αἵρεσις οὐκ ἔστιν (οὐδὲ γὰρ προαίρεσις), δῆλον ὡς οὐκ ἦσαν ἐν ταῖς εἰρημέναις μεταβολαῖς ἀλόγων μετοικίσεις, ἀλλὰ ἀνθρωπίνων εἰσὶν πᾶσαι ψυχῶν τὰς μετενδύσεις ἐκείνας ποιουμένων, καὶ ἀπ' ἀρχῆς

4 δαίμων λήξεται et δαίμονα Plat. 8 φρονήσεως μετεχούσας H 15 ἐφίστανεν, cr. Sch. 17 ὢν Sch.] ουν 20 post καὶ prius exp. δι 23 ἀκούσομεν, cr. Sch.

εἰς τέλος περὶ ἐκείνων ἐστὶν ὁ λόγος. Μὴ οὖν ζητῶμεν καὶ ἄλογα ζῷα πῶς εἰς ἄλογα ἄλλα μέτεισιν, ἀλλὰ μένωμεν ἐπὶ τῶν λογικῶν ψυχῶν. | τὸ γὰρ αὐτεξούσιον καὶ τὸ ἐφ' f. 178r. ἡμῖν ἐν λογικαῖς ἐστι ζωαῖς· ὡς καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος εἶπεν [legg. X p. 904^b] ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς τὸν θεὸν τοῦ πο[ιοῦ] δοῦναι τὴν ἐξουσίαν, ταύτας δὲ κυρίας οὔσας τοῦ μεταβάλλειν ἑαυτὰς κατὰ τὸ χεῖρον ἢ βέλτιον ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης εἰς ἄλλην καὶ ἄλλην τάττεσθαι χώραν, ἐν ᾗ ταχθεῖσαι πᾶσαι νικῶσαν μὲν ἀρετὴν ἐν τῷ κόσμῳ παρέξονται, κακίαν δὲ ἡττωμένην.

Ὅτι δὲ καὶ ἀνθρώπιναι ψυχαὶ μετίασιν ἀπ' ἄλλων ἀλόγων ζῴων εἰς ἄλλα, δεδήλωκεν καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς ἱστορία καὶ μικρὸν πρὸ ἡμῶν. Νεστόριος γοῦν ὁ μέγας ἀνὴρ ἱερατικὸς εἰς τὴν Ῥώμην ἀφικόμενος γυναικὸς μιᾶς τῶν εὐπαρύφων μόλις ἐξειπεῖν ἐθελησάσης, θρηνούσης δὲ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν ἔμπροσθεν βίων αὐτὸς ἀκοῦσαι λέγεται περὶ ἑαυτῆς ἱστορούσης, ὡς ἄρα ἐν περιόδοις προτέραις ἐν †Ἀδασμάστῃ τῆς Ἀττικῆς ἐγεγόνει παιδισκάριον καπήλοις τισὶν ὑπηρετοῦν, λήθῃ δὲ ὑπερβαλλούσῃ κατείχετο τῶν ἀεὶ προσταττομένων ὑπὸ τῶν χρωμένων, καὶ ἀπεκλάετο τὴν λήθην, ὥσπερ ὅτε ταῦτα ἔλεγεν τὴν μνήμην· συμμῖξαι οὖν αὐτήν τινι φάσματι καὶ αἰτῆσαι μνήμην καὶ αἰτήσασαν λαβεῖν, καὶ λαβοῦσαν πάντων ἑξῆς τῶν ἐκεῖθεν διαμνημονεύειν. γενέσθαι οὖν αὐτὴν ὡς ἐμέμνητο μετ' ἐκεῖνον τὸν βίον κυνὸς ψυχήν, καὶ ἀχθεσθεῖσαν μετὰ τὴν σύνερξιν ὦσαι τὸν κύνα ἐκ τέγους τινός, ἀπαλλαγῆναι βουλομένην τοῦ δεσμοῦ· καὶ τῆς ἀδίκου πράξεως εἰς τὸν κύνα δίκην τίνουσαν εἰς ὄφιν ἐλθεῖν, καὶ ἐκεῖνον κτεῖναι δυσχεράνασαν τὴν ψύχωσιν, ἐκτείνασαν αὐτὸν ἁμάξης κινουμένης ἔμπροσθεν τῆς ἁμάξης·

8 χώραν H et id extare videtur] μοῖραν Mai 10 ἡττημένην H Mai, sed ω esse vid. et sic Plat. 13 καὶ ⟨ἡ⟩ μικρὸν Us. | γοῦν ss. supra ἦν (η ex ι) 17 ἐν Ἁλαῖς μὲν ἄστει Rohde Rh. Mus. XXXII 331 27 τείνουσαν, cr. Sch.

f. 178v. κἀκεῖνον μὲν κατατμη|θέντα ἀπολέσθαι, μετὰ δὲ ἐκεῖνον ἄρκτον γενομένην καὶ τὸν εἱμαρμένον χρόνον τῷ ζῴῳ συμβιοῦσαν εἰς ἄνθρωπον ἐλθεῖν. ἐκείνην μὲν οὖν καὶ τῆς μνήμης καὶ τῶν ἐπὶ τῇ μνήμῃ θρήνων ὁ Νεστόριος ἰάσατο θεοῖς χρησάμενος συνεργοῖς καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἔχειν ἀμείνους ἐλπίδας ἐποίησεν· ἐκ δὲ τούτων χρὴ λαβεῖν, ὅτι καὶ ἀπ᾽ ἄλλων ζῴων εἰς ἄλλα κατὰ δίκην γίνονται μεταστάσεις καὶ δι᾽ ἀδικίαν εἰς ἀγριώτερα, καὶ ὡς ἔστιν καὶ ἐν ἀλόγοις ἀδικία καὶ δικαιοσύνη, καὶ πάντων δίκη καὶ νόμος ἔφορος.

Ὅτι μὲν οὖν πάσας τὰς ἐν ταῖς αἱρέσεσι ταύταις μεταβολὰς ψυχῶν εἶναι δεῖ νομίζειν λογικῶν ἢ εἰς τὰ ὅμοια μεθισταμένων ἢ εἰς τὰ ἀνόμοια, καὶ ἢ ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον τὴν μεταβολὴν ποιουμένων, εἴρηται πρότερον, καὶ εἴληπται πάντα ἐκ διαιρέσεως ἡμῖν τὰ εἴδη τῆς ζωῆς. συλλογισώμεθα δὲ ὅσα ἕπεται τοῖς δεδειγμένοις. ὧν ἐστι πρῶτον τὸ τὰς εἰς τὰ ἄλογα ζῷα καθόδους μὴ εἶναι τῶν ἐξ οὐρανοῦ ψυχῶν εἰς γένεσιν ἰουσῶν. οὐδὲ γὰρ ἄνοδος ἡ εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον ἐκ τῶν ἀλόγων γένοιτο ἄν, ἀλλ᾽, ὡς εἴρηκεν αὐτός [p. 619c], ⟨τῶν⟩ καὶ ἄνευ φιλοσοφίας ἢ καὶ νοῦ τό γε ἐν τεταγμένῃ πολιτείᾳ βεβιωκέναι πάντως ἐχουσῶν. οὕτως γὰρ καὶ ἔσται πάλιν εἰς τὸ ὅμοιον ἡ μετοίκισις, ἀπὸ τεταγμένης παρ᾽ ἀνθρώποις πολιτείας εἰς τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τεταγμένην πολιτείαν· τοιαύτη δὲ ἡ τῶν κατ᾽ οὐρανὸν περιιόντων, ὅπου ⟨μήτε ἀδικεῖ μηδὲν⟩ μήτε ἀδικεῖται, πάντα δὲ ἐν κόσμῳ φέρεται καὶ τάξει καὶ ζῇ μετ᾽ ἀλλήλων τὴν κοινὴν ζωήν, καὶ ἕκαστον τὴν ἑαυτοῦ παρέχεται συμπλήρωσιν εἰς τὸ ὅλον, τὰ ἑαυτοῦ πρᾶττον, καὶ ἓν ἐπιτή-
f. 179r. δευ|μα ἔχει πρόχ[ειρον. μί]α γὰρ ἰδέα [τῆς] τεταγμένης

1 pleraque ab H adiutus aegre l. | μετὰ δὲ ἐκεῖνον H^b (μ. δὲ εἶπον H^a)] μετ . . . . . ει . ον 16 τοῖς Us.] τούτοισ 20 add. Us. | ἢ Sch.] ἧι 25 suppl. Sch. 27 καινὴν, cr. Us. 29 l. πρόχ . . ?. γαρ, α ante γ vidit H^b, unde μία Heitz | l. ιδ . . . η . τεταγμένης, ἰδέα H^b qui om. τῆς

ἐστὶν πολιτείας· ὡς καὶ τῆς πολιτείας ταύτης ἐν οὐρανῷ τὸ παράδειγμα ὁ Σωκράτης ἔλεγεν τετάχθαι τῆς ἀρίστης [IX p. 592b]. *χωροῦσιν οὖν εἰς οὐρανὸν οὐκ ἀπὸ τῶν ἀλόγων αἱ ψυχαὶ ζῴων· πορρωτάτω γὰρ ταῦτα τῶν οὐρανίων ζῴων τῶν νοῦν μιμουμένων τὰ ἄμοιρα λόγου, τῶν κύκλῳ κινουμένων τὰ εἰς γῆν κύπτοντα, τῶν ἀεὶ τεταγμένων τὰ ἀεὶ τῇ αὑτῶν φύσει ἄτακτα, τῆς μεταβολῆς πανταχοῦ δι' ὁμοιότητα γινομένης. Εἰ δὲ ἡ εἰς οὐρανὸν ἄφιξις οὐκ ἀπὸ ἀλόγου γίνεται οἰκήσεως, ἀλλ' ἀπὸ τεταγμένης πολιτείας, ὡς αὐτός φησιν, οὐδὲ τὸ ἀνάπαλιν τῶν ἐξ οὐρανοῦ κατιουσῶν εἰς ἄλογα ζῷα γένοιτο ἂν μετάστασις ἐκεῖθεν. καὶ γὰρ τοῦτο διώρισεν αὐτός, ὅτι κατὰ συνήθειαν τῶν ἔμπροσθεν βίων γίγνονται ταῖς ψυχαῖς αἱ αἱρέσεις* [p. 620a]· *ποία δὲ συνήθεια συγγενὴς πρὸς ἀλογίαν ἐστὶν πολιτείας ἀνθρωπίνης τεταγμένης; ἐπεὶ καὶ τὸ τυραννίσιν ἐπιτρέχειν διὰ τὰ κράτη τῶν οὐρανίων ἐγγέγονεν ταῖς ἐξ οὐρανοῦ κατιούσαις· καὶ τοῦτο ἐκ συνηθείας τῆς περὶ τὰ οὐράνια, τὸ δὲ ὅλως εἰς ἄνθρωπον χωρεῖν* ⟨*ἐκ*⟩ *τῆς ἀπ' ἀνθρώπων εἰς τὸν οὐρανὸν ἀφίξεως· μίξασαι οὖν ἀνθρωπίνην πολιτείαν καὶ δύναμιν κρατητικὴν εἰς ὄρεξιν τῆς τυραννικῆς κατέστησαν ζωῆς, ἀφελοῦσαι μὲν τῆς ἀνθρωπίνης πολιτείας τὸ τεταγμένον, ὅπερ ἐποίησεν αὐτὰς τῆς ἐν οὐρανῷ λήξεως τυχεῖν, τῆς δὲ ἐν οὐρανῷ δυνάμεως ἀγνοήσασαι τὸ κατὰ νοῦν, διότι καὶ ἄνευ νοῦ πεποίηντο τὴν ἄνοδον· τῷ γὰρ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον γνωστόν. Ὅτι μὲν οὖν τὰς οὐρανόθεν κατιούσας εἰς γένεσιν εἰς ἄλογα ζῷα | χωρεῖν ἀδύνατον, δῆλον· ἑπόμενον δὴ* f. 179 v. *τὰς ἐκ τῶν ὑπογείων τόπων τοῦτο τὸ πάθος ὑπομένειν, διὰ μὲν τὰ ἐν Ἅιδου δράματα καὶ μάλιστα τὰ περὶ τὸν Ἀρδιαῖον ἐκτρεπομένας τοὺς τυραννικοὺς βίους, φερομένας*

1 *ἐστὶν πολ.* ¹⁰ *αι* ego, cetera H; quem *ὡς* de suo dedisse, re vera extare *διὸ* existimo 7 *αὐτῶν* 18 add. Sch. 23 *ἀγνοήσασαι* Us.] *αἱ νοήσασαι* | *τὸ*] *τὰ* 26 *δῆλον* H, *δὴ*... ego | *ἑπομένου δὲ*, cr. Sch. Us.

δὲ ὅμως ὡς αὐχμοῦ καὶ κόνεως μεστὰς εἰς τὰς χθονίας ζωὰς καὶ τὴν ἀλογίαν †δηλον.

Πῶς δὲ ἄρα διεγίγνωσκεν ὁ θαυμαστὸς τούτων ἄγγελος, ὅτι βεβιωκυῖαι πρότερον ἦσαν αἵδε αἱ ψυχαὶ λογικῶν ζῴων βίον ἢ ἀλόγων; τὰς μὲν γὰρ παρούσας αὐτῶν αἱρέσεις ἑώρα, καὶ εἰς αὐτὰς βλέπων καὶ εἰς τὸ πᾶν τοιῶνδέ τινων βίων οἰστικὸν ὑπάρχον· τὰς δὲ πρὸ τῆς χιλιέτους περιόδου ζωὰς αὐτῶν, ἀφ' ὧν εἰς τὰς τότε παρούσας ᾔεσαν, πῶς ἑώρα; καὶ πόθεν εἶχεν φράζειν, ὡς αἳ μὲν ἐξ ἀνθρώπων εἰς κύκνους ᾔεσαν καὶ ἀηδόνας, αἳ δὲ ἐξ ἀλόγων εἰς ἀνθρώπους, ὡς αἱ ἀπὸ κύκνων εἰς ἀνθρώπους, αἳ δὲ καὶ ἐξ ἀλόγων εἰς ἄλογα, καθάπερ αἱ ἐκ θηρίων εἰς θηρία μετενδυόμεναι; Μήποτε οὖν ἀληθὲς μὲν καὶ τὸ σὸν δὴ τοῦτο, ὦ φίλε ἑταῖρε, καὶ διηγουμένων ἀκοῦσαι ταῦτα τὸν Ἠρα τῶν ψυχῶν (καὶ γὰρ εἴρηται τοῦτο πρότερον [p. 614e]*, ὅτι καὶ ἠσπάζοντο ἀλλήλας ὅσαι γνώριμαι καὶ διηγοῦντο τὰ σφῶν αὐτῶν, αἳ μὲν ὅσα ἴδοιεν ὑπὸ γῆς, αἳ δὲ τὰς ἐν οὐρανῷ πάσας εὐπαθείας· οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν τὰς ἐκ τῶν ὑπὸ γῆς δικαιωτηρίων καὶ τοὺς ⟨βίους⟩ διηγεῖσθαι τοὺς ἔμπροσθεν, ἀφ' ὧν ὁρμηθεῖσαι τὴν περίοδον ἐκείνην ἀνέτλησαν)· ἀληθὲς δὲ καὶ τὸ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν περιβλήμασιν ἐκφαίνεσθαι τοὺς τύπους καὶ τὰς μορφὰς ἔτι τῶν προτέρων βίων, εἰ μὲν ⟨ἐν⟩ ἀνθρώπου εἴδει ἐβεβιώκεσαν, ἀνθρωποειδεῖς, εἰ δὲ ἐν ἀλόγων, ἐκείνοις παραπλησίας·* f. 160r. *οὐχ ὡς ἐνδυομένων | τῶν ψυχῶν τὰ σώματα καὶ τυπουμένων ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν ἑκάστου μορφήν, ἀλλ' ὡς διὰ τὴν τοῦ λόγου προβολὴν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἑαυτῶν τυπουσῶν εἰς τὴν ὁμοίαν τοῖς ζῴοις σκιαγραφίαν. καὶ γὰρ*

1 *δηλον* m^1, acc. in *η* posuit m^3; *δηλον⟨ότι⟩* Sch., delendum puto ex p. 326, 26 illatum   8 et 10 *ᾔεσαν*   14 Marinum adloquitur, cf. p. 96, 2   16 *ἀλλήλαισ*, cr. Sch.   19 *τῶν* Sch.] *τησ*   19 *τουσ*| *βίους* add. Sch., fort. *βίους* pro *τουσ* ponendum   21 an *ἀνέπλησαν*? (est ras. in *τ*)   22 an *ἐμφαίνεσθαι*?   23 add. Sch.

αἱ φαντασίαι ποικίλας περὶ τὸ πνεῦμα παρέχονται τοῦτο μορφὰς συνεξαλλαττόμενον αὐταῖς καὶ συνδιατιθέμενον· ἢ πῶς οἰόμεθα καὶ ἐν τοῖς φάσμασιν πολλάκις ἐν ὀλίγῳ χρόνου διαστήματι τὸ αὐτὸ φαίνεσθαι πολύμορφον καὶ φωνὰς ἐκπέμπειν οἰκείας τοῖς σχήμασιν τοῖς φανταζομένοις, ἢ ὑπὸ τῆς φαντασίας μετασχηματιζόμενον ἕκαστον καὶ τοῖς μορφώμασιν οἰκείως συμφθεγγόμενον; οὐδὲν οὖν ἀπεικὸς δήπουθέν ἐστιν, καὶ τῶν ψυχῶν τὰ ὑλικὰ περιβλήματα σῴζειν τὸν τύπον τοῦ ἔμπροσθεν βίου, καὶ κατὰ τοῦτον οἷον ἐσκιαγραφημένον ἐν αὐτοῖς τῷ θεωμένῳ δηλοῦν, ἀφ' οἵων ἥκουσι ζῴων· μέχρις ἂν ἄλλου προβολὴ λόγου τοῦτον μὲν ἀφανίσῃ, τὸν δὲ προσήκοντα τῇ τοῦ παρόντος δυνάμει καὶ προκεχειρισμένου συμμεταμορφώσῃ, μετὰ τοῦ καὶ τὸ πᾶν εἰς τὴν ἐκείνου διάθεσιν συνεργεῖν καὶ φυλάττειν τὸν πρότερον καὶ τυποῦν τὸν δεύτερον, κατὰ τὴν οἰκείαν ἑκάτερον περίοδον. Τοῦτο μὲν τοίνυν οὑτωσὶ φήσομεν καὶ τῷ ἀγγέλῳ τοῦδε τοῦ μύθου γενέσθαι γνώριμον, ἐξ οἵων ἥκουσι ζῴων αἱ ψυχαί, λογικῶν ἀλόγων, εἰς τὴν ἑπομένην γένεσιν.

|*Ἴσως δὲ ἄν τις ἀπορήσειεν, πῶς τῆς ἀπὸ γενέσεως* f. 173v. 10 *ἐπὶ γένεσιν πρὸ ἀποκαταστάσεως τῶν ψυχῶν τελέας χιλιέτους οὔσης πορείας ὁ τῶν θεαμάτων τούτων ἄγγελος ἰδεῖν φησιν τὴν Ὀρφέως ψυχὴν καὶ τὴν Αἴαντος καὶ τὰς ἄλλας εἰς γένεσιν ἐρχομένας, αἷς οὐκ ἴσος ἦν χρόνος τοῦ τε παρόντος βίου καὶ τοῦ προτέρου καὶ ὅλως οὐδεμιᾶς χιλιοστύος· ταῦτα γὰρ οὐκ ἔστι συγκλώθειν, τόν τε τῶν χιλίων ἐτῶν ἀριθμὸν καὶ ⟨τὸ⟩ ψυχὰς τὰς μὴ ἅμα βεβιωκυίας εἰς δευτέραν γένεσιν ἄγειν ὁμόχρονον καὶ συγκλήρους ποιεῖν. Ἡμεῖς μὲν οὖν καὶ τὸν τῆς χιλιάδος ἀριθμὸν ὅπως ἀκούειν δεῖ συμβολικῶς καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἡρωικῶν ψυχῶν προείπομεν·*

9 *κατὰ* del. Us. . 15 *ἑκάτερον* ex *ἑκατέρων* 18 nempe ⟨*ἢ*⟩ *ἀλόγων* 19 cf. ad p. 317, 1 20 *προαποκαταστάσεωσ* | *χιλιο-στῆσ* (- ir. et *η* ex *υ*) 24 *χιλιοστῆσ* (ras. post *ο*) 25 *ἔστι* Sch.] *ἔτι* 26 add. Sch. 29 cf. 172, 18. 315, 20

καὶ κατὰ ταύτας τὰς ἐπιβολὰς οὐδέν ἐστιν ἐναντίον, εἴπερ ὃ μὲν εἶδός τι ζωῆς δηλοῖ περιοδικῆς, τὰ δὲ βίων διαφορὰς ὁμοίων ἐκείναις ταῖς ψυχαῖς, ἀλλ' οὐκ αὐτὰς ἐκείνας οὐδὲ μαθηματικὸν ἀριθμὸν τὸν χίλια. Δεῖ δὲ μηδὲ τὴν τῶν πρὸ ἡμῶν τινος ἐπιβολὴν ἀποκρύψασθαι, Ναυμάχιον λέγω τὸν Ἠπειρώτην, οὗ καὶ πρότερον ἐμνήσθην τὰς ἱστορίας παρατιθέμενος τῶν ἀναβίωσιν ἐχόντων ἃς ἐκεῖνος ἤθροι- f. 174r. *|σεν. περὶ γὰρ δυεῖν προβλημάτοιν εἰς τόνδε τὸν μῦθον μονόβιβλον συγγραψάμενος, περί τε τῆς ἀναβιώσεως καὶ περὶ τοῦ π[ῶς δεῖ λῦσαι τὴν] εἰρημένην ἀπορίαν, ἀξιοῖ πρὸς ⟨τὸ⟩ δεύτερον ἀπαντῶν, τὸν ἄγγελον τῶν θεαμάτων τούτων θειοτέραν ἀλλαξάμενον ζωὴν τῆς μετὰ τοῦ σώματος οὕτως ὁρᾶν τὰς ψυχὰς τὰς αἱρουμένας τοὺς βίους ὡς οἱ κρείττους ἡμῶν, τὸν δαιμόνιον τρόπον. ὥσπερ οὖν οἱ θεοὶ καὶ τὰ μήπω παρόντα ⟦καὶ⟧ ὁρῶσιν ὡς ἤδη παρόντα καὶ τὰ μὴ ἅμα ὄντα ὡς ἅμα (πάντα γὰρ ἐκείνοις ἅμα), τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὸν Ἡρα κατὰ τὸ ἐν ἑαυτῷ θεῖον καὶ τὰς οὐχ ἅμα κατιούσας ψυχὰς ὡς ἅμα κατιούσας θεᾶσθαι (τοιαύτην γὰρ εἶναι πᾶσαν τὴν θείαν νόησιν καὶ τὴν ἐν ἡμῖν)· ταύτας δὲ θεᾶσθαι καὶ οὐκ ἄλλας ὡς ἔχοντά τινας περὶ αὐτῶν ἐννοίας· καὶ τοῦτο μὲν ὡς ψυχὴν πάσχειν τὸ ἀφ' ὧν ἔχει τὴν περὶ ψυχῶν ἁπλῶς θεωρίαν ποιεῖσθαι, τὸ δὲ ὡς παρόντα ὁρᾶν τὰ μὴ παρόντα καὶ ἅμα τὰ μὴ ἅμα ὡς θείως ἐνεργοῦσαν. Τοσαῦτα μὲν ὁ Ναυμάχιος ἐξηυπόρησεν εἰς λύσιν τῆς προτεθείσης ἀπορίας.*

f. 180 r. 20 *Τριῶν δὲ ἡμῖν δεδειγμένων ἐν τούτοις, ἑνὸς μὲν ὅτι* α
ψυχῶν εἰσι λογικῶν αἱ μεταβολαὶ πᾶσαι μόνων ἢ ἀπ' ἀν-

4 *μήτε*, cr. Sch. 5 *λέγων* 6 cf. 115, 7 8 *προβλημ . . . ν* ego, cetera H^b 9 *μόνων βιβλίον*, cr. Sch. Deinde l. . . *γ* . . . . . . *νοσπερ . . . τῇ* ., cetera H^b 10 *τοῦ πρ λατος εἰρ.* H^b 11 add. Sch. | *δεύτερον ἀπαν-* desumpsi ab H^b 12 *θ . . . . ραν* ego, totum v. H^b 15 del. Sch., *καθορῶσιν* Us. 16 *ὡς ἅμα ⟨ὄντα⟩* Sch.

θρώπων εἰς ἄλογα μετιουσῶν ἢ ἀνάπαλιν ἢ ἀπ' ἀρρένων
β̄ εἰς θήλεα | ἢ ἀνάπαλιν ἢ ἀπ' ἀλόγων εἰς ἄλογα, δευ- f. 180 v.
τέρου δὲ ὅτι αἱ εἰς ἄλογα μετοικήσεις τῶν ἀπὸ γῆς εἰσιν
γ̄ ψυχῶν, ἀλλ' οὐ τῶν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ προελθουσῶν, τρίτου δὲ ὅπως ἐγνώριζεν ὁ τούτων ἄγγελος τῶν θεαμάτων τὰς ἐξ ἀνθρωπίνων βίων ἢ ἐξ ἀλόγων ὡρμημένας· καὶ δεδειγμένων πάντων οὐκ ἀπιθάνως ἕπεται τρία μετὰ ταῦτα συγγενῆ τούτοις διασκέψασθαι προβλήματα καὶ τὰ δοκοῦντα περὶ
ᾱ αὐτῶν εἰπεῖν· ὧν ἓν μέν ἐστιν, εἰ πᾶσαν ψυχὴν εἰς γένεσιν κατιοῦσαν εἰς ἄλογα ζῷα κατιέναι δυνατόν, ἢ ἔστιν γένος
β̄ ψυχῶν τῆς τοιαύτης ἄδεκτον ἀποπτώσεως· ἕτερον δὲ εἰ πᾶν ἄλογον ζῷον ἔχει ψυχὴν ἐφεστῶσαν λογικὴν ἔξωθεν, καὶ οὐκ ἄλλως ψυχοῦσθαι καὶ ταῦτα δυνατὸν ἢ διὰ ψυχῆς λο-
γ̄ γικῆς δυναμούσης τὴν ἐν αὐτοῖς ψυχὴν ἐνοῦσαν· τρίτον δὲ εἰ διὰ πάντων ἀλόγων ζῴων ἡ κάθοδός ἐστι τῶν λογικῶν ψυχῶν κατὰ τὴν Πλάτωνος ψῆφον, καὶ εἰ μέχρι τούτων μόνων.

ᾱ Τούτων δὲ τῶν τριῶν τὸ μὲν πρῶτον ζητοῦντες οὐδαμοῦ τὸν Πλάτωνα σαφῶς διορίζοντα τὰς πιπτούσας εἰς ἀλογίαν ψυχὰς καὶ ἀπτώτους εὕρομεν ἀπ' ἀλλήλων, πᾶν δὲ τοὐναντίον ἐνδεικνύμενον, ὡς ἄρα πάσας οἴεται τοῦτο πάσχειν τὸ πάθος. καὶ γὰρ ἐν Τιμαίῳ [p. 42c] πρὸς πάσας ὁ δημιουργὸς τὰς ψυχὰς λέγων τοὺς εἱμαρμένους νόμους τὴν ἁμαρτοῦσαν εἶπεν ἥξειν καὶ εἰς θήρειον φύσιν, μὴ διελόμενος ὅτι τισίν ἐστι τοῦτο προσῆκον ψυχαῖς καὶ οὐ πάσαις· καὶ ἐν Φαίδρῳ [p. 248c sq.] τὴν μὲν φιλοσοφήσασαν εἰς τὸ αὐτό φησιν ἀφικνεῖσθαι, τρὶς ἑλομένην τὸν βίον τοῦτον, τὰς δὲ ἄλλας μετὰ τὸν πρῶτον βίον χωρεῖν καὶ εἰς ἄλογα ζῷα πιπτούσας, οὐχὶ γένει ψυχῶν ἀλλ' εἴδει | ζωῆς ἀπο- f. 181 r.
δοὺς τὴν τοιαύτην πτῶσιν, ὡς καὶ τῆς φιλόσοφον βίον ἑλομένης, εἰ μὴ ἀδόλως φιλοσοφήσειεν, ταὐτὰ ταῖς ἄλλαις

20 ηὕρομεν Sch. 24 θήριον 29 πίπτουσαν, corr. Sch.

πάσχειν οὐκ ἀπεγνωσμένης παρ' αὐτῷ· καὶ ἐν αὐτῷ μέντοι τῷδε τῷ μύθῳ [p. 618^b] ψυχῆς τάξιν οὐκ ἐνεῖναι προείρηκεν διὰ τὸ ἄλλον αἱρεῖσθαι βίον, καὶ οὐδ' ἐνταῦθα τινὸς ψυχῆς ἔφη μὴ ἐνεῖναι τάξιν, ἀλλὰ ψυχῆς ἁπλῶς. ὥστ' ἐξ ἁπάντων τούτων εἶναι συλλαβεῖν πᾶσαν αὐτὸν ψυχὴν ὑπομένειν τὴν μεταβολὴν ταύτην μὴ ἀπογιγνώσκειν. Εἰ δὲ δὴ τὰς ἡρωικὰς ψυχὰς ἐξηλλάχθαι τῶν καλουμένων ἀνθρωπίνων κατ' οὐσίαν ὑπείληφεν, εἰκάζειν ἔξεστιν, ὅτι ταύτας [[τὰς]] μέχρις ἀνθρώπων κατάγει, καθάπερ τὰς ἀνθρωπίνας μέχρι θηρίων. Ὅτι δὲ ἐκεῖνο Πλατωνικόν ἐστιν, λάβοις ἂν ἔκ τε τῶν ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ [III p. 391^d] ῥηθέντων πρὸς τοὺς μυθοπλάστας καὶ ἐπιτιμηθέντων, ὡς ἀνθρώπων τοὺς ἥρωας οὐδὲν βελτίους ποιοῦντας καὶ ἐπ' ἐκείνους πάθη προσήκοντα ἀνθρώποις ἀναπέμποντας, καὶ ἐξ ὧν ἐν Κρατύλῳ [p. 397^d sq.] τῶν δαιμόνων καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν μέσῳ τὸ τῶν ἡρώων ἔταξεν φῦλον, [[καὶ]] ὡς οἱ δαίμονες τῶν ἡρώων ὑπέρτεροι κατὰ τὴν οὐσίαν, οὕτω τοὺς ἥρωας τῶν ἀνθρώπων ὑψηλοτέρους θέμενος· καὶ ἐπὶ τούτοις ἀπὸ τῶν ἐν Νόμοις διωρισμένων [IV p. 717^b], ἐν οἷς ὡς θεῶν ἱερὰ καὶ θυσίας καὶ δαιμόνων, οὕτως καὶ τῶν θεῶν παίδων ἐδοκίμασεν σέβειν τοῖς ἑαυτοῦ τροφίμοις, ἐφεξῆς τάττων θεοὺς δαίμονας ἥρωας ἀνθρώπους, ὁσίας ἐξηλλαγμένας καὶ ψυχῶν γένη τέτταρα ποιῶν, θεῖον δαιμόνιον ἡρωικὸν ἀνθρώπινον, καθάπερ καὶ ἐν Κρατύλῳ
f. 181v. [p. 397^c—399^c] | τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπισκοπῶν διώρισεν. εἰς γὰρ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα συχνὰ ὄντα ἀποβλέψας τις εἰκάσειεν ἄν, ὅτι τὰς ἡρωικὰς ψυχάς, ἃς ἀποκαλεῖ παῖδας θεῶν, οὐ κατάγει καὶ εἰς θήρειον φύσιν ὡς τὰς ἀνθρώπων (οὐδὲ γὰρ ἂν ἔτι τῇ οὐσίᾳ διαφέροιεν, ὁμοπαθεῖς οὖσαι τῶν

9 aut τὰς del. aut καὶ reponit Sch. 16 καὶ del. Sch. 20 ἐν οἷς ὡς Mai] ενοισων 21 τοὺς ἑ. τροφίμους Sch. (ex Pl. leg. VII 804^a) 22 ἐφεξῆσ (φ ir.)] φε exp. m^3? 26 συγχνὰ 28 cf. leg. IX 853^c. X 910^a | θήριον

ἀνθρωπίνων ὀνομαζομένων ψυχῶν), ἀλλ' εἰς ἀνθρώπων βίους, ὥσπερ τὰς δαιμονίας οὐδ' εἰς ἀνθρώπων βίους ἀπτώτους οὔσας εἰς γένεσιν.

Ἔοικεν δὲ καὶ τὰ πράγματα τοῖς λόγοις τούτοις συμβαίνειν. δεῖ γοῦν πανταχοῦ ταῖς μεσότησι συμπληροῦσθαι πᾶσαν τῶν ὄντων σειράν· ὡς οὖν ἐπὶ τῶν σωμάτων οὐκ ἀπὸ τῶν ἀιδίων εὐθὺς τὰ πάμφθορα τὴν γένεσιν ἔσχεν, ἀλλὰ τὰ μεταξὺ τούτων ἀίδιά τε ὄντα καὶ οὐκ ἀίδια, καθάπερ τὰ στοιχεῖα τὰ ὑπὸ σελήνην, οὕτως ἄρα καὶ τῶν ψυχῶν οὐκ ἀπὸ τῶν ἀεὶ ἄνω μενουσῶν αἱ πᾶσαν ὑπομένουσαι πτῶσιν ὑπέστησαν, ἀλλὰ μέσαι τούτων ⟨αἱ⟩ πίπτουσαι μέν, ἐπιστρέφουσαι δὲ εἰς τὰς ἀρχάς, πρὶν εἰς βάθος πεσεῖν. εἰ δὲ ταῦτα κρατοίη, καὶ ὅσα ἐν Τιμαίῳ λέγει ὁ δημιουργός, καὶ ὅσα ἐν Φαίδρῳ γέγραπται περὶ τῶν πρώτας καθόδους ποιησαμένων ψυχῶν, καὶ τὸ ψυχῆς μὴ ἐνεῖναι τάξιν ἀνοίσομεν εἰς τὸν κοινὸν περὶ ἁπασῶν λόγον κατιουσῶν εἰς γένεσιν· ἐν γὰρ ταύταις εἶναι καὶ τὰς πιπτούσας ἐπ' ἔσχατον, καὶ διὰ ταύτας συνείρειν αὐτὸν τὰ ἑπόμενα ταῖς ποικίλαις αἱρέσεσιν, καὶ τοὺς περὶ τῶν δευτέρων καὶ τρίτων βίων τύπους εἰς ταύτας ὁρᾶν, ἀλλ' οὐκ εἰς πάσας τὰς κατιούσας ὁπωσοῦν ἐκεῖθεν δεῦρο ψυχάς. καὶ γὰρ ἐξ ὑποθέσεως λέγει τὰ ἐπακολουθοῦντα ταῖς ἁμαρτούσαις· εἴτε τινὲς εἶεν | διὰ τὴν ἄχραντον ζωὴν ἀναμάρτητοι, ταύτας f. 182 r.
τῶν ἄλλων ἐξῃρῆσθαι ψυχῶν, εἴ⟨τε⟩ τινὲς ποικίλων αἱρέσεων καθαρεύουσαι, τούτων εἶναι καὶ τοὺς βίους μονοειδεῖς. Τούτου μὲν δὴ τοῦ προβλήματος πέρι τοσαῦτα γράφομεν ἐφιστάντες.

β̄ Ὅτι δὲ εἰς πᾶν ζῷον κατάγει τὴν λογικὴν καὶ ἀνθρωπίνην ψυχήν, δῆλον μέν ἐστι καὶ ἐξ ὧν ἐν τῷ μύθῳ τούτῳ

11 commate post τούτων dist. Sch., at scribere debebat μέσαι ⟨τινὲς⟩ 16 an λόγον ⟨τῶν⟩? 18 διὰ ταῦτα, corr. Sch. 22 ἐπακολοῦντα et ss. οθ (sic) | εἴτε] εἰ δὲ 28 tertiam quaestionem ante alteram absolvit

προείρηκεν [p. 618ᵃ], ὅτι βίοι πάντων ἦσαν ζώων προκείμενοι ταῖς ψυχαῖς· εἰ γὰρ πάντων, ἔοικεν ἡ ψυχὴ πᾶσιν ἐγκαταδεῖσθαι ζῴοις, πτηνοῖς ἐνύδροις χερσαίοις· δῆλον δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Τιμαίῳ [p. 91ᵈ sq.] ῥηθέντων, ἐν οἷς διὰ πάντων ἄγει τῶν ἀλόγων γενῶν τὰς ἐν ἀνθρώποις ἀφροσύνῃ συμβεβιωκυίας ψυχάς, ἡμέρων τε καὶ ἀγρίων. καὶ ἔοικεν τῆς εἰς φυτὰ μόνα πτώσεως αὐτὰς ἐξαιρεῖν καὶ ταύτῃ τοῦ Ἐμπεδοκλέους διαφέρειν, ὅς φησιν καὶ θάμνος γενέσθαι ποτέ, καθάπερ οἰωνὸς καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπορος ἰχθύς· προσήκειν ἡγούμενος αὐτὸς τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν μὴ εἰς τὰ πορρωτάτω τῆς ἀνθρωπίνης ἐξολισθάνειν ζωῆς, ἀλλ' εἰς τὰ καὶ αἴσθησιν ἔχοντα τρανεστέραν διὰ τὴν λογικὴν ζωήν (ἧς εἰκὼν ἡ αἴσθησις), καὶ τὴν κατὰ τόπον κίνησιν διὰ τὴν αὐτοκινησίαν (ἧς εἰκὼν ἡ τῶν ζῴων κατὰ τόπον μάλιστα κίνησις). καὶ ὁρᾷς πάλιν τὴν συμφωνίαν τῶν δογμάτων· ὡς γὰρ τὰς ἡρωικὰς ψυχὰς ἄγει μέχρις ἀνθρώπων, ἀλλ' οὐ μέχρις ἀλόγων, οὕτω τὰς ἀνθρωπίνας μέχρις ἀλόγων, ἀλλ' οὐ μέχρι φυτῶν. ὅτι γὰρ οὐ κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλέα καὶ αὐτὸς ἐνδεῖ καὶ φυτοῖς τὴν ψυχὴν τὴν ἀνθρωπίνην, δηλοῖ μὲν καὶ ὁ Τίμαιος, τὰς τῶν ζῴων γενέσεις ἀπὸ ταύτης πάσας διατιθείς, τὰ δὲ φυτὰ λέγων [p. 77ᵃ] ἄλλαις αἰσθήσεσιν κεραννύντας τροφῆς ἕνεκα τῶν
f. 182 v. ζῴων δημιουρ|[γῆσαι τοὺς θεοὺς] καὶ μέτοχα ποιῆσαι τοῦ τρίτου [εἴδους] τῆς ψυχῆς, τῆς ἐπιθυμίας δήπου λέγων· δηλοῖ δὲ καὶ ὁ ἐν Φαίδωνι [p. 81ᶜ sq.] Σωκράτης, εἰς τὰ τῶν ζῴων γένη μεθιστὰς τὴν ἡμετέραν ψυχὴν ἄλλην εἰς ἄλλα κατ' ἄλλο ζωῆς εἶδος, ἀλλ' οὐκ εἰς φυτὰ καθάπερ ἐκεῖνος.

Τούτων δὴ οὖν διηρθρωμένων ἡμῖν ἐπὶ τὸ τρίτον ἐλ- γ̄

7 an μόνης? | ἐξαίρειν, corr. Sch. 8 cf. Emped. 384 St. ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κοῦρός τε κόρη τε θάμνος τ' οἰωνός τε καὶ εἰν ἀλλ ἔλλοπος ἰχθύς 23 δημιουργοὺς H (hariolatus), δημιουργῆ potius legi 26 εἰγ, corr. H

θόντες τῶν προκειμένων εἰς ζήτησιν εἴπωμεν, ὅτι τὸν μὲν Τίμαιον οὐκ ἄν τις ἀμφιβάλλοι λέγειν, ὅτι πᾶσι τοῖς ἀλόγοις ἀπὸ ψυχῶν ἐστιν εἰς αὐτὰ μετοικησασῶν ἐξ ἀνθρώπων ἡ ψύχωσις· δόξειεν δ' ἂν ὁ ἐν Φαίδρῳ [p. 249b] Σωκράτης καὶ ἕτερον αὐτῶν εἰδέναι τρόπον ψυχώσεως καὶ οὐκ ἀπὸ λογικῶν ψυχῶν μόνων, ὁπόταν λέγῃ καὶ ἐκ θηρίου ψυχὴν ἀφικνεῖσθαι πάλιν εἰς ἄνθρωπον, ὅς ποτε ἄνθρωπος ἦν· οὐ γὰρ ἥ γε μήποτε ἰδοῦσα τὴν ἀλήθειαν, φησίν, εἰς τόδε ἥξει τὸ σχῆμα· σαφῶς καὶ αὐτός, ὥσπερ καὶ Ἀριστοτέλης [de anima I 3 p. 407b 22] ἀξιοῖ, διορίζων μὴ τὴν τυχοῦσαν ψυχὴν εἰς τὰ τυχόντα σώματα εἰσδύεσθαι καὶ κατατάττεσθαι ἐν αὐτοῖς καὶ συμπληροῦν ζῷον ἕν. τὴν μὲν γὰρ ἀνθρωπίνην ψυχὴν ἐν ἀλόγῳ γενέσθαι δυνατόν, ἔξωθεν σχετικῶς συνοῦσαν (ὅπου γε καὶ ἐν ἡμῖν δαίμονος σχέσιν πρὸς τὸ ζῷον ὁ Τίμαιος [p. 41cd] τῇ λογικῇ ψυχῇ δέδωκεν· πολλῷ δὴ οὖν τῷ ἀλόγῳ μᾶλλον ὡς δαίμων ἐφέστηκεν, διὰ τῆς ἀλογίας δηλον⟨ότι⟩ αὐτῷ συναφθείς), τὴν δὲ ἄλογον ἐν κατατάξει μὲν γενέσθαι ἐν ἀνθρώπου σώματι πάντως ἀδύνατον διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν, τῇ ἀλόγῳ ζωῇ τοῦ ἀνθρωπείου σχήματος μὴ συμβαίνοντος (τοῦτο μὲν γάρ, φησὶν ὁ Τίμαιος [p. 90a], εἰς οὐρανὸν ἀνακρεμάννυσιν | τὴν κεφαλὴν δεικνῦον ὡς ἔστι f. 183r. φυτὸν οὐκ ἔγγειον ἀλλ' οὐράνιον, ἐκείνη δὲ κάτω βλέπει καὶ οὐδὲν ἔχει πρὸς οὐρανὸν ἀνανεῦον), ἔξωθεν δὲ ἐφεστάναι τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ κατὰ σχέσιν, ὡς ταύτην τῷ ἀλόγῳ, φαμὲν ἀδυνατώτερον· ποῦ γὰρ λόγῳ τὸ ἄλογον ἔχει φύσιν ἐφεστάναι; Τοῦτο τοίνυν τοῦ Σωκράτους λέγοντος, ὅς ποτε ἄνθρωπος ἦν εἰς ἄνθρωπον μετιέναι, δόξειεν ἄν τις καὶ ἄλλος εἶναι ψυχώσεως τρόπος τῶν ἀλόγων ἀπὸ

1 εἴπομεν, corr. Sch. | τῶν 2 ἀμφιβάλοι 15 cf. p. 284, 3 in Tim. 312c sqq. 17 δῆλον, corr. Sch. 25 ταύτηι τῶν ἀλόγων, corr. Sch. 27 τοῦτο Sch.] τὸ (possis etiam τοῦτον οὖν τοῦ) | λέγοντεσ, corr. Sch.

τῆς ἰδίας ἐκείνων ψυχῆς, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης μόνης, ὥσπερ δοκεῖ λέγειν ὁ Τίμαιος. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ Σωκράτους δόξαν ἐπαναγαγεῖν δυνατὸν εἰς τὴν τοῦ Τιμαίου παράδοσιν — ἔστω γὰρ ἐν ἅπασι τοῖς ἀλόγοις ἀνθρωπίνη ψυχή, μετὰ δὲ ταύτης ἡ ἰδία τοῦ ἀλόγου ζῴου καὶ πρὸ ταύτης· αὕτη οὖν ἐπάνεισιν εἰς ἄνθρωπον ἡ ἐν σχέσει ψυχοῦσα τὸ ἄλογον, ἀλλ' οὐχ ἡ ἐν κατατάξει (καὶ τοῦτο ἂν λέγοι καὶ ὁ Σωκράτης λέγων οὐ γὰρ ἥ γε μήποτε ἰδοῦσα τὴν ἀλήθειαν εἰς τόδε ἥξει τὸ σχῆμα, τὴν μηδέποτε ἰδοῦσαν τὴν ἀλήθειαν ἐκείνην λέγων τὴν πρὸ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχώσασαν τὸ ἄλογον καὶ ποιήσασαν ἐξ ἑαυτῆς καὶ ἐκείνης ζῷον ἓν ὅλον) — καὶ τὴν τοῦ Τιμαίου μέντοι κρίσιν εἰς τὴν πᾶσιν πρόχειρον τοῦ Σωκράτους δόξαν περὶ τῆς διττῆς ψυχώσεως· καὶ γὰρ εἰ εἰς πάντα ἄλογα ζῷα δυνατὸν χωρεῖν ψυχὴν ἀνθρώπου καὶ πάντα δι' ἑαυτῆς ψυχοῦν, ἀλλ' οὔπω λέγεται ὅτι καὶ μόνη ψύχωσις αὕτη τῶν ἀλόγων ἐστὶν ὑπὸ τοῦ Τιμαίου· κωλύει τοίνυν οὐδὲν δύο τρόπων ὄντων τῆς ψυχώσεως τὸν ἕτερον μὲν μόνον |
f. 183v. *ἐκλέξασθαι τὸν Τίμαιον δι' αἰτίας εὐλογίστους, ἃς εἴπομεν ἐν τοῖς εἰς τὸν Τίμαιον ἐκδεδομένοις, μηκέτι δὲ προσθέντα καὶ ὅτι μόνον οἴεται τοῦτον εἶναι ψυχώσεως τῶν ἀλόγων τρόπον, χώραν διδόναι καὶ ταῖς τοῦ Σωκράτους περὶ ἀμφοτέρων ἐνδείξεσιν.*

*Ταύτῃ δὲ συμφωνεῖν δυναμένων ἀλλήλοις αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ δόγμα λοιπὸν θεωρίας ἐστὶν ἄξιον, εἴτε καὶ πᾶν ζῷον ἄλογον μόνως ψυχοῦται ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, εἴτε καὶ ἔστιν ἄνευ ταύτης ἰδία τις τῶν ἀλόγων ψύχωσις. τὸ μὲν οὖν ἑκάστῳ τῶν ἀλόγων ζῴων παρεῖναι * * * δόξειεν, ἵν' ἔχοι τὴν προσεχῶς ἐμπνέουσαν αὐτὸ ζωήν, τῆς ἐν κατα-*

3 *ἐπαναγεῖν* m^1, *γα* ss. m^2 4 *ἔστιν* Sch. 12 an *ἐκείνου?* 20 haec commentarii pars periit (cf. 312^d sqq.)
28 tale quid perisse putaverim: *ψυχὴν ἀνθρωπίνην ὀρθῶς ἂν ἔχειν* (Sch. *ἂν* tantum post *δόξειεν* suppl.)

τάξει διὰ τὴν ἐν τῷ σώματι τῷ ‘σκιδναμένῳ’ κατάταξιν αὐτῆς ἑαυτὴν συνέχειν ἀσθενούσης καὶ δεομένης ἄλλης ἔξωθεν τῆς ζῳογονεῖν αὐτὴν δυναμένης ἀποσβεννυμένην, ὥσπερ καὶ τὸ σῶμα ἐν ᾧ ἐστιν. τὸ δὲ αὖ εἶναί τινα ζῷα ἄλογα καὶ μὴ ὑπὸ ψυχῆς ἀνθρωπίνης ζῳογονούμενα πιστὸν διὰ τὸν τῆς μεσότητος λόγον· εἰ γὰρ τὰ μὲν φυτὰ τοῦ τρίτου μετέχει τῆς ψυχῆς εἴδους, ἄδεκτα ὄντα ψυχῆς ἀνθρωπίνης, τινὰ δὲ τῶν ἀλόγων ζῴων ὑπ' ἀνθρωπίνης ψυχοῦται ψυχῆς, εἶναι δεῖ που καὶ τὰ μέσα τούτων, μετέχοντα μὲν πάσης τῆς ἀλόγου ζωῆς καὶ ταύτῃ κρείττονα τῶν φυτῶν ὄντα, χωρὶς δὲ ἀνθρωπίνης εἰς αὐτὰ παρούσης ψυχῆς ζῶντα καὶ ταύτῃ τῶν καὶ ἐκείνης μετεχόντων χείρονα· καὶ ταῦτα ἄλλοτε ἄλλα γίνεσθαι, καθάπερ καὶ τῶν ἀνθρώπων ἄλλοτε ἄλλοι δαιμονίας ἐπιπνοίας μετέχουσιν. τοῦτο μὲν οὖν ἐπιστάσεως ἄξιον· καὶ παραβλητέον τῷ τῆς μεσότητος | λόγῳ τὸν ἀπὸ f. 184 r. *τοῦ δεῖσθαι τὰς τῶν ἀλόγων ψυχὰς τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς εἰς τὸ συνέχεσθαι παρ' αὐτῆς. μήποτε γὰρ τοῦτο μὲν καὶ ἀπὸ τῶν ἐφεστώτων αὐταῖς δυνατὸν ὑπάρχειν, ἄνευ δὲ μεσότητος ἢ οὐσίας ἢ ζωὰς ἢ γνώσεις ἀδύνατον παραγενέσθαι. καὶ δεῖ τινα καὶ ἀλόγων εἶναι ζῴων φύσιν ἰδίαν ἔχουσαν ψύχωσιν, ὥσπερ καὶ τῶν φυτῶν, καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν ἁμαρτοῦσαν ἐνδύεσθαι τὴν ἐκείνων ζωὴν καὶ παρὰ φύσιν· οὐκ ἂν παρὰ φύσιν οὔσης τῆς μεταστάσεως, εἰ μὴ δυνατὸν ἦν ἄλλως ψυχοῦσθαι τὰ ἄλογα, καθ' ἕνα δὲ μόνον τρόπον διὰ ψυχῆς ἀνθρωπίνης. οὐδὲν γὰρ ἐκ τοῦ παρὰ φύσιν †μόνον ἀεὶ γίνεται κατὰ φύσιν· τὸ οὖν πάντα γεννᾶσθαι παρὰ φύσιν πλὴν ἀνθρώπου παντελῶς ἄτοπον. ὅτι δὲ παρὰ φύσιν ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχαῖς ἡ εἰς τὰ ἄλογα μετάβασις, οὐ τὰ λόγια μόνον διδάσκει λέγοντα θεσμὸν*

1 cf. de or. chald. 48 6 cf. p. 333, 10 9 *δεῖ που*] *δή που* (sim. Sch.) 26 *μόνον*] *γινομένου* Us. quod sane subaudiendum est 29 cf. de or. chald. 62

ἅπαξ μακάρων εἶναι τοῦτον ἄλυτον, τὴν ἀνθρώπου ψυχὴν

αὖτις ἐπ' ἀνθρώπων περάαν βίον, οὐκ ἐπὶ θηρῶν ὡς τῆς εἰς τὰ θηρία μετοικήσεως ἀθέσμου ζωῆς ἐκγόνου, οὔσης· ἀλλὰ καὶ Πλάτων, ἁμαρτουσῶν ψυχῶν εἶναι τὴν τοιαύτην ψύχωσιν τιθέμενος. ἄτοπον δὴ τὸ μόνην καὶ πᾶσαν τὴν τῶν ἀλόγων σύστασιν κατὰ φύσιν μὴ εἶναι, καὶ φυτῶν καὶ ἀνθρώπων κατὰ φύσιν γινομένων. τίνι γὰρ ἔσται κατὰ φύσιν; ταῖς ψυχαῖς; ἀλλὰ πᾶσαι παρὰ φύσιν ζῶσιν ἐν τοιούτοις οὖσαι σώμασιν· ἀλλὰ τοῖς σώμασιν; ἀλλ' οὐδὲ τούτοις κατὰ φύσιν, ψυχῶν οὖσιν ὀργάνοις παρὰ φύσιν αὐτοῖς χρωμένων· πᾶν γὰρ ὄργανον κατὰ φύσιν ἐστὶν τοῦ χρωμένου κατὰ φύσιν. εἰ δὲ δὴ καὶ δαιμόνων ἔστιν φῦλον ἄλογον καὶ οὐ πᾶν τὸ δαιμόνιον λογικόν — ἐπεὶ | f. 184v. πῶς ἡ Διοτίμα φησὶν τὴν γοητείαν καὶ οὐ τὴν ἱερατικὴν μόνην γίνεσθαι διὰ τοῦ δαιμονίου γένους, εἰ μὴ πρὸς τῷ λογικῷ τι δαιμόνιον καὶ ἄλογον ἦν; (ὃ δὴ καὶ τὰ λόγια κυσὶν ἀπεικάζειν εἴωθεν καὶ πηρὸν ἀποκαλεῖν ὡς νοῦ καὶ διανοίας ἄμοιρον) —, πῶς οὐχὶ καὶ θνητὸν ἔστιν τι μόνως ἄλογον γένος ψυχῆς ἀνθρωπίνης ἀμέτοχον; οὐ γάρ που κἀκεῖνο φήσομεν ὑπὸ τοιαύτης γεγονέναι ψυχῆς ἀίδιον ὄν, οὐδὲ ἀιδίου γένους ἀλόγου καὶ ἄνευ ἀνθρωπίνης ὄντος ψυχῆς θνητὸν ἀδύνατον εἶναι τοιοῦτον φήσομεν. ἔτι δὲ ἑκάστην τῶν ἰδεῶν μὴ κατὰ τὴν ἑαυτῆς ἰδιότητα τῶν ζῴων εἴδη γεννᾶν, ἀλλὰ πάσας δεῖσθαι μιᾶς, πρὸς ἣν ἀντιδιῄρηνται, παντελῶς ἄτοπον. δεήσονται γὰρ αἱ τῶν ἀλόγων ζῴων ἰδέαι μιᾶς πᾶσαι τῆς ἀνθρώπου διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχήν, ἄνευ ταύτης ἵππον ἢ κύνα ἢ λέοντα γεννήσασθαι μὴ δυνάμεναι μηδ' ἄλλο τι ζῷον, εἰ δι' ἐκείνης πᾶσαι ψυχοῦσιν τὰ τῇδε ζῷα, τρόπον δὲ ἄλλον ἀδυνατοῦσι ποιεῖν

8 *γενομένων*, corr. Us. 15 cf. Pl. symp. 202ᵉ 17 cf. de or. chald. 45 21 *κἀκεῖνο* sc. daemonum genus irrationale | *ἀπὸ* Us. 25 *ἀντιδιήιρηται*, corr. Sch. 29 *εἰ* Us.] *ἢ*

κύνας καὶ ἵππους καὶ λέοντας καὶ ἕκαστα τῶν ἄλλων ζῴων. τί οὖν ἐστιν ὃ δὴ γεννῶσιν; τὸ μὲν γὰρ εἶδος ἐξ ἄλλης παραγίνεται τοῖς ζῴοις ἰδέας τῆς ἀνθρωπίνης· εἰ δὲ τὴν ὕλην ὑφιστᾶσι μόνην οἷον τὸ σῶμα τῶν ζῴων, οὐκέτι ζῴων ἔσονται ἰδέαι, ἀλλὰ ὕλης τῶν ζῴων, καὶ ταύτης ἀλλοτρίας τῶν εἰδῶν. οὐκ ἄρα μόνος οὗτός ἐστι τῆς τῶν ἀλόγων ψυχώσεως ὁ τρόπος, ἀλλὰ πρὸ τούτου πάντως τῶν ἰδίων ψυχῶν ἑκάστοις ἐστὶ γένεσις, πρὸ τοῦ παρὰ φύσιν τῆς κατὰ φύσιν ψυχώσεως οὔσης καὶ πρὸ τῆς μερικῆς τῆς κοινῆς πάντων τῶν ὁμοειδῶν· ταῦτα καὶ τῆς Ὀρφικῆς ἡμᾶς ἐκδιδασκούσης | θεολογίας. ἢ οὐχὶ καὶ Ὀρφεὺς [fr. 222] f. 185r. *τὰ τοιαῦτα σαφῶς παραδίδωσιν, ὅταν μετὰ τὴν τῶν Τιτάνων μυθικὴν δίκην καὶ τὴν ἐξ ἐκείνων γένεσιν τῶν θνητῶν τούτων ζῴων λέγῃ πρῶτον μέν, ὅτι τοὺς βίους ἀμείβουσιν αἱ ψυχαὶ κατὰ δή τινας περιόδους καὶ εἰσδύονται ἄλλαι εἰς ἄλλα σώματα πολλάκις ἀνθρώπων·*

οἱ δ' αὐτοὶ πατέρες τε καὶ υἱέες ἐν μεγάροισιν
εὔκοσμοί τ' ἄλοχοι καὶ μητέρες ἠδὲ θύγατρες
γίνοντ' ἀλλήλων μεταμειβομένῃσι γενέθλαις.

ἐν γὰρ τούτοις τὴν ἀπ' ἀνθρωπίνων σωμάτων εἰς ἀνθρώπινα μετοίκισιν αὐτῶν παραδίδωσιν. τοῦτο δὲ οὐδ' ἂν Ἀριστοτέλης ἀπαγορεύσειεν, εἴπερ ἀθανάτους τε εἶναι δίδωσιν τὰς ψυχὰς καὶ τῷ πλήθει πεπερασμένας καὶ τὸν κόσμον ἀίδιον· ὧν τὸ μὲν καὶ λέγει καὶ δείκνυσιν, ἀίδιον εἶναι τὸν κόσμον· τὸ δὲ ὁμολογεῖ σαφῶς, ὅταν λέγῃ περὶ τοῦ δυνάμει νοῦ· καὶ τοῦτο μόνον τῶν ἐν ἡμῖν ἀθάνατον· τὸ δὲ ἀναγκάζεται συγχωρεῖν, τὸ πᾶν ἀίδιον πλῆθος εἶναι πεπερασμένον.

οἱ
5 *ὥσονται*, corr. Us. 13 *ἐκείνων γένεσιν* H, l. *ἐκ* .... *σιν* 14 *λέγει*, correxi non inscius talium: *ἐὰν ἐλάλησεν* Marc. v. Porph. 55, 24 *ὅταν ἠσφαλίσατο* Callinic. 125, 8 (cf. ind. s. v. *ἐάν*) 19 *γίνονται* 21 *μετοίκησιν* H 22 cf. imprimis de caelo I 10—12 26 de anima III 5. 430ª 23 27 cf. de caelo I 5—7

Ἔπειθ' ὅτι καὶ εἰς τὰ ἄλλα ζῷα μετάβασίς ἐστι τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ τοῦτο διαρρήδην Ὀρφεὺς [fr. 223] *ἀναδιδάσκει, ὁπηνίκα ἂν διορίζηται·*

οὕνεκ' ἀμειβομένη ψυχὴ κατὰ κύκλα χρόνοιο
ἀνθρώπων ζῴοισι μετέρχεται ἄλλοθεν ἄλλοις·
ἄλλοτε μέν θ' ἵππος, τότε γίνεται . . . . . .
ἄλλοτε δὲ πρόβατον, τότε δ' ὄρνεον αἰνὸν ἰδέσθαι,
ἄλλοτε δ' αὖ κύνεόν τε δέμας φωνή τε βαρεῖα,
καὶ ψυχρῶν ὀφίων ἕρπει γένος ἐν χθονὶ δίῃ.

τούτοις μέντοι τὸν Ἀριστοτέλη συγχωρῆσαι παντελῶς ἀμήχανον· δεῖ γάρ, φησίν [de anima I 3 p. 407^{b} 25], *τὴν μὲν ψυχὴν τῷ σώματι χρῆσθαι, τὴν δὲ τέχνην τοῖς*
f. 185 v. *ὀργάνοις· τὰ δὲ ὄργανα τὰ ἀλλότρια ταῖς | τέχναις εἶναι ἄχρηστα πάσαις. ταῦτα μὲν οὖν μυριόλεκτα· καὶ εἴρηται καὶ ἡμῖν περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς τῆς παλινῳδίας ὑπομνήμασιν, ὅπως ἐστὶν ἐλεγκτέα, διὰ πλειόνων.*

Ὅτι δὲ καὶ ἰδία τῶν ἀλόγων τίς ἐστιν ψύχωσις, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ μόνων τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν, δηλοῖ λέγων ὁ Ὀρφεύς [fr. 224]·

αἱ μὲν δὴ θηρῶν τε καὶ οἰωνῶν πτεροέντων
ψυχαὶ ὅτ' ἀίξωσι, λίπῃ δέ μιν ἱερὸς αἰών,
τῶν οὔ τις ψυχὴν παράγει δόμον εἰς Ἀίδαο,
ἀλλ' αὐτοῦ πεπότηται ἐτώσιον, εἰς ὅ κεν αὐτὴν
ἄλλο ἀφαρπάζῃ μίγδην ἀνέμοιο πνοῇσιν·
ὁππότε δ' ἄνθρωπος προλίπῃ φάος ἠελίοιο,
ψυχὰς ἀθανάτας κατάγει Κυλλήνιος Ἑρμῆς
γαίης ἐς κευθμῶνα πελώριον·

2 *ἀνθρώπων*, corr. Us. 3 *ἀναδιδάσκων*, corr. Preller Aufs. 362 4 *χρόνοισι* (*σι* ir.), corr. Herwerden Herm. V 143 5 *ἀνθρώπου* Us. 6 *τότε* Us.] *ὅδε* 21 *αἰίζωσι*, corr. Sch. | *τέ μιν* Preller 22 *κατάγει* Abel 23 *πεπότηνται*, corr. Sch. | *εἰσόκ' ἀντμὴν* Vári Wien. Stud. XII 230 24 *ἄλλος* Sch., *ἄλλοσ'* Vári (debebat *ἀντμὴ* et id. fort. verum ita, ut servetur *πεπότηνται*)

δι' ὧν τὰς μὲν ἀνθρωπίνας ψυχὰς βούλεται χωρεῖν εἰς τὸν ὑποχθόνιον τόπον καθάρσεως ἕνεκα καὶ κολάσεως καὶ εἰς τὰ δεσμωτήρια τῆς τίσεως, τὰς δὲ τῶν ἀλόγων αὐτοῦ περὶ τὸν ἀέρα πωτᾶσθαι, μέχρις ἂν εἰς ἄλλα σώματα πάλιν ἐνδεθῶσιν. εἰ δ' ἦσαν καὶ αἱ τῶν ἀλόγων ψυχώσεις ἀπὸ ψυχῶν ἀνθρωπίνων μόνων, πάσας ἔδει φάναι τὸν Ἑρμῆν εἰς Ἅιδου κατάγειν ἢ καθαρθησομένας ἢ κολασθησομένας· ὥσπερ καὶ Πλάτων ποιεῖ καὶ τὰς ἐκ τῶν ἀλόγων, ἀνθρωπίνας δὲ οὔσας ψυχὰς εἰς τὸν ὑπὸ γῆς τόπον ἀπάγων καὶ πάλιν ἐκεῖθεν στέλλων εἰς ἄλλας βίων αἱρέσεις, ἃ δὴ πρότερον ἐπεδείξαμεν. ἐπεὶ καὶ τὰ ἄλλα παρ' Ὀρφέως ἐμυθολόγησεν λαβών, οἷον ὅτι ἐν τῷ Ἀχέροντι καθαίρονται καὶ τυγχάνουσιν εὐμοιρίας τινός [fr. 154]·

οἳ μέν κ' εὐαγέωσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
αὖτις ἀποφθίμενοι μαλακώτερον οἶτον ἔχουσιν
ἐν καλῷ λειμῶνι βαθύρροον ἀμφ' Ἀχέροντα,

καὶ ὅτι κο|λάζονται ἐν τῷ Ταρτάρῳ· f. 186 r.

οἱ δ' ἄδικα ῥέξαντες ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
ὑβρισταὶ κατάγονται ὑπὸ πλάκα Κωκυτοῖο
Τάρταρον ἐς κρυόεντα.

διὰ γὰρ τούτων σαφῶς τὰς Πλατωνικὰς διατάξεις περὶ τῶν ὑπὸ γῆς λήξεων φαίνεται προλαβών, ὥσπερ καὶ τὰς περὶ τῶν μετεμψυχώσεων. Εἰ δὲ ταῦτα ἑπόμενος Ὀρφεῖ διατάττει Πλάτων, ἆρ' οὐ γελοῖόν ἐστιν (ἀφίημι γὰρ θεμιτὸν λέγειν) τὸν τῶν τοιούτων ἡγεμόνα δογμάτων, οἷς ἡ Πλάτωνος φιλοσοφία διαφέρει τῶν ἄλλων ἁπασῶν, εἰς ἄλογα ζῷα κατάγειν καὶ κύκνου ψυχὴν ποιεῖν [p. 620a]; οὗ καὶ τὴν περὶ τῶν θείων ὑφήγησιν αὐτὸς ἐν Τιμαίῳ [p. 40e] πιστὴν εἶναί φησιν καίπερ ἄνευ τε εἰκότων λόγων καὶ ἀποδείξεων λεγο-

8 cf. Pl. Gorg. 523b 4 ποτᾶσθαι Preller 12 καιθαίρονται 19 ὑβρισταὶ H, l. ὑβρι. αι, ὕβριν θ' αἳ Mai (quod nunquam extitit) | ὑποπτω-κατωκυτοῖο, corr. Preller (cui etiam πτύχα in mentem venit) 29 λόγων om. Pl. et del. Us. (εἰκοτολογιῶν Rad.)

μένην, ὡς δι' ἐνθεασμὸν εἰδότος μάλιστα τὰ τῶν θεῶν πατέρων ὄντων, εἴ τις ἔστιν τῆς θεογονίας τοῖς Ἕλλησιν πατήρ, ἣν αὐτὸς παραδοῦναι προθέμενος ἐπὶ τοὺς παραδόντας πρώτους ἀνάγει τὴν περὶ αὐτῆς ἀλήθειαν.

Ἀλλὰ τοῦτο μὲν καὶ ἐν ἀρχῇ τῶν ἐξηγήσεων τῆς ῥήσεως ταύτης διὰ πλειόνων ἐξητάσαμεν· τέλος δὲ ἀρχῇ συνάψαντες τῶν ἑπομένων λοιπὸν ἀντιλαβώμεθα τοῦ μύθου ῥημάτων·

Ἐπειδὴ δ' οὖν πάσας τὰς ψυχὰς τοὺς βίους ᾑρῆσθαι, ὥσπερ ἔλαχον, ἐν τάξει προσιέναι πρὸς τὴν Λάχεσιν ἕως τοῦ ἀμεταστρεπτὶ ὑπὸ τὸν τῆς Ἀνάγκης θρόνον [p. 620de].

Μετὰ τὰς αἱρέσεις τῶν βίων αἱ πρὸς τὰ ὅλα τῶν ψυχῶν εἰσι συντάξεις καὶ αἱ ἀπὸ τῶν ὅλων εἰς τὰς ψυχὰς μεταδόσεις. δεῖ γὰρ ἐνεῖναι τὸ μὴ ἀπηρτῆσθαι τὰ μέρη ποτὲ τῶν ὅλων μηδὲ τὸ αὐτεξούσιον ἀφανίζειν τὴν τάξιν, ὥσπερ μηδὲ τὴν τάξιν ἀνατρέπειν τὸ αὐτεξούσιον, ὃ δὴ κατ'
f. 186 v. οὐσίαν | ἡμῶν ὑπάρχει ταῖς ψυχαῖς. συντάττονται δ' οὖν οἱ βίοι τῶν ἑλομένων πασῶν ψυχῶν πρὸς τὴν Λάχεσιν τὴν καὶ τὸν κλῆρον αὐταῖς τὸν περιληπτικὸν τῶν βίων ἀφορίσασαν, εἰκότως· ὅλον γὰρ αὕτη κινεῖ τὸν οὐρανὸν ἐν τοῖς γόνασι κείμενον τῆς μητρός. ἡ δὲ Λάχεσις, φησίν, ὥσπερ ἔλαχον, οὕτω καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν προσελθούσαις τῶν μὲν πρώτων, τῶν δὲ δευτέρων, τῶν δὲ ταύταις ἑπομένων ἀπονέμει τὸν δαίμονα φύλακα τοῦ βίου, ὃν ἑκάστη προείλετο, καὶ τῶν αἱρεθέντων ἀποπληρωτήν. καὶ ὁ δαίμων οὖν ἡμῖν ἀπὸ τῆς αὐτῆς δίδοται Μοίρας, ἀφ' ἧς ὁ κλῆρος καὶ τὰ παραδείγματα τῶν βίων. καὶ γὰρ οὗτος ἐπίτροπος ἡμῶν ἐστιν τοῦ βίου, τρίτος ὢν ἀπὸ τῆς Λαχέσεως· ἡ μὲν αὐτόθεν ὡς θεὸς ἡμῖν ἐφίστησιν τὸν δαίμονα τοῦτον, ὁ δὲ

2 εἴ τις Sch.] ἧτισ 4 ἀνάγειν 6 cf. p. 312, 10 7 ἀντιλαβόμεθα 23 προελθούσαισ, corr. Us. 29 non opus ἡ μὲν ⟨γὰρ⟩

προφήτης ὡς ἄγγελος τῆς Λαχέσεως· διὸ καὶ ὃ μὲν λέγων αὐτὸν ἐπέστησεν, ἣ δὲ δρῶσα τοῦτο χωρὶς λόγων τὸν προσήκοντα θεοῖς τρόπον. τὸ μὲν οὖν προσελθεῖν ἐστιν τῇ Λαχέσει τὸ συνταχθῆναι πρὸς τὰς ποιήσεις αὐτῆς εἰς τὸ πᾶν προϊούσας καὶ ὑποδέξασθαι τὴν δόσιν τὴν εἰς ἡμᾶς καθήκουσαν, ὡς μέρη τοῦ παντὸς γενομένους.

Ὁ δὲ δὴ δαίμων παρὰ τῆς Λαχέσεως ἡμῖν ἐπιστάτης δοθεὶς ἄγει πρὸς τὰς ἑξῆς Μοίρας ἤδη τῶν ἀπὸ τῆς Λαχέσεως μετασχόντας ἡμᾶς· καὶ πρῶτον ὑπὸ τὴν Κλωθὼ καὶ ὑπὸ τὴν ἐκείνης χεῖρα (τῇ γὰρ δεξιᾷ μόνῃ τὸν ἄτρακτον κινεῖ) καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιστροφὴν ταύτην τῆς τοῦ ἀτράκτου δίνης. καὶ προσεκτέον ὅπως εἶπεν ὑπὸ τὴν Κλωθὼ τὸν δαίμονα ἄγειν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τὴν Κλωθώ. καίτοι γε εἰ ἄνωθεν ἡγόμεθα, τοῦτον ἦν τρόπον ὀρθότερον εἰπεῖν· ἀπὸ | τῆς Λαχέσεως ἐπὶ τὴν Κλωθώ. νῦν δὲ οὐχ οὕτως εἶπεν, f. 187 r. ἀλλ' ὡς ὑπὸ σελήνην οὖσαν τὴν ψυχήν, ὑποταττομένην δὲ ταῖς Μοιρῶν ποιήσεσιν διὰ τὴν εἰς γένεσιν ῥοπὴν ὑπὸ τὴν Κλωθώ φησιν ἄγεσθαι καὶ αὖθις ἐπὶ τὴν Ἄτροπον ὑπὸ τοῦ δαίμονος, ὡς ὑποκατακλινομένην ταῖς περιόδοις αὐτῶν καὶ ὑποδεχομένην τὰς εἰς ἡμᾶς κινήσεις διαβαινούσας ἐκεῖθεν. Τί οὖν ἀπὸ τῆς Κλωθοῦς παραγίνεται; κυρωθῆναί φησιν ἣν εἱλόμεθα μοῖραν· οὐχὶ τὸ τῆς ζωῆς εἶδος μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπονεμόμενα ἡμῖν ἀπὸ τοῦ παντός. ἐκ γὰρ τῆς Λαχέσεως, παρ' ἧς καὶ βίος, τὰ συναμφότερα ἔχομεν· ἡ δὲ Κλωθὼ κυροῖ ταῦτα τοῖς ἑαυτῆς νήμασι καὶ κλώσμασιν, ἐπιρρέουσα ἡμῖν τὰς ἐκ τῆς ἀπλανοῦς δόσεις. αὕτη γὰρ ἡ κύρωσις· ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τοῦ ὑψηλοτάτου κύκλου πρόεισιν εἰς ἡμᾶς ὄντας ὑπὸ σελήνην, κλώσει τινὶ ἀπείκασται, καὶ τὸ ὄνομα ἔσχεν ἐντεῦθεν ἡ Κλωθώ. δηλοῖ δὲ καὶ τὴν συμπλοκὴν ἅμα τῶν ἐκεῖθεν διδομένων· καὶ γὰρ τὰ κλωθό-

8 δόσεις, corr. Sch. 13 καὶ τό γε, corr. Sch. 17 Μοιρῶν ποιήσεσιν H, l. μοιρῶ.....ἠ..σιν (fuitne κινήσεσιν?) 18 τὴν Κλωθώ H, ...λωθώ l. 24 an ⟨ὁ⟩ βίος? 25 κυρεῖ

μενα περιστρέφεταί πως ἑαυτοῖς (ἠλάκατα στρωφῶσα, φησὶν ἡ ποίησις [Od. ζ 53 ρ 97]). *οὔκουν μόνον ἀπὸ τῶν ζῳδίων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν παρανατελλόντων ἔρχεται εἰς ἡμᾶς παμπόλλη τις δόσις· ἀφ' ὧν καὶ εἰώθασι Χαλδαῖοί τε καὶ Αἰγύπτιοι πολλὰ περὶ τῶν βίων ἡμῶν προγιγνώσκειν, ὡς μεγάλην μοῖραν καὶ τούτων ἐχόντων καὶ δραστήριον περὶ τὰς γενέσεις. τὴν οὖν ἀπὸ πάντων τούτων εἰρομένην ποίησιν καὶ συμπλεκομένην στρέψει καὶ περιστροφῇ μετὰ τῆς ἄνωθεν εἰς τὸ κάτω τοῦ νήματος τάσεως ἀπείκασαν οἱ παλαιοὶ καὶ ἀπεικάσαντες Κλωθὼ διὰ ταῦτα τὴν Μοῖραν ἐκάλεσαν.*

f. 187 v. *Μετὰ ταύτην τοίνυν* | *ἐπὶ τὴν νῆσιν ἄγει τῆς Ἀτρόπου, πέρας ἐπιτιθεῖσαν τῇ κλώσει καὶ δι' ὧν αὕτη νημάτων δίδωσιν ἀμετάστροφα τὰ κλωσθέντα ποιοῦσαν. παραδεξαμένη γὰρ αὕτη παρὰ τῆς Κλωθοῦς τὴν νῆσιν διὰ τῶν πλανωμένων κύκλων ἄλλα ἐπ' ἄλλοις ἡμῖν ἐκεῖθεν ἐκ τῶν κινήσεων αὐτῶν προξενεῖ. καὶ ὅσῳ δὴ πλέον τὰ δεύτερα ἐπὶ τοῖς πρὸ αὐτῶν εἰς ἡμᾶς δρᾷ, τόσῳ μᾶλλον ἄφυκτα πάντα γίνεται τὰ μοιραῖα. βαθύνουσα γὰρ ἡ ψυχὴ πλείοσιν ὑποκατακλίνεται περιόδοις, ἀφ' ὧν οὐκέτι δυνατὸν ἀναφυγεῖν μὴ τέλος ἐπιθεῖσαν τοῖς αἱρεθεῖσιν.*

Οὐκ ἄρα δεῖ μόνον οἴεσθαι τὰς γενέσεις συμπληροῦσθαι τῶν ἀνθρώπων ἢ τῶν ἄλλων ζῴων ἀπὸ τῶν ἀπλανῶν ἢ ἀπὸ τῶν πλανωμένων μόνων, ἀλλ' ἀπὸ πάντων εἱρμὸν ἕνα γίνεσθαι καὶ τάξιν ἡμῖν ἐφήκουσαν, καὶ διὰ τῶν πλανωμένων ἡμῖν τὰ ἀπὸ τῶν ἀπλανῶν δίδοσθαι, τῶν τε κύκλων τῶν ἐκεῖ καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς μοιρῶν καὶ τῶν ἀστέρων καὶ τῶν ὅλων ζῳδίων καὶ τῶν ἄλλων συστάσεων, οἷαί ποτ' ἂν ὦσιν, ἃς ἄνθρωποι κατιδόντες ἐπεφήμισαν ἄλλας ἄλλοις ὀνόμασιν. τὰ μὲν γὰρ ἀπὸ τούτων ἔργα εἶναι πάντα τῆς

2 cf. Firmic. VIII f. 103 Antioch. c. 10. 11 (schol. in Ptolm. 189) 7 *εἰρημένην*, corr. Sch. 8 *στρύψει*, corr. Sch. 19 cf. Pl. leg. X 904^{c} de or. chald. 64 22 *γένει*, corr. Sch.

μεγίστης Κλωθοῦς, τὰ δὲ ἀπὸ τῶν πλανωμένων τῆς Ἀτρόπου δευτέραν τάξιν λαχούσης καὶ διαπορθμευούσης εἰς τὰ τῆδε τὰς ἐκείνης δόσεις ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων ὡρμημένας. ἃ δὴ πάντα κατιδὼν ὁ Πλάτων ἄγει τὴν ψυχὴν ὑπὸ τὴν Κλωθὼ προτέραν, εἶθ' ὑπὸ τὴν Ἄτροπον, εἶθ' οὕτως ὑπὸ τὸν τῆς Ἀνάγκης θρόνον· ὑφ' ὃν καὶ θεῶν εἰσι καὶ δαιμόνων ἄρα τάξεις συντελοῦσαι πρὸς τὰς γενέσεις τῶν τῆδε κατὰ τῆς Ἀνάγκης †διατησ βούλησιν. Καὶ τοῦτο μὲν εἰσ-| αῦθις· εἰ δὲ ἐφάπτεσθαι λέγει τὸν δαίμονα τῆς χειρὸς f. 188 r. τῆς Κλωθοῦς καὶ οὕτως ἐπὶ τὴν Ἄτροπον ἄγειν τὴν ψυχήν, δῆλον δήπουθεν ὅτι τὴν ἑαυτοῦ πρόνοιαν ἐξάψας τῆς Κλωθοῦς καὶ ἀμέσως αὐτῇ συνὼν καὶ τῇ Ἀτρόπῳ παραπλησίως οὕτως ποδηγεῖ τὴν ἑλομένην αὐτὸν ψυχήν. καὶ εἰ μὴ μόνον ἡ Ἄτροπος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀμετάστροφα ποιοῦσι τὰ κλωσθέντα, τῶν Μοιρῶν ἐστιν ὄντως ὑπουργός, συντελῶν ταῖς εἰς ἡμᾶς αὐτῶν δραστηρίοις δόσεσιν κατὰ τὸν περὶ ἑαυτοῦ ῥηθέντα λόγον ἱερόν· 'ᾧ βασίλειον Ἡμετέρης γενέθλης Μοῖραι δόσαν'.

Ἐντεῦθεν δὲ ἤδη φησὶν ἀμεταστρεπτὶ τὴν ψυχὴν αὐτὸν ἄγειν ὑπὸ τὸν θρόνον τῆς Ἀνάγκης. ὑπὸ μὲν γὰρ τὴν Ἀνάγκην καὶ πρότερον ἦν, ὑπὸ δὲ τὸν θρόνον αὐτῆς τελέως ὑποταχθεῖσα λέγεται γίνεσθαι τοῖς κοσμικοῖς κλώσμασιν καὶ ταῖς περιόδοις πάσαις· ὥστε καὶ εἴ τις ἔστιν ὑπὸ σελήνην δαιμόνων ἢ θεῶν γενεσιουργῶν τάξις ἀφορίζουσα ταῖς κατιούσαις ὅσα αὐτῇ προσῆκεν, καὶ ὑπὸ ταύτην ἤδη τελεῖν· διὸ τῷ θρόνῳ τῆς Ἀνάγκης παντελῶς ὑπέστρωται. Τὴν μὲν οὖν Ἀνάγκην τίνα δεῖ νομίζειν, καὶ πρότερον εἴπομεν καὶ μαρτυροῦσαν ἔχομεν τὴν ἱερατικὴν παραδοῦσαν καὶ αὐτοπτικὴν κλῆσιν τῆς μεγίστης θεοῦ ταύτης καὶ διδάξασαν

7 τῶν τῆδε H] τωι τηνδε   8 διὰ τὴν H unde δὴ τὴν Sch.   16 αὐτοῦ Sch.   17 ex hymno sumptum videtur   19 ἀμεταστρεπτὶ Sch.] μεταστρε   22 ὑποταχθεῖσαν, corr. Sch.   25 an del. καὶ?   27 ante καὶ est δε (possis ἤδη)   29 μεριστησ, corr. Sch.

πῶς ὀφθείσῃ προσιέναι ⟨δεῖ⟩· δεῖ γὰρ ἄλλον τρόπον ⟦τὸ⟧ παραδοξότερον ἢ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, εἴ τῳ ταῦτα γράφων Πετόσειρίς ἐστιν ἀξιόχρεως ἀνήρ, παντοίαις τάξεσιν θεῶν τε καὶ ἀγγέλων συναλισθείς. ἀλλὰ καὶ ὅτι τῇ Θέμιδι τὴν αὐτὴν εἶναι τὴν Ἀνάγκην ταύτην οἰητέον, οὐ μόνον ἐκ τῶν
f. 188v. Ἑλληνικῶν θεογονιῶν πιστόν, | ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν Περσικῶν τῶν τοῦ Μίθρα τελετῶν, παρ' αἷς πᾶσαι αἱ τῆς Θέμιδος ἐπικλήσεις, πρῶται μέσαι τελευταῖαι, συνάπτουσιν καὶ τὴν Ἀνάγκην, λέγουσαι σαφῶς Θέμι καὶ Ἀνάγκη, καὶ τοῦτο ἐπὶ πασῶν. Τὸν δὲ δὴ θρόνον αὐτῆς εἴτε τὴν ζωὴν τὴν ὑποδεξαμένην αὐτῆς τὴν μόνιμον καὶ ἄκλιτον ἕνωσιν εἴτε καὶ ὅλον ἐκεῖνο τὸ θεῖον φῶς τὸ περιέχον τὴν τοῦ οὐρανοῦ περιφορὰν συμβολικῶς οἰητέον δηλοῦν, * * * * ἐν τῷ παρόντι πᾶσαν τὴν ἑστῶσαν ἀεὶ καὶ ἀκίνητον βασιλείαν τῆς Ἀνάγκης, ὑφ' ἣν εἰς τὸ ἔσχατον προελθοῦσα τῶν περιόδων γίνεται ψυχή, πρόεισιν δὲ εἰς τὸ ἔσχατον ταῖς ἀπὸ τῶν οὐρανίων περιληφθεῖσα ποιήσεσιν. ὥστε μὴ μόνον εἶναι τοῦ κόσμου μέρος, ἀλλὰ καὶ ἕν τι τῶν ἐσχάτων μερῶν καὶ τῶν διοικουμένων ἀντὶ τῶν διοικούντων τὸ πᾶν· οἷον εἴ τις φιλόσοφος εἰς ναῦν ἐμβαίη καὶ γένοιτο πλωτήρ· ἀνάγκη γὰρ τοῦτον καὶ ὑπὸ τῶν ναυτῶν τὰ καὶ τὰ ἀκούειν καὶ ἕπεσθαι τῷ κυβερνήτῃ καὶ ἀνέμων ὑποκεῖσθαι ζάλαις καὶ εἶναι τρόπον τινὰ διαφέροντα τῶν ἑτεροκινήτων οὐδέν· οὕτω γὰρ καὶ ψυχὴ πεσοῦσα πάντως εἰς γένεσιν ἔκκειται δαίμοσιν ὑλικοῖς, ὑπέστρωται τῷ ἄγοντι δαίμονι, τῶν κοσμικῶν περιόδων τῆς ποιήσεως ἐξήρτηται ποιουσῶν ἄλλων ἄλλα εἰς αὐτήν.

καὶ δι' ἐκείνου διεξελθόντα, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἄλλοι διῆλθον, πορεύεσθαι ⟦καὶ⟧ ἅπαντας εἰς τὸ τῆς Λήθης πεδίον ἕως τοῦ καὶ ὅσα γῆ φύει [p. 621a].

1 ὀφθείσησ, corr. Sch. | δεῖ add. Sch. (nolui διδάξασάν πως) | καὶ pro τὸ Sch. 3 fr. 33 Riess 6 cf. Hesiod. theog. 901 13 lacunam statuit Sch. (possis ⟨ἐνδείκνυται⟩ συμβολικῶσ, οἰητέον δ. ἐν) 22 ἕσπεσθαι

Δίεισι μὲν ὁ δαίμων διὰ τοῦ θρόνου τῆς Ἀνάγκης οὐχ ὡς τόπον ἐκ τόπου μεθιστάμενος οὐδὲ ὡς ἀμείβων τὴν τάξιν, ἀλλ' ὡς τὴν ἐνέργειαν, δι' ἧς ἄγει τὴν ψυχήν, εἰς τὸ τέλος τοῦ παντὸς | ἐκτείνων, εἰς αὐτὴν ἄνωθεν κατιοῦσαν f. 189 r. *ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ ὑπὸ σελήνην. ἄγει τοίνυν ταύτην μένων αὐτὸς κατὰ τὴν αὐτοῦ τάξιν διὰ πάσης τῆς ὑποδεξαμένης ζωῆς τὴν τῆς Ἀνάγκης ἕδραν ἄνωθεν ἕως τῶν τελευταίων. οὕτω μὲν οὖν εἰ τὸ διεξελθεῖν ἐπὶ τοῦ δαίμονος ἀκούοις· τοῖς δ' ἑπομένοις ἀκολουθότερον ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ Ἠρὸς τοῦτό τε καὶ τὰ ἀκόλουθα τούτῳ νοεῖν. ἐπάγει γὰρ ὅτι ἀφικνεῖται εἰς τὸ πεδίον τῆς Λήθης, ὃ δὴ ἐπὶ τοῦ δαίμονος ἀκούειν ἄτοπον, ἀλλ' ἔοικεν ὁ τούτων ἄγγελος περὶ ἑαυτοῦ λέγειν καὶ πρὸς τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀποδιδόναι καὶ τοῦτο· προείρηται γάρ, ὅτι ἔφη ἰδεῖν τοίας καὶ τοίας αἱρέσεις. ἔφη οὖν διεξελθόντα ἑαυτὸν διὰ τοῦ θρόνου τῆς Ἀνάγκης, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἄλλοι διῆλθον, οὕτως ἀφικνεῖσθαι πάντας εἰς τὸ τῆς Λήθης πεδίον διὰ καύματος καὶ πνίγους· καὶ γὰρ εἶναί φησιν αὐτὸ δένδρων κενὸν καὶ ὅσα γῆ φύει πάντων. Ὅτι μὲν οὖν ἀντίθετόν ἐστιν πρὸς τὸ τῆς Ἀληθείας πεδίον τὸ τῆς Λήθης πεδίον, δῆλον· εἴπερ τοῦτο μὲν ἄκαρπον καὶ ἄγονον καὶ αὐχμηρόν, ἐκεῖνο δὲ ζωῆς πλῆρες, τροφὸν τῶν ψυχῶν, τῶν νοερῶν καρπῶν ἀποπληρωτικόν, ὡς ἐν Φαίδρῳ* [p. 248b] *μεμαθήκαμεν. εἰ οὖν ἐκεῖνο τὸ πεδίον ἐν τοῖς ἀκροτάτοις, τοῦτο ἂν εἴη πάντως ἐν τοῖς ἐσχάτοις. δηλούτω τοίνυν ὡς ὁ λειμὼν ὁ τῇδε τὸν αἰθέριον, οὕτω τὸ πεδίον τὸν ἀέριον τόπον τὸν παχύν, ἐν ᾧ καὶ ἐρημία δένδρων ἐστὶν σκιὰν ποιεῖν δυναμένων καὶ αὐχμὸς διὰ τὰς διπλώσεις τῶν ἀκτίνων, καὶ ἄλλως τοῦ αὐχμοῦ τὴν ἄγονον ὕλην σημαίνοντος,*

5 *ἄγει*] ductus renov. m. rec., num idem scripserit m[1] inc. 6 *αὐτοῦ τάξιν* H] *αὐ . . . . . ν* l. 14 *τοιὰσ καὶ τοιὰσ* 20 *τὸ τ. Λ. πεδίον*] *τῶι τ. Λ. πεδίωι* (at *τῶι* ss. et *πεδίωι* ex *πεδίον*) 26 cf. supra p. 131, 27

f. 189v. ἣν καὶ τὰ λόγια προσαγορεύειν εἴωθεν αὐχμη|ράν. καὶ μὴν καὶ τὸ πνῖγος παρίστησιν ἐναργῶς, ὡς ἄρα ὅσῳ βαθύνουσιν εἰς τὸ κάτω αἱ ψυχαί, τοσούτῳ μᾶλλον ἀποστενοῦται πᾶσα αὐτῶν ἡ ζωὴ καὶ εἰς στενὸν κομιδῇ συνάγεται, καθάπερ εἰς τὸ ἄναντες χωρούσαις ὑπάρχει πλατεῖα τῶν ἄνωθεν ἀγαθῶν ὑποδοχή. διὸ καὶ τὰ λόγια παρακελεύεται πλατύνειν ἡμῖν διὰ τῆς ἀπολύτου ζωῆς ἑαυτούς, ἀλλὰ μὴ ἀποστενοῦν πνιγμὸν ἔρωτος ἀληθοῦς ἐφελκομένους ἀντὶ τῆς εἰς τὰ ὅλα ἀνατάσεως· ἐπεὶ καὶ οἱ πνιγόμενοι τὰς εἰσόδους ἀποστενοῦσιν, δι' ὧν μετέχομεν τοῦ κοσμικοῦ πνεύματος. ὅσῳ δ' οὖν εἰς τὸν παχύτερον ἀέρα κάτιμεν ἐκ τοῦ αἰθέρος εἰς τὴν ὑλικὴν ἀζωίαν κατιόντες, τὰς ἀσχέτους ἡμῶν καὶ εἰς τὸ ὅλον ἀνηπλωμένας ζωὰς κατακλείομεν, ἵνα γενώμεθα διὰ στενότητα τῆς ζωῆς τῷ ἐσχάτῳ τούτῳ δεσμῷ σύζυγοι καὶ πρέποντες· οὐ γὰρ ἦν τὸ ὁλικῶς ζῶν θέμις τῷ μερικωτάτῳ συζῆν.

Σκηνᾶσθαι οὖν σφᾶς ἤδη ἑσπέρας γενομένης παρὰ τὸν Ἀμέλητα ποταμὸν ἕως τοῦ πάντων ἐπιλανθάνεσθαι [p. 621a].

Τὴν μὲν ἑσπέραν συγγενῆ τῇ τελέᾳ πτώσει τῆς ψυχῆς ὁ μῦθος παρείληφεν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. σκότος γὰρ ὄντως συμπίπτει περὶ αὐτὴν ἐκ τῆς πρὸς τὴν ὕλην ῥοπῆς καὶ στέρησις τοῦ θείου φωτός. ὡς οὖν ἡ ποίησις λέγει [Α 592] ῥιφέντα τὸν Ἥφαιστον ἐκ τοῦ Ὀλύμπου πανημέριον φέρεσθαι καὶ ἅμα ἠελίῳ καταδύντι πεσεῖν εἰς τὴν Λῆμνον, τὸν ἔσχατον οὖσαν βυθὸν τῆς ὕλης καὶ ὄντως λημῶντα τοῖς ὑλικοῖς πάθεσιν, οὕτω δὴ καὶ ὁ μῦθος οὗτος ἄνωθεν ἀπὸ τῆς Λαχέσεως τὴν εἰς τὸν πυθμένα τοῦ κόσμου τῶν ψυχῶν |
f. 190r. ῥύσιν ἐκφαίνων ὡς ἀπὸ τῶν φωτεινοτάτων εἰς τἀναντία καταντῶσαν, ἑσπέρας ἤδη γενομένης αὐτὴν κατασκηνᾶσθαί

1 cf. de or. chald. 48 6 cf. l. c. 26 14 sc. corpori
17 σκήνασθε (ε ir.) 20 ⟨ὡς⟩ συγγενῆ Us.

φησιν, ὡς εἰς τὸ σκῆνος ὄντως τὸ σῶμα τοῦτο σπεύδουσαν ἐν σκότῳ τῆς ζωῆς. Τίς οὖν ὁ Ἀμέλης ποταμός, οὗ τὸ ὕδωρ οὐδὲν ἀγγεῖον στέγειν φησίν; λεγέσθω μὲν οὖν καὶ ὁ ἔνικμος ἀὴρ οὗτος ὁ περιρρέων τὴν γῆν, ὃν ὁ Τίμαιος [p. 58d] ὁμίχλην ἐκάλεσεν (καὶ γὰρ τοῦτον ἀέρα ὄντα στέγειν οὐδὲν ἀγγεῖον δύναται, καὶ ποταμῷ ἔοικεν ἀεὶ φερόμενος διὰ τὴν ἄστατον ῥοήν)· λεγέσθω δὲ καὶ πᾶσα ἡ περὶ τὴν γῆν ἐπίρρυτος καὶ ἀπόρρυτος γένεσις, ὅρον ἔχουσα οὐδένα· καὶ τοῦτο δηλούτω τὸ μηδὲν αὐτὴν ἀγγεῖον στέγειν, ὡς εἴδους οὐδενὸς ὄντος ἱκανοῦ στέγειν τὴν δεινὴν ἐκροὴν τῆς τοιαύτης γενέσεως. καὶ γὰρ ὡς ἀγγεῖον πᾶν τοῦ ἐνόντος ὑγροῦ μορφωτικόν ἐστι καὶ σχηματιστικόν, οὕτω καὶ τὸ εἶδος τῶν ἐν γενέσει φερομένων. δοκεῖ δέ μοι καὶ ὁ Τίμαιος [p. 43a] τούτοις σύμφωνα λέγειν, ἐν οἷς φησιν ἐπιούσας τὰς ψυχὰς εἰς ποταμὸν ἐνδεῖσθαι πολύν, τὴν ἀστάθμητον φορὰν τῶν τῇδε γιγνομένων ποταμῷ καὶ αὐτὸς εἰκάζων.

Τί δὴ οὖν αἰνίσσεται τοῦτο, ὅτι μέτρον ἀπὸ τοῦ Ἀμέλητος ἕκαστον πιεῖν ἀναγκαῖον, τὸν δὲ φρονήσει μὴ σωζόμενον πλέονος ἐμφορεῖσθαι, πάντα δὲ τὸν πιόντα πλέον ἢ ἔλασσον πάντων ἐπιλανθάνεσθαι τῶν προβεβιωμένων; ἢ τοῦτο δὴ ἐκεῖνο παρίστησιν, τὸ τὴν ψυχὴν γενέσει κοινωνοῦσαν καὶ ἀνεγείρουσαν ἐπὶ μᾶλλον τὰς ἐμπαθεῖς ζωὰς καὶ φιλογενέσεις ἀποτυφλοῦν ἑαυτὴν καὶ περισπωμένην ὑπὸ τῶν πληττόντων ἐν τῷ τότε παθῶν ἐξίστασθαι τῆς μνήμης τῶν ἔμπροσθεν; πᾶσα γὰρ ἐνέργεια τῆς ψυχῆς | ἀργὸς μένουσα f. 190v. τῶν οἰκείων, γνωστῶν εἰ γνωστικῆς εἴη τάξεως, ἢ τῶν ἐφετῶν, εἰ τῆς ὀρεκτικῆς, παντελῶς ἀφίσταται καὶ ἀποστᾶσα καὶ τοὺς ἐν τῇ ψυχῇ τύπους ἀφανίζειν ὀφείλει τῆς οἰκείας κινήσεως. ὅθεν δὴ καὶ ἄλλοτε ἄλλων ἡμῖν γίνεται λήθη, προχείρων μὲν ὄντων ἐκείνων, πρὸς οἷς ἂν ὄντες τυγχάνωμεν

7 cf. Pl. Tim. 43a 24 πληθόντων Sch. (dixisset πλεοναζόντων) 25 μὲν οὖσα

μᾶλλον, εἰς δὲ λήθην ἐκπιπτόντων, ὅσα ἂν μὴ πρόχειρα ποιώμεθα δι' ἀμελετησίαν καὶ ἀργίαν· δεῖ γὰρ τῆς μελέτης ἀνανεούσης ἡμῖν ἀεὶ τὴν μνήμην ὧν ἔγνωμεν. εἰ δὲ δὴ καὶ τὸ πνευματικὸν ὄχημα τῶν ψυχῶν ὑγρότερον γιγνόμενον διὰ τὸν ἔνικμον ἀέρα λήθην ποιοίη τῶν τύπων, οὐδὲν θαυμαστὸν καὶ τοῦτο αἰνίσσεσθαι τὴν πόσιν ἀναγκαίαν, τὴν ἐς τὸ πνεῦμα παραδοχὴν ἐξ ἀνάγκης γιγνομένην καὶ οἷον ὄλισθον ποιοῦσαν τῶν ἐν αὐτῷ τύπων, ἣν ἐπιτείνειν εἰκότως τοὺς φρονήσει μὴ σωζομένους διὰ τὴν ἑαυτῶν συμπάθειαν περὶ τὰ ἔνυλα, βαρύτερον τὸ πνεῦμα ποιοῦντας καὶ ἐπισπωμένους καὶ ἄλλα πολλὰ τῆς λήθης αἴτια ⟨καὶ⟩ καταγωγὰ τῶν ψυχῶν.

Λέγεται μὲν δὴ καὶ ταῦτα φυσικῶς· λέγει δὲ καὶ ὁ δαιμόνιος Ἀριστοτέλης αἰτίαν, δι' ἣν ἐκεῖθεν μὲν ἰοῦσα ἡ ψυχὴ δεῦρο ἐπιλανθάνεται τῶν ἐκεῖ θεαμάτων, ἐντεῦθεν δὲ ἐξιοῦσα μέμνηται ἐκεῖ τῶν ἐνταῦθα παθημάτων· καὶ ἀποδεκτέον τοῦ λόγου. φησὶ γὰρ οὖν καὶ αὐτὸς ἐκ μὲν ὑγείας εἰς νόσον ὁδεύοντας λήθην ἴσχειν τινὰς καὶ αὐτῶν τῶν γραμμάτων ὧν ἐμεμαθήκεσαν, ἐκ νόσου δὲ εἰς ὑγείαν ἰόντα μηδένα πώποτε τοῦτο πάσχειν. ἐοικέναι δὲ τὴν μὲν ἄνευ
f. 191r. *σώματος ζωὴν ταῖς ψυχαῖς κατὰ φύσιν οὖσαν | ὑγείᾳ, τὴν δὲ ἐν σώμασιν, ὡς παρὰ φύσιν, νόσῳ. ζῆν γὰρ ἐκεῖ μὲν κατὰ φύσιν αὐτάς, ἐνταῦθα δὲ παρὰ φύσιν· ὥστ' εἰκότως συμβαίνειν τὰς μὲν ἐκεῖθεν ἰούσας ἐπιλανθάνεσθαι τῶν ἐκεῖ, τὰς δὲ ἐντεῦθεν ἐκεῖσε τῶν ἐνταῦθα διαμνημονεύειν. Δοκεῖ δέ μοι καὶ τοῦτο κατὰ τὴν τῶν θεῶν συμπίπτειν πρόνοιαν· τίς γὰρ τῶν ἐκεῖ μεμνημένη ψυχὴ σώματος ἐπιμελεῖσθαι καὶ γενέσεως ἠθέλησεν, πειρωμένη τοιαύτης τῆς ἐν σώματι ζωῆς, πόνων ἀνηνύτων οὔσης*

3 *ἀνανευούσης*, invitus corr. H[a] 6 malim *πόσιν ⟨τὴν πᾶσιν⟩* 8 *εἰκὸς* Sch. 9 *φρόνησιν*, corr. Sch. 10 *περὶ*] *πρὸς* Us. 14 Aristot. fr. 41 Rose 18 *ὁδεύοντα*, corr. Rose 21 *ὑγείαν* 28 *ἠθέλησεν ⟨ἂν⟩* Sch.

μεστῆς; ἀλλ' ἡ λήθη τοῦ ἐκεῖ βίου καὶ τῆς ἐκεῖ ῥᾳστώνης ἐξανίστησιν ἡμᾶς εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ὑπ' ὀφθαλμοῖς κειμένων· ἔνθεν καὶ τέχναι πρὸς τὸν βίον ὤφθησαν ἀναγκαῖαι καὶ ἐπιστῆμαι πάντα τὸν τῇδε τόπον νοῦ καὶ θεῶν ἐπλήρωσαν, ὡς καὶ τὴν γένεσιν ἄλογον λογῶσαι καὶ τὸν τῶν κακῶν τόπον κατακοσμῆσαι τῇ ποικιλίᾳ τῶν ἀγαθῶν. Τάχα δ' ἂν καὶ Ἀμέλητα κεκληκὼς εἴη τοῦτον τὸν ποταμὸν ὡς δι' ἀμέλειαν ταῖς ψυχαῖς ἐμποιοῦντα τὴν πολλὴν ταύτην λήθην, ἣν ἠμέλησαν ἑαυτῶν καὶ ἐνέδυσαν τὸ τῆς γενέσεως σκότος. ὡς αἵ γε θεοπρεπέστεραι τῶν ἀφικνουμένων ἐπιπόλαιον ἔχουσαι τὴν λήθην διὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐνεργειῶν ἀναμιμνήσκονται τῶν ἐκεῖ ῥᾳδίως· ἐπέχει δὲ τὰς ἐνεργείας ἥ τε φυσικὴ διὰ τῆς τροφῆς κίνησις καὶ ἡ τῆς αἰσθήσεως ἀήθεια τῶν προσπιπτόντων, ὡς ἐν Τιμαίῳ λέγεται [p. 43bc]. καὶ τό γε θαυμαστόν, ὅτι μᾶλλον ἀνάμνησίς ἐστι τῶν καθ' ὅλου ἢ τῶν μερικῶν· οἷον ὅτι πρὸ τῆς γενέσεως τοιόνδε βίον ἐζῶμεν ἐν τοῖσδε τοῖς τόποις. αἴτιον δὲ | ὅτι ἡ μὲν f. 191 v. τῶν καθ' ὅλου ἀνάμνησις τῆς λογικῆς μόνης δεῖται ψυχῆς εὐφυῶς ἐχούσης ⟨πρὸς⟩ προβολὴν ὧν ἔχει λόγων, ἡ δὲ τῶν μερικῶν τῆς φανταστικῆς (ἐν ταύτῃ γὰρ οἱ τύποι τῶν αἰσθητῶν)· αὕτη δὲ ἅτε τῷ σώματι προσεχὴς ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῷ ὑγρότητος κατακλυζομένη πρὸς λήθην εὔφορος γίνεται.

Ἐπειδὴ δὲ κοιμηθῆναι καὶ μέσας νύκτας γενέσθαι μέχρι τοῦ εἰς τὴν γένεσιν ᾄττοντας ὥσπερ ἀστέρας [p. 621b].

Μετὰ τὴν ἑσπέραν καὶ τὴν τοῦ ληθαίου πόσιν ὕδατος ὕπνος μὲν παραλαμβάνεται τῷ μύθῳ, σύνθημα τῆς τῶν ἐνεργειῶν τῶν γνωστικῶν ἀργίας καὶ παρέσεως (καὶ γὰρ ὁ ζωώδης ὕπνος ἐκλύει τὰς αἰσθήσεις, αἳ δὴ τῶν γνώσεών

5 possis aut ἄλογον γένεσιν aut γ. ἄλ. ⟨οὖσαν⟩ 9 ⟨δι'⟩ ἣν Sch. 11 λήθην ⟨τὴν⟩ Us. 14 ἀλήθεια, corr. Sch. cl. Procl. in Tim. 340de 17 εζωμεν, corr. Sch. | fort. τοιοῖσδε 24 ἅττοντας 29 ἐκλύειν

εἰσὶν τῶν νοερῶν ἀποτελευτήσεις), μέσαι δὲ νύκτες αὐτὸ τὸ τῆς ζωῆς ἀφεγγέστατον ἐνδεικνύμεναι· κατὰ γὰρ ταύτας ἐστὶν ἡμῶν πορρωτάτω ὁ ἥλιος, ὃν τἀγαθῷ φαμεν ἀνάλογον ἐν τοῖς ὁρατοῖς ὑπάρχειν. πλεῖστον οὖν ἡμᾶς ἤδη τοῦ ἀγαθοῦ διεστάναι φησὶν ἡ μυθολογία, καθάπερ καὶ τῷ κοιμηθῆναι νοῦ καὶ τῆς ἀληθοῦς γνώσεως ἀποστῆναι πλεῖστον. καὶ ἔοικεν καὶ ἡ ἔνθεος ποίησις [Od. ω 2 sq.] τὸν Ἑρμῆν ἡγεμόνα καθόδων ψυχικῶν ὑπολαβοῦσα καὶ ἀνόδων τινῶν οὕτω δὴ φάναι τῇ ῥάβδῳ, χρυσῆν εἰποῦσα τὴν ῥάβδον καὶ τὸν θεὸν χρυσόρραπιν, τῶν μὲν τὰ ὄμματα θέλγειν ὡσανεὶ κοιμίζοντα, τοὺς δὲ τῶν ἀνδρῶν καὶ ὑπνώοντας ἐγείρειν· ὕπνον μὲν καλοῦσα καὶ αὕτη τῶν ψυχῶν τὴν εἰς γένεσιν ὁδόν, ἐξέγερσιν δὲ ἀπὸ τοῦ κάρου τούτου πάρεσιν ἡμῖν ἐμποιήσαντος τῶν νοερῶν ζωῶν, ὡς τῶν αἰσθητικῶν ὁ ζωώδης ὕπνος, τὴν ἀπὸ γενέσεως |
f. 192r. αὖθις ἄνοδον ἐπὶ τὴν νόησιν κατὰ τὴν τῶν ὄντων ἀνάμνησιν. καὶ ἔστι καὶ ταῦτα τῷ τῆς ἀγγελικῆς τάξεως ἡγεμόνι πρέποντα, συνάπτειν καὶ τὰ ἄνω τοῖς κάτω διὰ τῶν ψυχικῶν καθόδων καὶ τὰ κάτω τοῖς ἄνω διὰ τῶν ἀνόδων. Ταῦτα μέν, ἵνα καὶ τὸν ὕπνον ἴδωμεν ἑπομένως τοῖς θεολόγοις ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸν προκείμενον μῦθον εἰσηγμένον, ἀναγκαίως εἴρηται.

Μετὰ δὲ τὸν ὕπνον καὶ τὰς μέσας νύκτας βροντήν τινα γενέσθαι φησὶν καὶ ⟨σεισμόν⟩· συνθήματα καὶ ταῦτα δήπουθεν, ἀλλὰ Δίων τινῶν καὶ Ποσειδωνίων ἐνεργειῶν. ἐπεὶ γὰρ κάθοδός ἐστιν ἄνωθεν ἀπὸ τῶν μετεώρων εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν τοῦ Ποσειδῶνος τόπον, ἡ μὲν βροντὴ σύμβολον παρείληπται, ὡς ἄνωθεν γιγνομένη, τῆς Δίου ποιήσεως, ὁ δὲ σεισμὸς τῆς τοῦ Ποσειδῶνος δημιουργίας· ὡς ἂν ταῖς εἰς τὴν γένεσιν ἡμῶν καθόδοις συνεπ-

5 κἀν τῷ Us. 13 cf. Olympiod. ad Phaed. 127, 3 18 συνάπτει, corr. Us. 23 βροτήν 24 add. Sch. 26 fort. γὰρ ⟨ἡ⟩

ἰσχυουσῶν ἀμφοτέρων τῶν δημιουργιῶν. εἰ δὲ καὶ πνεύματος κίνησις ἐν νέφεσιν μὲν τὴν βροντήν, ὑπὸ γῆς δὲ κινουμένου τὸν σεισμὸν ἀποτελεῖ, δῆλον δήπουθεν ὅτι σύμβολον καὶ τοῦτο τῆς τοῦ ψυχικοῦ πνεύματός ἐστι κινήσεως ἄνω τε καὶ κάτω φερομένου διὰ τὴν παντοίαν τροφήν. ἢ καὶ τοῦ διττὰ γένη ψυχῶν εἶναι τὰ εἰς γένεσιν χωρήσοντα, τὰ μὲν οὐρανόθεν τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ὑπογείων τόπων, καὶ ἡ μὲν βροντὴ τῶν ἄνωθεν ἡκουσῶν, ὁ δὲ σεισμὸς τῶν κάτωθέν ἐστι σύμβολον.

Τέλος γοῦν ἐστιν τῆς τοιᾶσδε κινήσεως τὸ εἰς τὴν γένεσιν ᾄττειν ἐξαπίνης πάντας, καὶ προσέθηκεν ὥσπερ ἀστέρας· ἔοικεν γὰρ τῇ κινήσει τῶν διαττόντων ἀστέρων περὶ γῆν ὄντως ἡ τοῦ | ὀχήματος ἡμῶν κίνησις εἰς τὴν γένεσιν, f. 192 v. *ἄλλης δὲ ψυχῆς εἰς ἄλλο σῶμα καταταττομένης εἰκότως καὶ τὰς τῶν ὀχημάτων φορὰς τὰς μετὰ τῶν ψυχῶν ἀστέρων διαττόντων ἀπείκασεν διαδρομαῖς. τὸ δὲ ἄνω πᾶσαν ᾄττειν αἰτίαν ἔχει τὸ μετὰ τὴν πτῶσιν εἰς ζῳογονίαν αὐτὰς χωρεῖν, ὅπερ ἐστὶ κρεῖττον τοῦ πεπτωκέναι μόνον· συντελεῖν γάρ ἐστι πρὸς τὴν δημιουργίαν, ἀλλ᾽ οὐ πεπτωκέναι μόνον. ἴσως δὲ συντάττειν αὐτὸ δεῖ καὶ τῷ ὥσπερ ἀστέρας, ἵν᾽ ᾖ τὸ ὅλον· ‘ᾄττοντας εἰς τὴν γένεσιν οὕτως ὡς ἄνω τῆς γενέσεως ἀστέρας ᾄττοντας ὁρῶμεν ἐν τοῖς ἄκροις τοῦ ἀέρος’. εἰ δὲ ἄλλην ἄλλῃ καὶ ἐξαπίνης ὁρμᾶν φησιν, δῆλον δήπουθεν ὡς διασπείρονται μὲν εἰς τὴν πεπληθυσμένην καὶ διῃρημένην ἐν τῇ γενέσει ζωὴν καὶ εἰς οἰκήσεις διαφερούσας καὶ μερίδας τῆς γῆς, ἀθρόως δὲ εἰσκρίνονται πᾶσαι καὶ ἀχρόνως τὰ σώματα ἐμψυχοῦσιν καὶ ἐνοικίζονται ἐν αὐτοῖς· ὡς τῆς ἔξω τῶν σωμάτων ζωῆς καὶ τῆς ἐν σώμασιν τὸν διορισμὸν*

1 post *πνεύματοσ* est *καὶ* 2 *βροτήν* 5 variis enim elementis alitur *πνεῦμα* cf. de or. chald. 47 Lyd. de mens. 80, 20 W. 6 *χωρήσαντα*, corr. Sch. 11 *ἄττειν* et ita semper 17 *ζωογονίαν* 18 *συντελεῖ*, corr. H. 20 *αὐτὸν*, corr. Sch. 27 *ἀνοικίζονται*

ἀνεπαίσθητον ὑπάρχειν. τοιαύτην γὰρ ἐν Παρμενίδῃ [p. 156d] τοῦ ἐξαίφνης αὐτὸς ἡμῖν ἡρμήνευσεν φύσιν, ἄτοπον δή τινα οὖσαν ὥς ἐκεῖ λέγει, καθ' ἣν αἱ ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων εἰς τὰ ἀντικείμενα γίνονται μεταστάσεις. καὶ εἰσκρίσεις οὖν αἱ εἰς τὰ σώματα τῶν ψυχῶν ἐν τούτῳ δὴ τῷ ἐξαπίνης ἐπιτελοῦνται, καὶ πᾶσα μεταβολὴ εἴς τε στάσιν ἐκ κινήσεως καὶ εἰς κίνησιν ἀπὸ τῆς στάσεως.

Αὐτὸς δὲ τοῦ μὲν ὕδατος κωλυθῆναι πιεῖν ἕως τοῦ καὶ τὴν ψυχὴν οὐ μιανθησόμεθα [p. 621bc].

Τρεῖς μὲν οὗτοι καιροὶ μάλιστα τὴν διαφορὰν ἐπέδειξαν f. 193r. ἡμῖν τοῦ τῶν λόγων τούτων | γενομένου πατρὸς πρὸς τὰς ἄλλας ψυχάς. εἷς μὲν ὁ παρὰ τοῖς δικασταῖς· τῶν γὰρ ἄλλων ψυχῶν σημεῖα λαβουσῶν τῆς κρίσεως αὐτὸν μὴ λαβεῖν [p. 614d] ὡς οὔπω συμπεπληρωκότα τὸν τῇδε βίον. ἕτερος δὲ ὁ τῆς διακληρώσεως· αὐτὸν γὰρ τῶν ἄλλων κληρουμένων κλήρου μὴ τυχεῖν [p. 617e]· τούτῳ γὰρ οὔπω ἦν ἀρχὴ ἄλλης περιόδου. τρίτος δὲ ὁ τῆς πόσεως τῆς ἐκ τοῦ Ἀμέλητος· μὴ γὰρ συγχωρηθῆναι μόνον πιεῖν, ἵνα μὴ λήθῃ τῶν ὀφθέντων σχεθείη, δέοντος αὐτὸν ἄγγελον γίνεσθαι τοῖς τῇδε ἀνθρώποις τῶν πρὸ τῆς γενέσεως θεαμάτων. δῆλον οὖν ὅτι πάντες οἱ τοιοίδε λόγοι ψυχῶν εἰσιν μνήμην ἐχουσῶν ἱκανὴν τῆς χωριστῆς ζωῆς. ὥστ' ἐν μύθου σχήματι δῆλός ἐστιν ὁ Πλάτων ἀναδιδάσκων, τίνος ἔργον ψυχῆς τὰ τοιαῦτα φράζειν, καὶ ὡς ταύτης ἣν μὴ κατέκλυσεν τὸ πόμα τοῦ ποταμοῦ τῆς Λήθης.

Τὸ δ' οὖν ἐφεξῆς πάντων τούτων, ὅτι πῶς μὲν ἐν τῷ σώματι γέγονεν, οὐκ οἶδεν — ἡ γὰρ ἐξαίφνης ὁδὸς οὐκ ἔδωκεν ἐπιστάσει χώραν· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐξαπίνης γινομένων ἐφίσταμεν, χρόνου παράτασιν τῆς ἐπιστάσεως ἀπαιτούσης, ἵνα παρακολουθήσῃ τῇ ἀρχῇ καὶ τῷ μέσῳ καὶ τῷ

2 ἑρμήνευσεν 6 μεταβολὴν 7 τῆς del. Us. 10 fort. καιροί, ⟨οἳ⟩ 28 an ἄλλων ⟨τῶν⟩? 30 παρακολουθήσησ, corr. H

τέλει τοῦ συμβαίνοντος —, ἀναβλέψας δὲ ἔωθεν ἑαυτὸν εἶδεν ἐπὶ τῇ πυρᾷ κείμενον δωδεκαταῖον, ὡς εἴρηται ἐν προοιμίοις [p. 614^{b}]. *Καὶ ὅπως οὐκ ἀπίθανος ἡ ἱστορία, δι' ἐκείνων τῶν ἐν ἀρχῇ λελεγμένων ἡμῖν ὑπεμνήσαμεν· προσκείσθω δὲ ἐκεῖνο, ὅτι καὶ ἡ δυωδεκὰς περιόδου θείας ἐστὶν ἀριθμὸς εἰς τὸ πέρας τῶν ὄντων ἀπὸ τῆς ἀρχῆς* | *καταντήσας, πέρατα καὶ μέσα τῶν ὅλων περιλαβών, ἅτε* f. 193 v. *ἀπὸ τῶν ἀρχῶν μάλιστα προελθὼν τῶν ἐν τοῖς ἀριθμοῖς πρωτουργῶν.*

Τούτοις δὲ ἑπομένως ὁ Σωκράτης [p. 621^{b}] *τὸν μῦθον συμπερανάμενος σεσῶσθαί φησιν, ἀλλ' οὐκ ἀπολωλέναι, καὶ ἡμᾶς σώσειν, ἐὰν πειθώμεθα αὐτῷ — πεισθέντες γὰρ οὐ μιανθησόμεθα τὴν ψυχὴν* [[*καὶ*]] *ἀνοσιουργίαις ἐπιτρέψαντες ἡμᾶς αὐτούς, διαβησόμεθα δὲ εὖ τοῦτον τὸν τῆς Λήθης ποταμόν· τὴν γένεσιν πᾶσαν αὖθις αἰνισσόμενος, ἀφ' ἧς ἡ δεινὴ λήθη ταῖς ψυχαῖς τῶν τε θείων καὶ ἑαυτῶν. νῦν γὰρ ἐν τῷ τοιῷδε ποταμῷ ζῶμεν τῆς Λήθης, ὃν δεῖ διαβῆναι τὴν σύμφυτον αὐτῷ λήθην ἀποσκευαζομένους καὶ διὰ τῆς καθάρσεως τῆς ἐκ τῶν παθῶν ἀνανεουμένους τὴν μνήμην τῶν ὄντων. μιασμὸς γὰρ ψυχῶν ἡ ἐμπαθὴς ζωὴ καὶ ἔνυλος, ἀφ' ἧς ἐπιγινόμενον τὸ τῆς λήθης πάθος· κάθαρσις δὲ ἡ ἀποβολὴ τῶν ληθαίων τούτων καὶ τῇ γενέσει συμφύλων παθῶν.*

Τοὺς μὲν οὖν πολλοὺς προστιθέναι τοῖς μύθοις ἔθος ἦν, ὅτι μῦθος ἀπώλετο, δεικνύναι βουλομένους ὡς ἄρα οἱ μῦθοι λέγουσιν μὴ ὄντα, πλασματώδεις ὄντες, καὶ ἅμα τε ἐρρήθησαν καὶ οὐκ εἰσίν. αὐτὸς δὲ πᾶν τοὐναντίον καὶ

2 *ἴδεν* m^1, corr. m^3 uv. | *πλευρᾶι*, sed *λε* post ins. 4 cf. p. 113, 6 5 cf. p. 120, 22 12 *πειθώμεθα* Pl.] *πεισόμεθα* 13 *καὶ* del. Sch. 15 *ἡ δίνη* (*ι* ir., *η* ex?) *πλήθει* (*ει* ex?), corr. Us. 21 *ἐπιγινόμενον* (*ι* post *γ* ir., *ον* ss.)] an *ἐπιτείνομεν*? 24— p. 355, 7 paucis mutatis in schol. Plat. 621^{b} 25 cf. Pl. Phileb. 14^{a} The. 164^{d} *τοῖς … πολλοῖς … βουλομένοις* schol.

ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ σῴζεσθαί τε καὶ σῴζειν φησὶν τοὺς μύθους τοὺς παρ' αὐτῷ. μάλα γε εἰκότως· τῶν γὰρ ὄντων εἰσὶν ἐξηγηταὶ καὶ ὠφέλιμοι τῶν ἀκουόντων ὑπάρχουσιν τοιοίδε ὄντες καὶ τοὺς πειθομένους αὐτοῖς ἐπανάγουσιν αὐτοφυῶς ἐπὶ τὴν τῶν ὄντων ἀλήθειαν, καίπερ ἄνευ εἰκότων καὶ ἀποδείξεων διδάσκοντες, ὡς ἂν ταῖς ἀδιαστρόφοις
f. 194r. ἡμῶν προ|λήψεσιν περὶ τῶν πραγμάτων συνᾴδοντες.

Τὰ μὲν δὴ τοῦ μύθου τέλος ἐχέτω. σμικρὰ δὲ προσθεὶς τούτοις σπέρματα πρὸς τὴν δόξαν τὴν Πλάτωνος τείνοντα περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν καὶ εἱμαρμένης καὶ προνοίας περιγράψω καὶ αὐτὸς τὸν λόγον. Ὅτι μὲν οὖν ἐστι τοῦτο δὴ τὸ ἐφ' ἡμῖν δεικνύναι κατὰ Πλάτωνα περιττόν, πανταχοῦ τὰς αἱρέσεις τῶν ψυχῶν αἰτίας λέγοντος αὐταῖς εἶναι τῶν τε ἀγαθῶν πάντων καὶ τῶν κακῶν καὶ τὴν ἀρετὴν ἀδέσποτον καλοῦντος. πλὴν ὅτι κατ' αὐτὸν οὐκ ἔστι τὸ ἑκούσιον καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν ταὐτόν· ἀλλὰ τὸ μὲν ἑκούσιον ἐν μόνοις ἐστὶν τοῖς ἀγαθοῖς, εἴπερ ἀκούσιος καὶ ἀβούλητος ὁ τῶν κακῶν βίος· ἐφ' ἡμῖν δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἡμετέρων αἱρέσεων καὶ τὰ ἁμαρτήματα. καὶ γὰρ ταῦτα αἱρούμεθα καὶ ἑλόμενοι πράττομεν, ἀλλὰ δι' ἄγνοιαν. εἰ οὖν τὰ ἁμαρτήματα ἀκούσια μέν, ἐν ταῖς αἱρέσεσιν δὲ ἡμῶν ἐστι καὶ ταῦτα, πάντα μὲν τὰ ἑκούσια καὶ αἱρετὰ δήπουθέν ἐστιν, οὐ πάντα δὲ τὰ αἱρετὰ ἑκούσια. τούτων δὲ τὸ μὲν ἀκούσια εἶναι ὅσα ἁμαρτάνομεν ἐν τῷ ἐνάτῳ δέδεικται τῶν *Νόμων* [p. 860[d] sq.]· τὸ δὲ καὶ τὰ ἁμαρτήματα ἀπὸ τῶν αἱρέσεων εἶναι τῶν ἡμετέρων καὶ ἐν τοῖς τοῦδε τοῦ μύθου ῥήμασιν ἐκηρύττετο σαφῶς· *αἰτία ἑλομένου, θεὸς ἀναίτιος* [p. 617[e]]. τῶν γὰρ κακῶν δήπου θεὸς ἀναίτιος, οὐχὶ τῶν ἀγαθῶν. πάντων γὰρ αἰτιᾶσθαι χρῆναι τῶν ἀγαθῶν τὸν θεὸν ἐν τῷ

1 σῴζειν | cf. leg. I 645[b] 3 ὠφέλημα Sch. 6 ἀποδείξεων Schol.] ἀποδείξεως cf. ad p. 340, 29 11 αὐτὸν, corr. Us. | cf. Porph. ap. Stob. II 163 W. 13 λέγοντος] nota anacoluthon | ante τε est τό

δευτέρῳ τῆς Πολιτείας [p. 379ᶜ] *ἠκούσαμεν. ταῦτα μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, ὑπομιμνήσκειν διὰ πλειόνων περίεργον.*

Ὅτι δὲ τὴν εἱμαρμένην αἰτίαν εἶναί φησιν αὐτὸς τῶν τοῦ κόσμου περιόδων, | καὶ οὔτε τὴν περίοδον οὔτε τὴν f. 194v. *τάξιν τὴν ἐν αὐταῖς καὶ τὸν εἱρμόν, ὥς τισιν ἔδοξεν, δηλοῖ τὰ ἐν τῷ Πολιτικῷ* [p. 272ᵉ] *ῥηθέντα περὶ αὐτῆς· τὸν δὲ δὴ κόσμον ἀνέστρεφεν εἱμαρμένη καὶ σύμφυτος ἐπιθυμία, τὴν ἐναντίαν τῇ προτέρᾳ περιάγουσα κυκλήσει. δῆλον γὰρ ὅτι κινεῖν μὲν ἐν τούτοις οἴεται τὴν εἱμαρμένην, κινεῖσθαι δὲ ὑπ' αὐτῆς τὸν κόσμον σύμπαντα κατὰ πάσας τὰς ἐν αὐτῷ κινήσεις. διὸ ἀρχόμενον μὲν ἀκριβέστερον ἀποτελεῖν, τελευτῶντα δὲ ἀμβλύτερον· ἥττων γὰρ ἡ τάξις ἐν τοῖς ἐσχάτοις τοῦ κόσμου, πλείων δὲ ἐν τοῖς πρωτίστοις. τοιαύτην δὲ τὴν εἱμαρμένην οὖσαν, κινητικὴν λέγω τῶν κοσμικῶν περιόδων αἰτίαν, ὅτι θεὸν οὐκ οἴεται εἶναι, λάβοις ἂν ἐναργῶς ἐκ τοῦ αὐτοῦ διαλόγου. φησὶ γὰρ* [p. 269ᵉ] *δύο κινήσεις ἐναντίας δύο θεοὺς ἐναντία φρονοῦντας μὴ κινεῖν· τὴν δὲ ἀνακύκλησιν ἐναντίαν εἶναι τῇ προτέρᾳ κυκλήσει τῇ θείᾳ· δῆλον ἄρα ὅτι τὴν ταύτης κινητικὴν οὐκ ἂν φαίη θεὸν εἶναι, θεὸν ἄρχειν ἐκείνης τῆς κυκλήσεως προειπών* [p. 271ᵈ]. *ἐπεὶ καὶ πάντων θεῶν ἀφέντων τὰ μέρη τοῦ κόσμου τῆς ἑαυτῶν ἐπιμελείας οὕτως ἐπήγαγεν, ὅτι τὸν κόσμον ἐκείνων ἀφέντων αὐτὸν ἀνέστρεφεν εἱμαρμένη λοιπόν* [p. 272ᵉ]· *οὐκ ἄρα θεός ἐστιν, εἴπερ τὴν ἐναντίαν κινεῖ κίνησιν τῇ προτέρᾳ κυκλήσει τοῦ παντός, ἣν ἐκίνει θεός, θεὸν δὲ ἐναντίαν θεῷ κίνησιν ἀμήχανον κινεῖν, καὶ εἰ μετὰ τὴν ἀπόλειψιν πάντων θεῶν οὕτω κινεῖ τὸν κόσμον ὡς ἂν αὐτὴ μὴ οὖσα θεός. Ὅτι δὲ οὐδὲ ἡ θεία*

4 *τὴν περίοδον* iure suspectum Usenero 5 Stoicorum dogma est; cf. doxogr. 324ᵃ 1 cum Dielesii adnot. 9 cf. Pl. 269ᶜ sqq. 11 cf. Pl. 273ᵇ 19 *θεᾷ*ᶥ (*θεοῦ* Sch.) | *ταύτης*] *τοιαύτην* (*αἰτίαν* add. Us.) 21 *προσειπών*, corr. Sch. 26 *θεῷ* Sch.] *θεῶν*

ψυχὴ τοῦ παντός ἐστιν, μάθοιμεν ἂν ἐννοήσαντες, ὅπως f. 195r. ταύτην καὶ | ἐν Τιμαίῳ θεὸν οἶδεν (εἴπερ ἐκάλει τὸν κόσμον εὐδαίμονα δι' αὐτὴν θεόν [p. 34b]) καὶ θείαν ἀρχὴν ἄρξασθαί φησιν ἀπαύστου βίου καὶ ἔμφρονος [p. 36e], καὶ ἐν Νόμοις [X 897b] νοῦν θεῖον προσλαβοῦσαν εἶναι βούλεται θεόν, ὅπου καὶ πάσας τὰς ψυχὰς ἄστρων ὡρῶν στοιχείων. εἰ οὖν ἡ μὲν εἱμαρμένη κατ' αὐτὸν οὐ θεός, ἡ δὲ ψυχὴ τοῦ κόσμου θεός, οὐκ ἂν εἴη εἱμαρμένη ἡ τοῦ κόσμου ψυχή, οὔθ' ἡ ἐν Τιμαίῳ οὔθ' ἡ ἐν Νόμοις. Ὅτι δὲ ὅπερ ὑπόλοιπον ἀληθές, καὶ ὡς ἡ φύσις ἐστὶν τοῦ παντός, ἐκ τούτων συνάγειν δυνατόν. εἰ γὰρ μήτε ἡ ψυχή ἐστιν ἡ προσλαβοῦσα νοῦν μήτε τὸ σωματοειδές (τοῦτο μὲν γὰρ κινεῖ, θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν ὥσπερ ἐκείνη), λείπεται μέσην αὐτὴν οὖσαν ἀμφοτέρων, τῆς μὲν ὡς θεοῦ μὴ θεὸν χείρονα, τοῦ δὲ ὡς κινουμένου κινοῦσαν κρείσσονα, τὴν φύσιν εἶναι τοῦ παντός. καὶ γὰρ ἐν Τιμαίῳ [p. 41e] ταῖς ψυχαῖς τοὺς εἱμαρμένους νόμους εἰπεῖν ἐθέλων πρότερον τὴν φύσιν δείκνυσιν τοῦ παντός (οὕτω γοῦν φησιν· καὶ ἐμβιβάσας ὡς εἰς ὄχημα τὴν τοῦ παντὸς φύσιν ἔδειξεν νόμους τε τοὺς εἱμαρμένους εἶπεν αὐταῖς), καὶ ἐν Νόμοις [X 892b] πρὸς τοὺς σωματικαῖς ἀρχαῖς χρωμένους ἀγωνίζεσθαι μέλλων ⟨οὐ⟩ καλῶς φησιν αὐτοὺς τὰ φύσει φύσιν ἀποκαλεῖν, ὡς ἄλλης δηλαδὴ παρὰ τὰ φύσει τῆς φύσεως οὔσης. εἰ οὖν τὰ σώματα πάντα φύσει, δῆλον ὡς φύσις ἄλλη τις παρὰ τὰ σώματα καὶ αἰτία τῶν φύσει καὶ κατ' αὐτόν. δέδεικται τοίνυν, ὅτι φύσις ἐστὶν τοῦ παντὸς ἡ εἱμαρμένη καὶ κατὰ τὰς Πλάτωνος ἀρχάς.

Ὅτι δὲ ταῦτα συντέτακται ἀλλήλοις, τό τε ἐφ' ἡμῖν λέγω καὶ εἱμαρμένη, καὶ συνεμφαίνεται παρὰ τῆς προνοίας, λάβοις

2 ἐκάλει τὸν] ἕκαστον cf. Pr. in Tim. 173e sqq. 6 cf. Pl. ib. 899b 19 ἐμβιβάσαι (αι ir.) 22 add. Sch. 29 συνεφαίνεται et ss. μ (unde possis συνυφαίνεται cl. th. plat. 12, 10. 13 46 Jambl. ap. Stob. I 375, 5 Hermipp. 63, 8. 11)

ἂν ἐκ τῶν ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν Νόμων ῥηθέντων [p. 904]. λέγει | γάρ, ὅτι μὲν οὐ βιάζεται τὸ ἐφ' ἡμῖν ἡ εἱμαρμένη f. 195 v. ἢ πρόνοια, ταυτί (γράψω δὲ συντεμὼν τὰς ῥήσεις)· ἐπειδὴ κατεῖδεν ἡμῶν τὰς πράξεις ὁ βασιλεὺς ἐμψύχους οὔσας, καὶ πολλὴν μὲν ἀρετὴν ἐν αὐταῖς οὖσαν, πολλὴν δὲ κακίαν (ὅπερ ἦν τοῦ ἐφ' ἡμῖν ἴδιον), ἐμηχανήσατο ποῦ κείμενον ἕκαστον τῶν μερῶν ἀρετὴν μὲν νικῶσαν, ἡττωμένην δὲ κακίαν ἐν τῷ παντὶ παρέχοι (τοῦτο δὲ ἦν προνοίας ἴδιον, πᾶσιν χρῆσθαι κατὰ τὸ δυνατὸν εἰς τὸ ἀγαθόν)· μεμηχάνηται δὴ πρὸς τοῦτο, ποῖον γιγνόμενον ἀεὶ ποίαν ἕδραν δεῖ μεταλαμβάνειν· τῆς δὲ γενέσεως τοῦ ποιοῦ τινος ἀφῆκεν [[ἐν]] ταῖς βουλήσεσιν ἑκάστων ἡμῶν τὰς αἰτίας. ὅπῃ γὰρ ἂν ἐπιθυμῇ καὶ ὁποῖός τις ὢν τὴν ψυχήν, ταύτῃ σχεδὸν ἑκάστοτε καὶ τοιοῦτος γίνεται ἅπας ἡμῶν. δι' ὧν τὸ αὐτεξούσιον μάλιστα σώζει τῆς ψυχῆς καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν· τὸ γὰρ ποιὸν τῆς ζωῆς τῆς ἡμετέρας ἠρτῆσθαι βουλήσεως· τὴν προαιρετικὴν δύναμιν ἀποκαλέσας ἐν τούτοις βούλησιν. τοιοῦτον δὲ ὂν πῶς συντάττεται πρὸς τὴν εἱμαρμένην, ἐπάκουσον· μεταβάλλει μὲν τοίνυν πάνθ' ὅσα μέτοχα ψυχῆς, ἐν ἑαυτοῖς κεκτημένα τὴν τῆς μεταβολῆς αἰτίαν (καὶ τοῦτο πάλιν διὰ τὸ ἐφ' ἡμῖν εἰπών)· μεταβάλλον δέ, φησίν, φέρεται κατὰ τὴν τῆς εἱμαρμένης τάξιν καὶ νόμον· καὶ πῶς φέρεται, καὶ ὅτι ταττόμενον εἰς τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ χώραν· σμικρότερα μὲν τῶν ἠθῶν μεταβάλλοντα ἐλάττονα κατὰ τὸ τῆς χώρας ἐπίπεδον, πλείω δὲ μεταπεσόντα εἰς βάθος τά τε κάτω λεγόμενα, ὅσα Ἅιδην καὶ τὰ τούτων

3 quomodo contraxerit, non adnoto 4 κατίδεν 11 τὸ ποῖόν τι Plat. 12 τοῦ ποιοῦ citat etiam Theodor.] τὸ ποῖον Plat. 15 ἕκαστοσ 17 cf. Porph. ap. Stob. II 165, 29 21 πάνθ' ὅσα Pl.] πάθος 23 μεταβάλλοντα Pl. 25 σμικρότερα μὲν Pl.] σμικροτανεν

f. 196r. *ἐχόμενα ἐπονομάζοντες σφόδρα φοβοῦνται. τοῦ|τον μὲν οὖν τὸν τρόπον οὐκ ἐκβαίνομεν τῆς εἱμαρμένης, ἀλλὰ κατὰ τοὺς ἐν αὐτῇ νόμους φερόμεθα, μεταβάλλοντες κατὰ τὰς ζωάς, κύριοι τῆς μεταβολῆς ὄντες, εἰς ἄλλον καὶ ἄλλον τόπον ἁγιώτερον ἢ τιμωρητικώτερον ἢ καὶ μέσον ἀμφοτέρων. εἴρηται δὲ καὶ τὸ πάντα συντάττον, καὶ ὅτι πρόνοια καὶ ὁ τοῦδε τοῦ παντὸς βασιλεύς· εἰς ὃν καὶ ἀναδραμόντες ἐνταῦθα περιγράψομεν τὸν περὶ τοῦ μύθου σύμπαντα λόγον.*

Πρόκλου Λυκίου Πλατωνικοῦ διαδόχου εἰς τὸν ἐν πολιτείᾳ τοῦ Πλάτωνος μῦθον ὑπόμνημα.

6 possis *καὶ* ⟨*τί*⟩ *τὸ*

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΩΝ ΥΠ' ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ f. 196 v.

ΕΝ ΔΕΥΤΕΡΩΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ΑΝΤΕΙΡΗΜΕΝΩΝ.

Τῆς Πλάτωνος πολιτείας ὁ δαιμόνιος Ἀριστοτέλης ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Πολιτικῶν ἐξέτασιν ποιούμενος, ὥσπερ εἴωθεν πρὸ τῶν αὐτὸν ἀρεσκόντων βασανίζειν τὰ τῶν πα- ᾱ *λαιοτέρων, πρῶτον ἐκεῖνο παρείληφεν ἀξίωμα κάλλιστον περὶ πάσης πολιτείας ἐκ διαιρέσεως, ὡς ἄρα ἀναγκαῖον ἢ πάντων εἶναι κοινωνίαν τοῖς μιᾶς πολιτείας μετειληχόσιν, ἢ μηδενός, ἢ τῶν μὲν τῶν δ' οὐ κοινωνεῖν ἀλλήλοις. καὶ τὸ μὲν μηδενὸς εἶναι κοινωνίαν τοῖς τὴν αὐτὴν οἰκοῦσιν ἀδύνατον εἶναι· πᾶσα γὰρ πόλις κοινωνούντων ἐστὶν ἀλλήλοις ἀνθρώπων καὶ συμβαλλόντων· τὸ δὲ πάντων ὁμοίως ἀμήχανον· τοῖς γοῦν σώμασιν ἰδίοις ἀνάγκη χρῆσθαι καὶ ταῖς αἰσθήσεσιν διαφερούσαις καὶ τοῖς φυσικοῖς ἔργοις ἅπασιν· ὧν ὑφαιρεθέντων λείπεται τῶν μὲν εἶναι κοινωνίαν ἐν ταῖς πόλεσιν, τῶν δὲ μὴ εἶναι τοῖς ἀνθρώποις. τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἀξίωμα προὔλαβεν αὐτός· εἴρηται δὲ καὶ ὑπὸ Πλάτωνος, ὅτι πάντων μὲν εἶναι κοινωνίαν οὐκ ἐνδέχεται, τὸ δὲ ὡς πλείστων εἶναι τὴν κοινωνίαν αἱρετὸν ἐν ταῖς εὐνομουμέναις πόλεσιν. καὶ δεδήλωκεν τὸ μὲν πρότερον, ἐν οἷς διορίζεται καὶ προστάττει χρῆναι ἕκαστον ἕν τι ἐπιτηδεύειν, πρὸς ὃ πέφυκεν, καὶ μὴ ὑφαρπάζειν τινὰ τὸ μηδὲν αὐτῷ προσῆκον*

4 cf. Arist. pol. II init. 12 an πόλις ⟨ἐκ⟩? 16 ὑπερεθέντων, corr. Sch. 20 πλείστην, corr. Us. 21 cf. Pl. rp. II 369ᵉ IV 423ᵈ

ἐπιτήδευμα καὶ ἔργον· εἰ γὰρ τοῦτο ἀληθές, οὐ πάντες
πάντων κοινωνήσουσιν ἐπιτηδευμάτων, ἀλλ' οἱ ὁμοφυεῖς τὰ
αὐτὰ ἐπιτηδεύσουσιν μόνον· τὸ δὲ δεύτερον, ἐν οἷς φησιν
χρῆναι συντετάχθαι πρὸς ἑαυτὴν οὕτω τὴν πόλιν ὡς ἑνὸς
μέρη σώματος· καὶ γὰρ ταῦτα διαφέρει μὲν ἀλλήλων καὶ
ἄλλο ἄλλου ἔργον, ὡς τὸ μὲν ὁρᾶν τὸ δὲ ἀκούειν τὸ δὲ |
f. 197 r. κινεῖν τὸ δὲ τρέφειν, πάντα δὲ ἀλλήλοις συμπαθεῖ καὶ
μίαν ζωὴν ζῇ καὶ εἰς μίαν ἀνήρτηται ψυχήν, καὶ διδόντα
ἕκαστον εἰς πάντα τὸ οἰκεῖον ἔργον λαμβάνει παρὰ τῶν
ἄλλων τὸ πρὸς τὴν αὐτοῦ χρείαν, καὶ διὰ τοῦτο ἑνὸς ἀλγοῦντος ἢ ὑγιαζομένου λέγεται ἀλγεῖν ὁ ἄνθρωπος ἢ ὑγιάζεσθαι, διότι καὶ τὸ τοῦ μέρους ἀγαθὸν ἢ κακὸν τοῦ ὅλου
στὶν ἀγαθὸν ἢ κακόν.

Δεύτερον δὲ μετὰ τοῦτο τὸ ἀξίωμα λοιπὸν εἰς τὴν ἐξέ- β
τασιν καθεὶς ἀπορεῖ, πῶς τοῦτο δυνατὸν τὸ μίαν εἶναι τὴν πόλιν, ὡς τοῦτο ἄριστον ὄν. λαμβάνειν μὲν γὰρ ταύτην τὸν Σωκράτη τὴν ὑπόθεσιν· εἶναι δὲ τοῦτο παντελῶς ἄτοπον. μίαν γὰρ γιγνομένην τὴν πόλιν ἐπὶ μᾶλλον ἀπολλύναι καὶ τοῦτ' αὐτὸ τὸ εἶναι πόλιν· μᾶλλον γὰρ μίαν οἰκίαν πόλεώς φαμεν εἶναι, καὶ ἕνα μᾶλλον τῆς οἰκίας ἕκαστον· εἰ οὖν καὶ δυνατὸν ἦν ἐπιτείνειν τὴν ἕνωσιν τῆς πόλεως, ὡς ἔοικεν, οὐκ ἦν ὀρθόν· ἀνῃρεῖτο γὰρ ἡ πόλις, καὶ τὸ λεχθὲν ὡς μέγιστον ἀγαθὸν ἐν ταῖς πολιτείαις, τὸ ἓν ὅτι μάλιστα γίνεσθαι τὴν πόλιν, φθαρτικὸν αὐτῆς ὑπῆρχεν ὅλως [[τῆς πόλεως.]] εἰ οὖν τὸ ἑνίζειν τὴν πόλιν ἀναιρετικόν ἐστι τῆς πόλεως, τὸ δὲ ἑκάστου ἀγαθὸν οὗ ἐστιν ἀγαθὸν σωστικόν ἐστιν καὶ οὐκ ἀναιρετικόν, λείπεται ἄλλο τι ἢ τὸ ἑνίζειν τὴν πόλιν μὴ εἶναι τῆς πόλεως ἀγαθόν, ὡς ἕνα ἄνθρωπον αὐτὴν ἀντὶ πόλεως ποιοῦν; Πρὸς δὲ ταύτην τὴν ἐπιβολὴν τοῦ λόγου δεῖ λέγειν, ὅτι τὸ ἓν οὐκ ἔστι τοιοῦτον οἷον αὐτὸς

3 sf. Pl. V 462[c]. 464[b] 6 τοῦ pro τὸ quater Sch. 8 ζῇ 10 αὑτοῦ 14 cf. Ar. 1261[a] 10 sqq. 17 cf. Pl. IV 423[d]. V 462[b] 24 del. Rad.

ὑπέλαβεν, τὸ ἄτομον καὶ τὸ τῷ ἀριθμῷ, εἰς ὃ κατήγαγεν τὴν πόλιν, ὃ δὴ λόγον | ὕλης ἐπέχει πρὸς τὴν σύμπασαν f. 197 v.
πόλιν (ἐκ γὰρ τῶν πολλῶν ἀνθρώπων ἡ πόλις), ἀλλὰ τὸ κρεῖττον τῶν μερῶν καὶ ὃ συναγωγόν ἐστιν οὕτως τῶν πολλῶν, ὡς ὑπερέχειν αὐτῶν καὶ εἶναι τελικὸν αἴτιον, ἀλλ' οὐ συναίτιόν τι καὶ ὑλικόν. ἐπεὶ καὶ τοῦ σώματος ἡμῶν ἐκ πολλῶν ὄντος ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν ἕν τί ἐστιν, ἀλλ' ὡς ὕλη τοῦ ὅλου τοῦτο τὸ ἕν· τὸ δὲ μάλιστα ἓν τοῦτό ἐστιν τὸ συνέχον τὸ σῶμα, εἴτε λόγος εἷς φυσικὸς εἴτε καὶ ψυχή τις, δι' ἣν ἓν τὸ σῶμά ἐστιν, καὶ ταῦτα ἐκ πολλῶν ὄν. διττὸν οὖν τὸ ἕν, ἢ τὸ ὑλικὸν ἢ τὸ τελικόν. καὶ ἐπεὶ ἑνίζειν θέλει τὴν πόλιν, οὐχ ὡς εἰς τὸ ὑλικὸν αὐτὴν ἓν κατάγων μηχανᾶται τὴν ἕνωσιν, ἀλλ' εἰς τὸ τελικὸν καὶ αὐτὸ τὸ ἀγαθόν, δι' ὃ καὶ ἀφ' οὗ πᾶσιν ἡ ἕνωσις. ὅθεν καὶ ὁ Σωκράτης τοῦτο ζητῶν τὸ ἕν, οὐ τὸ ἄτομον, ὡς εἴπομεν, ἀλλὰ τὸ συνέχον τὴν πόλιν, μηχανᾶται τὴν κοινωνίαν τὴν ἐν τοῖς πλείστοις ὡς ὁμονοίας αἰτίαν καὶ ἀστασίαστον αὐτὴν φυλάττουσαν. ὅταν οὖν λέγῃ τὸ ἓν ἀναιρεῖν τὴν πόλιν, τὸ δὲ ἑκάστου ἀγαθὸν σώζειν ἕκαστον, αἰτιασόμεθα τὴν ἑτέραν πρότασιν τὸ ἓν ἐκεῖνο λαμβάνουσαν οὐχὶ τὸ συναγωγὸν τοῦ πλήθους καὶ συνεκτικόν, ἀλλὰ τὸ ὑλικόν· τοῦτο γὰρ ἀναιρετικὸν ὄντως τοῦ πλήθους καὶ τῆς ὁλότητος, μέρος ὂν ἀλλ' οὐχ ὅλον, ἐκεῖνο δὲ σώζει μειζόνως τὸ ὅλον, συμπαθείας ὂν αἴτιον καὶ ὁμονοίας.

γ̄ *Τρίτον* τοίνυν τὴν αὐτάρκειαν, φησίν, ἀφανίζει τῆς πόλεως τὸ λίαν αὐτὴν ἑνίζειν· αὐταρκέστερον γὰρ ἑνὸς ἀνδρὸς οἰκία καὶ πόλις οἰκίας· εἰ οὖν τὸ ἧττον ἓν αὐταρκέστερον, ὡς πόλις οἰκίας καὶ οἶκος ἑνὸς ἀνδρός, τὸ μᾶλλον ἓν ἧττόν

5 ὑπερέχον, corr. Sch. 8 ὕλην 10 καὶ ταῦτα = καίτοι cf. Sonny anal. in Dionem 178 [Lucian.] Demon. 34 Heliod. aethiop. 7, 15. 59, 1. 131, 5 etc. 13 τὸ ὑλικὸν scripsi] τελικόν (ὑ supra τ), corr. m^3 18 cf. Ar. 1261^a 22^b 8 | ἀναιρεῖ, corr. Mai 25 cf. Ar. 1261^b 10

f. 198 r. ἐστιν αὔταρκες. Πάλιν δὴ καὶ | οὗτος ὁ λόγος λανθάνει παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν τοῦ ἑνὸς τὸν ἔλεγχον ποιῶν, ὥσπερ καὶ ὁ πρότερος. πόλις γὰρ οἰκίας καὶ ἑνὸς ἀνδρὸς οἰκία καὶ αὐταρκέστερον καὶ μᾶλλον ἕν, καὶ ἧττον αὔταρκες καὶ ἧττον ἕν. εἰ μὲν γὰρ τὸ ἄτομον λαμβάνοις καὶ ὃ εἴπομεν ὕλης ἔχειν τάξιν, καὶ ἧττόν ἐστιν ἓν ἡ πόλις (πολλῶν γὰρ δεῖται τοιούτων οἷόν ἐστιν τὸ ἄτομον) καὶ ἧττον αὔταρκες· πλειόνων γὰρ δεῖ τῇ πόλει πρὸς ⟨τὸ⟩ εἶναι καὶ σῴζεσθαι ἢ ὧν δεῖται ὁ εἷς, ὥσπερ καὶ πᾶν ὅπερ ἂν ᾖ ὅλον τοῦ οἰκείου μέρους· εἰ δὲ τὸ ὡς ἀληθῶς ἕν, ὃ δὴ τῷ τελείῳ ταὐτόν, καὶ μᾶλλον ἓν ἡ πόλις τοῦ ἑνὸς καὶ μᾶλλον αὔταρκες, ὥσπερ καὶ τὸ ὅλον μᾶλλον ἑκάτερον ἢ τὸ μέρος· τοῦτο γὰρ συνέχει, συνέχεται δὲ τὸ μέρος, τὸ δὲ συνέχον μᾶλλον ἓν ἢ τὸ ὑπ' αὐτοῦ συνεχόμενον καὶ μᾶλλον αὔταρκες ἢ τὸ ἐν αὐτῷ περιεχόμενον (δεῖται γὰρ τῶν ἄλλων μερῶν). Πάλιν οὖν καὶ οὗτος ὁ λόγος διελὼν τοῦ ὅλου καὶ τελείου τὸ ἓν καὶ εἰς τὸ ὡς μέρος καὶ ἀτελὲς φερόμενος οὕτως †ἠρώτηται. καὶ δοκεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὔταρκες ἀπ' ἀλλήλων διοικίζειν, ὥσπερ καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ· καίτοι γ' ἐχρῆν καὶ τοῦ ἐν Φαίδωνι [p. 99c] Σωκράτους ἀκούειν βοῶντος, ὡς ἄρα οὐδὲν οὕτως οἶδεν συνδεῖν τὰ ὄντα καὶ συνέχειν ὡς τὸ ἀγαθόν, παντὸς Ἄτλαντος ἰσχυρότερον ὂν εἰς ταύτην τὴν δύναμιν καὶ αὐτὸ τὸ δέον ὄντως ὑπάρχον· ἐπείσθη γὰρ ἂν τούτοις ἑπόμενος, ὅτι τὸ αὐταρκέστερον πᾶν ὁτουοῦν ἥνωται μᾶλλον καὶ ἓν μειζόνως ἐστίν, ὥσπερ καὶ αὔταρκες μειζόνως. τὸ γὰρ μᾶλλον τοῦ συνδέοντος μετέχον μᾶλλόν ἐστιν ἕν· τὸ δὲ τοῦ ἀγαθοῦ μᾶλλον μετειληχὸς τοῦ συνδεῖν δυναμένου διὰ τὸν ἐν Φαίδωνι λόγον μετέχει μᾶλλον· τὸ δὲ αὐταρκέστερον

f. 198 v. μᾶλλον | τοῦ ἀγαθοῦ μετέχει (στοιχεῖον γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ αὔταρκες)· ὥσθ' ἡ πόλις αὐταρκέστερον ἑνὸς μᾶλλον ἂν

1 λαμβάνει, corr. Sch. 5 ἄτομον Sch.] μόνον 8 πρὸς τὸ εἶναι Sch.] προσεῖναι 17 ἡμάρτηται Sch. 18 ἀπ' Sch.] ἐπ' 28 μετέχειν 30 expectes πόλις ⟨ὡς⟩ vel ⟨οὖσα⟩

εἴη μετέχουσα τοῦ ὡς ἀληθῶς ἑνός. ἐπεὶ καὶ τόνδε τὸν κόσμον ἐκ πάντων ὄντα τῶν αἰσθητῶν, εἰ καὶ παράδοξον εἰπεῖν, κατὰ ταύτην τὴν ἕνωσιν μᾶλλον ἡνῶσθαί φαμεν ἑκάστου τῶν μερῶν ἐξ ὧν ἐστιν· εἰ γὰρ τὸν μέγιστον ἔχει τῶν δεσμῶν καὶ κάλλιστον, τὴν ἀναλογίαν λέγω, δι' ἣν φιλίαν ἄλυτον ἔχει τὰ ἐν αὐτῷ πάντα καὶ δέδεται τρόπον ἄλυτον παντὶ πλὴν τοῦ συνδήσαντος, ὡς ὁ τοῦ Τιμαίου λόγος [p. 32c], *παντὶ δὴ φανερόν, ὅτι παντὸς ἥνωται τῶν ἐν αὐτῷ μᾶλλον. διὸ καὶ συμπάθεια πάντων ἐστὶ τῶν ἐν αὐτῷ, μιᾶς ζωῆς πάντα συνεχούσης καὶ εἴδους ἑνός. καίτοι γε εἶπεν ἄν τις ἓν τὸ πῦρ μᾶλλον ἢ τὸ πᾶν, καὶ τὸ ὕδωρ μᾶλλον ἢ τὸ πᾶν ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος ἐκεῖνο γεγονὸς ἕν. ἀλλὰ τὸ μὲν ἑκατέρου τούτων ἓν ὕλη τοῦ ἐν τῷ παντί ἐστιν ἑνός, τὸ δὲ τοῦ παντὸς ἓν εἶδός ἐστιν τούτων καὶ συνέχον ἄμφω, καὶ τέλος μᾶλλον καὶ ἀγαθὸν μᾶλλον, καὶ αὐταρκέστερον τὸ πᾶν ἑκάστου τῶν ἐν αὐτῷ, τῶν μὲν δεομένων ἄλλων, τοῦ δὲ οὐδενός. καὶ γὰρ ὅλον καὶ οὐχ ὅλον ἕκαστον, ὥς φησιν αὐτὸς Ἀριστοτέλης, μόνον δὲ ὅλον καὶ τέλειον πᾶν· εἰ οὖν ἡ ὁλότης ἑνότης ἐστὶν καὶ ἡ τελειότης, μόνως ἓν κυρίως τὸ πᾶν, αὐταρκέστατον μὲν ὂν ὡς μάλιστα τέλειον, ἡνωμένον δὲ μάλιστα ὡς ὅλον μάλιστα. συντρέχει ἄρα τό τε ἓν καὶ τὸ αὔταρκες· καὶ γὰρ τἀγαθὸν ἓν καὶ τὸ ἓν τἀγαθόν. οὐκ ἄρα δεῖ φάναι τὴν πόλιν αὐταρκέστερον μὲν ἑκάστου τῶν πολλῶν, ἧσσον δὲ ἕν, ἀλλ' ὡς ἑκάτερον καὶ τὸ λοιπόν· οὐδὲ τὸ ἑνίζειν ἀφανίζειν εἶναι τὸ αὔταρκες· οὐ γάρ* | [f. 199 r.] *ἐστι τὸ ἑνίζειν ἕνα ἄνδρα ποιεῖν αὐτήν, ἀλλὰ μένουσαν πόλιν εἰς μίαν ἄγειν κοινωνίαν πᾶσαν διὰ τὴν εἰς ἓν ἀγαθὸν πάσης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πάντων ἐπιστροφήν. τοῦτο γὰρ μὴ διῃρημένον ἐν τοῖς μέρεσιν, ἀλλ' ἓν καὶ κοινὸν πάντων ἀποφανθὲν ἑνίζει τὴν πόλιν ἐκ πολλῶν*

18 cf. Ar. metaph. IV 26(?)   19 an ⟨*τὸ*⟩ *πᾶν*?
29 *διηιρημένων* (i. e. *ο* ex *ω*)

οὖσαν. δηλοῖ δὲ ταῦτα καὶ ὁ Σωκράτης αὐτὸς [V 462a] ὑφηγούμενος, τί ποτέ ἐστιν, ὃ μάλιστα ποιήσει τὴν πόλιν κοινωνεῖν αὐτὴν πρὸς ἑαυτὴν ὀρθῶς, οἰκισθεῖσαν διαφερόντως τῶν ἄλλων πόλεων· τὸ γὰρ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς, φησίν, ἥδεσθαι καὶ λυπεῖσθαι· τοῦτο δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸ τὰ αὐτὰ νομίζειν ἀγαθὰ καὶ κακὰ πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ· τοῦτο δὲ ἐκεῖνό ἐστιν τὸ μηδὲν πρὸς ἕτερον, ἀλλὰ πρὸς ἓν πάντας ἀγαθὸν τὸ τῆς ὅλης πόλεως ἀποβλέποντας ζῆν.

Τέταρτον δὴ οὖν ἐπὶ τούτοις παραλογίζεσθαί φησι τὸν δ Σωκράτην λέγοντα ποιεῖν τὴν ἐν τῇ πόλει κοινωνίαν μάλιστα τὸ πάντας ταὐτὸν λέγειν τὸ ἐμὸν καὶ τὸ οὐκ ἐμὸν καὶ μὴ τὸ μὲν ἄλλον τὸ δὲ ἄλλον τῶν πολιτῶν. τὸ γὰρ πάντας εἶναι διττόν, ἢ τὸ ἕκαστον ἢ τὸ κοινῇ μὲν οὐχ ἕκαστον δέ· καθάπερ καὶ τὸ λέγειν ἄμφω ἄρτια ἢ ἄμφω περισσὰ διττόν· ἢ γὰρ τὸ ἐκ τῶν δύο λέγει περισσὸν ἢ ἄρτιον ἢ ἰδίᾳ ἑκάτερον ὁ τοῦτο λέγων, καὶ ποιεῖ παραλογισμὸν τοῦ ἄμφω τὸ διττόν. οὕτω δὲ καὶ τὸ πάντας διττόν· καὶ εἰ μὲν ἕκαστον σημαίνει τῷ Σωκράτει τὸ πάντας λέγειν ταὐτὸν τὸ ἐμὸν καὶ οὐκ ἐμόν, εἴη μὲν ἂν οὕτως ὃ βούλεται λέγειν ὁ Σωκράτης· ἕκαστος γὰρ ἐρεῖ τὸν αὐτὸν υἱὸν καὶ γυναῖκα τὴν αὐτήν. ἀλλ' οὐκ ἐροῦσιν οὕτως, f. 199v. ὡς ἕκαστον υἱὸν αὐτοῦ τοῦτον λέγειν καὶ | ἕκαστον ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑκάστην. εἰ δ' ὡς ἐκ πάντων ἕνα ἕκαστον, τοῦτο παντελῶς ἀδύνατον. πῶς οὖν ἐροῦσι πάντες ταὐτὸν τὸ ἐμὸν καὶ οὐκ ἐμὸν ταὐτόν, ὃ ποιεῖν μόνον ὁ Σωκράτης λέγει μίαν τὴν πόλιν; Πρὸς δὴ τοῦτο φήσομεν ἡμεῖς πάντας μὲν οὕτως ἐρεῖν ὡς ἕκαστον, ταύτην δὲ τὴν ὑπόληψιν ἕκαστον ἕξειν πάντων εἶναι πατέρα, καὶ κοινοὺς εἶναι τοὺς

7 possis *μηδένα* 9 cf. Ar. 1261b 16 (Pl. V 462c) 12 *ἄλλο* bis, corr. Us. 22 *αὐτοῦ* | sc. re vera cives civitatis Platonicae non sic loquentur 23 sin unumquemque ex omnibus unum electurum esse dicit 25 *ποιεῖ* (*ὅτε* ante *λέγει* add. H) 27 *ὡς*] *πῶσ* 28 *κοινωνούσ*, corr. Sch.

παῖδας, καὶ πάντων εἶναι γυναῖκας τὰς αὐτὰς ὁμοίως, διὰ τὸ μηδένα τῶν ἄλλων ἀποσπάσαντα χωρὶς ἔχειν τὴν συνοικοῦσαν καὶ αὐτῷ παιδοποιοῦσαν κατὰ τὴν αὐτοῦ βούλησιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν ἀρχόντων κρίσιν καὶ ὃν ἂν ἀφορίζωσιν καιρὸν γίνεσθαι τὴν σύνερξιν. ὥσπερ οὖν καὶ τὰ χρήματα διὰ τοῦτο κοινὰ πᾶσιν, ὅτι τῆς πόλεως ὄντων πάντων ἕκαστος τυγχάνει τῶν ἀναγκαίων, ἐφ' ὅσον αὐτῷ δεῖ, καὶ κύριος τῶν πάντων οὐχ οὗτος, ἀλλ' ὁ νόμος, οὕτως καὶ γυναῖκες κοιναὶ πάντων, ὅτι κύριος αὐτῶν τῆς συναπογεννήσεως οὐκ αὐτός, ἀλλ' ὁ ἄρχων. οὕτως οὖν καὶ τοὺς παῖδας ὑπολήψονται κοινούς, ἀγνοοῦντες οὓς ἐγεννήσαντο (τραφήσονται γὰρ ἀγνοούμενοι τοῖς πατράσιν), καὶ οὐκ ἐροῦσι τὸ ἐμὸν ἐπὶ τούτων καὶ οὐκ ἐμόν. οὐ γὰρ οἶδεν ἕκαστος, ὅτου δὴ καὶ τυγχάνει πατὴρ ὤν, εἰ καὶ τίνι συγκεκοίμηται γιγνώσκει· μόνως δὲ τῷ χρόνῳ διορίζει τὸν υἱὸν καὶ μὴ υἱόν. πάντα γὰρ τὸν διαφέροντα τοῖς ἓξ καὶ εἴκοσι ἔτεσιν υἱὸν ⟨ἢ⟩ ἔγγονον προσερεῖ, διότι κατὰ τοῦτον γεννᾶν αὐτῷ δέδοται τῇ πόλει τὸν χρόνον, λέγω δὴ τὸν τῶν πέντε καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐλάχιστον, καὶ μετὰ τοῦτον τὸν τῆς πρώτης γεννήσεως, ὅς ἐστιν ὁ πλεῖ|στος δεκάμηνος. ἄλλως οὖν f. 200r.
ἐρεῖ τὸ ἐμὸν ταὐτὸν ἕκαστος καὶ οὐκ ἐμὸν ἐπὶ τῶν γυναικῶν, καὶ ἄλλως ἐπὶ τῶν παίδων. ἐπὶ τούτων μὲν γὰρ καὶ ἡ ἄγνοια [ποιεῖ] πάντας τοὺς ὁμοχρόνους ἀλλήλοις παῖδας ἢ ἐγγόνους νομίζειν, ἐπὶ δὲ τῶν γυναικῶν ἡ τῆς ἐξουσίας ἀφαίρεσις, ἧς ἀφῃρημένοι κοινὰς αὐτὰς οὕτως ἐροῦσιν ὡς τῆς πόλεως οὔσας ἀλλ' οὐχ ἑαυτῶν. ὥστε ἕκαστος μὲν ἐρεῖ ταὐτὸν τὸ ἐμὸν εἰς τὴν πόλιν ἀναφέρων· καὶ γὰρ ἑαυτὸν ἓν ἀγαθὸν ἔχειν ἡγεῖται τοῦτο, ὃ καὶ τῆς πόλεώς ἐστιν.

3 αὐτῶι | αυτοῦ 11 κοινωνοὺσ, corr. Sch. 15 χρόνω 16 cf. Pl. V 460e. 461d 17 υἱὸν ἔγγονον προερεῖ, corr. Sch. (qui etiam ἔκγονον) | τοῦτο, corr. Sch. 21 οὐκ H, non l. 22 τῶν παίδων H] . . . . . . δων 23 suppl. Sch. 24 ἐκγόνουσ Sch.

συμβαίνει δὲ τοῦτο τὸ πάντας ταὐτὸν λέγειν τῷ τὸ ἐκ πάντων ταὐτὸν λέγειν τὸ ἐμόν· ὃ γὰρ τῆς πόλεως ἐκ πάντων οὔσης ἐστὶν κτῆμα, τοῦτο καὶ ἕκαστος ἑαυτοῦ κτῆμα νομίζων φθέγγεται τὸ ἐμόν. Διττοῦ δὴ ὄντος τοῦ πάντας λέγειν ἄμφω ἀληθῆ καὶ ἰδίᾳ θάτερον καὶ θάτερον· τὸ γὰρ κοινῇ πάσης ὡς ἑνὸς τῆς πόλεως ὂν καὶ ἕκαστος ἑαυτοῦ καὶ ἡγεῖται καὶ ὀνομάζει κτῆμα· καὶ τοῦτό φησιν ἕκαστος ἐμόν, ὃ ἂν ἡ πόλις λέγῃ ἐμόν, ἵν' ὡς δυνατὸν ἅπαντες μίαν ἔχωσιν ζωὴν καὶ ἕνα τὸν τῆς πόλεως βίον. καὶ εἴρηται, ὅπως ἐπί τε γυναικῶν αὐτοῖς τοῦτο πρόχειρον ἔσται καὶ παίδων καὶ ἐπὶ τῶν χρημάτων.

Πέμπτον δὴ οὖν ἐκεῖνο προστίθησιν, ὅτι βλάβην ἔχει e
τοῦτο ἑτέραν τὸ μηδὲν ἴδιον ἡγεῖσθαι, πάντα δὲ κοινά, τὰς γυναῖκας, τοὺς παῖδας, τὴν κτῆσιν. ἀμελεῖν γὰρ τῶν κοινῶν τοὺς ἀνθρώπους, πλέον δὲ τῶν ἰδίων φροντίζειν· συμβαίνειν οὖν πάντας πάντων ὡς κοινῶν ὄντων ὀλιγωρεῖν. Ταῦτα δὲ ἀπορεῖν περὶ τῶν οὕτω τραφέντων ὁ Σωκράτης
f. 200v. εἴρηκεν ἄτοπον. πῶς γὰρ ἀξιοῖ διὰ | μουσικῆς αὐτοὺς τρέφων . . .[15]. . . ἄγειν, δῆλον ἐκ τῶν γεγραμμένων. χρῆναι γὰρ βασανίζειν τοὺς ἀγο[μ]έν[ους] κατὰ πᾶσαν ἡλικίαν ἢ φυλάτ . . .[11]. . . . [το]ῦτο ἐκεῖνο τὸ μηδὲν ἡγεῖσ[θαι ἴδιον διαφέ]ρον τοῦ τῆς πόλεως ἀγαθ[οῦ] . . . . . ης ἄγοντας βα[σ]αν . . κατα . η . . ν . . .[16]. . . καὶ φ . . . . ., εἰ μὴ . . . . ενιαιτ . . .[10]. . . την τὴν τὸ ἀγαθὸν τῆς πόλεως . . .[10]. . . καὶ ἑκάστῳ τι . ε . . νης . . .[12]. . . [τρα]φέντας καὶ φ[ύσ]ιν φυ . . .[18]. . . δ . . ε . . .[13]. . . ὀλιγ . . .[30]. . .

5 ἰδίᾳ] διὰ 12 cf. Ar. 1261^b 32 14 τὸν κοινῶν 17 ὁ σῶ|σωκράτησ 18 in f. 200^v multa sic a m. rec. renovata, ut veteres ductus non iam agnoscantur 19 post τρέφων fort. και, ergo καὶ γυμναστικῆς? | cf. Pl. III 412^e 21 η m. rec., verum puto εἰ φυλάτ[τουσι τὸ δόγμα] cf. Pl. l. c. | ῦτο inc. 23 l. καὶ φό . . . σ, εἰ μὴ αγοιενιαιτ . .[7]. ταύ|την at quae non recepi, inc. 26 nempe φυ[λακικὴν ἔχοντας

τερον· τῶν α . . . . . . τῶν σπουδαίων καὶ τῶν ἀπαιδεύ[των] . . . παιδευθέντων . . . . τὰ δὲ κοινὰ . . .^{12}. . . μη . . . . ο . . α . . λαττ . . .^{16}. . . ετειν ἡ ἀρετὴ καὶ . . κ . ει τη . φύ . . . . . . ν . ὥσπερ οὖν αὐτὸς εἶπεν ἐν ἠθικοῖς, [ὅτι τῶν πολλ]ῶν παραινούντων θνητὰ φρονεῖ[ν οὐ]κ ἐκείνοις ἕπεσθαι δέον ἐστίν, ἀλλ' ἀπαθανατίζειν ὡς δυνατὸν ἑ[αυτόν, οὕτω] καὶ Σωκράτης . . . . ὅτι τῶν [π]ολλ[ῶν] τὰ ἴδια πρὸ τῶν κοινῶν [πρατ]τόντων ἀνά[πα]λιν χρὴ τοὺς εὖ τραφέντας τὰ κοινὰ [πρὸ τῶν] ἰδίων τιθεμένους ζῆν, ἐπεὶ καὶ τὰς ψυχὰ[ς μηδὲν] ἄλλο κατήγαγεν εἰς τὸν ἔσχατον μ[ερισμὸν] ἢ τοῦτο τὸ πάθος, ὃ καλοῦμεν ἰδίωσιν, καὶ [ἐκ] τοῦ τὰ ὅλα δι[οι]κεῖν μέρος τῶν διοικουμέν[ω]ν ἀπέφηνεν. [ἐπιστ]ρέψει τοίνυν εἰς τὸ ὅλον ἡ [τοῦ ἰδ]ίου καταφρόνησις, εἰς δὲ τὸ ἓν αὖθις . . .^{10}. . . ν ἀνάτασις. οὐδ' ἄρα τοῦτ[ον] τὸν : . . . . σθαι τῶν ὑπὸ τ[ῷ] Σωκράτει παιδευθέν[των φή]σομεν ἀπὸ τῆς τῶν κ[οι]νῶν ἀ . . . . . .

1 supra τερον ∟, ergo aliquid im. additum erat | fort. ἀπαιδεύ[των ἅμα] 3 ἐλαττώματ uv. 4 cf. Ar. eth. Nic. K 7 p. 1177^{b} 31 7 σωκράτησ ειπ . . ε . ασ ὅτι (ergo εἶπεν) 9 cf. Pl. leg. X 903^{b} 10 ἄλλο] l. ἀλλὰ 14 nempe [ἡ εἰς τὸ ὅλο]ν (sed ϱὰν potius ante ἀνάτασις dispexi) 15 possis [ἔλεγχον ἅπτε]σθαι 16 fort. ἀ[μελείας ὁρμώμενον]

SCHOLIA.

A. SCHOLIA CODICIS LAURENTIANI.

F. 13ᵛ ad p. 21, 17 *δικαιοσύνης οὐκ ἐνούσης κτλ.*] *Μήποτε δεῖ λέγειν, ὅτι ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἕξεως ἀνόμοιός τίς ἐστιν ὁμοιότης πρὸς δικαιοσύνην, ὅπερ εἴωθεν ἐπὶ τῆς ὕλης λέγεσθαι καὶ τοῦ πρώτου· καθόσον οὐ βιαζόμενα τὰ κρείττονα μόρια τῆς ψυχῆς ἕπεται τοῖς χείροσιν (ὅπερ ἐστὶν ἡ τοῦ ἀδικεῖσθαι ὑπό τινος ἔννοια, τὸ βίᾳ τῶν προσηκόντων ἀποστερεῖσθαι ὑπ' ἐκείνου), ἀλλ' ἑκουσίως ὑποκατακλίνεται τοῖς χείροσιν, ἑαυτὰ ἀδικοῦντα καὶ διὰ τοῦτο μηδὲν τῶν προσηκόντων ἑαυτοῖς πράττοντα. οὕτω δὲ καὶ τὴν ἄδικον πόλιν καὶ διὰ τοῦτο ἀδρανεστέραν ἐλαμβάνομεν, ἐν ᾗ τῶν πολιτῶν οἱ ἕτεροι τοὺς ἑτέρους βίᾳ ἀπεστέρουν τῶν προσηκόντων αὐτοῖς καὶ διὰ τοῦτο ἐχθροὺς εἶχον καὶ οὐχ ὅλῃ τῇ ψυχῇ συμπράττοντας· δικαιοσύνης δὲ μετέχειν ἐλέγομεν, ἐν ᾗ οἱ πολῖται καὶ μοχθηροὶ ὄντες συνεφώνουν. ἐν ᾗ οὖν ψυχῇ τοιαύτη ἐστὶν ἀδικία, ὑπὸ ταύτης πρᾶξις οὐκ ἂν γένοιτο ἢ δυσκολώτατα, οὐκ ἐν αὐτῷ τῷ στασιάζειν τὰ μόρια τῆς ψυχῆς πρὸς ἄλληλα, ἀλλὰ μετὰ τὸ βιασθῆναι τὰ ἕτερα ὑπὸ τῶν ἑτέρων, καὶ τότε οὐ προθύμως πραττούσης τῆς ψυχῆς. τί οὖν; ἐπὶ ταύτης τῆς ἕξεως τῆς στάσιν ἐχούσης οὐδέν ἐστι δικαιοσύνης ἴχνος; καὶ πάνυ, φαίην ἄν· καθόσον ὁ λόγος τυγχάνει τοῦ κατ' ἀξίαν καὶ ὁρῶν τὸ ἀγαθὸν καὶ αἱρούμενος, εἰ καὶ μαχόμενον ἔχει τὸ πάθος, διὰ τὸ*

4 cf. p. 377, 26 7 *ὑποκατακλίνεσθαι*, corr. Sch. 16 *δυσκολωτάτη*, corr. Sch. 21 *τὴν στάσιν* 24 *αἰτούμενοσ* | *μαχόμενον*] *μὴ ἐχόμενον*

μήπω ἐπιστήμην εἶναι, καὶ ἢ κρατούμενον ἢ κρατοῦν. ἀλλ' εἰ μὲν μόνος ἦν ὁ λόγος ἡ ψυχή, τότε μᾶλλον ἔδει γίνεσθαι τὰς πράξεις· ἐπεὶ δὲ τριμερὴς μὲν ἐπινοεῖται ἡ ψυχή, δεῖ δὲ εἴπερ μέλλοι τι πράττεσθαι ὑπ' αὐτῆς, συμφωνεῖν ἀλλήλοις πάντα τὰ μόρια, διὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς τελείας κακίας τὸ εἴδωλον τῆς συμφωνίας αἴτιον γίνεται διαστροφῆς πράξεων διάστροφον ὄν· πρὸς τῷ μηδὲ ἀεὶ δύνασθαι συμφωνεῖν ἑαυτῇ τὴν τοιαύτην ζωήν. αἱ γὰρ κατ' οὐσίαν ὑπάρχουσαι τῇ ψυχῇ κοιναὶ ἔννοιαι, καθ' ἃς καὶ ἔχει πρόφασιν σωτηρίας, οὐ δύνανται παντελῶς ἀκίνητοι μένειν. ἔστι δὲ ἡ τοιαύτη συμφωνία τῆς διαφωνίας χείρων (διὰ γὰρ ἀσθένειαν γίνεται τοῦ λόγου), καθάπερ καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ὕλης ἀσώματον τῶν σωμάτων χεῖρον καὶ τὸ ἀγένητον τοῦ γενητοῦ. ὥστε ἔοικεν ἡ ἐν πλήθει δικαιοσύνη, καθὸ συμφωνία τίς ἐστιν, αἰτία εἶναι τῶν πράξεων, καὶ διὰ τοῦτο τὰ τῆς συμφωνίας ἴχνος τι παρασπασάμενα δύνασθαι πράττειν συμφώνως τῇ συμφωνίᾳ. εἰ μὲν γὰρ ἡ συμφωνία κατὰ φύσιν καὶ ἀληθής, καὶ δικαιοσύνη ἀληθής, καὶ δόγμα τὸ περὶ τοῦ ὀρεκτοῦ ἀγαθοῦ ἀληθές, καὶ αἱ πράξεις ὀρθαί· εἰ δὲ παρὰ φύσιν ἡ συμφωνία τῶν κρειττόνων τοῖς χείροσιν ἑπομένων, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα εἰδωλικὰ καὶ ψευδῆ καὶ φαινόμενα μόνον· πρὸς τῷ μηδὲ ἀεὶ δύνασθαι συμφωνεῖν ἑαυτῇ τὴν τοιαύτην ζωήν· αἱ γὰρ κοιναὶ ἔννοιαι ⟨οὐ⟩ δύνανται ἀκίνητοι μένειν.

F. 14v im. sup. ad p. 21, 18 sqq. quinque *ἕξεις* ibi descriptae sic illustrantur:

κρατεῖ μὴ μαχόμενος	*κρατεῖ μαχόμενος*	*κρατεῖται μαχόμενος*	*ὑπηρετεῖ τοῖς πάθεσιν*	*κρατεῖται μὴ μαχόμενος.*

F. 17v ad p. 28, 26 *πᾶς θεὸς ἀγαθὸς τῷ ὄντι, οὐδὲν τῷ ὄντι ἀγαθὸν βλαβερόν — οὐ γὰρ ἂν καὶ ὁ ὑποκείμενος εἶχεν προσδιορισμὸν τὸ πᾶς*] *κυρίως κατηγορούμενος ὅρος ἐστὶ τὸ αἴτιον, ᾧ οὐ πρόσκειται ὁ*

24 *οὐ* add. Us.

προσδιορισμός· δῆλα δὲ ταῦτα ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ μείζονι προτάσει λέγειν ἡμᾶς πᾶν τὸ μηδενὸς κακοῦ αἴτιον, καὶ λαμβάνειν ἡμᾶς τὸ πᾶν προσδιορισμὸν ὂν ὡς πρὸς τὸ αἴτιον, ὃ νῦν ὑποκείμενον ὂν δῆλον ὡς ἐν τῇ ἐλάττονι προτάσει κατηγορούμενον ἦν.

F. 22^v ad p. 37, 4 sqq.

Ἀπορία α΄ πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ ἀγαθότητα.

Ἀπορία β΄ πρὸς τὸ τοῦ θεοῦ ἀμετάβλητον.

Ἀπορία γ΄ πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ ἀλήθειαν.

F. 22^v ad p. 37, 23 εἴρηται μὲν οὖν διὰ πλειόνων ἐν ἄλλοις περὶ τούτων]

τὸ μὲν ἐν τῷ περὶ τῆς τῶν κακῶν ὑποστάσεως μονοβίβλῳ· ᾱ

τὸ δὲ ἐν τοῖς εἰς τὸν λόγον τῆς Διοτίμας. β̄

περὶ τῆς τῶν κακῶν ὑποστάσεως εἴρηται ἐν τοῖς εἰς Θεαίτητον, „Ἀλλ' οὔτε ἀπολέσθαι τὰ κακὰ δυνατόν" [Theaet. p. 176ᵃ]· γ̄

καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν τρίτην ἐννεάδα, πόθεν τὰ κακά. δ̄

F. 33^v ad p. 56, 13 διὰ δὲ τῆς εὐαρμοστίας καὶ εὐρυθμίας τὸ ἄλογον κοσμεῖται κτλ.] μήποτε τὰς μὲν ἁρμονίας ἀποδοτέον τῇ συμφωνίᾳ τοῦ ἀλόγου τῆς ζωῆς εἴδους πρὸς τὸν λόγον, τοὺς δὲ ῥυθμοὺς τῇ συντάξει τῆς κινήσεως τοῦ ζῴου πρός τε τὸ ἄλογον καὶ τὸν λόγον· ἐπεὶ τὰς δυνάμεις χωρὶς τῶν ἐνεργειῶν προπαιδεύεσθαι δυνατόν.

F. 36^r ad p. 61, 1 καὶ οἷς μόνοις δώσειν χορόν φησιν] χοροὺς γὰρ ἐπέτρεπον διδόναι Ἀθήνησιν τοῖς εὐδοκίμοις κριθεῖσι ποιηταῖς.

F. 82^r ad p. 141, 27 τῷ μὲν γὰρ δημιουργῷ κτλ.] ταῦτα μόνα ἱκανὴν ἔχει τὴν εὔθικτον ἐπιβολὴν πρὸς τὸν μῦθον.

15 περὶ — ὑποστάσεως iunguntur cum l. 14   17 δυνατόν Pl.] δύναται (αι ex?)   19 hoc schol. a m^3 28 hoc schol. a m^3

F. 82^r ad p. 142, 12 ἐφορᾷ μὲν ἄνωθεν ὁ Ἥλιος, μηνύει δὲ τῷ Ἡφαίστῳ] ὁ δὲ βασιλεὺς Ἥλιος λέγεται μηνύειν τὴν τοῦ Ἄρεως πρὸς τὴν Ἀφροδίτην κοινωνίαν, ἐπειδὴ περὶ τὸν ἐμφανῆ κόσμον, οὗ προέστηκεν ὁ βασιλεὺς Ἥλιος, ἡ συμπάθεια αὐτῶν θεωρεῖται.

Ibid. l. 14 ὁ δὲ Ἥφαιστος δεσμοῖς περιβάλλειν αὐτοὺς λέγεται παντοίοις, ἀφανέσι τοῖς ἄλλοις] λεπτοὶ δὲ οἱ δεσμοὶ καὶ μὴ φαινόμενοι διὰ τὴν τῆς ἑνώσεως ἀμυδρότητα τῶν τῇδε.

Ibidem. Μήποτε κάλλιον τῇ πάντων ἐναντιότητι ἀνεπαίσθητον τοῖς διῃρημένοις καὶ τῇ συντάξει αὐτῶν ὡς ὑπερφυεστέρᾳ τὸν τῆς ὁλότητος δεσμὸν νοεῖν ἐνδιδόντα τὸν Ἥφαιστον· καὶ ὡς ὑποκρυπτόμενα μὲν ἐν τῷ μυχῷ τῆς ὁλότητος τὰ ἐναντία θεωρεῖν ἀλλήλοις ὄντα προσήγορα διά τινος κρυπτομένης Ἀφροδίτης, φανὸν δὲ τὸ ὅλον ὑπὸ τῷ Ἡλίῳ ἀτεχνῶς ὑπερηπλωμένον· οὐ γὰρ διέλαθεν αὐτὸν εἴσω τῆς ὁλότητος εἰς ὁμόνοιαν τἀναντία συνάγοντα. λύεται τοιγαροῦν καὶ ἀναλύεται οὐκ ἀφανιζόμενα εἰς τὴν ὁλοτελῆ μίαν ἕνωσιν τὰ πλήθη τῶν ἐναντίων διὰ Ποσειδῶνα τὸν τοῦ γενητοῦ παντὸς ᾗ γενητὸν ὑποστάτην.

F. 116^r ad p. 205, 4 καὶ ἔοικεν οὐδὲν ἄλλο κατασκευάζειν ἐν τούτοις ὁ Πλάτων ἢ τοῦτο, ὃ καὶ Σωκράτης αὐτῷ πρῶτον ἐντυχὼν περὶ τραγῳδίαν σπουδάζοντι κτλ.] ὅτε, φασί, καὶ τὰ τραγικὰ αὐτοῦ συγγράμματα κατακαίων ὁ Πλάτων ἔλεγεν·

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε· Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει·

τοσοῦτον ἑάλω ὑπὸ τῶν Σωκράτους κατὰ τῆς ποιήσεως λόγων.

F. 117a^r ad p. 208, 9 οὐδὲν ἐκείνοις συμβαλλό-

19 schol. im. inf. a m^3 17 συνάγοντα sc. ἑαυτά
30 haec a m^3 masculino utitur tamquam subiectum sit ὁ λόγος, non τὸ λογικόν

μενον ἐν τῷ πρὸς ἑαυτὸ ἐνεργεῖν] καὶ πῶς οὐ συμβάλλεται συνεπιστρέφων αὐτὸς ἑαυτῷ καὶ τὴν κάτω πᾶσαν ζωὴν καὶ χωρίζων τῆς γενέσεως;

F. 118ᵛ ad p. 210, 8 *τοῦτο δεῖ κατιδεῖν, ὅπως ἔχουσιν αἱ τῶν ἑτέρων ἀρεταὶ καὶ κακίαι πρὸς τὰς τῶν ἑτέρων] ὁ δὲ Σωκράτης τὰς ἐν τῇ πόλει πρώτας παραδίδωσιν ἀπὸ τῶν φύσει μὲν ὑστέρων, πρὸς ἡμᾶς δὲ πρώτων καὶ γνωριμωτέρων ἀρχόμενος.*

F. 123ʳ ad p. 218, 13 *τὴν σμινύην] σκαφίον· τινὲς ἀξίνην ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους δικελλοειδῆ.*

F. 128ᵛ ad p. 229, 3 *ὅτι τρία μόνα τὰ δεκτικὰ τούτων ἐστὶν μόρια τῆς ψυχῆς] ἔστι μὲν καὶ ἄλλα μόρια τῆς ψυχῆς πλείονα τούτων, ἔχοντα πρὸς ἄλληλα διαφοράν, ὅπερ φησὶ καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς* [III 9 p. 432ᵃ 22 sq.], *ἀλλ' ὀρεκτικὰ καὶ παραλαμβανόμενα εἰς τὸν τῶν ἀρετῶν λόγον οὐδὲν παρὰ ταῦτα· ἡ γὰρ ὄρεξις ἢ τῶν πρὸς σῶμα καὶ τὸ ἀγαθὸν τοῦ σώματος τεινόντων ἐστὶν ἢ ὄντως ἢ φαινομένως ὂν τοιοῦτον, ἢ τῶν ἔξω σώματος· καὶ εἰ τῶν πρὸς τὸ σῶμα τεινόντων, ἢ τῶν τὰ συμβαλλόμενα* [[*ἐν*]] *αὐτῷ πρὸς τὸ εἶναι πορισομένων, ἢ τῶν τὰ λυποῦντα καὶ φθείροντα ἀμυνουμένων.*

F. 132ᵛ ad p. 235, 13 *ἡ μὲν φανταστικὴ τῆς νοητικῆς, ἡ δὲ αἰσθητικὴ τῆς δοξαστικῆς κτλ.] ἢ διὰ τὸ μάχεσθαι ἀλλήλοις οὐκ ἔστι μιᾶς οὐσίας τὸ λογικὸν καὶ θυμοειδὲς καὶ ἐπιθυμητικόν, οὐδὲ τῆς ἐπιθυμίας μία ἡ φύσις διὰ τὸ φιλήδονον καὶ φιλοχρήματον μαχόμενα ἀλλήλοις (ὡς εἴ τις λίχνος ἅμα εἴη καὶ φιλάργυρος)· ἢ τὸ φιλοχρήματον οὐκ ἔστιν μόνης τῆς ἀλόγου ψυχῆς (οὐδὲν γὰρ ἄλογον ζῷον φιλοχρήματόν ἐστιν), ἀλλὰ τῆς συμπλοκῆς ἐστι τοῦ λόγου καὶ τοῦ πάθους.*

9 cf. schol. Plat. 336 H., ex quo desumpsit noster
17 *σῶμα*: *τ* ss. m² 20 del. Us. 21 *ἀμυνομένων* 27 *εἴη* Sch.] *ἤι*

F. 135r ad p. 240, 21 *καὶ γὰρ τοὺς κύνας οὐ μεῖον τοὺς θήλεις ἢ τοὺς ἄρρενας εἶναι τῶν ἀγελῶν φυλακικούς*] ὅτι καὶ ἐπὶ ἵππων τῶν τε ἀρρένων καὶ τῶν θηλειῶν δείκνυσι τὴν ὁμοιότητα τῆς ἀρετῆς ὁ ποιητὴς εἰπών, ὅτι ὁ Μενέλαος πρὸς τὸν δρόμον ἐξεύγνυ τοὺς ἵππους *Αἴθην τὴν Ἀγαμεμνονέην τὸν ἑόν τε Πόδαργον* [Ψ 295].

F. 144v ad p. 258, 15 *εἰ γὰρ δύο τὰ ἐναντία καλὸν αἰσχρόν, ἕν ἐστιν ἑκάτερον*] τὸ αὐτὸ καλὸν καὶ τὸ αὐτὸ αἰσχρὸν ἐναντία· τὰ ἐναντία δύο, τῶν δύο ἑκάτερον ἕν· τοῦ αὐτὸ ἄρα καλοῦ καὶ τοῦ αὐτὸ αἰσχροῦ ἑκάτερον ἕν.

Ibid. ad. l. 22 *κοινωνήσαντα γὰρ ταῦτα σώμασιν ὥς φησι καὶ πράξεσι*] καὶ οὐ μόνον σώμασι καὶ πράξεσιν κοινωνεῖν αὐτά φησιν ὁ Σωκράτης, ἀλλὰ καὶ ἀλλήλοις. ᾧ καὶ δῆλον, ὅτι περὶ τῶν μετεχομένων ὁ λόγος, διότι οὐδὲν τῶν εἰδῶν εἰλικρινές ἐστιν, ἀλλὰ συμμιγὲς πρὸς τὸ ἐναντίον διὰ τὴν ὑποκειμένην ὕλην, καὶ τὸ δοκοῦν ἐνταῦθα καλὸν μετέχει πως τοῦ αἰσχροῦ καὶ τὸ αἰσχρὸν τοῦ καλοῦ, διότι ἡ ὁποιαοῦν τοῦ εἴδους μέθεξις κάλλους ἐστὶ μετουσία.

F. 146r ad p. 261, 22 *τὰ πολλὰ καλὰ γενητά· τὰ γενητὰ μεταξὺ ὄντος καὶ μὴ ὄντος κτλ.*] μήποτε σαφέστερον ποιήσομεν τὸν λόγον ἀποδεικνύντες, ὅτι τὰ εἴδη μόνως γνωστὰ καὶ ὄντως γνωστά, τὸ δὲ μὴ ὂν οὐδαμῶς γνωστόν· εἶθ' ὅτι τὰ γενητὰ μεταξὺ ὄντα δοξαστά ἐστιν.

Καὶ ἄλλως. ἡ γνῶσις τῶν πρός τι, γνωστοῦ γάρ· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ δόξα τοῦ δοξαστοῦ. τῶν δὲ πρός τι ὄντος τοῦ ἑτέρου ἔστι καὶ τὸ λοιπόν· οὔσης οὖν τῆς γνώσεως, ὁμοίως δὲ καὶ τῆς δόξης, ἔσται καὶ τὸ γνωστὸν καὶ τὸ δοξαστόν. καὶ γὰρ εἰ μὴ ὡς περὶ ὄντος, ἀλλ' ὡς περὶ μὴ ὄντος δοξάζομεν, ἀλλ' ἔστι πάντως τοῦ μὴ ὄντος ἔννοια ἐν τῷ δοξάζοντι περὶ αὐτοῦ καὶ ἕξει τινὰ ἐν τῇ δόξῃ ὑπόστασιν. τὸ

6 αἶθον τὸν ἀγαμεμνόνεον 9 αὐτο͜καλὸν 10 αὐτο͜αισχρὸν 11 αὐτο | αὐτο͜αισχροῦ

οὖν μηδαμῶς ὂν οὐκ ἂν οὔτε δοξαστὸν εἴη οὔτε γνωστόν· ὡς δὲ ἐν Σοφιστῇ λέγεται, οὐδὲ ῥητὸν διὰ τὰς αὐ * * *

F. 148v ad p. 265, 26 λαβὼν δ' οὖν ὅτι πᾶς ὁ γιγνώσκων ὂν γιγνώσκει· τὸ γὰρ μὴ ὂν ὡς τὸ μηδαμῶς ὂν οὐκ εἶναι γιγνώσκειν] τετραχῶς τὸ μὴ ὄν. ἢ τὸ ὑπερούσιον, ὡς τὸ πρῶτον· ἢ τὸ κατὰ τὴν ἑτερότητα, ὅ τι μὴ ὂν καλεῖ Ἀριστοτέλης, Πλάτων δὲ οὐ παρ' ἔλαττον τοῦ ὄντος· ἢ τὸ αἰσθητὸν πρὸς τὸ νοητόν, ὅπερ ὄντως ὂν λέγεται, παραβαλλόμενον [[ἢ ὕλη, ὡς οὐδὲν οὖσα ἐνεργείᾳ]]· ἢ τὸ μηδαμῶς ὂν καὶ ἁπλῶς μὴ ὂν κατὰ τὸν τοῦ Ἀριστοτέλους λόγον. τούτων οὖν τὰ ἄκρα μόνως ἐκβέβηκε τὰ ὄντα, τὸ μὲν ἐπὶ τὸ κρεῖττον τὸ δὲ ἐπὶ τὸ χεῖρον· τῶν δὲ μέσων τὸ μέν ἐστι πῇ μὲν ὂν πῇ δὲ μὴ ὄν, τὸ δὲ πρός τι μὲν ὂν πρός τι δὲ μὴ ὄν. τῶν μὲν οὖν ἄκρων τὸ μὲν κρεῖττον ἂν εἴη πάσης γνώσεως ἐπιβλητικῆς, διότι πᾶσα γνῶσις εἴδους τινός ἐστιν ἀντίληψις, ἐκεῖνο δὲ ὑπὲρ πᾶν εἶδος, γνωστὸν δὲ μόνως κατὰ τὴν πρὸς τὰ ὄντα ὑπεροχὴν καὶ ὅπερ εἰώθασι λέγειν 'μύσασιν ὄμμασι'· τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ οὐδαμῶς ὂν οὕτω καὶ οὐδαμῶς γνωστόν· τῶν δὲ μέσων ἑκάτερον πῇ γνωστόν, διότι καὶ πῇ ὄν. διὰ τοῦτο οὖν ἀσφαλῶς ὁ Σωκράτης [V p. 477a] τὸ μηδαμῶς ὂν ἄγνωστον ἀπέφηνεν. εἰ δὲ τὸ ὂν εἶπε μόνον γνωστόν, οὐ θαυμαστόν· ὡς γὰρ περὶ τῆς ἐπιβλητικῆς γνώσεως, ἧς ὁ Γλαύκων ἔννοιαν εἶχε, ταῦτα εἴρηται. Ἔστι τι καὶ πέμπτον, ὃ πρὸς τοῦ ἁπλῶς μὴ ὄντος δεῖ τάττειν, ἡ ὕλη, ἀνομοίως ὡμοιωμένη τῷ πρώτῳ, διότι ὥσπερ τὸ πρῶτον κρεῖττον παντὸς εἴδους ἐστίν, οὕτως αὕτη χείρων. τῇ τε οὖν ὑποστάσει ἔοικεν τῷ πρώτῳ ἀνομοίως, ὡς εἴρηται, καὶ τῇ περὶ αὐτῆς γνώσει· οὐκ ἄρα οὐδὲ ταύτην καθ' αὑτὴν γιγνώσκομεν,

2 cf. Pl. soph. 237b sqq. extrema cum margine interierunt 7 cf. Ar. phys. I 3 soph. el. 25 Pl. soph. 258b sqq. 9 del. Sch. cf. v. 25 13 ἐστι Sch.] εἶναι 18 cf. Plotin. I 6, 8 ex. Procl. theol. Plat. 7. 61. 109 etc.

ἀλλ' ἐκ τοῦ πᾶσιν ὑποκεῖσθαι, ὥσπερ ἐκεῖνο ἐκ τοῦ πάντων ἐξῃρῆσθαι. μόνον οὖν κυρίως ἄγνωστον τὸ ἁπλῶς μὴ ὄν, ἅτε μηδὲ ὑπόστασίν τινα ἔχον· πρὸς τοῦτο τὸ τί, ταὐτὸν δὲ εἰπεῖν τὸ ἓν ὂν ἢ μετέχον τοῦ ἑνός, γνωστὸν εἶπεν ὁ Σωκράτης. εἶτα ἐπειδὴ ἄλλως [μὲν] τὸ ἐν τοῖς οὖσιν ἓν γνωστὸν καταφατικῶς, ἄλλως δὲ τὸ ὑπὲρ τὰ ὄντα (ἀποφατικῶς γάρ), μόνην * * *

F. 149^r ad p. 266, 30 ἀπὸ γὰρ τῶν ἐνεργημάτων διαφόρων φαινομένων καὶ ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων κτλ.] τῶν τεχνῶν αἳ μὲν κατὰ τὰ ὑποκείμενα διαφέρουσιν, ὡς χαλκευτικὴ καὶ ἀργυροχοϊκή, αἳ δὲ κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας, ὡς τεκτονικὴ καὶ ναυπηγική· εἰκότως οὖν ἀπ' ἀμφοτέρων αὐτῶν ἔλαβεν τὴν διαφορὰν ὁ Σωκράτης [V p. 477^d] καὶ ἁπλῶς τῶν δυνάμεων.

F. 149^v ad p. 267, 29 καὶ ὅπερ ἐν Νόμοις φησίν, ὅτι αἱ μὲν γνωστικαὶ δυνάμεις κτλ.]

αἱ δυνάμεις

γνωστικαί ——Λ—— κινήσεως αἴτιαι

αἰσθητικαί —Λ—	νοητικαί	ἐν κινουμένοις —Λ—	ἐν κινοῦσιν
τὰ ἐλάττονα γινώσκουσαι καὶ τὰ μείζω	τὰ μείζονα γινώσκουσαι καὶ τὰ ἐλάττονα	αἱ ὑπὸ ἐλαττόνων κινούμεναι καὶ ὑπὸ μειζόνων	αἱ τὰ μείζονα κινοῦσαι καὶ τὰ ἐλάσσονα.

F. 165^r ad p. 296, 2 τελευταῖον ὁρᾶν τὴν τἀγαθοῦ ἰδέαν ἐν τῷ γνωστῷ, διότι τὸ γνωστόν, ὃ δὴ τὸ νοητόν ἐστιν, ὑποβάθρα τῆς ἐκείνου θέας ἐστίν] οὐχ ὅτι τὸ εἰδητικὸν ἀγαθόν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πρῶτον· οὕτω καὶ πρότερον ἐκάλει (ἔστι γὰρ αὐτὸ ἰδέα ἰδεῶν) καὶ ἔσχατον

3 προστουτ et spat. 2—3 litt. 4 ἓν ὂν Sch.] μένον 5 μὲν in spat. 4 litt. suppl. Sch. 7 extrema deficiunt, im./ 22 ἐλάττονα abbreviatum 27 cf. I 276, 7 28 cf. I 265, 18 etc.

εἶναι μάθημα ἔλεγεν· τοῦτο οὖν ἐν τῷ νοητῷ φαίνεται, οὐχ ὡς μετέχον ἐκείνου οὐδ' ὅλως ὡς ἐν αὐτῷ ὄν, ἀλλ' ὡς πρώτως ὑπ' ἐκείνου μετεχόμενον καὶ δι' ἐκείνου φαινόμενον.

B. SCHOLIA CODICIS VATICANI.

F. 151^r ad p. 5, 1 *καὶ δῆλον ὅτι ὁ Πλάτων ἕπεσθαι βούλεται τῆς σπορᾶς τῇ τοιᾷδε καταρχῇ καὶ τὴν τοιάνδε γένεσιν*] *λέγουσι γὰρ οἱ* [*ἀστρο*]*λόγοι τὴν μὲν σπόριμον ὥραν σημαίνειν τὸ τοίαν ἢ τοίαν ἔσε*-[*σθαι*] *τὴν κύησιν, τὴν δὲ τῆς ἐκλύσεως*(?) *ὥραν σημαίνειν τὸ εἶδος τοῦ βίου. ὁ δὲ θεῖος Πλάτων τὴν σπόριμον ὥραν δῆλός ἐστιν οὐ μόνον τῆς κυήσεως ἀρχὴν ἡγούμενος εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῶν με*[*τὰ*] *τὴν* [*κύησιν συμβαιν*]*όντ*[*ων*].

F. 34^r ad p. 10, 6 *εἰ δὲ λέγοιέν τινες φθαρτὸν αὐτὸν ὄντα τῇ φύσει γεγονέναι ἄφθαρτον διὰ τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν*] *ὁ Ἁρποκρατίων καὶ ὁ Ἀττικὸς οἱ τὸ γενητὸν λέγεσθαι τὸν κόσμον ἐν Τιμαίῳ* [p. 28^c] *ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος κατὰ χρόνον ἀκούοντες, ἐπειδὴ ὁ Ἀριστοτέλης ἐγκαλεῖ τῷ θείῳ Πλάτωνι ἐν τῇ περὶ οὐρανοῦ* I 10 p. 280^a 30], *διότι λέγων κατὰ χρόνον τὸν κόσμον γενητόν, ὡς ἐκεῖνος οἴεται, λέγει αὐτὸν ἄφθαρτον εἶναι, ἀπολογίαν οἴονται εὑρίσκειν πρὸς αὐτὸν λέγοντες, ὅτι φθαρτὸς μέν ἐστι διὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, ἄφθαρτος δὲ διαμένει διὰ τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν. πάνυ δὲ καλῶς ὁ φιλόσοφος εἶπεν πρὸς αὐτούς, ὅτι εἰ λέγετε φθαρτὸν αὐτὸν ὄντα ὅσον ἐπὶ τῇ ἑαυτοῦ φύσει ἄφθαρτον γεγονέναι, διὰ τί μὴ λέγετε, ὅτι καὶ γενητὸν αὐτὸν ὄντα καὶ γενόμενον ἐν χρόνῳ εἶναι ἀγένητον διὰ τὴν τοῦ δημιουργοῦ βούλησιν; εἰδέναι δὲ χρή, ὅτι ὅ θεῖος Πλάτων τὸ γενητὸν κατ' αἰτίαν λαμβάνει καὶ οὐ κατὰ χρόνον. οὐ γὰρ δήπου ὁ Τίμαιος παρὼν τῇ προ-*

8 *τοιὰν ἢ τοιὰν* 22 *διαμένειν*, corr. H 29 *γὰρ* ⟨*ἂν*⟩ Sch.

τεραίᾳ τοῖς περὶ πολιτείας λόγοις καὶ ἀποδεξάμενος τὸ πᾶν τὸ κατὰ χρόνον γενητὸν φθαρτὸν εἶναι, τῇ ἑξῆς ὥσπερ ἐπιλαθόμενος τὰ ἐναντία ἑαυτῷ ἔλεγεν. καὶ ὀρθῶς ἀπαντῶντες πρὸς τὸν Ἀριστοτέλη ταῦτα ἐροῦσιν, ὅτι ἐπειδὴ κατ' αἰτίαν αὐτὸν λέγει γενητὸν καὶ οὐ κατὰ χρόνον, εἰκότως οὐ λέγει αὐτὸν φθαρτὸν εἶναι.

F. 34r ad p. 10, 25 *ὅτι γὰρ οὐ πάσης ἦν ἀποτέλεσμα τῆς κινήσεως, δηλοῖ τὸ καὶ πρότερον κινεῖσθαι τὸ αἴτιον τῆς τούτου συστάσεως*] οἷον ἐγὼ ἐτέχθην οὐχ ἁπλῶς ὑπὸ τῆς κινήσεως τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τῆσδε τῆς περιφορᾶς· εἰ γὰρ ἁπλῶς ὑπὸ τῆς κινήσεως ἐγενόμην, ἔδει με καὶ πρὶν γεννηθῶ γενέσθαι.

F. 35v ad p. 13, 24 Ση(μείωσαι) περὶ ζῴου αὐθημερὸν γεννωμένου καὶ ἀποθνήσκοντος, ὃ καλεῖται ἐπιβάλλον.

Ibid. ad v. 26 *τὸ δὲ (ζῇ) ἐννέα γενεὰς ἀνδρῶν γηρώντων*] ὡς ἡ κορώνη.

F. 40r ad p. 21, 25 ὁ $\overline{Ρ}$ ἐπίτριτος· ὁ ͵$\overline{ΖΦ}$ ὑπεπίτριτος.

Ibid. ad p. 22, 9 *λείπων γάρ ἐστιν ἐκεῖνος τῷ ἀπὸ τῆς πεντάδος*] ἀπὸ τῆς πεντάδος τὸν $\overline{κε}$ φησίν· τὰ γὰρ $\overline{ε}$ ἐφ' ἑαυτὰ $\overline{κε}$ ποιεῖ.

F. 41r ad p. 24, 5 σαφέστερον λέγεται ταῦτα ἐν $\overline{λξ}$ κεφαλαίῳ.

F. 42r ad p. 26, 16 τοῦτο γλαφυρώτερον παραδίδωσιν ὁ Ὀνήτωρ ἐν τῷ πέ[μπτῳ] περὶ ἀριθμητικῆς ἀναλογίας.

F. 44r ad p. 30, 6 schol. a m[3] uv. quinque linearum, in quo l. [Π]λάτων et πολιν.

F. 47v ad p. 36, 27 *πλάγια*] πλάγια καλεῖ τὰ κατὰ παράλληλον θέσιν τῇ ἐκθέσει τῶν πυθμένων.

F. 48v ad p. 38, 8 supra φησὶν ∟ et im. notula charta

11 ἐγινόμην, corr. Heitz 13 cf. schol. ad peripl. Ponti Euxini 60 et C. Muellerum geogr. min. I 417 24 πέρατι l. Mai, non recte opinor

obtecta: *ἐκ . . ν* | *ἀν* | *ασ|. . . . άδος* | . . . . fort. textui inserenda.

F. 49a^{r} ad p. 40, 27 *κατὰ τὸ η̄ θεώρημα τοῦ ἕκτου βιβλίου τῶν Εὐκλείδου.*

F. 49a^{v} ad p. 43, 4 *ἐν τοῖς λοιποῖς κατὰ τριπλάσιον λόγον ηὐξημένοις] θ̄ καὶ ιβ̄ καὶ κζ̄ καὶ λϛ̄, οἷς ἑξῆς ἀναλ(ογοῦσιν) δ̄ μη̄ καὶ ξδ̄, οἵ εἰσιν οἱ ζητούμενοι.*

F. 95^{r} ad p. 54, 8 *τοῦ μὲν κυβικοῦ, τοῦ δὲ ἐξ ἐξ ἀνομοίων πλευρῶν] κζ̄ καὶ μη̄.*

F. 96^{v} ad p. 57, 14 *τίνες οἱ δυνάμενοι καὶ τίνες οἱ δυναστευόμενοι] οὓς οἱ ἀστρολόγοι καθυπερτερεῖν ἢ καθυπερτερεῖσθαι λέγουσιν.*

F. 113^{v} ad p. 89, 17 *πρὸς κατασκευὴν τῆς ἀποφατικῆς προτάσεως.*

F. 20^{r} ad p. 104, 21 *ἐπὶ τῶν ἀσπαλάθων] ἀσπάλαθος· φυτὸν ἀκανθῶδες.*

F. 21^{v} ad p. 107, 6 *Ση(μείωσαι) ὅτι ἡ φύσις κρύπτεσθαι φιλεῖ καθ' Ἡράκλειτον.*

F. 22^{r} ad p. 107, 26 *ἐπιλυγαζούσης] ἐπισκιαζούσης ἐπικρυπτούσης· λυγὴ γὰρ ἡ σκιά.*

F. 23^{r} ad p. 109, 13 *Περὶ τῆς τετραβίβλου φυσικῆς Ζωροάστρου.*

F. 58^{r} fere ad p. 116, 26 scholion cuius alteram tantum partem l. . . *λα δαίμοσιν ἐν ἀέρι καθορᾶσθαι πεσοῦσιν.*

F. 29^{v} ad p. 136, 21 *μέσην ἔχει τάξιν ἐν τοῖς οὖσιν ἡ ψυχή· διὰ τοῦτο οὖν δύο σχέσεις πρὸς τὰ ἑκατέρωθεν αὐτῆς ὄντα· τούτων δὲ πάλιν ἑκατέραν διττήν, ἢ συναπτομένης αὐτῆς ἐκείνοις, πρὸς ἃ τὴν σχέσιν ἔχει, ἢ χωριζομένης αὐτῶν· ὥστε διὰ τοῦτο τέσσαρες αἱ σχέσεις καὶ μεταβολαὶ τῆς ζωῆς, ἃς τὰ χάσματα σημαίνουσιν.*

1 cf. ad p. 38, 8   12 cf. catal. codd. astrol. I 157, 2   16 cf. schol. Plat.   20 cf. Hesych. Suid. *ἐπηλυγάζονται* schol. *Η* 433

F. 1ᵛ ad p. 143, 17 *χειὰ ἡ κατάδυσις τῶν ὄφεων καὶ δρακόντων· ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ, τῷ φωλεῷ.*

F. 6ʳ ad p. 152, 10 *μήποτε τὸ σημεῖον τὴν ἀμέριστον καὶ νοερὰν ἔνδοσιν τῶν δικαστῶν ἐνδείκνυται· αὕτη γὰρ ἀρχοειδὴς καὶ τὸ πᾶν ἔχουσα κῦρος, ὅπερ ἐξαπλοῦσι διὰ ζωτικῆς καὶ παντοδαπῆς κινήσεως οἱ ὑπουργοῦντές τε καὶ οἱ τὰ σημεῖα δεδεγμένοι.*

F. 7ᵛ ad p. 155, 1 *ἡ αἴσθησις ἡ μία καὶ ἀμερής] ἡ κοινὴ αἴσθησις ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους προσαγορευομένη, ἀφ' ἧς οἷον ἀμεροῦς οὔσης καὶ οἷον σημείου προβάλλεσθαι τὰς πέντε αἰσθήσεις λέγει, οἷον εὐθείαις ἀναλογούσας ἀπὸ τοῦ κοινοῦ σημείου προϊούσαις.*

F. 10ʳ ad p. 159, 16 *Ση(μείωσαι) ὅτι τὰ χθόνια μόνα σκιὰν ἀποτελεῖ.*

F. 123ʳ ad p. 177, 16 *ἐπεὶ καὶ εἴρηται περὶ τούτων καὶ τῶν ἐκ τῶν ὑπὸ γῆς δικαιωτηρίων ἀνιουσῶν, ὅτι ἡρώτων ἀλλήλας μόναι [αὗ]ται καὶ διηγοῦντο ἀλλήλαις [μό]ναι, ⟦αὐταῖς⟧ ἅμα συνηρίθμηνται ταύταις καὶ αἱ τῶν σωμάτων προσεχῶς ἐξελθοῦσαι ὡς ἂν προηγουμένην καὶ κατεπείγουσαν ἐχούσαις τήν τε κρίσιν καὶ τὴν ἐπὶ τὰς λήξεις ὁδόν.*

F. 125ᵛ ad p. 182, 10 *πρῶτον μὲν συμποδίζουσιν] αὐτὸ δὲ τὸ συμποδίσαι σημαίνει τὸ τῶν οἰκείων ἐνεργειῶν ἐπισχεῖν καὶ ὡς ἑτεροκίνητα ἄγειν.*

F. 126ʳ ad p. 182, 19 *τὸ δὲ ἐκδεῖραι] τοῦτο καλῶς ὁ φιλόσοφος Πατέριος ἐξηγήσατο· σημαίνειν γάρ φησι τὴν ἀφαίρεσιν τῶν πρὸς τὴν κόλασιν ἐμποδίων· οἱ γὰρ τοῦ δέρματος ἀφαιρούμενοι μᾶλλον συναισθάνονται τῶν ἔξωθεν πληγῶν.*

F. 136ʳ ad p. 199, 6 *καὶ ὅτι ὕφεσιν ἔχει τῆς καθαρότητος, ὡς εἴρηται ἐν τοῖς περὶ τόπου· δεῖ γὰρ δια-*

2 cf. Il. *X* 93 cum schol. et Hesych. Suid. s. v.
15—20 singulas litteras quas non legi non scrupulose indicavi
30 cf. Simpl. in phys. 611, 11 Diels

φέρειν τὸν δεξάμενον τὸν οὐρανὸν τόπον τοῦ δεξαμένου τὴν γῆν.

F. 137ʳ ad p. 200, 16 *ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ ἄκρα αὐτοῦ τῶν δεσμῶν τεταμένα* [Pl. X 616ᶜ]· *δεσμοὶ μὲν τοῦ φωτὸς λέγοιντο ἂν αἱ συνεκτικαὶ αὐτοῦ δυνάμεις (λέγεται γὰρ συνέχειν τὸν οὐρανόν), ἄκρα δὲ τῶν δεσμῶν αἱ ἀκρόταται καὶ πρώτισται καὶ οἷον ἐκ πρύμνης τῆς κυρτῆς ἐπιφανείας τοῦ οὐρανοῦ τὸν ὅλον κόσμον συνέχουσαι· τοῦτο γὰρ τὸ τετάσθαι.*

Ibid. ad l. 24 *μᾶλλον δοκεῖ λέγειν ὑποζώματα τὰ πρὸς ὀρθὰς τῇ τρόπιδι ξύλα τὰ συνέχοντα τὰς συμπληρούσας τὸ κύτος τῆς νεὼς σανίδας.*

F. 140ʳ ad p. 205, 30 *λίνον λίνῳ συνάπτειν· παροιμία ἐπὶ τῶν τὰ αὐτὰ διὰ τῶν αὐτῶν πρασσόντων, ὡς Στράττις ἐν Ποταμοῖς* (fr. 38 K).

F. 142ʳ ad p. 209, 6 *ὅτι καὶ Ὅμηρος πρὸ Πλάτωνος ἠλακάτην ἔοικεν καλεῖν τὸν νῦν λεγόμενον ἄτρακτον· φησὶ γοῦν· ἠλακάτην στρωφῶσαι. στρέφεται δὲ οὐχὶ τὸ ἐν ᾧ τὸ ἔριον, ἀλλὰ τὸ ἐν ᾧ τὸ νῆμα.*

F. 147ᵛ ad p. 218, 21 *καὶ ἡ σελήνη φαίνεταί ποτε τοῦ ἡλίου μείζων, ὡς ἐν τῇ συντάξει δέδεικται.*

F. 66ʳ ad p. 227, 28 *δύνανται καθ' ἕκαστον τῶν ἀστέρων καὶ ὁμοκέντρων τῷ παντὶ σφαῖραν ποιεῖν καὶ ἐν ταύτῃ ἄλλην ἔκκεντρον χωροῦσαν διὰ τῆς ὁμοκεντρότητος, ὡς καὶ ἡμεῖς τὰ τῶν ἀστέρων σώματα χωρεῖν λέγομεν διὰ τῶν σφαιρῶν συνεχῶν οὐσῶν καὶ ναστῶν.*

F. 66ᵛ ad p. 228, 28 *αἱ ὁμόκεντροι περὶ τὸ τοῦ παντὸς κινοῦνται κέντρον, αἳ καὶ ὄντως εἰσὶν ὅλαι· αἱ δὲ ἔκ-*

13 cf. Suid. et schol. Plat. 369 B. 15 *Ποταμοῖς* etiam schol. Plat. pro eo quod verum est *Ποταμίοις* 18 cf. ζ 53. 306 ρ 97 (ubi semper est *ἠλάκατα*) 21 cf. Ptol. synt. I 480, 5. 513, 6 Heib. 23 an *ὁμόκεντρον*? 24 *ἄλλον*

κεντροι μέρη οὖσαι τοῦ παντὸς περὶ τὰ ἑαυτῶν κινοῦνται κέντρα παραπλησίως τοῖς ἄστροις.

F. 67r ad p. 229, 13 εἰ δεῖ, φασίν, αὐτὰ ἁπλᾶ κατ' οὐσίαν ὄντα ἁπλῆν κινεῖσθαι κίνησιν καὶ ταύτην ἐγκύκλιον, ζητητέον πῶς τοῦτο σώσομεν.

F. 77v ad p. 247, 7 στρόφιον [στρ]ογγύλη [ζώνη] . .7. τὰ στ[έμματα] περιλαμ[βάνουσ]α ἐν τῷ ανα . . . . . γυναῖκες . . . . . φαν . . .

F. 82v cf. ad p. 256, 4.

F. 153r ad p. 279, 18 διὸ μετὰ τὴν ῥῖψιν ἐρεῖ ὡς ἂν †μείζονα τῶν λόγων τὴν ῥῖψιν ποιούμενος.

F. 163v ad p. 298, 3 . . ρω . ἕνας δίκας τίννυσι τῆς περὶ τοὺς γ[ονεῖς] ἀσεβείας· οἱ βρωθέντες . . ερ . . [τοὺ]ς ἐφόρους . . . . . . νο .11. νοσ . .8.

F. 164v ad p. 300, 19 ἐν τῷ ὑπὸ σελήνην· οὐ γὰρ οἷόν τε αὐτὸ φθαρτὸν ὂν ἐν οὐρανῷ γενέσθαι.

F. 166v ad p. 304, 9 τὸ δὲ ὑγιῶς ἄρα φιλοσοφεῖν] ἀντὶ ⟨τοῦ⟩ ζητεῖν μετὰ ἀκριβείας καὶ ἀδεκάστως. οὕτω δὲ καὶ Ἀριστοτέλης [phys. I 2. 185a 20]· ἔχει γὰρ φιλοσοφίαν ἡ σκέψις, ἀντὶ ⟨τοῦ⟩ ἀξιόλογον θεωρίαν.

F. 169v ad p. 309, 20 ζητητέον σοι τὰ εἰς τὸν Φαῖδρον τοῦ Πλάτωνος Πρόκλου σχόλια.

F. 171r ad p. 312, 6 πόθεν διεγίγνωσκεν τοὺς βίους, οὓς ἐτύγχανον αἱ ψυχαὶ πρότερον ἐζηκυῖαι, λέγεται ἐν τῇ ἐξηγήσει τῆς ἑξῆς ῥήσεως.

F. 178r ad p. 324, 15 γυναικὸς μιᾶς τῶν εὐπαρύφων] εὐπάρυφος· ἀγαθοῦ πατρὸς θυγάτηρ.

Ibid. ad l. 24 διήγημα ψευδέστατον.

6 cf. Hesych. στρόφιον· ἡ στρογγύλη ζώνη 11 μείονα vel μεταξύ sententiae apta 18 add. Sch. 19 φιλόσοφον 20 add. Sch. 26 cf. Hesych. s. v. 28 ψευδίστατον

F. 182^{r} ad p. 333, 1 . . . . *κατ' εἶδος πάντων, οὐ κατ' ἀριθμόν· ἐλάσσους γὰρ εἶναι χρὴ τὰς λογικὰς ψυχὰς τῶν ἀλόγων ζώων, ὥσπερ τῇ οὐσίᾳ κρείττους.*

F. 193^{v} ad p. 354, 24 *ση(μείωσαι) τὸ παντὶ μύθῳ ἐπιλεγόμενον.*

1 ante *κατ'* sex septemve litterae legi nequeunt

Drei Exkurse von F. Hultsch.

I.

Zu *Μέλισσα εἰς τὸν ἐν Πολιτείᾳ λόγον τῶν Μουσῶν ΚΑ*, S. 23 f.

Die Erklärung der schwierigen Stelle hat zu beginnen mit der Deutung der auf fünf Gruppen verteilten groſsen Zahl. Offenbar können das nicht, wie die Handschrift angiebt, lauter *μονάδες* sein, sondern die ersten vier Gruppen sind *μυριάδες*, und erst am Schlusse werden Einheiten aufgezählt, die als *ἔτη* bezeichnet sind. Die vorhergehenden Zahlen haben demnach als *μυριάδες ἐτῶν* zu gelten. Über die Unterscheidung verschiedener Stufen der Myriaden durch Ordnungszahlen (*πρώτων, δευτέρων* u. s. w.) kann nach den früher von mir gegebenen Nachweisen kein Zweifel sein. Bekanntlich hatten die Griechen kein besonders benanntes Zahlwort über *μύριοι* oder *μυριάς* hinaus. Als Archimedes sein kühnes System der bis ins Unendliche aufsteigenden Zahlenreihe entwarf, legte er sich die strenge Regel auf, keine anderen Zahlbenennungen als die im Laienmunde üblichen zu bilden.[1]) Über *μύριοι* hinaus konnten die Griechen mit Hilfe der Zahladverbien bis „9999 mal 10000" zählen. Statt *μυριάκις μύριοι* setzte nun Archimedes die Zahl 1 und begann somit eine zweite Zahlenreihe, deren sprechbare Bezeichnungen ebenso weit reichten als die der ersten Reihe, sodaſs nach Erfüllung der zweiten Reihe eine dritte daran kam und dann eine vierte u. s. f. Die Zahlen der ersten Reihe nannte er *πρῶτοι ἀριθμοί*, die der

---

1) Vgl. Pauly-Wissowa Real-Encyclopädie der class. Altertumswissenschaft II, Archimedes Sp. 512. 515—517, Arithmetica 1073 f.

zweiten *δεύτεροι* u. s. f. In Anlehnung an Archimedes hat Apollonios von Perge in einer Schrift, zu welcher Erläuterungen in der *συναγωγή* des Pappos erhalten sind [1]), gezeigt, daſs, um die Zahlenreihe bis zu auſserordentlich hohen Beträgen aufsteigen zu lassen, es nicht nötig sei Gruppen von 10000^2 Einheiten zu bilden. Die *μυριάς* selbst gab den höheren Zahlengruppen die Namen. Die Zahlen von 10000 bis vor 10000^2 wurden von 1 an auf der Stufe der *ἁπλῆ μυριάς* gezählt, dann kam $10000^2 = 1$ auf der Stufe der *διπλῆ μυριάς*, $10000^3 = 1$ auf der Stufe der *τριπλῆ μυριάς* u. s. f. Noch in weit späteren Zeiten haben Domninos, Simplikios und Nikolaos Rhabdas so gezählt. [2]) Allein mit Recht ist von anderen Mathematikern eine Zählungsweise bevorzugt worden, die von Apollonios die Gruppierung nach Myriaden und von Archimedes die Unterscheidung der Zahlengruppen durch Ordnungszahlen entnahm. Theon von Smyrna fand für das Volumen der Erde eine groſse Zahl von Kubikstadien, die er wahrscheinlich nach dritten, zweiten und ersten Myriaden abteilte, denen sich eine gewisse Zahl von Einheiten (*στάδια*) anschloſs. [3]) Ähnlich hat später Diophantos den Nenner eines Bruches als eine aus zweiten und ersten Myriaden und Einheiten bestehende Zahl abgeteilt. [4]) Etwas umständlicher, aber für seine Zwecke ganz passend hat Jamblichos, der etwa ein halbes Jahrhundert jünger als Diophantos war, einen *πρῶτος* und *δεύτερος βαθμὸς τῶν μυριάδων* unterschieden und angedeutet, daſs diese Reihe der myria-

---

1) Pappi Alex. collectio ed. Hultsch II 2 ff. Pauly-Wissowa I, Apollonios 112 Sp. 159 f.

2) Domninos *ἐγχειρίδιον εἰσαγωγικὸν ἀριθμητικῆς* bei Boissonade Anecd. Graec. IV p. 415 f. Simplic. in Aristot. de caelo ed. Heiberg p. 549, 15 ff. 19 f. 21 f. 24 ff. 29 ff. Nikol. Rhabdas *περὶ τῆς τῶν στοιχείων ἐκθέσεως*, herausg. von Tannery Notices et extraits des manuscrits XXXII 1 (1866) p. 30. Vgl. Hultsch Erläuterungen zu dem Berichte des Jamblichos über die vollk. Zahlen, Nachr. der Gesellsch. d. Wissensch. zu Göttingen 1895 S. 251 ff.

3) Expositio rer. mathem. p. 126 (Hiller), 208, 8. 210, 20. 353 (Dupuis). Erläut. zu Jambl. a. a. O. S. 252 Anm. 3.

4) Diophanti Alex. opera ed. Tannery I 332, 8 und dazu Hultsch Berliner Philol. Wochenschrift 1894 Sp. 806 f. Vgl. Erläut. a. a. O. S. 253 f.

dischen Stufen nach Belieben (soweit die griechischen Ordnungszahlen reichen) fortgesetzt werden kann.[1]) Nun kommt als ältester, bisher bekannter Gewährsmann Sosigenes hinzu. Die von ihm ausgerechnete, leider nicht vollständig erhaltene grofse Zahl gruppiert sich, wie folgt:

μυριάδες ἐτῶν				ἔτη (μονάδες)
τέταρται	τρίται	δεύτεραι	πρῶται	
34	4300 + x Zehner + y Einer	7876	3836	0609? oder 0670?

d. i. 344 3** 787 638 360 ***, wobei durch Sterne die ausgefallenen oder nur unsicher überlieferten Zahlen bezeichnet sind. Wegen dieser Lücken müssen wir uns mit der Begrenzung begnügen, dafs die von Sosigenes ausgerechnete Zahl zwischen 344 300 und 344 400 Billionen gelegen hat.

Wenn der alexandrinische Astronom eine solche unabsehbare Reihe von Jahren zu einem *τέλειος ἐνιαυτός* zusammenfafste (Prokl. S. 23, 23), so hat er sich ohne Zweifel an Platon (Tim. 39 C. D) angeschlossen: *ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐκ ἴσασι χρόνον ὄντα τὰς τούτων (τῶν κύκλων) πλάνας, πλήθει μὲν ἀμηχάνῳ χρωμένας, πεποικιλμένας δὲ θαυμαστῶς· ἔστι δ' ὅμως οὐδὲν ἧττον κατανοῆσαι δυνατόν, ὡς ὅ γε τέλεος ἀριθμὸς χρόνου τὸν τέλεον ἐνιαυτὸν πληροῖ τότε, ὅταν ἁπασῶν τῶν ὀκτὼ περιόδων τὰ πρὸς ἄλληλα ξυμπερανθέντα τάχη σχῇ κεφαλὴν τῷ τοῦ ταὐτοῦ καὶ ὁμοίως ἰόντος ἀναμετρηθέντα κύκλῳ.* Also eine unendliche Menge von Einzelbewegungen war es, deren Summe das vollkommene oder, wie Spätere sagten, grofse Jahr bildete[2]),

---

1) In Nicomachi arithm. introduct. p. 33, 20—23. Erläut. a. a. O. S. 247. 253 f.

2) Vgl. Martin Études sur le Timée de Platon II 78 ff., ders. Mém. de l'Acad. des inscr. XXX 1 (1881), 52 ff. Zeller Philosophie der Griechen II a[4] S. 811 f. Pauly-Wissowa Real-Encyclop. II, Astronomie Sp. 1835 f. 1851 f. [Bei dieser Gelegenheit möchte ich die Stelle des Aetios über das grofse Jahr S. 363 Diels = Stob. I 107, 19 in Ordnung bringen: *γίνεσθαι δὲ τὸν λεγόμενον μέγαν ἐνιαυτόν, ὅταν ἐπὶ τοὺς* (*αὐτοὺς* fügt man mit Cantor hinzu, doch vgl. Wendland Philol. N. F. XI 250 Proclus oben II 293, 18. 297, 18 u. ö.) *ἀφ' ὧν ἤρξαντο τῆς κινήσεως ἀφίκωνται τόπους. τὸν δέ γε μέγαν ἐνιαυτὸν οἱ μὲν ἐν τῇ ὀκταετηρίδι τίθενται, οἱ δὲ ἐν τῇ ἐννεακαιδεκαετηρίδι, οἱ δ'*

und dieser Zeitraum war nach einer Zahl von Sonnenjahren bemessen, die nach Platon ebenfalls die vollkommene hiefs und durch keine endliche Zahl ausgedrückt werden konnte. Da nun nach der Lehre der Pythagoreer der Name *τέλειος ἀριθμός* zunächt an der Zehnzahl haftete [1]), so hat Platon bereits den grofsen, später von Archimedes ausgeführten Gedanken angedeutet, dafs man durch eine fortschreitende Potenzierung dekadischer Abteilungen sich der unendlichen Zahl des vollkommenen Jahres allmählich nähern können, dabei aber immer sich bescheiden müsse, dafs eine andere noch gröfsere Zahl gebildet werden könne, die der unerreichbaren vollkommenen Zahl noch näher stehe. [2]) Sosigenes hat von Platon

---

ἐν τοῖς τετραπλασίοις ἔτεσιν, οἳ δ' ἐν τοῖς ἑξήκοντα <*ἑνὸς δέουσιν*>, *ἐν οἷς Οἰνοπίδης καὶ Πυθαγόρας, οἳ δ' ἐν τῇ λεγομένῃ κεφαλῇ τοῦ κόσμου* (*κρόνου* codd.)· *αὕτη δ' ἐστὶ τῶν ἑπτὰ πλανητῶν ἐπὶ ταὐτὰ σημεῖα τῆς †ἐξ ἄρκτου φορᾶς ἐπάνοδος.* Hier habe ich *κόσμου* geschrieben nach Hephaest. Theb. 47, 7 *τοῦτο δὴ τὸ κατὰ τὸν Κριὸν δωδεκατημόριον κεφαλὴν τοῦ κόσμου προσαγορεύουσιν* (vgl. 53, 24, wo der *Καρκίνος* als *κύριος τοῦ στήθους τοῦ κόσμου* bezeichnet wird). Dafs es in der That eine Meinung gab, nach der alle Planeten einmal im Widder vereinigt waren, darf man wohl schliefsen aus Philop. de aetern. 578, 24 Rabe: *ὑποκείσθω τοίνυν πάντας ἅμα τοὺς πλανωμένους ἐν τῷ αὐτῷ γεγονέναι σημείῳ, οἷον ἐν τῇ τοῦ Κριοῦ ἢ ἐν ἄλλου τινὸς ζωδίου ἀρχῇ.* Die 'genitura mundi', die Firmicus III 1 nach Hanubius d. h. Anubion giebt, läfst allerdings die Planeten in verschiedenen Zeichen stehen, legt aber Wert darauf, dafs das *μεσουράνημα* sich im *Κριός* befindet (p. 96, 23; ebenso aus Porphyrios Macrob. in somn. I 21, 23). Antiochos (Catal. cod. astrolog. I 163, 21), der wohl die Quelle für Lydos und Psellos ist (Boll. Byz. Zeitschr. 1898, 529. 654), läfst die Planeten im 30. Grade des Krebses oder im 1. des Löwen zusammenkommen, ähnlich Procl. in Tim. 271[a]. — Meine Änderung von *ταύτας ἡμία* in *ταὐτὰ σημεῖα* (*ταύτῃ ἡμέρᾳ* edierte man seit Heeren) bedarf keiner Rechtfertigung. *ἐξ ἄρκτου* kann schon deshalb nicht richtig sein, weil der Bär nicht im Tierkreis liegt, also nie von den Planeten berührt werden kann; *ἐξ ἀρχῆς* liegt nahe, ohne mir sonderlich zu gefallen. W. K.]

1) Pauly-Wissowa II, Arithmetica Sp. 1087 f.

2) Pauly-Wissowa a. a. O. Sp. 1088 vgl. mit ebd. Archimedes § 5—7.

nur die Anschauung entlehnt, daſs das vollkommene Jahr aus einer überaus groſsen Zahl von Sonnenjahren bestehen müsse; er ist aber von ihm abgewichen, indem er eine endlich begrenzte, bis auf Einer oder Zehner bestimmbare Zahl auszurechnen unternahm. Daſs jeder Versuch der Art von vornherein aussichtslos ist, kann hier nicht ausgeführt werden; dennoch verdient die Zahl des Sosigenes alle Beachtung. Man vergleiche nur den schüchternen Versuch des Aristarchos von Samos, der nicht über eine Annäherung auf 2484 Jahre hinauskam.[1]) Daran reihten sich andere, auf mehr oder minder schwankenden Hypothesen beruhende Ansätze, die von 5552 bis zu 3600000 und 6570000 Jahren ansteigen.[2]) Mit den Fortschritten der astronomischen Wissenschaft muſsten die

1) Censor. de die nat. 18, 11. Vgl. Pauly-Wissowa II Sp. 875 f. (Die Teiler der Zahl des Aristarchos sind 2, 2, 3, 3, 3, 23.)

2) Censorin a. a. O. Plut. plac. philos. II 32 u. a., vgl. die Zusammenstellungen von Martin Études sur le Timée de Platon II p. 79 f. und Tannery La grande année d'Aristarque, Mém. de la Société des sciences de Bordeaux, 3e série, tome IV (1888) p. 93 ff. Nach Censorin sind 5552 = 2·2·2·2·347 Jahre von Aretes von Dyrrhachion berechnet worden. Zwei wunderliche Abschätzungen, die eine zu 7777 = 7·11·101, die andere zu 9977 = 11·907 Jahren, werden nach unbekannten Gewährsmännern (ἄλλοι, bez. ὥς φασι) von Plut. a. a. O. und Sext. Emp. adv. astrol. 105 p. 747 f. (Bekker) angeführt. Unter anderen höheren Ansätzen sind hervorzuheben 12954 = 2·3·17·127 Jahre bei Cic. Hortens. fragm. 26 f. (Aristoteles: Usener Rh. M. 28, 392) und 3600000 = 2·2·3·3.100000 Jahre nach der Annahme des Kassandros von Salamis bei Censorin, d. i. das Hundertfache der Präcessionsperiode des Hipparchos, vgl. Pauly-Wissowa II Sp. 1850 f. (bei Tannery a. a. O. p. 94 ist als Zahl des Kassandros 360000, mithin eine Null zu wenig angegeben). Als Maximum waren, ehe die Zahl des Sosigenes bekannt wurde, 6570000 = 365·18000 bei Plut. a. a. O. überliefert. Es hatte nämlich Herakleitos das groſse Jahr zu 18000 Jahren abgeschätzt (eine Zahl, an welche vermutlich Hipparchos sich erinnerte, als er die Präcessionsperiode auf das Doppelte = 36000 Jahre ansetzte); jene 18000 Jahre hat dann Diogenes von Babylon mit der Zahl der ganzen Tage des Sonnenjahres multipliziert (hätte er statt 365 genauer 365¼ Tage gesetzt, so würde er 6574500 Jahre erhalten haben).

Berechnungen einer Periode von ganzen Sonnenjahren, die durch ganze Zahlen von Umlaufszeiten des Mondes und der fünf Planeten teilbar war, auf um so gröfsere Beträge führen, je genauere Beobachtungen man angestellt hatte.[1]) Wenn also Sosigenes mehr als den dritten Teil einer Trillion von Jahren ausrechnete, so haben ihm verhältnismäfsig genaue Daten vorgelegen. Wäre nun in der Handschrift die vollständige Zahl überliefert, so würde man sie auf ihre Teiler zurückführen und, da die Verhältnisse der von den Alten beobachteten Umlaufszeiten annähernd bekannt sind, wahrscheinlich ermitteln können, wie viele ganze Jahre Sosigenes gleich einer ganzen Zahl von synodischen Monaten gesetzt und wie er jene Zahl von Jahren weiter vermehrt hat, um eine gröfste Zahl zu erhalten, in welcher auch die Umlaufszeiten der fünf Pla-

1) Vgl. Pauly-Wissowa II, Astronomie Sp. 1851 f. Den thatsächlichen Umdrehungen der Erde und der fünf im Altertum bekannten Planeten entsprechen nach der geocentrischen Anschauung die vermeintlichen Bewegungen der Sonne und der fünf Planeten um die Erde. Überhaupt schwangen sich um die Erde acht Sphären, deren jede nach besonderen Gesetzen sich bewegte und dabei je ein ihr zugehöriges Gestirn, bez. die zusammen an einer Sphäre angehefteten Fixsterne mit sich führte. Über die Reihenfolge der sieben Sphären von Mond, Sonne und Planeten vgl. a. a. O. 1835. 1837 ff. 1851. 1856 f. Die achte Sphäre war die der Fixsterne. Da Proklos jedesmal nur von einem einzelnen *ἄστρον* spricht, so scheint Sosigenes diese Sphäre nicht in betracht gezogen zu haben. Wenn er es doch that, so durfte er die grofse Periode der Präcession der Tag- und Nachtgleichen nicht aufser Acht lassen. Bei dem Mangel genauerer Nachrichten mufs von jeder Vermutung, ob diese Periode in der von Proklos mitgeteilten Zahl mitenthalten sein konnte oder nicht, abgesehen werden. [Dafs Sosigenes die *ἀποκατάστασις* der Fixsternsphäre, also die Präcession, berücksichtigt habe, möchte man fast schliefsen aus Procl. in Tim. 270c sq. p. 645, der zwar den Namen Sosigenes nicht nennt, aber gegen diejenigen polemisiert, welche den *τέλειος ἀριθμός* des Plato Tim. 39d *δοξαστικῶς* auffafsten: diese Leute multiplizierten entweder alle *ἀποκαταστάσεις*, auch die der Fixsternsphäre, mit einander, oder sie suchten immer für je zwei Zahlen das *κοινὸν μέτρον* und gelangten so schliefslich zu einer Zahl, die alle einzelnen *ἀποκαταστάσεις* in sich enthielt. W. K.]

neten dergestalt enthalten waren, dafs die gröfste Zahl, wenn man sie der Reihe nach durch fünf andere Zahlen von Jahren, die gewisse Multipla je eines Planetenumlaufes darstellten, dividierte, jedesmal als Quotienten eine ganze Zahl ergab. Um indes wenigstens von dem Anfange der Ausrechnung des Sosigenes eine angenäherte Vorstellung zu geben, vergleiche ich seine Zahl mit der Hipparchischen Beobachtung, dafs auf $126007\frac{1}{24}$ Tage 4267 volle Monate (*μῆνες ἀπαρτιζόμενοι*, nämlich synodische) kommen.[1]) Da bei Sosigenes die Einheit des *τέλειος ἐνιαυτός* das tropische Jahr von nahezu $365\frac{1}{4}$ Tagen ist[2]), so sind zunächst die $126007\frac{1}{24}$ Tage Hipparchs einzurichten zu

$$\frac{3\,024\,169 \cdot 4}{24 \cdot 1461} = \frac{3\,024\,169}{8766}$$

Jahren. Sosigenes brauchte aber eine ganze Zahl von Jahren, die gleich einer gewissen Zahl von Monaten ist; er würde

---

1) Nach Ptolem. syntax. IV 2 S. 271, 2—12 (Heiberg). Hieraus berechnet sich eine mittlere Monatsdauer von 29 Tagen 12 Stunden 44 Minuten 3,3 Sekunden, d. i. nur 0,5 Sek. mehr als der in neuerer Zeit berechnete Betrag von ebenso vielen Tagen, Stunden und Minuten und 2,8 Sekunden. Die Berechnung des Hipparch ist also bis auf die ganzen Sekunden genau. Nach Ptolem. a. a. O. 271, 11. 278, 5 hat Hipparch selbst aus der Gleichung von $126007\frac{1}{24}$ Tagen mit 4267 Mondumläufen die mittlere Monatsdauer auf 29 Tage und dazu in Sexagesimalbrüchen des Tages auf $31^{I}\ 50^{II}\ 8^{III}\ 20^{IV}$ berechnet, was auf dasselbe hinauskommt wie die oben nach Tagen, Stunden und Teilen der Stunde bestimmte Zahl.

2) Diese Annäherung war schon den Babyloniern bekannt (Ideler Abh. der Berliner Akad. 1814/15 S. 217) und hat seit Eudoxos und Kallippos dem griechischen Kalenderwesen zu Grunde gelegen (Böckh Die vierjährigen Sonnenkreise der Alten S. 43. 65. 289. 341); sie war auch für die Verbesserung des römischen Kalenders mafsgebend, die unter dem sachverständigen Beirat des Sosigenes von Cäsar durchgeführt wurde (Böckh a. a. O. S. 340 ff. Mommsen Röm. Chronologie[2] S. 77 ff. 276 ff.). Dafs Sosigenes eine noch genauere Bestimmung des tropischen Jahres gekannt habe, ist wohl möglich; allein bei der Ausrechnung seines vollkommenen Jahres hat er sich gewifs mit der üblichen Annäherung auf $365\frac{1}{4}$ Tage begnügt, denn andernfalls würde er eine weit höhere Zahl als die bei Proklos überlieferte herausgebracht haben.

demnach, wenn er die Hipparchische Beobachtung zu Grunde legte, 3024169 Jahre gefunden haben, die so gut wie genau 4267 · 8766 = 37404522 Monaten entsprachen. So grofs jene Zahl von Jahren auch war, mufste sie doch jedesmal bedeutend vervielfacht werden, wenn nach einander die Umlaufszeiten des Merkur, der Venus u. s. w. in Rechnung gebracht und ähnlich, wie bei Mond und Sonne, jedesmal eine volle Zahl von Jahren, die ein Vielfaches von 3024169 sein mufste, einer vollen Zahl von Planetenumläufen entsprechen sollte.

Nach dem Verlaufe von mehr als $\frac{1}{3}$ Trillion Jahren werden nach Sosigenes bei Prokl. 23, 26 die *συναποκαταστάσεις τῶν ἑπτὰ σφαιρῶν*, d. i. die gleichzeitige Rückkehr der Sonne, des Mondes und der fünf Planeten zu den Anfangspunkten ihrer Bewegungen, stattfinden. Denn jedes einzelne Gestirn erreicht seine *ἀποκατάστασις*, wenn es zu einer beliebigen Stelle seiner Bahn, die man als Anfangspunkt seines Umlaufes setzt, nach Vollendung eines vollen Umlaufes zurückkehrt. Wenn man nun für zwei Gestirne den gleichen Zeitpunkt als Anfang der Bewegung setzt, so wird die *συναποκατάστασις* stattfinden, wenn beide Gestirne zu demselben Zeitpunkte an die Anfangsstellen ihrer Bahnen zurückkehren. Der grofse Zeiger der Uhr erreicht seine *ἀποκατάστασις* nach einmaligem Umlaufe; er mufs aber 12mal umlaufen, damit die *συναποκατάστασις* des grofsen und des kleinen Zeigers eintrete. Wenn sich — immer nach der geocentrischen Anschauung der Alten — der Mond ähnlich wie der grofse Zeiger der Uhr genau zwölfmal so schnell wie die Sonne bewegte, so würde die erste *συναποκατάστασις* nach Ablauf eines Jahres sich erfüllen; da aber die Umlaufszeit der Sonne zu der des Mondes sich nicht wie 12:1, sondern wie 12,368529...:1 verhält[1]), so müssen nach Hipparch 3024169 Jahre vergehen, ehe die erste *συναποκατάστασις* von Sonne und Mond eintritt.

Damit sind zugleich die Worte des Proklos (23, 27) erklärt: *λαβὼν γὰρ ἑνὸς* (scil. *ἄστρου*) *ἀποκατάστασιν ἀκριβῆ καὶ ἄλλου, εὗρεν τὸν ὑπὸ τούτων*[2]) *μετρούμενον* (scil. *ἀριθμόν*).

1) Berechnet nach der aus Hipparchs Beobachtung gefolgerten Gleichung von 3024169 Jahren mit 37404522 Monaten.

2) Ähnlich, wie vorher bei *ἑνός* und *ἄλλου*, ist hier *τῶν ἄστρων* hinzuzudenken. Zwar würde an sich die Ergänzung

Denn nach Eukl. Elem. V def. 1 f. mifst eine Gröfse *b* eine Gröfse *a*, wenn *b*, mit einer ganzen Zahl multipliziert, die Gröfse *a* ergiebt, oder, indem wir mit Elem. VII def. 3 statt des allgemeinen Begriffes Gröfse die Zahl einsetzen, eine Zahl *a* wird von einer Zahl *b* gemessen, wenn *b* ein Teiler (μέρος) von *a* ist.

Wenn es dann weiter heifst καὶ τρίτον (ἀριθμὸν) προσέθηκεν καὶ ἑξῆς· καὶ οὕτως εὗρεν τὸν ὑπὸ πάντων (τῶν ἑπτὰ ἄστρων μετρούμενον ἀριθμόν), so sieht man deutlich, dafs die Zahl von Jahren der συναποκατάστασις von Sonne und Mond zuerst vermehrt wurde durch die Hinzufügung eines Planeten. Welcher Planet dies war und welche Umlaufszeit von Sosigenes in Rechnung gestellt wurde, wissen wir nicht; doch ist es gestattet, als τρίτον ἄστρον des Proklos entweder den Merkur oder die Venus zu setzen. Nehmen wir nun an, dafs Sosigenes bei Berechnung der Umlaufszeit des einen oder des andern Gestirns mit der Annäherung auf ganze Tage sich begnügte, so waren diese einzurichten zu ungelenken Jahresbrüchen, woraus dann ähnlich wie vorher eine weit über 3 Millionen Jahre hinausreichende zweite Zahl für die συναποκατάστασις der Sonne, des Mondes und des Planeten zu berechnen war. Und so war fortzufahren bis zur sechsten Zahl, welche die συναποκατάστασις aller sieben Gestirne umfafste; das war jene gröfste Zahl, die bei Proklos, wenn auch nicht vollständig, doch insoweit erhalten ist, dafs wir uns von ihrem Umfange eine genügende Vorstellung machen können.[1])

τῶν ἀποκαταστάσεων näher liegen, allein die Schlufsworte τὸν ὑπὸ πάντων zeigen, dafs ἄστρων, näml. εἰς συναποκατάστασιν καθισταμένων, gemeint ist.

1) [Es sei darauf hingewiesen, dafs die Zahlen für die drei verschiedenen Perioden und die τέλειαι ἀποκαταστάσεις der Planeten am bequemsten bei Lyd. de mens. 56,3—57,13 Wuensch zusammen stehen (56, 13 mufs es τεττάρων heifsen statt δύο; 57, 2 ὀγδοήκοντα statt ἐνενήκοντα, 8 τρισχιλίων); doch habe ich vergeblich versucht, die Zahl des Sosigenes aus den dort mitgeteilten Werten zu berechnen. W. K.]

II.

Zu Μέλισσα $\overline{ΚΓ}$. $\overline{ΚΖ}$, S. 24 f. 27—29.

Theon von Smyrna hat in dem Abschnitte über die Zahlenlehre (S. 18, 3—46, 19 der Ausg. von Hiller), wie er selbst (S. 17, 25 ff. 47, 11 ff.) angiebt, lediglich *τὰ ὑπὸ τῶν Πυθαγορικῶν παραδοθέντα*, und zwar, wie aus S. 47, 12 f. zu schliefsen ist, in Form einer erläuternden Paraphrase wiederholt. Da er nun bald darauf in dem Abschnitte *περὶ ἁρμονίας καὶ συμφωνίας* (49, 6 f.) den Peripatetiker Adrastos als Gewährsmann nennt und 50, 4 eine Äufserung desselben über die betreffende Lehre der *Πυθαγορικοί* anführt, so liegt die Vermutung nahe, dafs auch der Abschnitt über die Pythagoreische Zahlenlehre aus Adrastos, und zwar aus dessen Kommentar zum Timaios, geschöpft sei.[1]) In dem vorletzten Kapitel dieses Abschnittes, das im Cod. Marcianus 307 die zwar erst nachträglich hinzugefügte, aber durch den Text S. 43, 2 bestätigte Überschrift *περὶ πλευρικῶν καὶ διαμετρικῶν ἀριθμῶν* aufweist, finden wir die umständliche Entwickelung von zwei Zahlenreihen, deren eine die sogen. *πλευραί*, die andere die *διάμετροι* enthält. Aus der von Theon benutzten Quelle rührt augenscheinlich auch her, was Proklos im Kap. $\overline{κγ}$ als eine Pythagoreische Lehre anführt. Gleich aus den Eingangsworten erkennen wir den verständigen Berichterstatter, und einen nicht minder günstigen Eindruck erweckt die darauf folgende knappe und sachgemäfse Darstellung. Wir haben also hier, abgesehen von den Kürzungen, einen an die Quelle sich eng anschliefsenden Bericht, während Theon eine ziemlich umständliche Paraphrase bietet, die bei dem Leser ein möglichst geringes Mafs mathematischer Kenntnisse voraussetzt.

Auch in Kap. $\overline{κζ}$ handelt Proklos über *πλευρά* und *διάμετρος*, aber nicht blofs im arithmetischen, sondern auch, gemäfs der eigentlichen Bedeutung dieser Worte, im geometrischen Sinne. Hier hat ihm eine andere Quelle als die vorher in

---

1) Dafs Theon in dem dritten, der Astronomie gewidmeten Teile seines die mathematischen Stellen bei Platon erläuternden Werkes ganz von Adrastos abhängt, weist Martin S. 74 ff. seiner Ausgabe von Theonis Smyrn. liber de astronomia nach.

Kap. $\overline{\kappa\gamma}$ benutzte vorgelegen, vielleicht die *μαθημάτων θεωρία* des Geminos, die er im Kommentar zum I. Buche der Elemente Euklids so ausgiebig benutzt hat.

Nach Theon a. a. O., dem sich Jamblichos anschliefst[1]), war die Doppelreihe der durch die geometrischen Ausdrücke *πλευρά* und *διάμετρος* bestimmten Zahlen (*πλευρικοὶ καὶ διαμετρικοὶ λόγοι* bei Theon 43, 2) von Nesselmann[2]), Cantor[3]) und anderen behandelt worden. Dabei hatte Nesselmann (S. 231) mit Recht hervorgehoben, dafs keiner der (damals bekannten) Autoren uns irgend einen Wink darüber giebt, wie man auf die Auflösung der durch diese Doppelreihe angezeigten Gleichungen gekommen ist. Diese Lücke der Tradition wird nun durch den hier vorliegenden Text ausgefüllt und es ist danach möglich geworden, nicht nur die eigentliche Doppelreihe der *πλευραί* und *διάμετροι* geometrisch darzustellen, sondern auch den Pythagoreischen Ursprung der Reihen sowohl der geometrischen als der daraus abgeleiteten arithmetischen Funktionen zu erweisen.[4])

Je näher man den Kommentar des Proklos zum I. Buche der Elemente kennen lernt, desto deutlicher treten die Verdienste hervor, die der Verfasser durch eine sorgfältige Auswahl der Quellen und durch die Bethätigung eines streng historischen Sinnes sich um die Geschichte der Mathematik erworben hat. In der hier vorliegenden Abhandlung zu Platons Republik hatte er in Kap. $\overline{\kappa\gamma}$, auf Adrastos fufsend, die Pythagoreer als Erfinder der Reihe der *ῥηταὶ διάμετροι* genannt und zugleich angedeutet, dafs diese Reihe aus einer ähnlichen, welche die *ἄρρητοι διάμετροι* (mithin auch die dazugehörigen *πλευραί*) enthielt, hervorgegangen war. Zu den allgemeinen Sätzen der Pythagoreer fügte er dann die von Platon daraus abgeleitete Erklärung der Zahl 48 hinzu (S. 25, 6 ff.). Ähnlich werden in Kap. $\overline{\kappa\zeta}$ *οἱ Πυθαγόρειοι καὶ Πλάτων* zusammengestellt und bald darauf wird, gleich als ob jedem Zweifel an der Priorität der Pythagoreer vorgebeugt werden

1) In Nicom. arithm. introduct. ed. Pistelli p. 91, 3—93, 6.
2) Algebra der Griechen S. 228 ff.
3) Vorlesungen über Gesch. der Mathem. I² S. 407—409.
4) Vgl. Hultsch Die Pythagoreischen Reihen der Seiten und Diagonalen u. s. w., Bibliotheca mathem. herausg. von Eneström 1900 S. 8 ff.

solle, hinzugefügt: *προςετίθεσαν δὲ οἱ Πυθαγόρειοι τούτου τοιόνδε θεώρημα γλαφυρὸν περὶ τῶν διαμέτρων καὶ πλευρῶν* u. s. w. Wenn nun bald darauf mit den Worten *δείκνυται διὰ τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ στοιχείων γραμμικῶς* auf Eukl. Elem. II 10 hingewiesen wird, so folgt aus der Erwähnung dieses Satzes, der zu dem Beweise des ersterwähnten Theorems dient, durchaus nicht, dafs auch dieses Theorem erst in der Zeit nach Euklid entstanden sei. Denn die allermeisten Sätze der Elemente waren schon längere oder kürzere Zeit vor Euklid, namentlich von den Pythagoreern und Eudoxos, festgestellt worden, und auch an der Form mag Euklid zumeist wenig geändert haben; nur die methodische Anordnung des gesamten Stoffes und dessen Ergänzung in einzelnen Punkten war sein eigenes wohlgelungenes Werk. Wenn hier bei Proklos die glaubwürdige Überlieferung vorliegt, dafs die Pythagoreer die Doppelreihe der Seiten und Diagonalen gefunden und durch geometrische Konstruktion erwiesen haben, so ist auch jedes einzelne Glied der Beweisführung als Pythagoreisch anzusehen, und wenn ein solches Einzelglied später dem II. Buche der Elemente eingereiht worden ist, so bestätigt das nur die nach anderen Erwägungen wahrscheinliche Annahme, dafs das ganze zweite Buch der Elemente, ebenso wie erwiesenermafsen das erste, aus Sätzen besteht, die schon von den Pythagoreern gefunden und bewiesen worden waren.

Wie aus dem Anfange von Kap. $\overline{\varkappa\zeta}$ hervorgeht, waren die Pythagoreer von der Beobachtung ausgegangen, dafs die Diagonale eines Quadrates mit rationaler Seite irrational ist.[1]

1) Denn nach dem Pythagoreischen Lehrsatze ist das Quadrat über der Diagonale doppelt so grofs als das über der Seite. Das Quadrat über der Diagonale eines Quadrates mit rationaler Seite kann keine rationale Wurzel haben, *οὐ γάρ ἐστιν τετράγωνος ἀριθμὸς τετραγώνου διπλάσιος* (S. 27, 2), oder mit anderen Worten, das Quadrat über der Seite verhält sich zwar zu dem über der Diagonale wie $1:2$; aber die Seite zur Diagonale wie $1:\sqrt{2}$. Zu den ersten Voraussetzungen der griechischen Geometrie gehört die Füglichkeit, jede Zahl sei es als Gerade oder als Rechteck (einschl. Quadrat) oder als rechtwinkliges Parallelepiped (einschl. Würfel) und umgekehrt jede Gerade oder jedes Rechteck oder jedes rechtwinklige Parallelepiped als Zahl setzen zu können. Wenn n eine ganze Zahl

Weiter aber bildeten sie eine von 1 aufsteigende Doppelreihe von Seiten- und Diagonalzahlen von der Eigenschaft, dafs die Quadrate der Diagonalzahlen jedesmal nur um das ganzzahlige Minimum 1 von den doppelten Quadraten der Seitenzahlen sich unterschieden, mithin, zu je gröfseren Zahlen die Doppelreihe aufsteigt, der Unterschied relativ desto geringer und zuletzt verschwindend klein wird. [1])

Ehe man nun diese Zahlenreihen aufstellen konnte, mufste auf geometrischem Wege eine Doppelreihe von Seiten und Diagonalen von der Eigenschaft gebildet werden, dafs in der Reihe der Seiten jede folgende Seite gleich war der Summe der vorhergehenden Seite und Diagonale, und in der Reihe der Diagonalen jede folgende Diagonale gleich der Summe der verdoppelten vorhergehenden Seite und der vorhergehenden Diagonale (S. 27, 13—16).

Um eine solche Doppelreihe aufzubauen, bedurfte es des schon erwähnten Hülfssatzes, der von den Pythagoreern gefunden und später von Euklid in das II. Buch der Elemente aufgenommen worden ist: wenn eine Gerade AD in zwei Abschnitte $AB = BC$ und einen dritten beliebigen Abschnitt CD geteilt wird (Fig. 1), so ist

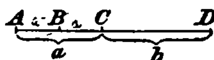

Fig. 1.

$$AD^2 + CD^2 = 2AB^2 + 2BD^2,$$

oder in algebraischer Formel

$$(a+b)^2 + b^2 = 2\left(\frac{a}{2}\right)^2 + 2\left(\frac{a}{2}+b\right)^2.$$

$(2a+b^2)^2 + b^2 = 2a^2 + 2(a+b)^2$

---

bedeutet und die Seite eines Quadrates $= n$ Längeneinheiten gesetzt wird, so hält das Quadrat über der Diagonale $2n^2$ Flächeneinheiten und die Diagonale selbst $n\sqrt{2}$ Längeneinheiten.

1) Damit hängt zusammen, dafs die Verhältnisse der Diagonalzahlen zu den Seitenzahlen oder, wie sich später zeigen wird, die Brüche $\frac{3}{2}$, $\frac{7}{5}$, $\frac{17}{12}$, $\frac{41}{29}$, $\frac{99}{70}$, $\frac{239}{169}$ $\cdots$ eine an Genauigkeit schnell zunehmende Reihe von Annäherungen an $\sqrt{2}$ bieten (vgl. Cantor Vorles. I[2] S. 408), und zwar stehen alternierend die Werte $\frac{3}{2}$, $\frac{17}{12}$, $\frac{99}{70}$ $\cdots$, deren jeder gröfser als $\sqrt{2}$ ist, gegenüber den Werten $\frac{7}{5}$, $\frac{41}{29}$, $\frac{239}{169}$ $\cdots$, deren jeder kleiner als $\sqrt{2}$ ist. Aus dem sechsten Werte $\frac{239}{169}$ erhält man mit 1,4142 bereits eine bis zur vierten Stelle hinter dem Komma genaue Annäherung.

Wenn nun (Fig. 2) über AB ein Quadrat mit der Diagonale BE konstruiert und auf der Verlängerung von AB zuerst $BC = AB$ und dann $CD = BE$ eingetragen wird, so beweist man mit Hilfe des eben angeführten Satzes, daſs die Diagonale des über BD errichteten Quadrates $= 2AB + CD = 2AB + BE$ ist.[1] Es ist also aus Seite $AB +$ Diagonale BE des ersten Quadrates eine zweite Seite BD, und aus $2AB +$ Diagonale BE eine zweite Diagonale DF gebildet worden. Weiter kann man aus der zweiten Seite und der zweiten Diagonale eine dritte Seite und eine dritte Diagonale bilden (Fig. 2) und dieses Verfahren beliebig fortsetzen, kurz man erhält, wenn man der Reihe nach die Seiten mit s_1, s_2 u. s. f. und die Diagonalen mit d_1, d_2 u. s. f. bezeichnet, die Doppelreihe

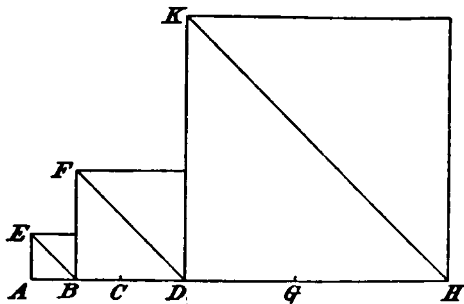

Fig. 2.

$$\begin{array}{lll} s_1, & s_2 = s_1 + d_1, & s_3 = s_2 + d_2, \cdots \\ d_1, & d_2 = 2s_1 + d_1, & d_3 = 2s_2 + d_2, \cdots, \end{array}$$

in welcher das Quadrat jedes unteren Gliedes gleich dem doppelten Quadrate des darüber stehenden Gliedes ist.

Auſser dieser geometrischen Darstellung entwickelten nun die Pythagoreer (S. 28, 10—29, 4) eine Doppelreihe von rationalen und ganzen Zahlen, indem sie die erste Seite $= 1$ setzten und für die erste Diagonale statt des ihr zukommenden Zahlenwertes $\sqrt{2}$ die nächste ganzzahlige Annäherung 1 eintreten lieſsen. Das war, im Gegensatze zu der *ἄρρητος διάμετρος τῆς μονάδος*, d. i. der eigentlichen Diagonale des Quadrates über der Seite 1, die *ῥητὴ διάμετρος τῆς μονάδος*, und ihr folgten die *ῥηταὶ διάμετροι τῆς δυάδος* $= 3$ (S. 28, 17—21), *τῆς πεμπάδος* $= 7$ (Plat. Staat 546 C, Procl. 28, 22—27) u. s. f. Bezeichnen

1) S. das Nähere in Bibliotheca mathem. a. a. O.

wir nun, ähnlich wie vorher, die Zahlen der Seiten mit $s_1, s_2 \cdots$ und die *ῥηταὶ διάμετροι* oder Diagonalzahlen mit $\delta_1, \delta_2 \cdots$, so wird die vorhergehende Doppelreihe umgebildet zu

$$s_1 = 1, \qquad s_2 = s_1 + \delta_1 = 2, \qquad s_3 = s_2 + \delta_2 = 5, \cdots$$
$$\delta_1 = 1, \qquad \delta_2 = 2s_1 + \delta_1 = 3, \qquad \delta_3 = 2s_2 + \delta_2 = 7, \cdots,$$

in welcher zwar nicht mehr, wie vorher, das Quadrat jedes unteren Gliedes gleich dem doppelten Quadrate des oberen Gliedes sein kann, die Differenzen aber stetig $= 1$ bleiben, und zwar alternierend nach der Seite des Plus oder Minus hin. Dies wird bei Proklos (28, 10—29, 4) für die Anfangsglieder, wie die folgende Tabelle zeigt, im einzelnen ausgeführt:

Seitenzahlen	Diagonalzahlen	Doppelte Quadrate der Seitenzahlen	Quadrate der Diagonalzahlen	Differenzen
1	1	2	1	$+1$
2	3	$2 \cdot 2^2 = 8$	$3^2 = 9$	-1
5	7	$2 \cdot 5^2 = 50$	$7^2 = 49$	$+1$
12	17	$2 \cdot 12^2 = 288$	$17^2 = 289$	-1

Durch die Schlufsworte *καὶ ἀεὶ οὕτως* (29, 4) weist Proklos darauf hin, dafs die Reihe nach der angegebenen Regel beliebig fortgesetzt werden kann und dafs die Differenzen stetig so wechseln werden wie bei den ersten vier Gliedern. Daraus geht zugleich hervor, dafs die Summe der Quadrate von je 2 benachbarten Diagonalzahlen gleich der doppelten Summe der Quadrate von je 2 entsprechenden Seitenzahlen ist, z. B. $3^2 + 7^2 = 2(2^2 + 5^2)$. Dies hat Proklos in Kap. $\overline{\varkappa\gamma}$, wo er dem Adrastos folgte, kurz erwähnt[1]) und aus derselben Quelle hinzugefügt, dafs die Summe der Quadrate "aller" Diagonalzahlen, d. i. eine unendliche Reihe von Quadratzahlen, gleich der doppelten Summe der Quadrate aller Seitenzahlen sein wird.

Kehren wir nun wieder zu dem Anfange von Kap. $\overline{\varkappa\xi}$ zurück. Die Pythagoreer hatten beobachtet, dafs es (im Bereiche der rationalen und ganzen Zahlen) keine Quadratzahl giebt, die doppelt so grofs als eine andere Quadratzahl wäre. Weitere Untersuchungen, die sie daran knüpften, führten zu den folgenden Ergebnissen:

1) S. 25, 9—12. Vgl. Theon 45, 2—8.

1) Es giebt eine unendliche Reihe von Quadratzahlen, deren Glieder je von dem doppelten Quadrate einer anderen Zahl nur um 1 sich unterscheiden, sodafs die Differenz zuletzt verschwindend klein wird.

2) Die Summe von je zwei benachbarten Quadratzahlen dieser Reihe ist gleich der doppelten Summe von je zwei anderen Quadratzahlen.

3) Die Summe aller Glieder dieser Reihe ist gleich der doppelten Summe einer andern unendlichen Reihe von Quadratzahlen, in welcher jedes Glied sich um den Zahlenwert $\frac{1}{2}$ von der Hälfte des entsprechenden Gliedes der ersten Reihe unterscheidet.

4) Die Glieder beider Reihen sind aus der Quadrierung der sogen. Diagonal- und Seitenzahlen hervorgegangen. Bildet man eine Reihe der Verhältnisse jeder Diagonalzahl zu der ihr zugehörigen Seitenzahl, so erhält man immer genauere Näherungswerte für $\sqrt{2}$.

In sprachlicher Hinsicht läfst der Bericht des Proklos hin und wieder die Schärfe und Deutlichkeit der mathematischen Ausdrucksweise vermissen. Die Worte S. 27, 6 ff. sind zunächst durch eine Einschaltung zu erklären: *ἐπενόησαν οὕτω λέγειν οἱ Πυθαγόρειοι καὶ Πλάτων, τῆς πλευρᾶς οὔσης ῥητῆς, τὴν διάμετρον ῥητὴν οὐχ ἁπλῶς ἀλλ' ἐν οἷς ⟨ἥ τε πλευρὰ καὶ ἡ διάμετρος⟩ δύνανται τετραγώνοις*. Hier genügt es auf das Platonische Beispiel (Staat 546 C) hinzuweisen: die Diagonale eines Quadrates, dessen Seite $= 5$ ist, hat den Wert $\sqrt{2 \cdot 5^2} = 5\sqrt{2}$; dieser ist inkommensurabel zu 5, aber das Quadrat von $5\sqrt{2} = 50$ ist kommensurabel zu dem Quadrate von $5 = 25$ (Eukl. Elem. X def. 1 f.).

Wenn es nun mit Beziehung auf *τὴν διάμετρον* weiter heifst *τοῦ διπλασίου λόγου, ὃν δεῖ τὴν διάμετρον ποιεῖν, ἢ μονάδι δέουσαν ἢ μονάδι πλεονάζουσαν*, so meint Proklos, wie auch die von ihm hinzugefügten Beispiele zeigen, dafs das Quadrat der *ῥητὴ διάμετρος* entweder um 1 gröfser ist als das doppelte Quadrat der Seite, z. B. $3^2 = 2 \cdot 2^2 + 1$, oder um 1 kleiner, z. B. $7^2 = 2 \cdot 5^2 - 1$.

Bald darauf (S. 28, 14) wird die *ῥητὴ διάμετρος* erklärt als *μονάδι ποιοῦσα ἔλασσον τοῦ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς*. Statt *ποιοῦσα* hätte es eigentlich *δυναμένη* heifsen müssen; doch erklärt sich der abweichende Ausdruck aus Z. 20 f. *γίνεται τριὰς καὶ ποιεῖ*

τὸν ἐννέα, wo hinter καὶ die Worte ἐφ' ἑαυτὴν πολλαπλασιαζομένη hinzuzudenken sind. Dann hat Proklos mit τοῦ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς offenbar τοῦ δὶς ἀπὸ τῆς πλευρᾶς gemeint; doch ist δὶς nicht etwa in den Text einzuschalten, denn Z. 21 und 26 heifst es ähnlich, dafs das Quadrat 9 um 1 gröfser ist τοῦ ἀπὸ δυάδος und das Quadrat 49 um 1 kleiner τοῦ ἀπὸ τῆς πεμπάδος, beide Male im Sinne von τοῦ δὶς ἀπὸ δυάδος, bez. πεμπάδος. Erst am Ende des Kapitels (S. 29, 2—4) hat er sich wieder an den genauen Ausdruck erinnert, denn er erklärt die Zahl $17^2 = 289$ als μονάδι μείζων ἢ διπλάσιος τοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρα, d. i. um 1 gröfser als $2 \cdot 12^2 = 288$.

III.

Zu Μέλισσα $\overline{ΛΕ}$, S. 36, 3—42, 10.

Die geometrische Zahl Platons (Staat 546 B. C) wird von Proklos unter folgenden, gleich zu Anfang angeführten Gesichtspunkten behandelt: ἀριθμητικῶς S. 36, 7—40, 1, γεωμετρικῶς 40, 2—42, 12, μουσικῶς 42, 12—43, 19, ἀστρονομικῶς 43, 20—45, 16, endlich διαλεκτικῶς 45, 17—54, 24, wonach zu Anfang von Kap. $\overline{λζ}$ mit den Worten εἰ ἔστιν ὁ ἀριθμὸς οὗτος καὶ ἐν τῷ παντὶ δηλούμενος u. s. w. der Abschlufs der Untersuchung über die geometrische Zahl angedeutet wird. Von diesem langen Abschnitte hatte Schoell nur den Schlufs (54, 3—24) veröffentlichen können. Der jetzt vorliegende, nahezu vollständige Text bietet nach verschiedenen Seiten hin wichtige Aufschlüsse, giebt aber auch neue Rätsel auf. Das alles zu untersuchen wird eine Aufgabe für sich sein; hier können nur einige sachliche Erläuterungen zu dem Berichte des Proklos beigefügt werden.

Bei der arithmetischen Erklärung der Platonischen Stelle hat Proklos zu Anfang sich eng an die einzelnen Texteswerte angeschlossen; diese mögen also im Folgenden jedesmal vorangestellt werden.

αὐξήσεις δυνάμεναί τε καὶ δυναστευόμεναι] im Proklostexte (36, 7—11) sind an sieben Stellen zusammen mehr als 120 Buchstaben ausgefallen; doch geht aus den erhaltenen

Resten wenigstens soviel hervor, dafs *αὐξήσεις δυνάμεναι* die Erhebung ganzer Zahlen ins Quadrat, und *δυναστευόμεναι* die Wurzeln einer Quadratzahl bedeuten. Damit hat sich Platon in freierer Nachbildung an den Sprachgebrauch der Mathematiker angeschlossen, mithin auch es vermieden, etwa Kubikzahlen, wie man auf den ersten Blick aus 36, 21—25 vgl. mit 37, 9—14 schliefsen könnte, als *δυνάμεναι*, und Kubikwurzeln als *δυναστευόμεναι* zu bezeichnen.

ὁμοιούντων καὶ ἀνομοιούντων καὶ αὐξόντων καὶ φθινόντων] nämlich *ἀριθμῶν*, wie Proklos 36, 18 mit Recht suppliert. *Ὁμοιοῦντες* sind nach ihm die Quadrat- und Kubikzahlen, *ἀνομοιοῦντες* solche Zahlen, die nicht durchweg aus gleichen Faktoren bestehen. Die letzteren sind entweder *αὔξοντες*, d. i. Produkte von zwei einander gleichen Zahlen und einer dritten gröfseren Zahl, oder *φθίνοντες*, d. i. Produkte von zwei einander gleichen und einer dritten kleineren Zahl. Die ersteren Produkte werden *δοκίδες*, Balken, die letzteren *πλινθίδες*, Ziegel, benannt.

τρεῖς ἀποστάσεις, τέτταρας δὲ ὅρους λαβοῦσαι] *ὅροι* sind die Glieder einer Proportion[1]); zwischen vier Gliedern einer stetigen Proportion giebt es drei *ἀποστάσεις*, z. B. bei $1:2 = 2:4 = 4:8$ die Abstände von 1 zu 2, von 2 zu 4 und von 4 zu 8.[2])

πάντα προσήγορα καὶ ῥητὰ πρὸς ἄλληλα ἀπέφηναν] diese Worte citiert Proklos 36, 23 in der Fassung *πάντα ῥητὰ καὶ προσήγορα ποιοῦσιν* und erklärt sie durch den Zusatz *καὶ τοὺς δυναμένους καὶ τοὺς δυναστευομένους, καὶ τοὺς ὁμοιοῦντας καὶ τοὺς ἀνομοιοῦντας ἀλλήλοις, καὶ τοὺς αὔξοντας καὶ φθίνοντας*. Dazu gebe es eine geometrische Figur (*διάγραμμα*), in welcher auf einer Querlinie zwei Schenkel sich erheben. Auf der horizontalen Geraden seien die *ὁμοιοῦντες* und von den *ἀνομοιοῦντες* sowohl die *αὔξοντες* als die *φθίνοντες* einzutragen; alle diese Zahlen seien durch den noch darzulegenden *ἐπίτριτος πυθμήν* verbunden. Auf den Schenkeln des von der Horizontalen aufsteigenden Winkels sollen die Quadrat-

1) Pauly-Wissowa II, Arithmetica § 26.

2) Ebenda § 28. 31, II. Synonym mit den *ἀποστάσεις* waren die von Archytas behandelten *διαστήματα* der natürlichen Zahlenreihe, ebd. § 29.

zahlen und ihre Wurzeln eingetragen werden. Die in der Handschrift fehlende Figur hat also drei Gerade etwa in der Zusammenstellung ⋁ gezeigt. Unterhalb der Basis haben, wie es scheint, die Zahlen κζ', λϛ', μη', ξδ' gestanden, von denen κζ' und ξδ' ὁμοιοῦντες, die beiden anderen aber ἀνομοιοῦντες sind, und zwar λϛ' ein αὔξων, μη' ein φθίνων, wie sofort sich zeigen wird. Zu den Schenkeln mufsten zuerst die Zahlen γ' und δ', die den ἐπίτριτος πυθμήν bilden, beigeschrieben sein, vermutlich γ' zu dem einen, δ' zu dem andern Schenkel. Dann kamen oberhalb von γ', bez. δ', die Quadratzahlen θ' und ιϛ' und darüber standen, wenn es auch keine δυνάμενοι im eigentlichen Sinne waren, die Kubikzahlen κζ' und ξδ'. Zum Schlusse hat Proklos, soweit es sich aus dem lückenhaften Texte ersehen läfst, noch darauf hingewiesen, dafs alle diese Zahlen sowie ihre Verhältnisse zu einander rational und aussprechbar sind.

ὧν ἐπίτριτος πυθμήν] das sind nach Proklos 37, 5 die Zahlen γ' und δ'. Beide werden ins Quadrat erhoben; da aber diese Quadrate zu einander ein anderes Verhältnis als das von 3 : 4 haben, so ist, um den ἐπίτριτος πυθμήν durchzuführen, zwischen 9 und 16 als mittlere Proportionale die Zahl $3 \cdot 4 = 12$ einzuschieben.[1]) Weiter werden 3 und 4 in ihre Kuben erhoben. Nun genügt, um zwischen 27 und 64 das Verhältnis 3 : 4 durchzuführen, nicht mehr eine mittlere Proportionale, sondern es sind deren zwei zu bilden.[2]) So erhalten wir

$$3^3 : 3^2 \cdot 4 = 3^2 \cdot 4 : 3 \cdot 4^2 = 3 \cdot 4^2 : 4^3, \text{ d. i. } 27 : 36 = 36 : 48 = 48 : 64.$$

Die Zahl 36 heifst, wie schon erwähnt wurde, δοκίς, denn das Quadrat von 3 ist mit einer gröfseren Zahl als 3 multipliziert; die Zahl 48 erscheint als πλινθίς, denn das Quadrat von 4 ist mit einer kleineren Zahl als 4 multipliziert.

Hier ist ähnlich, wie vorher zu Μέλισσα $\overline{\kappa\gamma}$ und $\overline{\kappa\zeta}$, auf den Unterschied zwischen der arithmetischen und geometrischen Darstellung hinzuweisen. In arithmetischer Form müssen δοκίς und πλινθίς Produkte ganzer Zahlen sein[3]), wie auch die Kuben,

1) Pauly-Wissowa II, Arithmetica Sp. 1104, 21—50.
2) Ebenda Sp. 1104 f.
3) Nikomachos ἀριθμ. εἰσαγ. II 83, 2. 105, 6 (Hoche) erwähnt unter verschiedenen Arten von στερεοὶ ἀριθμοί die δοκίς und πλινθίς. Beide Gattungen erläutert er 110, 18 ff. durch

zwischen denen sie als mittlere Proportionalen eingeschaltet werden, ganzzahlige Wurzeln haben. Das kleinste ganzzahlige Beispiel bieten die Kuben 1 und 8, zwischen denen die *δοκίς* = 1·1·2 und die *πλινθίς* = 2·2·1 ist. Allein eine solche Einschaltung kann auch stattfinden, wenn nicht, wie hier, der gröſsere Würfel zu dem kleineren in dem Verhältnisse einer ganzen Zahl zu 1 steht, sondern auch, wenn das Verhältnis einer ganzen Zahl *n* zu einer kleineren Zahl *m*, die gröſser als 1 sei, gegeben ist. Das Platonische, auf dem *ἐπίτριτος πυθμήν* beruhende Beispiel kann ausgesprochen werden als die Aufgabe, einen Würfel zu konstruieren, der $\frac{64}{27}$mal so groſs als ein gegebener Würfel sei. Dann setzen wir den gegebenen Würfel = 27 Kubikeinheiten, mithin seine Kante = 3 Längeneinheiten; demnach wird der gesuchte Würfel 64 Kubikeinheiten und seine Kante 4 Längeneinheiten haben. Nach dem Verhältnis von Kante zu Kante = 3 : 4 werden nun die Zahlen 27, 36, 48, 64 zu einer stetigen Proportion verbunden und daraus erhellt, daſs zwischen den beiden Würfeln eine *δοκίς*, d. i. ein rechtwinkliges Parallelepiped mit der Breite und Höhe = 3 und der Länge = 4, sodann eine *πλινθίς* mit der Länge und Breite = 4 und der Höhe = 3 [1]) derart eingeschoben

---

Zahlenbeispiele und definiert die erstere als (*ἀριθμὸς*) *ἰσάκις ἴσος μειζονάκις*, die letztere als *ἰσάκις ἴσος ἐλαττονάκις*, was er dann 145, 6 mit den Worten (*ὅρων*) *ἰσάκις ἴσων ἀνισάκις, ἵνα ἢ δοκίδες ἢ πλινθίδες ὦσιν*, zusammenfaſst. Ähnliche Erklärungen geben Theon von Smyrna 41, 16—42, 2 (Hiller) und Jamblichos in Nicom. arithm. introd. 95, 6—11 (Pistelli). Der letztere hatte schon S. 93, 18 *πλινθίδες τε καὶ δοκίδες* erwähnt; zu *δοκίς* fügt er 94, 2. 95, 9 noch *σφηνίσκος* als Synonymon hinzu. Nur diese Benennung kennt Domninos *ἐγχειρ. εἰσαγ. ἀριθμ.*, Anecd. Gr. IV 427, 4 ff. (Boissonade). Sowohl die *σφηνίσκος* als die *πλινθίς* erläutert er ähnlich wie seine Vorgänger.

1) Heron Def. 99 zählt die *δοκίς* und *πλινθίς* unter verschiedenen *εὐθύγραμμα στερεὰ σχήματα* auf. Ders. Def. 112 erklärt die *δοκός* (womit dasselbe wie *δοκίς* gemeint ist) als ein *σχῆμα στερεόν* (vgl. Def. 99—104), dessen Länge gröſser als Breite und Dicke oder Höhe ist, und setzt als besonderen Fall, daſs Breite und Höhe einander gleich sind (vgl. auch Stereom. I 48). Die *πλινθίς* wird Def. 113 als ein *σχῆμα στερεόν* erklärt, dessen Länge kleiner als Breite und Tiefe ist (wobei *βάθος* laut Def. 112 als synonym mit *ὕψος* gilt), und

sind, dafs von dem kleineren zu dem gröfseren Würfel eine viergliedrige, stetige Proportion nach dem durch die Kanten der Würfel gegebenen Verhältnisse besteht.

Damit ist zugleich die geometrische Darstellung vorbereitet. Nach der Pythagoreischen Lehre hatten wir es vorher nur mit ganzen Zahlen und ihren Verhältnissen zu thun. Das bekannte delische Problem der Würfelverdoppelung war für Platon, der sich in der Zahlenlehre ganz an die Pythagoreer anschlofs, auf arithmetischem Wege unlösbar; denn die dritte Wurzel aus 2 war eine unaussprechbare Gröfse und deshalb konnte auch das Zahlenverhältnis $1 : \sqrt[3]{2}$ nicht zur Lösung des Problems verwendet werden. Was aber in arithmetischer Form unsagbar war, konnte doch geometrisch konstruiert werden. Wie man von dem 8mal so grofsen Würfel zurückgegangen war auf seine Kante und erkannt hatte, dafs 2 die erste von den beiden mittleren Proportionalen zwischen 1 und 8 ist, so war der doppelt so grofse Würfel gefunden, wenn es auf geometrischem Wege gelang zwischen zwei Geraden, die sich zu einander wie 1:2 verhielten, zwei mittlere Proportionalen zu konstruieren, denn das erste Mittelglied war dann die Kante des doppelt so grofsen Würfels.

Platon hat sich aber nicht damit begnügt, eine solche Gerade durch eine besondere Vorrichtung annähernd darzustellen [1]), sondern er hat auch, wie wir aus unserm Proklostexte in Verbindung mit der vielbesprochenen Timaiosstelle 32 A. B erkennen, den Weg gezeigt, wie aus dem gegebenen Verhältnis zweier Körper das die beiden Körper durch eine

---

dazu wird als besonderer Fall gesetzt, dafs Breite und Tiefe einander gleich sind. Diese Gestaltung ist auch für die Geom. 3, 23 erwähnte *πλινθίς* vorauszusetzen. Theon S. 112 f. zählt unter den στερεὰ σχήματα zuerst das Parallelepiped, besonders das rechtwinklige, dann den Würfel auf. Hierauf folgt die *πλινθίς* als *τὸ μὲν μῆκος καὶ πλάτος ἴσον ἔχον* (*σχῆμα*), *τὸ δὲ ὕψος ἔλαττον*, und die *δοκίς* als *τὸ μὲν μῆκος καὶ πλάτος ἴσον, τὸ δὲ ὕψος μεῖζον* (*ἔχον*).

1) Eutokios zu Archim. de sphaer. et cyl. Bd. III 66 ff. (Heiberg). Cantor Vorles. I² 213 ff. Zeuthen Gesch. der Mathem. 82 ff. Sturm Das delische Problem, Gymnasialprogr. Seitenstetten 1895, 49 ff.

viergliedrige Proportion verbindende Verhältnis[1]) von zwei Geraden zu entwickeln ist. Es seien zwei ähnliche rechtwinklige Parallelepipede oder zwei Würfel A und D gegeben, die sich zu einander wie die Zahlen $a:d$ verhalten. Wenn man nun das Verhältnis $a:d$ geometrisch durch zwei Gerade darstellt und dazu die mittleren Proportionalen b und c konstruiert, so ist an Stelle des Verhältnisses der dreidimensionalen Gröſsen A und D ein Verhältnis der eindimensionalen Gröſsen a und b getreten. Nach diesem Verhältnisse wird nun zuerst zu dem Körper A ein Mittelglied B gebildet, das mit A zwei Dimensionen gleich, die dritte aber, da sie mit $\frac{b}{a}$ multipliziert wird, verschieden hat. Durch weitere Anwendung desselben Verhältnisses tritt dazu ein zweites Mittelglied C, das mit B zwei Dimensionen gleich, die dritte aber verschieden hat, und in ähnlicher Weise findet drittens auch der Übergang von C zu D statt oder, um die Ausdrücke nach Proklos' Vorgange zu wählen: zwischen zwei Würfeln A und D, deren Verhältnis $a:d$ gegeben ist, wird, nachdem $a:b=b:c=c:d$ bestimmt worden, nach dem stetigen Verhältnisse $a:b$ dem Würfel A die *δοκίς* B, dieser die *πλινθίς* C zur Seite gestellt. Da nun auch $C:D$ sich wie $a:b$ verhalten, so ist von A zu D eine viergliedrige stetige Proportion hergestellt. Solche Erwägungen haben Platon vorgeschwebt, als er im Timaios (32 A. B) die bei der Vergleichung von Würfeln erprobten geometrischen Grundanschauungen auf ein gebundenes Verhältnis der Elemente zu einander übertrug.

Des weiteren hätte Proklos, dem Texte Platons folgend, die schwierigen Worte *πεμπάδι συζυγείς* erklären sollen. Doch ist er, oder vielmehr sein unbekannter Gewährsmann diesem Hindernisse aus dem Wege gegangen und hat gemeint, später (39, 14 f. 25 f.) es beiläufig durch eine freilich nicht stichhaltige Auslegung beseitigen zu können.

Überhaupt finden wir bei Proklos von 37, 12 an statt einer methodischen, an den Platontext eng sich anschlieſsenden Interpretation zumeist nur willkürliche Kombinationen. Es

---

1) Vgl. Plat. Tim. 31 C: *δεσμὸν γὰρ ἐν μέσῳ δεῖ τινὰ ἀμφοῖν ξυναγωγὸν γίγνεσθαι* u. s. w., 32 B: *τὰ δὲ στερεὰ μία μὲν οὐδέποτε, δύο δὲ ἀεὶ μεσότητες ξυναρμόττουσιν.*

werden gebildet $27+48=75$ und $36+64=100$.[1]) Dann hat der von ihm benutzte Autor die Platonischen Worte *ἑκατὸν τοσαυτάκις* herausgehoben und durch Multiplikation mit 100 die Zahlen 7500 und 10000 gebildet, von denen die letztere die *ἰσάκις ἴση ἁρμονία* ($=100\cdot100$), die erstere die *προμήκης* ($=75\cdot100$) sei. Aus dem, was weiter folgt, genügt es auf die Umschreibung von Platons Worten *ἰσομήκη μὲν τῇ, προμήκη δέ* durch *ἡ δὲ ἰσομήκης μὲν ἐκείνη διὰ τὸν ρ', προμήκης δὲ διὰ τὸν οε'* (37, 20) hinzuweisen. Die Zahlen 10000 und 7500 haben, als Rechtecke betrachtet, die gleiche Länge 100; aber nur 10000 ist *ἰσομήκης*, weil auch die Breite $=100$ ist, dagegen 7500 *προμήκης*, weil hier die Länge 100 größser als die Breite 75 ist.

Weiter wird von dem Gewährsmann des Proklos, um die Worte *ἑκατὸν μὲν ἀριθμῶν ἀπὸ διαμέτρων ῥητῶν πεμπάδος, δεομένων ἑνὸς ἑκάστου, ἀρρήτων δὲ δυεῖν, ἑκατὸν δὲ κύβων τριάδος* zu erklären, $7500=48\cdot100+3^3\cdot100$ gesetzt. Dann zieht er statt der *ἑκατὸν ἀριθμοί* u. s. w. nur einen *ἀριθμὸς ἀπὸ διαμέτρου ῥητῆς πεμπάδος δεόμενος ἑνός, (τοῦ ἀπὸ) ἀρρήτου δὲ (δεόμενος) δυεῖν* in Betracht.[2]) Das soll die Zahl 48 sein, denn die *πεμπάς*, als Seite eines Quadrates betrachtet, erzeugt eine Diagonale oder *ἄρρητος διάμετρος* $=\sqrt{50}$ und eine *ῥητὴ διάμετρος* $=7$ (vgl. oben zu *Μέλισσα* $\overline{κγ}$. $\overline{κζ}$). Da es sich

1) Die Zahlen 75, 100, 7500 und 10000 hat auch Derkyllides oben S. 25, 19 ff. im Anschlufs an Platons Staat VIII 546 B. C besprochen. Weiter folgen bei Proklos $\overline{λθ}$ Spekulationen sowohl über diese Zahlen als über 27, 36, 48 und 64. Ähnliches wie am Anfange von $\overline{λθ}$ ist auch gegen Ende von $\overline{ιζ}$ behandelt worden. Hinzuweisen ist noch auf das Scholion zu Eukl. Elem. X 28 lemma 1 (Bd. V 80 Heiberg), wo zu der Aufgabe „zwei Quadratzahlen zu finden, deren Summe wieder ein Quadrat sei", die Zahlen 36, 64, 100 als die kleinsten, der Aufgabe genügenden angeführt werden (denn der Fall $9+16=25$ entspricht nicht der von Euklid ausgesprochenen Voraussetzung, dafs die zu summierenden Zahlen entweder beide gerad oder beide ungerad sein sollen).

2) Vgl. vorher $\overline{κγ}$ 25, 6: *ᾗ καὶ ὁ Πλάτων εἶπεν τὸν ὀκτὼ καὶ τετταράκοντα ἀριθμὸν εἶναι ἀπὸ διαμέτρων ῥητῶν μὲν πεμπάδος δεομένων ἑνός, ἀρρήτων δὲ δεομένων δυεῖν, ἐπειδὴ διπλάσιον ἡ διάμετρος δύναται τῆς πλευρᾶς.*

um Zahlenwerte *ἀπὸ διαμέτρου* u. s. w. handelt, so sind $\sqrt{50}$ und 7 in ihre Quadrate 50 und 49 zu erheben; dann ziehe man von 50 zwei Einheiten und von 49 eine Einheit ab, um ein- und dieselbe Zahl zu erhalten. So soll Platon die Entstehung der Zahl 48 sich gedacht haben (38, 9—24). Darauf folgt eine lückenhafte Stelle und dann setzt der Text mit der abschliefsenden Erklärung ein, dafs in der That die Zahl 7500 = 100 (27 + 48) die *προμήκης ἁρμονία* darstelle, wobei an die Zahl 10000 nochmals erinnert, diese aber nicht, wie vorher, *ἰσομήκης*, sondern *παντομήκης ἁρμονία* benannt wird. Was dann bis zum Ende von S. 39 noch folgt, sind teils Wiederholungen teils neue, ganz haltlose Zahlenkombinationen, die vielleicht aus einer anderen als der vorher benutzten Quelle geschöpft sind. Im ganzen hat der bei Proklos überlieferte Versuch, die geometrische Zahl Platons zu erklären, zu keinem befriedigenden Ergebnisse geführt, aber nachdem so viele andere Versuche von den Neueren angestellt worden sind, werden weitere Untersuchungen jedenfalls die Aufschlüsse berücksichtigen müssen, die Proklos über einzelne Punkte der schwierigen Frage gegeben hat.

Auf die arithmetische Deutung der Zahl Platons folgt in unserm Texte, wie schon erwähnt wurde, der Versuch einer geometrischen Darstellung. Zu Grunde liegt das sogen. Pythagoreische Dreieck, dessen Seiten sich wie 3 : 4 : 5 verhalten.[1]) Dieses erscheint auf Seite 41 zunächst für sich mit den Buchstaben A, B, Γ und den beigeschriebenen Zahlen $\bar{\gamma}$, $\bar{\delta}$, $\bar{\varepsilon}$. Dann ist an die Seite AB ein zweites, dem ersten ähnliches Dreieck angelegt, sodafs wir nun ein Dreieck $AZ\Gamma$ mit der Normale AB vor uns haben. Die Basis $Z\Gamma$ besteht aus den Abschnitten $B\Gamma = 3$ und $ZB = 5\frac{1}{3}$, denn nach Eukl. Elem. VI 8 coroll. verhält sich $B\Gamma : AB = AB : BZ$. Zu AZ hätte noch $\bar{\varsigma}\,\omega'$ beigeschrieben werden sollen (denn in den ähnlichen Dreiecken $AB\Gamma$, ZBA ist $AB : A\Gamma = ZB : ZA$, d. i. $4 : 5 = 5\frac{1}{3} : 6\frac{2}{3}$).

1) Procl. in I Eucl. elem. libr. 427, 24—428, 6 (Friedlein). Cantor Vorles. I² 168 ff. 175. Pauly-Wissowa II, Arithmetica § 18. 35 f. (doch hat sich z. E. von § 36 der Hinweis auf Procli comment. in remp. Plat. ed Schoell S. 145 f. erledigt, da statt der damals herausgegebenen, mit fehlerhaften Beischriften versehenen Figur jetzt die berichtigte Figur des Paterios vorliegt.

Um die hier vorkommenden Brüche zu entfernen sind in der dritten Figur die zur zweiten Figur gehörigen Zahlen mit 3 multipliziert worden, sodafs nun $A\Gamma = 15$, $B\Gamma = 9$, $ZB = 16$, $Z\Gamma = 25$, $AZ = 20$, $AB = 12$ gelten (vgl. die Ergänzungen des Herausgebers zur dritten Figur). In der vierten Figur ist an die Kathete AZ (die dort einzuzeichnen ist) ein dem Dreieck $AZ\Gamma$ ähnliches Dreieck ZAK angelegt und in diesem von A aus das Lot $A\Delta$ gefällt worden. Dadurch kommen zu den für die dritte Figur nachgewiesenen Werten noch $A\Delta = 16$, $\Delta Z = 12$, $\Delta K = 21\frac{1}{3}$, $KA = 26\frac{2}{3}$ (die letztere, in der Handschrift fehlende Zahl ergiebt sich aus der Proportion $AB : A\Gamma = K\Delta : KA$). Wiederum sind nun, um die Brüche zu beseitigen, alle Werte der vierten Figur mit 3 multipliziert worden, sodafs als fünfte Figur ein Dreieck $KZ\Gamma$ erscheint, in welchem jede Seite den 25fachen Wert der entsprechenden Seite des an erster Stelle in der Handschrift überlieferten Dreiecks hat, mithin $K\Gamma = 125$, $KZ = 100$, $Z\Gamma = 75$ gelten. Da nun, wie die Figur zeigt, diese Seiten je in zwei Abschnitte zerlegt worden sind, zu denen die Normalen AZ, $A\Delta$, BA die mittleren Proportionalen darstellen, so erhalten wir

$$Z\Gamma = ZB + B\Gamma = 48 + 27,$$
$$KZ = K\Delta + \Delta Z = 64 + 36,$$
$$K\Gamma = KA + A\Gamma = 80 + 45$$ (das Zahlzeichen $\bar{\pi}$ ist in der Handschrift ausgefallen).

Nun erinnern wir uns, dafs in der vorhergehenden arithmetischen Darlegung aus dem ἐπίτριτος πυθμήν die Proportion $27 : 36 = 36 : 48 = 48 : 64$ entwickelt und $27 + 48$ zu 75, $36 + 64$ zu 100 summiert worden waren; dieselben Zahlen sind hier durch geometrische Zeichnungen aus den Katheten 3 und 4 des Pythagoreischen Dreiecks entwickelt worden. Sehen wir genauer zu, so bietet die fünfte Figur zugleich die Lösung der Aufgabe „nachdem ein Dreieck, dessen Seiten sich wie $3:4:5$ verhalten, durch das aus der Spitze des rechten Winkels zur Hypotenuse gefällte Lot in zwei dem ersten ähnliche Dreiecke, und weiter jedes Teildreieck in ähnlicher Weise in zwei Dreiecke zerlegt worden ist, sind die kleinsten ganzzahligen Werte sowohl für die Seiten des ersten Dreiecks als auch für die Seiten der Teildreiecke zu finden."

Der Name des Autors, bei welchem Proklos jene fünf

Zeichnungen und den zugehörigen Text vorgefunden hat, ist zwar S. 42, 10 in einer Lücke von 9 Buchstaben geschwunden; doch läfst er sich mit einiger Wahrscheinlichkeit wieder herstellen. Nach Proklos 64, 5 f. hat Nestorios τὸν περὶ τοῦ ὀρθογωνίου τριγώνου λόγον ἀπόρρητον ans Licht gestellt. Er war Grofsvater des Plutarchos und letzterer Lehrer des Proklos. Setzen wir, ganz ungefähr, vom Grofsvater zum Enkel zwei, und vom Lehrer zum Schüler eine Generation, so wird uns Nestorios um etwa 100 Jahre älter als Proklos erscheinen, wonach des ersteren Blütezeit um die Mitte des 4. Jahrhunderts fallen würde. Nun wird Nestorios von Proklos 64, 6 als ὁ θεῖος ὄντως gepriesen [1]), an der Stelle aber, mit der wir es vorher zu thun hatten, ist es (42, 10) ὁ μέγας .... gewesen, der aus dem ὀρθογώνιον τρίγωνον mit den Katheten 3 und 4 die Zahlen 27, 36 u. s. w. bis 100 entwickelt hat. Sollte also nicht bei dieser Erörterung über besondere Eigenschaften des rechtwinkligen Dreiecks hinter ὁ μέγας in der Lücke von 9 Buchstaben derselbe Autor zu ergänzen sein, der von Proklos weiter unten als Verfasser einer Abhandlung περὶ τοῦ ὀρθογωνίου τριγώνου durch ὁ θεῖος ὄντως hervorgehoben wird?

An die Figuren des Nestorios hat, wie Proklos 40, 25 bis 42, 9 berichtet, ein gewisser Paterios, dessen Epoche zwischen Nestorios und Proklos zu setzen ist, eine schülerhafte Ausrechnung angeknüpft, die jedoch von grofsem historischen Interesse ist, weil sie eine um drei bis vier Jahrhunderte vor der Niederschrift des mathematischen Papyrus von Akhmim zurückliegende Sammlung von Beispielen zur ägyptischen Teilungsrechnung bietet. [2]) Die fünfte Figur des Nestorios war

1) Kurz darauf (66, 2) wird auf denselben nochmals durch ὁ θεῖος ἐκεῖνος verwiesen. Aber verschieden von diesem (vielleicht sein Sohn, wie Schoell im Index auctorum vermutet) ist wohl der 324, 13. 325, 4 erwähnte Νεστόριος ὁ μέγας ἀνὴρ ἱερατικός gewesen. Er war priesterlichen Standes und hatte, wie Proklos berichtet, μικρὸν πρὸ ἡμῶν in Rom eine vornehme Dame, die sich einbildete verschiedene Stufen der Seelenwanderung in Menschen- und Tierkörpern durchgemacht zu haben, durch suggestive Beschwörungen geheilt.

2) Baillet Le papyrus mathématique d'Akhmîm, Mém. publiés par la Mission archéologique française au Caire IX fasc. 1 (1892), 1 ff. Hultsch Die Elemente der ägyptischen

durch Hinzufügung ähnlicher Dreiecke zu einem ersten Dreieck $AB\Gamma$ entstanden (S. 40, 25—27), sodafs zuletzt in dem Dreieck $KZ\Gamma$ jede Seite den 25 fachen Wert der entsprechenden Seite von $AB\Gamma$ hatte. Es lag nun sehr nahe, das von Nestorios an fünfter Stelle gebildete Dreieck als erstes, und dessen Seiten der Reihe nach gleich 3, 4, 5 zu setzen. Nachdem die Normale $Z\Delta$ gezogen war, berechnete man zuerst nach der Proportion $K\Gamma : KZ = KZ : \Delta K$, d. i. $5 : 4 = 4 : x$, den Abschnitt $K\Delta = 3\frac{1}{5}$, dann durch einen ähnlichen Ansatz den Abschnitt $\Delta\Gamma = 1\frac{4}{5}$, die Normale $Z\Delta = 2\frac{2}{5}$, und so fort die übrigen Stücke. Zuletzt wurde, um die Richtigkeit der Ausrechnungen zu bestätigen, jeder so ermittelte Wert mit 25 multipliziert; dann mufsten die der fünften Figur des Nestorios beigeschriebenen Werte herauskommen, z. B.

$$\Delta\Gamma = 1\tfrac{4}{5} \times 25 = 45 \text{ u. s. w.}$$

Diesen Weg haben nach Proklos (40, 27) „andere“, namentlich Paterios (42, 9) eingeschlagen, dabei aber statt der gemeinen Brüche nach ägyptischer Rechnungsweise Reihen von Einheitsteilen, *μόρια*, angewendet.[1]) Die in der Handschrift an sechster Stelle überlieferte Figur, verglichen mit dem Texte S. 40, 27—42, 8, zeigt trotz einiger Schreibfehler[2]) deutlich ge-

---

Teilungsrechnung, Abhandl. der philol.-hist. Classe der Sächs. Gesellsch. der Wissensch. XVII Nr. I (1895), 7 ff. Die Schriftzüge des Papyrus weisen auf das 7. oder 8. Jahrhundert, mithin auf das Ende der byzantinischen oder den Anfang der arabischen Herrschaft hin (ebd. 14 f.).

1) Die Rechnung in Einheitsteilen (Stammbrüchen) bezeichnet Proklos 40, 30 f. genau durch *ἔλαβον τοὺς ἀριθμοὺς ἐν μορίοις τισὶ μονάδων*, worauf er 42, 5 f. mit den Worten *ἔλαβον . . . τὰς πλευρὰς ἐν μονάσι καὶ μορίοις* auf Zahlen, die aus Ganzen und Einheitsteilen gemischt sind, hinweist. Vgl. Jambl. in Nicomachi arithm. introd. 11, 10 f. (Pistelli), Hultsch Elemente u. s. w. S. 22.

2) Diese sind vom Herausgeber und mir gleichzeitig, wie sich aus unserm Briefwechsel ergab, verbessert worden. Die aufrecht stehende Kathete der sechsten Figur (S. 41) zeigt zwei Beischriften. In der oberen ist statt *ι' ε'*, was $\frac{1}{10} + \frac{1}{5}$ bedeuten würde, zu schreiben *ιε'* $= \frac{1}{15}$; dann ist *ϙ' γ'* verderbt aus *οε'* $= \frac{1}{75}$. In der unteren Beischrift ist K zu tilgen (vgl. unten S. 411) und statt *ι' ε'* zu schreiben *ιε' ν'* $= \frac{1}{15}\,\frac{1}{50}$. Die zu dem ersten Abschnitte der Basis der sechsten Figur gehörige Beischrift

nug, welche Zahlen an jeder Stelle gemeint sind, aber die Figur selbst ist verderbt; die links sich erhebende Kathete mufs verkürzt und die andere Kathete, welche die Basis des Dreiecks bildet, verlängert werden. Fügen wir dann die in der vierten und fünften Figur gegebenen Buchstaben hinzu, so erhalten wir ZK als Basis, $Z\Gamma$ als aufrecht stehende Kathete, und nun stimmen die handschriftlich beigefügten Zahlenwerte so weit nicht Verderbnisse sich eingeschlichen haben (Fig. 3).

Fig. 3.

Der Überlieferung nach ist es nicht ganz sicher, ob Paterios aufser den Zahlen zu den Abschnitten der Seiten auch die Werte 3, 4, 5 für die ganzen Seiten beigefügt hat. Da jedoch an der Stelle, wo in unserer Fig. 3 der geometrische Buchstabe Δ steht, in der Handschrift ein $\bar{\varepsilon}$, und an der Basis statt des Buchstabens Δ ein δ sich findet, so kann vielleicht auch das K, das in der Handschrift vor den Zahlen, die zum untern Abschnitte der Kathete ΓZ gehören, beigefügt ist, als Schreibfehler statt $\bar{\gamma}$ gedeutet werden. Daher habe ich zu Fig. 3 die Zahlzeichen $\bar{\gamma}$, $\bar{\delta}$; $\bar{\varepsilon}$ beigefügt und durch Klammern angezeigt, dafs sie zu den ganzen Seiten, nicht zu deren Abschnitten gehören.

Es folgt nun die Übersicht der von Paterios für die Abschnitte der Seiten ausgerechneten Werte:

---

ist bei der entsprechenden Parallellinie angemerkt; die Zeichen ι΄ ε΄ ο΄ ε΄ waren zu verbessern zu ιε΄ κε΄.

$$\Gamma B = \tfrac{27}{25} = 1\tfrac{2}{25} = \bar{\alpha}\ \iota\varepsilon'\ o\varepsilon'$$ [1],

$$B Z = \tfrac{48}{25} = 1\tfrac{23}{25} = \bar{\alpha}\ S\ \gamma'\ \iota\varepsilon'\ \nu'$$ [2],

$$Z \Lambda = \tfrac{36}{25} = 1\tfrac{11}{25} = \bar{\alpha}\ \gamma'\ \iota\varepsilon'\ \kappa\varepsilon'$$ [3],

$$\Lambda K = \tfrac{64}{25} = 2\tfrac{14}{25} = \bar{\beta}\ S\ \kappa'\ \varrho'$$ [4],

$$\Gamma \Delta = \tfrac{9}{5} = 1\tfrac{4}{5} = \bar{\alpha}\ S\ \delta'\ \kappa'$$ [5]

$$\Delta K = \tfrac{16}{5} = 3\tfrac{1}{5} = \bar{\gamma}\ \varepsilon',$$

$$\Delta Z = \tfrac{12}{5} = 2\tfrac{2}{5} = \bar{\beta}\ \gamma'\ \iota\varepsilon'.$$ [6]

Außerdem sind noch die folgenden Summen von Ganzen und Einheitsteilen ausgerechnet[7]:

$\Gamma B + B Z = \Gamma Z$, d. i. $1\ \tfrac{1}{15}\ \tfrac{1}{75} + 1\ \tfrac{1}{2}\ \tfrac{1}{3}\ \tfrac{1}{15}\ \tfrac{1}{50} = 3$,

$Z \Lambda + \Lambda K = Z K$, d. i. $1\ \tfrac{1}{3}\ \tfrac{1}{15}\ \tfrac{1}{75} + 2\ \tfrac{1}{2}\ \tfrac{1}{20}\ \tfrac{1}{100} = 4$,

$\Gamma \Delta + \Delta K = \Gamma K$, d. i. $1\ \tfrac{1}{2}\ \tfrac{1}{4}\ \tfrac{1}{20} + 3\ \tfrac{1}{5} = 5$.

---

1) Ebenso ist der Bruch $\tfrac{2}{25}$ schon in dem mathematischen Papyrus Rhind (Rechenbuch des ägyptischen Schreibers Ahmes) um das J. 1700 v. Chr. zerlegt worden. Eisenlohr Ein mathem. Handbuch der alten Ägypter[2] 20. Über die Epoche des Ahmes vgl. Hultsch Elemente der ägypt. Teilungsrechnung 11 ff.

2) Ganz nach den Regeln der ägyptischen Teilungsrechnung ist $\tfrac{23}{25}$ mit 6 erweitert und $\tfrac{138}{150}$ zu $\frac{75+50+10+3}{150}$ abgeteilt worden. Die Erweiterung mit 4 würde statt einer viergliedrigen Reihe von Einheitsteilen eine fünfgliedrige ergeben haben.

3) Hier genügte die Erweiterung des Bruches zu $\tfrac{33}{75}$ und die Zerlegung des erweiterten Zählers in $25 + 5 + 3$.

4) Nachdem $\tfrac{14}{25}$ mit 4 erweitert war, ist $\tfrac{56}{100} = \frac{50+5+1}{100}$ gesetzt worden. Vorteilhafter (weil auf einen kleineren Schlußnenner führend) wäre die Gruppierung $\frac{50+4+2}{100} = \tfrac{1}{2}\ \tfrac{1}{25}\ \tfrac{1}{50}$ gewesen, ein Ergebnis, das man auch durch die Erweiterung mit 2 erreicht haben würde. Über die dem Schlußnenner zukommende Bedeutung vgl. Elemente a. a. O. 148. 151.

5) Dieselbe (aus der Erweiterung mit 4 hervorgegangene) Zerlegung erscheint im Pap. von Akhmim S. 25. Die minimale Zerlegung würde $\tfrac{1}{2}\ \tfrac{1}{4}\ \tfrac{1}{20}$ gewesen sein. Über die von Ahmes gewählte Zerlegung vgl. Elemente 33. 38 f.

6) Ebenso ist der Bruch $\tfrac{2}{5}$ zerlegt worden von Ahmes (Mathem. Handb. S. 18 Eisenlohr) und im Pap. von Akhmim S. 25. Vgl. Elemente 168 f.

7) Ähnliche Summierungen sind Elemente 42. 85. 112 f. aus Ahmes nachgewiesen worden.

Zu dem Kap. $\overline{\varLambda\Theta}$ der *Μέλισσα* (S. 66—70), das bereits von Schoell veröffentlicht war, habe ich in einem Exkurse zu dessen Ausgabe (S. 140—142) einige Erläuterungen gegeben. Die Quelle, aus welcher Proklos hier geschöpft hat, zeigt eine nahe Verwandtschaft mit dem damals noch unbekannten Kap. $\overline{\varLambda E}$; doch ist letzteres weit ausführlicher und in der Entwickelung der einzelnen Zahlen zuverlässiger.

Exkurs von W. Kroll.

Zu S. 218, 1 ff.

Platon giebt rep. X 616[e] sq. nicht die Namen der einzelnen Planetensphären, sondern nur die Farben und die Gröfsenverhältnisse ihrer Dicke. Danach läfst sich folgende Reihenfolge in den Entfernungen der Sphären von der Erde erschliefsen, die ganz zu der im Tim. 38[d] stimmt (vgl. Hultsch bei Pauly-Wissowa II 1844, 60):

1 Fixsternsphäre	5 Merkur
2 Saturn	6 Venus
3 Juppiter	7 Sonne
4 Mars	8 Mond.

Was dagegen die Gröfsenverhältnisse anlangte, so fand Proklos Varianten im Platontext; es gab eine ältere Lesart (*a*) und eine jüngere (*b*), die sich in den nach *κῶλα* abgeteilten Hss. fand (vgl. Dziatzko bei Pauly-Wissowa III 960, 27) und auch die unserer Hss. ist (ich ordne in absteigender Folge):

a	*b*
1 Fixsternsphäre	1 Fixsternsphäre
7 Sonne	6 Venus
8 Mond	4 Mars
6 Venus	8 Mond
4 Mars	7 Sonne
3 Juppiter	5 Merkur
2 Saturn	3 Juppiter
5 Merkur	2 Saturn.

Proklos meint nun, nach der älteren Lesart (*a*) folgten die Sphären in ihrer Dicke ebenso auf einander wie die an ihnen befestigten Sterne in ihrer Gröſse; nur darüber bestehe ein Zweifel, ob nicht Venus vielmehr gröſser sei als der Mond.[1]) Die andere Lesart dagegen folge wahrscheinlich den Differenzen zwischen Erdnähe und Erdferne der Planeten, weil von diesen die Dicke der Sphären abhänge; allerdings stimme die Reihenfolge nicht ganz zu den Beobachtungen der späteren Astronomen (am ehesten noch zu der Theorie von den *ἀνελίττουσαι*), jedoch folge Platon wohl den Astronomen seiner Zeit (S. 219, 29). Übrigens hätten sich die jüngeren Gelehrten um die Dicke der Sphären nicht recht gekümmert (S. 222, 4). Die nun folgende Erörterung (S. 222, 5 ff.) ist etwas dunkel, da Proklos es dem Leser überläſst, den Gedankenzusammenhang herzustellen, kann aber kaum anders verstanden werden als so: die Späteren haben über die Dicke der Sphären keine bestimmten Angaben gemacht. Allerdings schienen einen Anhaltspunkt für die Bestimmung diejenigen Zahlen zu geben, welche für das Verhältnis der Radien der Epicyklen zu denen der excentrischen Kreise von den Astronomen gegeben würden.[2]) Aber auch diese Hoffnung stelle sich bei näherer Betrachtung als trügerisch heraus; denn aus den Verhältniszahlen folge

---

1) Über die Gröſse der Planeten auſser Sonne und Mond scheinen sich sonst keine Angaben zu finden; über die Reihenfolge vgl. Hultsch bei Pauly-Wissowa II 1833 ff. 1856 f. Ob uns Proklos mit der Lesart *a* den echten Platotext aufbewahrt hat? In *b* ist irgend welche ratio nicht zu erkennen und Proklos' Herumredereien zeigen, daſs niemand mit dieser Reihenfolge etwas anzufangen vermocht hat.

2) Vgl. die Anm. zu 222, 5. Für die Sonne giebt Proklos fälschlich das Verhältnis zwischen der Entfernung der beiden Mittelpunkte (d. h. denen des Alls und der Sonnenbahn) und dem Epicyklenradius, wie aus Theons von Smyrna Erörterung S. 155—166 Hiller hervorgeht. Übrigens ist eine der besonders in Betracht kommenden Stellen, S. 165, 12, von Martin und Hiller durch 'Emendation' verdorben; es muſs heiſsen: *εὑρίσκεται δὲ πάλιν τὸ μέγεθος τοῦ ἐπικύκλου καὶ ὁ λόγος τοῦ μεταξὺ τῶν κέντρων πρὸς τὴν ἐκ τοῦ κέντρου ⟨τοῦ⟩ ἐπικύκλου ὑπεναντίως τῷ πρόσθεν* (S. 158, 9) *ὡς κδ´ πρὸς ἕν* wie überliefert, mit bloſser Einschiebung des *τοῦ*.

gar nichts für die wirkliche Gröfse der beiden Radien[1]; aber auch wenn man diese kenne, wisse man noch nichts über die Dicke der Sphären: denn sie sei weder von der Gröfse der Epicyklen noch von der der Sterne noch von dem Umfange der Sphären abhängig. Das schliefse aber nicht aus, dafs Platon auf Grund älterer Beobachtungen über Erdnähe und Erdferne der Planeten seine Reihenfolge aufgestellt habe.

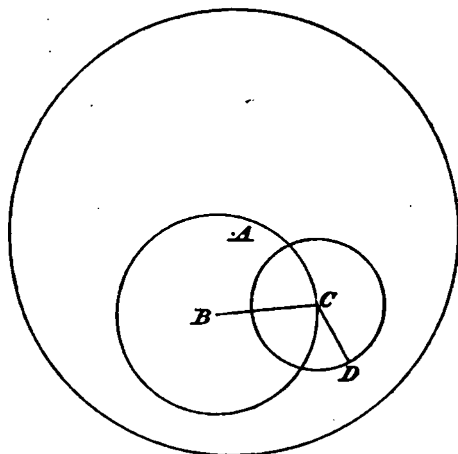

Fig. 4.

1) In beistehender Figur ist *A* der Mittelpunkt des Alls (d. h. der Erde), *B* der des excentrischen Kreises, *C* der des Epicykels. Wenn ich weifs, dafs beim Saturn $BC:CD = 60:6\frac{1}{2}$, beim Juppiter $= 60:11\frac{1}{2}$, so folgt daraus nicht einmal über das Verhältnis von *CD* bei Saturn und Juppiter etwas, geschweige denn über die wirkliche Gröfse; denn *BC* ist in beiden Fällen verschieden (und so bei allen Planeten).

Indices.

Prioris voluminis locis I ibi tantum praeponitur, ubi erroris periculum est.

I. Index auctorum.

II. Index verborum.

Addenda.

Vol. I.

p. 4, 5 de *ἱκανόν* dubitat Wendl.
p. 6, 16 *μόνην . . . αὐτήν* defendit Raderm. cl. Isocr. Panath. 237; Diod. III 9, 4; Nicol. 117, 13; Dio Prus. I 14, 6. 76, 29 D.; Plut. de garrul. 513[a].
p. 15, 8 cf. Theo progymn. 60, 27; ad l. 23 cf. in Alcib. 511, 25 Cous.
p. 16, 22 pone comma ante *καὶ* (ad l. 21 cf. Pl. IX 592[b]).
p. 16, 26 cf. Theo 78, 16.
p. 18, 1 cf. de or. ch. 52[1].
p. 18, 4 cf. Pl. Phaedr. 248[c].
p. 32, 16 an ⟨*καὶ*⟩ *κακοῦ* vel *κακοῦ* ⟨*δὲ*⟩?
p. 36, 17 ad *οὕτως* cf. Lysi. 7, 19; Plut. de Is. 381[d] (R.).
p. 37, 5 an ⟨*ὁ*⟩ *λόγος*?
p. 38, 26 *τἀγαθοῦ* Rad.
p. 38, 28 *αὐτοῖς* dubitat Rad.
p. 42, 5 citat schol. Pl. 398[a].
p. 44, 24 insere ⟨*οὐ*⟩ ante *καλῶς*.
p. 46, 19 corr. *πλαττόμενοι*.
p. 50, 29 *πεποίηκε* Wendl.
p. 52, 11 de Sole cf. etiam Lyd. de ost. 56, 26; Freudenthal Albinos 285; Boll Studien 228[5].
p. 53, 5 *ὡς διὰ* defendit Rad. cl. Strab. 89; Arrian Ind. 36, 8; Lucian. amor. 34; Ael. h. an. 14, 20 etc.
p. 55, 15 an del. *αὐτῶν*? 21 nempe *ταῖς* (sic Pl.).
p. 60, 30 an *ὅσοι* pro *ὅσα*?
p. 62, 4 citat schol. Pl. rep. 399[a].
p. 62, 10 citat schol. Pl. rep. 400[b].
p. 75, 12 fort. del. *ἐκ* illatum ex v. 11.
p. 78, 15 an *γέλωτας*?
p. 85, 22 ne malis *διαβαίνειν* cf. Damasc. vit. Isid. 35.
p. 91, 11 *δὲ καὶ*] an *δὲ αἱ*?
p. 94, 22 ⟨*τῆς*⟩ *τῶν* Wendl.
p. 109, 15 an *τῶν Ὁμήρου*?
p. 114, 11 an *ταύτας καθολικάς*?
p. 124, 5 an *φιλοσόφως*?
p. 125, 21 an *θεᾶς* ⟨*Ῥέας*⟩?
p. 130, 24 *πλήθει* Rad.
p. 143, 9 an *Ἀφροδισιακά*?
p. 169, 13 *εἰς* (i. e. *εἰσ'*) *Ἀχέρων τε* etiam Plut. qu. conv. 734[a] et sic edendum; errat Buecheler Rh. M. 54, 3.
p. 171, 19 scribe *ἠξιωμένων*.
p. 176, 12 *μετρίου* Rad. cl. Lucian. de salt. 75, 82; de hist. 7. 10; Plut. mor. 959[b] (Damasc. ap. Suid. s. *Σαλούστιος*).

p. 195, 6 pone comma ante *καί*.
p. 201, 25 an *ἡ τὸ νοῦ?*
p. 208, 15 Pohlenz de Posid. 585 (Sen. de ira 17) cft. Wendl.
p. 210, 11 'ὡς *οἷον* fort. verum; cf. Lobeck Phryn. 427; Bernardakis Plut. I p. LX' Rad.
p. 211, 1 fort. *οὐσίᾳ* pro *οὖσα*.
p. 232, 23 an *ζῷον?*
p. 243, 10 *παρ' αὐτῷ* verum; cf. II 200, 11.
p. 244, 2 *μεταβολὴ τῶν χ., τῶν πρ.* Wendl.
p. 244 adn. scr. 26 pro 28.
p. 271 adn. ad v. 12 scr. 268, 16 pro 425, 36.
p. 280, 29 scr. VII 540ᵃ.

Vol. II.

p. 1, 3—4, 20 extant etiam in cod. Escor. *T* III 2 (E) ex quo lectiones in suum usum enotatas benigne misit mihi Diehl; idem codicis C quoque collationem accuratiorem quam qua primo usus erat nactus de eis, quae perperam enotata erant, summa liberalitate me certiorem fecit.
p. 1, 6 *τῶν παρὰ* etiam E.
p. 1, 7 *δοξάντων* CE.
p. 1, 14 *δοκεῖ μοι* CE; *μεταβαλλούσης* C uv.
p. 2, 9 *εὐπετείας* CE.
11 *μετ' αὐτὰς* etiam E.
18 *γένοιτο* E.
21 *τῷ* CE.
p. 3, 2 *τεγμένους* PE, *τεταγμένους* C.
3 *ἑαυτ͂* E.
7 *ὅσοι* etiam E.
10 lac. quattuor fere lin. in E.
12 *τῷ ἄρχοντι* etiam E.
14 *ὁμ(οις)* uv. E.
20 et 22 *περὶ* etiam E.
p. 4, 10 *εἰ*] ὃ E ὁ C.
13 *τῶν* post *ἀρχόντων* add. E.
p. 9, 2 adn. scr. 41ᵈ pro 47ᵈ.
p. 11, 24 an *πάντων* del.?
p. 21, 1 ⟨*αἴτιος περιόδων*⟩ suppl. Wendl.
p. 23, 19 fort. *ἐξ ἀρτίων*.
p. 27, 6 *ὑπενόησαν* Gercke.
p. 33, 21 *ἐπ' ἐγκύων* Rad.
p. 35, 24 cf. Lyd. de mens. 84, 14.
p. 45, 12 scr. VI 509ᵈ.
p. 50 adn. ad 13: *δὲ* est *in v. 21*.
p. 53, 6 cf. th. pl. 297, 34.
p. 51, 20 an *τρεῖς* ⟨*ὅρους*⟩ sim.?
p. 60, 13 cf. Rhetor. in Catal. cod. astrol. II 186.
p. 91, 27 dele etiam *ψυχή*.
p. 109, 7 post *τό*-[*πον*] inc. f. 23ʳ.
p. 117, 1 fort. *δυνάμεως*.
p. 118, 14 *ἐκείνων πολιτείαν* dici posse non credo; sententiae satis facit *χρείαν*.
p. 127 adn. ad v. 18 scr. hoc dele*to*.
p. 130, 7 cf. Sallust. de dis 6.
p. 134, 8 *οἱ καθ' ἡμᾶς*] scr. *μάρτυρας?*
p. 138 adn. scr. 25 pro 26.
p. 147, 20 ad *μόνον οὐχὶ βοᾶν* cf. Diels Arch. III 453; adn. ad 27 scr. *et* pro ex.
p. 158, 14 pone comma post *ἐκ γῆς*.
p. 172, 24 *ὄντως* Wendl.
p. 186, 21 *ἀμφιλόγους* Rad.

p. 205, 1 fort. κατακλείουσαι.
p. 210, 23 possis παρίστασθαι cl. 217, 26 etc.
p. 214, 25 edendum σωμάτων [σφ. δ.]; illata haec e v. 23.
p. 234 adn. scr. 13 pro 15.
p. 244, 14 an περιστρέφουσαν?
p. 250, 22 scr. potius σκόπει.
p. 251, 21 δὴ ὅτι] διότι Rad.
p. 252, 16 λάβοιμεν Wendl.
p. 255, 25 καὶ del. Rad.
p. 290, 6 scr. [ἐλθών.
p. 292, 13 nolui αὐτὸ μόνον.
p. 370, 6 fort. διαστρόφων.
p. 371, 29 τὴν] an καὶ?

Conspectus voluminis alterius.

Numeri foliorum	Editio Pitrae	Editio Schoellii	Mea editio
151—152	149,1 —151,1	15,1 —17,12	4,24—8,12
33—40	151,1 —159,2	17,12—26,17	8,12—23,18
41—48	159,3 —165,38	deest	23,19—38,24
49—55	165,38—172,16	deest	39,1 —54,3
95—102	172,17—179,23	26,19—34,29	54,3 —68,24
103—110	179,23—187,13	34,29—44,3	68,24—82,26
111—118	187,13 etc. 1,1 —9,4	44,3 —53,31	82,26—98,28
17—24	9,5 —17,3	53,31—62,1	98,28—113,9
56—63	17,4 —23,28	deest	113,9 —127,18
25—32	37,6 —43,21	deest	127,18—142,14
1—8	23,29—30,18	deest	142,15—157,3
9—16	30,19—37,5	deest	157,3 —170,18
119—126	43,22—51,13	deest	170,18—184,2
127—134	51,14—57,29	deest	184,2 —197,9
135—142	57,30—64,20	deest	197,9 —210,13
143—150	64,21—71,26	deest	210,13—224,11
64—71	71,27—78,23	deest	224,11—235,24
72—79	78,24—85,27	deest	235,24—251,5
89—86*	85,28—92,28	deest	251,5 —265,28
87—94	92,29—100,31	70,18—78,38	265,28—279,13
153—160	100,32—109,17	78,38—87,22	279,13—293,24
161—168	109,18—117,12	87,22—97,5	293,24—308,10
169—176	117,13—126,7	97,5 —106,5	308,10—322,8
177—184	126,9 —134,10	106,5 —116,12	322,8 —338,11
185—192	134,11—143,21	116,12—125,17	338,11—353,11
193—200	123,22—146 188,1 —192,11	125,17—133	353,11—368,16

Conspectus Procli dissertationum.

(Cf. Vol. I p. 1—4.)